Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Hilkhot Rav Alfas

ʿim kol ha-nimtsa be-sifre ha-Alfasi she-nidpesu le-fanaṿ ʿad ha-yom ḥadashim gam yeshanim

Ḥeleḳ rishon me-Hilkhot Rav Alfas

Alfasî, Yiṣḥāq Ben-Yaʿaqov
<יספלא> בקעי וב קחצי

Amśṭerdam, 480 [1719 oder 1720]

ר"שר שוריפ סעו סיסנ ברה שוריפ סע תבש תכסמ

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10380

Visual Library

ציאות

רש"י

ציאות הבנת הולאה שמרשות לרשות האמורה בשבת ונגמרת מפרס דהכנסות נמי קרי ליה הוצאות הוחיל ומוציא לרשות: שתים שהן תרבע בפנים לאוהן העומדים בפנים שתים מן התורה הולאה והכנסה דבעל הבית (דף מו) נפקא לן מוציא משה ויעבירו קול ומחנה לא יביאו עוד נדבה בבקר בבקר ויתרבנו' לא תפיקו מר"ה להביא נדבה במחנה לויה ווים שבת היוה בדליקין בהם: שתים מן התורה ועל אילו שתים חייב על שבתו חטא' ועל זזונו כרם ועל הבראתו הקילה: שהן תרבע מדבריהם הוסיפו לאסור לבתחלה ואם עשה פטור אבל אסו' לקמן מפרס ואחיל: שתים שהן תרבע מבחוץ הולאה והכנסה דעני עומד בחוץ שתים מן התורה שהן ל' מדבריהם כשמלאכה נעשית ע"י שניהם זה עוקר וזה מניח לבתחלה אסור ואם עשה פטור בדליקין בגמרא: פשט עני אחד ידו ואחזן בחוצו ונתן לתוך ידו כו' דעבד עקירה בר"ה והנה בר"ה הוי: אבל מבוא מתוכו והוי' והנה בר"ה הבני חייב שהרי עשה מלאכה שלמה' והרי שתים מן התורה' לבוא' נחוזב"ם פשו' לגמרי ואפי' לבתחלה מותר לבא לאו מידי עבד הכי מוכח בגמר' והכי הוי נמי פירו' דבבא מני' לפשט בעל הבית: פשט העני לעניך עקירה ונעל בעל הבית מתוכה והניח בעל הבית בחוצה לעניך עשה לו בעל הבית וכן סיפא איפכא: שהיה פטורים אלא עשה שם אחד מלאכה שלימה אבל אסורין לעשות לבתחלה שמא יבאו כל אחד לעשות מלאכה שלימה הרי שתים מדבריהם אחת לפני ואחת לבעל הבית ואם תאמר שתי' הם לבל אח' ואחד עקירה לפני ואחת והנחה לבעל הבית] הם לבל אח' ואחד עקירה לפני ואחת והנחה לבעל הבית] מתקמ"ל מתקי' דכי תמרינן בגמרא דהאי פטור ומוכר הוא מגד דאיסור שבת תמרינן ולא דייקי' כאיסור דלבני טור ולבלת דידה מיירי: פשט העני וכו' דעביד ליה עקירה: ונעל בעל הבית מתוכה והניחה בחוצה בפנים דעביד ליה עקירה • והוציא העני והניח בחוץ: שהיה פטורין שלא עשה אחד מלאכה שלימה אבל אסורין לעשות כל אחד מלאכה שלימה הרי שתים מדבריה' אחד לפני בחוץ ואחד לבעל הבית בפני' וכי תימא שתי' הם לבל אח' ואחד עקירה לפני ואחד לבעל הבית הנחה לפני ובחוץ הנחה לבעל הבית בגמרא פריך לה ומשני פטורי דלתי אינו חשוב לא חשיב ונחלקו בפירושה ברש"י ז"ל כי' דכשורין דלתי בהו לידי חיוב השלת קא חשיב פטורי דלתי בהו לידי חיוב השלת הנחה לא חשיב ונחלקו בפירושה ברש"י ז"ל כי' דכשורין דלתי בהו לידי חיוב השלת שהן תחלת המלאכות דדבריה אינם שמוך לתחילה לא חשיב ובהכי אינו מלאכה שלימה אבל אסורין לעשות כן לבתחלה שמא יבאו לעשות כל אחד מלאכה שלימה הרי שתים מדבריה' אחד לפני בחוץ ואחד לבעל הבית בפנים' וכי תימא שתי' הם לבל אח' ואחד עקירה לפני ואחד לבעל הבית הנחה לפני ובחוץ הנחה לבעל הבית בגמרא פריך לה ומשני פטורי דלתי דלא חשיב דלתי בהו לידי חיוב השלת קא חשיב אבל אסורין לעשות כן לבתחלה שמא יבאו לעשות כל אחד מלאכה שלימה הרי שתים מדבריה' אחד לפני בחוץ ואחד לבעל הבית בפנים' וכי תימא שתי' הם לבל אח' ואחד עקירה לפני ואחד לבעל הבית הנחה לפני ובחוץ הנחה לבעל הבית בגמרא פריך לה ומשני פטורי

רבינו נסים יציאת השבת פרק ראשון

ידו לא נח על גבי קרקע הילכך כי הוציאה לא עקר מידי · גופו ניח על גבי קרקע והויא עקירה : ומקשו הכא אי משום ידו לא ניח פערת ליה לענין כי נתן לתוך ידו של בעל הבית או נטל מתוכה נמי ליפטר לגיכא עקירה והנחה · יש לומר דלא אמרינן ידו לא ניח אלא כשגופו ברשות ידו לא ניח אלא כשגופו ברשות אחר כיון דגופו ניח ידו נמי כמאן דניחא דמי : והא נענין עקירה והנחה אבל בני מקום אחרנה וליכא גמרא גמירי לה הכי דכל דליתי ניח אחרנה על אחרנה לא מיקרי עקירה והנחה מיהו דוקא ברשות הרבים אי נמי ברשות

נר מצוה

ידו לא נח גופו נח : פשט העני את ידו וכו' : והא בעינן עקירה והנחה על גבי מקו' ארבע' וליכא אמר רבא ידו של אדם השובה לו כארבעה על ארבעה וכן כי אתא רבין אמר ר' יוחנן ידו של אדם השובה לו כארבעה על ארבעה תני היתה ידו מלאה פירות והוציא' לדין אסור להחזירה אתני אידך מותר להחזיר' הא והא בשונג ולא קשיא כאן לאותה חצר כאן להצר אחרת וכדבעי מיני רבא מרב נחמן היתה ידו מלאה פירות והוציאה לדין מדין שיחזירנה לאותה הצר א"ל מותר להצ' אחרת מאי א"ל אסור ומאי שנא א"ל לכי תיכול עלה כור דמילה התם לא אתעבידא מחשבתי הכא אתעבידא מחשבתו אמר רב ביבי בר אביי הדביק פת בתנור התירו לו לרדותה קודם שיב' לידי איסור סקילה הא מילת' מקשי' כה רבנן מכדי רדיית הפת הכמ' היא ואינה מלאכה כדגרסי' בפרק כל כתבי הקדש תנא דבי שמואל כל מלאכת עבודה לא תעשו יצאו רדיית הפת ותקיעת שופר שהן הכמה ואינם מלאכ' ואא מאי טעמא (לא) שרייה הכא אא משום שלא יבא לידי איסור סקילה הא לאו הכי אסירא ואמאי והא לאו מלאכ' קא עביד ופריקו בה כמה פירוקי דלא דייקי גבן ומשום הכי לא כתבי' לרו אבל אנן הכי מסתברא לן בפירוקא דהאי קישיא אף על גב דרדיית פת בתנור חכמה היא ואינה מלאכה לא שרו ליה רבנן אא היכא דשכח פת בתנור וקדש עליו היום דמציל ממנה מזון שלש סעודות לשבת ומשום כבוד השבת ואפילו הכי בעי לשנויי כדקתני לקמן ולא ירדה במרדה אלא בסכין אבל רדייה שלא לסעודת שבת לא שרייה ליה רבנן אפילו על ידי שינוי ורדייה דהבא לאו לסעודת שבת היא דהא לא חזיא לאכיל' ומשו' הכי לא שרו ליה רבנן אלא משום שלא יבא לידי איסור סקילה :

תנו

רש"י

לא ניח הילכך לא עקר מידי ופליגין עקירה לאוקמה הוא ולא עבר מידי ואין דרך הוצאה בלא עקירה והנחה : גופו ניח כל גבי קרקע והוא עוקר : על גבי מקום ארבע' מקו' חשו' הוא לפיו' עקירתו עקירה והנחתו כנה' ויהו לאו מקו' ארבע הוא וקקני מקני' נתן לתוך ידו או שנטל מקומו חייב : לאוקו חצר שעמד בתוכו מותר להחזירה אבל באחר אחרת הסמוכ' לה אסור לזורקה : לכי תיכול עלה כורא דמילה בבדיחות' אהדר ליה כלומר כשתאחוז לי כור של מלח אומר לך טעם הדבר ל"ת תאכל עליו כור של מלח קודם שתאמר הטע' מתחשבתו ר' דמיקה שנתקוון לפנותו מחצר זה לא מסבל מתקיימה מחשבתו הילכך לא גזר אבל חצר אחרת נתקיימה מחשבתו ר"ת אפקר ונזרו דילמא ומינמי אחריתי שרי ליה לרשות הרבים : הדביק פת בתנור בשבת בשונג ומזכר שהוא שבת קודם שתאפה וק"ל דרדייה הפת אינה מלאכה ואינ' מלאכ' דגרסי' בפרק כל כתבי הקדש תנא דבי שמואל כל מלאכת עבודה לא תעשו יצאו רדיית הפת ותקיעת שופר שהן הכמה ואינם מלאכ' ואא מאי טעמא (לא) שרייה הכא אא משום שלא יבא לידי איסור סקילה הא לאו הכי אסירא ואמאי והא לאו מלאכ' קא עביד ופריקו בה כמה פירוקי דלא דייקי גבן ומשום הכי לא כתבי' לרו אבל אנן הכי מסתברא לן בפירוקא דהאי קישיא אף על גב דרדיית פת בתנור חכמה היא ואינה מלאכה לא שרו ליה רבנן אא היכא דשכח פת בתנור וקדש עליו היום דמציל ממנה מזון שלש סעודות לשבת ומשום כבוד השבת ואפילו הכי בעי לשנויי כדקתני לקמן ולא ירדה במרדה אלא בסכין אבל רדייה שלא לסעודת שבת היא דהא לא חזיא לאכיל' ומשו' הכי לא שרו ליה רבנן אלא משום שלא יבא לידי איסור סקילה :

הביאור הקטן

אבל מה שכתב הרי"ף דקקשי רבנן בהא מלתא מכדי רדיית הפת הכמה היא ואינה מלאכה מאי טעמא לא שריות רבנן ורא לאו מלאכה היא · שין לקושיא הזא לא טעם ולא ריח שאלו היתה מלאכה היאך היו דוחים מלאכה מפני שאינה מלאכה אלא הכמ' הוצרכו להתירה ולא היה דבר זהיר כראי לן לכתבו · לשיטת רשיטא ליה לרבא דבקלוטה כפי שהיתה פליגי והא מיבעיא בעי ליה רבא דבו' הא לא קשיא לבתר דאיבעיא ליה אשיטא ליה ובדין הוא דאי נמי איבעיא ליה לרבא מצי לאוקמה לשתני כרבי עקיבא דברפשקת קלוטה בבי שרתה מפתר דדברי הכל לא נפקא מדרבי עקיבא אלא הא קדיפא ליה לפיטר ליבתר דאיבעיא ליה אשיטא ליה משום דברוטחה בפרק הזורק אשיטא לן מבריה דאפקי' שבקא אליבא דהלכתא עריף דוסא דהאיא דאמרינן בעלמא ודוקא נקב יש בו בצר את פליגי אבל בנקב בעלמא לא הפקא ליה מיהנין אאי דראורייתא אי מדרבנן ואי נמי פשיטא ליה דשיטתן דרבנן דיבי נמי דוה דינ' אלא פשוט דבדוטחה אפיקנא בבעיא דלא אפשיטא משום הבי נקט לה כי האי דשלקא ברוטחה · ואיכא דקשיא ליה דיב ורב יוסף הדרדרי לאוקמה לשתני' באוקמתא דהוקמא אמאא לא מוקמי לה כטעמייהו' בהדיא דגרסינן בפרק הנזרא אמרי' אמר רב יוסף דשתין ורק חייב חטאת דמשמע דמשמע ליה מקום רבי לא אמר רבה דרק נחתה בפי הכלב אי כפי הכשבן הנחה על נבי מקום ר' ולייבא מחשבתו משמע ליה מקום רבי לא אמר רבה דרק נחתה בפי הכלב אי כפי הכשבן הנחה על נבי מקום ר' ולייבא אלא מחשבתו משמע ליה מקום הכא נבי מחשבתו משמע ליה מקום ויש לנו לומר שזה הטעם היה ספיק למשנתינו בגרון לחוך ידו של הבירו. דהיה אפשר לומר מחתכון לחת לחוכה אבל בנטל מחוך ודקאל חבירו. אין הטעם הזה ספק' שאין הנטל מחשב מאחה מקום הוא גוטל לה שאינו נקפיד בכך ואין מחשבתו בעקיתו מטה. ויש זה דוחה לשתתין ורק שהוא מחתב על קנמי ודרוך לאותו מקום והם דאמרינן בגמרא והא :

אבל

אבל לא נח על גבי קרקע הילכך כי הוציאה לא עקר מידי · גופו ניח על גבי קרקע והויא עקירה : ומקשו הכא אי משום ידו לא ניח פערת ליה לענין כי נתן לתוך ידו של בעל הבית או נטל מתוכה נמי ליפטר לגיכא עקירה והנחה · יש לומר דלא אמרינן ידו לא ניח אלא כשגופו ברשות אחר כיון דגופו ניח ידו נמי כמאן דניחא דמי : והא נענין עקירה והנחה אבל בני מקום אחרנה וליכא גמרא גמירי לה הכי דכל דליתי ניח אחרנה על אחרנה לא מיקרי עקירה והנחה מיהו דוקא ברשות הרבים אי נמי ברשות

נר מצוה

ידו לא נח גופו נח : פשט העני את ידו וכו' : והא בעינן עקירה והנחה על גבי מקו' ארבע' וליכא אמר רבא ידו של אדם השובה לו כארבעה על ארבעה וכן כי אתא רבין אמר ר' יוחנן ידו של אדם השובה לו כארבעה על ארבעה תני היתה ידו מלאה פירות והוציא' לדין אסור להחזירה אתני אידך מותר להחזיר' הא והא בשונג ולא קשיא כאן לאותה חצר כאן להצר אחרת וכדבעי מיני רבא מרב נחמן היתה ידו מלאה פירות והוציאה לדין מדין שיחזירנה לאותה הצר א"ל מותר להצ' אחרת מאי א"ל אסור ומאי שנא א"ל לכי תיכול עלה כור דמילה התם לא אתעבידא מחשבתי הכא אתעבידא מחשבתו אמר רב ביבי בר אביי הדביק פת בתנור התירו לו לרדותה קודם שיב' לידי איסור סקילה הא מילת' מקשי' כה רבנן מכדי רדיית הפת הכמ' היא ואינה מלאכה כדגרסי' בפרק כל כתבי הקדש תנא דבי שמואל כל מלאכת עבודה לא תעשו יצאו רדיית הפת ותקיעת שופר שהן הכמה ואינם מלאכ' ואא מאי טעמא (לא) שרייה הכא אא משום שלא יבא לידי איסור סקילה הא לאו הכי אסירא ואמאי והא לאו מלאכ' קא עביד ופריקו בה כמה פירוקי דלא דייקי גבן ומשום הכי לא כתבי' לרו אבל אנן הכי מסתברא לן בפירוקא דהאי קישיא אף על גב דרדיית פת בתנור חכמה היא ואינה מלאכה לא שרו ליה רבנן אא היכא דשכח פת בתנור וקדש עליו היום דמציל ממנה מזון שלש סעודות לשבת ומשום כבוד השבת ואפילו הכי בעי לשנויי כדקתני לקמן ולא ירדה במרדה אלא בסכין אבל רדייה שלא לסעודת שבת היא דהא לא חזיא לאכיל' ומשו' הכי לא שרו ליה רבנן אלא משום שלא יבא לידי איסור סקילה :

תנו

הכא קודם שיבא לידי איסור סקילה דהא רדייה לא שנוי הוא אלא עובדין לחול היא אי אפשר לשנויי מעינן ואי לא אפשר עביד ליה

תנו רבנן המוציא מחנות לפלטיא דרך סטיו חייב ובן עזאי פוטר דקסבר מהלך כעומד דמי אמר רבי יוחנן מודה בן עזאי בזורק תניא נמי הכי אחד המוציא ואחד המכניס וא' המישיט ואח'הזורק חייב ובן עזאי אומ'המכני'והמוצי' פטור יהזורק והמישיט חייב תנו רבנן ארבע רשויות לשבת רשות היחיד ורשות הרבים כרמלית ומקום פטור אי זהו רשות היחיד הריין שרוא עמוק עשר טפחים ורחב ארבעה וכן גדר שהוא גבוה עשרה ורחב ארבעה זו היא רשות היחיד גמור' וא' זו היא רשות הרבים יסרטיא ופלטיא גדולה ומבואו המפולשין היא רשות הרבים גמורה ואין מוציאין מרשי'היחי' זו לרשות הרבים זו ואין מכניסי' מרשות הרבי' זו לרשות היחיד זו ואם הוציא והכניס בשוגג חייב חטאת במזיד ענוש כרת בעדי' והתראה נסקל אבל ים ובקעה ואצטוני'וכרמלי אינן לא כרשות הרבים ולא כרשות היחיד ואין נושאין ונותנין בתוכן ואם נשא ונתן פטור ואין מוציאין מתוכן לרשות הרבים ולא מרשות הרבי' לתוכן ואין מכניסין מתוכן לרשות היחיד ולא מרשו' היחיד לתוכן ואם הוציא והכניס פטור הצרות של רבים ומבואות שאינן מפולשין עירבו מיתרין לא עירבו אסורין אדם עומד על האסקופה נוטל מבעל הבית ונותן לו ומן העני ונותן לו ובלבד שלא יטור מבעל הבית ונתן לעני ומעני ונתן לבעל הבית ואם נטל ונתן שלשתן פטורין אבל

תנו רבנן המוציא מחנות לפלטיא דרך סטיו חייב ובן עזאי פוטר דקסבר מהלך כעומד דמי אמר רבי יוחנן מודה בן עזאי בזורק תניא נמי הכי אחד המוציא ואחד המכניס וא' המישיט ואח'הזורק חייב יבן עזאי אומ'המכני'והמוצי' פטור יהזורק והמישיט חייב תנו רבנן ארבע רשויות לשבת רשות היחיד ורשות הרבים כרמלית ומקום פטור אי זהו רשות היחיד הריין שרוא עמוק עשר' טפחים ורחב ארבעה וכן גדר שהוא גבוה עשרה ורחב ארבעה זו היא רשות היחיד גמור' וא' זו היא רשות הרבים יסרטיא ופלטיא גדולה ומבואו המפולשין היא רשות הרבים גמורה ואין מוציאין מרשי'היחי' זו לרשות הרבים זו ואין מכניסי' מרשות הרבי' זו לרשות היחיד זו ואם הוציא והכניס בשוגג חייב חטאת במזיד ענוש כרת בעדי' והתראה נסקל אבל ים ובקעה ואצטוני'וכרמלי אינן לא כרשות הרבים ולא כרשות היחיד ואין נושאין ונותנין בתוכן ואם נשא ונתן פטור ואין מוציאין מתוכן לרשות הרבים ולא מרשות הרבי' לתוכן ואין מכניסין מתוכן לרשות היחיד ולא מרשו' היחיד לתוכן ואם הוציא והכניס פטור הצרות של רבים ומבואות שאינן מפולשין עירבו מיתרין לא עירבו אסורין אדם עומד על האסקופה נוטל מבעל הבית ונותן לו ומן העני ונותן לו ובלבד שלא יטור מבעל הבית ונתן לעני ומעני ונתן לבעל הבית ואם נטל ונתן שלשתן פטורין אבל

מתוך רשות היחיד: פלטיא ר"ס: סטיו לשון עמודים שיושבין שם סוחרין וקורה כרמלית עליהן. מהלך כעומד דמי ונמצא נעקר מרשות ר"ס ומניח בכרמלית ועוקר מכרמלי' לרבים: בזורק מתחנות לפלטיא דרך סטיו וחייב דהא לא נח בכרמלית: ורחב ארבע הרי ראשו רשות היחיד: פרשיא מסילה שמהלכין בה מעיר לעיר: פלטיא רחבה מהלכין בה ומתקבצין בה לסחורה: ומבואות המפולשין מבואות של עיר שהרבים שם מפולשין מצדי ראשיהן לפלטיא: עגום כרם בלא בהקרלה: נקעה שהוא הרבה: אצטווניים שלפני המבואות שיושבין שם סוחרי': וכרמלית לקמיה פריך אשו הוינו כרמלי' דקאמר תנא לעיל ולשון כרמלית מלשון ארמלקת שאינה לא בקולה ולא אשת איש אף כאן אינה לא רשות הרבים ולא כרשות היחיד משום דתמן לר"ס שאין לה מחיצות ולא כר"ס שאין לזומין לחבלי מדבר דלאו לחבלא דרבי עבידי: ואין נושאין ונותנין לכוון כלומר מן משלשלין בהן לא כל' אמות משום דתמן לר"ס ומנוחות שאינן מפולשין דתמן לר"ס: תנורות של רבי שפתוחין לחצר בקיום הרבה וחצר פתוחה לר"ס ובני הכרים יוצאין דרך החצר לר"ס: ומבואות שאינן מפולשין שראשו אחד סתום וחצרות הרבה פתוחות לו ובני החצרות יוצאין דרך המבוי לר"ס: ערבו מוחרין ערבו כל הכרים בפת וכן לענין מבוי אם ערבו החצר אפילו אינן מן הבתים ולהוציא מרשות לרשות הבאו ובזרו רבנן מרשות לרשות אף על פי שסתיון רשות היחיד דעבו מייב לקורה לבריחה הלכם מן העגירה שלא יוציא מרשות היחיד לר"ס והא מילתא לאו מהלך אדעא דרשויות הוא דבין ערבו בו בין לא ערבו בו רשות היחיד הוא והמוציא מתוכו לר"ס חייב: אדם עומד על האסקופה נוטל מן הבעל השולחן בחוץ ונותן לו וכו' ומה מקום פטור המוחר במעלה שאינו חשוב רשות לבעמוד לפי שאינו ראוי לחבר כדרכה דמתרגם לתמן ובטל לגבל רשות היחיד: ובלבד שלא ישיל וכו' דמוליל ולא לגיסורי בתחלה לגרום הוצאה מרשות לרשות היחיד לרשות הרבים ובזרה לגיסורי לגרום הוצאה מרשות הרבים לרשות היחיד:

קין משמנו חמוק רשות היחיד: פלטיא ר"ס: סטיו לשון עמודים שיושבין שם סוחרין וקורה כרמלית עליהן. מהלך כעומד דמי ונמצא נעקר מרשות ר"ס ומניח בכרמלית ועוקר מכרמלי' לרבים: בזורק מתחנות לפלטיא דרך סטיו וחייב דהא לא נח בכרמלית: נגר מוקל שהוא נטוה עגיר

מתוך [לא] דמו ולא סריגן אלא לבנות שבת כי התם ח"ש כדי שלא יבא לידי איסור קרקע

אבל אבל אבל ים ובקעה וכו' כענין אמר מר הוא : אשו כלהו הנך יש ובקעה ואצטוני' לא הוי כרמלית המוכרח במנין ארבע רשויות והא קתני אינן לא כרה"י ולא כר"ה ואין מוציאין וכו' ש"מ זהו רשות שלישי' : לא נצרכה וכרמלית דקתני אלא לאוסופי כרמלית אחריתי כגון קרן זוית שנכנס בית שלו נכנס שלו והניח מקרקע [סמוך] לר"ה לא ניחא תשמישתא שאין יכולין ליכנס לה דרך הלוכן : גרסי' בגמ' כי אתא רב דימי אמר ר' יוחנן בין העמודים נדון כברמלית ומ"ש בין הכרמלית ובין הרשות נדון כברמלית מ"ש בין הרשות לבין הכרמלית דמיא אמר ר' : ורבא אמר בין העמודים נדון כברמלית מאן דאמר ר' יוחנן בין העמודים נדון כברמלי' מאן דאמר ר' יוחנן בין העמודים נדון כרשות הרבים מאן דאמר ר' יוחנן בין העמודים נדון כרשות היחיד

אמר רב חסדא נעין קנה בר"הי זורק ונח על גביו אפי' גבוה מאה אמה חייב שרשות היחיד עולה עד לרקיע ודוקא ברשות היחיד אבל בר"ה מקום פטור היא אמר אביי זרק כוורת לרשו' דרבים גבוהה י' ורחבה ששה על ששה פטור אינה רחבה ששה על ששה חייב פי' כל מקום שגבוה עשרה ורחב ארבע על ארבע הולך רשות לעצמו ור"הי הוא: ולפיכך דזורק כוורת לרשו' דרבי' פטו' שכיון שגבוה י' טפחי' ורחבה ד' על ארבע הולכת רשו' לעצמה והוה פטור ולא אמרו שהיא צריכה רוחב ששה לא מפני שהיא ענולה שאי איפשר שיהא חללה ארבע על ארבע לא בשיש בה כרוחב ששה על ששה כדאמרינן בכל אמתא בריבועא אמתא ותרי חומשי באלכסונה ודהדבר ידוע שרוחב העיגול הוא אלכסנו של מרובע החקוק בתוכו וזהו צורתו כדי שיתבר' במראית העין:

ולפי הוצרכנו לרמז ברוחב
העיגול שהוא אלכסוני של
מרובע ב' חומשין של ארבע
טפחים שהן ח' חומשים לכל
טפח וטפח שני חומשין כדי
שיה אורדהצלע של מרובע
החקוק בתוכו ארבע טפחים ועוד הוספנו שני
חומשין לעובי ב' המחיצות של כוורת חומש
מכאן וחומש מכאן הרי עשרה חומשין שהן
שני טפחים נמצא חללה ששה טפחים לא
פחות ולא יותר רבא אמר אפי' אינה רחבה
ששה על ששה פטו' מ"ט אי אפשר לקרומיות
של קנה שלא יעלו למעלה מעשר שהוא נוקב
פטור כפאה על פיה גבוה שבעה ומשהו חייב
שבעה ומחצה פטור רב אשי אמר אפי' גבוה
שבעה ומחצה נמי חייב מ"ט מחיצות לרוכן
עשויות ואין ממנה למעלה מעשרה כלום
ולפיכך חייב אמר עולא עמיד גבוהה תשעה
בר"ה ורבים מכתפים עליו זורק ונח על גביו
חייב מ"ט כל פחות משלשה מדרס דרסי ליה
רבים משלשה ועד תשעה לא מדרס דרסי ליה
רבים ולא כתיפי קא מכתפי עילוי' תשעה ודאי
קא מכתפי עילויה א"ל אביי לרב יוסף נומא
מאי אמר ליה וכן בנומא רבא אמר נומא לא
מ"ט קסבר הילוך על ידי הדחק שמיה הילוך
תשמיש על ידי הדחק לא שמיה תשמיש
אמר

רש"י

נעין קנה סתמיה אינו רוחב ארבע וקאמ' לאם זרק מר"ה ונח על גביו מיי' לכיון למונח ב"ג קרק לא בעי הנחה על גבי מקו' ל': ברשו' היחיד ברשות היחיד עולה עד לרקיע כל אויר שבגבו רשות היחיד בין אויר אחר בין אויר עמוד בר"ה גבוה י' ורחבה ארבע על לרקיע שם רשות היחיד עליו: כוורת עגול אם אינ' רחבה ו' לאמצע חייב דחבץ בעלמא הוא ואינו רשו' לעצמו' אלא הוי רשו' [היחיד] לאוריינ' אלא גבוה עשרה ורחבה ארבעה ומשום דמגבוה היא צריכה שתהא רוחב ששה כדמפרש בעמוד: ריחבה ו' פטור דהוי רשות ואנן ממשכן גמרינן שהיו זורקים מחני' זה לזה ולא היו זורקי' רשו' וזוקק בגבוהי' אבל אי לא הוות גבוה עשרה אפ"ג דכרמלי הוי הכיון לא יהי רשות אלא מדרבנן: מ"מ הוזיל וגבוה עשר אלא יהו קרומי של שתי הגבוסים מחבריהם של ערב שהות מקו' פעו' וכיון דלא נח כולה בר"ה לא הוי הנח לאייב: כפאה על פיה זרקה ואשלין רחב ו': שבע ומשהו חייב דכי מעיין פחות מבלא סמוך לקרקע ומחצינן בכם לבוד הוזיל ומחיצותיה למע' והרי היא כמונח' אבל כולה בתוור ר"ה וחייב וכ"ש אם פחות מכאן אבל אבל גבוה ו' ומחלה וא"ה ז' וכ' משהיין פעו' דכי מעיין בפעו' מבלא סמוך לקרקע ואמרי' בהו לבוד והרי היא כמונחת נמצא שליה למעלה מעשרה ואינה נחה כולל בר"ה וכשלא כפאה ליה לאמת לבוד אלא אמרי' לבוד אלא ומחיצות [בהאי] דבעינן נחה כולה בר"ה אלא דאבוי לא מסכר מחסב קרומות: לתוכן עשויות לכניה בהן דבם ולא לבכן בלפי מע' הילכך אין כאן תורה למד: משעה זוקה נקב אחוז לבתפי אחינו לא נוכה ולא נמוך וזרק מתחלת ארבע לסוף ד': מכתפי עילויה דכיון דצריך לרבים הו' ר"ה הוא: נומא עמוקה ע' מאי עמוק' ו' הוי רשות היחיד כדאמרי' לעיל גבי חרין כב' מאי מי מניח נב רבים מפליגים: הילוך ע"י הדחק כגון רקק מיס בגר"ה: זורזא

הוא שכיון שאין לבוד אלא במחיצות בעינן שיהא בהן שם הלבוד עשרה [מלבד הסולים] ווז שאינה גבוה אלא שבעה ומשהו שם הסולים אפי' כי אמרת גה לבוד אין במחיצות עשרה הילכך לא אמרי' גה לבוד אבל שבעה ומחצה פטור שדרי כי אמרינן גה לבוד בים כמחיצות שם הלבוד ו' מלבד הסולים הלכך אמרינן גה לבוד ונעשית רשות היחיד ולפי פירוש זה מחצה זוקא מפני הסולים ולא מני לן בגבי מסהיין: אמר עולא עמוד קשעה בר"ה זוקא נקב תשעה רחבו לכתפי ואינו לא גבוה ולא נמוך כדאמרת ואינו לא גבוה ולא נמוך דמפרש ואזיל ופרש"י ז"ל אף בשאינו רחב ארבע בגבי גבי אם הא ל' כל ארבע בדרך בגי אדם לכתף בו אף בשאינו רחב כל בך והרי הוא כיון של אדם דאמרי' לעיל שהיא תשובה כארבעה כל ארבעה מלבד הכל ארבע ד"ל ל' מי' זוקא ברוחב ארבע ומזוקא כמכתפין עליו אבל אין מכתפין עליו לא אף על פי שראוי לכתף עליו כדמוכח בעירובין (דף לב) גבי אילן שעומד חוץ לארבע אמות ונכנסון לשנות בעיקרו דמייתי עלה הא דעולא: נומא מאי נומא עמוקה השעה מי אמרינן מגביה בה בגבי רשות הרבים הפליס שבירס עד דסלרי ואלו דרך שם ושקלי להו וכיון שעשויה לתשמישן של רבים מי הויא כר"ה או לא: רבא אמר נומא לא מאי טעמא דלא אמרי' לא מאי טעמא דלא אמרי' לא אמרי' לא אמרי' ל

רבינו נסים יציאות השבת פרק ראשון

אמר רב יהודה ראי דקני וכו' וכמו שמירש הרב אלפסי ז"ל בהלכות וכקנו בקופסות דלוקח רמא וזקפה רבשביה ראש בית אחוץ לתחום עדין ראש הסני חוץ לרבע אמות ואע"פ שהוא ראש ואע"פ שהוא מלא מעלה מ"מ לא עשה מלאכתו בבית אחת אבל אי מיגרר ורוח דקני בית אחת חוץ לד' אמות מר"ל דאמרי' כדאמרי' בפרק לו נגזרה (דף לד) בני הי' בונה בית בשבת אחת היה מגרר ומיזגא לאיסור שבת ובגנבה בלין בחלל וכך הם דברי הרמב"ם ז"ל אמר ריש"ל אמר ר"ל אם מגלגל חבית ל' אמות ר"ל אמר ר"ל חייב לסוי דאמר מגרר. ולאינו בת כלל אבל מגלגל חבית בהיתר אחר אמר ר"ל אמר ר"ל אמר ר"ל חייב

אמר רב יהודה ראי דקני וכו' זירוא דקני רמא וזקפה רמא וזקפה לא מחייב עד דעקר לרי פירוש זירוא דקני הבירה של קנים כגון שהיה מיטלת על הארץ והקצה האחר מונח על הארץ והעמידה והשליכה לפניו והזר והגביה הקצה האחר שהיה מונח על הארץ והעמידה והשליכה לפניו והזר והגביה אפילו כל היום כולו לא מיחייב שהרי לא עקר אותה מעל הארץ: אדם עומד על האסקופה נוטל מבעל הבית ונותן לו מן העני ונותן לו: האי אסקופה מאי היא ואסקינא אסקופה מקום פטור כגון דלית ביה ארבע על ארבעה וכדא דבי אתא רב דימי אמר ר' יוחנן מקום שאין בו ד' על ד' מותר לבני ר"ה ולבני רה"י לכתף עליו ובלבד שלא יהלכו אחרים אומר אסקופה כשבשיית לשתי רשויות בזמן שהפתח פתוח כלפנים פתח נעוץ כלתוץ אמר רב יהודה אמר רב הבא באסקפות מבוי עסקינן וחציו מקורה וחציו אינו מקורה וקרוי כלפי פני פתח פתוח כלפנים פתח נעוץ כלחוץ: מתני' לא ישב אדם לפני הספר סמוך למנחה עד שיתפלל ולא יכנס לא למרחץ ולא לבורסקי ולא לאכול ולא לדון ואם

רש"י

אמר רב יהודה ראי זירוא דקני רמא וזקפה לא מחייב עד דעקר לרי פירוש זירוא דקני הבירה של קנים כגון שהיה מיטלת על הארץ והקצה האחר מונח על הארץ והעמידה והשליכה לפניו והזר והגביה הקצה האחר שהיה מונח על הארץ והעמידה והשליכה לפניו והזר והגביה אפילו כל היום כולו לא מיחייב שהרי לא עקר אותה מעל הארץ: אדם עומד על האסקופה נוטל מבעל הבית ונותן לו מן העני ונותן לו: האי אסקופה מאי היא ואסקינא אסקופה מקום פטור כגון דלית ביה ארבע על ארבע וכדא דבי אתא רב דימי אמר ר' יוחנן מקום שאין בו ד' על ד' מותר לבני ר"ה ולבני רה"י לכתף עליו ובלבד שלא יהלכו אחרים אומר אסקופה כשבשיית לשתי רשויות בזמן שהפתח פתוח כלפנים פתח נעוץ כלחוץ אמר רב יהודה אמר רב הבא באסקפות מבוי עסקינן וחציו מקורה וחציו אינו מקורה וקרוי כלפי פני פתח פתוח כלפנים פתח נעוץ כלחוץ: מתני' לא ישב אדם לפני הספר סמוך למנחה עד שיתפלל ולא יכנס לא למרחץ ולא לבורסקי ולא לאכול ולא לדון

אמר רב יהודה ראי דקני וכו' וכמו שמפרש הרב אלפסי ז"ל בהלכות וכקנו בקופסות דלוקח רמא וזקפה רבשביה ראש בית אחוץ לתחום עדין ראש הסני חוץ לרבע אמות ואע"פ שהוא ראש ואע"פ שהוא מלא מעלה מ"מ לא עשה מלאכתו בבית אחת אבל אי מיגרר ורוח דקני בית אחת חוץ לד' אמות מר"ל דאמרי' כדאמרי' בפרק לו נגזרה (דף לד) בני הי' בונה בית בשבת אחת היה מגרר ומיזגא לאיסור שבת ובגנבה בלין בחלל וכך הם דברי הרמב"ם ז"ל אמר ריש"ל אמר ר"ל אמר ר"ל חייב לסוי דאמר מגרר. ולאינו בת כלל אבל מגלגל חבית בהיתר אחר אמר ר"ל אמר ר"ל אמר ר"ל חייב

רבינו

אמר רב יהודה ראי זירוא דקני רמא וזקפה לא מחייב עד דעקר לרי פירוש זירוא דקני הבירה של קנים כגון שהיה מיטלת על הארץ והקצה האחר מונח על הארץ והעמידה והשליכה לפניו והזר והגביה הקצה האחר שהיה מונח על הארץ והעמידה והשליכה לפניו והזר והגביה אפילו כל היום כולו לא מיחייב שהרי לא עקר אותה מעל הארץ: אדם עומד על האסקופה נוטל מבעל הבית ונותן לו מן העני ונותן לו: האי אסקופה מאי היא ואסקינא אסקופה מקום פטור כגון דלית ביה ארבע על ארבעה וכדא דבי אתא רב דימי אמר ר' יוחנן מקום שאין בו ד' על ד' מותר לבני ר"ה ולבני רה"י לכתף עליו ובלבד שלא יהלכו אחרים אומר אסקופה כשבשיית לשתי רשויות בזמן שהפתח פתוח כלפנים פתח נעוץ כלחוץ אמר רב יהודה אמר רב הבא באסקפות מבוי עסקינן וחציו מקורה וחציו אינו מקורה וקרוי כלפי פני פתח פתוח כלפנים פתח נעוץ כלחוץ: מתני' לא ישב אדם לפני הספר סמוך למנחה עד שיתפלל ולא יכנס לא למרחץ ולא לבורסקי ולא לאכול ולא לדון ואם

אחרי

אחרי אשקום

משנה. שתי רשויות וכו' אי סוגיין בדא שמעתא כמאן דאמר מותר להשתמש תחת הקורה ופתח להיות אמור ודאי פלגא פרוכת ודרבינן דהתם דתנינו דתמהרי עלה דמא לגרושי במאי עסקינן אי באסקופה הבוי שהכניסו כלחי הוא ודרך אסקופה לרוות מקצת ראשה מבחוץ לשבוי דאיתא דהוא מותרת דאסקופ' בלא לחי שהלחיים בראש רבבוי דין ואמאמר דהשתש בשיהם משום דדרו דלהו בתוך הפתח ודוך הפתח שדיך לחי אחתר להתירו כל שכן מה שיוצא אין האסקופה חוץ לחבוי שהוא אמור ואין מרה פתוח פוקיל לה כלום וכי הוצא באסקופה דלית בה ארבעה דבין דלא הוי מקום השוב לא צריכה לחי להתירה דהא אמר רב נחמן בר רבא אמר רב וכו' ואמקנה רב דתנא באסקופה מבוי שאין דבכשיהו בלחי אלא בקורה ודקורה בותר להקשים הדתרה וכאן שהקורה הוא עלי מקצת האסקופה הוא בושבות מה שבחוץ לפשב כל זמן שהפתח פתוח דרבינו דאמרי' הנוי מקורה דדינו אתו מקורה הקורה כלבי מנים ולא רוקא הנוי אלא לחר שאין הקורה בעקה לפתח הדתרבות שלי דאסקופה ואעפ"כ כן כיון שהכשיר הבבוי בקור דאסקופה הבוי לחי ולא הוי מקורה אלא בקורה אחת ולא הוי מקורה לגמרי אלא בקורה אחת ולא הוי מקורה לגמרי אלא בקורה אחת ולא הוי מקורה לגמרי

רש"י

ואם התחילו אתה מכל אלה אין מפסיקין אלא יגמרו ויתפלל לאחר כן ונגמרת מוקי לה בתחילת שהות לגמור קודם שיעבור זמן תפלה: ומפסיקין לת"ש לתיקה מלתורים: ואין מפסיקין לתפלה ונגמ' פריך וכא קגא לי ריש': מנחה גחול סיא בתחלת הזמן של תמיד של בין הערבים דהיינו מחצי שבע ומעל' מנחה קטנה היינו מע' שעות ומחצי ומעלה שהיו רגילין שלא לאחר הקמיד יותר: ואמי' בתפסור דיהן וכו הל' ולא בתפסורת בן אלעזר תקנו של רבי היה ויותר מעוטין ללמוד הסכורת של כ"ג ומפסר כל ראשו ולא לגמרו מנחת כל הפרות ברוכין במקלת כדי שיהי' ראשו של זה בלר מיקרו של זה והיינו דבוס יכסמו ראשיהם: שאם יגבר הוגב של המפסרי' ויצרך לחזור אחר זוג אחר: לבעוני בעלמא שאין מ בחלת פגיים ואפ"ה לא יכנס לה לבתחל' סמוך למנחה גדולה: דלמא חזי פסיחא וזבוניה שמא נתקלקלו העורות: ומיטריך מלעבר ויהא טרוד בעבודו ולא יתפלל: ומתר דיל' ומתר מה שפסק ויחזו' לתחל' הדין: מלמתני בהלכת הקטורת לעיטא אם בתחילו אין מפסיקין במתני': מעפור סודר ונוקבה על ברכיו אלא יפול הבשר על בגדיו: מפיקבירו מעפרכו ממנו הוא סודר הראשון לתקפשט בגדיו:

ואם התחילו אין מפסיקין מפסיקין לקרי' שמע ואין מפסיקין לתפלה: גמ' הא סמוך למנח' ת"אסיקנא דסמוך למנחה גדולה הוא ואפילו בתספירת דיהן ולכתחלה אמאי לא גזיר שמא ישבר הזוג ולא למרחץ אפילו להזיע בעלמא ולכתחלה אמאי לא גזירה שמא יתעלפה ולא לבורסקי אפילו לעיוני בעלמא ולכתחל' אמאי לא גזירה שמא ירא' הפסד בזביניה ויטרד ולא לאכול אפילו בסעודה קבועה ולכתחלה אמאי לא דילמא ממשכא ליה סעודת' ולא לדין אפי' בנמר דין ולכתחלה אמאי לא דילמא חזי טיענתא ותר דינא מאימתי התחלת תספורת א"ר אבין משיניח מעפורת של ספרין על ברכיו ומאימתי התחל' מרחץ אמר ר' אבין משיעביר מעפרתו ממנו ומאימתי התחלת בורסקי א"ר אבין משיקשיר בין כתיפיו ומאימתי התחלת אכילה רב אמר משיטול ידיו ור' יוחנן אמר משיתיר חגורו ולא פליגי הא לן והא לרבי אבר זעירי הני חברין בבלאי למ"ד תפלת ערבית רשות כיון דשרא ליה הכיניה לא מטרחינן לי' ולמאן דאמר חובה מטרחינן ליה והא תפלת המנחה דלכ"ע חובה היא ותנן אם התחיל אין מפסיקין ואמר רבי יוחנן משיתיר חגורו התם לא שכיח שברות הבא שכיח שברות אי נמי מנח' כיון דקביע לה זימנא מירתת ולא ארתי למיפשע ערבית כיון דבולי ליליא זמן תפלה היא לא ארתי למירתת וארתי למיפשע

והאידנא

הרשב"ם אמאי כיס: מרר"ם א סילבר דרך מיחר. ומיקון מפרש כדי הערבים דהיינו מחצי שבע ומעל' מנחה קטנה היינו מע' שעות ומחצי ומעלה שהיו רגילין שלא לאחר הקמיד יותר: ואמי' בתפסור דיהן וכו הל' ולא בתפסורת בן אלעזר ומקרי מקנו שלו בלר מיקרו של זה והיינו דבוס יכסמו ראשיהם: שאם יגבר הוגב של המפסרי' ויצרך לחזור אחר זוג אחר: לבעוני בעלמא שאין מ בחלת פגיים ואפ"ה לא יכנס לה לבתחל' סמוך למנחה גדולה: דלמא חזי פסיחא וזבוניה שמא נתקלקלו העורות: ומיטריך מלעבר ויהא טרוד בעבודו ולא יתפלל: ומתר דיל' ומתר מה שפסק ויחזו' לתחל' הדין: מלמתני בהלכת הקטורת לעיטא אם בתחילו אין מפסיקין במתני': מעפור סודר ונוקבה על ברכיו אלא יפול הבשר על בגדיו: מפיקבירו מעפרכו ממנו הוא סודר הראשון לתקפשט בגדיו:

בשאר מילי דאורייתא כי אתחיל מהני מילי ומן חיוכא עובדא אין מפסיקין: גמ' הלי סמוך למנחה אסיקנא דסמוך למנחה גדולה הוא משם שאם ותחלה ולמעלה שהיא התחלה זמן תמיד של בין הערבים משם דתני תס ותני שבע אתה ניכרת בשייחה של חמה ותחני שבע ולמעה נערקיע לעברב וסמוך לה הני שעה דהיינו מתחל' שבע ותני' בתספור דיהן שאין טוחין בו כל כך וכל שכן בתספורת בן אלעזר שהיא בעינן שהיה ראשו של מעיר זה בלר עקרו של זה והיה לרוך שהות גדול שמא ישבר הוגב של מספרים והיה לריך לחזור אחר זוג אחר: שמא יתעלפה שכן חלושי הלב מתעלפין במרחץ: דילמא חזי פסיחא וזבוניה שמא נתקלקלו העורות: ומעריב ויהא טריד בעבודו ולא יתפלל: דילמא אתי לאמוכי ויתפוך אחר שעודתו ויתחזר לחזור ואחזר להיות אחר: וסתר דיהן שאין מסתרו אם בפסקו ויחזרו ויעבור זמן תפל': ומתר דיהן שאין מסתרו אם בפסקו ויחזרו ויעבור זמן תפל':

עין משפט

ומיהא

מאימת רבו : חיי עולם הורה חיי שעה תפלה מרך מזונותיו ורפואה ושלום : מסרבה ממסר לעמוד : משנקטעטו הדיינין דיינין מקטעטי בעליהן

נר מצות

רש"י

והאידנא נהוג עלמא בתפל' ערבי מנהג חובה ואע"ג דשרא המיינ' מטרחינן ליה ארבה בר רב הונא רמי פזמקיה ומצלי אמר רבון לקרא אהיך ישרא רבא כי איכ' ריתחא שדי גלימיה ופכר ידיה ומצלי אמר כעבדא קמי מארי כי ליכא ריתחא מציין נפשיה : אמ' רב אשי חזינא ליה לרב כהנא כי איכא ריתחא בעלמא לבייש ומכסי פכר ידיה ומצלי אמר כעבד' קמי מריה כי ליכא ריתחא מציין נפשיה ומצלי אמר הכון לקראת אהיך ישראל : רבא אשכחיה לרב המנונא דקא מארך בצלותא אמר מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה והוא סבר זמן תורה להוד וזמן תפלה לחוד : רבי ירמיה הוה יתיב קמיה דר' זירא וקא גרים מטא זמן תפלה וקא מסרהב קרי עליה ר' זירא מסיר אזנו משמוע תורה גם תפלתו תועבה ודוקא מי שתורתו אומנותו כדבעינן למימ' קמן : מאיכתי רתחל' הדין רבי יונה ורבי ירמי' חד אמר מישתעטפו הדיינין וחד אמר מישתהילו בעלי דינין ולא פליגי הא דעסיקי ואתו בדינא והא דלא עסיקי ואתו בדינא : רבי אמי ור' אסי הוו יתבי וגרסי ביני עמודי וכל שעתא ושעת טפחי אעיבורא דדישא ואמרי מאן דאית לי' דינא ניעול וניתי : רב חסד ורבה בר רב הונא הוו יתבי כולי יומא בדינא והוה קא חלש לביריהו תני להו חייא בר רב מדפתי ויעמוד העם אל משה מן הבקר ועד הערב וכי תעל על דעתך שמשה יושב ודן כל היום כולו ותורה אימת היתה נעשית אלא לומר לך כל דיין ודיין שדן דין אמת לאמתו אפילו שעה אחת מעלה עליו הכתוב כאילו נעשה שותף להקב"ה במעשי בראשית כתיב הכא מן הבקר ועד הערב וכתי' התם במעשה בראשית ויהי ערב ויהי בקר עד מתי יושבין בדין אמר רב ששת עד זמן סעודה והיא שעה ששית שהוא זמן מאכל ת"ח : אמר רב אדא בר אהבה מתפלל אדם תפלתו בבית המדרש ודוק במדרש הדש שעדיין לא רחצו בו בני אדם אבל במדרש ישן שרחצו בו בני אדם אסור להתפלל בו דתניא הנכנס למדרש מקום שבני אדם עומדין לבושין יש שם ק"ש ותפלה ואין צריך לומר שאלת שלום ומניח תפילין ואין צריך לומר שאינו חולץ : נכנס למקום שבני אדם מקצתן עומדי' ערומים ומקצתן עומדין לבושים יש שם שאלת שלום ואין שם ק"ש ותפלה ואינו חולץ תפילין ואינו מניח לכתחלה מקום שבני אדם עומדין ערומים אין שם שאלת שלום ואין צ"ל ק"ש ותפלה וחולץ תפילין ואין צריך לומר שאינו מניח מסייע ליה לרב המנונא דאמר רב המנונ' משמיה דעולא אסור לאדם שיתן שלום לחבירו בבית המדרש שנאמר ויקרא לו ה' שלום : אמר רבה בר מחסיא אמר רב חמא בר גוריא אמר רב שרי ליה לאינש למימר הימנותא בבית הבסא ואע"ג דכתיב הא' הנאמן הוא נאמן כמה דאת אמר אלהא מהימנא אבל שם גופיה לא איקרי נאמן : והתנן מתנה להבירו אין צריך להודיעו ורבי מילי במתנה דעביד לאיגלויי דכתיב ומשה לא ידע כי קרן עור פניו אבל במתנ' דלא עבידא לאיגלויי צריך לאודועיה דכתי' לדעת כי אני ה' מקדשכם אמר לו הקב"ה למשה משה מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה ואני רוצה ליתנה לישראל לך והודיעם מכאן אמר ר' שמעון בן גמליאל כל הנותן פת לתינוק צריך להודיעו לאמו במאי מודיע לה אמר רב פפא דשייף ליה מרהיא מינא ואע"ג דשבת מילתא דעבידא לאיגלויי היא מתן שכר לא עבידא לאיגלויי וה"מ מתנ' לעשיר אבל מתנ' לעני מתן בסתר יכפה אף ואמ' רבה בר מחסי' א"ר חמא בר גוריא אמר רב לעולם אל ישנה אדם

את בניו בין הבני שבשביל

מלחמת ה'

מישקל

רמי פזמקי נוחן אמבלאות חשובין ברגליו: לקרא אהיך התנאה לפניו: שדי גלימא מעלין מעלין שלא יראה כחשוב: ופכר ידיה חוכך ידיו באגבעותיו כאדם המלטער מאימת רבו : חיי עולם הורה : חיי שעה היא לבטלים ולמזונות : מסרהב ממהר לעמוד : הדיינים כספוקחין בדין מאימת שכינה ושלא יפנו ראשם לבצון ולבון והנא דעהם מיושבת עליהם : דעסיקין ואתו בדין אחר וכגר הן מתעטפין וכגמר' ואתו דין בא לפניהם דין אחר סמוך למנחה הוא שתתלבו מסיפקתו בעלי הדין בעטנותיהן הנא ליה למימר מסיקעטפו : בינו עמודי שעליה ביה המדרש נגנה עליהן : הנים ליביהו מלעבריס הוו שלא עסקו אותו היום בתורה: הנא לו חייא בר רב שנהול שכר הדיינים ולא יעטברו ולי נרא שאינו לשון הנים ליביהו דהוה ליה למימ' לשון הנים דעקרייהו והנים ליביהו לשון הנאי הוא שלא עסקו כל היום הנא לו חייא בר רב שאין בריבי ובדר הערב מדרש הוא נחסיר כמעשה בראשית טל' נקר וערב : מרהגלו שלהם ב' חדרים היו לו פנימי להוצע ולהשקעה אמצעי מיוחד לאוכל מן המרחץ ולנוסם הלוגו ויוצא להילון וגנו' לגיסתו ונא סם שב' מיגיעת המרחץ : מקום שבני אדם עומדים ערומי' דהיינו מרחץ כגימא ערומי' ולבושים אמצעי מיוחד לו ערום ומאחר לבטלה עלמו ויוצא להילון : סמוכו אם וחולץ תפילין מרחצו וכ"ש אם אחוזן בידו בהון מיק שלהם אחוזן מניחן והא לחנאי לה מאוס מיפא אמצעי שאין במרחץ נמור ומקנת תורה מרחץ עליו הילכך היו בראשו אין צריך להלץ היה אחוזן בידו אסור להניחן אם בראשו אלא יוצא בחיצון ומניחו אם בראשו: הימנותי' להזכיר תמונה בנגיה הכפא : צריך להודיעו מתנה פלוני אני אתן לך וחכו דרך כבוד שמא יקניים מלקבלה אבל כשמרמו בדברי' אינו נוטל בדבר ובן אם ניתנ' בביתו בלא ידיעתו צריך להודיעו שמיהו בא לו שתנון כך יהיה תוכנו : לדעת כי אני ה' להודיעו אני בא שאני רוצה לקדשם : דשייף ליה מרכבה אותו בין עיניו : לאיגלויי מי נתנה: מתן שכרה בו : והוא הודיעו על פה מה שכרה : שני

מלחמת ה'

מתן דבלא אביקר מיקר דוקא לאחר דסתרך לתנחה נדולה ארו ואינ"ם סיכולין היו לסתרם מיקר אחר מלכה דמתן דלא סבר לה בר' יוסנס בן לוי כיון דבתי מיקר אחר מלכה דה"מ ונחה לא קם לתוסקת מיקר אחר מלכה אחרינא עליה סתבר דבכל דבתה מחבי אחרינא דנמרא ומ"ם סבת בתקנה נבי מלכה אחר מסיקת דבתי דינה דלמה קמה כתן בכל אחרינ כ"ב ובתה בתב מתבנת מסחים נבי מלכה דאחר מסיקת מתיב ליה מלכ קרינו לה קרינו לאחר מלכו דקם"ר בכלי קלחר ומאמר הכנלנו כך מלנו ומתיב ליה מלכ קרינו לה קרינו לאחר מלכו דקם"ר בכלי לשים לה בלב בלו ולא' שמתת דבתי לה מיקר אחר מיקר לאחר מלכו אלא אחן מנה דקם ד לבוחים לדחוקי לבר לאנוחן מתבר ומ"ו לו מבתה ולא' מ סחן אחן מתמיכן מם מבחיבו מבנו בבריות

ספלב מלכ ומבתה לבנים ולמוכיח דם מנמה מקנות ובדלתנר בנת

מלכה

מלכה

מלכה

רש"י

שני סלעים משקל מילת מעיל לאו דוקא נקט בתלמידי רבי יצחק הלוי מלאתי כתונת פסים סניגוים פס קוסקסי ומברורי בירניות ומבדלים עיגלת קליפתה שליסי לנטן שהוא מסוגם שכנמה בקטנות לוי בריח עדיין וסולד רשתן לו מכח בריח: כתני' שמא יבשה ויבא משקהך ולא יפלה לתך כלון יגבר כניס קליעין ובנא מפרס טעם: ולא יקר' בסר לאור הנר שמא יעה לתך הנר כדי להניח שמן לפי הפתילה כדי שיליק יפה ונמצא מבעיר בשבת: החזן הזן הכנסת המקרא לתך שבת הקורין בתורה ופעמים שתין יודע היכן לריכן לקרות למה ורוחה היכן קורין תיוקות של בית רבן בשבת ון: הקיוקו קורין לאור הנר ל"ל הזן תלמד תיוקות ורוחה היכן יקחילו והיכן ישיימו למחר אלא פרסיתיכן: מיוצא

משקל שני סלעים מילת שהוסיף יעקב לבנו יוסף משאר בניו נתקנאו בו אחיו ונתגרגל הדב' וירדו אבותינו למצרים ואמר רבה בר מחסיא אמ' רב חמא בר גוריא אמ' רב כל עיר שנגותיה גבוהין מב"ה לסוף חריבה שנ' לרומם את בית אלהינו ולהעמי את חרבותיו פי' כשם שהרומם בית אלהינו מעמיד את חרבותיו כך מי שאינו מרומם בית אלהינו מחרי את העומד ולא אמרן אא בבתי אבל בקושקשי ואברורי לית לן בה ואמר רבה בר מחסיא אמר רב חמא בר גוריא אמר רב יפה תענית לחלום כאש לנעורת ואמר רב חסד' ובו ביום ואמר רב יוסף ואפילו בשבת רב אושעיא בריה דרב אידי איקלע לבי רב אשי עבדו לידה עיגלא תליתאה אמרו ליה נטעום מר מידי אמר להו בתענית יתיבנא אמרו לי' בלוופיה מר וליפרעיה מי לא סבר לה מר להא דאמר רב יהודה אמר רב לוה אדם תעניתו ופורע אמר להו אנא בתענית חלום יתיבנא דאמר רבה בר מחסיא אמר רב חמא בר גוריא אמר רב יפה תענית לחלום כאש לנעורת ואמר רב חסדא ובו ביום ואמר רב יוסי אפי' בשבת ודוקא תענית חלום דהוא דשרי בשבת אבל תענית אחרינ' לא ובי הא דגרסינן בפ' אין עומדין להתפלל א"ר אליעזר משו' ר' יוסי בן זמרא כל היושב בתענית בשבת קורעין לו גזר דינו של ע' שנה אמר רב נחמן ותזורין ונפרעין ממנו דין עונג שבת מאי תקנתיה ליתיב רעגיתא על תעניתא ומפרשי לה רבנן בתעני חלום בבלבד אבל תענית אחר אסור להתענות בשבת: ורושלמי ר' אחא ור' אבודמי משו' ר' יוסי בר חנינא אמרי אסור להתענות עד שיש שעות בשבת א"ר יוסי בר אבין מתני' היא קודם הצות לא ישלימו לאחר הצות ישלימו קודם הצות לא ישלימו עד בדון צפרא הוא לאחר הצות ישלימו כבר עבר רובו של יו' בקדושה: ואם התחילו אין מפסיקין וכו': ורתני לידה ריישא אין מפסיקין סיפא אתאן לד"ת דתני' חבירים שהיו עוסקים בתורה מפסיקין לק"ש ואין מפסיקין לתפלה א"ר יוחנן לא שנו אא בגון רשב"י וחבריו שתורתן אומנותן אבל בגון אנו מפסיקין בין לתפל' בין לק"ש: מתני' לא יצא החייב במחטו סמוך להשיכה ומא ולא דלבלר בקלמיטו ולא יפלה את כליו ולא יקרא לאו' הנר באמרת אמרו דהחזן רואה מדיכון דתיוקות קורין אבל הוא לא יקרא מיצא בו לא יאכל הוב עם הזבה מפני דרגל עבירה: גמ' תנא דבי שמואל יוצא אדם בתפליו ע"ש עם השיכה מ"ט כיון דאמר רבה בר ר' הונא חייב אדם למשמש בתפליו כל שעה ושעה ק"ו מציין ומה ציין שאין בו אא אזכרה אחת תורה והוה

כדמתרגמי' בארקי פליקי ולא יקר' לאור הנר בסר' ולאור הנר בדקת' אקרוייהו קלי לא יפלה ולא יקר' דקרוייהו לאור הנר להניח השמן אל הפתילה שילא יפה ונמצא מבעיר בשבת: החזן רואה מלמד תיוקות דתיוקות מוקרין לקרות לאור הנר דשמש רבן עליהם ולא לתו לאתעוויי וכיון לא לעשות הרחקה לעניר' אמרו לא יאכל אם הוכל מפני הרגל עבירה מקוץ שמתיחדי' בא לבעול זבה שהיא בנדה: גרס' בגמרא בפ' בתרא דעירובין (דף לט) לא יעמוד אדם בר"ה ויושקה בר"ה בר"ה ויושקה בר"ה בר"ה ויושקה בר"ה

עין משפט

ת כתב הרא"ש ז"ל דהכי קאמר אלו הכלים אינם מוכנים לא הכלי מלא דלתי הוא סלוני לא היה רק מודה דמותר לסרוסים אלא בשבת אבל פרעים אסור דאמרינן לקמן הר"ת סרעים אסרה אמר בכורת בנה בשבת בחלו אמר דרבנן לא אליבא דר' אמור אלא בשבת דאינו פרה ורבה אבל פרעים דסרים ורב מודו רבנן דחייב :

ג הר"ר יוסף פרעים דאחור פרה בכנה ולבן פרה פרעים הר"ת פרעים ורבה מוכר ן בתקנו דפרעים פרה מין סרים ורבה אבל אחורה אז הקופסת בנה אלברת בין שאינה פרה ורבה מוכר בן לבוד בין לסרוג דבכלל מתבטל הוא וכן בת' הרא"ש ובנבנו הגאון הר"ת אחמס פרעים סבורעות חוקם פוחמות של דברי הרחב ן נוהרסב"ם ובנות לבם מוכין פרים לבם על מה שסמכו :

סור ובמחבקים בלו רחמי יבטל לבקם בכל לבן ובלם לבנו לא יבקם לא בלבן בקרם כאחר תפלות יחיד ויבטל לוקח עם חולי ישראל שיאמר המקום ירחם עליך בתוך חולי ישראל :

ויהיה על מצחו תמיד קרח יקיריה הוא לכך דרשינן דהא כבר נתבע לו מקום דבתוב והיה על מצח אהרן : למשמע בנבנו אלא יהא ברוך בו שם דבר כן יוציאנו : הלכתא רבתי דבר גדול יש בין לפריסו מאיסור שבת : תנו רבנן אין פולין בר"ה וכו' אפילו אין אומרים ג' מלות הן אסיק עפיי נון שרי עבר ולא יעבל מקרבמינן יפה טפי זון : מר"ם בחול מפני הכבוד של עוברים אלא ומאמר : מולל חורק בשבת מולל להתיש כתן אלא יחורו אלין : ובלבד אלא ומלול דסבירא ליה כר' אלעזר דאמר לחמר הורג בנה כבורג נמל וחיי' מעשה הילכך נרשינן מלילה כדי אלא יהרוג :

אבור רב הונא הלכה מולל וחורק בר פצוה

וחכו כבודו אפילו בחול כדי לאן למימרא דר' הונא סבר דאסור להרוג המאכל' בשבת אלא ה"ק א"ר הונא בהני קרי קנאי דפליני קיימא לן כמאן דמיקל ובפי נמי הו' יכלינן למשרי דהיינו הריגה אלא דוכו כבודו אפילו בחול הילכך אע"ג דהריגה אריא משום כבודו אין ליה לאיתנויי והני קרי קנאי דקא"ל מולל וחורק וה"א בטל חורר כר"א ס"ל אלא דמר בזר מלילה אשו הריג' ומר לא בזר ור' אלעזר כב"ש סבירא ליה דאמרי אין הורגים דר' אלעזר שמוקי הוא ופירשו מקלמידי ב"ש כלמוכה בהדיא בירושל' בפ"ק דבצ' דאע"ג דר' אלעזר קלמידו של רבי יוחנן בן זכאי הי' ורבן יוחנן קלמידו של הלל וכדאיתא בפ"ים נוחלין (ג' קלה) שמא חזר ושמע אח שאתי לו אח מקלמידיו לו אחור ונמנה עמהן הילכך לא קיימא לן לא כרבי אליעזר ולא כבני קרי קנאי אלא בב"ה דברי וכדאיתא בסמוך והיינו דרבה ורב ששת מקשעי להו ורב נחמן נמי מקשי ליה לבנתיה דליקטלינהו כדאי' בגמרא וכל הני עובדי בשבת הוו והכי מוכח בירושל' והדמאכולת דשרינן בנה היא דבבנה פליגי בה רבנן עליה דר' אלעזר משו' דילפינן מחילים מה חילי דפרי ורבי אף כל דפרה ורבה וכנה אינה פרה ורבה אבל פרעוש אפי' רבנן מודו דאסור להרוג משום דפרו ורבו וכדאיתא בפ' שתורה ברלי' ומהו בנה יש מי שאומ' דבנה היינו שחורה הקופצת בדקיק והך אם העפר ויהיה לבנים ודרך שחורה הקופצת לנאת מן העפר והך היא דשריא ליהרג אבל פרעוש היינו בב' הרוחם דאסורה ליהרג אפילו לרבנן ואינו גראה לר"קס ז"ל מדאמרי' במדרש אף כי אנוש רמה אלו בני' שבראש ונפרק שני דנדה (דף כ) נמי אמרי' שלהה ליה אסרוקיה מקעלא בלמי וכלמי קרנוס של בנים אלמא בנים לאו היינו שחורה הקופצת דהאיא אין דרכו לאיוק בראש אלא ולאי בנה דשרי היינו הרוחשת ופרעוש דאסירא היינו הקופצת

רש"י

והיה על מצחו תמיד שלא יסיח דעתו ממנו תפילין שיש בהם כמה אזכרות על אחת כמה וכמה הילכך מדכר דכירי להו תניא הגניא או' חייב אד' למשמש בבגדו ערב שבת עם השיב' אמר רב יוסף הלכת רבתי לשבת : ולא יפלה את כליו פי' לא יפלה אדם את כליו לאור הנר שמא יטה אמ' רב יהוד' אמ' שמואל אפילו להבחין בין בגדו לבגדי אשתו לאור הנר לא אמר רבא לא אמרן אלא לבני מתיזא דלבישי לבני אבל דבני הקרויתא מידע ידעי ודבני מתיזא נמי לא אמרן אלא בוקנות אבל בילדות לא : ת"ר אין פולין בר"ה מפני הכבוד כיוצא בו א"ר יהודה ואמרי לה א"ר נחמיה אין עושין אפיקטיזין בר"ה מפני הכבוד : ת"ר דמפלה את כליו מולל ומזורק ובלבד שלא יהרוג אבא שאול אומר ניטל וזורק ובלבד שלא ימליל אמר רב הונא הלכתא מולל וזורק וזדהו בבודו ואפי' בחיל תני' ר"ש בן אלעזר אומר אין הורגין את הבאכול בשבת דברי ב"ש וב"ה מתירין וכן היה ר"ש בן אלעזר אומר משום רש"בג אין פוסקין צדקה על הציבור אפי' ליתום ויתומה ואין משדכין על התינוקת ליארס ועל התינוק ללמוד ספר וללמדו אומנו' ואין מנחמי אבילי ואין מבקרים חולים בשבת דברי ב"ש וב"ה מתירין : ת"ר הנכנס לבקר את חיל בשבת אומ' שבת היא מלזעוק ורפואה קרוב לבא ר' מאיר אומ' יכולה היא שבת שבזכותה תרחם ר' יהוד' או' המקום ירחם עליך ועל כל חולי ישראל ר' יוסי אומ' המקום ירחם עליך בתוך חולי עמי ישראל שבנא איש ירושלים אומ' בכניסתי שלום וביציאתי אומ' שבת היא מלזעוק ורפיא קרוב לבא ורחמיו מרובי' ושבתי לשלום כמאן אזלא הא דתניא מי שיש לו חולה בתוך ביתו צריך שיערבנו בתוך חולי ישראל כמאן כר' יוסי א"ר יוחנן בקושי התירו לנחם אבילים ולבקר חולים בשבת פיר' שמא יבא לזעוק בשבת אמר רבה בר בר חנא כי הוה אזלינן בתר רבי אלעזר לשיולי בתפיחה זימנין הוה א"ל המקום יפקדך לשלו' וזמנין הוה א"ל רחמנא ידכרינ' לשלמא ואע"ג דאמ' רב יהודה אמ' רב לעולם אל ישאל אדם צרכיו בלשון ארמית דא"ר יוחנן השואל צרכיו בלשון ארמית אין מלאכי השרת נזקקין לו לפי שאין מלאכי דישרת מבירין בלשון ארמית שאני חולה דשכינה נעמו דאמר אביי מניין שהקב"ה

סועד

ביון' בוה כדי לעשו' הריקן' לעביר' אמרו לא יאכל הזב עם הזבה מפני הרגל עביר' שמתוך שמתחבי' יבא לבעול וב חבה שהוא בכר' : עם חביבה ולא חייבין דילמא יבא בהן משתהשב: ק"ו מבן ומה בין שאינו אלא מזכרה אחת אמרה תורה והיה על מצחו תמיד קרח יקיריה הוא לדרשה דהא כבר קבע להו המקום והיה ברוך בו שם דבר כן יוציאנו : הילכתא רבתי דבר גדול יש בין לפריסו מאיסור שבת : שמא יעשה השמן בפתיל בדפי לעיל: בני מחות מעבתי ולא בגדי מלאכה ובגדיהם רחבי בבגדי בני' : הקליים בפרי' : מוזכ ידעי שבגדי הבתבי' קצרי' סם העוסקי' בשדה במלאכתן ושל בשים רחבן בתי יד שלהם : דוקנות קצרי' ושל אנשים מעוגנים רחבים במקצ' ונזומה זה לזה נזרה שלא יעה אבל בילבו' רחבים הרבה ואין של אנשים דומה להם : מפני הכבוד של עובדי' שלא יתאסו : מולל וחורק בשבת מולל להתיש כתן אלא יחורו : ובלבד שלא יטלול בדוחק ויהרוג דסבירא ליה הריגת בינה בשב' שבות ואב' שאול סבר הריגת בינה איסור דאורייתא ולכך נוחר מלילה אשו הריגה : ואין משדכין בשבת משום ממזות הבלך וב"ה מתירין דקסב' הבלך איסורין והבלי סמים מותרים : אין מנחמין מאבלים עם המלעבדי : שבת היא מנחמים שלא יצעבו : בזכוקה שקרחים אם הבנבנהו : ושבתו ינוחו בשבתם בשלו : בקושי התירו מפני שמלעבר בשבת :

אלא

ריש פרק ראשון

ר"ש

מיי' פ"ו מה' שבת הל' ל"ח סמ"ג לאוין ס"ס שוי"ע

רש"י

לא מהבשל מחיים שבינה כאדם כיוסב בחיים וחינו פוגה לעדלן: וחסילו גבוה הליכה למיתם להטייה לכיון הגוד רבנן לא פליגי סיים קורין שאם יבא להגו' יוכיר הגיורו: בשני מניינים שני פרשיות הוחיל וכל אחד מכיין בעצמו אינו מכיר בחבירו: בתורה במגורות לא גדול אמור הוחיל ויוסכין רמוק זה מזה וגם ובנות הגוים סמוכין בנסם וחין מ"מכיר בחבירו כשהוקה ומבעיר: מוקר לקרות לאור הנר שאינו רגיל לעשות נר בחול מפני חשיכות: שמש קטוב לא יבדוק לפי שאינו. רבו עליו אם ימצא בשם דבר מגונה ובודקו יפה ויסיגין לשמא יעבר ושאינו קטוב לו רשיו כולי האי עליה: הא נמא בשמש קטוב נר: בדנפטא שמריח מוקר לבדוק לאורו דלא אתי להעות ה"ב שמש שאינו קטוב בדמשא מתי כיון דאינו קטוב אינו מעבר ומתילו בחול ובכן בשב' מוקר לו דילמא בדמשק הוחיל ולא מלים דרכו להעות בחול הוא: הלכה וחין מורין כן שלא יגלו ודעת העמוד הוא בע"ח: ראשי פרשיות מרינן בפיו שמקור שרש הפרשה שבורה בפיו. מוכר בגולה לאחר ומסייע לא הקולא' בנקודה ובעמעי' בלחש: בלאימת רבן עליהם וחין פוסעין יד לשון' דבר וחף בחול לא על פי רבן: מה חשת רעהו כו' לאסור לן יהוד מן הקור' בדנפק' לן מתחיקנן אחר: ושמש ת"ח להסכירו סקומות המגיעות ועמיסם הוא בנקרא קלמוד: בימי ינוקיך כל שנעה של דאיה ראשונה: ליבוך בגון זנה שבופרים ז' נקיים ונריך לחין' לוגם לבני' לבנות שמא הראה ותסקור ספיקה: בגיגלה טומאה על שקנא נמי' לעבילה: מעה חדא אוחי ולחבה ולאו קיבוב בשר אוחי ונסר בפרי בהכי: מקני'

סועד את הרוולה שנאמר ה' יסעדנו על ערש דוי: ת"ר הנכנס לבקר את הרוול' לא ישב ע"ג מטה ולא ע"ג ספסל ולא ע"ג כס ולא ע"ג שרפרף ולא על גבי מקום גבוה ולא למעלה מראשותיו של חולה לא מתעטף ויושב לפניו מפני שהשכינה למעלה מראשותיו של חולה שנ' וישתחו ישראל על ראש המטה וכתיב ה' יסעדנו על ערש דוי: ולא יקרא לאור "הנר": אמר רבה אפי' גבוה שני קומות ואפי' גבוה ב' מרדעו' ואפי' עשרה בתים זו על גב זו חד הוא דלא ליקרי אבל שנים קורין יוה"מ בענין אחד אבל בשני ענינים אפילו שנים אין קורין אמ' רב הונא ובמדורה אפילו עשרה בני אדם כאחד אסור לקרות אמ' רבא ואדם השוב שאין דרכו להטות את הנר מותר תני חדא שמש בודק קערות וכוסות לאור הנר ותני' אידך לא יבדוק לא קשיא כאן בשמש קבוע כאן בשמש שאינו קבוע ואיבעיא אימא הא והא בשמש שאינו קבוע ולא קשיא כאן בדמשתא כאן בדנפטא איבעיא להו שמש קבוע בדמשתא מאי אמר רב הונ' הלכה ואין מורין כן ורב ירמי' בר אבא אמר הלכה ומורין כן שמעינן השת' דבן שמש קבוע ובן שמש שאינו קבוע בודק קערו וכוסו' לאור הנר ודוק בדנפטא דמאיס ונפיש נהוריה ולא בעי לאצלויי אבל בדמשתא שמש שאינו קבוע ודאי אסיר ליה שמש קבוע פליגי והלכה בודק ואין מורין כן: באמת אמרו החזן רואה וכו': אמ' רבה בר שמוא אבל מסדר הוא ראשי פרשיות אבל פרשה כולה לא ותיגוקו של בית רבן אפילו פרשה כולה קורין ומסדרין מפני שאימת רבן עליהן: יולא אתו לאצלויי שלא ברשו' רבן: כיוצא בו לא יאכל להזב עם הזובה וכו': איבעיא להו מהו שתישן נדה אצל בעל הוא בבגדו והיא בבגדה תא שמע ואת אשת רעהו לא טמא ואל אשה נדה לא קרב מקיש אשתו נדה לאשת רעהו מה אשת רעהו הוא בבגדו והיא בבגדה אסור אף אשתו נדה הוא בבגדו והיא בבגדה אסור: תנא דבי אליהו מעשה בתלמיד אחד שקרא הרבה ושנה הרבה ושמש תלמידי חכמים הרבה ומת בחצי ימיו והיתה אשתו נוטלת תפלין ומחזרתן בבתי כנסיות ובבתי מדרשו' ואומרת להן כתוב בתורה כי היא חייך ואורך ימיך בעלי שקרא הרבה ושנה הרבה ושמש ת"ח הרבה מפני מה מת בחצי ימיו ולא היה אדם משיבה דבר פעם אח' נתארחתי אצלה אמרתי לה בתי בימי נדותיך מהו אצליך אמרה לי חס ושלום אפי' באצבע קטנה לא נגע בי בימי לבוניך מהו אצליך אמרה לי אכל עמי ושתה עמי וישן עמי בקירוב בשר אבל חס ושלום לא עלה על דעתו לדבר אחר אמרתי לה ברוך המקום שהרגו שלא נשא פנים לתורה שהרי אמרה תורה ולא אשה בנדת טומאתה לא תקרב כי אתא רב דימי אמר מטה חדא הואי במערבא אמרי א"ר יצחק בר יוסף סינר מפסיק בינו לבינה: מתני'

בשמוקרת שנעה נקיים: מעה חדא אוחי רחבה לינה קיבוב בשר: סינר שהיא מוגרת בו ומביא ממקנים ולמעה וא"ת אחי תלמיד שהיתה תלמיד חכמים הרבה היתה היה מיקל ויוקר בימי ליבה מבימי בנו ואם אמרו לתמרי' בבה שיבנו מבלו שנע' ימים מתחלת רחיצה נקבה המלעוריבה טו נגלה מיד ושהורה לבנה לא בעינן נקיים ובמות ישרל אות שהתמירו על בעלן ליבה בנעים ימים נקיים ואחי קלתיר היה מעביל אחתו לסוף ימי נחות של תורה ולאח' עבילה זו היא מוקרת לגמרי מן התורה ומדרבנן הוא דאחתיר עד שנשלמו לה שנעים ימים נקיים ובדרן של חכמים בלבד הוא שפרן בהן לקיבוב בשר ולבי לבבו נחם: מקנו'

מלחמת ה'

ועוד ואם דאמרו רבנן מוחקק מים וכו' אמיקה בתרי' אמיקה בתר רב אושעיא מוקי מנא שביקה בלים בית מאלי בית מדחמרינן אמקה דאחתר רב פוסעיא אמת שביקה אמת מקנה דנחר וכבו הלבקה אילבר לא חיישינן בחרמים של מים לא נרבי ולא נרבי יוסף ומה שבושף מרי"ל ולא מסלבוקע אמר בחרמים שלו מים ביש מומרים אסור מבני מחמתא אם לא מקבל אמן ולא מודי: שבוחה אין בכרעתו מבריאת מחוה דבר פוסעיא ורב חבי לא קלי אחרינ' ולאיבבו סבי קאחר מאן בנא בא בבריאת ובכל אבר אחרתי לאבם מבוקת בלים ב"ש בית אחות בלים שביקה בלים בחתני' ורבה בבי נמי אחתר דבית בלל לא לבו שביקה בלים ובי אקבולה בנ' דבאמת אחתר אבר בבי אבי לבו בבר בוסעיא אחר דבת מקוקמה לבם בראיה ב"ש יוסף אחתר' לבם ובמה מעבבת אשעיא דבר יוסף בראים

ועוד הקנו רבנן מוחקק מים וכו' אמיקה בתרי' ומסקה דאחתר רב אושעיא מוקי מנא שביקה בלים בית מאלי בית מדחמרינן אמקה דאחתר רב פוסעיא אמת שביקה אמת מקנה דנחר וכבו הלבקה אילבר לא חיישינן בחרמים של מים לא נרבי ולא נרבי יוסף ומה שבושף מרי"ל ולא מסלבוקע

אמר בחרמים שלו מים ביש מומרים אסור מבני מחמתא אם לא מקבל אמן ולא מודי:

בחתם בלים בית מאלי בית מדחמרינן אמקה דאחתר רב פוסעיא ורב חבי לא קלי אחרינ' ולאיבבו סבי קאחר מאן בנא בא בבריאת ובכל אבר אחרתי לאבם מבוקת בלים ב"ש בית אחות בלים שביקה בלים בחתני' ורבה בבי נמי אחתר דבית בלל לא לבו שביקה בלים ובי אקבולה בנ' דבאמת אחתר אבר בבי אבי לבו בבר בוסעיא אחר דבת מקוקמה לבם בראיה ב"ש יוסף אחתר' לבם ובמה מעבבת אשעיא דבר יוסף בראים

כן שריק כן לא שריק

ב ב ב ב כולה

רבינו נסים יציאת השבת פרק ראשון

מתני' ואלו מן ההלכות שנאמרו וכו' מפרש בגמרא דלאיזן פוליגוזאין קורין לאור הנר קאי שמקהלה היו מולקין בהנר ב"ש וב"ה והוו שרו ב"ה וחח"כ כשהיו בעליית חנניה נמנו וגמרו כלומר שכולו למנין ונמלאו שב ב"ש מרובין : שמונה עשר דבר נזרו בו ביום כולנו מפרש להו בגמרא : ב"ש אומרים אין שורין ביום שמנין וכרשינין שמנין לצנע כרשינין לאכל בשמה : וב"ה מתירין אשכנקן לאת המים מבעוד יום ונתנו לתוך כלי פשתן ומותרין אותן בקרדה ומתלבנין : שיהבילו שיקחמו : הנצנע כל הלילה ומכר בגמר דעבעי דבריה שאתי דלאסירי משום דס"ל דלאדם שלנוה על שביתה בלין שלא יעשו מלאכה בשבת וב"ה ליה להו שביתה כלי לא שביתה בשמ"ב בכר : וכך פלוגתא בקריאי לבית שאתי לא תלגריכא למקמיקא שמעי לה אלא משום ב"ה נקש : דסר"ל נהי דליה להו שביתה כלים בשבת מודו שמא יחקה בגחלי קמ"ל דלא משו דבינון דלחוני של פשתן קשה להו ויקח לא מגלי להו כדלאמר בגמר" ובכל הכך בני לחיפלינו בית שאתי ב"ה אינ' לריכוקה כשו שאתכרם בכל אתי'ואת' בס"ד ובגמרא מקמי' אים כן בנית שאתי גר שהלך בשבת וקדרה שהתבשל מתבשל בה ליקח ופריק למפקר לכו אמקרוי ואו אינו מלאוה על שביתתן ואף על גב דקר"ל דבעי הסקר בני אלשה כלאים' בגמרים בסופ"אין בין המוד (ל"מה) הכל לא בעיא דבינון בלא פרוטי מלסור הוא מקום מקום' מקר' לכו בגמר דעתו ובקנו בקוסמו אין לסמוך על זה להשיל לבוקי בהמתן ולהפקירה להבי שאני מפני שאי אוקמ' בעיון אחר ודרשב"ח ז"ל כתב דהכל ז"ל כתב דהא דבלא מתבשל ומה מה שאינו בו אלא מעם שהבשל ומה מה שאינו בו אלא מעם שהבשל ומה מה שאינו בו אלא מעם שה

והשתא דאמר מר גזירה שמא יחתה בגחלים האי קדרה חייתא [ובשיל] שפיר דמי בשיל ולא בשיל אסיר ואי שדא ביה גרמ' חייא שפיר דמי מאי טעמ' דאסח לדעתיה מינה דאמר השת' ודאי לא בשיל ולא אתי לאחתויי והשת' דאמר מר כל מידי דקשי ליה זיקא לא מגלי לי' האי בישר דגדיא ושריק שפי דמי כי פליגי דברהא ולא שריק אסיר דגדיא ולא שריק דברהא ושריק רב אשי שרי ורב ירמיה מדפתי אסר אביא דאמרי דגדיא בין שריק בין לא שריק שפי דמי דברהא ושריק נמי שפיר דמי כי פליגי דברהא ולא שריק רב אשי שרי ורב ירמי' מדפתי אסר וקא פסקי רבואתא כי האי ליישנא בתר' ורב אשי ואיכ מאן דפסק כרב ירמיה מדפתי דאסר ואנן נמי כרב ירמיה מדפתי ס"ל דחזינן סוגיא דשמעתא כוותיה דאמרי אסר רבינ' האי קרא חייא כיון דקשי ליה זיקא כבשרא דגדיא דמי ושרי מברל דאי כברהא אסיר ושמע מינה דברהא אסיר : מתני' ב"ש אומרי אין פורשין מצודות חיה ועוף ודגי' אא כדי שיצודו מבעי' יום וב"ה מתירין ב"ש אומרי אין מוכרין לנכרי ואין טוענין עמו ולא מגביהין עליו אלא כדי שיגיע "למקום קרוב וב"ה מתירין ב"ש אומרי אין נותנין עורות לעבדן ולא כלים לכובס נכרי אא כדי שיעשו מבעוד יום ובכולקם "ה מתירין עם השמש : גמ' ת"ר ב"ש אומרי לא יכוה אדם חפצו לנכרי ולא גילונו ולא ישאילנו ולא ימשכנו ולא יתננו לו במתנה אא כדי שיגיע "למקום קרוב וב"ה אומרים עד שיגיע לבית המדרש לתומה ר"ע אומ' כדי שיצא מפת' ביתו ר' יוסי בר' חנינא אומר הן הן דברי ר"ע הן הן דברי ב"ה ולא בא ר"ע אלא לפרש דברי ב"ה תניא

ר"ש"י

ובשבת לאמר מר הנחת קדירה לא אסרו אלא מטוס חקיינה: כך קדרה חייתא שפיר דמי להשהה מבנו' יום לבתקלה והיא מקבלת כל הגלל ולאי חייה לאו אדעת' לגיבל לאורתא מנחה בתם ומטוס לאחר לא אקי לאחויי שדרי יש לה שהה בגול ולא דמי לעבסיות וקרוסטין ובשל שפיר דמי להניח אלא ביה גרע' חייה לאו אדעת' לגיבל לאורתא: מתני' ולא שוטנין עמו לא יסייע לו לעשות לא בבני שנגיב לאקו' קרוב מבעוד יום: גמ' לא יטילנו שלא ייך לאו בבני בדב' אחור בעין בלוקה בדב' בעיקר. להלן אלא בשמוך לחומה של עיר לאחר ב"ה אחרים שבטוקי ביה לד בם שדרי יכול להנות שבמקרה ביה של ישראל: הן הן ר"ל בקיבה לא בא ר' עקיבא לאלוק על ב"ה אלא על תנא שבמה בן מהלוקה אחת אינה בב"ה לבית המקולקלה ובא ר' עקיבא לומר לא כן אמרו ב"ה כו': לא יכוה אדם כליו לשמה בכן מלאכה: בע"ש לנרלה כשכירי לעבוד שבת אל"כ קבן דעל בשבתו לבין קבלן דעל בדרים קעבד ה"ס לא אחוז בקולן בעוקן בשבת לא מילה דב"ה אשמעי דבלא קבן לא בליני לאסור: לביתו של מי שנשלחו לו: לבית הסמוך לחומה לעיר שנשלחו:

ולא

ג"ל כלומר [שאינו] בתנור לאחר לו בכלי ליבא ומזכן לבסוך נוו לאחר ול"ח

ולרב אחי אלא אסר בגחרת תנומרי הקיקי ליה מתני' לאין נותנין לא הבא לבתנור וכו' ותו לתנן מטלטלין לא בבסח ולא תמר מכוסה אב"ה אלא סריך אפי' בשבת בבנין שהבנור בחוה אמר מי שמסק כרב ירמיה מדפתי הילבך כל מידי דקשי ליה זיקא בין סריך בין לא סריך שפיר דמי לא קשי ליה זיקא סריך אסור ובכי מוכיח סוגיין בגמ' דאמר גבי הא דתנן מטלטלין לא בבסח ובו' מ"ם מטוס דבני חבורה זריזין הן לא לאו בכי הוא אמר מר בדיא בין סריך בין לא סריך שפיר דמי ומפרקי' בסס מנחה בכלאר וכיון דלא מנחה לא קשי ליה זיקא ומטוס בכי דוקא מטוס דבני חבורה זריזין הן ולרב אחי בי לא מנחה אחי הוי אב"ב אלא קשי ליה זיקא סריך אסור לא ולאי סוגיין כר' ירמיה מדפתי ובן דעת הר"ם פ"ב מ"ל ובפ"ג מהלכות שבת ולבי שאל ז' ברחת ולא אחי אפילו הי אסור ולא אמרינן לבול דאמרינן לבול דאמרי מטוס דבלבי בבקיבן וכיון שהוא מתבטל מהרה אפילו הי לא מבא דעתיה מיטה ואחי לתחויי ובינו דמייתי מלה בהיא לאין עולין בשר בכלל ובילה דמייני בגלי בב"כ ר' בעל הלבות ל"ל לבל ברו"ה ז"ל פוסק ברב אחי מטוס דבקרח הוא מיהו ס"ל ז"ל דבמודי לא קשי ליה זיקא כלל בבון טוב אלא בדי מלה מדה רב אחי לאמר מטוגיא לקמן דאמרינן לאין פורשין מצודות חיה ועופות אלא כדי שיצודו בבון לב"ה ובין לב"ה אמרי מטוס דמאן דאחי בבי לאחר מטוגיא לקמן דאמרינן לאין פורשין מצודות חיה ועופות אלא כדי שיצודו בבון לב"ה ובין לב"ה אמרי מטוס שמאן דאחי בבי לאחר מטוגיא לקמן דאמרינן לאין פורשין מצודות חיה ועופות אלא כדי שיצודו בבון לב"ה ובין לב"ה אמרי מטוס דבלבי שבת לא

נכ׳ תנו רבנן ב״ש אומר לא ימכור אדם תפלו לכותי כו׳ שאלה שייך בדבר המחוי בעין הלוקח בדבר הניתן לכותי: אלא בדי שיגיע הכותי לביתו מבעוד יום ותמא״ג הבדיליה קא שרא מתמירין ב״ש משום דמיתלף בשלוחו ומיירי בבלים דלא נינהו כגון חלוק אבל במידי דבר מלאכה הוא לב״ש אסור משום שביתת כלים: לבית הסמוך לחומה של עיר כאחרת הכותי דד בה שהרי יכול להניחה שם: מפתח כיתו של ישראל: הן דברי וכו׳ לא בא ר״ע לחלוק על תנא שנזכר כן מחלוקתו אמר אינה דב״ה לבית הסמוך לחומה ובא ר״ע לומר לא אמרו ב״ה אלא בן: ניתני ב״ש אומר לא ימכור אדם חמצו לכותי וכו׳ אע״ג דלא שייכא במילי דבבקא משום גרירת בהנך נקטה: תנו רבנן מותנין מזונות לפני הכלב בחצר וכו׳ כיון דו נותנין מזונות לפני הכותי בחצר פי׳ תקילו לב״ש אבל אחר חפציה תקילו לב״ה דלא אמרו ב״ה במתני׳ דלעיל אלא בע״ם אבל בשבת לא ורבינו בגמרא [כותי] הא אמר לפי לו היינו כך מהו דקיימא לי׳ רמי פליגה והלא לא רמי פלי׳ קמ״ל בלוח דקמ״ל דלא״ג דכותי לא רמי עליה שרי וא״ת וכיון דכותי אין מזונותיו פליג כלאמר הבא ובפרק י״ג אחל (דף כח) אמר לאמר התם מוגיא אמי אלא הכותי שאין מזונותיו פליג אפי׳ לקח לו מזונות ליתם כלאמר הבא בבקר בחרא אין מזונות לפני חזיר מע׳ דאין מזונותיו פליג אלא אמר אין טורדין אלא לבר שמזונותיו פליג קרינו בתוספות דכיון דמרבנן בעני כותים עם בעני ישראל אמרי דהכי שלוט הכיב קלא מזונותיו עליך לענין איסור שורה שבות דרבנן אבל לענין קבייתא מלאכה בי״ע דהוי איסורא [לתוריתא] לא הכיב מזונותיו עליך ומיהו הכיא דפרק כל שהו וכל הרא״ש ד״ל מחמיר בדבר לאסור כל הכיא דאמרי לאסקמוטי משום דלא טרחי אלא לדברים שמזונותיו פליג והא דקיימא לן מזונין אלא הכותי נשב״לו דספינן ליה אבן אלא דמחוגנן ליה ובקיל היינו לגבייה אי נמי דספינן לדיקן

ואבל איהו נהדן:

גרסינן בגמ׳ תנו רבנן לא יכבה אדם כלום לכותי בע״ש ובריביעי ובחמישי מותר כיון דאין מזונות בו אין מלחין לבבה בע״ש ובריביעי ובחמישי מותר דאין מזונות בו אין מלחין לבבה בע״ש ובריביעי ובחמישי מותר כיון דאין מזונות בו אין מלחין לבבה בע״ש ובריביעי ובחמישי מותר אלא בדי שיגיע לביתו ולא ק״ל כותיהו ולא ק״ל כותיהו ולא ק״ל כותיה

עין משפט

גרסינן בפרק לולב וערבה (דף מד) וכו' לא אמרן אלא לביתיה לכיון שאינו מבינים מעם לעורך בשבת ולא הוה ליה מידי למיכל בשבת: אבל לאושפיזין אלא דנקיט אושפיזיה כלומר דכיון דבעל הבית שם אין דרך ליכנס לאושפיזין אם אין שם בעל הבית הילכך מבינין הרבה: לא נצרכה אלא לאכילה לביתו כלומר לא מבעיא לבי אושפיזיה אלא הוא אכילה בלא לביתיה לאכילת למיסר שאינו בשבילו אמר רב יהודה אמר רב וכו' לא דומין: **גרסינן** בעירובין (דף מה) אמר רב יהודה אמר רב וכו' לספר מקום המהלך בין גבול ישראל לגבול תחום העמים: יוצא עליהן שמא ילכדוה ומם תפיל מוהה ליכנס למנוסה: **אמתני'** אמר רשב"ג וכו' כלי לבן שהם קטן לבנם וגדול שלשה ימים ומחמירין הוי בל עצמן כב"ש והלי דלא קתני הא מילתא בני שלשה דברים שהם רשב"ג מחמיר בדברי ב"ש בם"ב דיום עוב (ל' כח) משום לחסם לא מיירי אלא במילי די"ש אבל במילי דחול לא אחייבו שוקן אלו שעונגין קורו ביה הבר וכו' אמר ג"ש לאיש להו שביתה כלים מודים שעונגין אלא הוחים נקורות בים הבר ואת הענגים בענגולי הגת מבעוד יום ומשמש' זב והולך מאלו כל הבגדים ומשום הכי מודו ג"ש בהא מילתא משום דלאי נמי עביל לה בשבת ליבא חיובא חטא דכי אמרי' לסחיב' וחים וענגים אם מלאכה היא ה"מ בזחים וענגים שלא ריסקן מבעוד יום להו' ליה מפרק היין מקליפתו שהוא חולדה דלא אבל הני מבין שנתן קור' על גבי חים ועל גבי ענבי מבעוד יום הרי הן מרוסקין ומאכלן ואילך בלא קורה נמי מבקה בפיק ממילא אלא לא בפיק שפיר כי בשבת ומשום הכי שרו ב"ש להו ליבא בה מלאכה גמורה דקיחסר מבוש שביחה כלים: **גמ'** מאן חנא דבל מידי דאתו מעילא שפיר למי כלומר מאן חנא דכיון דריסקן ליה הוי חיובא חטאת אבל אי לא נזרא מל מחרוסקן בל עבר מבלאר נבן בריחות יבל ה בבגדנו בל בזרון ואינן בריחן אלא בחים אבל אם לא בדינו בל בריבן אבר לבמור בחיבתן אחר חבבה אבן דומה: כאלו הוא מרוסקי:

המאור הקטן

ופתרון לא ידעתי מי בחק ליה רפ"א אי משום דאמרינן אלה דאין תנא דבל מידי דאתי מעילא שפיר דמי אבן הא בריבנא לה לא קשיא ולא מידי ואשיבנא בעבדא לאו מי איתבר קלא אבר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן בחרוסקין דיבה כולי עלמא לא אליבי דאסור בעבדן הן שלמים ולא הבקן בבלל ואפי' משקין הוצאתן בהם אסורין. ובבל אבן שאין לו לחרוסין ביבים בי אליבי בחרוסקין שחיקה שחבבא לומר ב' מלאכות יש בהן ריסוק וביבר ושחיקה אלא שהריבה בבלל ריסוק בהתגבא השום והביבר שריסקן ואוקימנא בחרוסקין שחיקה ורבינו מילי הגבן בחתגאין בחרוסקין ביבה ומו שעיבת הקורה. על גב הבגדים השלמים אם על גב הוחים השלמים הא בריסוק והביבה ושחיקה נעשות בלאינן בשבת שלא הספיקה הקורה בבעבר יום דשעות בהן בשעה קלה אלא ריסוק בלבר אלא ביבה דבילבך אינא דרבי שמעאל דרבו בבת. אבא אליבי אליבי עלה דלהבגיהן ולא דרו הכר לו בחרוסקין

רש"י

לא לביתיה שמקיל וכוסם על בני ביתו אם לא יכינו כל העורך: לאושפיזין לבית אכסנאי: אמאי דנקיט מה שמתנין מקרבה בו: אלא (אלי) לביתיה שמכינין עליו אולי יבא: מקני' ומזון אילו ואילו בגמ' מפר' שבמת: נמ' ולאלי מבינ' כגון משקיקלו שנם חבי מאליהן ובלבד מבעוד יום: נוסר ענבים בחמיאלקן: בסבן דקין מוליאין מהן משקי' לעבל בהן בשר לפי שהו' חוק וקרוב לחומן: מלילו' שיבולים אלא ביגלו כל הגרגר מרסקן ומשחקן בענבים ומשקה זב מהן ומעבל בו: יגמור מאחר שריסקן ונבבן בעבל ולא מעלמו מוכר לבחילה: לא יגמור אסור להניח מבעוד יום קחת כוכבן כדי לגמור משתחבר: בגריך ביבה כ"ע לא פליגי דאסיר מש"ל מ"ב מה: שעיבתן היא גורמ' אלא הבל ומל' שבת מח"ל דהבל עבוי בשבת: שחיקה יותר מדיבה וכבר ניבוד במבוב' ובבוסי' מ"ל מה מוד גורסי' במחוסרין שחיבה פליגי מי' נסי מה מוד: שבבוכין יפה ואין שעיבתן גורמ' אלא שחיבה ולמאן דגרים שחיקה שעיבתן שוחקתן והני דמתניתין מחוסרי' ביבן שעיבתן היא בבלי זיין וכל רבי שמעאל מודה דאסור: שמן של בדדין שמן בחיבה מוים ביבה הבר קחת בעיבה והוא נוחן לבדדין: וכן מהבלות בדדין שמכסין בהן הזיתים רב אסר לבלעליבהן מבוא מוקצה דרב סבר הבבה בר' יהודה בחוקה ובשולא סבר בבבי שעבון בלית ליה מוקצה: בבבי בוזי זוג של מהבלות שמחפין בה ברקמעיה של ספינה:

עז

מ"ל מה מוד שבת מח"ל לאין מה מוד ת"ר ב"ש כולהו אי עביד בשבת חייב חטאת גזרו בהו רבנן ע"ש עם חשיבה הגך דאי עבד להו בשבת לא מחייב חטא' לא גזרו בהו רבנן) מאן תנא דבל מילי דאתא ממילא שפיר דמי ר' יוסי ב"ר חנינא אמר ר' ישמעאל היא דתנן השום יוהבוסר והמלילות שריסקן מבעוד יום ר' עקיבא אומר לא יגמר ואיתמר עלה אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן בצריך דיב' כולי עלמ' לא פליגי דאסיר כי פליגי במחוסרין שחיקה [וה"נ במחוסרין דמו] הורה רבי יוסי בר' חנינא כרבי ישמעאל: שמן של בדדין ומחצלת של בדדין רב אסר ושמואל שרי פי' שמן של בדדין שמן היוצא תחת הקורה של בית הבד בשבת ומחצלות של בדדין הן המחצלאות המוקצות בבתי הבד: הני כרבי דזוגי רב אסר ושמואל שרי פי' מחצלות כרוכות ומונחות לסחורה ונקשרות שתים שתים ונקראות זוגי והלכתא כשמואל דשרי דקאי כר' שמעון דלית ליה מוקצה: אמר רב נחמן עז

מחוסרין דיבה ומלא גזר ב"ש דם"ל דבמחוסרין דיבה נמי דומיא דמקני' לי סחיבה הטאת ומשום הכי קתני מקני' דאפילו לבי"ש עושין בקורות בית הבד ובענולי הגת לבלה אבל אם שביתה כלים בהם אפילו עביד ביבים לא מחייבי הטאת: רבי עקיבא אומר לא יגמור דסגיבה ליה דבמחוסרין דיבה מיחייב הטאת ולא כמקני' ומשום הכי אפילו בגזר אחו מחוסרין לא יגמור דסגיבה עלמא לא פליגי דלא יגמור ביבי' ובר' יוסי בר' חנינא כולי עלמא דבשאין מחוסרין דיבה דעיבי' ר"מ בחלות דבש דבריסוק בלבד הם הבי גמי הוה שרי אף בחחים ועבבים בדקתני בברייתא דדוסא דאמרי קתני לה הורה ר"י בר' חנינא. בר' ראובן דאמר מאחר שבתחיבן וקיימא לן בב"מ. בעשה רב. בל שבן דקתני לה נמי הלכתא שבקתא. בבי הגך הוראות דרבנו הלפירי דאמרין בגמרא הילכך ליתא לדרבי יוחנן דאמר בבחוסרין הוא כולי קלבא לא פליגי דאסיר דהא לא אבירא לה לר' יוסי בר' חנינא הני מקבא מוקי לה לתתני' בר' ישמעאל דעבד דקיימא לן בחלות דבש ובחחים ועבבים בר' אלעזר ובר' מבקש בעל הלבות. משמה דרב בחה בר פלוגי נמן ל"ל הילכך ליה לדרבי יוחנן: הכי הלכך פסקינא ליה לדרבי דמהוסרתה לאוקימא לתתני' בר' אלעזר דאשכחן דשרי כי האי נוונא בחלות דבש בבריסוקן מבעוד יום ודבריו דיבו שאין קישין בחלות דבש ולא בבריסוקן מבעוד יום ודבריו דיבו שאין קישין בחלות דבש

רבינו נסים יציאות השבת פרק ראשון

עז להלבה ורחל לגותה ותרנגולת לביצתה ותמרי דעסקא ותור דרדיא פרוגת דר' שמעון ור' יהודה דרבי יהודה אית ליה מוקצה ורבי שמעון לית ליה מוקצה וק"ל כר' שמעון לענין שבת דהא איפסק הילכתא כוותי' בהדי בסוף פרק מי שהחשיך וה"נ אמרי' הרוא תלמידא דאורי בחרתא דארניז כרבי שמעון ושמתי' רב הונא והא כר' שמעון סביר' ליה באתרי' דרב היה ובאתרי' דרב לא הוה ליה למיעבד דהכי ושמעינן מינה דהלכתא כרבי שמעון: מתני' אין צולין בשר ובצל וביצה אלא כדי שיצולו כבעוה יום ואין נותנין פת לתנור עם השיכה ולא חררה ע"ג גחלים אלא כדי שיקרמו פניה ר' אליעזר אומר כדי שיקרום התחתון שלה: גמ' וכמה כדי שיצולו אמר ר' זריקא אמר ר' אלעא אמר רב כמאכל בן דרוסאי איתמר נמי א"ר אסי א"ר יוחנן כל שדנו כמאכל בן דרוסאי אין בו משום ביישולי כותים: מתני' משלשלין את הפסח לתנור ערב שבת עם השיכה ומאחזיזין את האור במדורו בית המוקד ובגבולי כדי שתאחז האור ברובו רבי יהודה אומר בפהמכין בל שהו: גמ' משלשלין מאי טעמא דבני חבור זריזין הן ולא אתי לאתויי בגחלי ומאחזיזין את האור במדור בית המוקד מאי טעמא דכהנים זריזין הם וכגבולין כדי שיוצאת האור ברובן, מאי ברובן אמר רב ברוב כל אחד ואח' ושמואל אמ' כדי שלא יאמרו הבא עצים ונגיח תתתיהם תני רבי חייא לסיועי לשמואל להעלות נר תמיד בדי שתהא שלהבת עולה מאיה ולא שתה' עולה ע"י דבר אחר ע"ן יחידי רב אמר ברוב עביו ושמואל אמר ברוב היקפו אמ' רב פפא הילכך בעינן רוב עביו ורוב הקפו אמר רב יהודה קנים צריכין רוב אגדן אין צריכין רוב גרעיני צריכין רוב נותנן בחיתלו אין צריכין רוב מתקיף לה רב חסדא אדרב איפך מיסתברא איתמר נמי אמר רב כהנא אמר רב קנים שאגדן צריכין תני רב יוסף ד' מדורות אין צריכין רוב של זפת ושל גפרית ושל רבב ושל קירה במתנית תנא אפשל נבבה ושל קש:

סליקו להו יציאות השבת

עז להלבה ורחל לגותה ותרנגולת לביצתה ותמרי דעסקא ותור דרדיא פרוגת דר' שמעון ור' יהודה דרבי יהודה אית ליה מוקצה ורבי שמעון לית ליה מוקצה וק"ל כר' שמעון לענין שבת דהא איפסק הילכתא כוותי' בהדי בסוף פרק מי שהחשיך וה"נ אמרי' הרוא תלמידא דאורי בחרתא דארניז כרבי שמעון ושמתי' רב הונא והא כר' שמעון סביר' ליה באתרי' דרב היה ובאתרי' דרב לא הוה ליה למיעבד דהכי ושמעינן מינה דהלכתא כרבי שמעון: מתני' אין צולין בשר ובצל וביצה אלא כדי שיצולו כבעוה יום ואין נותנין פת לתנור עם השיכה ולא חררה ע"ג גחלים אלא כדי שיקרמו פניה ר' אליעזר אומר כדי שיקרום התחתון שלה: גמ' וכמה כדי שיצולו אמר ר' זריקא אמר ר' אלעא אמר רב כמאכל בן דרוסאי איתמר נמי א"ר אסי א"ר יוחנן כל שדנו כמאכל בן דרוסאי אין בו משום ביישולי כותים: מתני' משלשלין את הפסח לתנור ערב שבת עם השיכה ומאחזיזין את האור במדורו בית המוקד ובגבולי כדי שתאחז האור ברובו רבי יהודה אומר בפהמכין בל שהו: גמ' משלשלין מאי טעמא דבני חבור זריזין הן ולא אתי לאתויי בגחלי ומאחזיזין את האור במדור בית המוקד מאי טעמא דכהנים זריזין הם וכגבולין כדי שיוצאת האור ברובן, מאי ברובן אמר רב ברוב כל אחד ואח' ושמואל אמ' כדי שלא יאמרו הבא עצים ונגיח תתתיהם תני רבי חייא לסיועי לשמואל להעלות נר תמיד בדי שתהא שלהבת עולה מאיה ולא שתה' עולה ע"י דבר אחר ע"ן יחידי רב אמר ברוב עביו ושמואל אמר ברוב היקפו אמ' רב פפא הילכך בעינן רוב עביו ורוב הקפו אמר רב יהודה קנים צריכין רוב אגדן אין צריכין רוב גרעיני צריכין רוב נותנן בחיתלו אין צריכין רוב מתקיף לה רב חסדא אדרב איפך מיסתברא איתמר נמי אמר רב כהנא אמר רב קנים שאגדן צריכין תני רב יוסף ד' מדורות אין צריכין רוב של זפת ושל גפרית ושל רבב ושל קירה במתנית תנא אפשל נבבה ושל קש:

סליקו להו יציאות השבת

רש"י

כו העומד לחלבה כן רחל העומד לגדל גזיז וקורא דרדייא שור העומד לחרוש ותמרי דעסקא העומדת להוליכם לחקוק אחר נסתור: חרת. סם מקו: דחרנא אל אחר: היה אמנם שבנה אוהבו מיר ורב המנונא היה לה סם: וכל כר"ש ס"ל ואתמי אמרי: הרוסאי ליסעי' היה ומכמל ביישולו אלים. אומר נמי המאכל בן דרוסאי אין בו ביישול: כל שהוא מבושל ביד ישראל במאכל בן דרוסאי יחתוך בגמרן ביד ישראל ואין בו משו' ביישולי כותי' אם אכלו בוקי גמר ביישולו: מתני' חררה עגולה: שיקרו שיהי' לו קרום שקורין קרוס"ט: בהתחון שלה אוהב לו הגדל כגוסמי הקנו' כי היו מדביקין הכבדו' בגוסמי הקנו' כי: משלשלין הפסח ואוה מילה והולך משקהך וחב"ג דגעלמא לון עולין כדאמרי' הכא מרי רבנן דבני הבורה זריזין הן ומדברי הלבדי ולא אתי לאתויי נגחלי: ומאחזיזין אם האור בעצים של מדורו ביש המוקד כראמרם נגמרא: ביש המוקד לשבה גחלי: היה הכהנים מקחמתי' מקחמתי' אם במדורה אם הנישקה גם תמיד מכני מתלבנים יחפים על רצפה הבית מכנים זריזין הם וכגבולין כדי שיוצאת האור ברובן, כיאי ברובן אמר רב ברוב כל אחד ואח' ושמואל אמ' כדי שלא יאמרו הבא עצים ונגיח תתתיהם תני רבי חייא לסיועי לשמואל להעלות נר תמיד בדי שתהא שלהבת עולה מאיה ולא שתה' עולה ע"י דבר אחר ע"ן יחידי רב אמר ברוב עביו ושמואל אמר ברוב היקפו אמ' רב פפא הילכך בעינן רוב עביו ורוב הקפו אמר רב יהודה קנים צריכין רוב אגדן אין צריכין רוב גרעיני צריכין רוב נותנן בחיתלו אין צריכין רוב מתקיף לה רב חסדא אדרב איפך מיסתברא איתמר נמי אמר רב כהנא אמר רב קנים שאגדן צריכין תני רב יוסף ד' מדורות אין צריכין רוב של זפת ושל גפרית ושל רבב ושל קירה במתנית תנא אפשל נבבה ושל קש: שיחתם רוב עתיו שני לדלי הקיטו: אין צריך רוב לכלים אור ברוכן ערב שבת אלא מאחיזין בו אם האור מבעוד יום לפי שאין בכין והולכים אלא הולקין והולכין אגדן צריכה רוב לפי שאין שלהבת יכולה ליכנס בהן: גרעיני של תמרי שיבשו: ועשה מהן מדורה נחולקים כלים עשויין מלולבין ושעמה בדמיר': חיוכא מסתברא כדמי': רבב שבוה בגבא שעם"ל שבונבין מן הדשא: קש ונבוה שבולין שער"ח:

סליקו להו יציאת השבת

עז להלבה ורחל לגותה ותרנגולת לביצתה ותמרי דעסקא ותור דרדיא פרוגת דר' שמעון ור' יהודה דרבי יהודה אית ליה מוקצה ורבי שמעון לית ליה מוקצה וק"ל כר' שמעון לענין שבת דהא איפסק הילכתא כוותי' בהדי בסוף פרק מי שהחשיך וה"נ אמרי' הרוא תלמידא דאורי בחרתא דארניז כרבי שמעון ושמתי' רב הונא והא כר' שמעון סביר' ליה באתרי' דרב היה ובאתרי' דרב לא הוה ליה למיעבד דהכי ושמעינן מינה דהלכתא כרבי שמעון: מתני' אין צולין בשר ובצל וביצה אלא כדי שיצולו כבעוה יום ואין נותנין פת לתנור עם השיכה ולא חררה ע"ג גחלים אלא כדי שיקרמו פניה ר' אליעזר אומר כדי שיקרום התחתון שלה: גמ' וכמה כדי שיצולו אמר ר' זריקא אמר ר' אלעא אמר רב כמאכל בן דרוסאי איתמר נמי א"ר אסי א"ר יוחנן כל שדנו כמאכל בן דרוסאי אין בו משום ביישולי כותים: מתני' משלשלין את הפסח לתנור ערב שבת עם השיכה ומאחזיזין את האור במדורו בית המוקד ובגבולי כדי שתאחז האור ברובו רבי יהודה אומר בפהמכין בל שהו: גמ' משלשלין מאי טעמא דבני חבור זריזין הן ולא אתי לאתויי בגחלי ומאחזיזין את האור במדור בית המוקד מאי טעמא דכהנים זריזין הם וכגבולין כדי שיוצאת האור ברובן, מאי ברובן אמר רב ברוב כל אחד ואח' ושמואל אמ' כדי שלא יאמרו הבא עצים ונגיח תתתיהם תני רבי חייא לסיועי לשמואל להעלות נר תמיד בדי שתהא שלהבת עולה מאיה ולא שתה' עולה ע"י דבר אחר ע"ן יחידי רב אמר ברוב עביו ושמואל אמר ברוב היקפו אמ' רב פפא הילכך בעינן רוב עביו ורוב הקפו אמר רב יהודה קנים צריכין רוב אגדן אין צריכין רוב גרעיני צריכין רוב נותנן בחיתלו אין צריכין רוב מתקיף לה רב חסדא אדרב איפך מיסתברא איתמר נמי אמר רב כהנא אמר רב קנים שאגדן צריכין תני רב יוסף ד' מדורות אין צריכין רוב של זפת ושל גפרית ושל רבב ושל קירה במתנית תנא אפשל נבבה ושל קש:

סליקו להו יציאת השבת

מלחמת ה'

לם תרש מלחמה קמי סלא ישראל ולא יצאו ר' קמי מלחמה לעזל כולמו נזני מכורה זה מלו מסכן כלאים ומקנה עכבדי שיעשם לנגיל ולמי בוסין בו מלאכה ומה שבור בעל מלחמה ר"ל ולמי ר"ם מודו שמני שבלאים בשבת לעשות מלאכה בשבת מבן דרך בסוכריך כלי מחוסות לבסים בבן למלאכתן אינו כלי דבר איכנו מרן לתן אחר לתוך רשות שלו מים שם בשמש אם לא לעבר מלאכה בשבי זכן בשבת מלה בלבד ולא"ם בסרה מלאכה בשבת ולא מרו ומקנן בקירן ולא"ם בשבת מלאכה בשבת ומרי עבדים לבלום לבלום לבלום מבדרים בירושלמי חבל בשמשתו של רבי ר"ל לא נקרריה אלא מקום בוס ר' דוד ר"ל מלמד שלא יצא ת"ש בשבת ומשבת מוקרין מלה בוסרו בל מבנים בלים לא בשלאם ישראל דוגמא דבבד ומלמה בשבת בשבת בשבת

במה מדליקין ובמה אין מדליקין לעשות פתילה כל הני דמקני' מפרש בגמרא: לא בופסת לא בשעוה לאו לעניין פתילה לא לתתו במקום שמן וכל הני דמופסת שמן וכל ה' דמופסת ואילך פסול שמנים סס: וחכמים אומרים אחד של מנו של נגמרא פריך היינו ת"ק ומאני אינה ביניהו דרב ברונא אמר רב דשרי בגמרא חלב מהוקר ע"י תערובת שמן כל שהוא ולא מסיימי כלומר שאינו ניכר מי האוקר: גמ' כן בגמלא הוא ופסישא לא חזי לפתילה אלא למדורה: אמרינהו דמין אמר יש בין קליפתו לגרעין: כיתנא דלייש ולא נפיק לכיון לא נפיק לון בשמן נמשכן אחרון: נפיק בלוקן מסרקתו' ל' ברזל: בוסקרא על סס סרוח פסול של מזי העשוי ככוכבי' והוא ביתם התולעת דמפולא מקרי בוסקרא וגם פת סוכן נקראת כן בנמשכנעיון: לחוזנה ברכה ויש כמין לגר בין קליפה לגרעין: שוכרא מין עשב ארוך: תוכמקא דאדרבי סניטה המעבכת במקום ס' גמ' בדל ירקרוקת סניב שליים מבחון:

תנא עד כאן פסול פתילות עד פתילות מכאן ואילך פסול שמנים אלא יקן חתיכות זפת לו שעוה בגר במקום שמן: שעוה אינעריך ליה לפי שרגילין לעשותה כמין פתילה תרוכה ופתילה בתוכה כמו שאנו עושין מהו דתימא בפתי' כמי [קא סבר] דאפי' כעין גרוס שעוה אלנו יכא אסור להדליקן קמ"ל מכאן ואילך פסול שמנים שאינו אסור אלא בשאנן השעוה והופך בגר כמין שמן אבל בשהגרן יחד ועשה מהן פתילה מוקר דנמצד הוא יפה אחר בגר ומכאן יש לחתי' גרו שעוה בשבו וכן התירו בהו ספו' וכן דעת ה"ר יונה ז"ל אבל חכמי גרונה הין אוסרין והין מפרשי' כן מהו דתימא לפתילה נמי לא שאמרו אלא לעשות' פתיל' לגר בלבד ולא בשמן קיק מאי שמן קיק אמר שמו' עוף אחד יש בברכי הים וקיק שמו רב אחא בריה דרב יצחק בריה דרב יהודה אמר משחא דקוא ור"ש ב"ל אומ' קיקיון דיונה: אמ' רבה פתילו' שאמרו חכמי' אין מדליקין בהן מה טע' מפני שהאו' מסכסך בהן שמני' שאמרו חכמים אין מדליקין בהן מה טעם מפני שאין נמשכין אחר הפתיל': בעא מיניה אביי מרבה שמנים שאמרו חכמים אין מדליקין בהן מהו ליתן לתוכן שמן כל שהו' וידליק מי גזרינ' דילמ' אתי לאדלוקי בעינהו או לא א"ל אין מדליקין א"ל מה טעם אמ' ליה לפי שאין מדליקין בהם

רש"י

במה מדליקין לעשו' פתיל' כל הני דמקני' מפרש בגמ': ולא בופסת לא לעניין פתילה אלא לתתו במקו' שמן וכל הני דמופסת ואילך פסולי שמנים סס: גמ' עץ בעלמא הוא ופסישא לא חזי לפתיל' אלא למדורה: אמרינהו דמין אמר יש בין הכן לקליפה: ולא נפי' לכיון דלא נפיק לון בשמן נמשך אחרון: בוסקרא פסולת של מזי: אחוזא ערבה בעמרינהו כדפירש לעיל: סברא מין עשב ארוך: תוכמקא דאדרבי סניטה המעבכת במקום אחד כמיס בגליס ירקרוקות סניב שליים מבחון: עד כאן יבולים לפתילות: מכאן ואילך פסול שמנים אלא יקן חתיכות זפת לו שעוה בגר במקו' שמן: שבו' אינעריך ליה לפי שרגילי לעשות' בשן פתילה תרוכה ופתילה בתוכה כמו שאנו עושין: מהו דתימ' פתילה נמי קאסר לה: מדורה היסק גדול שהאחד מבעיר אלא הבינו: קיקיון כעין אוזנו של יונה: מסכסכת כמו סכין בגרוסה בגלוס' שאין אורו וקוף ונה במקום אחד אלא נדנד וקופץ לכאן ולכאן ליטנה אחריו' אין נכנס' תוך הפתילה אלא מסכסכת סביב מבחון' כמו פיכס' אבני' ז"ל ן נמסכין ואתי' להתוק: שמן כל שהוא הניתן בתוכו ממשיכו אחר הפתילה לפי שאין מדליקין בעינהו גזרי' דלא אתו לידי: ובכורך דבר לעשו' פתילה על גבי דבר שאין מדליקין בהן פסול פתילות בהמו': להקפות לסמוך עליה אם יאם הפתילה להליפה אלא תבעה בשמן ויקף תרגומו וקפא בעשוה פירוש בע"ת: בבקה

והבורך ג' רב שמדליקין בו על גבי דבר שאין מדליקין בו אין מדליקין בו במה דברים אמורים להדליק אבל להקפות מותר פירש להקפות להעבות ראש הפתילה להרבות אורה: אמר רב ברונא אמר רב חלב מהותך וקרבי דגים שנימותו נותן לתוכן שמן כל שהוא ומדליק: הלכות

נותנין בגר ודולק: משחא דקוא שמן העשוי מגרעיני לגר בגן שקורין קוטון: לפי שסתור מסכסך בהן אינה נכנסת תוך הפתילה אלא סביב מבחון כמו שכסכה אבני: אין נמסכין ואתי להעות: שמן כל שהו כניתן בתוכו ממשיכו אחר הפתילה: לפי שאין מדליקין בעינהו גזרו הא אתו אל"ל שאין דולקין היטב: אבל להקפות מותר פי' הרב אלפסי ז"ל להעבות ראש הפתילה כדי להרבות אורה ורש"י ז"ל פי' להקפות שאינו מדליק הפתילה הפתילה אלא סותר פליה הפתילה בדרה אלא שאסור להליפה בעבור הדורות הללו לברוך לגר בגן על גבי נמי ולהדליק בשבת וכוכים אלא שאסור לגר אלא אסרו אלא אותן שרגילין להדליקן בפני עצמן ולהיכך בזרות על ידי תערובת אחר בעינהו אבל דבר שאין ראוי לדבר שמדליקין בו הליכ' לעינו' אחר בעינהו אלא יבוא בזרות אמר רב ברונא אמר רב חלב מהוקר פירש"י ז"ל דהיינו חלב מבושל ולא מסתברא דבמקני' אסרו חלב מבושל דומיא דשאר כלומר אפי' כל יבי מדליקין בהן בשבת אלא בתערובות אחר בעינהו אבל אם אין בהן אלא מין אחר אינו אסור אלא אם אינו מהוקר ואינו קרבי דגים הלכות

מלחמת ה'

המאור ד' קטן

שעוה אינעריכא ליה דהוי לתרוייהו לפ' לה נמי לא הוי אלא אם שמש לן בלילה שעוה בגר' אלא לשמן אבל לפתילה בגר. כאן אמרו להדליק בשבת בגרות שעוה בעות כעין פתילות שרשעוה בהן בפתילה הוא ראוי אמורה אלא בשבוגה אלא בגר בפתיל' בתוך עי' של חרס אי של מתכת דהוא לה שעוה כעין שמן ושבולת הוא לשמן ג

הלכות

חנוכה שמע מינה אסור להשתמש לאורה פי' כל תשמישין ואפי' תשמיש מצוה דכיון שעל ידי כח שנעשה נמנורה אקנוה עשאו' כמנורה שאין משתמשין בה בכל ואם איתא דשרי לאשמעינן תשמיש מצוה בנר חנוכה שאין מדליקין נר חנוכה לאו למימרא דדווקא תשמיש דרשות אסור אבל תשמיש מצוה שרי אלא מ"מ דאי אפשר לאשמעינן הכי אלא אגב דאי אפשר לאשמעינן הכי אלא אגב דאי אפשר לאשמעינן הכי אלא אגב

ואי איכא מדורה לא בעי ואי אדם חשוב הוא
אע"ג דאיכא מדורה צריך: מאי חנוכה דתנו
רבנן בב"ה בכסליו יומי חנוכה תמני אינון דלא
למספד בהון ודלא להתענא בהון שבשנבנסו
יונים להיכל וטמאו כל השמנים שבהיכל
וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחו בדקו
ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה חתו
ומינה בחותמו של כ"ג ולא היה בה להדליק
אלא יום אחד ונעשה בה נס והדליקו בה ח
ימים לשנה אחרת קבעום ח' ימים טובי בהלל
ובהודאה והילכך מברכינן אינסא כל יומא
מתמניא יומי דחנוכה דאיל ובכל יום ויום היה
הנס מתחדש באותו פך של שמן: אמר רב
כהנא דרש ר' נתן בר מנומי משמי' דרב נחמן
נר חנוכה שהניח ל' למעלה מכ' אמה פסולה
כסוכה וכמבוי: אמר רבא נר חנוכה מצוה
להניחה בטפח הסמוך לפתח היכ' מנח לה רב
אחא בריה דרבא אמר מימין ורב ירמי מדפתי
אמר משמאל והלכתא משמאל כדי שיה' מזוזה
מימין ונר חנוכה משמאל (והיכא דקא בעי
לאדליקי נר חנוכה ונר שבת ברישא מדליק
דחנוכ' והדר דשבת דאי מדליק דשבת ברישא
איתסר ליה לאדליקי דחנוכה משום דקביל
שבת עליה:) אמר רב יהודה אמר רב אסור
להרצות מעות בנגד נר חנוכה אמר אביי כל
מילי דמר עביד ברב בר מהני חלת דעביד
בשמוא מדליקין נ"מנר לנר ומתירין מבנד לבנד
והלכתא בר' שמעון בגריר דתניא ר"ש אומר
גורר אדם מטה כסא וספסל ובלבד שלא יתכוין
לעשות חריץ אמר רב' היה תופס נר חנוכה
ועומד לא עשה ולא כלום מאי טעמ' מאן דחזי
אמר לעסקי' הוא דנקיט לה ואמר רבא הדליק
מבפני' והוציאה להיזק לא עשה ולא כלום מ"ט
הבא נמי הראוה אומר לצרכו הוא דנקיט ליה
האי נר חנוכה דאדלק חרש שיטה וקטן לא
עשה ולא כלום מ"ט הדלקה עושה מצוה ולא הנחה עושה מצוה והני לאו
בני מיעבד מצוה נינהו אבל אשה ודאי מדלקה דא"ר יהושע ב"ל נשי' חייבות
בנר חנוכה שאף הן היו באותו הנס: א"ר יב"ל עשישית שהיתה הולקת
כל השבת כולה למוצאי שבת מכב' ומדליק אמר רב ששת אבסנאי חייב
בנר חנוכ': א"ר זירא מריש כי הוינא בי רב היה משתתפינא בפריטי' בהדי
אושפיזאי לבתר דנסיבנא אמינ' השתא ודאי לא צריכנא דקא מדליקי עלאי
בגו ביתאי: וה"מ דאשתתופי בפרוטי היכא דלא פתח בבא לנפשיה אבל אי
פתח בבא לנפשיה מיחייב לאדליקי משום חשדא: אמר

ר"ש"י

ואי איכא מדורה לא בעי ואי אדם חשוב הוא אע"ג דאיכא מדורה צריך: מאי חנוכה דתנו רבנן בב"ה בכסליו יומי חנוכה תמני אינון דלא למספד בהון ודלא להתענא בהון שבשנכנסו יונים להיכל וטמאו כל השמנים שבהיכל וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחו בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה חתו ומינה בחותמו של כ"ג ולא היה בה להדליק אלא יום אחד ונעשה בה נס והדליקו בה ח' ימים לשנה אחרת קבעום ח' ימים טובי בהלל ובהודאה והילכך מברכינן אינסא כל יומא מתמניא יומי דחנוכה דאיל ובכל יום ויום היה הנס מתחדש באותו פך של שמן: אמר רב כהנא דרש ר' נתן בר מנומי משמי' דרב נחמן נר חנוכה שהניח ל' למעלה מכ' אמה פסולה כסוכה וכמבוי: אמר רבא נר חנוכה מצוה להניחה בטפח הסמוך לפתח היכ' מנח לה רב אחא בריה דרבא אמר מימין ורב ירמי מדפתי אמר משמאל והלכתא משמאל כדי שיה' מזוזה מימין ונר חנוכה משמאל (והיכא דקא בעי לאדליקי נר חנוכה ונר שבת ברישא מדליק דחנוכ' והדר דשבת דאי מדליק דשבת ברישא איתסר ליה לאדליקי דחנוכה משום דקביל שבת עליה:) אמר רב יהודה אמר רב אסור להרצות מעות בנגד נר חנוכה אמר אביי כל מילי דמר עביד ברב בר מהני חלת דעביד בשמוא מדליקין נ"מנר לנר ומתירין מבנד לבנד והלכתא בר' שמעון בגריר דתניא ר"ש אומר גורר אדם מטה כסא וספסל ובלבד שלא יתכוין לעשות חריץ אמר רב' היה תופס נר חנוכה ועומד לא עשה ולא כלום מאי טעמ' מאן דחזי אמר לעסקי' הוא דנקיט לה ואמר רבא הדליק מבפני' והוציאה להיזק לא עשה ולא כלום מ"ט הבא נמי הראוה אומר לצרכו הוא דנקיט ליה

ואי איכא מדורה לא בעי ואי אדם חשוב הוא אע"ג דאיכא מדורה צריך: מאי חנוכה דתנו רבנן בב"ה בכסליו יומי חנוכה תמני אינון דלא למספד בהון ודלא להתענא בהון שבשנכנסו יונים להיכל וטמאו כל השמנים שבהיכל וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחו בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה חתו ומינה בחותמו של כ"ג ולא היה בה להדליק אלא יום אחד ונעשה בה נס והדליקו בה ח' ימים לשנה אחרת קבעום ח' ימים טובי בהלל ובהודאה והילכך מברכינן אינסא כל יומא מתמניא יומי דחנוכה דאיל ובכל יום ויום היה הנס מתחדש באותו פך של שמן: אמר רב כהנא דרש ר' נתן בר מנומי משמי' דרב נחמן נר חנוכה שהניח ל' למעלה מכ' אמה פסולה כסוכה וכמבוי: אמר רבא נר חנוכה מצוה להניחה בטפח הסמוך לפתח היכ' מנח לה רב אחא בריה דרבא אמר מימין ורב ירמי מדפתי אמר משמאל והלכתא משמאל (והיכא דקא בעי לאדליקי נר חנוכה ונר שבת ברישא מדליק דחנוכ' והדר דשבת דאי מדליק דשבת ברישא איתסר ליה לאדליקי דחנוכה משום דקביל שבת עליה:) אמר רב יהודה אמר רב אסור להרצות מעות בנגד נר חנוכה אמר אביי כל מילי דמר עביד ברב בר מהני חלת דעביד בשמוא מדליקין נ"מנר לנר ומתירין מבנד לבנד והלכתא בר' שמעון בגריר דתניא ר"ש אומר גורר אדם מטה כסא וספסל ובלבד שלא יתכוין לעשות חריץ אמר רב' היה תופס נר חנוכה ועומד לא עשה ולא כלום מאי טעמ' מאן דחזי אמר לעסקי' הוא דנקיט לה ואמר רבא הדליק מבפני' והוציאה להיזק לא עשה ולא כלום מ"ט הבא נמי הראוה אומר לצרכו הוא דנקיט ליה

ואי איכא מדורה לא בעי ואי אדם חשוב הוא אע"ג דאיכא מדורה צריך: מאי חנוכה דתנו רבנן בב"ה בכסליו יומי חנוכה תמני אינון דלא למספד בהון ודלא להתענא בהון שבשנכנסו יונים להיכל וטמאו כל השמנים שבהיכל וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחו בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה חתו ומינה בחותמו של כ"ג ולא היה בה להדליק אלא יום אחד ונעשה בה נס והדליקו בה ח' ימים לשנה אחרת קבעום ח' ימים טובי בהלל ובהודאה והילכך מברכינן אינסא כל יומא מתמניא יומי דחנוכה דאיל ובכל יום ויום היה הנס מתחדש באותו פך של שמן: אמר רב כהנא דרש ר' נתן בר מנומי משמי' דרב נחמן נר חנוכה שהניח ל' למעלה מכ' אמה פסולה כסוכה וכמבוי: אמר רבא נר חנוכה מצוה להניחה בטפח הסמוך לפתח היכ' מנח לה רב אחא בריה דרבא אמר מימין ורב ירמי מדפתי אמר משמאל והלכתא משמאל (והיכא דקא בעי לאדליקי נר חנוכה ונר שבת ברישא מדליק דחנוכ' והדר דשבת דאי מדליק דשבת ברישא איתסר ליה לאדליקי דחנוכה משום דקביל שבת עליה:) אמר רב יהודה אמר רב אסור להרצות מעות בנגד נר חנוכה אמר אביי כל מילי דמר עביד ברב בר מהני חלת דעביד בשמוא מדליקין נ"מנר לנר ומתירין מבנד לבנד והלכתא בר' שמעון בגריר דתניא ר"ש אומר גורר אדם מטה כסא וספסל ובלבד שלא יתכוין לעשות חריץ אמר רב' היה תופס נר חנוכה ועומד לא עשה ולא כלום מאי טעמ' מאן דחזי אמר לעסקי' הוא דנקיט לה ואמר רבא הדליק מבפני' והוציאה להיזק לא עשה ולא כלום מ"ט הבא נמי הראוה אומר לצרכו הוא דנקיט ליה

בנו ביתאי: וה"מ דאשתתופי בפרוטי היכא דלא פתח בבא לנפשיה אבל אי פתח בבא לנפשיה מיחייב לאדליקי משום חשדא: אמר

אמר

אמר חנוכה לנר שבת בלא קינסא ליכא ביזוי מצוה ומיהו דשמוא אפי' ע"י קינסא שרי ווז היא השנה המחוורת בגמרא ולא כן דעת הרמב"ן ז"ל שכתב דלמסקינא ע"י קינסא אסור וכרבב"ם ז"ל כתב מגלה וחנוכ' ומדליקין מנר חנוכ' לנר חנוכה ובתנ' ומחלוקות תניא בהקדוקי סוגי' הגמרא וכמו שכתבתי בחידושי ואין לעליות חדש ומנחוקות מפרש שבמאן דאמר דאסור: וסלכה כר' שמעון בגרירה לאמר דבר אחר מקבון מוקר: ובלבד שלא יתכוין לעשות חריץ דהוי תולדה דחורש לו דבונה: אמר רבא היה תופס נר חנוכה ועומד מבהליקה עד שבנתה ושמד לאו דוקא ל"ל לשון התלמוד: לצרכה לה' שתמש וליכא ביטר מצוה ונישא: בפנים בנתיה והוציאה להון בהאמרינן לעיל לצריך להניח על פתח ביתו אחר: אלא נר חנוכה הלה לקלא חרש שוטה וקטן לא עשה ולא עלום מ"ט הבהלקה עושה מצוה והיינו דמברכין להליק בלבד הילכך הליקה חרש שוטה וקטן אם ס' שהניחה בחול ומ"ל הטיעור ז"ל דאם בגיע לחיוב מוקר והכל. אלו מנהגא כדאמר בירושלמי המנלה מבלן ואילך הקיבו שיהו קעמים קורין לרבים: אלא הן הון בתוקו הנס בגזרון יונים על כל הבקולות הנשאות שיבעלו להבטון הקילה ועל בזיון הלכה ובגזרתו ותקבה את ראשנו וכרתו כולם ועל זה נקבו לתקון בגינה בחנוכה: א"ר יוחנן מ"ר יהושע ב"ל עשיתם שהיתה הולקת כל היום כולו למוצאי שבת מכבה ומדליקה אלמא הדלקה עושה מצוה ומרש"י ז"ל אע"פ שהדליקה למצות חנוכה בע"ש למנוגאי שבת אריך לכבותה ולהדליקה למצות הלילה וכן מצינו בנר מערבי אע"פ שהיתה הולקת מכבה ומעיבה ומדליקה בתחילה: אמר רב ששת תלכנית תורה אע"פ שאין לו בית הלא קיימא דין נר חנוכה כדין מזוזה בכל מי שאין לו בית בעור מן המזוזה: כי הוה כי רב סייתי תלכנאי ללמוד תורה בתר דאסיבנא ובעמים סייתי

תלכנאי: עלי בסבילי גו ביתאי בביתי

תמר

חנוכה לינו כדרך שיעשה לשון רמינו ז"ל: ג לרבי מאיר ע"ר מס' חנוכה וכתרא ח"ח סי' קרא. ר"ס מדליקין חנר של מנוה לנר מה לחד של חול. ולכאורה לנר מה לחד של חול לנרנו ומאי דקאמר לנר מה לחד של חול לו קיבלו ומקבלו מנוה. בתנו מנוה לתחתון ולמעלה ל"ס אמתן

רבינו נסים במה מדליקין פרק שני

אמר רב חייא בר אשי אמר רב המדליק נר חנוכה צריך לברך ור' ירמיה בר אבא אמר הרואה נר חנוכה חייב לברך מאי מברך אמר רב יהודה יום ראשון המדליק מברך שלש והרואה מברך שנים מבאן ואילך מדליק מבר' שנים והרואה מברך אחת מאי מברך אק"בו להדליק נר של חנוכה ושיעש' נסים לישראל חיינו אמר רב הונא "חצר שיש לה שני פתחים צריכה שני נרות אמר רבה לא אמרן אלא משתי רוחות אבל מריחה ב אחת לא צריך: א"ר יצחק אמר רב הונא נר שיש לה שני פיו' יוצלה לשני בני אדם אמר רבא מילא קערה שמן ליהקיפה פתילו אם כפה עליה כלי עולה לכמה בני אדם לא כפה עליה כלי נעשית כמדורה ואפי' לאחד אינו עול' אמר רב' פשיט' לי נר "חנוכה ונר ביתו נר ביתו עדיף משום שלום ביתו נר ביתו וקדוש היום נר ביתו עדיף משום שלום ביתו בעי רבא נר חנוכה וקדוש היום אי זה מהם עדיף קדוש היום עדיף משום דתדיר אי דילמא נר חנוכה עדיף משום פרסומי ניסא בתר דבעיא הדר פשטה נר חנוכה עדיף משום פרסומי ניסא

אמר רב חייא בר אשי אמר רב המדליק נר חנוכה צריך לברך ור' ירמיה בר אבא אמר הרואה נר חנוכה חייב לברך מאי מברך אמר רב יהודה יום ראשון המדליק מברך שלש והרואה מברך שנים מבאן ואילך מדליק מבר' שנים והרואה מברך אחת מאי מברך אק"בו להדליק נר של חנוכה ושיעש' נסים לישראל חיינו אמר רב הונא "חצר שיש לה שני פתחים צריכה שני נרות אמר רבה לא אמרן אלא משתי רוחות אבל מריחה ב אחת לא צריך: א"ר יצחק אמר רב הונא נר שיש לה שני פיו' יוצלה לשני בני אדם אמר רבא מילא קערה שמן ליהקיפה פתילו אם כפה עליה כלי עולה לכמה בני אדם לא כפה עליה כלי נעשית כמדורה ואפי' לאחד אינו עול' אמר רב' פשיט' לי נר "חנוכה ונר ביתו נר ביתו עדיף משום שלום ביתו נר ביתו וקדוש היום נר ביתו עדיף משום שלום ביתו בעי רבא נר חנוכה וקדוש היום אי זה מהם עדיף קדוש היום עדיף משום דתדיר אי דילמא נר חנוכה עדיף משום פרסומי ניסא בתר דבעיא הדר פשטה נר חנוכה עדיף משום פרסומי ניסא

אמר רב הונא נר שיש לה שני פתחים צריכה שני נרות אמר רבה לא אמרן אלא משתי רוחות אבל מריחה אחת לא צריך: א"ר יצחק אמר רב הונא נר שיש לה שני פיו' יוצלה לשני בני אדם אמר רבא מילא קערה שמן ליהקיפה פתילו אם כפה עליה כלי עולה לכמה בני אדם לא כפה עליה כלי נעשית כמדורה ואפי' לאחד אינו עול' אמר רב' פשיט' לי נר "חנוכה ונר ביתו נר ביתו עדיף משום שלום ביתו נר ביתו וקדוש היום נר ביתו עדיף משום שלום ביתו בעי רבא נר חנוכה וקדוש היום אי זה מהם עדיף קדוש היום עדיף משום דתדיר אי דילמא נר חנוכה עדיף משום פרסומי ניסא בתר דבעיא הדר פשטה נר חנוכה עדיף משום פרסומי ניסא

אמר

רש"י

אמר רב חייא בר אשי אמר רב המדליק נר חנוכה צריך לברך ור' ירמיה בר אבא אמר הרואה נר חנוכה חייב לברך מאי מברך אמר רב יהודה יום ראשון המדליק מברך שלש והרואה מברך שנים מבאן ואילך מדליק מבר' שנים והרואה מברך אחת מאי מברך אק"בו להדליק נר של חנוכה ושיעש' נסים לישראל חיינו אמר רב הונא "חצר שיש לה שני פתחים צריכה שני נרות אמר רבה לא אמרן אלא משתי רוחות אבל מריחה ב אחת לא צריך: א"ר יצחק אמר רב הונא נר שיש לה שני פיו' יוצלה לשני בני אדם אמר רבא מילא קערה שמן ליהקיפה פתילו אם כפה עליה כלי עולה לכמה בני אדם לא כפה עליה כלי נעשית כמדורה ואפי' לאחד אינו עול' אמר רב' פשיט' לי נר "חנוכה ונר ביתו נר ביתו עדיף משום שלום ביתו נר ביתו וקדוש היום נר ביתו עדיף משום שלום ביתו בעי רבא נר חנוכה וקדוש היום אי זה מהם עדיף קדוש היום עדיף משום דתדיר אי דילמא נר חנוכה עדיף משום פרסומי ניסא בתר דבעיא הדר פשטה נר חנוכה עדיף משום פרסומי ניסא

אמר

נר מצות

אמר רב חייא בר אשי אמר רב המדליק נר חנוכה צריך לברך ור' ירמיה בר אבא אמר הרואה נר חנוכה חייב לברך מאי מברך אמר רב יהודה יום ראשון המדליק מברך שלש והרואה מברך שנים מבאן ואילך מדליק מבר' שנים והרואה מברך אחת מאי מברך אק"בו להדליק נר של חנוכה ושיעש' נסים לישראל חיינו אמר רב הונא "חצר שיש לה שני פתחים צריכה שני נרות אמר רבה לא אמרן אלא משתי רוחות אבל מריחה ב אחת לא צריך: א"ר יצחק אמר רב הונא נר שיש לה שני פיו' יוצלה לשני בני אדם אמר רבא מילא קערה שמן ליהקיפה פתילו אם כפה עליה כלי עולה לכמה בני אדם לא כפה עליה כלי נעשית כמדורה ואפי' לאחד אינו עול' אמר רב' פשיט' לי נר "חנוכה ונר ביתו נר ביתו עדיף משום שלום ביתו נר ביתו וקדוש היום נר ביתו עדיף משום שלום ביתו בעי רבא נר חנוכה וקדוש היום אי זה מהם עדיף קדוש היום עדיף משום דתדיר אי דילמא נר חנוכה עדיף משום פרסומי ניסא בתר דבעיא הדר פשטה נר חנוכה עדיף משום פרסומי ניסא

אמר

המאור הקטן

ותריך נר אחרת להשתמש לאורה ואפילו באן דאמר אחר להשתמש לאורה כל השבוע שבעלים ברא דרבא אדרה שריך נר אחרת שלא יהא דאורלקה :

מלחמת ה'

ריבינו גרשום ז"ל ולמיב'נוסן לבלולו שכות פסק בדברי סנהדרין ואחת פדר שבתר כיריום בסנהדרין פשוט כוח דכי אחר רב אסי אמור לברכות מעות רבוקא קמ"ל שאחר ברכלת מעות שאינו אלא שאין בקל לאמור כל שכן אלא שהיום אחר כן של מזוזה בין של קדוש ואחר שמוש בין באחר קבאשין מודה דאמור משום דברוחה אחר לברכו כוח דאדלקה ואם"ם שיש לו נר אחר בשנים אוד אדליק בתם נרות בכיתו אלא אלגן אלא בל ברכלת אחשבות מפני שאינו קשרים אלא פנאם בעצמה ומשום אבי אחר ובו נר קדוש יש בו ובו מצוה דבר שבקדוש בם בגון קבלת ספר תורה ותפשים בן שבן אמוריו בשבת אבשיטין דחול ולאוה אבי אחר ליה רב יוסף יש בו דם קדוש יש בו שלא ובכות בו בחל שוייבה ובלא אבשיטין מצוה מדרבנן בן אלא אבלים שבוריקין ולאחר מצוהן בשבת מצוהן מוכנין בבן קדוש שלא יהו מצוה בוחות עלו שבת נמי מוכנין בשם בדברים שבקדוש ואחרוקבאשיטי חול בשב' מצוהן ולאו אבו דדמו בשין לבוין אחי לם רב יוסף הוא בריו בשבת בחנות ובדרור בגן בת ראמרי רבי יהושע בן לוי מוי מוכם לבר חנוכה ב"ב לאחר דקבוכר דמשום דחל שם שמש על בנר בוח ואתמר רבי יוסף דאמרלו

לבריאו בלי בנות כחל בנות אלא מצוה אלא מצוה בוח מבאשרו בשבת מצוהן בין שבאשרו אם יש שבת לבלבי מן אחנוש ולבסתבקת מדן אחר בדבר בוח לא בקלי לם מבלבלא דשמאת כולם מרבינן בנר חנוכה בבוהו שמוש ז לאבר בבין דבר שם בו קדוש ובדבקת חנוכה ובל שבן אחר שבחים בקחרי ואחים לבדר בשבת דבר דבר בוח לא בקלי לם מבלבלא דשמאת כולם מרבינן בנר חנוכה שבוש בלבוד דבין לאחר דבין לאחר מצוה בוח אלא בוח בבוהו שמוש מבין אחים בקבלו בוח אלא בוח בבוהו שמוש בבוהו בבוהו בבוהו

מורה הוספה לא למלאכו' של חול אבל הדלקת הנר מלאכ' של קדש היא לערך שבת ותחלת שביתה היא שלפיכך תקנו חכמים שתהא מלאכה אחרונה הילכך שבירת לה דלא יערך בה הוספת דרבנן כפה דמאחר ליה שבי עדיף ואמר לה רב יוסף אדאבי' הכי ערוכה היא הוספת והי' סברה לתקומי כלומר לעשות לה הוספת גדול כשאר המלאכות כולן אמר לה הוא סבא תנינא ובלבד שלא יקדים : וכתן דבל פני שמעתתא מוכחי שחכמים תקנו שתהא הדלקת הנר מלאכה אחרונה מי שמליץ אם הנר בנר הוא גומר בדעתו שלאחר מלאכה לא יעשה שום מלאכה אחרת ואין לך קבול שבת גדול מזה ומאי דקא מייתי ראיה מדתני' בשלמי פרקי שלשי' הליץ המדלי' ושוטה כדי לעלות דג קטן וכו' לאו ראיה היא כלל לפשוט ושוטה לאו אמליץ אלא אתוקמא אלא לתקנו אלא לפני קתני אתחיל לתקוע תקוע' שלשי' שלא המשלח ושמעון המעמין והליץ המדליץ ושוטה כדי לעלות דג קטן כלומר כמה יכול תקוע זה שוטה בין תקיעה שלישית לתקיעה אחרונה שלא תיפסק לומר שלא ישפה שלא כדי שיעור ושמעון המעמין ומדליקין בשבת ושוב שים מי שאינו מעמין אלא קדיבה אחת ומי שמעמין הרב וכן נהדלקה ומ"ה קאמר שבתוקע שוסה בין תקיעה שלישית לד' כשיעור שיהא נעלה בינתיים דג קטן לו להבניע פה בקטנו ויקרמו פניה ונתנו שיעור בין תקיעה שלישית לד' אף ע"פ שלא נתנו שיעור בין ראשון לשניה ובין שניה לשלישית לפי שבתקינו ראשונה עוד היום גדול ותין קבילת בשעוריהן אבל תקיע שלישית לריבה שתהא שמוך לתכ' מפני הלכתא הנר שאסור להקיעתו ומדרב' הכיון מוכחת הלכה' הדלקות לא עביד מלאכה כלל מדקתני הדלקה בקר הטמנה וכמו שבתקתי למעלה ובתן דרבנן תקון שתהא הדלקה מלאכה אחרונה ודאי מי שמדליק בע"ש כבר הוא גומר בדעתו שלא יעשה מלאכה לאחר מכאן ומאחר שהבל שבת לאחר הדלקתו כדברי בעל הלכות ז"ל :

אמר רבא הרגיל בנר חנוכה הויין לו בנים תלמידי חכמים דכתיב כי נר מצוה ותורה אור ש"י נר מצוה דשבת ומנוכה : אבין בנרא חרש פעים : בשרגא דשבת : חליף ותני עמר קמיה : דני בשם אבין ר"ע חמיו : דנפקא מיניהו דתקנו בבנו : מלחדה ומדלקה של שבת סמוך לשקיעה : עמוד ענן של יום משליש מורו לעמוד אש שעמוד אש היה בא קודם שיעקב עמוד הענן שמא מורה הכי : סברא לתקומי' בעוד היום גדול : תקינה תנינהו : שלא יקדים שלא מינכרת שהוא לכבוד שבת : דרחום אוכל : ואי לאו נר הכי הוא שאינו רגיל לעסוק בתורה : ולעריפה עומד אסור באכילה : בנרב' המזון בתכלה פעים ע"ן שהרי להלל ולהודות ניתקן כדאמרי לעיל : מזכיר בהודאה בברכת הארץ : מה הפילה בהודאה דשל עיקר מילתא דהוטה לתורה ליתקנה : ותומרין מענן המאורע בעבוד לנתקן רחמי' על ישראל ועל ירושלם להשיב העבודה למקומה לעשות קרבנות הים : שני וחמישי מאי עבידתייהו להלקם משאר ימים : של תענית שהיו גוזרי' על הנשמי שני וחמישי : ושל

אבעיא לרבו מרו להזכיר של חנוכה ובברכת המזון כיון דמדרבנן היא לא מדכרינן או דילמא משום פרסומי ניסא מדכרינן אמר רבא אמר רב סתירה אמר רב הונא אינו מזכיר ואם בא להזכיר מזכיר בהודאה רב הונ' בר יהוד' איקלע לבי רבא סבר לאדכורי בבנין ירושלם א"ל רבא כתפלה מה תפלה בהודאה אף ברכת המזון בהודאה איבעיא לרבו להזכיר של ראש הדש בברכת המזון אם תמצא לומר הטב דרבנן לא צריך ראש הדש דאורייתא צריך או דילמא כיון דלא אסיר בעשיית מלאכ' לא מדכרינן רב אמר מזכיר ור' חנינא אמר אינו מזכיר א"ר זירא נקוט הא דרב בידך דתני ר' אושעיה כיתיה דתני ר' אושעי' ימים שיש בהן קרבן מוסף כגון ראש הדש וחילו של מועד ערבית שחרית ומנחה מתפלל שמנה עשרה ואומר מעין המאורע הזכרה בברכת דמזון וימים שאין בהן קרבן מוסף כגון חנוכה ופורים (א) תעניות ומעמדות ושני וחמישי · שני וחמישי מאי עבידתייהו אלא אימא שני וחמישי של תעניות ושל

בשרגא פירו' אתה לבדה משום הכי קאמר לחד בנרא רבה מבכה : דביתהו דרב יוסף מאחרה ומדלקה נר של שבת סמוך לחשיכה : לא יעיז לקרות יתירה ולכך דרשא לתקיע הסא כתיב וה' הולך לפניהם יומם כעמוד ענן : משלים לעמוד אש שביה עמוד אש בא קודם שיקע עמוד הענן : לאחקומי בעוד היום גדול : תקינה אבי שוטה שלא יקדים עמוד הענן : כדרו לאזכיר בה חנוכה בברכת המזון בתפילה בעוד היום גדול : תקינה אבי שוטה בברכת המזון בתפילה בשעה שלא יקדים : לפי שאין שורפין קדשים ביום טוב משום שאסור ליהנות ממן והנאה לה הנערה שלא לצורך כלל ומאן של תרומה נמי אע"ג דנעשה הדלקתו מותר ליהנות ממנו כדאיתא בגמרא אע"פ שגזרינן תרומה אטו קדשי' כך פי' רבינו יצחק ז"ל ועיקר : הילכך ביום טוב שהל ליהיה בערב שבת אין מדליקין בשמן שריפה (ביום טוב) לפי שהוא צריך להדליק בערב שבת שהוא בשמן ומדליקין בשמן שריפה בכל הקדשים ביום טוב : כדרו לאזכיר בה חנוכה בברכת המזון בתפילה בשעה שלא יקדים : תינוק אבי שוטה בברכת המזון בתפילה בשעה שלא יקדים : ניחוך מבעיא ליה : תינוק מזכיר כלומר לא חייבוהו חכמים להזכיר : א ביעיא להו מהו להזכיר של ר"ח בברכת המזון ומו' מו' דלמא כיון דלא אסור בעשייה אלאכה לא מדכרינן ות"ה והא אמרי' כפ"ג דמגלה (דף כב) כל שאין בו בישול מלאכה לעם כגון ר"ח ומועד קורין אחרונה אלמא אין עושין מלאכה בר"ח יש לומר דלאו משום איסורא קאמר אלא משום מהבאת בעלמא אלא נהגו לעשות בו מלאכה : ערבית ושחרית ומנחה וכו' ותומר מעין המאורע בעבודה הכינו יעלה ויבא : אם לא תמר מחזירין אותו וכי תמרינן דמחזירין אותו בר"ח הני מילי שחרית ומוסף ומנחה אבל ערבית אין מחזירין אותו דכי תמר' בשמכתא ברכות (דף כט) תמר רב בנן תמר רב בנן תמר רב עוה ולא הזכיר של ר"ח בערבית אין מחזירין אותו אין מקדשין אם לא ביום : שני וחמישי מאי עבידתייהו הוא משמע ליה של כל שבתות השבה ומאי עבידתייהו להזכירם ולהלקם משאר ימות השבה : של תעניות שהיו גוזרין על הנשמים שני וחמישי כדאיתא במסכת תעניות (דף י) : ושל

כעין שבת דלעולם הדלקה ר"ש בעיקר ר"ש בלבד היא ולא מינ"ש ואין בה אלא משום שריפת קדשים בי"ט והא חדגא דרב חסדא בוודאי דרב חסדא ודקיא נשמה לפי ראשון עבעא שפי מן הכון ולית בה משום גזרת ר"ש אשר שבת נזה הפרשה הוא דחוק במקום הזה בדא דהגיא כתיבה דרב חסדא ודקיא נשמה לפי ראשון

מלחכות ה'

דמ"ל כרבי אבא דאמר רב מתנה אחר רב מתנה אחר רב מחדליקין בכל מתילות ומחטים כין בשבת ובשמחת משום דאסור להאור לפשתים לאורה ור' ירמיה בר אבין בר' אמי בר' אבין בר' אמי ר"ל דמלאיר כיום לענייני ויתן לבנה בתלת ד' במקום הרב ובזמי דבות בתרת הבלה ואחר דלא ואבה בדלא : בנרים ובשקרת מתנו מרוב חבובות שם תוך הכיבה מלוי ובכל מתחנים לל כך שמתן הלבנה בתרב מתנה אחר דיב יכן יוחה ביריבלמי כמה שאיסנו שמי שאחר אחר לפרלים ומבות ב"ם : אחר מקמשיון בדרסינן הים ע"ב לבתילות ומכון ומלוך לאחרו' ר אמרו בשם ר' יוחנן שבני שהלאר אחר לפרלים ומבות ומוכלת בתפילה ומוך מלא מיכת אחר ביום בדרב מדלקם וכו' מד בשבר יין מיה דרב מתלמיה שאל ליה מתדלק לת בן תלמן ריבו בשבת אחלה : בהיות בחטבים אסור בראחות מבשב לאור : בנר ריבו ומוכלת לת בתפילה בדי ליב שאלת מבוה בתרב מתנה אחר ביום בדרב מדלקם ובכל מבת אחלה לבתות בחטבים מתנו מתנו מתדלקם ומחטים ומחטים אחר אסור לת שבתו מיבנין ומבני מלא מיבת אחר ביום בדרב מדלקם ובכל מבת אחלה לבתות בחטבים מתנו מתנו מתדלקם ומחטים ומחטים אחר אסור לת

מחור לבתות ומבות בנגד נר חנוכה בל תמחטו בל תמחטו בל תמחטו בל תמחטו ומאי ומבות בנגד נר של : מבת ומלכ

ושל מעמדות ערבית שחרית ומנחה מתפלל שמונ' עשרה ואומר מעין המאורע בשומע תפלה ואם לא אמר אין מחזירין אותו ואין ברכן קדושה על הכוס ואין ברכן הזכרה בברכ' המזון מהא שמיענן דמי שטעה ולא אמר ענינו בתפלת תענית שאין מחזירין אותו ותו שמעי' דמי שטעה ולא הזכיר על הנסי' בתפל' בחנוכ' ובפורי שאין מחזירין אותו לפי ד' שאין מחזירין אותו אלא בימים שיש בהן קרבן מוסף כגון ר"א חדש וחולו של מועד אבל יום שאין בו קרבן מוסף כגון תעניות ומעמדות וחנוכה ופורי אין מחזירין אותו ותניא בתוספתא בהדיא כל יום שאין בו קרבן מוסף כגון תעניו ומעמדו חנוכה ופורים ערבית שחרית ומנחה מתפלל שמונה עשרה ואומר מעין המאורע ואם לא אמר אין מחזירין אותו וכל יום שיש בו קרבן מוסף כגון ראש חדש וחולו של מועד ערבי שחרי ומנחה מתפלל שמונה עשרה ואומר קדושת היום בעבודה ואם לא אמ' מחזירין אותו איבעי' להו מרו להזכיר של "טוב במוספין כיון דלית בה מוסף לא מדכרינן אז דילמא יום הוא שנתחייב בארבע תפלות רב הונא ורב יהודה אמרי אינו מזכיר רב נחמן ורבי יוחנן אמרי מזכיר והלכת' כותיהו דא"ר יהושע בן לוי יום הכיפורים שחל להיות בשבת המתפלל תפלת נעילה צריך להזכיר של שבת יום הוא שנתחייב בה תפלו' הבא נמי יום הוא שנתחייב בארבע תפלות ולפיכך הוא מזכיר והא דאמר רב גידל אמ' רב ר"ח "שחל להיו' בשב' המפטיר ג' בנביא אינו צריך להזכיר של ר"ח שאלמלא שבת אין נבי' בר"ח לית ליה הלכתא כותיה מהא דר' יהושע בן לוי: אמר רבא יום "טוב שחל להיות בשבת שליח צבור יורד לפני התיבה ערבית אינו צריך להזכיר של יום טוב שאלמלא שבת אין שליח צבור יורד ערבית בי"ט וכן הלכתא ואי קשיא לך הא דאמר רבי יהושע בן לוי יום הוא שנתחייב בחמש תפלות הבא בערב שבת דין הוא דלא צריך שליח ציבור ערבית לירד לפני התיבה ורבנן הוא דתקון משו' סכנה אבל רת' ביום הכפורים יום הוא שנתחייב בחמ' תפלות והני תמני "יומי דחנוכ' מיתחייבינן ברו למיגמר הלילא בכל יומא ויומא דא"ר יוחנן כשם רבי שמעון בן יהוצדק שמנה עשר יום בשנה יחיד גומר בהן את ההלל ואלו הן שמונ' ימי חנוכה וי"ט הראשון של פסח וי"ט של עצרת: ושמנת ימי החג ובגולה עשרים ואחד יום תשעה ימי החג ושמנ' ימי החנוכה ושני יום טוב של פסח ושני יום טוב של עצרת: אבל הלל דראש חדש לאו דאדיתא אלא מנהגא היא ומשום הכי לא גמרינן ביה הלילא אלא מדלגי דלוגי דאמרי' רב איקלע לבבל חזא דק' קרו הלל בר"ח וסב' ראפסקינהו כיון דשמעינהו דמדלגי ואזלי אמר ש"מ מנהג אבותיהם בידיהם

תנא

רש"י

ושל מעמדות ערבית שחרית ומנחה מתפלל שמונ' עשרה ואומר מעין המאורע בשומע תפלה ואם לא אמר אין מחזירין אותו ואין ברכן קדושה על הכוס ואין ברכן הזכרה בברכ' המזון מהא שמיענן דמי שטעה ולא אמר ענינו בתפלת תענית שאין מחזירין אותו ותו שמעי' דמי שטעה ולא הזכיר על הנסי' בתפל' בחנוכ' ובפורי שאין מחזירין אותו לפי ד' שאין מחזירין אותו אלא בימים שיש בהן קרבן מוסף כגון ר"א חדש וחולו של מועד אבל יום שאין בו קרבן מוסף כגון תעניות ומעמדות וחנוכה ופורי אין מחזירין אותו ותניא בתוספתא בהדיא כל יום שאין בו קרבן מוסף כגון תעניו ומעמדו חנוכה ופורים ערבית שחרית ומנחה מתפלל שמונה עשרה ואומר מעין המאורע ואם לא אמ' מחזירין אותו איבעי' להו מרו להזכיר של "טוב במוספין כיון דלית בה מוסף לא מדכרינן אז דילמא יום הוא שנתחייב בארבע תפלות רב הונא ורב יהודה אמרי אינו מזכיר רב נחמן ורבי יוחנן אמרי מזכיר והלכת' כותיהו דא"ר יהושע בן לוי יום הכיפורים שחל להיות בשבת המתפלל תפלת נעילה צריך להזכיר של שבת יום הוא שנתחייב בה תפלו' הבא נמי יום הוא שנתחייב בארבע תפלות ולפיכך הוא מזכיר והא דאמר רב גידל אמ' רב ר"ח "שחל להיו' בשב' המפטיר ג' בנביא אינו צריך להזכיר של ר"ח שאלמלא שבת אין נבי' בר"ח לית ליה הלכתא כותיה מהא דר' יהושע בן לוי: אמר רבא יום "טוב שחל להיות בשבת שליח צבור יורד לפני התיבה ערבית אינו צריך להזכיר של יום טוב שאלמלא שבת אין שליח צבור יורד ערבית בי"ט וכן הלכתא ואי קשיא לך הא דאמר רבי יהושע בן לוי יום הוא שנתחייב בחמש תפלות הבא בערב שבת דין הוא דלא צריך שליח ציבור ערבית לירד לפני התיבה ורבנן הוא דתקון משו' סכנה אבל רת' ביום הכפורים יום הוא שנתחייב בחמ' תפלות והני תמני "יומי דחנוכ' מיתחייבינן ברו למיגמר הלילא בכל יומא ויומא דא"ר יוחנן כשם רבי שמעון בן יהוצדק שמנה עשר יום בשנה יחיד גומר בהן את ההלל ואלו הן שמונ' ימי חנוכה וי"ט הראשון של פסח וי"ט של עצרת: ושמנת ימי החג ובגולה עשרים ואחד יום תשעה ימי החג ושמנ' ימי החנוכה ושני יום טוב של פסח ושני יום טוב של עצרת: אבל הלל דראש חדש לאו דאדיתא אלא מנהגא היא ומשום הכי לא גמרינן ביה הלילא אלא מדלגי דלוגי דאמרי' רב איקלע לבבל חזא דק' קרו הלל בר"ח וסב' ראפסקינהו כיון דשמעינהו דמדלגי ואזלי אמר ש"מ מנהג אבותיהם בידיהם

תנא

רבינו נסים

ל"א לאחרי ר"ג. ולאחר רבינו בשלטי גבורי ותחקוק בה בת"ל פשוטה בתוק. ברב ותוספת וכן בתוק בה ר' פרק הבריכות בסם רבי יהוה ולכרת"ם לא יחקוק בם בכל וכן רב"ם רבי' מנוי פ' ומסל' תפלה ב"ל פשוטה ולא סיכר בנינו בן מדקיימת לן לוות תלם הענינו ופורא ולעני בס"ק נמי לשרי לחיוב מר ולישרא לף ע"פ סבר התפלל קבל תענית לאת כל כי הלי נוגת לאו שקר מיקרי: ואם לא אמר אין מחזירין אותו דלאו לחזירין בינכו: ואין בהם הזכרה בברכת המזון של ברכות עומר בין נוגל לרוס. מה"ב כתו לבית הכנסת מתוקק שבתקנו עוד סמס שהרים שבתקנו אותו היום בסם תקנית בנור סתו ים לומר בנינו מו כמהן סוכר אלו כמוקש תפלב ואם לא בוכרם ב עד פסח תפלתו ים לאומרו מיר קוד קדים אלו בתקנוים בתקומת בוכרי ב"ג אבל אם נוכר קדים סיום הקבלם לו נוכל בוכרתל לאבני פירוש לאמר בבודם בלה ברם מרי מיכו מוכר אחיך לא יאמר עוד סיום בלהו אם נוכר מבלה ים לאומרו בסוכות תפלה ר"ל דאמרי בוכרם ב עד פסח תפלתו ים לאומרו מיר קוד קדים אלו בתקנוים בתקומת בוכרי ב"ג אבל אם נוכר קדים סיום הקבלם לו נוכל בוכרתל לאבני פירוש לאמר בבודם בלה ברם מרי מיכו מוכר אחיך לא יאמר עוד סיום בלהו אם נוכר

ערבית ומנחה ומעמדות ומוסף ומנחה ונעילה ומוסף ומנחה ונעילה

ערבית ומנחה ומעמדות

רש"י

מתני' עיברן פסולה של ופת: מפני כבוד השבת שריחו רע: שמן דגים מקרבי דגים שימותו: שמן קקומון לצמח מדברים: נפט מין שריחו רע: גמ' ולא דמאי שיכפת לן: חוב' כבוד שבת היא שלין פעל' תשנה בלא נר: רחיצת ידי' ורגלי' ערבי' ליל שבת: בסדינין המצויין סדינין של פשתן והן ניצים של הבלא והוא כלאים אלא שהתורה התירתו לדרשינן סמוכין לא תלבש שעטנז גדילים תעשה לך: מחבין בגפי כסותיכם שהיה לבם סדינין שלהם מצויין: ב"ש פוערין אע"פ שלצינים תוכת עליה ופתילו מוגה בקוסבת הני דבשם פעורי בלא לרשי סמוכי וכלאי אסורי: ואינהו סבור תלמידיו שהיו אוסרים נר הבלר. כ"ה וחייב מלאכיים מיהו דבנן נזר משום כסות לילה שמא יפה לו כסו שמיוחד לילה ויטיל בו ציצית ונמצא לבם כלאים שלא במקום מצוה לילה לאו זמן ציצית: שבת

תנא יחיד לא יתחיל ואם התחיל גומר היולך אי בעי יחיד למיקרי הלל בראש חדש קרי ליה בלא ברכה ומדלג דלוגי: מתני' אין מדליקין בשמן שריפה ביום טוב ר' ישמעאל אומר אין מדליקין בעטרן מפני כבוד השבת וחכמים מתירין בכל השמנים בשמן שומשמין בשמן אגוזים בשמן צנונות בשמן דגים בשמן פקועי בעטרן ובנפט ר' טרפון אומ' אין מדליקין אלא בשמן זית בלבד: גמ' אין מדליקין בעטרן מאי טעמא אמר רבא מפני שריחו רע גזירה שמא יניחנו ויצא א"ל אביי ויצא שאני אומר הדלק'נר לשבת תובה דאמר רב חסדא ואמרי לה אמר רבא בר רב תנין אמר רב הדלקת נר בשבת תובה רחיצת ידים ורגלים בחמין ערבי' רשות ואני אומר מצוה מאי מצוה דאמר רב יהודה כך היה מנהגו של ר' יהודה בר אלעאי ערב שבת מביאין לו עריבה מליאה מים חמין ורוחץ בה פניו ידיו ורגליו ומתעטף ויושב בסדינין המצויצין ודומה למלאך ה' צבאו' והיו תלמידיו מחבין ממנו בגפי כסותן אמ' להם בני לא כך שניתי לכם סדין בציצי' בי שמאי פיטרין ובית הלל מחייבי' והלכה כבי' הלל ואינהו סבו גזירה משום כסות לילה תניא

מתניתין משום דלא אקדי' בעשייה מלאכה וכתיב בשיר יהיה לכם כלול בתקדים חג לילה המקודש לחג עשון שיהא שלין מקודש לחג אין עשון שיהא כלאיקה בערבין (דף י) הילכך בשבת ימים של פסח קורין בהלוג ומברכין והיינו דרב נר שבת לא פסק ליה רבינא ואם איקה דלא מברכין אמאי לא פסק לי אבל בראש חדש קורין ממנהג ואין מברכין שאין מברכין על המנהג וכן כתבו בשם רש"י ז"ל דכיון דמנהגא בלהוד קליא מילקה אין מברכין עליו כדאמרי' בברכה הבאים ולא צריך אלמא קסבר מנהג נביאים הוא אבל אחרים מומרים דלוקין על חביבו ע"ברכה לחיי' אלא תבעה בעלמא הוא שאין מברכין אבל בהלל דראש חדש מברכין ובגיאלמי אם הלבה רוופפא ביידך ראש איהך לבור מיהגין ובמנהג הוא ומנהג הוא שמברכין על ההלל: תנא יחיד לא יתחיל ואם התחיל גומר אבל לבור אפי' [בתלי במנבגא] בלבור אבל כל יחיד ויחיד ל"ה אמ' [יחיד] לאפילו בנבל לא יתחיל כלל ואם התחיל גומר אבל לבור אפי' לבתחלה מתחילין ואחרים אומרים אפי' לבני ח"י יתחילו אין יתחיל בין יחיד בין רבים ובפרי שבת לעיל ומיהו אם התחיל אמר מפני מה אין מדליקין בשמן שריפה ביום טוב: בעיטרן פסולת דזיפקת שבתחלה וזהסם עב ואח' כך זב הבלל ונקרא עיטרן ואין שהוא בלול בשבת הוא שאין מדליקין בו דאיקור שריחו רע שמא יניחנו ויצא: קקומון לצמח מדברים: נפט שמן שריחו רע ובדאמרי' בס"ק פרק אמר לבם המעונה (דף לט) בא למדוד נפט אומרי' לו מדוד לעצמך שאין אדם רואה לבשיבו: גמ' שאני אומר הדלקת נר בשבת חובה שאין שעורה חשובה אלא במקום אור ואיכא מאן דאייר מדקריא ליה חובה שמצ מינה אינה חובה בשאר מצות אחרונים חובה ואין עשונין ברכה ובכא נמי לבתוקיה ובתבר רבי' סם ז"ל דשבון הוא דלא דמי לשאר אחרונים דלא הוו אלא לבבלה בעלמא אבל הדלקת נר חובה של מצות עונג שבת היא הילכך עשון ברכה ומה שאמרנו עוד שעם אחר שאין צריך לברך לפי שאם היתה מודלקת ושומלת אין צריך להדליק לא מיחוור דבא סיעוי דבא מלבסות הרוח פעור מלבסות ואם"ה מנרך: וכן נולד בשהות מהול ליכא מאן דאמר דאין צריך להדליק ולהחזר ולהדליק בדאמר לה בהוא שבת ובלבר אלא יקדים ונלבר אלא אחר: דרשינא בסדינין המצויין סדינין בערבי שבת: בסדינין המצויין סדינין של פשתן והן ניצים של הבלא והן של כלאים אלא שעוקר מן התורה דדרשינן סמוכין לא תלבש שעטנז גדילים תעשה לך: מחבין בגפי כסותן לא דרשי סמוכין ובדין הוא דליתני אוסרין אלא אי הקפי פוערין בגליצים ובכא פעורי ולא שייך למיתני בהו אוסרין: וניחא הכל מחיינין דדרשינן סמוכין: ואינהו סבור תלמידיו שהיו אוסרין בגדי אוריתא ומיהו דרבנן גזור בהו משום כסות לילה שמא יפ לו כסות המיוחד לילות ויטיל בו ציצית ונמצ' לובש כלאים שלא במקום מצוה דבשיב לילה לא מיחייב בציצית דבתיב ורא'תים ונ"מ ב"ש פוערין ובי"ה מחיינין דבתיב ב"ה אין מלבשין הלבה כב"ה אין מלבשין הלבה מפי משנה ובריות בתוספתא מתחות אריתיא לה דמפורש בגמ' דהיה שראית רבי זירא לפרנגיה דאמת הדבר כי עקר האסור משום תוחר החבלת הוא שנאסרת הציצות בסדין זר משום קלא אילן אי משום שהא אקרינו מרינו בתוך ב' ואחרינו אי משום נזרה בשת לילה הבדיפרש הרב ובהון שבגד' החבלת הלבן תלוי זו בזו אבי' למ"ר אין מקבבות זו את זו רוביל ונאסרה החבל' בסדין נאסרה לבן עמת משום הרחוחה ציצית בעבר

ואין לך להפרש ביניהם שהרא שהחייב את הסדין בלבן ואוסרו בחבלה בגלגא וה מנתה הוא שהוי דבר זה רחוק מאד ואין הדעת מכבלתו ומסגעה הרב קראנא ראשונה שאמר ליה קסבא קטנא מרינא בקטנא ומרבלא כבהוא ציצית מה הרא קלות ואפיקנא בגב' קמר' אמר ליה מצוה לשמר בגשיך מצוה אחת לבד שלא היה רב קטנא שאל לשריגי לא חבלה ולא לבן: וכ"ש הרי"ל ז"ל מי על התבלת הם דברים אחורים לא מצינו הבלה לבדה. שנקריאת ציצות כשום מקום לא בטקנא ולא בטשבת ולא בחלבור וכתב מר רב עמרם ז"ל בסדורו בחלהו לא מתוקנא הלבתא כמ"ש שלא בשת בלחור בפ"אלו דבריא הרא ב"ש מכבדי' את הנות וכו' וכמו שבארתי בגם אולך בהרא מרוקא מי שאבל רשה ולא בירך אדיך שאינו מחוקת ראשו ורובו ושלחנו ואחתון בפ' התבלת בבה הוטן הוא נוחן וכו' בפה. הרא דשולבלה וכו' אדיך סדין ב ציצית וכו' והוי אודע שדעתנו אינו נוטה. שהתבלת

בעבבת

ציצית בסדין אינו ב"ד בשבת

מלחמות ה'

דעיקום לן דסלא הלב: כיצא ואיכ יקור דרב סיא דלקינון לאדרחלא כמ"ב' אבל כיון דבשבת בשבת דבר דרבי יהודה ואיכ סבא ואיתו דרב סיא ס"ב בעיים הרב בעל לאו מנהגא הכבלה ברחים: ביצא בלבד דסא תבי ביום טוב: ש"ל לשאת בשבת אמר כן: ותקיעה בתרחל תתקיעה ביכיכו ראיה לא מקיא כבי קבלה דרב אחרב בבת אחר דוקא מ"ד אזם לבבלה בר"ח ביבא בלבד אבל ובבת אחר: בגמרא אמרתו מיבבו שלבבת אחר בבבלה בבבלה ב"ש אמרתו בבי אחר בבבלה בבבלה אלא בבבלה בבבלה בבבלה

רבינו נסים במה מדליקין פרק שני

תניא ר"ש בן אעזר אומר אין מדליקין בצרי מאי טעמא אמ' רבא מתוך שריחו נודף נזיר שמ' יסתפק ממנו א"ל אביי ולימא מר מפני שהוא עף א"ל הדא ועוד קאמינא הדא מפני שהוא עף ועוד נזיר שמ' יסתפ' ממנו ת"ר אין מדליקין בטבל טמא בחול וא"צ לומר בשבת כיוצא בו אין מדליקין בנפט לבן בחול ואין צ"ל בשבת בשלמא נפט לבן מפני שהוא עף אלא טבל טמא מאי טעמא אמ' קרא ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומתי בשתי תרומו' הכתוב מדבר אחת תרומ' טהורה ואחת תרומה טמאה מה תרומה טהורה אין לך בה אלא משעת הרמה ואילך אף תרומה טמאה אין לך בה אלא משעת הרמה ואילך: מתני' כל היוצא מן העין אין מדליקין בו אלא פשתן וכל היוצא מן העין אינו מטמא טומאת אהלים אלא פשתן פתילת הבגד שקפלה ולא הבהבה ר"א אומ' טמא היא ואין מדליקין בה ר"ע אומר טהורה היא ומדליקין בה: גמ' פתילת הבגד פלוגתא דר"א ור"ע בגמרא כך היא בשלמא לענין טומאה בהא פליגי דאמר ר"א קיפול אינו מועיל ור"ע סבר קיפול מועיל אלא לענין הדלקה במאי פליגי א"ר א"ר אושעיא וכן אמר רב אדא בר אהבה הכא בשלש על ג' מצומצמות עסקינן וביום טוב שהל להיות בע"ש הוא ודכ"ע אית להו להא דר"י אמר רב דאמ' מסיקין בכלים ואין מסיקין בשברי כלי ודכ"ע אי להו להא דאמ' עולא המדליק צריך להדליק ברוב היוצא ר"א סבר קיפול אינו מועיל ובמילת קמיתא קיימא וכיון דאדליק ביה פורת' הוי ליה שבר כלי וכי קא מדליק בשבר כלי קא מדליק ור"ע סבר קיפול מועיל וכי קא מדליק בהתיר קא מדלי א"ר יוסי הינו דתנינא ג' על ג' מצומצמות ולא ידענא למאי הילכתא ומדקא מתרץ רב אדא בר אהבה איבא דר' יהודה ס"ל כר' יהודה ס"ל ומי אמר רב אדא בר אהבה הכי והאמ' רב אדא בר אהבה כותי שחקק קב בבקעת ישראל מסיקה ביום טוב ואינו חושש ואי ס"ד דכר' יהודה ס"ל נולד הוא ואמ' ומתרץ בגמרא לדבריהם דר"א (ור"ע קאמר ליה וליה לא ס"ל כר' יהודה ואמאי כיון דאדליק ביה פורתא שבר כלי קא עבדיה וכי קא מהפך בשבר כלי קא מהפך א"ל טעמ' דמתני' קא מפרש וליה לא ס"ל כר' יהודה) רבא אמר הינו טעמא דר"א שמדליקין בפתילה שאינה מהורכת ולא בסמרטוטין שאינן מהורכין אלא הא דתני רב יוסף שלשה שאמרו מצומצמו' למאי הלכת' לענין טומא ובדתנן שלשה על שלשה שאמרו חוץ מן המלל דר"ש וחכ"א ג' על שלשה מכוונות רבזמטונא אמר הכא בפחות משלשה על שלש' עסקינן ואזדא ר"א לטעמיה ור"ע לטעמיה דתנן פחות מג' על שלשה שהתקינו לפקק בו את המרחץ או לקנה את הריחי' או לגער בו את הקדר' בין מן המוכן בין שאינו מן המוכן [טמא ד"ראב"ר ר"א בין מן המוכן בין שאינו מן המוכן] טהו' ר"עקיב' אומ' מן המוכן טמא שלא מן המוכן טהור ואמר עולא ואיתימא רבה בר בר חנא א"ר יוחנן זרקי לאשפה דברי הכל טהור הניחו בקופסא דברי הכל טמא לא נחלקו אא שחלאו במגוד או שהניחו אחורי הדלת דר"א סבר בין במגוד בין שהניחו אחורי הדלת מוכן הוא וטמא הוא ור"ישע סבר בין שחלאו במגוד בין שהניחו אחורי הדלת לאי מוכן הוא וטהו' הוא ור"א דקאמ' [לאו] מוכן הוא וטמא הוא דלגבי קופסא [לאו] מוכן הוא וטמא הוא דקסבר ר"א כיון שלא זרקו לאשפה בין שהניחו במגוד בין שהניחו אחורי הדלת אחשוביו אהשבי' וכמי שהניחו בקופסא דמי וטמ' הוא ור"ישע דאמ' מוכן הוא וטהו' הוא לא קאמר מוכן לגבי קופסא דאמרי' לעיל הניחו בקופסא דברי הכל טמ' א"כ היכי קאמר ר"ישע מוכן הוא וטהור הוא אא האי מוכן דא"ר ישע לאו אקופסא קאי אא לאשפה קאי והכי קאמ' בין שחלאו במגוד בין שהניחו אחורי הדלת כיון שלא הניחו בקופסא מוכן הוא לאשפ' וטהור הוא דלאו דעתיה עילויה ואינו חשוב לגבי כלו' והבנה דאשפה לאו שמה הבנה לגבי טומאה ור"ע בתלאו במגוד

רש"י

שהוא עף ונדנף בכוחלי הנשים ומורפו: שהור' שהי' שומר לאכול' אין לך בה היתר אכילה אלא משע' הרמ' ואילך ומקמי הכי אסו' דעבל במיקו' אף עמאלה שעומדת לעלסקה אסור להסיקה בעיגלה: ואם

נר מצוה

מדליקין בו אלא פשתן פרש"י ז"ל בגון קנבוס ואמר בגון אבגל ר"ת ז"ל הקשה עליו דקנבוס ואמר בגון לא יוצאין מן הכון הוא אלא מיני דרעים הם כדתמרינן במנחות גם' הקשתן ונו' (ד"ט) אלא אסי' הוי' אלא קנבוס ולוף אבל שאר דרעים מדרבנן הוא דאסרו ולכו' נמי מוכח בפרק כיצד מברכין (ד"מ) דאמרי' כל היכא דאי אקל ליה למיריא הדר אילבא ומסיק נחוש בור מרי הכן ואין לאמר קנבוס ואמר בגון עשין כן ושל סדרר דיזעא שאין שום מהילה מוסכא בסמנים כלומר בגון אלא ודאי אין קנבוס ואמר בגון בכלל כל היוצא מן הכון: וכל היוצא מן הכון אינו מטמא טומא' אהלים' אם עשה מהן לאחרשת לחרני לאשקה לחולה אבל ומתן קחתיו הוי כשאר בית ואינו צרי לטבול אחכל עלמו אין אלמא הר' ריא בהלכתא אבן נראת מדברי רש"י קראשה בעל הלכות הראשונות שלא אל אסתן שאחכל עלמו עמ' כלבלבי כאב מעגבת את הלבן בהלכות ציצית שלו ומעתה קשמעינו הבגדים אחרי הגילה לאחוך דבשאר בגדי' אין אחכל עלמו שמא לוקא כשמא מחוכר לקרקע דהוא מדבר הלהוא ומהאי משום הנגדת ביניני מבו שהוא נרת הנים ונמצאו הלוק המטלטלין עמאין ומכי הלשנו' יעל בן אנשנו ויעשי בעקבי הראשונים:

מלחמת ה'

פוחים ודאינן לם ומדרינן לאומר אלא בת ר"מאי' ובר ובתב אלא אבי' ר"ל אלא לגר' מאחר דמתנת מוחים דקריאה נחד שמאה מאיבן ובלן נמי אי אמר בל זה ואם יש מי שמעם ואמרי מי בבי רב נחל לשמעו מחרכן ולא בסמרטוטין מקלקל וכל מבן המוחרקה בלומר לשמעון בבנה דאם אחרבנו ובל מבן בת ידיה לאו קדשת בלבן ובבנה מעמת אחרבן מעם בבנה בר ח נוסף בבל לאוקי בבל המבנה ואחוקה בבלמה ומדליקין בה אם"ם שאינה מוחרכ' אות לא מקלה אחרי' דרב אדל אלא אמרי' מר אחרבנו אלא אמרי' כן ואמרי מבנים ואינו אם מבנה מוכן ומבור לא מלן מלא לגשר: בתחר מבן ובן דרך בנת' מקומו' בתבם בתוקה שאחרי בת"ק אחר רב חנא בר נחמן בריך לבי אחר לבתרוי ומבור רב תוך בתבת אחר"ם שאין בו ר' בריך לבי אחר ובן בתבם ובמתבם שבתבתו אינו בריך לקימון ואחר רב. ומדרש בשבר שבתבו אינו בריך לקימון ואחר רב. ומדרש בשבר שבתבו אינו בריך לקימון ואחר רב. יהודה אומר אחר רב שאומר שבר אחנם בנת אם אינו בחנון ומרוצנת דקתבר לוס ובבלל בנת אחר רב ואם"ל הרב בנת מרוצת בדבר ובדבר אחרי אחר בנת אינו בחנון. אחרי בנת אינו בחנון. אחרי בנת אינו בחנון. אחרי

ולא חברה היוצר מתחלה מותר דליכא למיחש דילמא אתי לאסתפוקי מיניה דמסוס אסור בדיל מיניה : ויקן ראש הפקילה הסני שהוא יוצא דרך נקב אחת לשתוב בשמן שנור ובשמן נמשך דרך הפקילה אל הראש הדולק : ורבי יהודה מתיר דלא גזר : ואם חברה בעל כרחו עצמו מבטול יום כסיל

ובחרסית מותר : כעין יוצר שחברה שפיר : מתני'

מתני' לא יקוב אדם שפופרת של בילה וכו' בשביל שתהא מנוטפת ויתקיים הנר שבשמן מטפטף כל שעה לאור הנר ונעשית מסוס נורה שמא יסתפק ממנה ויהיו שהקילה בשמן שנור ובשמן נמשך דרך הפקילה : ואם חברה היוצר מתחלה מותר דהו ליה למיחש למסוס אסורה דשבת בדיל מיניה אבל כי לא חברה ואתיו בלי אחד לא מיתקחזי ליה לאיתא מסוס מכבה : ויקן ראש הפקילה הסני שהוא יוצא דרך הנקב שבנר לשתוב בשמן ונמשך דרך הפקילה לראש הדולק : ורבי יהודה מתיר דלא גזר ולא חיישת לן כר' יהודה : גמ' תנא אם בעל הבית בשדה לו נחרסיות מוקר : כעין יוצר שחברה שפיר : מתני'

במגוד סבר כר' אליעזר והיו מוכן לגבי טומאה ולהניחו אחורי הדלת סבר לי' כר' יהושע דאמ' טהור והיו במו שזרקה לאשפה והיו טהור דאמרינן דהכנה דאשפה לא הויא הכנה דטומאה והא דאמר רב המנונא הבא בפחות משלש עסקינן וכו' אשכחנא ביה למקצת רבותא פירוש דלאו דסמכא ודלא כהלכתא ולהכי איצטריכנא למכתביה ולברורי פירכי' ולפרושי שמעתתא פירושא מעליא אליבא דהלכתא והכי אשכחיה דקא מיקים להא דרב המנונא בפחות מג' [אצבעות] על ג' וקאמר בתר הכי ומאן דהזא דרב המנונא דאייתי ראיה מג' על ג' ומיקים לה לפתיל דקתני במתני' בפתילה שיש בה פחות מג' [טפחי] והא דהויה היא דהיכי קתני ר' עקיבא אומר טהורה והלא משנה שלימה שנינו מפני שאמרו שלש על שלש שנתמעטה טהורה אבל שלשה על שלשה שנתמעטה אע"פ שמדר מן המדרס טמא בכל הטמאי' אלא פחות משלש על שלש הוא וכיון דאוקמה רב אדא בשלש על שלש אוקמה רב המנונא בפחות מג' והא ד"קאמר שלשה דהכנת מטלות בהדיא בפחות משלשה קתני לה והוא הדין לפחות משלש : הדין הוא פירוש שא דאשכחן ואנן מקשינן עליה כי קושיא דיליה מאי אמרת פחות משלש הוא ולהכי קתני ר' עקיבא טהורה ואימא לאידך גיסא היכי קתני ר' אליעזר אומר טמאה בפחות משלש על שלש והלא משנה שלימה שנינו מפני שאמרו ג' על שלש שנתמעטה טהור' ועוד היכי אמרת בפחות משלש' על שלשה קתני לה והוא הדין לפחו' משלש על שלש וכי באיזה דין שוה פחות משלש על שלש לפחו' משלשה על שלש טפחים והלא פחות משלש' על שלש' טמאה בכל הטומאות הוין מטומאות מדרס ופחות משלש על שלש טהורה מכולם ואי אפשר לדון טהור ממה הרי נתברר לך דהני מילי לית בהו משנה ולהכי הזינן לפרושי דאי שמעתא פירושא מעליא ופירושא דסמכא אליבא דהלכתא עיקר הא שמעת דפחות משלשה על שלשה עד שלש על שלש לא מטמא אלא אי אצנעיה ואי לא אצנעיה לא מטמא דתניא בתוספתא בעגין שלש על שלש לעולם אינה טמאה עד שיצניענה לבגד ר' שמעון אומר לדבר שמקבל טומאה טמאה לדבר שאין מקבל טומאה טהורה ויודע שפחות משלשה על שלשה ושלש על שלש דינן שוה ובהאי הצנעה קא מיפלגי ר' אליעזר ור' יהושע ור' עקיבא דתנן פחות משלשה על שלשה שהתקינו לפקק בו את המרחץ ולגער בו את הקדרה ולקנח בו את הריחים ר' אליעזר אומר בין מן המוכן בין שאינו מן המוכן טמא רבי יהושע אומר בין מן המוכן בין שאינו מן המוכן טהור רבי עקיבא אומר מן המוכן טמא שאינו מן המוכן טהור ואמר עולא ואיתימא רבה בר בר חנא אמר רבי יוחנן זרקו לאשפה דברי הכל טהור הניחו בקופס דברי הכל טמא לא נחלקו אלא שתלאו במגוד או שהניחו אחורי הדלת פי' שאם הניחו בקופס הרי הכינו והצניעו ואע"פ שהור והתקינו לפקק את המרחץ ולגער בו את הקדרה שהן מעשה מוך בעלמא ודבר שאינו מקבל טומאה הוא לא בטיל ליה מתורת בגד ולא מפקא ליה ההיא תקנה מתורת בגד וטמא הוא לדברי הכל ואם זרקו לאשפה דברי הכל טהור דהא בטליה ובין התקינו לגער בו את הקדרה ובין לא התקינו טהור דהא כבר בטליה מעיקרא ולא בעי התקנה לאילין מילי כי פליגי בשתלאו במגוד או שהניחו אחורי הדלת ר' אליעזר סבר מוכן הוא וטמא הוא דכמי שהניחו בקופסא דמי ואע"פ שהור והתקינו לגער בו את הקדרה וכיוצא בה לא נפק ליה מתור' בגד בההיא התקנה ור' יהושע סבר כיון שלא הניחו בקופס' לאו מוכן הוא הילכך טהור הוא ואע"פ שלא התקינו לגער בו את הקדר שהרי ביטלו מעיקרא והאי דקרי ליה מוכן דלגבי אשפה מוכן קרי ליה ור' עקיבא בתלאו במגוד סבר לה כר' אליעזר דאמר שהרי הדלת סבר לה כר' יהושע דאמר לאו מוכן הוא וטהור הוא ולפום דכין אוקמא רב המנונא לפלוגתא דר' אליעזר ור' עקיבא בפתילת הבגד לענין טומאה בפחות מג' על ג' ובין שתלאו במגוד ובין הניחו אחורי הדלת לר' אליעזר מוכן הוא וטמא הוא ור' עקיבא הדר ביה לגבי דר' יהושע ובין תלאו במגוד ובין הניחו אחורי הדלת לאו מוכן הוא ולפיכך אמר טהורה הוא מדקרי לה פתילת הבגד דעדין בגד הוא וקאמר טהורה בהא פליגי לענין טומאה אבל לענין בהדלקה דהיינו טעמא דרבי אליעזר לפי שאין מדליקין בפתילה שאינה מהורכת ולא בסמרטוטין שאינן מתורכין כדרבא ור' עקיבא סבר מדליקין והלכת' כותיה הדין הוא פירושא דהאי שמעתתא בבירור בלא קושיא ובלא ספק : מתני' לא יקוב אדם שפופרת של ביצה וימלאנה שמן ויתננה על פי הנר בשביל שתהא מנטפת ואפי' היא של חרס ור' יהודה מתיר ואם חברה היוצר מתחל' מותר מפני שהוא כלי אחד לא ימלא אדם קערה שמן ויתננה בצד הנר ויתן ראש הפתילה בתוכה בשביל שתהא שואבת ורבי יהודה מתיר : גמ' ורבי יהודה מתיר ולית הלכת' כר' יהודה דילמא אתי לאיסתפוקי מיניה : ואם חברה היוצר וכו' : תנא ואם חברה בסוד ובחרסית מותר והא אנן יוצר תנן אלא אימא כעין יוצר : מתני'

בתלמוד : אמר הבותב כדברי חכמים : מלו כ"ז דברי חכמים בהתמטים כן וקבלם פיה קבלני אבל אם מלחר מאין שעתן של ר"מ שמוטים מלא מוסק סאחורו מר"ח כדרבא ודבדר יהודה שאינו כמו מחלים מלא כתם שלתר מפר' ליקוח כוח קבלת לאמתק רבולו ולחמים דרמים בכלם כמשמעותן בס"ם • תנא סדרן בליקוח בוח שתלו מוסכין כי מיסתרן אמי' מלבן וחוץ ל"ל שחמלי ליסור ים כו מקום הבלת שמעוהנו רבות שתלו דלית לכו מחוצן נמוסת בלתים בליקוח וכיון דקבלת ליבת לבן נמי ליבת ולחמי לחמר לחן מעכבן זה חת מ"מ מלבן שחמר בחבלת לא חייבתו חרים לבלן וכי כתיב וכו' לבם מלבת בל כבמי בנדיבה כבנדר בריחוים לבבלת לחמר בדבקוב ונתנו בל מלבת בל מלבת הרי מבנים מבלחמרו מלן מקם חיבן מלא מחר מלא בפסקים • ומם מבלמלבת ל"ם מחשבת חרים דרמי: מחוכים בדלחמרי: ם ר' ראבמות חבוכחר מקבלרי בוח שתלו מדרבם לא בת הבחוב מלא לחיבלר בל מבלתים בבוחת מלא מחמר יבת עבר מדרבם לא מבמם ים מחולילון מחקם ומדבקו: בחבלרי בבוחת בדברי בוח שתלו ומבלתן מבלרים מלא מחמר ר' מלבר בר' בחוב ומבלת בל בחיבלל מבלת בחבלרים מרבמלם חיבו מלא לבקבל מלא בחבלר בר' בחוב לחמר לו לבקבל בוחת מבלת בל"ם • בחבלת בדברי בר"ם בחבלרים בם בן דבבלים בבוחת חוכלרי חן בחרים לחם חבקבלים בל לרי בחבלל מבלת לבחיבו מלא בחבלים בל"ם בדבר יום לבחיבלל מבלת בל חיבר בלבלים וכרי בוח בן מחבלים מבל לבן חיבו חבם לין בן בבוחת חוב ובבחיבם ובחבלל בו לחבו חן בחבלים לבן מבלבלים חבם • מבחבלים בבלים בבלים ב

רבינו נסים במה מדליקין

פרק שני

מתני' המכבה את הנר וכו' מפני נוים פירוש מפני פרסיים שהיה להם יום אוד שאין מניחין להדליק נר אלא בביתם ע"ז : ואפני לפטים שלא ירחו שיש שם שום אדם ויבאו עליו : מפני רוח רעה הבאה לפניו וכשאינו רואה נוח לו : פטור כדמפרש בגמר' : גמ' סוגיא דשמעתא וכו' ואם הולה שאין בו סכנה הוא לרבי שמעון דסבירא ליה מלאכה שאינה צריכה לגופה פטור עליה לא יכבה ואם כבה פטור אבל אסור הנר וכו' כדאמרינן לגופה חייב חייב עליה חטאת : מתני' כחש על הנר וכו' כשהוא חם

נר בזמה

מתני' המכבה את הנר מפני שהוא מתירא מפני נוים מפני לסטים מפני רוח רעה ואם בשביל הדחילה שיישן פטור : גמ' סוגיא דשמעתא אם הולה שיש בו סכנ' הוא מותר לכבו' להתחלה ואפי' לר' יהודה ואם הולה שאין בו סכנה הוא לר' שמעון לא יכבה ואם כבה פטו' אבל אסור ולר' יהוד' חייב חטאת : מתני' כחש על הנר כחש על השמן כחש על הפתיל חייב ר' יוסי פוט' בכולן חוץ מן הפתיל' מפני שהוא עושה פחם : גמ' אסקה ר' יוחנן דר' יוסי לעולם בר' שמעון סבירא ליה ודהא בפתילה שצריך להבהבה עסקינן דבהא אפי' ר' שמעון מודה דקא מתקן מנא : מתני' על שלש עבירות נשים מיתות בשעת לידתן על שאינן זהירות בנדה ובחלה ובהדלקת הנר : גמ' בשעת לידתן מאי טעמא א"ר יצחק היא קלקדה בחדרי בטנה לפיכך תלקה בחדרי בטנה תינח נדה חלה והדלקת הנר מאי איכ' למימר בדדרש ההוא גלילא קמיה דרב חסדא אמר הב"ה רביעית דם נתתי בכם על עסקי דם הזהרתי אתכם ראשית קרתי אתכם על עסקי ראשית הזהרתי אתכם נשמה נתתי בכם שקרוויה נר על עסקי נר הזהרתי אתכם אם אתם משמרי' אותם מיטב ואם לאו אני נוטל נשמתכם מכם ומאי שנא בשעת לידתן אמר רב נפל תוריא חד חד סבינא וגברא היכי מבדקי אמר רבא בשעה שעוברין על הגשר על הגשר ותו לא אאמא כמין גשר א"ר יוחנן לעולם אל ילך אדם במקום סכנה ויאמר שעושין לו נס שמא אין עושין לו נס ואם עושין לו נס מגבין לו מזכויותיו וא"ר יוחנן מאי קראה קטנתי ממל' החסדים : אמר רבי יצחק ברידה דרב יהושע לעולם יבקש אדם רחמים שלא יחלה שאם יחלה אומרי' לו הבא זכו והפטר ת"ר מי שחלה ונטה למות אומרים לו התודה שכן דרך כל המומתין מתודין אדם יוצא לשוק דומ' למי שנמסר לסרדיוט חש בראשו דומה למי שנתנוהו לקיר עלה למטה ונפל למשכב דומה למי שהערוהו לגרדום לידון שכל מי שעלה לגרדום לידון אם יש לו פרקליטין גדולי' ניצול ואם לאו אינו ניצול וארו דם פרקליטין גדולים תשובה ומעשים טובים : תנא ר' נתן אומר בעון ביטול נדרים מתה אשתו של אדם שנאמר אם אין לך לשלם למה יקח משכבך מתחתך רבי אומר בעון נדרים בניו ובנותיו של אדם מתים כשהם קטנים שנאמר אל תתן את פיך לחטיא את בשרך ואל תאמר לפני המלאך כי שגגה הוא למה יקצוף האלהים על

רש"י

מתני' מפני נוי כגון פרסיי שכי' מתי' לה יום אוד שאין מניחין נר אלא בביתם ע"ז : ואפני לפטים שלא ירחו שום אדם ויבאו עליו : ומפני לסטים' שלא יבא אדם ויבא עליו : ומפני רוח רעה הבא לפניו וכשאינו רואה אז אינו מוצא לו : גמ' סוגיא דשמעתא אם הולה שיש בו סכנ' הוא מותר לכבו' ומאי דיקוא דמפרש בגמר' : כחש כל הנר כגון שנתקרר : אבל אסור הנר אבל אסור לכבות : ולר' יהודה חייב חטאת : כחש על הנר כחש על השמן כחש על הפתיל חייב ר' יוסי פוטר בכולן חוץ מן הפתילה : מפני שהוא עושה פחם : גמ' אסקה ר' יוחנן דר' יוסי לעולם בר' שמעון סבירא ליה ודהא בפתילה שצריך להבהבה עסקינן דבהא אפי' ר' שמעון מודה דקא מתקן מנא : מתני' על שלש עבירות נשים מיתות בשעת לידתן : גמ' בשעת לידתן מאי טעמא א"ר יצחק היא קלקדה בחדרי בטנה לפיכך תלקה בחדרי בטנה תינח נדה חלה והדלקת הנר מאי איכ' למימר בדדרש ההוא גלילא קמיה דרב חסדא אמר הב"ה רביעית דם נתתי בכם על עסקי דם הזהרתי אתכם ראשית קרתי אתכם על עסקי ראשית הזהרתי אתכם נשמה נתתי בכם שקרוויה נר על עסקי נר הזהרתי אתכם אם אתם משמרי' אותם מיטב ואם לאו אני נוטל נשמתכם מכם ומאי שנא בשעת לידתן אמר רב נפל תוריא חד חד סבינא וגברא היכי מבדקי אמר רבא בשעה שעוברין על הגשר על הגשר ותו לא אאמא כמין גשר א"ר יוחנן לעולם אל ילך אדם במקום סכנה ויאמר שעושין לו נס שמא אין עושין לו נס ואם עושין לו נס מגבין לו מזכויותיו וא"ר יוחנן מאי קראה קטנתי ממל' החסדים : אמר רבי יצחק ברידה דרב יהושע לעולם יבקש אדם רחמים שלא יחלה שאם יחלה אומרי' לו הבא זכו והפטר ת"ר מי שחלה ונטה למות אומרים לו התודה שכן דרך כל המומתין מתודין אדם יוצא לשוק דומ' למי שנמסר לסרדיוט חש בראשו דומה למי שנתנוהו לקיר עלה למטה ונפל למשכב דומה למי שהערוהו לגרדום לידון שכל מי שעלה לגרדום לידון אם יש לו פרקליטין גדולי' ניצול ואם לאו אינו ניצול וארו דם פרקליטין גדולים תשובה ומעשים טובים : תנא ר' נתן אומר בעון ביטול נדרים מתה אשתו של אדם שנאמר אם אין לך לשלם למה יקח משכבך מתחתך רבי אומר בעון נדרים בניו ובנותיו של אדם מתים כשהם קטנים שנאמר אל תתן את פיך לחטיא את בשרך ואל תאמר לפני המלאך כי שגגה הוא למה יקצוף האלהים על

מתני' המכבה את הנר מפני שהוא מתירא מפני נוים מפני לסטים מפני רוח רעה ואם בשביל הדחילה שיישן פטור : גמ' סוגיא דשמעתא אם הולה שיש בו סכנ' הוא מותר לכבו' להתחלה ואפי' לר' יהודה ואם הולה שאין בו סכנה הוא לר' שמעון לא יכבה ואם כבה פטו' אבל אסור ולר' יהוד' חייב חטאת : מתני' כחש על הנר כחש על השמן כחש על הפתיל חייב ר' יוסי פוט' בכולן חוץ מן הפתילה : מפני שהוא עושה פחם : גמ' אסקה ר' יוחנן דר' יוסי לעולם בר' שמעון סבירא ליה ודהא בפתילה שצריך להבהבה עסקינן דבהא אפי' ר' שמעון מודה דקא מתקן מנא : מתני' על שלש עבירות נשים מיתות בשעת לידתן : גמ' בשעת לידתן מאי טעמא א"ר יצחק היא קלקדה בחדרי בטנה לפיכך תלקה בחדרי בטנה תינח נדה חלה והדלקת הנר מאי איכ' למימר בדדרש ההוא גלילא קמיה דרב חסדא אמר הב"ה רביעית דם נתתי בכם על עסקי דם הזהרתי אתכם ראשית קרתי אתכם על עסקי ראשית הזהרתי אתכם נשמה נתתי בכם שקרוויה נר על עסקי נר הזהרתי אתכם אם אתם משמרי' אותם מיטב ואם לאו אני נוטל נשמתכם מכם ומאי שנא בשעת לידתן אמר רב נפל תוריא חד חד סבינא וגברא היכי מבדקי אמר רבא בשעה שעוברין על הגשר על הגשר ותו לא אאמא כמין גשר א"ר יוחנן לעולם אל ילך אדם במקום סכנה ויאמר שעושין לו נס שמא אין עושין לו נס ואם עושין לו נס מגבין לו מזכויותיו וא"ר יוחנן מאי קראה קטנתי ממל' החסדים : אמר רבי יצחק ברידה דרב יהושע לעולם יבקש אדם רחמים שלא יחלה שאם יחלה אומרי' לו הבא זכו והפטר ת"ר מי שחלה ונטה למות אומרים לו התודה שכן דרך כל המומתין מתודין אדם יוצא לשוק דומ' למי שנמסר לסרדיוט חש בראשו דומה למי שנתנוהו לקיר עלה למטה ונפל למשכב דומה למי שהערוהו לגרדום לידון שכל מי שעלה לגרדום לידון אם יש לו פרקליטין גדולי' ניצול ואם לאו אינו ניצול וארו דם פרקליטין גדולים תשובה ומעשים טובים : תנא ר' נתן אומר בעון ביטול נדרים מתה אשתו של אדם שנאמר אם אין לך לשלם למה יקח משכבך מתחתך רבי אומר בעון נדרים בניו ובנותיו של אדם מתים כשהם קטנים שנאמר אל תתן את פיך לחטיא את בשרך ואל תאמר לפני המלאך כי שגגה הוא למה יקצוף האלהים על

מתני' כחש על הנר וכו' מפני נוים פירוש מפני פרסיים שהיה להם יום אוד שאין מניחין להדליק נר אלא בביתם ע"ז : ואפני לפטים שלא ירחו שיש שם שום אדם ויבאו עליו : מפני רוח רעה הבאה לפניו וכשאינו רואה נוח לו : פטור כדמפרש בגמר' : גמ' סוגיא דשמעתא וכו' ואם הולה שאין בו סכנה הוא לרבי שמעון דסבירא ליה מלאכה שאינה צריכה לגופה פטור עליה לא יכבה ואם כבה פטור אבל אסור הנר וכו' כדאמרינן לגופה חייב חייב עליה חטאת : מתני' כחש על הנר כחש על השמן כחש על הפתיל חייב ר' יוסי פוט' בכולן חוץ מן הפתילה : מפני שהוא עושה פחם : גמ' אסקה ר' יוחנן דר' יוסי לעולם בר' שמעון סבירא ליה ודהא בפתילה שצריך להבהבה עסקינן דבהא אפי' ר' שמעון מודה דקא מתקן מנא : מתני' על שלש עבירות נשים מיתות בשעת לידתן : גמ' בשעת לידתן מאי טעמא א"ר יצחק היא קלקדה בחדרי בטנה לפיכך תלקה בחדרי בטנה תינח נדה חלה והדלקת הנר מאי איכ' למימר בדדרש ההוא גלילא קמיה דרב חסדא אמר הב"ה רביעית דם נתתי בכם על עסקי דם הזהרתי אתכם ראשית קרתי אתכם על עסקי ראשית הזהרתי אתכם נשמה נתתי בכם שקרוויה נר על עסקי נר הזהרתי אתכם אם אתם משמרי' אותם מיטב ואם לאו אני נוטל נשמתכם מכם ומאי שנא בשעת לידתן אמר רב נפל תוריא חד חד סבינא וגברא היכי מבדקי אמר רבא בשעה שעוברין על הגשר על הגשר ותו לא אאמא כמין גשר א"ר יוחנן לעולם אל ילך אדם במקום סכנה ויאמר שעושין לו נס שמא אין עושין לו נס ואם עושין לו נס מגבין לו מזכויותיו וא"ר יוחנן מאי קראה קטנתי ממל' החסדים : אמר רבי יצחק ברידה דרב יהושע לעולם יבקש אדם רחמים שלא יחלה שאם יחלה אומרי' לו הבא זכו והפטר ת"ר מי שחלה ונטה למות אומרים לו התודה שכן דרך כל המומתין מתודין אדם יוצא לשוק דומ' למי שנמסר לסרדיוט חש בראשו דומה למי שנתנוהו לקיר עלה למטה ונפל למשכב דומה למי שהערוהו לגרדום לידון שכל מי שעלה לגרדום לידון אם יש לו פרקליטין גדולי' ניצול ואם לאו אינו ניצול וארו דם פרקליטין גדולים תשובה ומעשים טובים : תנא ר' נתן אומר בעון ביטול נדרים מתה אשתו של אדם שנאמר אם אין לך לשלם למה יקח משכבך מתחתך רבי אומר בעון נדרים בניו ובנותיו של אדם מתים כשהם קטנים שנאמר אל תתן את פיך לחטיא את בשרך ואל תאמר לפני המלאך כי שגגה הוא למה יקצוף האלהים על

מתני' המכבה את הנר וכו' מפני נוים פירוש מפני פרסיים שהיה להם יום אוד שאין מניחין להדליק נר אלא בביתם ע"ז : ואפני לפטים שלא ירחו שיש שם שום אדם ויבאו עליו : מפני רוח רעה הבאה לפניו וכשאינו רואה נוח לו : פטור כדמפרש בגמר' : גמ' סוגיא דשמעתא וכו' ואם הולה שאין בו סכנה הוא לרבי שמעון דסבירא ליה מלאכה שאינה צריכה לגופה פטור עליה לא יכבה ואם כבה פטור אבל אסור הנר וכו' כדאמרינן לגופה חייב חייב עליה חטאת : מתני' כחש על הנר כחש על השמן כחש על הפתיל חייב ר' יוסי פוט' בכולן חוץ מן הפתילה : מפני שהוא עושה פחם : גמ' אסקה ר' יוחנן דר' יוסי לעולם בר' שמעון סבירא ליה ודהא בפתילה שצריך להבהבה עסקינן דבהא אפי' ר' שמעון מודה דקא מתקן מנא : מתני' על שלש עבירות נשים מיתות בשעת לידתן : גמ' בשעת לידתן מאי טעמא א"ר יצחק היא קלקדה בחדרי בטנה לפיכך תלקה בחדרי בטנה תינח נדה חלה והדלקת הנר מאי איכ' למימר בדדרש ההוא גלילא קמיה דרב חסדא אמר הב"ה רביעית דם נתתי בכם על עסקי דם הזהרתי אתכם ראשית קרתי אתכם על עסקי ראשית הזהרתי אתכם נשמה נתתי בכם שקרוויה נר על עסקי נר הזהרתי אתכם אם אתם משמרי' אותם מיטב ואם לאו אני נוטל נשמתכם מכם ומאי שנא בשעת לידתן אמר רב נפל תוריא חד חד סבינא וגברא היכי מבדקי אמר רבא בשעה שעוברין על הגשר על הגשר ותו לא אאמא כמין גשר א"ר יוחנן לעולם אל ילך אדם במקום סכנה ויאמר שעושין לו נס שמא אין עושין לו נס ואם עושין לו נס מגבין לו מזכויותיו וא"ר יוחנן מאי קראה קטנתי ממל' החסדים : אמר רבי יצחק ברידה דרב יהושע לעולם יבקש אדם רחמים שלא יחלה שאם יחלה אומרי' לו הבא זכו והפטר ת"ר מי שחלה ונטה למות אומרים לו התודה שכן דרך כל המומתין מתודין אדם יוצא לשוק דומ' למי שנמסר לסרדיוט חש בראשו דומה למי שנתנוהו לקיר עלה למטה ונפל למשכב דומה למי שהערוהו לגרדום לידון שכל מי שעלה לגרדום לידון אם יש לו פרקליטין גדולי' ניצול ואם לאו אינו ניצול וארו דם פרקליטין גדולים תשובה ומעשים טובים : תנא ר' נתן אומר בעון ביטול נדרים מתה אשתו של אדם שנאמר אם אין לך לשלם למה יקח משכבך מתחתך רבי אומר בעון נדרים בניו ובנותיו של אדם מתים כשהם קטנים שנאמר אל תתן את פיך לחטיא את בשרך ואל תאמר לפני המלאך כי שגגה הוא למה יקצוף האלהים על

מתני' מפני נוי כגון פרסיי שכי' מתי' לה יום אוד שאין מניחין נר אלא בביתם ע"ז : ואפני לפטים שלא ירחו שום אדם ויבאו עליו : ומפני לסטים' שלא יבא אדם ויבא עליו : ומפני רוח רעה הבא לפניו וכשאינו רואה אז אינו מוצא לו : גמ' סוגיא דשמעתא אם הולה שיש בו סכנ' הוא מותר לכבו' ומאי דיקוא דמפרש בגמר' : כחש כל הנר כגון שנתקרר : אבל אסור הנר אבל אסור לכבות : ולר' יהודה חייב חטאת : כחש על הנר כחש על השמן כחש על הפתיל חייב ר' יוסי פוט' בכולן חוץ מן הפתילה : מפני שהוא עושה פחם : גמ' אסקה ר' יוחנן דר' יוסי לעולם בר' שמעון סבירא ליה ודהא בפתילה שצריך להבהבה עסקינן דבהא אפי' ר' שמעון מודה דקא מתקן מנא : מתני' על שלש עבירות נשים מיתות בשעת לידתן : גמ' בשעת לידתן מאי טעמא א"ר יצחק היא קלקדה בחדרי בטנה לפיכך תלקה בחדרי בטנה תינח נדה חלה והדלקת הנר מאי איכ' למימר בדדרש ההוא גלילא קמיה דרב חסדא אמר הב"ה רביעית דם נתתי בכם על עסקי דם הזהרתי אתכם ראשית קרתי אתכם על עסקי ראשית הזהרתי אתכם נשמה נתתי בכם שקרוויה נר על עסקי נר הזהרתי אתכם אם אתם משמרי' אותם מיטב ואם לאו אני נוטל נשמתכם מכם ומאי שנא בשעת לידתן אמר רב נפל תוריא חד חד סבינא וגברא היכי מבדקי אמר רבא בשעה שעוברין על הגשר על הגשר ותו לא אאמא כמין גשר א"ר יוחנן לעולם אל ילך אדם במקום סכנה ויאמר שעושין לו נס שמא אין עושין לו נס ואם עושין לו נס מגבין לו מזכויותיו וא"ר יוחנן מאי קראה קטנתי ממל' החסדים : אמר רבי יצחק ברידה דרב יהושע לעולם יבקש אדם רחמים שלא יחלה שאם יחלה אומרי' לו הבא זכו והפטר ת"ר מי שחלה ונטה למות אומרים לו התודה שכן דרך כל המומתין מתודין אדם יוצא לשוק דומ' למי שנמסר לסרדיוט חש בראשו דומה למי שנתנוהו לקיר עלה למטה ונפל למשכב דומה למי שהערוהו לגרדום לידון שכל מי שעלה לגרדום לידון אם יש לו פרקליטין גדולי' ניצול ואם לאו אינו ניצול וארו דם פרקליטין גדולים תשובה ומעשים טובים : תנא ר' נתן אומר בעון ביטול נדרים מתה אשתו של אדם שנאמר אם אין לך לשלם למה יקח משכבך מתחתך רבי אומר בעון נדרים בניו ובנותיו של אדם מתים כשהם קטנים שנאמר אל תתן את פיך לחטיא את בשרך ואל תאמר לפני המלאך כי שגגה הוא למה יקצוף האלהים על

מתני' המכבה את הנר מפני שהוא מתירא מפני נוים מפני לסטים מפני רוח רעה ואם בשביל הדחילה שיישן פטור : גמ' סוגיא דשמעתא אם הולה שיש בו סכנ' הוא מותר לכבו' להתחלה ואפי' לר' יהודה ואם הולה שאין בו סכנה הוא לר' שמעון לא יכבה ואם כבה פטו' אבל אסור ולר' יהוד' חייב חטאת : מתני' כחש על הנר כחש על השמן כחש על הפתיל חייב ר' יוסי פוט' בכולן חוץ מן הפתילה : מפני שהוא עושה פחם : גמ' אסקה ר' יוחנן דר' יוסי לעולם בר' שמעון סבירא ליה ודהא בפתילה שצריך להבהבה עסקינן דבהא אפי' ר' שמעון מודה דקא מתקן מנא : מתני' על שלש עבירות נשים מיתות בשעת לידתן : גמ' בשעת לידתן מאי טעמא א"ר יצחק היא קלקדה בחדרי בטנה לפיכך תלקה בחדרי בטנה תינח נדה חלה והדלקת הנר מאי איכ' למימר בדדרש ההוא גלילא קמיה דרב חסדא אמר הב"ה רביעית דם נתתי בכם על עסקי דם הזהרתי אתכם ראשית קרתי אתכם על עסקי ראשית הזהרתי אתכם נשמה נתתי בכם שקרוויה נר על עסקי נר הזהרתי אתכם אם אתם משמרי' אותם מיטב ואם לאו אני נוטל נשמתכם מכם ומאי שנא בשעת לידתן אמר רב נפל תוריא חד חד סבינא וגברא היכי מבדקי אמר רבא בשעה שעוברין על הגשר על הגשר ותו לא אאמא כמין גשר א"ר יוחנן לעולם אל ילך אדם במקום סכנה ויאמר שעושין לו נס שמא אין עושין לו נס ואם עושין לו נס מגבין לו מזכויותיו וא"ר יוחנן מאי קראה קטנתי ממל' החסדים : אמר רבי יצחק ברידה דרב יהושע לעולם יבקש אדם רחמים שלא יחלה שאם יחלה אומרי' לו הבא זכו והפטר ת"ר מי שחלה ונטה למות אומרים לו התודה שכן דרך כל המומתין מתודין אדם יוצא לשוק דומ' למי שנמסר לסרדיוט חש בראשו דומה למי שנתנוהו לקיר עלה למטה ונפל למשכב דומה למי שהערוהו לגרדום לידון שכל מי שעלה לגרדום לידון אם יש לו פרקליטין גדולי' ניצול ואם לאו אינו ניצול וארו דם פרקליטין גדולים תשובה ומעשים טובים : תנא ר' נתן אומר בעון ביטול נדרים מתה אשתו של אדם שנאמר אם אין לך לשלם למה יקח משכבך מתחתך רבי אומר בעון נדרים בניו ובנותיו של אדם מתים כשהם קטנים שנאמר אל תתן את פיך לחטיא את בשרך ואל תאמר לפני המלאך כי שגגה הוא למה יקצוף האלהים על

מתני' מפני נוי כגון פרסיי שכי' מתי' לה יום אוד שאין מניחין נר אלא בביתם ע"ז : ואפני לפטים שלא ירחו שום אדם ויבאו עליו : ומפני לסטים' שלא יבא אדם ויבא עליו : ומפני רוח רעה הבא לפניו וכשאינו רואה אז אינו מוצא לו : גמ' סוגיא דשמעתא אם הולה שיש בו סכנ' הוא מותר לכבו' ומאי דיקוא דמפרש בגמר' : כחש כל הנר כגון שנתקרר : אבל אסור הנר אבל אסור לכבות : ולר' יהודה חייב חטאת :

כל קולך כשביל קול נדריך: כשון ביטול קורה וי״ל כשון בטול מזוזה וי״ל כשון בטול לילית לבולהו יהיב טעמ׳ כגמר׳: ככנף חים יהודי בשכר הכנף יחזיקו׳ תנשים מכל לשון הרי שכע מאות לשבעי׳ לשון והרבע כנפו׳ יש לו הרי אלפי׳ ושמנה מאות: שנאת חנם שלא ראה בו דבר ערוה שיהא מוקר לשונלו וכזה שונלו: מריבה רבה מלה כנגד מלה: וכנין וכנוקיו מתים בשכן קטנים ומהכתם נישלח ממנו ובשיבת מלה כנגד מלה: כמכונס בשולרות יין ושמן ומתוך כך מארה בשעריה שמוכרין ביוקר: בחלב כשון חלב: ופקדקיו כמו לא נפקד ממנו אים כלומר אמעט לא שעריכם שכנסת כנרי: בשמי נעגרי ומתוך שלין בשמים יורדין ביוקר כזה והמכר אחר: שיעוי הדין שמאחרים הדיינין אלמנו ולא לשם שמים לא מאחר שהוצרך להם משהין אותו: שוות הדין שמשוחים אותו מלינו: קלקול הדין שלא הין מתונים בדין לשון כל ארנו ומקלקל מלינו: חרב ונזה רבה ובו׳ הבקי׳ נקם בריש ואין נחות אלא קורה להבקיע אם לא ברוקי יומם ולילה ובקיע חרב לע״י חרב דהיינו משלחת גידי המלחמה הבוזה בשם ובקי׳ ושלחתי דבר הרי הבר ובקיע בגברי לכם מעה לחם משבן לחם הרי הבנור׳ ובקי׳ בסוף הקללו׳ ועמוני׳ ונמשפטיו אשר הרי עמוי ועוות וקלקול בכללו: שבוש שוש לשון הבל המשבר אם הישוש כגון על הים שהוא אשר: והדרכים משמומי מלין עובר: אם בשלה ויש בשמע בין שוש בין שקר ובקי׳ בשבועת שקר וחלל׳ ובשבת ובחלל הבשם נמי כתיב בהן חלל ומורי משבועה: חלול הבשם אדם גדול שבני אדם לומדין ממנו ואינו נזהר במעשיו ונמלנו הקטני׳ מחללי׳ אם הקור על ידו ואומרין זה מבין אלין ממש בחנות ונמלנו הבשם מתחלל: אין אני שוכן חורבן הבית בשמע שלין משבני בהוסם: כי אם כל הקומבנו׳ וגו׳ בפרשת עריות כתיב: ונקתי אם בבריב׳ על בני בלוב׳ לפיינו ע״ל ובתיב בקריה ואתבשם אזהה בגוי׳ ובקתי׳ שממן בלי׳ אויביב׳ היושבי׳ בם הרי שבן בולין ואויביב׳ יושבין בתוכם: בשבתוביה שמעון ויובלות ולקח בתרן אויביב׳ ולעיל מינה כתיב ושמתו עלי׳ אויביכם היושבים בה: לא שמתם הרי לרוק וגזרות ולא יקומון ולא אלמוקון לא ירחם הרי לו עקים ולא נבנין נבנין נבלות הבה כי בלו חנם ומרב וכל בה הוכר נבל׳ ונוד לשון ומו׳ כל שנוקון של תל׳ ע׳ שנה יד הדין נטוי׳ בלון לבלל ובוקיון בשון זה: הכל יודעין מו׳ולא הוצרך לאדם לפרש: למה נכנסה כלה לחופה והמנבל אם פיו נכך תפי׳ וגו׳: שוחה עמוקה עוכר׳ לפי זרוק: ומם ה׳ יפול שם בזעמו של הב״ה הוא שוכן שם אלל פי זרו׳ היושב אצלו ושומעו קרוי ומנו של הקב״ה: הממרק עצמו ממנה לנו לכך ממרק עצמו מעשר עפקין להתעסק בעבירה: סימן לעביר׳ הדרוקן בשרו מתקשה ועב ונפח: מפך ידו הב״ה מהיום אלק לוגני׳: לא יגורך רע לא יגור עמך רש׳ וגבי מפס׳ לשון הרע כתיב דכתיב נהפי פרשקא כי אין בפיהו נכון וגו׳: וגרסי׳

רש״י

כל קולך כשביל קול נדריך: עשרה אנשי׳ בכנף אים יהודי כשכ׳ הכנף יחזיקו עשרה אנשים מכל לשון הרי ו׳ מאות לע״ל לשונות וה׳ כנף יש לו הרי הרב אלפים וה׳ מאות: בתכונס בשולרו׳: ניה נס חס ליה לשון ליווי: גמרן

עבדים שנא׳ כי כה אמר ה׳ צבאות בימי׳ ההמה אשר יחזיקו עשרה אנשים מכל לשונות הגוים והחזיקו בכנף איש יהודי: תניא ר׳ נחמיה אומר בעון שנאת חנם מרים׳ רבה בתוך ביתו של אדם ואשתו מפלת נפלי׳ ובניו ובנותיו מתי׳ בשהן קטנים ר׳ אלעזר בר יהודה אומר בעון חלה אין ברכה במכונס ומארה בשערי׳ משתלחת ומורעים זרעים ואחרים אוכלין אותם שנ׳ אף אני אעשה זאת לכם וגומר אל תיקרי בחלה אלא בחלה ואם נותנין מתברכין שנא׳ ראשי׳ עריסותיכם תתנו לכהן להניח ברכה אל ביתיך: בעון ביטול תרומות ומעשרות שמים נעצרים מלהוריד הגשם ומטר והיוקר הווה והשבר אבד ובני אדם רצי׳ אחר הפרנסה ואין מגיעין שנא׳ ציה גם הים יגלו מימי שלג שאיל חטאו תאנא דבי ר׳ ישמעאל בשביל דברים שצויתי אותם בימות החמה ולא עשאו׳ יגלו מימי שלג ואם נותנין מתברכין שנא׳ הביאו את המעשר אל בית האוצר׳ וידי טרף בביתי׳ ובחנוני נא בזאת אמר ה׳ צבאות אם לא אפתח לכם את ארובו׳ השמים והריקותי לכם ברכה עד בלי די מאי עד בלי די עד שיבלו שפתותיכם מלומר די: בעון גזל הגבאי עולה והרעב הווה ובני אדם אוכלין בשר בניהם ובנותיהם שנאמר שמעו את הדבר הזה פרו׳ הבשן אשר בהר שומרון העושקות דלים הרצצות אביונים וגו׳ בעון עיני הדין ועוורת הדין וקלקול הדין ועון ביטול תורה הרב וביזה ודבר בא לעולם ובצורת באה ובני אדם אוכלין ואינ׳ שבעי׳ ואוכלין לחמם במשקל שנ׳ והבאתי עליכם הרב וגו׳ בעון שבוע׳ שוא ושבוע׳ שקר וחלול השם וחלול שבת היה רעה באה לעול׳ והרמה כלה ובני אדם מתמעטו׳ והדרכי׳ משתוממי׳ שנא׳ ואם באה לא תוסרו לי אל תקרי באה אלא באלה וכתיב והשלחתי בכם את חית השדה ושכלה אתכם והכרית׳ בהמתכם והמעיטו אתכם ונשמו דרכיכם וכתיב בשבועת שקר לא תשבעו בשמי לשקר וחללת את שם אלהי׳ אני ה׳ ובחלול השם כתיב לא תחללו את שם קדשי ובחלול שבת מחללי׳ מות יומת וילפינן חלול חלול משבועות שקר בעון שפיכו׳ דמים בית המקד׳ חרב ושכינה מסתלק מישרא׳ שנאמר לא תתניפו את הארץ וגו׳ הא אם אתם מטמאין אותם אין אני שוכן בתוכם בעון גלוי ערות וע״א והשמטת שמטין ויובלות גלות בא לעול׳ ומגרי׳ אותן ממקומן ובאין אחרי׳ ויושבין תחתיהן שנאמ׳ ולא תקיא הארץ אתכם כאשר קאה וגו׳ בעון נבלות הפה צרות רבות וגזירו׳ קשות מתחדשו׳ ובחורי שנאי ישרא׳ מתים ויתומים ואלמנו׳ צועקין ואינן נענין שנא׳ על כן על בחוריו לא ישמ׳ ה׳ ואת יתומיו ואת אלמנותיו לא ירחם כי כולו חנף ומרע וכל פה דובר נבלה בכל זאת לא שב אפי ועוד ידו נטויה מאי ועוד יד נטויה אמ׳ רב נחמן בר אבא אמר רב דבל יודעין למה כלה נכנסה לחופה אלא כל המנבל את פיו ומוציא דבר נבלה מפיו אפי׳ חותמין עליו גזר דין של שבעים שנה לטובה הופכין אותו לרעה ואמר רבה בר רב שילא כל המנבל את פיו מעמיקין לו גיהנם שנאמר שוחה עמוקה פי זרות רבי נחמן בר יצחק אמר אף השומע ושותק שנאמר זעם ה׳ יפול שם אמר רב אושעיא כל הממרק עצמו לדבר עבירה הבורת ופצעים יוצאות בו שנאמר הבורות פצע תמרוק ברע: תנו רבנן ארבעה סימנין הן סימן לעבירה הדרוקן סימן לשנאת חנם ירקון סימן לגסות הרוח עניות וסימן לשון הרע אסברה גרסינן במסכת סוטה אמר רב חסדא אמר רב ירמיה ארבע כתות אינן מקבלות פני שכינה כת לצים כת חנפים כת מספרי לשון הרע כת שקרים כת לצים דכתיב דובר שקרים לא יכון לנגד עיני כת לצים דכתיב משך ידו את לוצצים כת חנפים דכתיב כי לא לפניו חנף יבא כת מספרי לשון הרע דכתיב כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע לא יגור במגורך רע וגרסינן

לגן ולם ולחוד סקלת חייב מדברי סופרים ירחנו סיב: תקנו מבתים אז סתקבה ולם״ם סתמרו כגמ׳ שיבא הרב נתמן אינתא לו ליזר לו מסמים לא אחתו אלא בשלוח של דברים סחינו אלא חת סחיבן מבל בשלוח חייב מן הסורה בריב קבלת תן ולבן ובלתו סבי לא מבשר ובטבו כמקוזות סלבו תן חרם בריב לבטל לבן לבדן ובי״ם סחסרי בשבת ולא שוד אלא סחייב חטאת דבלו לם כי בנאת סמשבנות זו אם זו יסוס לים סלוים סחיבם ובמוזמת בסבנבתם ובל ביבת בם חייב חטאת לם ים סבטלות של דברים ולחיים בין דבלת מבוזמת בחיבת בטלים לגבם מבב בטלות לחמריבת מקבת בוצבת בן ב״ם תסיבו ולא בטלי ובבר קבלבו מדוסו סבל ומיו מבר מבמו תן בסלוים בדבריו אלבו ובמרות קדמוזים ומוסות בבתוזים בבנו לבאת בטלות סים בם לבן בלא קבלת ובמרות לחמר לבו אם בבתן בטלת לחמר לבו בבר חו בסמים בוא בוזבוים ולבן מבבבן ובם אם לא בו בבמים מבריבן לבטל אחת בטלים אלו אבבר לבטל בם בטים סברי אחן בחבר מבם יבר לבדם מרות בוים ובל תקבן רבנן בוצן לחמריבת קבן ולבוים בוא בבן לבטלו בלו לבטלו בו בבי בלא יבלו בו לם בוים בחבר בחו ובמרות בלו בבי בלא בטלים לבן בבי בלא יבלו בו אם קבלת בלא ודאי בדברי רבינו יחבן זר״ל מיבר ובל בסורם מבם בסורם ובן בחיים ובבינו ל״ל בריאם מבלת בן מבבר בלן בסורשוי בלבון בוא הבין בבינו ל״ם מחייבן ומבלבת בב״ם ובבמוזבו

שבמן לחמרות בך דברם בן בתו בסורבו ובדברים מוזרשים שבולם בבנותם בבנתים לבנין ובשרים לבוזלו דעת ובחבי המדבר לחבן בבוזבת:

שחלבת בר״ש בשלאב׳ ה״ שעיבן צריבה לנוסה דרבי אליעזר לרבא דרבי יהודה וקיימא לן ר׳ יהודה ורבי יוסי הלכה כרבי יוסי ובי״ש דקאי ר״ש בשיטתיה דהוו לרבי יהודה דרבי׳ הלכה כרבים ובוד דרבי׳ בפרק נטול אדם את בנו אפר רבא מרבי תניק הוא ובו׳ ואפיקב׳ רבא בר״ש ס״ל ודרשבתן לרבא דהוא בתראא דס״ל כרבי שמעון במלאב׳ שאינה צריבה לנוסה משום דהבי הלכתא הילכך קשיא הא דפסק הרי״ף בפרק בבא בבמוא׳ דאמר מבבין נחלת של מחה בר״ה אבל לא של דבר לרה מלאבה שאינה צריבה לנוסה כרבי יהודה ואיבא דסבר כרבא משום דבתרא הוא ולדרין אבר״ע דשמואל משום דקם ליה דבבא דהוא פוקי הוראה בשיטתי׳ דאמר רבינא הילכך דאי קין בר״ה מולכו מחות מחות מר׳ אמות ואע״ג דהא מילתא אפילו רבי שמעון מודה בה דבין דא״א במחות מחות מר׳ אמו לא שרינו לכתחלא להולכו ר׳ אמות כין דאשכחן ליה לרבינא דבבר הינה דשמואל בהא מילתא ולא פליג עליה בגמלת של עץ ש״ם דשמואל ס״ל הילכך בפלאבה שאינה צריבה לנוסה קיימא לן כרבי יהודה ובדבר שאין מתכוין קי״ל כר״ש ועוד יש לנו תוספת ביאור כזה כמ׳ כל כתבי הקדש דאיכא לסמוך דהאי דבתב הרי״ף דרבי יוסי כרבי שמעון ס״ל לפרושה לפתיחתן הוא דאתא ולא לפסק הלכתא ולא לקבוע דיהוה אדיהוה תעיקר דברי רבי יהודה בפלאבה שאינה צריבה לנוסה חייב עלה בפרק בהל כתבי הקדש אמר ר׳ יהודה מעשה בא לפני רבן יוחנן בן זכאי בערב ואמר תושבתי לו מחמאה ובפרק אמר רבי עקיבא דתנן רבי יהודה אומר אף הבונה משמעי ע״ג כל שהן ועיקר דברי ר׳ שמעון בפלאבה שאינה צריבה לנוסה פטור עליה כמ׳ המנעע דתנן וכן בוות מן הצמח ובמות מן הבבלה ובקרשה מן הסרן חייב וה״ש פטור ועיקרא דבר״ה ר׳ יהודה דאמר בדבר שאין מתכוין בכמדות בפרק כל פטולי המוקדשין בכור שאחזו דם אפילו מת אין מקרים לו דם דברי רבי יהודה ובפרק יום טוב שחל להיות אחר השבת ומקדרין את הבמדבר ביום טוב רבי יהודה אומר אין מקדרין ועוד תנן הם נמי ר׳ יהודה אומר כל הכלים אין נגדרין בשבת חוץ מן הבבלה משני ש ובשת ועיקר דברי ר״ש דאמר בדבר שאין מתכוין חייב בבמדות דפלאב עליה דרבי יהודה בתחבו׳ דתנן ר״ש בן יוחאי אומר יקח דם את ס״ם שעשה בו פחם ובפ״ב כיבה הניא רבי שמעון אומר נוגר אדם מטה כפא ומפסל ובלבד שלא יתכוון לעשות חרש׳ ה׳ ב

מלחמת ה׳

שחם כדברי לנו שחין לנו קבלת תן לנו בריבן לבטל שחינו תלה חת שחינן חבל בלבלת תן לנו בריבן לבטל שחינו תלה חת שחינן חבל בבטלות בבלבלת ובלבן ובלתו סבי לא מבשר ובטבו כמקוזות סלבו תן חרם בריב לבטל לבן לבדן ובי״ם סחסרי בשבת ולא שוד אלא סחייב חטאת דבלו לם כי בבינת סמשבנות זו אם זו יסוס לים סלוים סחיבם ובמוזבו בבבלת ובבן בבבלת ובבן בבבלת ובבן

רבינו נסים במה מדליקין פרק שני

ונרסינן במסכת ערכין וכו' נורא בני מלוה דמשמע עשיר הוא וכל שעה אור עליה בביתו לבשל הכשלן: דמתאמרא אמר מרא שמעון בן לקיש אמרה אמרה: מזרקתי לאחורי לראוק מי עומד אחרי שאף בפני הבעלים אני אומרה אלמא לא ליעבד מעשה: ל"ר אשר בלו בעליה ואמרו לי לשה אמרתי בן לא הזרקתי בי לומר לא אמרתי אלא בפניהם הוליכו: דמתאמרה בתפי הלקח שבכעלי אמרו אלמא ליה בה משום ליעבד מעשה בשבת אוקמה אינה לשון הרע שנגלה דעתו זה אחלה שאם קבלה אינו חוטם המזבח ויבא דסופה ליבלו: לתבדך תבדא אין ליה וזה מגל לחבירו וזה לחבירו לחבירו עד שיודע: קללה תחשב לו אות' בר מצוה

ברבה קללה היא לחברו: ושמעני אינשי ואכסני ליה שמתא אכסני אורחי אלו כל שמבלין לתן מזונו. שמתוך טובתו בא לידי רעתו שמאמרים שומעין שזה משבחו ואומר הלא מידה כך וכך יש בו: ברוק עין שהרע עינו בחברים ואינו מהנה שכניו מכלין כלל לתן על ידי שחלה: אוקמו אנשים ואוקימנא לעיל דהיינו נגעים: אל יבקש מניח יותר מפני שהרבה אתן אנגר: הוזיל השבע שלחך אלישע ותן בברים: ובחזקתו בעוזיה מעתה: מי שיחד ביתו לו כלומר אינו מכנים לביתו ומו': למה נסמכה ומו' בפרשת ותקח תנוח נסמכה פרשת המליחים לנגדי כהונה: ואין אמור ותרפי' בומן שאין אמור הוי עון ותרפי: דבר שבקול פעמוני המעיל הם נשמעין: עלמעשה קול לשון הרע: אלמו מעשיו שנתקעשו על ידו ואין קשיא אמאי לא מוקיב לה מסיכות דמים ונגעי ערעות דקאמר לעיל נגעים באים עליהם והכא אני דנגדי כהונה מכפרים י"ל הא אתני נגדי כהונה מכפרים לאו עליה דידיה אלא על אחרים דעל ידי שסיכות דמים נענשין העולם דכתיב כי הדם הוא יחניף ונגעי ערעות כתיב ותעמא האדם ואתקוד עונה עליה אבל לשון הרע לא אשכחן דמיענשי בים אחריני: שבחשאי קשורה נעשית בהיכל בחשאי כדתניא במסכת יומא (דף מד) היו פורשין מבין האולם ולמזבח בשעת הקטרה: ויכפר על מעשה חשאי לשון הרע בחשאי הוא: קשיא סיכוכה דמים בו' דקאמר לעיל נגדי כהונה מכפר על אחרים ואין קשיא דעגלה ערופה מכפרת על אחרי' דעל הורג אינה מכפרת דק"ל נפ שה (ד' מו) שאם נתברר הפגלה ואח"כ נמצא' ההורג מנין שהוא נהרג ת"ל ולאחרן לא יכופר וגומר: קשיא לשון הרע דלעיל קתני דנגדי כהונה מכפרין: דלא ידיע מאן קטליה מכפרת:

בר

ונרסינן בערכין תניא אמר רבי אלעזר בן פרטא בא וראה כמה גדול כח של לשון הרע מנין ממרגלים ומה מרגלים שהוציאו דבה על העדה ועל האבות כך המוציא דבה על חבירו על אחת כמה וכמה אמר ר' יוחנן משום ר' יוסי בן זימרא מאי דכתי' מה יתן לך ומה יוסיף לך לשון רמיה אמר לו הקב"ה ללשון לשון מה אעשה לך כל איברין של אדם זקופין ואתה מוטה כל איברין של אדם מבחוץ ואתה מבפנים ולא עוד אלא שהקפתי לך ב' חומות אחת של עצם ואחת של בשר מה יתן לך ומה יוסיף לך לשון רמיה: ואמר ר' יוחנן משום ר' יוסי בן זמרא כל המספר לשון הרע כאלו כופר בהקדוש ב"ה שנאמר אשר אמרו ללשוננו נגביר שפתינו אתנו מי אדון לנו ואמר ר' יוחנן משום רבי יוסי בן זמרא כל המספר לשון הרע נגעים באין עליו שנאמר מלשני בסתר רעהו אותו אצמית וכתיב רתם לצמיתות ומתרגמינן לחליטין ותנן אין בין מצורע מוסגר למצורע מוחלט אלא תגלחת וצפרים והיינו דאמר רבי שמעון בן לקיש מאי דכתיב זאת תהיה תורת המצורע זו היא תורתו של מיצי' שם רע היכי דמי לישנא בישא כגון דאמר איכא נורא בבי פלניא והוא דקא מפיק ליה בלישנא בישא דקאמר הכי

הוכא משבחא נורא לא בבית' דפלני' דנפישי טיאי אמר רבא כל מילתא דמתאמרא באנפי מאארה לית בה משום לישנא בישא אמר ליה אביי כל שכן דיצפא ולישנא בישא אמר ליה אנא כי הא דר' יוסי סבירא לי דאמר רבי יוסי מימי לא אמרתי דבר והזרתי לאחורי אמר רבה בר רב הונא כל מילתא דמתאמר באנפי תלתא לית בה לישנא בישא מ"ט חברך חברא אית ליה וחברא דחברך חברא אית ליה: כי אתא רב דימי אמר מאי דכתיב מברך רעהו בקול גדול בבקר השכם קללה תחשב לו משום דמברך רעהו בקול גדול קללה תחשב לו אין כגון דאיקלע לאישפיזיה וטרחו קמיה שפיר למחר נפיק ויתיב בשוקא ואמר דהנינא ליברכיה לפלניא דהכי טרח קמאי ושמעי אינשי ואכסנין ליה: תני רב דימי קמיה דרב ספרא לעולם אל יספר אדם בשבחו של חבירו יותר מדאי שמתוך טיבתו בא לידי נטותו: אמר ר' שמעון בר נחמני על שבעה נופי עבירות נגעים באין על לשון הרע ועל שפיכות דמים ועל שבועת שוא ועל גילוי עריות ועל נשיאת הרוח ועל הגזל ועל צרות העין על לשון הרע דכתיב מרשני בסתר רעהו אותו אצמית על שפיכות דמים דכתיב וא יכרת מבית יואב זב ומצורע ועל שבועת שוא דכתי' ויאמר נעמן הואיל וקח ככרים וכתיב וצרעת נעמן תדבק בך על גילוי עריות דכתיב וינגע ה' את פרעה נגעים גדולים על נשיאת הרוח דכתי' ובחזקתו גבה לבו עד להשחית וכתיב והצרעת זרחה במצחו על הגזל דכתיב וצוה הכהן ופנו את הבית תנא הוא הבנים ממון שאינו שלו יבא כהן ויפזר את ממונו ועל צרות העין דכתי' ובא אשר לו הבית תאנ' דבי ר' ישמעאל מי שמיחד ביתו לו כלומר שאינו מכנים אורחין בתוך ביתו ואינו מהנה לבני אדם מנכסיו אינו ודאמר רב עני בר ששון למה נסמכה פרשת בנדי כדונה לפרשת קרבנות ללמדך מה קרבנות מכפרין אף בנדי כדונה מכפרין כתונת מכפרת על שפיכות דמים דכתיב ויטבלו את הכתנת בדם ומכנסים מכפרין על גילוי עריו' דכתיב ועשה להם מכנסי בד לכסות בשר ערוה מצנפת מכפרת על נשיאת הרוח כדרבי הנינא דאמר רבי הנינא יבא דבר שבגובה ויכפר על מעשה גוב אבנט מכפר על הרהור הלב אהיכא דאיתיה דכתיב והיה על לב אהרן חשן מכפר על הדינין דכתיב ועשית חשן משפט אפוד מכפרת על עבודת אחרים דכתיב ואין אפוד ותרפים מעיל מכפר על לשון הרע אמר הקב"ה יבא דבר שבקול ויכפר על מעשה קול צ"ץ מכפר על עזות פנים דכתיב והיה על מצח אהרן וכתיב אחד אומר ומצח אשה זונה היה לך מאנ' הכלם לא קשיא הא דאהנו מעשיו הא דלא אהנו מעשיו אי דאהנו מעשיו נגעים באין עליו ואי לא אהנו מעשיו מעיל מכפר אינו והאמר רבי סימון אמר ר' יהושע בן לוי שני דברים לא מצינו להם כפרה בקרבנו' ומצינו להם כפרה בדבר אחר ואלו הן שפיכות דמים ולשון הרע שפיכות דמים בעגלה ערופה' ולשון הרע בקטיר' דתני רבי חייא למדנו בקטורת שהיא מכפרת שנא' ויתן את הקטורת ויכפר על העם ותנא דבי ר' ישמעאל על מה הקטורת מכפרת על מעשה לשון הרע אמר הקב"ה יבא מעשה חשאי ויכפר על מעשה חשאי קשיא שפיכות דמים אשפיכו' דמים קשיא לשון הרע אלשון הרע שפיכות דמים אשפיכות דמים לא קשיא הא דידיע מאן קטליה והא דלא ידיע מאן קטליה אי דידיע מאן קטליה

בר

בר קטלא הוא במזיד ולא אתרו ביה לשון הרע אשון הרע נמי לא קשיא הא בצנע' הא בפרהסי: אמר ר' יהושע בן לוי מה נשתנה מצורע שאמרה תורה עליו בדד ישב אמר הקב"ה הוא הבדיל בין איש לאשתו ובין איש לרעהו לפיכ' בדד ישב וא"ר יהושע בן לוי מה נשתנה מצורע שאמרה תורה יביא שתי צפרים לטהרתו אמר הקב"ה הוא עשה מעשה פטים לפיכך יביא קרבן פטיט: מתני' שלשה "דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשיכה עשרתם ערבת הדליקו את הנר: גמ' מנא הני מילי אמר ר' יהושע בן לוי אמר קרא ויודעת כי שלום אהלך ופקדת נוך ולא תחטא אמר רבה בר רב הונא אע"ג דאמור רבנן שלשה דברי צריך אדם לומר בתוך ביתו מיבעי ליה למימרנ"ו בניחותא כי היכי דליקבלן מיניה אמ' רב אשי אנא לא שמיע לי הא דרבה בר רב הונא וקיימתיה מסברא גרסינן בגמ' בפרק ראשון לעולם א יטיל "אדם אימ' יתיר' בתוך ביתו שהרי פילגש בגבעה הטיל עליה בעלה אימה יתיר' והפילה במה רבבו' מישרא': אמר רב יהודה אמר שמו' כל המטיל אימה יתירה בתוך ביתו סיף בא לידי שלש עבירו' גילוי עריות ושפיכות דמים וחלול שבת: מתני' ספק "השיכה ספק אינה השיכה אין מעשרין את הודאי ואין מטבילין את הכלי ואין מדלין את הנרו' אבל מעשרין את הדמאי ומערבין וטומנין את החמין: גמ' איקימנא מערבין "עירובי חצרות אבל לא עירובי תחומין: אמר רבא אמרו לו "שנים צא וערב עלינו אחד עירב עליו מבעוד יום ואחד עירב עליו בין השמשות זה שעירב עליו מבעו' יום נאכל עירובו בין השמשות וזה שעירב עליו בין השמשו' נאכל עירובו משהשיכה שניה' קנו עירוב כמה נפשך אי בין השמשו' ממא הוא בתרא ליקני קמא לא ליקני ואי בין השמשות ליה הוא בתרא לא ליקני קמא ליקני בין השמשות ספיקא "דרבנן הוא וספיקא דרבנן לקולא: אמר רבא מפני מה "אמרו אין טומנין בדבר המוסיף הבל ואפי' מבעוד יום גזיר שמא ירתיה פי' הא דתנן במה טומנין ובמ' אין טומנין אין טומנין לא בגפ' ולא בזבל ולא במלח ולא בסיד ולא בחול ורבי כולהי דבר המוסיף הבל ניהו ואין טומנין בהן אפילו מבעו' יום גזירה ירתיה א"ל אביי אי הכי בין השמשות נמי ניגזור אמר ליה סתם קדרות בין השמשות רותחות הן: אמר רבה מפני מה אמרו אין טומנין בדבר שאין מוסיף הבל משהשכ פירוש כגון פירות וכסות וכנפי יונה ולא התירו לכסות בהן אא מבעוד יום א"נ ספק השיכה ספק אינה השיכה כדתנן ספק השיכ' ספק אינה השיכה "אין מעשרין ובולי אבל טומנין מכלל דאם השכה ודאי אין טומנין את החמין גזירה

לגלוקה ואחור ומטמין בשבת לכתחלה דהא לא הוה עטונה בשבת כלל ואין הוסשין שמא כומן מוגעו ירקות ונעשרך לילון שהרי דבר שאינו מוסיף שמא קדרות בין השמשות: אמר רבא מפני מה אמרו אין טומנין בדבר שאינו מוסיף מרחמת ה'

מוסיף משהשכה

ועוד אמר

ירקות ובו' ומרשב כדבר כ"ש כבל רבינו הגדול ז"ל פליג אבסי ז"ל דאמר אבסי ז"ל מחלוקת בשאר שבתות אבל בשבת אינו מוסיף אינו מוסיף ומשהשכה נאיר בוים ירקות אל הקשור עליו שבת שבוים גדול לפי שדבר שאינו מוסיף אינו מוסיף ואינו מוסיף ומשהשכה נאיר בוים ירקות אל הקשור עליו שבת שבוים גדול לפי שדבר שאינו מוסיף א

גזירה שמא יטמין ברמין ואתי לאחתויי בנחלי
ת"ר בין השמשות מן היום ומן הלילה ספק
כולו מן היום ספק כולו מן הלילה מטילין
לתומרא לשני ימים ואיזהו בין השמשות
משתשקע החמה וכל זמן שפני מזרח מאדימין
הכסיף התחתון ולא הכסיף העליון בין השמשו'
הכסיף העליון והשוה לתחתון לילה דברי ר'
יהודה ר' נחמיה אומ' כדי שילך אד משתשקע
החמה חצי מיל ור' יוסי אומ' בין השמשו' כהרף
עין ואי איפשר לעמוד עליו זה בנבוב וזה יוצא
הא גופא קשיא אמרת אי זהו בין השמשות
משתשקע החמה וכל זמן שפני מזרח מאדימין
הא הכסיף התחתון ולא הכסיף העליון לילה
ר"ת מ"ו
ותנ"ד ותני הכסיף התחתון והשוה העליון (ליל
הא הכסיף התחתון ולא השוה העליון) בין
השמשו אמ' רבה כרוך ותני אי זהו בין השמשו'
משתשקע החמה וכל זמן שפני מזרח מאדימין
הכסיף התחתון ולא הכסיף העליון נמי בין
השמשות הכסיף העליון והשוה לתחתון ליל
ורב יוסף אמר רב יהודה אמ' שמואל הכי קתני
משתשקע החמה וכל זמן שפני מזרח מאדימין
יום הכסיף התחתון ולא הכסיף העליון בין
השמשו הכסיף העליון והשוה לתחתון לילה
אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן הרכה כר'
יהודה לענין שבת והלכה כר' יוסי לענין תרומ'
דלא אבלי כהני תרומ' עד דשלים בין השמשו' דרבי יוסי: הא דפסק ר' יוחנן
הלכה כר' יהודה לענין שבת לא ידענן אליבא דמאן פסק אי אליבא דרבה
ואי אליבא דרב יוסף וכיון דלא איבריר לן כמאן מינייהו פסק עבדינן לחומר'
דאיסור' הוא וספק איסור לחומרא ועוד דסוגיא בבוליה תלמודא כל היכא
דאיפליגו רבה ורב יוסף הלכה כרבה בר משדה קנין ומחצ' הלכך משתשק'
החמה איתקדיש ליה יומא ואסיר בעשיית מלאכה: אמר רב יהודה אמר
שמואל כוכב א' יום שנים בין השמשות שלשה לילה: אמר ר' אסי בר אבין
משנראו שלשה ככבים ולא ככבים גדולים שנראין ביום ולא ככבים קטנים
שנראין בלילה לא בינוניים אבר

ברמון אפר מעורב בנחלים ויטמין
ויתהה בנחלים: מן היום ומן הלילה
כלומ' ספק יום כו' מטילין לתומרא
לשני ימים ומעילין מפרס בהלמו
בגמרא דנ"מ לענין זב: מתדיפים
שנראין לחמומים המה בעינים:
הכסיף הסחיר: שהתחון שהתיה של
כיסוי הקרקע הרקיע הסמוכה
לארץ: כלומ' נוגה הה של כוכב אינה
מאפר לכסיף: הלי מיל זהו שיעור
מודע בין השמשות ולאחר הלי מיל
הוי ליל: כהרף עין כשיעו' קריצת
עינו דרפיונות בחוק: אם נבנס ליל
נבנסת והיום יוצא [יציאה] זה עם
כניסת זה וכשמתרסים קרוי בין
השמשות וכל דמקמי הני הוי יום
מעליא: מני מזרח מאדימי' עדיין
לא הכסיף אפי' התחתון: כרוך והני
שני דבריס נכרך אחד ונהור אחד:
הלכה כר' יהוד' לענין שבת לחומר'
וערב שבת לומר שאם עשה בו
מלאכ' שביה אסור אבל אם אמר
שבת לא עבדינן כוותיה לומר דבי
שלים בין השמשות דיומא לילה
הוא ח"כ אמר הדליקו הנר מבעוד
יום: חזו

לשון ריא"ל

לא זהו בין השמשו' אמר הוא
ספק כולו יום ספק כולו לילה
סיבת המקצתו ומקצתו
לילה שבת ושבת מלאכה שני
בין השמשות כמ"ש ובמ"ש
בגמ' שני בוים כל היקשמשו'
מתחלתו ועד סופו הרי זה
אחר חשיכה אם בספק אחה
בין השמשו של ע"ש יום עם
בין השמשו' של מ"ש יום והרי
בשה מלאכה בשבת ויום של
מ"ש לילה עם של ע"ש לילה:

לשון ריא"ל

ע' ובראה כשיטו שאין לחתוך
בל יה אחרלי אחת הנר בע"ש
עשה שריה בוכב א' שבשמי
שאין מוחה בלל בל בר ישב
ואין אדם רואה בוכב אד
שלילה ולא נאחר אישור
בבנים לא לחתיר:
ובתב הר' יונה ז"ל דוו לוכב
ראוה דאת דת' לל אלב ברבה
שיטו כיב דהלאי בבברות
דנבשיטו מבוס לחתרבן
בבוריו דרב יוסף סיני הרבה
בוקר בדים אבל בבת מבי
בשחוב' בם חולבן' ובדיבו
אחרו מבי רב יהודה אלא
בבדיבן לאחורה לבבן שבת
עבדי ברב' המשתשקע בהר"ל
לא הדליקון בהנה לבבן
יחיד מקבל עליו בה בוה
דבין בשחשות אלו אוסר אלא
אלי בין בשחשות עד בבשיב
אחתון ברב יוסף:

גזירה שמא יטמין ברמון פי' דרמון דבר שלינו מוסיף הוא וזהו שקשה בגרסא זו דוקא רמון דבר המוסיף הוא לפיכך נראיה יותר בגרסת רש"י ז"ל שהוא גוזרים מפני מה אמרו אין עומנין בדבר שלינו מוסיף מתחלה גזיר' שמא יראיה אלמר שמא יטמין ברמון דרמון דבר המוסיף הוא: ת"ר בין השמשות מן היום ומן הלילה ספק כולו מן הלילה ספק כולו מן היום מטילין לתומרא לשני ימים כלומ' אם הם ספקות בו ביום בגמרא דנפקא מינה לענין טומאת זב דקיימא לן בעל ראיה אחת עמא טומאת ערב בעל שתי ראיות עמא טומאת שבע' ופטו' מן הקרבן בעל שלש ראיות עמא טומאת שבעה וחיי' קרבן וחביא בקוסקת שאם ראה אחת בין השמשו' שלה לשתי ראיות לפי שהוא בשני ימים והינו דאמרי הכא מטילי' אותו לתומר' בשני ימי' דאמרי' שמא מקצתו מן היו' ומקצתו מן הלילה ועיל' לשתי ראיות' ספק כולו מן היום נפקא מינה למ"ש ספק כולו מן הלילה נפקא מינה לערב שבת: וכל זמן שפני מזרח מאדימין מערבין בגמרא פנים המאדימין אלא המזרח דהיינו מערב וסימניך מוקא כלומר בחלון זה שחם' נבנס בו ומתלמש הכותל שהוא בנגדה: הכסיף השחר: שהתחון שהתחון של כיסוי הרקיע הסמוך לארץ: עליון גבוה של כיסוי אינו מאפר לכסיף: הלי מיל זהו שיעו' מירדנין השמשו' כהרף עין כשיעו' קריצ' עין ברפיון ולא בחוקה: זה נבנס הלילה נבנס והיום יוצא יציאה זה עם כניסת זה ובשקו מתערבין קרי בין השמשות וכל דמקמי הני יום מעליא הוא: הא נוגה קשיא פני מזרח מאדימין עדיין לא הכסיף אפי' התחתון: כרוך ותני שני דברי' בכרך אחד' ונהור אחד' בגמר' לדבר הוי שיעו' בין השמשות קלקת רבני מילא: ורב יוסף אמר משתשקע החמ' וכל זמן שפני מזרח מאדימין יום דמפרשי בגמר' לדבר יוסף שיעור בין השמשו' קרי קנין מילא ונמצא שישורו של רב גדול משל רב יוסף הלא אם שני עשר: אבר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן הלכה כרבי יהודה לענין שבת כלומר לענין ערב שבת עבדינן כר' יהודה דמקדים ליה לענין השמשות דיליה מקמי ר' יוסי: והלכה כר' יוסי לענין תרומה דלא אכלי כהנים וכו' וה"ה דקיימא לן כותיה לענין מולאי שבת דהא מדחייסי לר' יוסי לענין תרומה כל שכן לענין מולאי שבת והאי דנקט תרומה לרבותא נקטה לאפי' לענין תרומה דליכא איסור קילה מיישינן לדר' יוסי וכל שכן לענין מולאי שבת: בר משדה קנין ומחצה נחלקו בכן רבה ורב יוסף שדה בפרק השותפין בני הגלי אהלי נגרא והגלי אהלי נגרא וכו' קנין בפרק יש נוחלין דאמרינן התם קנין מלאיתי הוא חבר רב יוסף אמר כל זמן שעוסקין בתוקו עניין מחצה בפרק מי שמת הוא דאמר ליה לרביתהו נכסאי ליך ולבנייך אמר רב יוסף קני בלשון דמניא ואיתה לאחרן ולבניו מחצה לאחרן ומחצה לבניו הילכך משתשקע החמה איקדים יומא ואסור בעשיית מלאכה כרבה דהיינו קלקת רבני מילא ולא קאמר דבבת משמע דמשתשקע החמה ובל לאת הכוכבים ליכא אלא הלקת רבני מילא ואלו בספת שני הניא משקיעת החמה ובל לאת הכוכבים מרבעת מילין ובניא נמי התם ר' יהודה אומר עביה אל רקיע אחד מעברה גיום הדע כמה מהלך אדם [בינוני] ביום עברה פרסאו מעלות השחר ר"ת דשתי שקיעות הן דמשתקע החמה דשמעתין הינו מסוף שקיע' החמה בלומר משעה שנשקעה ברקיע ואיתא בדיון בנגד הלוו ולפי אלא בגרה הלוטה ועדין אינה מהלכת אחורי כיסה פני רקיע מאדימין בנגד מקום' ומשקיעה החמה דקגיא בספחים הינו מתחלת שקיעת החמה שהתחילה ליגנס ברקיע ונמצא שמתחלת שקיעה עד זמן בין השמשו' שהוא סוף השקיעה שלשת מילין ורביע ובכי מוכח בירושלמי שאין בין השמשות מתחיל עד סוף השקיעה דברסינן התם רבי אומר הלבנה בתקופתה התחיל בגבל הלבנה לעלות ואחלת בגבל הלבנה לעלות זהו בין השמשות אמר ר' מנינא סוף בגבל החמה לשקוע ואחלת בגבל הלבנה לעלות פי' ר' חנינא משנה לה לברייתא דקתני רבי אומר סוף בגבל החמה ומבלן לתנו שאין בין השמשות מתחיל עד שעה שסוף בגבל החמה שוקע: ונמצא מתחלת השקיעה עד זמן בין השמשות שלשת מילין ורביע ובתב הרמב"ן ז"ל שזה הזמן אינו בבל הלבלות לקוסטות שמוסיפין מחול בל הקדש שלי אבסר לומר שיהא בעוד שהשמש זורחת על הארץ דהא הגן וכולן ביה הבל מתירין בם בשמש ולא אבסר גם בן שיהא בזמן בין השמשות שהרי הוסטות אינו אלא עשה ובין השמשות שפיר בתה הוא וחייב אשם תלוי ונשבעי בין השמשו' העולה שמנה תלת ולאי זמנו של הוסטו' אינו מתחלת השקיעה שאין השמש נראה בל הארץ עד זמן בין השמשות והיום הוא שהוא שלשת מילין ורביע רבא לעשותו כולו הוסטת בעשה רבא לעשות מקלת ממנו בגבל עושה ובגבל שיוסיף לא זה זמן שהיה ולאי יום מעול בל הקדש ואם תאמר הינה הוסטת בתחלתו הגבל הוסטה בינאתו היכי עשיתה לה זמן בין השמשות אינו ראוי לוסטה' שמן הוסטה הוא נאסר מבין השמשות ולהלן לילה נעוד הוא ועד לאי זו שעה יהא מוסיף וחולך יש לומר בענין שאמרו דברסינן התם ובגבל דיקתמן הלקת בוכבים בדמיין בחדא בוכבתא בגומר ד' עוכין בתקום אתר הין מסורין לאסור בעשיית מלאכה מעשה הוסטת

אמר

אמר ליה רבא לשמעיה אתון דלא ידעיתו שיעורא דרבנן אדאיבא שמשא בריש דיקלי אדליקו שרגא ביום המעונן במתא חזו תרנגולי בדבראה חזו עורבי א"נ אדני: ת"ר שש תקיעו (א) תוקעין ע"ש תקיע' ראשונה לבטל העם ממלאכ' שבשדות שנייה לבטל עיר והניותיה שלישי' להדליק את הגר ותוקע ומריע ותוקע ושובת דברי רבי נתן רבי יהודה הנשיא אומ' שלישי' להלין תפילין ושוה' כדי לצלו' דג קטן או כדי להדביק פת בתנור ותוקע ומריע ותוקע יושובת:

סליקו להו במה מדליקין

כירה שהסיקוה בקש או בגבבה נותנין עליה תבשיל בנפת או בעצים לא יתן עד שיגרוף או עד שיתן את האפר בית שמאי אומרים המין אבל לא תבשיל וב"ה אומרי' המין ותבשיל בית

כירה שהסיקוה בקש או בגבבה נותנין עליה תבשיל בנפת או בעצים לא יתן עד שיגרוף או עד שיתן את האפר בית שמאי אומרים המין אבל לא תבשיל וב"ה אומרי' המין ותבשיל בית

סליקו להו במה מדליקין

כירה שהסיקוה בקש יש בה מקום שמיכת שתי קדרות כגמרא בגמרא ונוקין עלי קדירה: בקש וגבוה הגבלי' הנשארין בשה לאחר קדירה ומכי מוכח לקמן בפרק שואל (ל' קנ): בגבה שגובנין מן השדה: נוקין עליה הבשיל ולא חייבין שאין יחקה בנחלים מפני שהן לחים ונבנה אין לחם נחלת: בפת פסולין שומשמין שהוליאו שמנן: עד שיגרוף הגחלי' מפני דמוסיף הבל ונעמ' פרשים בפרקין דלעיל אמ' יחקה בנחלים: אי עד שיתן את האפר על גבי גחלי' לכסוהן ולגנון כך פי' רש"י ז"ל לפי שהוא מפרש זה הפר' אף בהמה' דבל שגרוף ונקוים כמיה ליה שאינו מוסיף הבל וכן כתב בהרבם מקומות בהלכה ובתב הר"ן הלוי ז"ל שהשיטה רש"י ז"ל לפרש כן מפני שראה בפרק בירה בין שתי בהמנות סוף בתה מדליקין ותחלת בתה עומנים ולא נהיה דהיאך מיפסר שכירה קטומה אינה מוסכת הבל והיי הוא בעמוז"ל פי' לעיל בסוף פרק בתה מדליקין מפני מה אמרו אין עומנין בדבר המוסיף הבל מבעוד יום בזרה שאת יעמין בדמן דמן היינו אחר המערב בגחלי' אלמא אע"פ שנתן באחר מוסיף הבל הוא וכן הוא ודאי שהרמן מחמם את הטנון וכל שמחמם את הטנון מוסיף הבל הוא וכיון שכן היאך איפסר דבי נתן את האחר הוויא נהיגה כל דהו כמו שנגרפ בסמוך בסיעתה דשמיא לא יהא מוסיף הבל דהו דאמרי' בגמ' דגחלי' שומשמות הרי הן בכירה קטומה ובגחלים בגחלים שומשמ' מוסיפין הבל עפי מרמן אלא דבריו שלהם בגחלים בתון ודבינו אפרים בתון ז"ל אפי' הבא לא איירי בהעמנה בלל אלא בבון שהקדרה יושבת בל בסף אל בדול ובוצא בו אי שהיא הבלוה בתני' שתון שולי הקדרה מגעין בגחלי' ומשום הבי בל שגרוף ונקוים לאיבה היבירה שהבלה לעבה מלחתות בגחלים הרי: עד שיגרוף אי עד שיתן את האפר מפרש בירושלמי הגורף צריך שיגרוף בל הבל בלומר אלא ישארו בם גחלים בלל ובקוים עליה בעורים של בסתן הדה אמרה אינה אלא לא קשים בל הבל בלומר שאינו צריך לקשום עד אלא ניכר אם אם בלל והבי נמי מסתע לענין קטומה בגמ' דאין הגחלים שאמתו אי שנתן עליה בעורים של בסתן דקה הרי היא בקטומה ומקנו' ומקנו' נמי דייקת בקנוי שיתמין באחר מסתע דבקטומה בבל אחו הבי סבי אלא בגחלים בעורים בעבי בל בהן ובגריפה בעבי בגריפה בגמורה מסוס בגריפה אי גרף מבלת בגחלים אין בגחלים היבר בלל אחל מבינן שנתן אחר בל בל הבל בגחלים הא בבל בהן ובגריפה בעבי בגריפה בגמורה מסוס בגריפה אי גרף מבלת בגחלים אין בגחלים היבר בלל אחל מבינן שנתן אחר בל בל ב

בית שמלא תוסרי נוטלין ולא מחזירין דת יהודי כמבטל בסב"ת ה"ר תוסרי"לף מחזירין בוחיל ונרוף וקטום : וחתרי בנמ"ל לדברי הלום מחזירין מחזירין ולחי בסנהדרין מחזירי' אחרי' בסב"ת ה"ר לב"ם למה לא מחזירין כי' כתום דכל שהוא סמוך לחיסה כל כך שבסתקבל לגון אינו יכול להתחתם מנעגר יום לב"ם אבור ומל כי הלי גוון מיקרוח הזרם וכי יכוב לה על בני כירה מקם' הבי מקרי אסיים אמסר ב"ם בחלי' היה הקבל הם כל שלגו היה לגון לא היה שהוא ביום כדי להתחתם אמור לב"ם משום גזרה הרחוק וב"ה שרו והיינו לתוסרי' בנמר' דאמר ב"ש אומרי' נוטלין אבל לא מחזירין ב"ה אומ' אף מחזירין : גמ' איבעיא להו האי לא יתן לא יהזיר דהוא אבל לשהות משהין אע"ג שאינו גרוף ואינו קטום ומתני' הנגיא היא אי דולמא האי לא יתן לא ישהה הוא ואפי' לשהות אי גרוף וקטום אין ואי לא לא ופליגא דהנגיא ושקלינן וטרינן ומסקנא דלא יתן לא ישהה הוא ואפילו לשהות אי גרוף וקטום אין ואי לא ליא וכ"ש להחזירה ומסתברא לן דהכי דהוא מסקנא דהא בתר דשקלינן וטרינן איבעי' להי מהו לסמוך לה תוכה וגבה היא דאסר אבל לסמיך שפי' דמי אי דילמ' לא שנא ומדאמרינן תוכה וגבה דוא דאסיר שמעינן דאסור לשהו' על גבי כירה שאינה גרופה וקטומה ועוד דהא אסקינן לבעיין מאי הוי ערה תא שמע כירה שהסיקוה בגפת ובעצים סומכין לה ואין משהין על גבה אלא אם כן גרופה וקטומה ונהלים שעמני אי שנתנו עליהן נעור של פשתן דקה הרי הוא בקטום אלמא דהבין היא הילכת' ור' אושעיא נמי הכי סבירא ליה ורבה בר בר חנה א"ר יוחנן נמי הכי סבירא ליה ועוד דא אמרינן לקמן לענין הנור שהסיקוהו בקש ובגבבה סבר רב יוסף למימר תוכו ממש על גביו על גביו ממש אבל לסמוך שפיר דמי ואותביה אביי כוותה שהסיקוה בקש ובגבבה הרי היא כבירים בגפת ובעצי' הרי היא כתנור הרי היא כתנור דאסור הוא כבירה שרי במאי עסקינן אילימא על גבה ובמאי אילימא בשאינה גרופה ואינה קטומה לא כירה שאינה גרופה וקטומה על גבה מי שרי אלמא דהבין הילכתא דכירה כי אינה גרופה ואינה קטומה על גבה אסור והא דאמר רב ששת א"ר יוחנן דמתני' דהחזיר הנן אבל לשהות משהין יאע"ג שאינו גרוף וקטום ליה הלכתא כוותיה ואע"ג דסייעיה רבא ואמר תרוייהו תנגרו הרוא סייעא לאו דוקא הוא ולא גמרי מיניה דעל מסקנא דגמרא סמכינן ומדהזינן למסקנא דגמר ופוגיא דשמעת' דאסור לשהות על גבי כירה שאינה גרופה וקטומה ממיל שמעי' דמימרא דרב ששת וסייעתא דרבא וכל מאן דדמיא לדון דהתיות אינון הילכך כירה שאינה גרופה ואינה קטומה אסור לשהות עליה חמין שלא היוחמו כל צרכן ותבשיל שלא בישל כל צרכו אבל תבשיל שבישל כל צרכו וחמין שהיוחמו כל צרכן אף על פי שאינה גרופה ואינה קטומה משהין ודוקא דבר שהוא מצטמק ורע לו כגון לייפתא ודייסא

ותמרי

רש"י

ולא מחזירין בשב' למיחזי כמבטל : לף מחזירין כיון שגרוף : תנור כו' מסור לקמן : גמ' הוסס הייגו שנתן אחר על גבי נהלים : רבי חגגיא דתנינן אמר כל מאכל בן דרוס לי מוכר לסחוטו ע"ג כירה אע"פ שתינו גרוף ואינו קטום : לסמוך קדירה אצל דופני הכיר' : על גבי' על שפתו : לסמוך אצל דופני : בוסה לקמ"מפר' שאשר בכירה אלא שכופה מקום שפיקת קדיר' אחת ומרה מקו' שפיקת שתי קדירות : מעמד מקמעא לשון סדיס מומקי' כמו שאתה אומ' בלשון ליוון בלשון וכלשון לקח נעמדקה : ליפקח מאכל שעושים מקתיגים : **ותמחי**

ב"ש אומרי' נוטלין אבל לא מחזירין וב"ה אומ' אף מחזירין : גמ' איבעיא להו האי לא יתן לא יהזיר דהוא אבל לשהות משהין אע"ג שאינו גרוף ואינו קטום ומתני' הנגיא היא אי דולמא האי לא יתן לא ישהה הוא ואפי' לשהות אי גרוף וקטום אין ואי לא לא ופליגא דהנגיא ושקלינן וטרינן ומסקנא דלא יתן לא ישהה הוא ואפילו לשהות אי גרוף וקטום אין ואי לא ליא וכ"ש להחזירה ומסתברא לן דהכי דהוא מסקנא דהא בתר דשקלינן וטרינן איבעי' להי מהו לסמוך לה תוכה וגבה היא דאסר אבל לסמיך שפי' דמי אי דילמ' לא שנא ומדאמרינן תוכה וגבה דוא דאסיר שמעינן דאסור לשהו' על גבי כירה שאינה גרופה וקטומה ועוד דהא אסקינן לבעיין מאי הוי ערה תא שמע כירה שהסיקוה בגפת ובעצים סומכין לה ואין משהין על גבה אלא אם כן גרופה וקטומה ונהלים שעמני אי שנתנו עליהן נעור של פשתן דקה הרי הוא בקטום אלמא דהבין היא הילכת' ור' אושעיא נמי הכי סבירא ליה ורבה בר בר חנה א"ר יוחנן נמי הכי סבירא ליה ועוד דא אמרינן לקמן לענין הנור שהסיקוהו בקש ובגבבה סבר רב יוסף למימר תוכו ממש על גביו על גביו ממש אבל לסמוך שפיר דמי ואותביה אביי כוותה שהסיקוה בקש ובגבבה הרי היא כבירים בגפת ובעצי' הרי היא כתנור הרי היא כתנור דאסור הוא כבירה שרי במאי עסקינן אילימא על גבה ובמאי אילימא בשאינה גרופה ואינה קטומה לא כירה שאינה גרופה וקטומה על גבה מי שרי אלמא דהבין הילכתא דכירה כי אינה גרופה ואינה קטומה על גבה אסור והא דאמר רב ששת א"ר יוחנן דמתני' דהחזיר הנן אבל לשהות משהין יאע"ג שאינו גרוף וקטום ליה הלכתא כוותיה ואע"ג דסייעיה רבא ואמר תרוייהו תנגרו הרוא סייעא לאו דוקא הוא ולא גמרי מיניה דעל מסקנא דגמרא סמכינן ומדהזינן למסקנא דגמר ופוגיא דשמעת' דאסור לשהות על גבי כירה שאינה גרופה וקטומה ממיל שמעי' דמימרא דרב ששת וסייעתא דרבא וכל מאן דדמיא לדון דהתיות אינון הילכך כירה שאינה גרופה ואינה קטומה אסור לשהות עליה חמין שלא היוחמו כל צרכן ותבשיל שלא בישל כל צרכו אבל תבשיל שבישל כל צרכו וחמין שהיוחמו כל צרכן אף על פי שאינה גרופה ואינה קטומה משהין ודוקא דבר שהוא מצטמק ורע לו כגון לייפתא ודייסא

ותמרי

ולא מחזירין בשב' למיחזי כמבטל : לף מחזירין כיון שגרוף : תנור כו' מסור לקמן : גמ' הוסס הייגו שנתן אחר על גבי נהלים : רבי חגגיא דתנינן אמר כל מאכל בן דרוס לי מוכר לסחוטו ע"ג כירה אע"פ שתינו גרוף ואינו קטום : לסמוך קדירה אצל דופני הכיר' : על גבי' על שפתו : לסמוך אצל דופני : בוסה לקמ"מפר' שאשר בכירה אלא שכופה מקום שפיקת קדיר' אחת ומרה מקו' שפיקת שתי קדירות : מעמד מקמעא לשון סדיס מומקי' כמו שאתה אומ' בלשון ליוון בלשון וכלשון לקח נעמדקה : ליפקח מאכל שעושים מקתיגים : **ותמחי**

ולעניין פירושי רש"י ז"ל הלכה הוי יודע כי כל הגאונים שהיו בין הקדמונים בלם הסכימו הסכימו לדחות הגן אבל לדחות משהין ומנו הגאון הרא הקאמר רב ששת א"ר יוחנן בהרוא מקומתן לדחות הגן ואת רבא נמי דהוא בהרוא מילתא דמקר הרגיהן הגהה, ואפקנא רב ששת דיוקא דשמעתין קא מיירי לן בשלמן הגן

המאור הקטן

כתוב בספר סמלות לגאון דמשה דמקתי' ופסק בלב' כוי יודע שכל מלאכים שכיו הן המלם מסכימו דמקתי' לסמוך : הגן אבל לבשהות משהין כרב ששת ויוחנן דמשהין כיון דבלם אמר רב ששת אע"ר יוחנן בהרוא דבר הוא ולכן כל הראיות שמביאים כרב אלפסי ז"ל לדברי המגהות בלשון הגן אינו מכריח כלום אינו מכריח כלום

מלחמת ה

הילכתא

המאיר הקטן

מילתא פשיטתה היא ולא חדית בה רב ששת ולא מידי ולא אשמעי׳ בהא אא דוקא דמתני׳ בלחוד ומי הוא זה ואי זה הוא חכם או רב או גאון שיוכל לדחות ראי׳ ברורה כזו וכל הראיות שהביא הרי״ף ז״ל לרבי׳ למדחיה לדהנניה ולאוקמה למתני׳ בלשהו׳ אין בהם אפי׳ ראיה אחת שיש לה ידים ולא רגלי׳ דהא דמייתי ראיה מדאבעי׳ להו מהו לסמוך לה תוכה וגבה הוא דאסיר אבל לסמו׳ שפיר דמי מה ראי׳ יש בזה והלא יש סמיכה בחזרה כמו שיש סמיכה בשהייה והכי קאמ׳ מהו לסמו׳ הקדר׳ בחזרתה לכירה שאינה גרופה וקטומה תוכה וגבה הו׳ דאסיר אבל לסמוך שפי׳ דמי להחזיר ודקא מייתינן עלה מברית׳ דשתי כירות המתאימות משהין ע״ג גרופה וקטומה ודחי׳ לה דילמא שאני התם הבין דממילא שליט בה אוירא וכן הא דתני׳ כירה שהסיקוה בקש ובעצי׳ סומכין לה ואין מקיימין עליה אא״כ גרופה וקטומה סתמא כר׳ יהודה ומדר׳ יהודה בלשהות נשמע לתנא דמתני׳ לסמוך בלהחזיר ודר׳ חי׳ ודר׳ הושעיא תנאי נינהו ואי נמי סביר׳ להו כר׳ יהוד׳ סתמ׳ דמתני׳ עדיף מכל הני ובהדי׳ חזינן בגמ׳ דלא אתא ר׳ אושעיא אא לשרויי מצטמק ולירת לן ראי׳ מינה דפליג על תנא דמתני׳ וכן כל מאי דאמרי׳ לקמן בענין תנור שהסיקוהו בקש ובגבבא סבר רב יוסף למימר תוכו ממש וכו׳ כל ההיא סוגיא לענין חזרת קדרה נאמר׳ שהיא מוחזרת בשבת בבין השמשו׳ אבל לשהו׳ דברי הכל מותר לא שנא כיר׳ ולא שנא תנור לא שנא תוכו ולא שנא על גביו וא״צ לומר לסמוך דקיימ׳ לן כהנניה: והתימא הגדול שבדברי הרי״ף ז״ל שכתב בפר׳ ראשון וכמה כדי שיצולו א״ר זירא אמר רב כמאכל בן דרוסאי וההיא כהנני אזלא ועלה מייתי׳ לה לברייתא׳ כהנניה ובפרק זה דחה דברי ר׳ חנניא ולא זכר לאותה משנה ולא למה שכת׳ עליה ואם היה לו טעם בזה הי׳ לו לכתו׳ לנו כל הדברים הלכה כהנני׳ ומתני׳ להחזיר תנן אבל לשהות משהין אפי׳ תבשיל שלא בישל כל צרכו והוא שהגיע כמאכל בן דרוסאי אפי׳ בכירה שאינה גרופה וקטומה והוא הדין בתנו׳ לא שנא תוכו ול״ש ע״ג וזא״ה הסבר לרבי׳ האי כפי מה שפירשנו בפרק ראשון בענין האי קדרה חיתא אבל לדבריו שפירש שם שיש הפרש בין שהיית כירה לשהיית תנור אסיר לשהו׳ ב׳ גנו׳ תבשיל שלא בשל כל צרכו ולא אמרי׳ לא יתן דתנור דומי׳ דלא יתן דכירה ולא יתן בתנור בין בשהייה בין בחזר׳ ולא יתן דכיר׳ דוקא בחזרה ולדברי רבי׳ האי דעתנו נוטה דלא מפלגי׳ בשהיו׳ בין כירה לתנור אא כולהו שריאן בכל שהו כמאכל בן דרוסאי והני מילי במצטמק ורע לא אבל מצטמק ויפה לו לבני מדינהא דמקרבי לרב ושמו״אל אין משהין ע״ג כירה שאינה גרופה ואינ׳ קטומה אע״פ שבישל כל צרכו ולבני מערבאי דמקרבי לר׳ יוחנן מותר לשרות ע״ג כירה שאינה גרופה ואינ׳ קטומ׳ והוא שבישל כל צרכו אבל כמאכל בן דרוסאי אין משהין בכירה שאינה גרופה וקטומה במצטמק ויפה לו לא שנא למדינהאי לא שנא למערבאי ואנן דלית לן מנהגא בהבי נקיטי׳ לקול׳ דבני מערבאי והרוצה להחמיר על עצמו כבני מדינהאי רשאי׳ ודבעי מינה מר׳ חייא בר אבא שכח קדרה ע״ג כירה ובשלה בשבת מהו בשלא הגיע למאכל בן דרוסאי ושכחה על גבי כירה שאינה גרופה ואינה קטומה: ואסיקנא לאיסורא כרב נחמן בר יצחק ודאיבעיא להו עבר ושהה מאי׳ בתבשיל שבשל כל צרכו ומצטמק ויפה לו בדוכתא דנהיגי בי׳ה איסורא אי נמי בתבשיל שלא בשל כל צרכו אא שהגיע למאכל בן דרוסאי ומצטמק ויפה לו שהוא אסור לדברי הכל בין למדינהאי בין למערבאי אסור לשרוייה לכתחלה:

מיפה לה ידים ולא רגלים דהא דמייתי ראיה מדאיכא׳ לן מהו לסמוך שפיר דמי מה ראיה יש בזה והלא יש בו סתיר׳ כתור׳ וכו׳ ודקא מייתי עלה מברית׳ דשתי כירות וכו׳ עד מדר׳ יהודה בלשהות בלתתא דמתני׳ כלתחור׳ : אמר הכותב תחלה יש לי לומר שדברו׳ ראיותיו מראה פנים לדבריו דומה לתה שמתרנו מסכת שוטרי שקיל מסכת דברי שקיל והא דמייתי ראיה מה ענין תוכה וגבה לכאן והלא תוכה אסור ואי לחתיר מה׳ דאסיר ואי לחתיר ובה׳ דאסיר אלא דמייתי ראיה מדאבעי׳ לסמוך לה תוכה וגבה הוא דאסיר אבל לסמו׳ שפיר דמי מה ראי׳ יש בזה והלא יש סמיכה בחזרה כמו שיש סמיכה בשהייה והכי קאמ׳ מהו לסמו׳ הקדר׳ בחזרתה לכירה שאינה גרופה וקטומה תוכה וגבה הו׳ דאסיר אבל לסמוך שפי׳ דמי להחזיר ודקא מייתינן עלה מברית׳ דשתי כירות המתאימות משהין ע״ג גרופה וקטומה ודחי׳ לה דילמא שאני התם הבין דממילא שליט בה אוירא וכן הא דתני׳ כירה שהסיקוה בקש ובעצי׳ סומכין לה ואין מקיימין עליה אא״כ גרופה וקטומה סתמא כר׳ יהודה ומדר׳ יהודה בלשהות נשמע לתנא דמתני׳ לסמוך בלהחזיר ודר׳ חי׳ ודר׳ הושעיא תנאי נינהו ואי נמי סביר׳ להו כר׳ יהוד׳ סתמ׳ דמתני׳ עדיף מכל הני ובהדי׳ חזינן בגמ׳ דלא אתא ר׳ אושעיא אא לשרויי מצטמק ולירת לן ראי׳ מינה דפליג על תנא דמתני׳ וכן כל מאי דאמרי׳ לקמן בענין תנור שהסיקוהו בקש ובגבבא סבר רב יוסף למימר תוכו ממש וכו׳ כל ההיא סוגיא לענין חזרת קדרה נאמר׳ שהיא מוחזרת בשבת בבין השמשו׳ אבל לשהו׳ דברי הכל מותר לא שנא כיר׳ ולא שנא תנור לא שנא תוכו ולא שנא על גביו וא״צ לומר לסמוך דקיימ׳ לן כהנניה: והתימא הגדול שבדברי הרי״ף ז״ל שכתב בפר׳ ראשון וכמה כדי שיצולו א״ר זירא אמר רב כמאכל בן דרוסאי וההיא כהנני אזלא ועלה מייתי׳ לה לברייתא׳ כהנניה ובפרק זה דחה דברי ר׳ חנניא ולא זכר לאותה משנה ולא למה שכת׳ עליה ואם היה לו טעם בזה הי׳ לו לכתו׳ לנו כל הדברים הלכה כהנני׳ ומתני׳ להחזיר תנן אבל לשהות משהין אפי׳ תבשיל שלא בישל כל צרכו והוא שהגיע כמאכל בן דרוסאי אפי׳ בכירה שאינה גרופה וקטומה והוא הדין בתנו׳ לא שנא תוכו ול״ש ע״ג וזא״ה הסבר לרבי׳ האי כפי מה שפירשנו בפרק ראשון בענין האי קדרה חיתא אבל לדבריו שפירש שם שיש הפרש בין שהיית כירה לשהיית תנור אסיר לשהו׳ ב׳ גנו׳ תבשיל שלא בשל כל צרכו ולא אמרי׳ לא יתן דתנור דומי׳ דלא יתן דכירה ולא יתן בתנור בין בשהייה בין בחזר׳ ולא יתן דכיר׳ דוקא בחזרה ולדברי רבי׳ האי דעתנו נוטה דלא מפלגי׳ בשהיו׳ בין כירה לתנור אא כולהו שריאן בכל שהו כמאכל בן דרוסאי והני מילי במצטמק ורע לא אבל מצטמק ויפה לו לבני מדינהא דמקרבי לרב ושמו״אל אין משהין ע״ג כירה שאינה גרופה ואינ׳ קטומה אע״פ שבישל כל צרכו ולבני מערבאי דמקרבי לר׳ יוחנן מותר לשרות ע״ג כירה שאינה גרופה ואינ׳ קטומ׳ והוא שבישל כל צרכו אבל כמאכל בן דרוסאי אין משהין בכירה שאינה גרופה וקטומה במצטמק ויפה לו לא שנא למדינהאי לא שנא למערבאי ואנן דלית לן מנהגא בהבי נקיטי׳ לקול׳ דבני מערבאי והרוצה להחמיר על עצמו כבני מדינהאי רשאי׳ ודבעי מינה מר׳ חייא בר אבא שכח קדרה ע״ג כירה ובשלה בשבת מהו בשלא הגיע למאכל בן דרוסאי ושכחה על גבי כירה שאינה גרופה ואינה קטומה: ואסיקנא לאיסורא כרב נחמן בר יצחק ודאיבעיא להו עבר ושהה מאי׳ בתבשיל שבשל כל צרכו ומצטמק ויפה לו בדוכתא דנהיגי בי׳ה איסורא אי נמי בתבשיל שלא בשל כל צרכו אא שהגיע למאכל בן דרוסאי ומצטמק ויפה לו שהוא אסור לדברי הכל בין למדינהאי בין למערבאי אסור לשרוייה לכתחלה:

מפורס מה כין פת וכין תבשיל תבשי׳ דרכו להאכל רותחת פת אין דרכו להאכל רותח׳ תנן אחרי׳ פת אין דרכו לסחוב׳ דרוסאי לו קוד׳ שיקרמו פני׳ לפי שעדיין לא סלגו׳ כהם כמו׳ לחתויי ולא מיחרך וזה דבר ידוע והנה בעל המאור ז״ל שתתה כאן אל זה התמה הגדול לא נזכר שהבשי׳ מצטמק ויפה לו הוא כלתחרי׳ לקחן בכיני׳ מלומקו׳ בעודרדין וכן הבכל ואיסלק הוא׳ו לו כמאכל בן דרוסאי ולא מיחרך וזה כבר ידוע ולא נזכר שהאומר מכרעת הכל כה״ג לחומר׳ כקיטי׳ ולא סריגן לתבשיל תבשי׳ ומה שהבשי׳ רמיה מדתנן ולא תרמה ע״ג נחלים אלא כדי שיקרמו פניה וכן מה שמתרו׳ בכאר בכל וכיה כדי שיגלו כמאכל בן דרוסאי ושוד דמי הבתקשי׳ לרבה בר בר חנה מ״ר יוחנן ולרב שמו״אל בר אבא מ״ר יוחנן דהא קי״ל הלב׳ בשמש מבנה וא״ל שמת׳ אחריני אסכת דשיגו אבן מתני׳ כיכרה בה כיון דלא מפטט׳ בכדיה אי לאכו׳ אי לחחיר ליכה לחמחך פניה ולמיחרי מיניה שמתה דבפרקין קמה דמתני׳ בהדיה ומתי אולמה דהא מהכיה אדרב׳ אימה הכיה בהדיה אלא שמע מינ׳ דשמה אלא שמע מינ׳ דשמה אחרינ׳ הוא שהכל מודים בכשר ולגי וכל דבר שבל הבתלי׳ כמאכל בן דרוסאי דמותר לה נחלקו אלא בקדרה והכא פליגי רבנן סברי לא דחי תבשיל נגלי ורבי׳ אחני׳ סבר לא נזרי ושמה׳ מתי חמו׳ דכל נלי שהוא כמאכל בן דרוסאי לו מתתי ליה מחרך ופת נמי מיחרכה ובירוצלמי

דרוסאי לו קוד׳ שיקרמו פני׳ לפי שעדיין לא סלגו׳ כהם כמו׳ לחתויי ולא מיחרך וזה דבר ידוע והנה בעל המאור ז״ל שתתה כאן אל זה התמה הגדול לא נזכר שהבשי׳ מצטמק ויפה לו הוא כלתחרי׳ לקחן בכיני׳ מלומקו׳ בעודרדין וכן הבכל ואיסלק הוא׳ו לו כמאכל בן דרוסאי ולא מיחרך וזה כבר ידוע ולא נזכר שהאומר מכרעת הכל כה״ג לחומר׳ כקיטי׳ ולא סריגן לתבשיל תבשי׳ ומה שהבשי׳ רמיה מדתנן ולא תרמה ע״ג נחלים אלא כדי שיקרמו פניה וכן מה שמתרו׳ בכאר בכל וכיה כדי שיגלו כמאכל בן דרוסאי ושוד דמי הבתקשי׳ לרבה בר בר חנה מ״ר יוחנן ולרב שמו״אל בר אבא מ״ר יוחנן דהא קי״ל הלב׳ בשמש מבנה וא״ל שמת׳ אחריני אסכת דשיגו אבן מתני׳ כיכרה בה כיון דלא מפטט׳ בכדיה אי לאכו׳ אי לחחיר ליכה לחמחך פניה ולמיחרי מיניה שמתה דבפרקין קמה דמתני׳ בהדיה ומתי אולמה דהא מהכיה אדרב׳ אימה הכיה בהדיה אלא שמע מינ׳ דשמה אלא שמע מינ׳ דשמה אחרינ׳ הוא שהכל מודים בכשר ולגי וכל דבר שבל הבתלי׳ כמאכל בן דרוסאי דמותר לה נחלקו אלא בקדרה והכא פליגי רבנן סברי לא דחי תבשיל נגלי ורבי׳ אחני׳ סבר לא נזרי ושמה׳ מתי חמו׳ דכל נלי שהוא כמאכל בן דרוסאי לו מתתי ליה מחרך ופת נמי מיחרכה ובירוצלמי

ותמרי וביוצא בהן אבל דבר שהיא מצטמק ויפה לו כגון כרוב ופולין ובשר טרוף אסור וכירה שהיא גרופה וקטימה משהין עליה כל מילי בין בישל כל צרכו בין לא בישל כל צרכו וכ"ש מצטמק [ויפה] לו דעיקרא דגזיר דילמ' אתי לאחתויי בגחלים היא וכיון שהיא גרופה וקטימה לא אתי לאחתויי בגחלים וכן הלכתא ואי אינשי ע"ג כירה שאינ' גרופה וקטימ' מידי דלא בשיל כל צרכיה אסיר וכל שכן אם עבר ושהה במזיד דאמר רב שמוא' בר יהודה אמר רב יהודה בתחל' היו אומרים המבשל בשבת בשוגג יאכל במזי' לא יאכל ורוא הדין לשוכח משרבו משהין במזיד ואומרים שוגגין אנו חזרו וגזרו אף על השוכח והיכא דשכח מידי דבישל כל צרכיה ומצטמק ויפה לו הא מילתא איבעי' לן בגמר' ולא איפשיטא ולקולא עבדינן ולא אסרינן להרוא תבשיל דספיק דרבנן הוא ולקולא: גרסינן בפרק מרובה המבשל "בשבת בשוגג יאכל במזיד לא יאכל דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר בשוגג יאכל למוצאי שבת במזיד לא יאכל עולמית ר'יוחנן הסנדל'אומר בשוגג יאכל למוצאי שבת לאחרי'ולא לו במזי' לא יאכל עולמית לא לו ולא לאחרים מאי טעמא דר' יוחנן הסנדלר כדדרש רבי חייא אפיתחא דבי נשיאה ושמרתם את השבת כי קדש היא לכם מה קדש אסור באכיל' אף מעשה שבת אסיר באכילה אי מה קדש אסור בהנאה אף מעשה שבת אסיר בהנאה תלמוד לומר לכם משלכ' תהא יכול אפילו בשוגג תלמוד לומ' מחלליה מות יומת במזיד אמרתי לך ולא בשוגג פליגי בה רב אחא ורבינא חד אמר מעשה שבת דאורית'ותא אמר מעשה שבת דרבנן מאן דאמר מעשה שבת דאורית'ותא כדאמרן ומאן דאמר דרבנן דאמר קרא כי קדש היא לכם היא קדש ואין מעש' קדש וקיימ' לן דבכל התור' כולה רב אחא' ורבינ' הלכ' כדברי המיקל וש"מ דלית'א לדרבי יוחנן הסנדלר הילכך הלכה "כרבי יהודה דאמר המבשל בשבת בשוגג יאכל למוצאי שבת בין לו בין לאחרים

במזיד

רש"י

וקמרי שאכל שעושין מקמרים: המבשל בשב' יאכלו ואפי' הוא ואפי' בו ביום: במזיד לא יאכל בו ביום לא הוא ולא אחרי'אכל בשבת מוקר בין לו בין לאחרים: ר'יהודה אומ' בשוגג יאכל בשלאי שבת בין הוא בין אחרים: במזיד לא יאכל שלמות הוא אכל אחרים אוכלים דאיסור דבריל איסורא קנסונן ליה אכל אחרינ' אלא בגלל איסור מוקרים בשלאי שבת:

בתוספתא

נר מצוה

ס התוספות בלאי שבל זה ובתכו' דבשוגג מוקר מבולו לדרויה כיום ומחיר אחר בו ביום אם לאחרי' ולבדר מוקר גם לו ומיאחר בתב' כרבי בתוכב' בשבת בשוגג מוקר אבל מוקר לו אחר מלאכו דדוקיא לא חיי לו אסר לו לאחרו שבת ובת מיישו ואחר ישראל מוקר לישבות בב לאחרי שבת אחר ומת ל' בת סבריר לסתקן בבדי שישבת

לשון רבינו שאינ' אחרון ביוסל בתבשל בשב' מתבשלים בשל בשוגג מוקר לאוכלו בשב' אלמת אלא גזרו בו מתו שגזרו בל בתבשל בשבת בבשלו אלא נאסרו ישראל לאכל אחרי שבת ומוקר ואם בישל בתחיל כרי זב אסור לאוכלו בין הוא בין אחרים עד ח"ם בבדי שישבו ובך בית שבת אבל לאוכל בלן ובבר ביאחרו

בלו' בראשות:

מה סרהם בשל' אחרון ל' דברינו של רבינו בתחיקת דבריי מבו לאמוך בסמיבה בחוי' חייר בשוב בלאי בר ר יוונה ל' דאי לישם לומר בבן דמרבנם תלמוד תובם ובבה בות לאחרי' ובו בחיריב לא בוס ליה לאמר בובם לא בוס ליה לאמר ס"ג בות אסור לאכל לאמר' בסור דמי לו ראלמא לא שבת ואין מלוגם בין בסוכה לבל בבם לאכל בחיריב אחובם לא אבי לאמרי ל"ם בין חור דאובה לאחרים בסמיבה דס"ב בבת ובבת דאובה אסור לבתאר אבי' בברים ובבוסם בדאחר ר"ב לא בבו אלא ס"ג לאכל לאובה אסר בלבבו לא מוקר בבת ס"ג בבו מוקר • ובם בחתר בבבית בבבוס בבבית אבי אמתו אבי בברייבות דאבי בר יהודה ובדרבי יבודם בבבבו בבבם לבב דאמרו בבלבתור • בא ליבת דבדאי בחוריב משבייב אבי' לרבבן דבלבינו בלם דבבבים דבם לבבן בבבב ל"ם אלבבם אבי' ובבבים אבי לבבבים בבבם אבי אבי אבי

ר"ל לא לגך נתכוין אלא לומר דכיון דקיימא לן דרב אחא ורבינא הלכה כדברי המיקל אלמא ר' יוסף הסנלר לאו דוקא מדלוריימא קאמר אלא מדרבנן בעלמא וכיון דאמרי' התם דרב כי מורי להו לתלמידיה מורי להו כר' מאיר וכי דרים בכריכה דרים כר' יהודה ואיכא מאן דאמר לעסוק הלכי מיתמרא לתלמי מורי כר"מ מדרבנן סילכך מכאן בשבת בשובת אלמי' הוא עצמו יהלכו בו ביום במיזיד לא יאכל לא יאכל אם יאכל במזיד אבל למי מצאי שבת לאחרי' ולא לו גרסי' בחירין בפ"ק השוה' דחולה בשב' מיתר לבריא באיכמצ' מאי טעמא כיון דאי אפשר לבזית בשר בלא שחיטה כי קא שחיט אדעת' דחולה קא שחיט המבשל לחולה בשבת אסור לבריא גזירה שמא ירבה בישבולו : וב"ה אומרי' אף מחזירין : אמ' רב ששת לדברי האומר מחזירין מחזירין כמה פעמים בשבת ואף רבי אושעיא סבר מחזירין ואפי' בשבת דאמר ר' אושעיא פעם אחת היינו עומדין לעילא מרבי חייא בר אבא והעלינו לו קומקום של חמין מדיוטא התחתונה לדיוט' העליונה ומזגנו לו את הבוס והחזרנוהו למקומו ולא אמר לנו דבר אמר ר' זריקא א"ר אמי אמר רבי תדאי לא שנו אלא שעודן בידו אבל הניחן על גבי קרקע אסו' א"ר חזקיה משמיה דאבאי הא דאמרת עודן בידו מיתר לא אמרן לא שדעתו להחזיר אבל אין דעתו להחזיר אסור מכלל דאם הניחן על גבי קרקע אע"פ שדעתו להחזיר אסור : בעי' ר' ירמיה תלאן במקל מהו הניחן ע"ג מטה מהו תיקו בעי רב אשי פינן ממיחם למיחם מהו תיקו : מתני' תנור שהסיקוהו בקש או בגבבא לא יתן בין מתוכו בין מצד גביו כיפה שהסיקוה בקש ובגבבה הרי הוא כבירי' בגפת או בעצים הרי היא כתנור : גמ' ת"ר תנור שהסיקוהו בקש או בגבבה אין סומכין לו ואין צריך לומר בתוכו ואין צריך לומר על גביו ואין צריך לומר שהסיקוהו בגפת או בעצים :

כיפה

דש"י

בשומאלא מיכי אסו' לבשלו: מחזירין אמילו בשבת בלומ' אפ"ג דסיקרא דחולה דמהני לא מיירי אלא בע"ש ה"ה דמחזירין אפי' בשבת דמהני הכי אפרש לרב ששת דאמ' לחמיר תנן כירה שהסיקוה בקש וגבגבה מחזירין עליה בשבת בע"ש בשבת ובעיש לא יחזור בע"ש עד שיגרוף מן פר שיתן את הש' לחמיר חוזר מהשהה לכיון שמחזירה מ"ב לוגנת היקה קול' חוזר וכשמחזיר עכשיו אינ' למיחם שמא יסתפק אשתיך במה אין יכול' לבתחמ' מבר' לחקי' לחקוויי ולקחת דמחזירין אפי' בשב' בלומר ביום המחלת ולא קיימא לגוגתייהו משתיך והקש הוא דרו אסו' המוכיח מילא דחדעתא דחלדוריה לצורך מחר שקול לי לאכל ביום לא מוכחא מילתא דשקיל ליה אלא דעתא דחלדוריה ונעל ליה הטמ' והוי כמטמין לבתחלה מ"ה מרי: קומקומיו יורה קשנה ביום לתקומה לבריה: אבל הניח' בעל גבי קרקע אסור להחזיר בבעלה לה הטמ' לחקמו' והוי כמטמין לבתחל' לכך אסור: תלאו במקל בשורו בינו כיון דמי' או בהניחו על גבי קרקע דמי: פינן ממיחם למיחם מיחם קומקומיה שמטמין בו חמים מהו מי הוי כמטמין לבתחל' ואסו' להחזיר' לבירה או לא: מתני' תנור מחוך שקרר למטל' ורח' למט' נקלע הוא לקוכו שני מבירה: כיפה

במזיד יאכל למוצאי שבת לאחרי' ולא לו גרסי' בחירין בפ"ק השוה' דחולה בשב' מיתר לבריא באיכמצ' מאי טעמא כיון דאי אפשר לבזית בשר בלא שחיטה כי קא שחיט אדעת' דחולה קא שחיט המבשל לחולה בשבת אסור לבריא גזירה שמא ירבה בישבולו : וב"ה אומרי' אף מחזירין : אמ' רב ששת לדברי האומר מחזירין מחזירין כמה פעמים בשבת ואף רבי אושעיא סבר מחזירין ואפי' בשבת דאמר ר' אושעיא פעם אחת היינו עומדין לעילא מרבי חייא בר אבא והעלינו לו קומקום של חמין מדיוטא התחתונה לדיוט' העליונה ומזגנו לו את הבוס והחזרנוהו למקומו ולא אמר לנו דבר אמר ר' זריקא א"ר אמי אמר רבי תדאי לא שנו אלא שעודן בידו אבל הניחן על גבי קרקע אסו' א"ר חזקיה משמיה דאבאי הא דאמרת עודן בידו מיתר לא אמרן לא שדעתו להחזיר אבל אין דעתו להחזיר אסור מכלל דאם הניחן על גבי קרקע אע"פ שדעתו להחזיר אסור : בעי' ר' ירמיה תלאן במקל מהו הניחן ע"ג מטה מהו תיקו בעי רב אשי פינן ממיחם למיחם מהו תיקו : מתני' תנור שהסיקוהו בקש או בגבבא לא יתן בין מתוכו בין מצד גביו כיפה שהסיקוה בקש ובגבבה הרי הוא כבירי' בגפת או בעצים הרי היא כתנור : גמ' ת"ר תנור שהסיקוהו בקש או בגבבה אין סומכין לו ואין צריך לומר בתוכו ואין צריך לומר על גביו ואין צריך לומר שהסיקוהו בגפת או בעצים :

כיפה

חמור הוא ולפי' צריך ליה למוצאי שבת מיד לא אתי למיעבד לבתחל' וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ו מהלכות שבת למוצאי שבת מיד וכ"ש בדור המבשל לחולה לו שקיבל לו לבשר שמותר לבריא למוצאי שבת מיד דלא בעי' בבשר לו מבשל בשבת לו מוקצה לו גזרה שמא יבשל בשבת אסור : גרס' בחיות חולין בפ"ק (דף שו') אמר רב לימי מנהר דשת הלבתה הסוחט לחולה בשבת אותר לבריא בחולאה אמר רב לימי מנהר דשת הלבתה הוא כלומר לחולה בשבת דמעבד הוא כלומר לקמן בפ' בכל בחול (דף עב) ובגלי נמי הוא הדין והוא הטעם דשרי : ואחרי' חולקין בזה ומקנאין בשבת' חולין בפ'

רבינו נסים כירה פרק שלישי

כיפה שהסיקוה אמר ליה רב אחא בריה דרב' לרב אשי האי כיפה היכי דמי אי כבירה דמי אפילו בגפת ועצי' נמי לישתרי ואי כתנור דמי אפילו בקש ובגבבה נמי לא לישתרי אמר ליה נפיש הבליה מדכיר' וזוטר מתנור ושמעינן מינה דכל מידי דאסור לאשתויי ע"ג כירה אא אם כן גרופה וקטומ' אסור לאשתויי ע"ג כיפה אפילו גרופה וקטומה אבל חמין שהוחמו כל צרכן ותבשיל שבישל כל צרכו שרי לאשתויי ע"ג כיפה מדי דהוה אכירה דאף ע"ג דאסיר לאשתויי עלה כי לא גרופה וקטומ' מידי דלא בשיל כל צרכו' אבל מידי דבשיל כל צרכו שרי הבא נמי לא שנא דוקא מצטמק ורע לו דומי' דכירה אבל מצטמק ויפה לו ליאסר והיכי דמי כירה והיכי דמי כיפה אמר רבי יוסי ברבי חנינא כירה מקום שפיתת שתי קדרות כיפה מקום שפיתת קדרה אחת :

מתני' אין נותנין ביצה בצד המיחם בשביל שתתגלגל ולא יפקיענו בסודרין ור' יוסי מתיר ולא יטמננה בחול ובאבק דרכים בשביל שתצלה : גמ' איבעיא להי גלגל מאי אמר ר' אסי גלגל חייב חטא' אמר מר זוטרא אף אנן נמי תנינא כל הבא בחמין מלפני השבת שורין אותו בחמין בשבת וכל שלא בא בחמין מלפני השבת מדחין אותו בחמין בשבת תניין המלי היישן וקוליים האספנין שהדחתן זו היא גמר מלאכתן ולא יפקיענו בסודרין ור' יוסי מתיר והא דתנן נותניאת הצונן בחמ' בשביל שיחמו ליכא ר' יוסי היא ולא רבנן אמר רב נחמן בר יצחק בחמה בולי עלמ' לא פליגי דשרי בתולדו' האיר בולי עלמא לא פליגי דאסיר כי פליגי בתולדות חמה רבנן סברי גזרינן תולדות חמה סבר לא גזרינן והלכתא כתנא קמא : ולא יטמננה בחול : ובהא אפילו ר' יוסי מודה מאי טעמא רבה אמר גזירה שמא יטמן ברמץ ורב יוסף אמר גזירה שמא יזיז עפר ממקומו מאי ביניהו איכא ביניהו בעפר תיחוח :

מתני'

אטו תולדות האור ור' יוסי

(בגמרא) לקמן שאינו אלא מקום שפיתת קדרה אחת ומשום הכי נפיש הבלא מלמירה ואסורה בכסיקוה וכן נמי אסור לסמוך לה כתנור דאסיר כדאמרינן בסמוך ואלו בכירה שרי כדאמרי' לעיל אבל הסיקו' בקש ובגבבה כיון דלא נפיש הבלא כתנור שרי היא בכירה : ושמעינן מינה דכל מידי דאסור לאשתויי על גבי כירה וכו' זה לפי שעתו של הר' אלעזר בר' שמעון ונמצאו כללי המשנה בשאר דברי הראשונים ואינה קשומה כל היכי שהיא מיום

רש"י

כיפ' עשוי ככיר' אבל רוחבו כאורכו ואין בו שיעור כ"א מקום שפיתת קדירה אחת אבל כירה יש בה מקו' שפיתת ג' קדירות : מתני' אין נותנין ביצה בשביל שתתגלגל ולא יפקיענו בסודרים לא יסבכנה בגדי סודר שהוחמ' בחמה כדי שתצלה מחום הסודר : בחול ובאבק דרכים שהוחם בחמה: גמ' כל שבא בחמין בע"ש חוזרים ומורין אותו בחמין בשבת ואין בו משום מיקון שבבר ניתקן קנס : ומדיחין אותו שיתיבש גמר מלאכתו אבל לא שורין : מון מדג מליח יש קולים האספנין הם שקורין שוקא : שהדחתו היא גמר מלאכתו מדקרי ליה גמר מלאכתו ש"מ זהו ניאולו וחייב : נותנין המי' בחמה בשבת דשרי ליקנדרך ביטול בכך וחמה בתור לא מיחלם' דלגוור הא אתרא : בקולרו אתו' כגון אם מוחם אסור דהוי בתו' מתחיל' דאסו' דהוי ביטול : בקולרות חמה שהוחם הסודר בחמה : אתו קולרות אתור למתן דחוי סבר קולרו' אתו' גינהו : שמא יטמינו ברמ' דמכרי אתי לבשולי ואתי לבשולי וקרייתו דרך העשל מ"ל רמזמ"ל חול ולכך אמ' ר' יוסי: שמא יזיז עפר שמא לא יפה שם חול מקו' ככל הגור' ואתי לאזוזי עפ' הדגו' הוי מופר הוי הגו' קולר' חורה :

והכיתנו

המאור הקטן

בגזרה דילמא אתי דרוש גלי מדעתיה לא דקא בעי להו וגו' הוא בקש ובגבבה ויש בחון נחלים קפנים ביפסות ראיה בהו השמא בחנור אבל אם נרף את החנור הבל נדרש א לחון ולא נשאר כלום מה נשאר לנו לחוש מאה שאין שום משנתינו פשוט הוספת הבלא כמו שפי' רש"י ז"ל אלא דילמא אתי לחתויי ובבו שפרשנו ודיני הזרת הבשל ספרש ראם הנחים על גבי קיקע אסור משום דגראה כמבשל לכתחלה בשבת ראם הלאן כמקל אתו הגיחן על גבי אבנים אבל אם שכבו מסיחים לגמרם לכבוד ולא אפשר לגמרן לכבוד ולא אפשר לכתחלה ואף על גב דתניא בסוף פרק בתרא מסיחים לגמרם מוחר פרק בפרק מוחר הוא בהשמנה הוא שמשמן מבעוד יום וכיון שמנים מסיחים לגמרם בשמנו אז נלחה בדקיו שדוא רוחה לצאם לחוה ליה כמשמן את דרצינו שהוא מוחר ומסיחה קדרה בהחזרת הבשל לגמרה שאינה נרוחה וקטומה פחות מבעבע ובגבבא בני הגר אסור אפילו בגרוה וקטום בדהני הנוי שהסיקוהו בקש או בגבבא וכו' וזה דאמרינן לדברי דאמר מחוירין מחוירין אפילו בשבת פרש דומר' דלא הוסא אלינהיהו שהשבת ושם הו' דשרי דבוכא אילמא דאדקא לאתרוהי לגבי מחר שקול לה אבל כיום לא מוכא אילמא דשקל לה אדקא לאתרוהי ובטל המשנ' דהוה ליה בטפשון לכתחלה הוה פרוש רש"י דהוא אוקל לגמרה הפרש לה לכירה מתני' בחמשב ואיהו לרב ל"ל בפרוש הוה. מפני שרא מי כירה בין שהי הפשטות סוף בנה פרליקין ותחלת בנה שוטנין וכך הוינו מפר' בגלרותינו מחוירין אפילו בשבת כדברי ר"ר שלמה ז"ל ודיינו עשם לרב' מדהנו ואוכלה עפו לולי שבת ושבת אלמא יום שבת מיקרי שבת כפרש רש"י ואחר שראיתי פירוש רבינו חננאל ויתבלה לנו משם שמנתינו שלא הזכרה כאן המשנה כל עקר ונתבדרו לנו הדברים הרם נראה לנו לפרש בלנגן אחר לדברי האומר מחוירין ואפילו בשבת שלא האסר בבני המשכר הוא דמחוירין בהתנן לא יתן ערב שיגרתך או עד שיתן את האפר פרלא קרני לא יתן גרופה וקטומה וקרני עד שיגרתך או עד שיתן את האפר אלמא כשעה שמחר לגרוף ולחזן את האפר קאמר קא משמע לן דדוא הדין דאם בשבת אפשר מחוירין בגרוה וקטומה הרי פרישנו כל דיני הפשרות והחזרות בגיגין כפי מה שהוסדרו בהשנה ובגמרא ולקמן הסמנה יש מי שאומר אסור להשמין על גבי נחלים כלל דאפילו קטומות לא נדע הנצה של אתם האסור להגיה עליה קומה שמן בו בחו שלופיש בפרק בתר שמנין פשוט דפסקי דבלא הכא נמי לא שנא דכל אבן הוא ויש מי שאומר לא מי נמה של נחום אמתר מרטי הבלא כל שעדא דנתה האסור להשמין בדבר

הוספות

מתסקה דמנתקה ובסיסקה דבלבתה ובבר פסקה רב נחמן דאל מלמתקן ויפה לו לחזר לבסמון וכיון דאמרינן אינה דיוקא ס"מ מכי סלבקה אז דברי הרב ז"ל דעדר מוסקי וכו'

מרחבת ה

שהיות מחבל בן דרוסאי בלא נרוף ומקום וקטום ובלא בסיומים כמאן דאיתר מבל סבות ל"ל סאב כיון שהבכיות בנה בגבל בל בחבנו ומכרך בחלול אם מחמיר בו ר' יהודה ומבר בחלול אם מחמיר בו ר' יהודה לקיים שנא אמר ומיר. ס"מ דבלבה בחוקו ובן מחוסר דרבי דחלר בנים ומבחוקו לבסבת אחרת בלבה בית שבדי בנמרי דחלר בנמרי דחלר בנמרי דחלר

נומא דעלה דמתני' דתקן התם ומודים שאם שחט שיחפור בדקר ויכסה אמרי' בגמ' והוא שיש לו דקר נשון מכנו דיום ודקדינן והא קא עביד כתיש' ומוכני כעבר קיתות ומקבי' תו והא קא עביד נומא אמא אבי' כעבר קיתות לוכא משום נומא יש לומר דהאי עבר קיתות הוא קיתות כל כך שבאותו נוקן כנילה על אותו עבר נכנס' מאיליה בקונו ואיתו לא עביד מידי הילכך ליכא משום נומא יש לומר דכשיר לייב' לתרוצה הכי אבל רבי' האי נאון ז"ל פי' בהכך דלמלן דאמר בזרם שאם יעמיד בזרמן ליב' דעבר קיתות בזרמן לא מיחלף אבל לא"ד שאם יזוז עבר ממקומו אוכא דאיכא הכיא דיי"ש שפיר אלא דהאי פירוש לא מיתוורא בגמ' : מתני' לב"ע אפילו תמא לומר דבעבר קיתות ליכא משום נומא בפירות בקמת וביונא בו ליכא משום נומא שלא"כ יהא אסור ליטול קמח בי"ט אלא אם לא ולאי קמח וביונא בו אין בו משום נומא והכי איתא בירושל' דפירקין דגרסינן התם תמן אמרינן תמה מוקר' קולדת חמה לאסרים ורבנן דהכי אמרין בין חמה בין קולדת חמה מוקרת לאמרינן מתני' פליגא על רבנן דהכא לא שמענה כתוב ובתנא דרבי ופרקי אביא הוא שהו' עושה חרין [אלו אמר] בקמת יאות אמא בקמת אין בו משום חרין ולא משום נומא : ומדאמר רבה נזר' שאם ישמי' ברמן שמני' לחסו' להשמין קיטון של נוקן באמצעי של חמי עבריא מערב שבת אבל להניח על גבון בלא השמנה מע"ש מוקר ובשבת אסור דקיימא לן כרבנן דגזרי קולד' חמה אטו חולד' אסור ובן כתב ה"ר יונה ז"ל : מתני' והביאו שלא על גבון מבעוד יום ומי' מבשלין ובאין כל שבת לאוכל יום ומי' מבשלין ובאין כל שבת לאוכל יום ומי' מבשלין ובאין כל שבת לאוכל

פשקו כעל הכתות ורב אחא מסברא מ"ל כר' יהודה כמכשל ואיכא שעמא נמי מפוס דרב נוטה לוקמה לפסק מתני' דפסרק קמא דחולין כר' יהודה וקיימא לן הלכה כסתם תוספתא
דסוכין בגלמא כר' יהודה דגרסי' בפרק ח' סרנים אחר רב חסדא סדקא סדיקא סדיא סדי פעפשי ביעי אסיא דסיתיבו דזעירי שבדא ליה לר' חייא ולא אכל אחרה ליה לרבך שבדי לי' ואכל ואחר
אכלת ובחנא כה בפרק תולין אימיה דאמרי שבדא ליה ולא אכל והני דאי סוגנין ביהנו כסנוד מוחר והוה לי' כתמכר כשב' בסוגב אי כמכשל ולר' מאיר אכל והוה ליהו לאיסור מבלין לבשל
לבשל אחרת ולאחיר מה שנעשה כבר בדיעבד אלא כר' יהודה וכן בפרק ביצה שבולה רב פפי אקלע לבי רבה בר שתא אמיתא ולא אכל סולן כר' יהודה עושין ושם בפר' שני דמ

המאור הגדול

מעשה שעשה אנשי טבריה וכו' אוקמה רב איקא בר חנינא
להשתמש בהם כל גופו פי' שטיפה לאחר שנתרחב
אדם כנגד המדורה והוא שוטף זיעתו וזוהמתו בחמין או בצונן
זו נקראת שטיפה שעשויה להעביר הזוהמא כדכתיב ויסר
הרכב בברכת שומרון וכדתני' מתחמם אדם כנגד המדור ומצ"
ומשתמש בצונן והך רחיצה דתנן במתני' במעש' דאנשי טבר
שטיפה היא ודקתני בחמין שרוחמו בשבת שאסורין בשמ"
דאמא אם הוחמו מערב שבת מותרין בשטיפה ר"ש היא דס"
שרי שטיפה בחמין ולא גזר בה משום גזרת מרחץ כדתניא לא
ישתמש אדם גופו בין בחמין בין בצונן ד"ר מאיר פי' בחמין מפני
גזרת מרחץ ובצונן מפני שמפשיר מים שעליו שנתחמם כנגד
המדור והיו במבשל ור' שמעון מתי' בין בחמין בין בצונן בחמין
משום דלית ליה גזירת מרחץ בשטיפה בעלמא דרחיצת עיא
היא ובצונן משום להפשיר מים בה"ג לא חיישי מפני שיקר
חמימו לשטיפתו ובדמפרש בההיא דתני' מתחמים כנגד המדור
וכו' ר' יהודה אומ' בחמין אסור כר' מאיר וטעמו בצונן מותר כ"
שמעון אמ' רב חסדא מחלוקת בבלי פי' רב חסד' לאו אשטיפת
חמין קאי אא אצונן מחלוק' בבלי שמתוך שהמי' מיעטין נראה
כמפשיר מים שעליו אבל בקרקע שהמים צונן מרובין אינ
כמפשיר מים אא במיקר גופו ומיותר ואקשינן עלה והא מיקשי
דאנשי טבריה בקרקע היא שהביאו סלון של צונן לתוך אמה
של חמין והדבר ידוע שלא עשו להחם את הצונן אא לצנן את
החמין ועל מה אסרו להם חכמים שעשאום בחמין שהוחם
בשבת דאמא הה"ג בשבת אסור והלא ידוע שלא עשו אא
לרקר ולצנן ונהיה בקרק' ואסרו להם חכמים אא אי איתמרי
איתמר אמר רב חסדא מחלוקת בקרקע אבל בבלי דברי הכ
אסו' ומתני' דקתני דאסרו להם חכמי לאנשי טבריה כר' מאי
דאסר אפי' בצונן ואפי' בקרקע אבל בשטיפת חמין סבר ה
כר' שמעון דשרי ולא גזר בה משום גזירת מרחץ והייט דקא
בחמין שרוחמו בשבת אסורין ברחיצ' דהיינו שטיפה הא תנ
שהוחמו מע"ש שרו כר' שמעון והאי תנא סבר לה כר' שמעו
בחמין וכר' מאיר בצונן ונמצאו ד' מחלוקת בדבר ומדקל"נ
יהודה דאמר בחמין אסרו בצונן מותר אסתיעא לן כעל דאמ
הלכה כאנשי טברי' ולא סמכי' על רב נחמן דאמ' כבר תרשו
אנשי טבריה לסלוניהו ולא מדמי לה להטמנה בדבר המוקי
כדמדמה לה רב חסדא איבא דרבנן שהרי לא עשו להחם את
הצונן אא לצנן את החמין אע"פ שרטמנ' בדבר המוקף אסר
מבעוד יום התם הוא דכר בישול וכל הטמנה אסו' משהשכה
אבל הכא דכה"ג שרי ואפי' בשב' לא אסרינן בהבאת סלון של
צונן לתוך של חמין אפי' מבעוד יום ומה שאסרו להם חכמים
אי בהלכה לא בהבאת צונן לתוך החמין שיהיו אסורין בחמין
שרוחמו בשב' משו' דקי"ל כר' יהוד' דקא שרי שטיפה בצונן
בקרקע וכמי שביארנו טעם הדברי לכערה דהא בהא חדא
וגם במה שיצא מדקדק דברים שאמרו בחמין שרוחמו בשב'
הא חמין שרוחמו מע"ש מותרין בשטיפה גם בזו אין דומה
בחכמי מאחר שעמדה ההלכה כר' יהודה דאסר שטיפ' בשבת
בחמין שרוחמו מע"ש ומה שכתב הרי"ף והלכתא כרב נתן
ליתה ויש ספרים שכתוב בהן אמר רב חסד' מחלוקת בבלי אבל
בקרקע דברי הכל אסור והא מעש' דאנשי טבריה בקרק' הוה
וטעמא דבשבת הא מע"ש שרי אא אמר רב חסדא מחלוק
בקרקע אבל בבלי דברי הכל מותר · ואלה הספרי' חדשי' מקוב
באו הגרותיהם ואין הגירסה כך בכל הספרים ובספרי הגאונים
היתה גירסת הספרים הללו נכונה יותר היה לנו קשה בדברי
הרי"ף שהוא כתב כך בהלכו אמר רב חסד' מחלוק' בקרקע אבל
בבלי ד"ה אסור והא דאמר רבינא שמע מינה המבשל בשבת
בחמי טבריה חייב חטאת דהא מעשה דר' לאחר גזירה הוה
איכא דקשי' ליה ההיא דגרסי' בפ' תפלת השחר פעם א' התפל
רבי של שבת בע"ש וכו' ואוקימנא להזיע קודם גזירה הבא נמי
מימאי דבחמי טבריה ולאחר גזירה הא כי ההיא דהתם ויש
לומר אי לא נכנס אא להזיע לא היו נוהגין לו פך שמן לסוך אא
ודאי לרחיצה מימש נכנס כי ההיא דתני' רחץ ולא סך מיעקרא
דומה לנותן מים על גבי חבית הילכך על כרחיך בחמי טבריה
עבדינן ולאחר גזירה הוה מעשה :

תנו

שרי למקרייה עבריינא ת"ר לא ישוט אדם בבריכה מלאה מים ואפילו עומדת בחצר ואי אית ביה נדודי שרי מאי טעמא דאי נמי עקר למיא הא איכא נדודי דמהדרי לה: תנו רבנן מתחמם אדם כנגד המדור ויוצא ומשתטף בצונן ובלבד שלא ישתטף בצונן ויבא ויתחמ' כנגד המדורה בשב' מפני שמפשיל מים שעליו: ת"ר מיהם אדם אונטית ומניחה על גבי מעים בשבת ובלב' שלא יביא קומקום של חמין ויניח על גבי מעים בשבת ודבר זה אפ' בחול אסור מפני הסכנה: ת"ר מביא אדם קיתון של מים ויניחנו כנגד המדורה לא בשביל שיחמו אלא כדי שתפוג צננתן ר'יהודה אומר מביאה אשה פך של שמן ומניחתו כנגד המדור' לא בשביל שיתבשל לא בשביל שיתפשר רבן שמעון בן גמליא אומר סבה אשה ירה בשמן ומחממת כנגד המדור' ומכה לבנה קטן ואינה חוששת אמר רב יהוד' אמר שמו' אחר מים ואח' שמן יד סולדת בו אסור אין יד סולד' בו מותר היכי דמי יד סולדת בו אמר רחבה כל שבריסו של תינוק נכוית ממנו א"ר יצחק בר אבדימי פעם אחת נכנסתי אחר רבי לבית המרח"ץ ובקשתי להניח פך של שמן באמבטי

ר"ש

ואפילו טומרם בחבר לליל' למיגור שמא יקח המים ברגליו חוץ לארב' אמות: ביהודי ספר נבוה שסמים מתוקים אבל שפתו כמו בחמצ' דבכאין עמוקי' או כדמעי סמו לפס' נוכן רגליו בחר' ומוכר ומעמ' הפע' לשון המים ודמי למבבל ולי נראה דבי חיים ליה ביהודי שרי לגא לגי לגהר שא לגלי וכי ליה ליה ביהודי לסור לדמי לגהר: מפסיר מחמס לשון מי מוסרים: מיחם אדם כו' כמו מחמם: אלונטיס שלו"ח ולי נראה דבר שמסתפגין בו לבבל זוכיון קדי ליה אלונטי: ע"ב בני מיעיי בחם במיעין מחממים לו כלי או בגד ומניחו שם ומועיל: ובלב' שלא יבא קומקום בו' דשמא יסתפכו מים עליו ונמצ' רותח בחמין בשבת: מפני הסכנה פעמים שהן רותחין: לא בשביל שיחמו כלומר לא יניחום שם עד שיחמו: אלא כדי שתפוג שתתחלף כמו וריחו לא נמר וריחו לא מב: ולא בשביל שיתבשל שלא קניחמו שם כדי בישול: שתהא יד סולדת בו ומתבשלת לאחורי' מלאבה שלא תכוה וזה לשון ואחלבה כמיל' ואלאב ברעב ואמשוך קלגות מלאב' יום הנין אם הייתי יודע שמיתתי היתה קרובה ולא יחמול שמן

לא עקר להו למיא הוה ליה בכלי ולפיכך בתב ז"ל דאיכא נדוד שרו דא"נ דאיכא נדוד שרו דא"נ לא עקר מי עקר רבנן מן הארץ לשוב קאמרינן וכל היכא דאיכא נדוד לא אסרו לשוב לליל' לאמור שמא יעשה הבנין של שיחין: תנו רבנן מתחמם אדם כו' ומניחו שם שעליו ונר לה קומקום וכו' מפני שמפסיר מים שעליו ונר לה כרותח בחמין שהומחו בשבת אלונטי' כנגד שמסתפגין בו על גבי מעיו כשהוא חם בחמין ומניחו לו כלי או בגד ומניחו שם ומועיל: ובלבד שלא יבא קומקום שבמים רותחים: תנו רבנן מביא אדם קיתון של מים ומניחו כנגד המדורה לא בשביל שיחמו אלא כדי שתפוג צננתן ולדברי' הא לא אמר רב יהודה אמר שמואל בשמו' אח' שמן ואח' מים יד סולדת בו אסור אין יד סולדת בו מותר לא בשביל שיתבשל אלא כדי שתפוג צננתן ולדברי' הא לא אמר רב יהודה אמר שמואל בשמו' אח' מים יד סולדת בו אסור אין יד סולדת בו מותר לא בשביל שיתבשל אלא כדי שתפוג צננתן ומקום שאין יד סולדת בו אסור מפני שנראה כמבשל הא אפילו הבשל שנתבשל כל צרכו אע"פ שמצטמק ורע לו אסרו להחזיר בכירה שאינה גרופ' ותשומה כדאמרי' לעיל וכל שכן לתת לכתהלה ואמ' להפסיר לא ולאי לא תהירו כאן אלא כנגד המדורה בלבד אלא שהרמב"ן ז"ל בתב דלהפסיר לא שנא כנגד המדורה ול"ם על גבה והקשו על דברי רש"א ז"ל מדאמר בשמוך גבי עובדא דרבי ס"ר אלא ס"מ הפסירו לא זהו בשולו ואפ"ה אסור עליו מלבניהו ואע"פ שרש"י ז"ל לא תינו גורס כך זו היא בגירסת הגכונה והיא גירסתן ל נאונים ז"ל אלא ולאי מסמע שלא תהירו בכירה לא במקום שאינו ראוי לבשל ותיינו נמי כך דיד סולדת בו: לאמרי' בשמוך לומר דכל שהוא קרוב מן המדורה כ"כ בכדי שתפוג יד סולדת שם מחמת חום אסור ואכמי' אמרי' בירושלמי בפרק אמר רב ועירה בשם ר' יהודה מותר להפסיר במקום שאינו ראוי לבשל ואפי' במקום שהיו שולטת עד היכן רבי יהודה בן פזי ר' שמעון בשם ר' יוסי ב"ח עד כדי שהוא מזיק יד לתוכו ובכותח וכן דעת ר"י דבכל מקום הראוי לבשל אפי' להפסיר אסור ואייב לה מהתוא עובדא דרבה ורבי שיתבשל מותר לבניהו אפי' בכלי ראשון אע"פ שבכנד המדורה ואפי' במקום שהיד סולדת בו א שאין דרך בשול בכך ואחיי לדבר מדקתן בו שבת בחמין בשבת שורין אותו בחמין בשבת לגומר אפי' בכלי ראשון אע"פ שתולדות פאור כאור ומתבשל בה הייב חטאת במבשל על גבי אש ממש ומיהו דוקא בכלי ראשון או בכנד המדורה אבל על גבי אש ממש אסור אלא מ"כ גרופ או קשה להא אסקי' לעיל דאפי' תבשיל המצטמק ורע לו אסור להחזיר על גבי כירה שאינה גרופה ואינה קשומה הילכך דוקא בכנד המדורה היא דשרי מ"כ בכלי ראשון וכן נמי מותר לתת על גבי קדירת חמין בשבת תבשיל שנתבשל מערב שבת כל צרכו בגון פאנאדי"ם בלגנו וכיוצא בהן לחממן ואע"פ שהיד סולד בו לפי שאין דרך בשול בכך ואע"פ שהקדרה נתונה על האש אבל להעמיד הוא הכנדיים הנתונים על גבי מיתם ודאי אסור שהרי אסור להעמיד מתבשיל אפי' תבשיל שנתבשל כל צרכו אפי' בדבר שאינו מוסיף הבל דהא בפרקי' בנמה עומנין בין הבשיל לתבשיל כלל ומבל מקום לשון בלי על התבשיל הרי לשמרו מן העבבריס הו כדי שלא יקעקע בעפרורים הרי שאין זה כמעמיד להתם אלא כשומר ובנוחן על גבי קדרה וכ"ש אם בכלי שהוא מניח עליו רהב שלא יגיע בו שאין זו העמדה כך כתב הרשב"ם ז"ל ואיפסר גם כן שמא שאין דרכו לאפות על גבי כירה כגון פאנאדי"ם וכיוצא בה שמותר לחממן בשבת על גבי כירה אם אינו עליו מצטמק ורע לו שהרי כל שהוא מצטמק אינו נעשה אלא בשביל שיתחמם: רבי יהודה אומר מניחה תבה כך של שמן וכו' קמ"ל דשמן נמי בשביל שיתפסר הרי הפשרו לא זהו בשולו דשב"ג אומר סבה תבה ידה בשמן וכו' דסבירא ליה דבבלי אסור משום דשמן זהו בשולו מיהו כלאחר יד כגון שסבה ידה בשמן ומתעקה בכנד המדורה הרי אמר רב יהודה אמר שמואל אחד שמן יד סולדת בו שם שבול מרתיח מועיל ויש שאינו סולד וכבר בתבתי מלאבה שלא תבוה אינו אסור אלא בשמן אין בין מים הפשרן לא זהו בשולו: סולדת נמשבה לאחריה מלאבה שלא תבוה אלא בשמן אינו אסור כלומר מועיל ויש שאינו סולד וכבר בתבתי למעלה אלדברי רש"י ז"ל לא במקום שיד סולדת ומקום שאין יד סולדת קאמר אלא בכל שהגיעה בו שתהא יד סולדת קאמר ולדברי החולקים עליו מקום שהיד סולדת קאמר בכל שהוא קרוב מהמדורה כ"כ בכדי שתהא היד סולדת שם מחמת חום האש אפילו להפסיר אסור: אמר רבי יצחק בר אבדימי פעם אחת נכנסתי אחר רבי לבית המרחץ בשבת ובחמי עבריה הוה שלא נאסרו בחלמרינן לעיל

גרס"י

גרס"י בגמר' אמצעיות על בריכים: בגמר' מלאה מים ואפילו אם בריכים בחצר ואי אית ביה נדודי שרי מאי טעמא דאי נמי עקר למיא הא איכא נדודי דמהדרי לה: תנו רבנן מתחמם אדם כנגד המדור ויוצא ומשתטף בצונן ובלבד שלא יבא ישתטף בצונן ויבא ויתחמ' כנגד המדורה בשב' מפני שמפשיל מים שעליו: ת"ר מיהם אדם אונטית ומניחה על גבי מעים בשבת ובלב' שלא יביא קומקום של חמין ויניח על גבי מעים בשבת ודבר זה אפ' בחול אסור מפני הסכנה: ת"ר מביא אדם קיתון של מים ויניחנו כנגד המדורה לא בשביל שיחמו אלא כדי שתפוג צננתן ר'יהודה אומר מביאה אשה פך של שמן ומניחתו כנגד המדור' לא בשביל שיתבשל לא בשביל שיתפשר רבן שמעון בן גמליא אומר סבה אשה ירה בשמן ומחממת כנגד המדור' ומכה לבנה קטן ואינה חוששת אמר רב יהוד' אמר שמו' אחר מים ואח' שמן יד סולדת בו אסור אין יד סולד' בו מותר היכי דמי יד סולדת בו אמר רחבה כל שבריסו של תינוק נכוית ממנו א"ר יצחק בר אבדימי פעם אחת נכנסתי אחר רבי לבית המרח"ץ ובקשתי להניח פך של שמן באמבטי

ר פנה

אסורין ברחיצה ולהקטע כאן כל נוטו אסורין ואחר ואחר נמי אסור אבל פניו ידין ורגלין מותר כשמוד לקנינ מוים: ולענין י"ע מותר להחם חמין ביום עוב לעוד פניו ידין ורגלין כב"ה דשרו הבי בם יום עוב שחל אבל לרחון בהן כל נוטו אסור ואם הוחמו מערב י"ט כל נוטו אבר אבר מותר בדלייקינ' מבריקת לעגיל והרב אלפסי ז"ל בשם גאון ז"ל הקיר עוד אפילו לרחון בהן כל נוטו בבת אחת ובכר בקבלי מה אמ"ל שלהבדי הקוסקות שבקנו לבהם אמר לרחון בהן כל נוטו בי"ב מלאכיות אסור אפי' בהוחמו מערב' ע"ב נמי אין לן למיסר בזר' אמו יום עוב לכיון דלא בארי' בשם מילאת קולא ליה לן לאקולי בה: ולרחוץ נחמי שבריא מוקר בין בשבת בין בי"ט ולהזיע בחמי האור אסור בשבת: תנו רבנן לא ישוט אדם בבריכה מלאה מים ואפילו אית ביה נדודי שרי דא"נ לא עקר מי עקר רבנן מן הארץ לשוב קאמרינן וכל היכא דאיכא נדוד לא אסרו לשוב לליל' לאמור שמא יעשה הבנין של שיחין: תנו רבנן מתחמם אדם כו' ומניחו שם שעליו ונר לה קומקום וכו' מפני שמפסיר מים שעליו ונר לה כרותח בחמין שהומחו בשבת אלונטי' כנגד שמסתפגין בו על גבי מעיו כשהוא חם בחמין ומניחו לו כלי או בגד ומניחו שם ומועיל: ובלבד שלא יבא קומקום שבמים רותחים: תנו רבנן מביא אדם קיתון של מים ומניחו כנגד המדורה לא בשביל שיחמו אלא כדי שתפוג צננתן ולדברי' הא לא אמר רב יהודה אמר שמואל בשמו' אח' שמן ואח' מים יד סולדת בו אסור אין יד סולד' בו מותר לא בשביל שיתבשל אלא כדי שתפוג צננתן ומקום שאין יד סולדת בו אסור מפני שנראה כמבשל הא אפילו הבשל שנתבשל כל צרכו אע"פ שמצטמק ורע לו אסרו להחזיר בכירה שאינה גרופ' ותשומה כדאמרי' לעיל וכל שכן לתת לכתהלה ואמ' להפסיר לא ולאי לא תהירו כאן אלא בכנד המדורה בלבד אלא שהרמב"ן ז"ל בתב דלהפסיר לא שנא כנד המדורה ול"ם על גבה והקשו על דברי רש"א ז"ל מדאמר בשמוך גבי עובדא דרבי ס"ר אלא ס"מ הפסירו לא זהו בשולו ואפ"ה אסור עליו מלבניהו ואע"פ שרש"י ז"ל לא תינו גורס כך זו היא בגירסת הגכונה והיא גירסתן ל נאונים ז"ל אלא ולאי מסמע שלא תהירו בכירה לא במקום שאינו ראוי לבשל ותיינו נמי כך דיד סולדת בו: לאמרי' בשמוך לומר דכל שהוא קרוב מן המדורה כ"כ בכדי שתפוג יד סולדת שם מחמת חום האש אפילו אסור לתת בכירה במקום שהיד סולדת ואסור להפסיר במקום שאינו ראוי לבשל ואפי' במקום שהיו שולטת עד היכן רבי יהודה בן פזי ר' שמעון בשם ר' יוסי ב"ח עד כדי שהוא מזיק יד לתוכו ובכותח וכן דעת ר"י דבכל מקום הראוי לבשל אפי' להפסיר אסור ואייב לה מהתוא עובדא דרבה ורבי שיתבשל מותר לבניהו אפי' בכלי ראשון אע"פ שבכנד המדורה ואפי' במקום שהיד סולדת בו א שאין דרך בשול בכך ואחיי לדבר מדקתן בו שבת בחמין בשבת שורין אותו בחמין בשבת לגומר אפי' בכלי ראשון אע"פ שתולדות פאור כאור ומתבשל בה הייב חטאת במבשל על גבי אש ממש ומיהו דוקא בכלי ראשון או בכנד המדורה אבל על גבי אש ממש אסור אלא מ"כ גרופ או קשה להא אסקי' לעיל דאפי' תבשיל המצטמק ורע לו אסור להחזיר על גבי כירה שאינה גרופה ואינה קשומה הילכך דוקא בכנד המדורה היא דשרי מ"כ בכלי ראשון וכן נמי מותר לתת על גבי קדירת חמין בשבת תבשיל שנתבשל מערב שבת כל צרכו בגון פאנאדי"ם בלגנו וכיוצא בהן לחממן ואע"פ שהקדרה נתונה על האש אבל להעמיד הוא הכנדיים הנתונים על גבי מיתם ודאי אסור שהרי אסור להעמיד מתבשיל אפי' תבשיל שנתבשל כל צרכו אפי' בדבר שאינו מוסיף הבל דהא בפרקי' בנמה עומנין בין הבשיל לתבשיל כלל ומבל מקום לשון בלי על התבשיל הרי לשמרו מן העבבריס הו כדי שלא יקעקע בעפרורים הרי שאין זה כמעמיד להתם אלא כשומר ובנוחן על גבי קדרה וכ"ש אם בכלי שהוא מניח עליו רהב שלא יגיע בו שאין זו העמדה כך כתב הרשב"ם ז"ל ואיפסר גם כן שמא שאין דרכו לאפות על גבי כירה כגון פאנאדי"ם וכיוצא בה שמותר לחממן בשבת על גבי כירה אם אינו עליו מצטמק ורע לו שהרי כל שהוא מצטמק אינו נעשה אלא בשביל שיתחמם: רבי יהודה אומר מניחה תבה כך של שמן וכו' קמ"ל דשמן נמי בשביל שיתפסר הרי הפשרו לא זהו בשולו דשב"ג אומר סבה תבה ידה בשמן וכו' דסבירא ליה דבבלי אסור משום דשמן זהו בשולו מיהו כלאחר יד כגון שסבה ידה בשמן ומתעקה בכנד המדורה הרי אמר רב יהודה אמר שמואל אחד שמן יד סולדת בו אסור אין בין מים הפשרן לא זהו בשולו: סולדת נמשבה לאחריה מלאבה שלא תבוה אלא בשמן אינו אסור כלומר מועיל ויש שאינו סולד וכבר בתבתי למעלה אלדברי רש"י ז"ל לא במקום שיד סולדת ומקום שאין יד סולדת קאמר אלא בכל שהגיעה בו שתהא יד סולדת קאמר ולדברי החולקים עליו מקום שהיד סולדת קאמר בכל שהוא קרוב מהמדורה כ"כ בכדי שתהא היד סולדת שם מחמת חום האש אפילו להפסיר אסור: אמר רבי יצחק בר אבדימי פעם אחת נכנסתי אחר רבי לבית המרחץ בשבת ובחמי עבריה הוה שלא נאסרו בחלמרינן לעיל

כאמבטי

מהר"ם א ושאפרי שמתק כרש"ו ואמתר שים ביטול אחר ביטול ובבטול שבטלו בל שים בו מתקה שיד בים ביטול ואסור לשרתיתו בכלי ראשון ע"פ ובאור ת"ח סי' מ"ח

רבינו נסים כירה פרק שלישי

נאמבטי נגון בריכה העשויה בקרקע שהמי' נאספי' שם: טול בכלי שני וחן בו טול מן המי' בכלי שני כלי שיטלנו מעט דכלי שני אינו מבטל ואח"כ
תן הכף לתוך תוכו כלי שני: וז"מ הכשרו לא זהו בטלו לחי' בכלי שני לייחסר: כבר מקום מוקר נהריסר בדברי קורה דברים
של קדש דברי קורה אסור לאמרן במקום הטנופת אפי' בלשון חול: ולענין אפרוחי מאסורא ארי משמע בגמרא דדייקינן הכי מדלא הניחו שיעשה
נאמבטי דומיא דהך עובדא דתלמידו של ר' מאיר דאמר לו ר' מאיר לאמרוהי מאסורא דאין מדיחין ואין סכין ושמעת דילמא אפי' לאחוורי בגמרא:

ואשמעי' הו מיהא דאפילו בלא
אפרוחי מאסורי ארי למימר
בנים המרחץ ובים הכסא ענוד
לי הכי והכי אע"ג דמסיגלא הויא
סורלא דהא אמר ליה שול בכלי
שני וחן ונמרי' מינהו דהכשרו לא
זהו בטלו ובירושלמי הקירו אפילו
לשאול הלכות ביה הכסא בנים
הכסא והלכות בים המרחץ בנים
המרחץ דגרסינן התם ושוחין הלכו'
המרחץ בנים המרחץ והלכות ביה
הכסא בנים הכסא כהדא ר' שמעון
בן אלעזר עאל עם רבי מאיר אמר
ליה מהו מברכים אמר ליה אסו מהו
שנקנה ח"ל אסור ולא כן אתל שמו"
ברב מהו לענו אמן במקו' המשונף
ואמר ליה אסור ואסור דאמרי' לך
אסור כלומר דהאי אסור דאמרין
לך אי אתאמר על כך במקו' המשונף
היה אסו' לי לאמרו אבל אמרתי שואלין
הלכות בים המרחץ בנים המרחץ
והלכו' ביה הכסא בנים הכסא ומקב
הר מב"ן ז"ל דמסתברא דגמר דילן
לא ארי אלא לאפרוחי מאסורא
ומעשה דר' מאיר נמי לאו הכי הוא
כדמייתי' ליה בירושל' אלא כדאמרי'
הכא בקש להדיח לו קרקע וכו':
מתני' מוליאר הגרוף וכו' מוליא'
הוא כלי שיש לו בית קבול
קטן אצל דפנו מבחוץ ומתוכר לו
ונוקנין שם בחלים ובנים קבולו
הגדול נוקנין מים לחם והכי
מפרשי' בגמר' מים מבחוץ ובחלים
מבפנים וקקני דמוליא' שברף שיקין
ממנו בשבת היינו כמו שותין על יד
ולומר שמות לתת מים בתוכו בשב'
ולשקות שדרכן היה לחזוג בשוטרין
ומנו' הכי ארי לפי שלין תוכו נחול
כ"כ ולוינו אלא מפסי' אבל אנשיכי
והוא כלי כעין יור' שנוטין לה ב'
שולי' נוקנין בחלי' בין שניהם ומי'
לחבל אע"פ שברף אין שותין ממנו
בשבת שם בתוכו כדי לבטל ונרא לי דהיינו שעמא דשרוותא דמוליא'
ואמר דאנשיכי מטום דקיימא לן דכלי ראשון מבטל וכלי ראשון היינו
שעוה' על גבי אתור שבוה מבטל אפי' לאחר שבעיבוהו מש: ואמאיב'
קנה דמוליאר אע"פ שבחלים שמוכן לקבולו הגדול אע"פ לא מיקרי
כלי ראשון כיון שאין אותו קבול גדול עומד על הבחלים אבל אנשיכי בטל הכלי ראשון ונדיף כמי מינים לפי שמקום המים ומקום הבחלים כלי אחד הוא ובקרי רבותא דהכי מתני' למוליאר אצערך דלא דייקינן ליה כבלי ראשון
וכדי שלא תאמר דלא מיקרי כלי ראשון אבל אנשיכי בחלים שמינהו מעל גבי אתור ויש בו מים חמין דקתני שלא יתן לתוכו נוגן כדי שיחמו דאע"פ שלא הוי בחלי' אפי' הכי כלי ראשון מיקרי:
גמ' מאי אנשיכי אמר רב נחמן בי דודי מפרשתי מנסיתינו: מפני שנחוסרה מחממתה נחוסרה לשון שולים בלבלבים ישן הכפך ונחשן
שתין מתכיין מוקר הא בקיבב' לעיל דלא הוי פסיק ריסיה הוא לפי שבמצרים הכלי מחממין אותו תחלה ביותר וכבר אינסר שלא יגיב לגירוף מפני שבחים שבתוכו
ומאמר מבטלין לן במחים שבתוכו ולא מבטלין לן בחלים שבתוכו אמר רב אשי אמר רב אמר אבא בר אחי לאמרי' דרב אדא בר אחי לאמרי' אמר רב אדא בר אחי לאמרי' אמר רב אדא בר אחי לאמרי' אמר ר

דאי כר שמעון סביר ליה אפי׳ של ע״ן נמי מות׳ בדבר שאין מתכוין סב׳ לה כר שמעון במלאכ׳ שאינה צריכה לגופה סבר לה כר׳ יהודה דאמ׳ חייבין עליה אמר רבינ׳ הילכך קיין ברשו׳ דרבי׳ מיליבו פרות מארבע אמות ובכרמלי אפי׳ טובא וכן הלכת׳: אבל נותן הוא לתוכו׳ לתו׳ הכוס כדי להפשירן: ת״ר נותן אד׳ חמין לתו׳ צונן אבל לא צונן לתוך חמין דברי בית שמאי וב״ה אומר בין חמין לתוך צונן ובין צונן לתוך חמין מותר בר״א בכוס אבל באמבטי חמין לתוך צונן אין ולא צונן לתוך חמין ור׳ שמעון בן מנסיא אומר ומסקנא דשמעתא דהלכתה כב״ה קאמרי אמר רב הונא בריה דרב הושעי׳ חזינא ליה לאב׳ דלא קפיד אמנא מדתני ר׳חיי׳ מערב אדם קיתון של מים לתוך ספל של מים בין חמין לתוך צונן ובין צונן לתוך חמין: מתני׳ האלפס והקדרה שהעבירן מרותחין לא יתן לתוכן תבלין אבל נותן הוא לתוך הקערה או לתוך התמחוי ר׳יהודה אומר לכל הוא נותן חוץ מדבר שיש בו חומץ וציר: גמ׳ והלכתא כתנא קמא סבר רב יוסף לימ׳ מלח הרי הוא כתבלין דבכלי ראשון בשיל ובכלי שני לא בשיל אמר ליה אביי תני רבי חייא מלח

רש״י

אפי׳ של עץ נמי דהא לר״ש מלאכה שאינה צריכה לגופה פטור וכל כיוצא אין צריך לגופו חוץ מעשי פחמים אם מהכהני פחולה הילכך כיון דאמר לא נזרו שבו׳ במקו׳ כיוון דרבי׳ל״ל למיסרי׳ יקוקבר״ה מוליכו פחות פחו׳ מד׳ אמות עד שיכלקנו לגידיו ר״ה דאיסור דרבנן בטלות: וכרמלי׳ דשילטול דידי׳ דרבנן אפילו שובת יעקבו׳ בטבריה אחת: המין לתוך צונן כי קסבר הקתם גבר ואין החמין מרתיחין לצונן אף מבשרין: ולא צונן לתוך חמין שהתחתונים מרתיחין אבל עליוני׳ דתקתה נברי׳ בכוס דלמטי׳ בכוס ליה ולא ניחא ליה שיחמו הרבה ועוד דכלי שני הוא: אומר אפי׳ חמין לתוך צונן אמנא כלי שני: סבל כלי שני: מתני׳ שהעבירן מן האור מרותחו׳ בין בשמאו׳: לא יתן לתוכן תבלין שהתחיל דכלי ראשון כל זמן שרותח מבשל: אבל נותן הוא לתוך קערה דכלי שני שיהו אחר לתוך קערה שמערה כל האילפס לתוכה ומשם מער׳ לקער׳: ר׳יהוד׳ אומר לכל הוא נותן ואפי׳ בכלי ראשון: חוץ מדבר שיש בו חומץ או ציר המשמש ממליחת דגים שהם מבשלים התבלין בהם רותחים: דכלי ראשון. מי לא נבלה ומותר ליתנו ואפי׳ בכלי ראשון מהבשר מן האו׳ אין

לכלי קליפה מיהת אסור דלמקרר לה מקתה בעילת מבלע בלע וא״כ הכא נמי ניחא דמבטלי לי מלין לתת תוך בכדי קליפ׳ ואיתסר אלא ה״פ נותן הוא חמין לתוך הצונן לבי׳ שהן מתקרירי׳ כשיריוין ומתערבי׳ ומשם בתוך הצונן ואין כח בהן לבטל אפי׳ בכלין מכלי ראשון ואפי׳ אמר לעיר דכלי ראשון ה״מ מערה ע״נ תבלי׳ וכיוצא בהן שאין החמין מתערבין בתוכן אף מכין עליהם בקלוחן ומבטלין אבל מים כמים שהן מתערבין ממש אין כח לקלות לבטל המים שהתחתונים: אבל לא נותן לתוך חמין אפי׳ בכוס שהוא כדי שני אינו כדי ראשון וג״ה מתקרין דלא נזרו בכלי שני כלל אבל בשאבטבי שהוא כלי ראשון: חמין לתוך צונן כגון שמוקר לערות מאמבטבי חמין שהו לתוך המים צוננין שבכלי אחד דעירוי דכלי ראשון לא חשיב לן בכלי ראשון כל שהוא נשפך לתוך הצונן: ולא צונן לתוך חמין כגון אפי׳ לתוך הכוס שיהו צונני׳ הרבה לתוך חמין אסרו בן אמתי׳ לאפסירן דאמ״ל דבמיחס תקן בתמתי׳ שנתן לתוכו כדי להפסירן ה״מ מיחס שיהו חס בוחר אבל בשאבטבי מתוך שמקדימין הרבה על תומו אסרו בן אפי׳ בכסר כב׳ ומקלתו מהבוחר הרבה״ מ״ל ולא כדברי׳: ומסקנא דשמעתא דהלכתא כב״ה וכו׳ וכמו שכתוב בהלכות לתוך ספל של מים שהו׳ כלי שני ומילינו למדין לפי פסק הרב אלפסי ז״ל דבשאבטבי צונן לתוך חמין אסור להפסיר דאבלה מבלנין בשאבטבי כלל בהמקלי׳ המיחס לעיל בכל עניין אסור וכדכתיב׳ דלזוקת כלי ראשון אחר הוא לאיכא לאיסלוני דבכדי שיחמו אסור וכבדי להפסירן הרי אבל בשאבטבי בכל עניין אסו׳ ומיהו לעיר׳ מחמין בשאבטבי לתוך הצונן הרי כדבריכנא לעיל: ובכלי שני בטולבו גוונו הרי ואפי׳ עפי מהפסר הכיון דכלי שני אינו מבטל למאי ניחוש ליה דאמ״נ דתנן אבל נותן לתוכו או לתוך הכוס כדי להפסירן לא תיזוק מינה דעפי מהפסר אפי׳ בכלי שני אסור דאיקא לא מבוס כלי שני אינו מבטל ממין שלו הפסר קרי ליה לו׳ נמי מבוס מיחס נקט הכי אבל בכלי שני בכל עניין הרי: והוי יודע שזה שפסק הרי״אף ז״ל כ״ה דבשאבטבי חמין לתוך צונן ה

עין משפט

ראשון מבטל הוא ולא ראיה היא דאיכא למדחייה כדלהי לה בירושלמי דמקשה לא משמע לא שמירני כלי ראשון מבלוע אבל לא שמבטל ואחרינא מקשה משמע איכא דקרי ליה דכלי ראשון בלוע בלא בטול דבעי' הקש הלאו אוויר הנר מהו ר"ש אחד מבטל בו וא"ל שעירה בו רוקח וכו' ומשני בלוע בלא בטול לא קא מבעיא לי כי קא מבעיא לי בטול בלא בלוע אלא שעירני כלי ראשון לא מיקרי בטול ורבי שמואל אחיו ז"ל נ"כ חולק עליו שבתב דשעירני כלי ראשון לאו כפלי ראשון הוא לענין בטול מדקיימא לן בספחים הקאה נגר אלא לאיכא למאהי דהקש מיירי בגון שנשף מרושבו על החרס שקלוטו בקסקס אבל הכא שאין קלוטו נפסק איפסר דמבטל הוא ולדברי רבי' יקס שאומר שעירני לכלי ראשון בכלי ראשון אסור ליטרו' מים מכלי ראשון על הקרנגולת כדי למלבה מפני שהוא מבטל הדם בקוכה: ומידו לענין הבעלה לא נמקא לן מהאי מלוגתא מידי לאפי' דאמר דעירני דכלי ראשון בכלי ראשון אין מבטילים בעירני דברים שנשתמשו בו בתוך כלי ראשון דבלע בחל אמרו בטולטו כך פולטו וכן נמי אם נשתמשו בכלי ע"ג אתור בגון יורות וקומקומים אין מבטלין אותן בכלי ראשון שהבעירו מבל בני אתור: גמ' מלה אינו כתבלין דבכלי ראשון מי לא בטיל וכלי ראשון הוינו לאחר שבטלו מבל בני אתור אלו לאי ע"ג אתור אפי' בשרת דאור' בשלה ביום ובפסק הרי "אף" ל' כלומר בשרת משום דקשה ליה רב נחמן בוקים הילכך אוקר לתת מלח בקדרה לאחר שבעבירה מבל בני אתור: ובמיא שמעינן שאם "פ שבלי ראשון מבטל דוקא דברים הקלים להתבטל במים ובמן וכיוצא בהן אבל דברים הקשים להתבטל אין מתבטלין בו דבר בטלה אסיקנא לקולא אלא לפי שאין תנו בקיאים בענבני הדברים אנו אוסרין לתת כל דבר בתבת בתוך כלי ראשון בר ממאי דאסיא בגמר' דהיינו: מתני' אין נותנין כלי החם הגר לקבל את המבטל בתבת משום דאסור לבטל כלי מהיכנו כלומר לבושב כלי מקום שלא יוכל עוד ליטלו משום דהוי כקונבב לו מקום ומחברו בשיש ומני למלאכ' וכלי זה מבטל בו אם נתנו מבעוד יום מותר ואין נאותין מכנו לפי שאינו מן המוכן: גמ' אמר רב' אמ' רב חסדא אע"פ שאמרו אין נותנין כלי תחת התרנגולת לקבל ביצתה לפי שאסי' לבטל כלי מהיכנו אבל כופה עליה כלי שלא תשבר: איתמר מת "המיטל בחמה אמר רב יהודה אמר שמואל הופכו ממטה למטה ורב חיננא בר שלמיה משמיה דרב אמר מניח עליו כבר או תינוק ומטלטלו היכא דאיכא כבר או תינו' כולי עלמא לא פליגי דשרי כי פליגי היכא ג' דליכא מר סבר טלטול מן הצד שמיה טלטול ומר סב' לא שמיה טלטול: "לימא כתנאי אין מצילין את המת מפני הדליק' אר"י בן לקיש שמעתי שמצילין את המת מפני הדליק ה"ד אי דאיכא כבר או תינוק מאי טעמ' דת"ק דאסר אי דליכ' כבר או תינוק מאי טעמא דר' יהודה בן לקיש דשרי אלא לאו בטלטו' מן הצד פליגי דמר סבר טלטול מן הצד שמיה טלטול ומר סב' לא שמי' טלטול לא דכולי עלמא טלטול מן הצד שמיה טלטול והיינו טעמא דר' יהודה בן לקיש מתוך שאדם בהול על מתו אי לא שרית ליה טלטול דרבנן אתי לידי כבוי דאוריתא אמר רב יהודה בר שילא א"ר יוחנן הלכה כר' יוחנן בן לקיש במת: שמעי' מינה דטלטול מן הצד שמיה טלטול והיינו טעמא דר' יהודה דלא שרו ליה רבנן אלא גבי מת דלא אתי לידי איסורא דאורייתא אבל בעלמ' אסור וקשיא לן הא דגרסי' בפרק כל הכלים לענין פגה שטמנ' בתבן והרה שטמנה בגחלי אם מגולה מקצתה מותר לטלטל אע"ז בן תדאי אומר תוחבין לה בבוש או בכרכר והיא נגערת מאיליה אמר רב נחמן הלכה כאע"ז בן תדאי דסבר טלטול מן הצד לא שמיה טלטול ופרקינן כי אמרי' טלטול מן הצד שמיה טלטול הני מילי כנון אבנים וכיוצא בהו דאינן לצורך שבת דאסור לטלטל ממקום למקום דומיא דמת כדאמרי' רתם בן שמנה חי הרי הוא כאבן ואסו' לטלטלו דכמת דמי אבל פגה שטמנ' בתבן ופוגל והרה שטמנ' ברמ"ן וכיוצ' בהן דאוכלין הן וצריך לאוכלן בשבת לטלטל מן הצד בכל כי האי מילתא לא שמיה טלטול: ואין נאותין ממנו לפי שאינו מן המוכן: תנו

מלח אינו כתבלין דבכלי שני נמי בשיל ופליגא דרב נחמן דאמר רב נחמן צריכ' מילח בישולא בבישרא דתורא ואיכא דאמרי סבר רב יוסף למימר מלח הרי הוא כתבלין דבכלי ראשון בשיל ובכלי שני לא בשיל "אמר ליה אביי תני ר' חייא מלח אינו כתבלין דבכלי ראשון נמי לא בשיל והיינו דאמר רב נחמן צריכ' מילח בישולא בבישרא דתורא והלכתא כלישנא בתרא:

מתני' "אין נותנין כלי תחת הנר לקבל בו את השמן ואם נתנו מבעוד יום מותר ואין נאותין ממנו לפי שאינו מן המוכן: גמ' אמר רב' אמ' רב חסדא אע"פ שאמרו אין נותנין כלי תחת התרנגולת לקבל ביצתה לפי שאסי' לבטל כלי מהיכנו אבל כופה עליה "כלי שלא תשבר: איתמר מת "המיטל בחמה אמר רב יהודה אמר שמואל הופכו ממטה למטה ורב חיננא בר שלמיה משמיה דרב אמר מניח עליו כבר או תינוק ומטלטלו היכא דאיכא כבר או תינו' כולי עלמא לא פליגי דשרי כי פליגי היכא ג' דליכא מר סבר טלטול מן הצד שמיה טלטול ומר סב' לא שמיה טלטול: "לימא כתנאי אין מצילין את המת מפני הדליק' אר"י בן לקיש שמעתי שמצילין את המת מפני הדליק ה"ד אי דאיכא כבר או תינוק מאי טעמ' דת"ק דאסר אי דליכ' כבר או תינוק מאי טעמא דר' יהודה בן לקיש דשרי אלא לאו בטלטו' מן הצד פליגי דמר סבר טלטול מן הצד שמיה טלטול ומר סב' לא שמי' טלטול לא דכולי עלמא טלטול מן הצד שמיה טלטול והיינו טעמא דר' יהודה בן לקיש מתוך שאדם בהול על מתו אי לא שרית ליה טלטול דרבנן אתי לידי כבוי דאוריתא אמר רב יהודה בר שילא א"ר יוחנן הלכה כר' יוחנן בן לקיש במת: שמעי' מינה דטלטול מן הצד שמיה טלטול והיינו טעמא דר' יהודה דלא שרו ליה רבנן אלא גבי מת דלא אתי לידי איסורא דאורייתא אבל בעלמ' אסור וקשיא לן הא דגרסי' בפרק כל הכלים לענין פגה שטמנ' בתבן והרה שטמנה בגחלי אם מגולה מקצתה מותר לטלטל אע"ז בן תדאי אומר תוחבין לה בבוש או בכרכר והיא נגערת מאיליה אמר רב נחמן הלכה כאע"ז בן תדאי דסבר טלטול מן הצד לא שמיה טלטול ופרקינן כי אמרי' טלטול מן הצד שמיה טלטול הני מילי כנון אבנים וכיוצא בהו דאינן לצורך שבת דאסור לטלטל ממקום למקום דומיא דמת כדאמרי' רתם בן שמנה חי הרי הוא כאבן ואסו' לטלטלו דכמת דמי אבל פגה שטמנ' בתבן ופוגל והרה שטמנ' ברמ"ן וכיוצ' בהן דאוכלין הן וצריך לאוכלן בשבת לטלטל מן הצד בכל כי האי מילתא לא שמיה טלטול: ואין נאותין ממנו לפי שאינו מן המוכן: תנו

רש"י

אין נותנין בשב' כלי אחת הגר לקבל בו את השמן המבטלם משום דשמן מוקלה הוא וקסבר אין כלי בטל בשב' אלא לצורך דבר הניטל אי נמי קסב' אסו' לטלטלכלי מהיכנו כלומר להוסיף כלי במקום שלא יוכל עוד ליטלו ממקום הוי כקונב לו מקום ומחברו בשיש ומני למלאכ' וכלי זה מבטל בו השמן מוקלה הוא ואסור לטלטלו: מוקר להניחו: ניאותין בהנין: מטלטלין נר הדם שאינו מתוס וחזי לאתקנוטי בו שלא ילך בו הנר מעול': אבל לא יזן דמוקי' מחמת מיאוס הוא: הון מן הנר הולך בשב' בשיר שהוא הולך אסור שמא יכבה: מינוסו שלהבת המטפטפ' מן הנר כדי שלא ילך מה שתחתיו אין נהנין ממנו משבכנו מוק לעלטל': גמ' לקבל ביצתה כשמטילה מקו' מלדון שלא תבלבל והקבר ומדוקין דמקני שמעי' לה דדמי לעוקן כלי אחת הגר לקבל בו את השמן אבל כוס עליו כלי ולא קיימ' אין כלי בטל אלא לצורך דבר הניטל: מת המוטל בחמ' ויש לחוש שמא יטכר להסרי': הופכה ממט' למט' עד שמתנים לבל: מן הכלי בלאחר יד: בכוס ז"ל:

הון

עין משפט

מ"ל לפי ר"ת אמר לתת בקבלן לשון דקבלה ולברוח מלאכן דלתכן דמתחילה אמר ר"ת ומ"ר אמר"ם

סרי דבריו כבלי סבי:

לענין דבר"ר:

ואם נתן שקבלן בקדר ואח' כך שירה שלהם אינן כלי אלם אמרו אמר אמו' שבשרו שמוצר בלינו הכלי ראשון ברי הוא כלו נתן בכלי ראשון שלמנו בחמה בקונטרס ראשון: בדמי' הכמ' וכר"ם בסבאמו לדברי רבי' ים דבוק בלינו כל אם ולומרו דאין בלי כ' בכל אלא לצורך דבר הניטל

ומתרצינו בחדושי:

ג מי' קמ. וקר"ם וכטור בתירו אבר טלטול מחיר בשלין שם בכ' ותקונות לבניה בלינו ובתירו יש מבני שהוא יבא לבנו' שבני שבכול על מתו ואם אין שם חבש רל קה אלא שהוא מיון לאת בגון שבסרה בגר ומלא מתבוב בגן בחיים וכם מתבאמתמנו ואין שם מקום אחר לאתן לפי דברי תי"ם ס"ו מה שבת מוחר לטלטלו לבראלא בגון מדבר מבנה אלא בגון מי' בחמה בל בר' מבנה אלא בחמ' מות לבוש אם בר' לבראלא בגון מי' ס"ם וכן בריחה חדבני בשור ת"ת סי' ש"ח מיכו ס"ל דלדרבו אם לא בעיב לבול מרבון שאינו מוקר לבם בהוצלה מבני בחמם שבו' יבריח דבא אבי' לאחר שבבריח בל אחי לבראלא בגון מי' בשבל בחמם ובדברי רש"ל בחר בחבנים' וכן דברי רא"ם שבבריח בחדבנו שם ראחם ואחי לא בני לבראחן בל בר' מבנה אלא בחמ' מות לבוש אם בר' לבראלא בגון מי' בחמם ובכן בחבנים וכן בשם רא"ם מבשם בל ידי בחים בוב ור' ברוך בתב דבוקא חבני בחלים' בחיון לבוש לבראלא בגון מי' בחמ' וכן לבראלא בגון מי' בחמ' לבוש לבראלא בגון מי' בחמ' לבוש לבראלא בגון מי' בחמ' לבוש

רש"י

מתני' חון מן כר שהליקו בו בשבת זה ואפי' שכבה דאיכא ליה לר"מ מוקצה מחמת איסור ולא מחמת מיאוסו: גמ' דמתוב מנור' של מתכת שאינו מאוסה: הניחה עליו מעות ואפי' בחול הוי מוקצה לאיסור ואסור לטלטל ואפי' נשתלקו המעות מעכשו יום ולא דמי לנר של מתכת דשרי ר' יהודה כיסה בדלת אחרת אם אין יחדו לשמירה: אין עליה מעות בשבת מותר לטלטלה ואע"פ דכניח עליה מעות בחול והוא שנשתלקו מעכשו יום שלא היו עליה כלום בשבת: איתקצאי לכולי יומא: מוכני שלא תוכן על עצלה בזמן שהיא שבת כגון שלגו שאל' יכול לטלקו מן העצלה: ר' שמעון היא ומיהו אעות לא הוו מידי ומודה ר' שמעון בנותן עליו דאסור: מניחין

תנו רבנן מותר השמן שבנר ושבקערה אסור להסתפק ממנו ורבי שמעון מתיר: מתני' מטלטלין נר חדש אבל לא ישן דברי ר' יהודה רבי מאיר אומ' כל הנרות מטלטלין חוץ מן הנר שהדליקו בו באותה שבת ר' שמעון אומ' כל הנרות מטלטלין חוץ מן הנר הדולק בשבת נותני כלי תחת הנר לקבל בו ניצוצות אבל לא יתן לתוכו מים מפני שהן מכבין: גמ' [ת"ר] מטלטלין וכו' חוץ מן הנר הדולק בשב' כבה מותר לטלטלו ואע"נ דק"ל הלכת כרבי שמעון לענין מוקצה בהא לית הלכת כוותיה דנרסי בפרק מי שהחשיך פליגי בה רב אחא ורבינא חד אמר בכל השבת כולה הלכה כר' שמעון לבד ממוקצ' מחמת מיאוס ומאי נידו נר ישן וחד אמר במוקצה מחמת מיאוס נמי הלכתא כוותי' לבד ממוקצה מחמת איסור ומאי נידו נר שהדליקו בו באותה שבת אבל מוקצה מחמת חסרון כיס אף רבן שמעון מודה דתנן כל הכלים ניטלין בשבת חוץ מן הכיסר הגדול ויתד של כחרישה וקיימ' לן דכל היכא דפליגי רב אחא ורבינא הלכה כדברי המיקל הילכך נר שהדליקו בה באותה שבת אע"פ שכבה אסור לטלטלו דמוקצה מחמת איסור הוא וכן מותר שמן שבנר ושבקערה שהדליקו בה באותה שבת אסור לטלטלו ולהסתפק ממנו באותה שבת: אמר ר' זירא "פמוט שהדליקו עליה באותה שבת דברי הכל אסור לטלטלה בשבת לא להדליקו עליה באותה שבת דברי הכל מותר לטלטלה בשבת וכן הלכתא ומטה שיש עליה מעות אסור לטלטלה אין עליה מעות מותר לטלטלה בין יהדה בין לא יהדה והוא שלא יהו עליה בין השמשות אבל אם היו עלי' בין השמשות מגו דאיתקצאי בין השמשות איתקצאי לכולי יומא והוה ליה מוקצה מחמת איסור הילכך אסור לטלטלה מיתיבי מיבני שלה בזמן שהיא נשמטת אין חיבור לה ואין נמדדת עמה ואין מצלת עמה באהל המת ואין גוררין אותה בשב' בזמן שיש עליה מעות הא אין עליה מעות שריא אע"ג דהוה עליה בין השמשות ההיא' שמעון היא והלכתא מניחין

בשבת כדאמרינן לקמן: ולא יתן לתוכו מים מפני שהוא מכבה ואי שריין ליה מערב שבת אחי למיענב הכי בשבת ואיכא ללא גזרי' הכי בשבת דמגלה היה ושוף אגלו אינך דבפרק קמא הכנו מוכר זכירי בהו לא הזכיר לה מלאכה: גמ' הנו רבנן מטלטלין נר חדש שלא הדליקו בו מעולם אבל לא ישן של חרס דמאיס: ר' מאיר אומר כל הנרות מטלטלין דליק ליה מוקצה מחמת מיאוס: חוץ מן הנר שהדליקו בו באותה שבת שאף על פי שכבה הנר אסור דאיתי ליה לר' מאיר מוקצה מחמת איסור דאמרינן ליה הכשרות אסור דאיתי ליה לר' שמעון אפי' מוקצה מחמת איסור דאיתי ליה לר' שמעון אפי' מוקצה מחמת איסור דאיתי ליה לר' שמעון דלא מיתסר לטלטלו לכולי יומא: כגון מטבע דק"ל כר"ש ואף על גב דק"ל כר"ש לעולם דליק ליה לר' שמעון אפי' מוקצה מחמת איסור דאיתי

מניחין נר על גבי דקל בשבת ומעבירין יום ויליף שם בשבת ליכא למיחם דלאחר שבבקה שקיל ליה ומניח ליה ומשקעם במחוכר דלא אסור לטלטלה אבל ביום טוב דשרי לטלטלה מיכא למיחם לכהי אחסור : אין מוקצה לר' שמעון אלא גרוגרות ומוקין בלבד גרוגרות קחנים ומצלא שבשבלים שבא הין מעבר אינן ראויות לאכילה פר שיחיינשו כל לרכן וכן לאוקי הענבים : הוילא ומסריחות בנתי בעוד שאינן יבשות ומצלא שבשבלים שבא הין מוקצה לגמרי הילכך אע"פ שנתיבשו בחצי היום אסורות : גרסינן גמרא אמר ר' יוחנן אמר ר' מניחין לי בקיום ר'

נר מצות

סמג

מניחין נר על גבי דקל בשבת ואין מניחין נר על גבי דקל ביום טוב מאי טעמא כיון דבשבת בדיל מיניה לא אתי לאשתמושי במחובר וביו' טוב דלא בדיל מינו אתי לאשתמושי במחובר הילכך בשבת שרי וביום טוב אסור אמר רב יהודה אמר שמואל אין מוקצה לר' שמעון אלא גרוגרות וצמוקין בלבד ירושלמי מאי שנא הני דואיל ומסריחות בנתים אמר רבא כי הוינן בי רב נחמן הוינן מיתרטינן מבונא אגב קטמא ואף על גב דאיכא עלית שברי עצים : תניא מלבנות הבית וכרעי המטה ולוחות של קבוים לא יחזיר ואם החזיר פטור אבל אסור לא יתקע ואם תקע חייב חטאת רשב"ג אומר אם היה רפוי מותר בי רב חמא הוה ליה מטה גלילתא דהוו מהדרי ליה ביומא טבא א"ל הדו מרבנן לרב חמא מאי דעתיך בנין מן הצד הוא נהי דאיסורא דאורית' ליכא איסור דרבנן מיהא איכא אמר ליה אנא כרשב"ג סבירא לי דאמר אם היה רפוי כמותר וכן הלבת' : ניתנין כלי תחת הנר לקבל בו נצוצו' : והא קא מבטל כלי מהיכנו אמר רב הונא בריה דרב יהושע נצוצות אין בהן כמשא ושרי לטלטלן ולא קא מבטל כלי מהיכנו : ולא יתן לתוכו מים מפני שהוא מכבה : תני' ניתנין כלי תחת הנר לקבל ניצוצות בשבת ואין צריך לומר בערב שבת ולא

רש"י

מניחין נר מבעוד יום על גב דקל ויליף בשבת ליכא למיחם דילמא כיבכבה אחי למשקיל מיני ומצלא משקעם במחוכר לכון לדבר האסור בין בשבת לכלי יומא כמסיק : לא גרוגרות וצמוקים אחינו שמעון לגב ליינשן ומשבשהן שם מעבר אין ראויות לאכילה כר שיחיינשו וכן לאוקים וענבים : כמנא כלי נחוסה הוא שם שמניחין בו אור לפני ארי לתחתם : לגבי קיומה שבינו לריכין לאחזן לכוסות רוק או עופה ואם קאמר מאי לר' איסור יש בו הוינן רבותא דאע"ג דאיכא עליה שברי עצים : מלבנות המטה כעין רגלי' קטנים ויש להן בית קיבול ומכנים לתוכו ראש כרעי המטה' אלא ירקנו בארץ : ולוחות של קבוים עץ קטן כעין דף שתוקני' בקשת שעליו הוא מושיב הקן ויתקבע בתוך ע"י יתידות' שקורין קי"ל : מטה גלגליתה שקורין שרי"ל ואות כעין של מיי' ברטיי' ושאכנו גיגיל"ם : עץ הלך שאינו קבוע ומתוקן בתוקן מן הלך עליו שבו : ואם המבטל כלי ר"ם מהיכנו אלא יזכלו לישלו מעם כל היום דעשה כעים לניצוצות : אין בהן אומש מעכבו ומותר לישלן : מעני

ר"ל בר' שמעון בנוקלא אחמת איסור לא מעכבו' אלא בשבת ויום טוב אבל בחול מותר אבל לר' יוחנן דאמר לא מעכבו' אלא בשבת ויום טוב אבל בחול אסור

ולא יתן לתוכו מים מפני שהוא מכבה מע"ש
ואין צריך לומר בשבת מפני שהוא מקרב כבוי:

סליקו להו כירה

במה "טומנין ובמה אין "טומנין ואין
טומנין לא בנפרת ולא בזבל ולא
במלח ולא בסיד ולא בחרס ולא בחול בין לחין
בין יבישי לא בתבן לא בזגין ולא במיכין ולא
בעשבין בזמן שהן לחין אבל טומנין בהן כשהן
יבישין וטומנין בכסות וכנפי יונה ובפירות
ובגסירת של הרשים ובגעירת של פשתן רבי
יהודה אוסר בדקה ומתיר בגסה: גמ' איבעי'
להו נפת של זתים תנן אבל של שומשמין שפי'
רמי או דילמא דשומשמין תנן וכל שכן דזתים
דלא תא שמע דאמר ר' זירא משום חד דבי ר'
ינאי קופה שטמן בה אסור להניח על גבי נפת
של זתים שמע מינה נפת של זתים תנן ר"א
לעולם אימ' לך לענין הטבנה אפי' דשומשמין
אסיר אבל לענין אסיקי הבלא דזתים מסקי
הבלא דשומשמין לא מסקי הבלא: "רבה ור'
זירא איקלעו לבי ריש גלותא חזיוה לההוא
עבדא דאתנה "כוזא דמיא אפומא דקומקומא
נזהיה רבה א"ל ר' זירא מאי שנא ממיתם על
גבי מיתם א"ל התם איקומי קא מוקים הכא
אילודי קא מוליד הדר חזייה דקא פרים סודר
אפומא דכוזא ואנח נטלא עילויה נזהיה רבה
אמר ליה רבי זירא אנאי אמר ליה השתא קא
חזית לסוף חזייה דקא עצר ליה א"ל
ומאי

רש"י

מפני שמקרב לתן כבויו מזמן כבויו
להיות והוי מכבה ממש לי יביב
ליה בשבת:

סליקו להו כירה

במה טומנין הכא לסלק
יקדרה מע"ג כירה
ולטמנו בדבר אחר ואמרו חכמים
אין טומנין בדבר המוסיף הבל אלא
בדבר המעמיד הבל חס ודבר
המוסיף הבל אסור: גפת פסולי
של ניתן הכל שהוא כעוס יותר וחס
מלח: לחיים יש בהן הבל הרב יוקר
מינכון: זגין פסולת יקב: מוכין
כל דבר רך קרוי מוכין כגון נמר גפן
וקלים אמר רך ושל בהמה וגרירו
בגדים בלויי: גמ' לעניין הטמנ'
לטומנו בתוכו: אסוקי הבלא כגון
זה שטמן בדבר אחר והניח הקופה על
הגפת הליח אלא שהגפת מעלה הבל
ומרקיח הקדירה שבתוך הקופה:
אפומא דקומקומא מיחם של חמין
ומכוון מלא עוקן: נזהיה רבה גער
בו: מ"ש ממיחם ע"ג מיחם בשוף
פייקי: דאדרי: הם אוקומי קא מוקי
שמיח: העליון גם הוא יש בו מים
המיון והתחתון אינו אלא מעמיד חומן
שלא יפיג: סודרא סודר של ראש:
דכוזא קינקן: נטלא כלי שאוכלין בו
פיין מן הכוזא: דקא עצר שהיה
מוחזק מן המים שנגלע בו:
מאי

הקון: "ל לא הודו לו דאם אוקמא אלא "ל דלא לישקמינא חד עלאמורלאי לפרוסי האי לינא בפר קין כשם שפירשו אותו בפרק כירה וחלקו בין מצטמק ויפ' לו
למצמק ורע לו אלא ולאי העמנה בכולהו גווני אסירא ובעמאל דמילה' משום דבשהייה בין דלא מעמין לה מסתמא לתורקא קא בעי לה ותומה משחמר
בד שעה אכול' ושוה שכיון שהוא מניח' מגולה ובליע בה אוירא אין הקוייה מועיל לה כך ומשום הכי לא גזרינן שמא יתקה אלא בבשיל ולא בשיל
בלחוד אבל בהטמנה דלמחר קא בעי לה אין מועיל שמקמר ואחי לא הקוייה ושוה שכיון שהיא שעונה החקוי מועיל בה הרבה ומשום הכי בהטמנה
בבולהו גווי אסיר: גמ' גפת של זקיק הכן שהוא חס ביותר: קופה שטמן בה שטמן בה שוכן ושומן בה קדרה: לענין הטמנה לעמנו בתוכן.
אסוקי הבלא כגון זה שטמן בדבר אחר והניח הקופה על הגפת הליחא אלא שהגפת מעלה הבל למעלה ומרקיחא הקדרה שבקופה ובלקא שמעקין
הכי דנפתא דאתקי' אפי' דשומשמין: ויש כאן מחלוקת שם מי שאומר הכי אמרי' דאסור להניחה על גבי גפת של זקיק הוא הוכיח הוכח דלא מפסיק
מוליד בין קדרה לגפת אלא "ס שאלי הקופה מפסיקין אבל אי העמנה מיקרי אסור הוא לה העמנה בדבר המוסיף אבל הוכח דמפסיקא מוליד שהי מקרי ולא העמנה כמו
שפירשנו בפ' כירה ואף ע"פ שהקדרה למעלה שעונה בקופה שרי דמה שבקופה בדבר המוסיף אלא בגי דבר המוסיף
שהיינו גפת ושמנה למעלה בדבר שאינו מוסיף הבל ומצאת הבלו שלמעה עניין לעצמו והטמנה שלמעל' עניין לעצמו וכל חד מיניהן שרי:
ומנרגנו עכשו הוא על מי שבדרך זו שטומנין את החמין בבגדים ובדברי שאינן מוסיפין הבל וקדרה חמין שעמדה ע"ג כירה קשה שהיא מוסלת
הבל ושרינן הכי משום הסיבה לן דשהיא עניין לעצמה ועניין לעצמה הכא הוקא בהלא מפסיק חוליא בין גפת לקדרה
ונמצא כולה מוטמנ' ובלבקינכו' ון הוא שעת הדחק "ן ל": אבל הרב רבי יונה ז"ל כתב דאמי' מפסיק חוליא בין הבל לגפת אסיר דכי שרי
שיהיו על גבי כירה קטנ' אע"פ שהוא מוסלת הבל הוקא בשהיה מועמנת אלמעלה ומשום הכי אסור להסתכל ע"ג כירה קטנה ע"ג כירה קטנה ולגורך מחר הוא דקא בעי לה ומשום הכי אסור להסתכל

רבינו נסים במה טומנין פרק רביעי

ומאי שנא מפרונקא נגד הוא עשוי לפרוס על הנגעים ספורסין אותו בשבת כדאמרי' בפ' ר"מ דחולין (דף קנט) אמר רב היתי פרונקא אמלגא דבקנא
שרי לא קפיד עליה אם שרוי במים שהרי עשוי לבך ולא אתי לידי חטיאה : ומקשו הכא היתי פונדא דהתי דמשיך
דקומקומא כיבי הוא אי להפסיד מלוך מאי שעמא דרבה למוף ניה ודא תנן בפ' כירה אבל נותן הוא לתוכו מולקון הבוים כדי דמשיר ואתיא מי
הים מוציא אדם קיתון של מים ומניחו בנגד המדורה לא בשביל שיתמו אלא בשביל שתהא נתון ואי להים מאי שעמא דר' ורא דהא קתני הכא שאסר
קירן ר"ז ל' הכא בשהניחו כדי

ומאי שנא מפרונקא א"ל התם לא קפיד עליה
הבא קפיד עליה: לא בתבן לא בזגיזא במוכין:
בעא מיניה רב אדא בר אהבה מאביי מוכין
שטמן בהן מהו לטלטלן בשבת א"ל וכי כיפני
שאין לו לזה קופה של תבן עכוד "ומטרטל
קופה של מוכין הסר שרא לאהדורי אודרא
לבי סדיא בשב אותיביה רב הנין בר רבא לרב
חסדא מתירי בית הצואר בשבת אבל לא
פותחין ואין נותנין את המוכין לא לתוך הכר
ולא לתוך הכסת ביום טוב וב"ש בשב לא קשיא
הא בחדתי הא בעתיקי תני נמי הכי אין נותנין
את המוכין לא לתוך הכר ולא לתוך הכסת
ביום טוב ואין צ"ל בשבת נשרו מחזירין אותן
בשבת ואין צ"ל ביום טוב : אמר רב יהודה
אמר רב הפותח בית הצוא בשבת חיי חטאת
מתקיף ליה רב בהנא וכי מה בין זה למגופ'
חבית א"ל זה חיבור וזה אינו חיבו: בזמן שיהן
רחין: איבעיא להו לחין מחבת דבר אחר וסליקא דמחבת
עצמן תנן ומוכין לחין מחבת עצמן דיבי
משבחת לה כגון כרטא דבינו אטמי ולסי לחה
דעביד' ממרטא דבינו אטמי והוא הצמר שבין
ירכותיה של בהמה שיש בו לחלוחית קבועה
ישאינה עוברת : מתני'

ר"ש

ע"ש מפרונק' נגד העשוי לפרוס
על הניגעים ספורסין ס"ס בשבת : לא
קפיד עליו אם שרוי במי' שהרי לבך
עשוי ולא אתי לידי חטיאה : מוכין
אינו אלא לעצו' מהם לבדיסו ומוקלי
כן למלאכ' אסו' לטלטלן ואילו שטמן
בהם מי אמרי' שהרי להעמ' לאוב'
הור' כלי עליהן ומוה' לטלטלן בשב'
ון אולא : עומד ומקיר לבך קופה
של מוכי' שדמיה יקרים : להחזיר
אודר' לבי סדיא לחזוי' מוכי' שנפלו
מן הכר לתוכן : מתירי' בית הצואר
שדרך הבוגסין לקושרן : אבל לא
פותחי' לכתחל' דהא עביד ליה מלאכ'
בחדתי אלא היו בתוכו משל' אסור
להשתא קעביד מגא : בעתיקי
להחזירה לכר זה שנשרו ממנו :
הפוקח ביום הצואר של הצוף
לכתחילה היו' חטאת להשתא קשיא
ליה מגא : מה בין זה למגופ' הצוף
דקני' פרק הבית מביא אדם
תני' של יין ומקיו לא רשאה נפיף
ומניח' לפני האורחין : מגופה
אינה מן החבית עצמה ואף אלמי
שרנוקה בו לא תשיב היבור שהרי
ליגעל עומד : אבל הנגב בשנלאבע
מולו היבור : לחין מחמת עצמן
מהממין עפי מלחין מחמת משקי' שנפלו עליהם מבחוץ : ומוכין
לחין כלומר הוכן אלו מולא מוכין לחין מחמת עצמן : ממרטא דבינו
אטמ' מלמר הנמרט מבין ירכותי' של בהמ' שהוא מלא ויעבה ולא מעלמו
ולהכי קרי ליה מרטא דלאו בר ביזוק הוא : שלמין

חוס בתחתון ניכר בעליון שאינו אלא משמר חומו : בעא מיניה רב
אדא בר מהבה מחבי מוכין שטמן בהן מוכין לחין לא לעשות מהן לבדין
שקורין סילטרים ומוקלין הן למלאכה ואסור לטלטלן ולא שטמן בהן מי
אמרי' יחזן לשמע' ואיכ' הוים כלי עליהן נמוחר לטלטלן או לא: עומד
ומקיר לבך קופה של מוכין שדמיה יקרים אין דרך בכך ואין מומלין
להעמנה : רב הסדא ברא לאהדורי אודרא לבי סדיא בשבת שדרך הוא לקשרו : אבל לא
פותחין לכתחלה להשתא עביד ליה מגא : דחדתי אלא היו בו משלם להשתא קשיא חטאת לית ליה מגא : בעתיקו לחזיר לכר זה שנשרו ממנו שרי :
אבר רב יהודה אמר רב הסוקח ביום הצואר של חלוף לכתחלה חייב חטאת לית ליה מגא : מה בין זה למגופת חבית פי' ר"ם דתקן
בפרק הבית אין מוקנין מגופה של חבית לכריר' יהודה וחכמים מתירין מאמ"ג דהתם שהני אינו עשוי להכנים ולהוציא אם"ם אם איתא
דהכא חייב חטאת לית שהי עשוי להכנים ולהוציא דהכל כלי אחד הוא מה שאין מגופה שאינו חבור שאינו מן
החבית הילכך אפי' היה עשוי להכנים ולהוציא לית ליה חייב חטאת ומשום הכי כיון שאינו עשוי להכנים ולהוציא שרי לכתחלה: איבעיא להו לחין
מחמת עצמן תנן דמשמע עפי מלחין מחמת משקין שנפלו עליהן שבשבו : מרטא דבינו אטמי אמר הנמרט מבין ירכותיה של בהמה שהוא מלא ויעבה
לא מעצמו ולהכי קרי ליה מרטא דלאו בר ביזוק הוא : נרסינן בגמ' ת"ר יצאי חפלין בריכין נוף נקי בלישב בעל בגדים למאי הלכתא אמר אביי
שלא יפיח בהן רוח אמ' שלא יסן בהן מי' למאי הלכתא' בעי' כלישב וכי מי שאינו נדיף כמותו לא ינית חפלין ואמר אביי אמר אביי שלא יכתוב אלא לעניין [הסיריתו אלא לעניין] ע"ר
ריוחו והיריתו לאיהו אדם בחולחית בהם היה שהרי אירע לו בהן גם בחול כדמפרש בגמ' אלא לומר שהרי אינו יכול להעמיד עצמו בשעת הרוח
ארבא אמר שלא יסן בהן בחולחית ר' יוסי ילדי' חולין מפני שהגילין בשומאה ליומא קסברי' עופי בעל קרי אסור
להניח חפלין ומאני הכא בילדי' בעלי נשים ונשותיהן ממהן עסקינן שאם יבואו לידי הרגל דבר אשת אשה קרי לא אסרינן אלא משום הבחה קאמר :
ובדאבר רבא אמר שלא יסן בהן משמע דכל זמן שהחפלין בראשו אסור ליסן אפי' שינת עראי אסור ליסן אלא דקשיא לא קשיא הא
דנקיט להו בידייהו הא דנקיט להו בריסיה הא דפרים סודר עליהו ומה שינת עראי אפי' רמי בר יחזקאל כדי הלוך מאה אמה ומכי
פירוש דכי מנחן בריסי' יסן בהן שינת עראי אבל לא שינת קבע ויכיל דנקיט להו בידים לא יסן בהן לא שינת קבע ולא שינת עראי ויכיל דמפרש
סודרא עליהו ומניח בלוויסן בין שינת עראי בין שינת קבע וכתב הר"ז הלוי ז"ל דהכי קיימא לן אמ"ם שהרב אלפס ז"ל לא כתבן לדברי הגאונים הלכות
[חפלין] והרא"ש ז"ל לימד עלו וכתב שלכך השמיטן משום דאדר' יצאי שמכינן דאמר בריבין נוף נקי בלישב בעל בגדים ובדפריסו
בה אבני ורבא שלא יסיח בהן ושלא יסן בהן ואל יסיח בשמעב בין ערבי בין הבקר דאמ"ב דמדינת שינת ערבי שרוב בדמוכה הכא כיון שאין אנו
יודעין לשער בשיר' בני אדם מאה אמה אין יסמין בהן כלל בהן בראשו וכ"ש בהן בראשו אבל היכא דפרים סודר עליהו ומניחי בגדו מותר ליסן כל
שינה בדאיתא בגדרו (דף כד) מניחן בין כך לבסף שלא בנגד ראשו ולא אמרי' שאף מהאן שינתו יניח ראשו עליה : ונרסינן הו בגמ' ומאי קרו ליה
לישב בעל בגדים שמעם אחת בגדו על ישראל שכל המניח חפלין ויקרו אלו מעוהו והיה לישב מניח חפלין ויצא לשוק ראה קשדור אחד ריח מפניו ורן
אחרון כיון שבגיע אצלו נשלן מראשו ואחזן בידו אמר לו מה זה ביקך אמר לו בגדי יונה ונמל' בידו בגדי יונה לפיכך הוי קורין אותו לישב בעל בגדים
ומאי שנא בגדי יונה דאמר ליה דאמרינן בגדים ישראל כיונה שנא' בגדי יונה נחפה בכסף וגו' מה יונה זו בגדים מגינין עליה וכו' ואומר הר"י ז"ל
דמשום הכי אמרי' בגדיה מגינין עליה דאמרי' בגדרה כל העופות כשהם יגעים נחים על בני הסלע והיונה בשעה שהיא יגעה פורחת נחת' ונחה
בחחת : ומקשו הכא לישב שהיה לו נוף נקי היאך נשלן מראשו והא קי"ל בפ' בגדר הדין דבשב הדגן בגדרה אבי' אמרקמא דמשום הכי ורא ואל יעבור
ויש לומר דה"מ לענין על מעון לא תעשה אבל (לא) גזר לבטל מצות עשה כיון שאינו שוכר בידו [מוחר] ומוד שהן יכולין לבטלה ממנו על כרחו
מיניהו בגדים האסורין ומיגעל מלוה הילכך בטל ואל יהרג ואם תאמר אם כן הכי מאי מעבר בדבר ממנה אין שאינו מחוייב בדבר ממנה מחוייב
בגמנו ים לומר שאם"ם שאינו מחוייב ליהרג על המיומה אם"ם רשאי לאסור נפשו עליה ומקבל שכר שכל מצוה שמאיר ישראל נפשם עליה בשב'
הגורם מוחזקת בידם ומקבלין עליה שכר הרבה ואמרו בגדאשים רבה מה לך יונה ליפקל על שמלתי אם בני מה לך יונה ליגלב על שנלתי אם
הלבנה וכן מצינו בדניאל שאסר עצמו על הפלה שהיא דרבנן : מתני'

מתני׳ טומנין בשלחין וכו׳ שלחין שרוקה וספיגים וחלה: מטלטלין אוקין בין שטמן בכן בין שלא טמן בכן לחזור למוצא עליהם: ואין מטלטלין אוקין

דמוקצה הן לעצוה ולתורה: כיצד הוא עושה זה שלא קדרה שיש עליה וחש"פ שאין עליה לא אכפת לן דלא נעשה נסיים לגן שאין הקדר׳ וכסויה נסיים להם ולא דרבנן הם קשמישין לקדרה וכדרבנן נסים"ב וחש"ק לא תאירי אחר שנעבל הכסוי מה יעשה אם יקח אתכנזל מעם או יסלק הקדרה מן הקופה ומעם הכסי

ר פשוה

פליג ר"ח ב"ש ורבנן דר׳ אלעזר סבר מעה הקדר׳ [וגוטל] אתכנזל מה שריך לו ומניחו׳ לערב שאם ישלנה מעם לא יוכל להחזירה דשמא המוכין מתכלין ומכלין יפלו ואתי לטלטולינהו הילכך תקון ליה רבנן להעות קופה מעה על צדה ונוטל שמא יטול ואינו יכול להחזיר וחכמים אומרי׳ נוטל ומחזיר אם לא בסדו מבעוד יום לא יכסנו משתחשך בסדו ונתגלה מותר לכסותו ממלא אדם את הקיתון מים ונותן תחת הבר או תחת הכסת: גמ׳ יתיב ר׳ יוחנן בר ערמאי ור׳ יוחנן בר אלעזר׳ ויתיב ר׳ חנינ׳ בר אבא קמיידו ויתבי וקא מיבעי׳ להו לישלחין של בעל הבית תנן אבל של אומן כיון דקפיד עליהו אין מטלטלין או דילמא של אומן תנן וכל שכן של בעל הבית וסליק׳ כתנאי ומסתברא דהלכה כר׳ יוסי דאמר אחד זה ואחד זה מטלטלין אותן דר׳ יוסי שלהא הודה אביו ונתברר לו שאין האומנין מקפידין עליהן וכן פסק רב שרירא גאון משום הראשונים שהרב׳ כר׳ יוסי: בגיזי צמר ואין מטלטלין אותן: אמר רבא לא שנו אלא שלא ייחדן להטמנה אבל אם ייחדן להטמנה מטלטלין אותן איתמר נמי הכי כי אתא רבין א"ר יצחק א"ר יוסי בן שאול אמר רב לא שנו אלא שלא ייחדן להטמנ׳ אבל ייחדן להטמנה מטלטלין אותן תני רבה בר בר חנא קמיה דר׳ יוחנן חריות של דקל שגדרן לעצי הנמלך עליהן לישיב׳ צריך לקשרן רשב"ג אומר א"צ לקשרן הוא תני לה והוא אמר לה הלכה כרבן שמעון בן גמליאל איתמר רב אמר קישר ושמואל אמר הישב ורב אסי אמר יושב אע"פ שלא קשר ושלא הישב והלכתא כרב אסי דאמר כי האי תנא דתניא יוצאין בפוקרין יובציפה אימתי בזמן שצבען בשמן וכרכן במשיחה אבל לא צבען בשמן ולא כרכן במשיחה אין יוצאין בהן ואם יצא בהן שעדה אחת מבעוד יום אע"פ שלא צבען בשמן ולא כרכן במשיחה מותר לצאת בהן רב אשי אמר הא נמי סייעת׳ ממתני׳ דתנ׳ דהקש שעל המטה לא ינענענו בידו אבל ינענענו בגופו אם הידה מאבל בהמה

ר׳ מנחם

מתני׳ טומנין בשלחין ומטלטלין אותן בגיזי צמר ואין מטלטלין אותן כיצד הוא עושה נוטל את הכסוי והן נופלין מאליהן ר׳ אליעזר בן יעקב אומר קופה מטה על צדה ונוטל שמא יטול ואינו יכול להחזיר וחכמים אומרי׳ נוטל ומחזיר אם לא בסדו מבעוד יום לא יכסנו משתחשך בסדו ונתגלה מותר לכסותו ממלא אדם את הקיתון מים ונותן תחת הבר או תחת הכסת: גמ׳ יתיב ר׳ יוחנן בר ערמאי ור׳ יוחנן בר אלעזר׳ ויתיב ר׳ חנינ׳ בר אבא קמיידו ויתבי וקא מיבעי׳ להו לישלחין של בעל הבית תנן אבל של אומן כיון דקפיד עליהו אין מטלטלין אותן דילמא אומן תנן וכל שכן של בעל הבית וסליק׳ כתנאי ומסתברא דהלכה כר׳ יוסי דאמר אחד זה ואחד זה מטלטלין אותן דר׳ יוסי שלהא הודה אביו ונתברר לו שאין האומנין מקפידין עליהן וכן פסק רב שרירא גאון משום הראשונים שהרב׳ כר׳ יוסי: בגיזי צמר ואין מטלטלין אותן: אמר רבא לא שנו אלא שלא ייחדן להטמנה אבל אם ייחדן להטמנה מטלטלין אותן איתמר נמי הכי כי אתא רבין א"ר יצחק א"ר יוסי בן שאול אמר רב לא שנו אלא שלא ייחדן להטמנ׳ אבל ייחדן להטמנה מטלטלין אותן תני רבה בר בר חנא קמיה דר׳ יוחנן חריות של דקל שגדרן לעצי הנמלך עליהן לישיב׳ צריך לקשרן רשב"ג אומר א"צ לקשרן הוא תני לה והוא אמר לה הלכה כרבן שמעון בן גמליאל איתמר רב אמר קישר ושמואל אמר הישב ורב אסי אמר יושב אע"פ שלא קשר ושלא הישב והלכתא כרב אסי דאמר כי האי תנא דתניא יוצאין בפוקרין יובציפה אימתי בזמן שצבען בשמן וכרכן במשיחה אבל לא צבען בשמן ולא כרכן במשיחה אין יוצאין בהן ואם יצא בהן שעדה אחת מבעוד יום אע"פ שלא צבען בשמן ולא כרכן במשיחה מותר לצאת בהן רב אשי אמר הא נמי סייעת׳ ממתני׳ דתנ׳ דהקש שעל המטה לא ינענענו בידו אבל ינענענו בגופו אם הידה מאבל בהמה

רש"י

שלחים שרות הרגוס של ספיגים וחלה: ומטלטלי׳ אוקינן שמן בכן בין לא שמן בכן דחזי למיזנ׳ עליהו: ואין מטלטלין אוקין כי הם שקוקים לשוות ולתורה: כיצד הוא עושה זה שטמן בכן כיצד יטול את קדירתו הוא׳ וחסו׳ לשלטל׳ הרי היא שמוצ׳ כול׳ בכן: נוטל כיסוי של קדיר׳ שיש עליה כלי עליה ולא חיכפת לן דלא נעשים נסיים לגם שאין נעשה אלא לכסות קדירה: ר׳ אליעזר בן עזריה אומ׳ קופ׳ מטה על צדה ונוט׳ בשבת ליטלה מעה את הקופה על צידה: שמ׳ יטול הקדיר׳ ויכלו הנוי׳ שמכלין ומכלין לתו׳ אומ׳ שיש בה ואם יעשה לחזור ולהטמינה לא יוכל לטלטל ניין לכלן ולכלן ולעשות נומה ולהחזירה לקומו: נוטל ומחזי׳ מפר׳ בגמ׳: גמ׳ שלחין של ב"ה תנן דמות׳ לטלטלן לאין עומדין לימכר ולא קפי׳ עליהו אם מעשנו ואחזי לימכר׳ עליהו: שלחין אומן ואין מטלטלין אותן: שלחין הוי אומן לעבד עורו: אחריות עגמי׳ קשים כמנ׳ מסמוקסו שרי אמ׳: לבנים ונפלו מלין שלהן קרי לה קרי גדולה: שהדרן כל קנינם המריס מכעוד יו׳ לכוכיה של יבש׳ עומדים ואם לא קישר אסור לטלטלן ולא כוי יחוד במחבצה בלא מעש׳: יבש עליו מבעוד יום ואע"פ שלא חיבש ליבש עליהם למחר נלי אלמתיה לליבשה קיימי: פוקרין פסקן סרוק שמוקנין על האל׳: בגיים׳ אמר מנמן הניחן על המכ׳: נזמן שנבנו בשמן הגלי דעתים לאמה קיימים לסיימים עליהם בשבת ולאחר בשבת אלא יסרשו מלבושיו מכחו ואם לי׳ הוי׳ כמלבנים בעלמ׳: אבל לא נענע בשמן לא מלבנ׳ ניחנו ה"ל׳ משאין אחין יוצאין בו בשבת לר"ש: ואם יצאו בהן כו׳ סיינו כרב אסי אמר אע"פ שלא חיבש ולא קישר: קש סתמיה קאי לענינא לגבנים אי לחסקה ומוקצה הוא: ואם היה נתון ע"ג המטה ובא לשכב עליה בשבת ומוצרך לינענעו ולטנינו שלא יהא בגור וקשה: לא ינענענו בידו שאסור לטלטל אלא מנענענו בגופו כלאחר יד:

מנענענו בגופו כלאחר יד:

דבגיוין שאין בו הפקר שמן בהן מטלטלין אותן לעולם במוכין אין מטלטלין אותן ת"ל היה אבל כל שאין בו הפקר בין מוכין בין גזין כל שטמן בהן מעם מטלטלין אותן לעולם: תני׳ רבה בר בר חנא קמי׳ דרב חריות של דקל וכו׳ חריות סנפים קשים כעין מסוקסו שרי׳ לכוכיה של לולבין ונמלו עליו שלהן קרי להו חריות צריך לקשרן ישיב׳ מבעוד יום להוכיח על ישיבה הן עומדין ואם לא יחוד במחבצה בלא מעשה ורב אסי אמר יושב בעוד יום: ואע"פ שלא חבש ליבש עליהן למחר נלי אלמתיה לליבשה קיימי: פוקרין פסקן סרוק שמוקנין על המכה: ובגיים׳ אמר מנמן שנבנו בשמן הגלי דעתים לאמה קיימי ומניחין עליה בשבת ולאחר בשבת ניחנו אלא יסרשו המלבנים לאמה אבל לא לנענע בשמן לאו מלבנים ניחנו והוי כרב אסי דאמר ישב אע"פ שלא קשר ולא חבש: הקש שעל המטה קש סתמיה לענינא קאי לגבנים אי לחסקה ומוקצה הוא ואם היה נתון על המטה ולא בשבת לשכב עליו ולאחר לינענעו ולטנינו לכניסה שלא יהא בגור וקשה: לא ינענענו בידו שאסור לטלטל אבל מנענענו בגופו כלאחר יד

מו

מו

מוקצה אוקין אלא מטמנין אחרינן הן לטלטלן בשבת ים לכך צריך כאן מעשה להתיר שלטולן לפי שבת מוי׳ כל דרך מתילה מסשיו לאמה אתיא לאי מבאיה ל׳ כ׳ מוי׳ לגלות מתוסבות ע׳ ולפי דבריו אתי שפיר דבריהם׳ כדברי׳ בשור׳ וכרש׳ אף לפי דבריו אדרבה של מכנים לאריות קושיא דבדרך של מכנים לאריות ומשנו ים לא בחלה בשיני דברי מעיר מעשה כיום ובשיני בחלקן מטמנו ולדברי רבי׳ אמר׳ ולכשלוקין ולישם מבריך מעשה אם ל׳ מיני חריות מני מחבצה ומשנים כמו שבקה בר׳ ומכ׳ ולדברי בחלה בחבצה בשלחה מני

מאם חשב לבלח בכן מנמ׳ ל׳ מיי׳ ומקומם ל׳ אמר לבלח אלמתה דמוקי דלמו בר׳ מעשה בחלה ב׳ ומנו׳ מבאיה בלמה מ׳ ומוקמין מנו אמר׳ דלא מלני דבם ל׳ת בחבצה מוקי׳ בכן לבלחין דכיון

דאמרינן לא מו אלא מעשה ומקומם אל אמר׳ בלחן בכן אלמתה בלמה מ׳ ומוקמין אם כן בכן׳ מנמ׳ ל׳ מ׳ ל׳ ל׳ ל

רבינו נסים במה טומנין פרק רביעי

לו סכיה עליו כר או סדין שסכב עליו מבעוד יום ואפ"פ שלא יחזו לכך ולא חיישב עליו והיינו כר אסי אע"פ שלא חסב מטמע המוסיף
הוא על דברי שמואל דטפי עדיף חסב מיסב ולא חסב אלא קיימא לן דגין חסב גין וכב מוחר וכן פסק רבינו הלי נאון ז"ל וכן דעת הרב רבי יונה
ז"ל וכי קיימא וכה תנן שלבנון בשמן ובריכן במסיחה ואלו משחסבה לא מהניא קירן הר"ר יונה ז"ל דהתם מטום דלא
מוכחא מילתא דמיחדי למכחבו ומחוי במוליא בשבת אבל יונה בהן מבעוד יום מוכחא מילתא אבל הרמב"ן ז"ל כתב דלרב אסי חוקא אבל מהני אבל חסב

לא מהני ולא נראה לי דבריו :

אמר רב יהודה מכנים אדם מלא קופתו עפר לכסו' בו לוחה ורוק ומערה העפר בגיתו ונטלו [בשבת] המיד לבל ברביו : וכתב שיחה לו קרן זוית הסיי כמוקן ושמל לבל אבל נתנו באמצע ביתו למדרס רגלים הרי הוא בטל לגבי קרקע הבית ומוקה הוא ואסור :

ונשאל הרשב"א ז"ל המיחד אבן לבלוע בה אגוזים אם מוחר לטלטלה בשבת ומשב דברי המכנים אל מלא קופתו עפר ומשב בה בל ברביו ואיבס דבעי שיבתמש בה בעם אחת מבעוד יום בפקרין ובפה אלא [מיהו] בודאי בעי שיחדו לבל לגמרי אבל יחוד שבת אינו אלא בגזיר בגזיו אמר דבמין יחדן להטמנהי ר"ת ובאמן בעל מי אחניו דאמרי' בפר' בל הבלי (ר' קבה) לא אמו אלא בשוב אבל במניות בעשה בסוי לאחנים ולא ר"ל הבי אמא אפ"פ שהניח' לבסו' אחבינות לשמה אסור עד שיחדנה לבל לטלטה אלו דבריו ז"ל ולי נראה לאחי' יחוד שבת אח' מי מהני וגיוי אמר דבעי' ואחה להטמנ' הבי' בשל הבקר ואבן שע"פ אחניה דאסרי' במניה היינו טעמא למי שאין דרבה של אבן ליחד אוחה לבסו אחי' ומן שאני עבירו לבחות בתקומה בש"ל בסרק נוטל אבל בבל מידי דאחרי' בבבי ייחוד דאי יומא מהני וכן פרש"י אע"פ שלא חסב ליסב עליהן למחר אלמא אלעחסב ליסב עליהן למחר אע"פ שלא יחדן לעולם מהני דרוב הבוקרים בתבו דאין אחוד קושל לבשבת וכ"ב בטור ח"מ סי' ב' ע"ש אמר לא מהני יחוד לבשבת בתנו לאבן ומדרבי אמר' ומדרבי נראה דגם לבשבת מהני יחוד דק' בבי שבם לאסור בחוץ של בחסבת מבוס סבראחם בתבדי לטיבלו אבל אי לאו אחי שמא בראה דשבור מהני לבשבת יחוד :

לשון ריטב"ן

כ ולי נראה אע"פ שאינו מעלה מקבתו קוחבין בבים אם בבבר ומגב בן בחבוחר בקוב הראשון :

הדושי אנשי שם

ד"ת א ואע"ג דבלבם בר"ת בן דורשי בפרק בל הבלים אינו אחי בבת אחם אין לו בחו לאוחזו בוח חוסר בגדים ומדברי בר"ן נחוחר דבר בריבה אליבא דר"ת דר אבן דורשי ודוחק :

רש"י

לו סכיה עליו כר לו סדין שסכב עליה מבעוד יום ואפ"פ שלא יחזו לכך ולא חיישב עליו והיינו כר' אסי : מכנים מלא קופתו עפר לכסות בו רוק ולוחה ומערה העפר בגיתו לאדן ונטלו המיקלבל נרכו : והוא שייחד לו קרן זוית והוי במוקן ועוד' לכך אבל נוחנו באמצ' ביתו לדרכים רגלים הרי הוא בטל לגבי הקרקעות הבית ומוקה הוא ואסור : חקן מסכסכין אח הבלים בשב' לאלחנן : חון מבלי בסף בגריתקון במין עבר שבדל בחביות של יין וקורין לו אלש וכוח עיקר חיקון בלי בסף ובורל אוחו בי הבסף רך וזהו ממחק בסוא אב מלאב' אבל נהר וחול מוחר לא בריך ליה לבסף : עפר לגיבקא בחיבא לגיבה ארי לחוף פניו ואחי' מי שיש לו זקן ובעמוד פי' בפ"ח : בוסבא דיסמין בסולת שומשמין : עפר פילפלין : בדרא ארי לרחן פניו : אהבל שורש עשב שקורין לוהלי אסא הדם : סיגלי ווייולא : בל היבא בליבא רוחו לוהלא שפיר דמי ואחי' הוי עפי מהבלקא אוהבא ובלא כרב אחי דבעי חילא' אוהבא שאבל עשי בלבן ובלחבא בגוריה ואיבר הבש : לבטו' ויה' על הבלים לאחק מריחו ובעמוד פי' בפ"ח : שאם נהקלקל הבומא שבטלו הביוין לאקום שוב הקדירה שאסור לחחזיר לפי שאין הביוין לבאן ובלאן : חוסבת אי ארי' ליה לינוח לבחחילה בקופה וקומה פעמי' שנהקלקל ואחי נמי לחחזיר' לבל חיקון קבנן לבעות וקופה על ליבה : סליקוסחא מערב בעמוד : סבינא דבני אורבי שנובלים סבין בין אורוח הלבני' שבבניין להבקת : בגמוריא דקני קנים הקלים שיולאין הרבה בגוב ובבופין זה בזה : שפי' דמי לגנן בחוכן סבין לשומרן : הטומן לפח להשחר בקרקע שבן דרבו הא לבבה אבל אם בבלה לאוחזו אלא ח"כ מוחר הטמר בנלה לה אבל הרקע והוי בלוקטו מקחיל ויבא בריך לבבר על הבוסף שאם ביקוסבו : ובינלין בשבת ולחזוה במקלה בליה המבולין ולא חייש אם נוח

או שהיה עליו כר או סדין ינענענו בידו : אמר רב יהודה מכנים אדם מלא קופתו עפר ועישה בו כל צרכו דרש מר זוטרא משמי' דמר זוטרא רבה ורוא שיחר לו קרן זוית תניא בכל חפין את הכלים חוץ מכלי כסף בגרתקון הא נתר וחול מותר א"ר יהודה עפר לבינתא שרי פי' למימשא ביה ידיה אמ"ר יוסף כיספא דיסמין שרי אמר רבא עפר פלפלין שרי אמ' רב ששת ברדא שרי מאי ברדא אמר רב יוסף תילתא אידלא ותילתא אבא ותילתא סיגלי רב נחמי' בריה דרב יוסף אמר כל היבא דליבא רובא אידלא שפיר דמי בעו מיניה מרב ששת מהו לפצוע זתים בשבת פי' למימשא ביה ידיה אמ' וכי בחול מי התירו קסבר מישום הפסד אוכלין: ר"א עזר בן עזריה אומר קיפה מטה על צדה ונוטל א"ר אבא א"ר חייא אמר רב הכל מודים שאם נתקלקלה הגומא שאסור להחזיר ובחיישיין שמא תתקלקל' דגומ' קא מיפלגי ר"אעזר סבר חיישיין ורבנן סברי אין חיישיין והלכה כרבנן : אמר רב הונא האי סליקוסתא דרצה ושלפא והדר דצה שרי ואי לא אסיר פירו סליקסת אגודה של בשמים כגון חבצלת השרון וכיוצא בהן שנועצי' אות בטיט או באר' לחה כדי שלא תתיבש וקסבר רב הונא ואמר שאם נעצה בערב שבת ושלפ' וחזר ונעצה כדי שיהא מקומה מרווח וכשיטלנה בשבת לא תתקלקל גומתה מותר לטלטלה בשב' ואם לאו אסור ולית הלכתא כותיה וכן הא דאמ' רב שמואל האי סכינה דבני אורבי רצה ושלפא והדר דצ' שרי ואי לא אסיר ואמר מר זוטרא ואיתמא רב אשי בנזרתא דקני שפיר דמי ולית הלכתא כוותיידו דהא אותבינן עליידו מדהדו' דתנן הטונן לפת וצנונות תחת הגפן אם היו כמקצת העלין מגולין אינו חישש לא מישום כלאים ולא משום שביעית ולא משום מעשר וניטלין בשבת וסלקא דה בתיובתא אלמא לא בעי למידין ולמישלף אא לגלויי מקצתן בלבד וכן הילכתא : ממלא אדם את הקיתון אמר

נקט לה דאי אין מקלקה מבולין אין לו במה לאוחזו אלא ח"כ מוחר הטמר בידם : לאוחזו משום כלאים דאין זו שקילה : ולא משום מעבר דגמא בטלה לה אבל הרקע והוי בלוקטו מקחיל ויבא בריך לבבר על הבוסף שאם ביקוסבו : ובינלין בשבת ולחזוה במקלה בליה המבולין ולא חייש אם נוח

הטמר מזלין :

מוחר

כיון שטמנן אלא בדרך זריעה אבל לענין נישלין בשבת על בריחן בטלה הטריטו אבל הטריטו הרי עוקר דבר מבולו :

אמר

אמר רב יהודה אמר שמואל מותר להטמין את הצונן מפני החמין ר"ל להטמין את הצונן כדי לחממו אע"פ שהוא מעמיד בדבר שאינו מוסיף הבל אסור אבל הרמב"ם ז"ל כתב בפרק ז' מהלכות שבת מותר לטמין דבר הצונן בשבת בדבר שאינו מוסיף כדי שלא יצטנן ביותר אז כדי שתביא לנתנו וכן נראה מדברי הגאונים ז"ל והכי פסיקא למילתא דנכולי פרקין בהטמנה לחממם עסקי' ולא בהטמנה דשלא יתחמם והיינו נמי דקתני' בגמרא דנמשוך לא אסרו אלא באותו מיחם אבל פינו ממות מיחם מותר וכתב הרמב"ם ז"ל בפרק הנזכר דהיינו טעמא מפני שלא אסרו להטמין בשבת אלא דבר שהם שהוא בכלי ראשון שנתבשל בו אבל אם פינום מותר כמו שהתירו להטמין את הצונן אבל דבר שהוא סבור להטמין את הצונן כדי שתשוב אלא כדי שתביא אסור הוצרך לברר דאמי דתירו שפינן כדי לקררן ובכי הכי נמי דתנו דוקא הוא דשרינן מפני דליכא למיגזר בה דהשתא אותרי קא מותר לה במקמן אותומי קא מיחם לה ודברי הגאוני ז"ל עיקר: הילכך נקישינן דמותר להטמין את הצונן בדבר שאינו מוסיף כדי שתקנה נצטו וכן מותר להטמין את החמין כל שעירן מכלי ראשון ותקנן בכלי שני מיהו דוק, בדבר שאינו מוסיף הוא דשרי אבל [בדבר] המוסיף [הבל] אפי' להטמין צונן במור ואפילו מבעוד יום נמי אסור ורחיה לדבר ממש שבא מנשי עברי ואסרו להן חכמי והתם צונן ומבעוד יום הוה אמטמין לי צונן בשבת: ואייקי לי מיא דאחים קפילא ארמאה שמע ר' אמי ואיקפד אמר רב יוסף מ"ט איקפד תרוייהו כרבוואת עבידי חדא כרב וחד כשמואל כשמואל דאמר שמואל מותר להטמין את הצונן כרב דאמר רב שמואל בר צדוק אמר רב כל שנאכל כמות שהוא חי אין בו משום בשולי כותי' והו' סבר אדם חשוב שאני ת"ר אף ע"פ שאמרו אין טומנין את החמין משחשיכ' אפי' בדבר שאינו מוסיף הבל אבל אם בא להוסיף מוסיף כיצ' הוא עושה אמר רשב"ג נוטל אדם את הסדינין ומניח את הגלופקרין או נוטל את הגלופקרין ומניח את הסדינין וכן היה רשב"ג אומ' לא אסרו אלא באותו מיחם אבל פינומיה' למיה' מותר: טמן ובסה בדבר הניטל בשבת או שטמן בדבר שאי ניטל בשבת ובסה בדבר הניטל בשב"ה ז' נוטל ומחזיר טמן ובסה בדבר שאין ניטל בשב' או שטמן בדבר שניטל ובסה בדבר שאינו ניטל אם מגולה ומקצתו נוטל ומחזיר ואם לאו אינו נוטל ומחזיר: ר' יהודה אומר נעורת של פשתן דקה הרי היא כמבל: מניחין מיחם על גבי מיחם וקדרה ע"ג קדירה ומיחם על גבי קדרה וקדר' ע"ג מיחם וטח את פיהם בבצק ולא בשביל שיחמו אלא בשביל שיהו משומרין ובשם שאין טומנין את החמין כך אין טומנין את הצונן רבי התיר להטמין את הצינוואין מרסקין את יהברר ואת השלג בשבת כדי שיזובו מימיו אבל נותן הוא בתוך הכוס או בתוך הקערה ואינו חושש:

סליקו להו במה טומנין

הגלופקרין גלופקרין מלגוס פב ויש בהן הבל יותר מן הסדינין ואמאי קדרי הרא דלא מבעי לה לאוסיף מוסיף אלא אפי' נעל מה שבנים מבעוד יום דהמי כמטמין לבתחילה [וסרי] ועוד שלא ע"פ שלא היה עמון מתחלה אלא בסדין בלבד [ולא תימא] אלא מידי הוא וכמגולה דמי אלא אפילו הכי"ג סרי וכבי הוא' בירו' דנרסי' הכם הני אין עומנין בו ואפילו מבעוד יום: מיחם של נחשת קדרה של חרס: ושח את פיהם בבצק בגלל סתלום בפ"ם: לא שיחומו מחומו של בתחתון: אלא שיהו משומרים שבנים חמין ונותן זה על גבי זה כדי שיהא חומו בהן: ואין מרסקין מבדרין לחתיכו' דקות: ברד גלי' לא: כדי שיזובו מימיו מעט דקה מולד בשבת והוא למלאכה שבורא המים הלו אבל נותן לתוך הכוס של יין נמוק החמה כדי לגנן ואע"פ שנמות מאלו ואינו חושש:

סליקו להו במה טומנין

בדבר הניטל בשבת ומ' מנהגן היה שהיו מכסין קהלה ואח"כ מטמינין מה שלמטה הוא נקרא בסוי ומה שלמעלה מקרו הטמנה והטמנה לעולם לא היקה מגעת עד הארץ אבל הכסוי פעמים שהיה מגיע עד לקרקע ופעמים שלא היה [מגיע] ומשום הכי הקנו בדבר הניטל אע"פ שטמן בדבר שאינו ניטל הרי זה נוטל ומחזיר שיכול לחזור בשולי הקדרה שהטמנה אינה מגעת עד הקרקע ומעבר את הקדרה ואוקמו דבר שאינו ניטל נופל מאלו ולא אמרי' נעשה בסים לדבר האסור לפי שאין הקדרה נעשה בסים להטמנה ולכסוי ואינה קשמים לה אלא לדברה הם דשמשין לקדרה וזהו ליה בכנה שהטמנה בתבן ואדרה שהטמנה בגחלים דאמרינן דקוחב בהן בוש מו כרכר ומשלגלין לפי שהתבן והגחלים קשמים לפנה וחדרה [ואין כנה וחדרה] קשמים לין אבל בומן שבסה בדבר שאינו ניטל אם לא היקה הקדרה מגולה כל עיקר בגון שהכיסוי שלה מקיף אוקה מכל דפנותיה ומגיע עד לקרקע אינו נוטל ומחזיר כך פירש הר"ום ז"ל ועיקר: נעורת של פשתן דקה הכל מוסיפה הבל ואין טומנין בה אפילו מבעוד יום: ומניחין מיחם על גבי מיחם וכו' זו היא גירסת הגאונים ז"ל וכ"כ הראב"ם ז"ל כ"ד מה שבת ונעשה המילה אלא אסרו אלא להטמין בשבת אבל הם אם כלי הם על גבי כלי הם כדי שיעמוד חמימותן מוכר: ואין מרסקין וכו' מבדרין לחתיכות קטנות ולא אמר הברר גל"ן בלע"ז ופירש רש"י ז"ל דהיינו שעמוד מבוש דמי לאבה שבורא המים הלו: אבל נותן הוא לתוך הכוס ומשמע דמשום סרך לגנון ואע"פ שמנות מאלו ובתוספות מבמע דאמרי לרבה דבדבר אבל [מרסק] הוא לתוך הקערה ומשמע דמשום סרך מלאכה נעבו בה לי נמי בזירה שמא יסחוט פירות הטומנין למסקין לפי שהברד והשלג למימיהן הן עומדין וכן נראה מדברי הרמב"ם ז"ל בפרק כ"ח מהלכות שבת ותוקא דיבה דעביד בידים הא אלו הניחן בחמה ונמסרו ואמרו דמי למסקין הן דלאו גולד הוא ולא דמי לבדבר שאינו מוסיף

ר"ש ר"ש מיחם מותר להטמין את הצונן מפני החמין שלא יחמו ולא נזרינן אטו הטמנה דכלי שיחמו ונראה מדברי הרמב"ם ז"ל דבדבר שאינו מוסיף אפילו הכי אסור לבדבר המוסיף הבל אבל הרמב"ם ז"ל כתב בפרק ז' מהלכות שבת מותר לטמין דבר הצונן בדבר שאינו מוסיף כדי שלא יצטנן ביותר כדי שתביא לנתנו וכן נראה מדברי הגאונים ז"ל והכי פסיקא למילתא דנכולי פרקין בהטמנה לחממם עסקי' ולא בהטמנה דשלא יתחמם ולא אסרו אלא דבר שהם שהוא בכלי ראשון שנתבשל בו אבל אם פינום מותר כמו שהתירו להטמין את הצונן אבל דבר שהוא סבור להטמין את הצונן כדי שתשוב אלא כדי שתביא אסור הוצרך לברר דאמי דתירו שפינן כדי לקררן ובכי הכי נמי דתנו דוקא הוא דשרינן מפני דליכא למיגזר בה דהשתא אותרי קא מותר לה במקמן אותומי קא מיחם לה ודברי הגאוני ז"ל עיקר: הילכך נקישינן דמותר להטמין את הצונן בדבר שאינו מוסיף כדי שתקנה נצטו וכן מותר להטמין את החמין כל שעירן מכלי ראשון ותקנן בכלי שני מיהו דוק, בדבר שאינו מוסיף הוא דשרי אבל [בדבר] המוסיף [הבל] אפי' להטמין צונן במור ואפילו מבעוד יום נמי אסור ורחיה לדבר ממש שבא מנשי עברי ואסרו להן חכמי והתם צונן ומבעוד יום הוה אמטמין לי צונן בשבת: ואייקי לי מיא דאחים קפילא ארמאה שמע ר' אמי ואיקפד אמר רב יוסף מ"ט איקפד תרוייהו כרבוואת עבידי חדא כרב וחד כשמואל כשמואל דאמר שמואל מותר להטמין את הצונן כרב דאמר רב שמואל בר צדוק אמר רב כל שנאכל כמות שהוא חי אין בו משום בשולי כותי' והו' סבר אדם חשוב שאני ת"ר אף ע"פ שאמרו אין טומנין את החמין משחשיכ' אפי' בדבר שאינו מוסיף הבל אבל אם בא להוסיף מוסיף כיצ' הוא עושה אמר רשב"ג נוטל אדם את הסדינין וכן היה רשב"ג אומ' לא אסרו אלא באותו מיחם אבל פינומיה' למיה' מותר: טמן ובסה בדבר הניטל בשבת או שטמן בדבר שאי ניטל בשבת ובסה בדבר הניטל בשב"ה ז' נוטל ומחזיר טמן ובסה בדבר שאין ניטל בשב' או שטמן בדבר שניטל ובסה בדבר שאינו ניטל אם מגולה ומקצתו נוטל ומחזיר ואם לאו אינו נוטל ומחזיר: ר' יהודה אומר נעורת של פשתן דקה הרי היא כמבל: מניחין מיחם על גבי מיחם וקדרה ע"ג קדירה ומיחם על גבי קדרה וקדר' ע"ג מיחם וטח את פיהם בבצק ולא בשביל שיחמו אלא בשביל שיהו משומרין ובשם שאין טומנין את החמין כך אין טומנין את הצונן רבי התיר להטמין את הצינוואין מרסקין את יהברר ואת השלג בשבת כדי שיזובו מימיו אבל נותן הוא בתוך הכוס או בתוך הקערה ואינו חושש:

סליקו להו במה טומנין

בדבר הניטל בשבת ומ' מנהגן היה שהיו מכסין קהלה ואח"כ מטמינין מה שלמטה הוא נקרא בסוי ומה שלמעלה מקרו הטמנה והטמנה לעולם לא היקה מגעת עד הארץ אבל הכסוי פעמים שהיה מגיע עד לקרקע ופעמים שלא היה [מגיע] ומשום הכי הקנו בדבר הניטל אע"פ שטמן בדבר שאינו ניטל הרי זה נוטל ומחזיר שיכול לחזור בשולי הקדרה שהטמנה אינה מגעת עד הקרקע ומעבר את הקדרה ואוקמו דבר שאינו ניטל נופל מאלו ולא אמרי' נעשה בסים לדבר האסור לפי שאין הקדרה נעשה בסים להטמנה ולכסוי ואינה קשמים לה אלא לדברה הם דשמשין לקדרה וזהו ליה בכנה שהטמנה בתבן ואדרה שהטמנה בגחלים דאמרינן דקוחב בהן בוש מו כרכר ומשלגלין לפי שהתבן והגחלים קשמים לפנה וחדרה [ואין כנה וחדרה] קשמים לין אבל בומן שבסה בדבר שאינו ניטל אם לא היקה הקדרה מגולה כל עיקר בגון שהכיסוי שלה מקיף אוקה מכל דפנותיה ומגיע עד לקרקע אינו נוטל ומחזיר כך פירש הר"ום ז"ל ועיקר: נעורת של פשתן דקה הכל מוסיפה הבל ואין טומנין בה אפילו מבעוד יום: ומניחין מיחם על גבי מיחם וכו' זו היא גירסת הגאונים ז"ל וכ"כ הראב"ם ז"ל כ"ד מה שבת ונעשה המילה אלא אסרו אלא להטמין בשבת אבל הם אם כלי הם על גבי כלי הם כדי שיעמוד חמימותן מוכר: ואין מרסקין וכו' מבדרין לחתיכות קטנות ולא אמר הברר גל"ן בלע"ז ופירש רש"י ז"ל דהיינו שעמוד מבוש דמי לאבה שבורא המים הלו: אבל נותן הוא לתוך הכוס ומשמע דמשום סרך לגנון ואע"פ שמנות מאלו ובתוספות מבמע דאמרי לרבה דבדבר אבל [מרסק] הוא לתוך הקערה ומשמע דמשום סרך מלאכה נעבו בה לי נמי בזירה שמא יסחוט פירות הטומנין למסקין לפי שהברד והשלג למימיהן הן עומדין וכן נראה מדברי הרמב"ם ז"ל בפרק כ"ח מהלכות שבת ותוקא דיבה דעביד בידים הא אלו הניחן בחמה ונמסרו ואמרו דמי למסקין הן דלאו גולד הוא ולא דמי לבדבר שאינו מוסיף

בדבר הניטל בשבת ומ' מנהגן היה שהיו מכסין קהלה ואח"כ מטמינין מה שלמטה הוא נקרא בסוי ומה שלמעלה מקרו הטמנה והטמנה לעולם לא היקה מגעת עד הארץ אבל הכסוי פעמים שהיה מגיע עד לקרקע ופעמים שלא היה [מגיע] ומשום הכי הקנו בדבר הניטל אע"פ שטמן בדבר שאינו ניטל הרי זה נוטל ומחזיר שיכול לחזור בשולי הקדרה שהטמנה אינה מגעת עד הקרקע ומעבר את הקדרה ואוקמו דבר שאינו ניטל נופל מאלו ולא אמרי' נעשה בסים לדבר האסור לפי שאין הקדרה נעשה בסים להטמנה ולכסוי ואינה קשמים לה אלא לדברה הם דשמשין לקדרה וזהו ליה בכנה שהטמנה בתבן ואדרה שהטמנה בגחלים דאמרינן דקוחב בהן בוש מו כרכר ומשלגלין לפי שהתבן והגחלים קשמים לפנה וחדרה [ואין כנה וחדרה] קשמים לין אבל בומן שבסה בדבר שאינו ניטל אם לא היקה הקדרה מגולה כל עיקר בגון שהכיסוי שלה מקיף אוקה מכל דפנותיה ומגיע עד לקרקע אינו נוטל ומחזיר כך פירש הר"ום ז"ל ועיקר: נעורת של פשתן דקה הכל מוסיפה הבל ואין טומנין בה אפילו מבעוד יום: ומניחין מיחם על גבי מיחם וכו' זו היא גירסת הגאונים ז"ל וכ"כ הראב"ם ז"ל כ"ד מה שבת ונעשה המילה אלא אסרו אלא להטמין בשבת אבל הם אם כלי הם על גבי כלי הם כדי שיעמוד חמימותן מוכר: ואין מרסקין וכו' מבדרין לחתיכות קטנות ולא אמר הברר גל"ן בלע"ז ופירש רש"י ז"ל דהיינו שעמוד מבוש דמי לאבה שבורא המים הלו: אבל נותן הוא לתוך הכוס ומשמע דמשום סרך לגנון ואע"פ שמנות מאלו ובתוספות מבמע דאמרי לרבה דבדבר אבל [מרסק] הוא לתוך הקערה ומשמע דמשום סרך מלאכה נעבו בה לי נמי בזירה שמא יסחוט פירות הטומנין למסקין לפי שהברד והשלג למימיהן הן עומדין וכן נראה מדברי הרמב"ם ז"ל בפרק כ"ח מהלכות שבת ותוקא דיבה דעביד בידים הא אלו הניחן בחמה ונמסרו ואמרו דמי למסקין הן דלאו גולד הוא ולא דמי לבדבר שאינו מוסיף

משקין עליהן לכל דבר אבל בספר התרומה כתוב דאסורין משום גולל [ושוקלה] ואסור ליתן קרקע שקרקע שמוניקה כנגד המזרח משום דמעיקרא עב וקפוי ועכשו נמחה ונעשה גלול ולפי שעמו אף בחמה אסור לשומן דגולל הוא והקשה מלין הרמב"ן ז"ל דשומן כיון דלבוען אחוכל הוא אפילו לרפא ולאחוז מוקר דאם בעירות לגאו בני אחיטוב אותן סוחטין ונעשה גלול הוא וזרעו בך לפיך כתב דבל היכא דאחי ממולח בין בחמה בין כנגד המזרח שרי : ואין זו קושיא מגלגי דשומן זה כיון דבכל זמן אלא קרקע אב בעירות

סליקו לדו במה טומנין

במה בהמה יוצאה וכו' לפי שאדם מצוה על שביתת נכסיהו ומידי דמינטר ביה הוי כבשיו ושרי ומידי דלא מינטרא ביה הוא אסור : בחטים ומים של ברזל ומוקצים חיטמו ומכניסים לתוכו בקרונו : בפרומבי ולונדק מפרש בגמרא אמרת לוכא בפני דפרזלא : בשיר כמין אלעד סביב לוארו ושבעה קרועה בו ומכניסים בה רלועה או חבל ומושכין את הבהמה : ובל [בעלי] הפיר כגון כלבים [פיילים] וחיות קטנות : ויולאין ומשכין בגמ' מפרש : ומזין עליהן במקומן במות שהן בלוארי הבהמה אם נעמלה ושוגלין במקומן מכניסין הבהמה למיס להעניל הפיר : גמ' חיזקיה שקל להסתם מפני שבורת : בגמ' דפרזלא מוקצה חוטמו ומכניסו בתוכו וחוי כמין שבשה : חמרא לוכי חמור הבא ממדינה לוכי : בפני דפרזלא פני כמו קנה חמור וכיה פניה : מחליפין שאילתו נאקה בחסר וגמל בחטים מהו : מהו הוא ואסור : יולאין בדוכין סביב לוארו ואע"פ שאינם אוחזה בה לאן מהו הוא דלגוי כמו אוחרים הוא : אין יולאין בדוכין לגעירות אחרים : אין יולאין בדוכין לאן אחרים הוא : כתני' חמור יולא במרדע, בשב"ן ומניחין אוחה על החמור כל הין לחמוד לחמרי אינשי חמר' אפילו בקוסם קמוו קרינא ליה : זכרים אלו : לבוען שחוטה בבוטות ובבולות מפרש בגמ' : צרורות דדיהן צרורות : כעמים ליגם שמהקרין בדי אלא יחלונו כולן ויקבגרו ח"ב עד שיאכל שמיטה לאחוב : ופעמים לחלב ולשמור אם חלבן אלא יעפוף לאחן וקוטרים לבן בים בדדיהן : ר' יוסי אוסר בכולן מהו הוא : חוץ מן הרחוקות בבבונות שהוא שמירת לחמן אלא ישנה וכ"ל בכשיב : יולאין צרורות ליגם ר' יהודה בכירא ליה בכ"ק אלא מיהו הוא מיהו ליגם דמיסדק שביר ליבא לאיתם דלמא נגיל ואתי לאיתויי אבל לחלב אלא מיסדק שביר חישיבן : מהו

במה

במה בהמה יוצאה ובמה אינה יוצאה יוצא הגמל באפסר והנאק בחוטם והלובדק בפרומבי והסוסבשיר וכל בעלי הישי יוצאי בשיר ונמשכין בשיר ומזין עליהן וטובלין במקומן : גמ' מאי נאקה בחוטם אמר רבה בר בר חנה נאקתא חיורתא בזממא דפרזלא : והלובדקם בפרומביא אמר רבה בר בר חנה חמרא לובא בפני דפרזלא : אמר רב יהודה אמר שמואל מחליפין לפני ר' של זו בזו ושל זו בזו מהו נאקה באפס לא תיבעי לך דכיון דלא מנטרא ביה משיי הוא ליה כי תיבעי לך גמל בחוטם מאי כיון דסני ליה באפסר משיי הוא ליה או דילמא כל מנטירותא יתירתא לא אמרי' משיי הוא לי' אמר לפניו ר' שמעון בר יוסי כך אמר אבא ארבע בהמות יוצאו באפסר בשבת הסוס והפרד הגמל והחמור מאי לאו למעוטי גמל בחוטם לא למעוטי נאק באפסר ובמתניתין תאנא הלובדקם והגמל יוצאין באפסר באפס אין בחוטם לא אמא כל נטירות יתירתא משיי הוא ליה ואסיר וכן הלכתא ואע"ג דאמר שמואל דהלכה כתנניא דאמר נטירות יתירת לא אמרי' משיי הוא ליה ליה ית הלכתא כותיה דהא רב פליג עליה ואמר נטירותא יתירתא משיי הוא ליה ואתבי' עליה דרב ולא קמא תיובתא פריקין לה תלת אמוראי בתראי דאינון אביי ומדאיכפלו הני תלתא אמוראי בתראי דאינון אביי ורבא ורבינא ופריקין כולהו אביבא דרב ש"מ דהלכתא כותיה ועוד הא ק"ל דרב ושמואל הלכתא כרב באיסורי : הסוס בשיר וכל בעלי הישר יוצאין בשיר כו' מאי יוצאין ומאי נמשכין רב דיונא אמר אי יוצאין כרוכין אי יוצאין נמשכין ושמואל אמר יוצאין נמשכין ואין יוצאין כרוכין ומסקנא דשמעתא דיוצאין כרוכין ויוצאין נמשכין : מתני' חמיר יוצא במרדע בזמן שהיא קשור' לו והזכרים יוצאין לבובין והרחלות שתיזות בבולות יוכבונות והעזי יוצאות צרורות ר' יוסי אוסר בבולן חוץ מן הרחלות הבבונות ור' יהודה אומר עזים יוצאו צרורות ליבש אבל לא לחלב:

גמ'

רש"י

במה בהמה יולאה לפי שאדם מצוה על שביתת בהמתו כמשמע בגמ' ומידי דמנטרי ביה בהמה הוי הכבשיו ואוחרים ולא מצוי ומידי דלא מינטרא ביה הוי מצוי : אספר בורשטא : נאקה דוחייל : בחטים מפרש בגמרא : לובדקם בפרומבי מפרש בגמר' : בשיר כמין אלעדם סביב אחרו ומבעת קבועה בו ומכניסין בו רלוען או חבל ומושכין הבהמה : וכל בעלי הפיר כגון כלבים ליידין וחיות קטנות שמהקים שיר בגוארן לגמי : יולאי' ומשכי' מפרש בגמ' : ומזין עליהם במקומן כמו שהוא בלוחר הבהמה אם נעמלה ושוגלין במקומן מכניסין הבהמה למים להעניל הפיר : גמ' חיזקי' שקל להסתם מפני שבורת : בגמ' דפרזלא מוקצה חוטמו ומכניסו בתוכו וחוי כמין שבשה : חמרא לוכי חמור הבא ממדינה לוכי : בפני דפרזלא פני כמו קנה חמור וכיה פניה : מחליפין שאילתו נאקה בחסר וגמל בחטים מהו : מהו הוא ואסור : יולאין בדוכין סביב לוארו ואע"פ שאינם אוחזה בה לאן מהו הוא דלגוי כמו אוחרים הוא : אין יולאין בדוכין לגעירות אחרים הוא : כתני' חמור יולא במרדע, בשב"ן ומניחין אוחה על החמור כל הין לחמוד לחמרי אינשי חמר' אפילו בקוסם קמוו קרינא ליה : זכרים אלו : לבוען שחוטה בבוטות ובבולות מפרש בגמ' : צרורות דדיהן צרורות : כעמים ליגם שמהקרין בדי אלא יחלונו כולן ויקבגרו ח"ב עד שיאכל שמיטה לאחוב : ופעמים לחלב ולשמור אם חלבן אלא יעפוף לאחן וקוטרים לבן בים בדדיהן : ר' יוסי אוסר בכולן מהו הוא : חוץ מן הרחוקות בבבונות שהוא שמירת לחמן אלא ישנה וכ"ל בכשיב : יולאין צרורות ליגם ר' יהודה בכירא ליה בכ"ק אלא מיהו הוא מיהו ליגם דמיסדק שביר ליבא לאיתם דלמא נגיל ואתי לאיתויי אבל לחלב אלא מיסדק שביר חישיבן : מהו

מראמת ה'

כתוב בספר מחלוקת היכא מתן דקשיא ליה לשמואל דאמר שמואל אלא לאנגיש אחתר רב יהודה אחר שמואל ומחליפין לפני ר' ומש"ג דדחו' בגמ' וכו' מד לשם"ג מדאמר ר"ג ל"ל כה לאחר שמואל אלא לגוי בבהמה לדינגיש לדינן לא מדמיין לבדר שבת : אמר כבוכבי וכו' ספר סיים טוב אלו לא אלא מלא כל כמרחת שאמר כפי' בתנאי אם יוצא נגל בחטים דקמה הוא יולאים אם יוצא נגל בחטים דקמה הוא לא אמרי' מטשי' כמו אלא אלא אלא מדמר דבר כל כמרחת מטשי' כמו אלא אלא אלא מדמר דבר כל כמרחת יוצאים.

בחטים ולא אמרי' כמוס כמרחת ומרחת מטשי' כמו אלא אלא אלא מדמר דבר כל כמרחת יוצאים.

ר"ל אמר אמר אמר

גמ' חמור יוצא במרדעת וכו' אמר שמואל והיא שקשורה לו מערב שבת: תניא נמי הכי חמור יוצא במרדעת בזמן שקשורה לו מערב שבת ולא באוכף שעליה אע"פ שדהוא קשור לדה מע"ש: בעא מיניה רב אסי בר נתן מרבי חייא בר אשי מהו ליתן מרדעת על גבי חמי בשב (ולא לצאת בו לר"ה) א"ל מותר וכן הלכתא אבל קרסטל רב שרי ושמואל אסר והלכתא כשמואל דאמרי אזל ר' חייא בר יוסף אמרה לשמעתא דרב קמיה דשמואל א"ל אי הכי אמר אבא לא הוה ידע במילי דשבת כלום: כי סליק ר' זירא אשכחי לר' בנימין בר יפת דיתיב וקאמ' משמיה דר' יוחנן נותנין מרדעת ע"ג חמו בשב' א"ל יישר וכן תרגמא אריוך בבבל ומנו שמואל הא רב נמי אמרה אלא שמעיה דקא מסיי בה אין תולין קרסטל לבהמה בשב' א"ל יישר כבר תרגמ' אריוך בבבל דאי רב בקרסטל שרי ועוד הא אותיבנ' תרתי תיובתי' לרב ושמו' ואיפריקו אביא דשמואל ולא איפריקו אביא דרב: סכין ומפרכסין לאדם ואין סכין ומפרכסין לבהמו' ודוקא בגמר מכה ומשום תענג אבל בתחלת מכה ומשום צער מפרכסין נמי לבהמה: תניא בהמה שאבלה כרשינין הרבה לא יריצנה בחצ' בשביל שתתרפה ור' יאשיה מיקל: דרש רבא הלכה כר' יאשיה והשתא דדרש רבא הלכה כר' יאשיה ומיקל משו' צערא דבהמה ולא קא גזר משו' שחיקת סממנין ש"מ לי' הלכת' כי הא דתנן בהמה שאחזה דם אין מעמידין אותה במים בשביל שתצטנן אבל אד' שאחזו דם מעמידין אותו במים בשביל שיצטנן אלא אפי' בהמה נמי מעמידין אותו במי דהאי תנא דאסר משום שחיקת סממנין הוא דאס' ובהא איפסיקא הילכתא כר' יאשיה דלא גזר משום שחיקת סממנין דאין אדם בהיל כר כך על רפיא בהמתי דליתי סמנין: תני' לא יצ' הסוס בזנב שיעל ולא בזהורית שבין עינו ולא יצא הזב בכים שלו ולא העוים בכיסין שבדיהן ולא פרה בחיסם שבפי' ולא סייתין בקרסטלים שברגלה ולא קמיע שאינו מומחה לבהמה אע"פ שהיא מומחה לאדם אבל יוצאת היא באגד שע"ג המכה ובכתיתין שע"ג השבר ובשליא המדולדלת בה ופוקק לה זוג בצוארה ומטיילת בחצר: הזכרים יוצאין לבובים מאי לבובים אמר רב תתרוי פי' תתרוי מטלניות מרוקמים שמייפין ומקשטין בה את הבהמה מאי משמע דהאי ליבוב לישנא דקרובי הוא דכתי' לבבתיני אתיתי כלה אמר עור שמקשרין להן כנגד ליבהן שלא יפלו עלידם ואבים רב נחמן בר יצחק אמ' עור שמקשרין להן תחת זכרותן כדי שלא יעלו עול הנקבות ממאי מדקתני סיפא והרחלים יוצאות שחיזות מאי שחזו' שאוחזו' אליה שלהן למעלה כדי שיעלו עליהן הזכרים מאי משמע דהאי שחיזות לישנא דגלויי הוא דכתיב שית זונה: כבולות מאי כבולות שמכבלין אלידה שלהן למטה שלא יעלו עליהן הזכרים: כבונות מאי כבונות שמכבנין

רש"י

מהו ליתן מרדעת ולא לצאת בה"ר מלא בתר מכני הציבה אמר ליה מוק: קרסטל של מלא שטרין קולין לה בגתר וכיס כתן בקוכה ומוכלא לקבנג שלא תטרח לצוח עוחרה לארן: שאעתה דרב דסרי בקרסטל: אבל הכרי כמו אריך אר לאלכה: אריוך שמואל קרי אריוך על שם סיה נקי בזיוים ומוטב כאלך הסוטב אח הכם לצון ארמי ריכא מלך: וכח רב נמי אמרי דכיון דשרי בקרסטל כ"ם מרדעת: סכין שון: מכרכסין בנגי לדי מכה: בגמר מכה כגבר לחרפא' המכ' וסיכה ופירוך מלו' תמנוג: שאכלה כרשיני הרב' ועל ידי אכילה מרוכה אוחזה רולי הנקרא בלגו ערוגק"יים ואריכין לשלל ולכולא ריעי ומרילה כדי שקרקפה שיהיו בני מעיה רפוין מס' מנ' לאין מס' מנ' בשלבו וקולאת ריעי: לא ירלינה בזירה בגל רפוחה אעו שחיקת סמני: שאחו' רס אבמו"ולא בלבו: אין מעמידין כו' בזירה מבו' שחיקת סמנגין לאי סריק סוס זכר רפוא' אלי לאיסרי שחיקת סממנין דהוי עוחן וכיח מלאכה לאוריית: בזנב שוכל שאולין לו בין עיניו בשביל עין הר: בכים שלו הולה לו בחמתו לקבל איבה ולבהון מנין לאיוהיו שלינו הכיסים לו: בכים שבלביהן לקבל חלב הבוטף או שלא ישרשו הקולים שהיו לדיסם בכים: בחסם שבסוס שוסמין אוקה שלא הרעה בשבוח אחרים וכשמגיעין למקום מרביה מעלין אות לאמר: בגבל של מתבת שלא יוקו לה בחני: קמיע לרפואת חולי: מומח' מריפא כבר שלשה פעמי: שגר שעל המכה ליבא לאיסר דילמא אתי לאיקויי: קשרין שעל הבשר בשב' שאבר בה עלם עוסין לה דפין מכאן ומכאן וקושרי' אותן שם והם מעמידין הטל שלא יוכל אבה ואבה כל שיחתר: ובשליא המדולדלת בה שיצא' מקבת' אוקה לה וזוגאכל כשאינו פקוק אתי' בתלר לא תצא מכני הטביבנגל שבאוכה מקשרם ומוליך קול: פוקק בלא' ובמוכין שלא יקשקש הבגל שבבוכה: ושעיל בזאוקו זוג בחלר אבל לא תצא בו לרשות הרבים כדמפרש' דמיחו כמאן דאיל לחיבא: הוקרי קולא בלבו שמחבר אוקם בקבר מנים מנים שלא יגרמו ובעמוד פי' בע"ח ודומה כי מסוק לבבקני אינו מיוחד לפירוש: אליה ונב שלהן קוסרים בלבי נוסו שלא יכסה ערוהן: שיח ווגם מעריקין של שחוזק שיח בים הנשק: שמכבנין לשון בבלי ברזל: שמכבנין

מפרין לבמידים כמוס בשבת ולא מריון מהוס אחיקת סמנין ומא' לאין סם ומרבכי שם ומ"ש ובכל הקרשות אבל שמחזיקו הנוחר שם:

מלהבת ה

שמכבנין אותה למילת בתתן שאת כצמר לבן מאי כצמר לבן אמר רב ביבי אמר רב אשי בצמר נקי רך בן יומו שמכבנין אותו למילת: והעזים יוצאות צרורות וכו': איתמר רב אמר הלכה כר' יהודה ושמואל אמר הלכה כר' יוסי ואיכא דמתני להא שמעתא באנפי נפש רב אמר ליבש מותר לחלב אסור ושמואל אמר אחד זה ואחד זה אסו' ואיכא דמתני לה אהא עזים יוצאות צרורו' ליבש אבל לא לחלב משו' ר' יהודה בן בתירה אמרו כך הלכה "אלא מי מפים איזו ליבש ואיזו לחל ומתוך שאין מבירין אחד זה ואחד זה אסור אמר שמואל ואיתימ' אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר' יהודה בן בתירה ורב אמר הלכ' כתנא קמא והלכתא כרב דאמר הלכה כר' יהודה דמתני דאמ' עזים יוצאות צרורו' ליבש אבל לא לחלב דק"ל רב ושמואל הלכה כרב באיסורי: כתני' ובמה אינה יוצאה לא יצא גמל במטולטל לא עקוד ולא רגיל וכן שאר כל בהמה לא יקשור גמלים זה בזה ויכשוך אבל מכנים הבלים לתוך ידו ובלבד שלא יכרוך: גמ' תאנא לא יצא גמל במטולטלת הקשור לו בזנבו אבל יוצא במטולטלת הקשור לו בזנבו ובחמיטרתא אמ' רבה בר רב הונא יוצא גמל במטולטל הקשור לו בשלשלתה: לא עקוד ולא רגיל: אמר רב יהודה עקוד עקידת יד ורגל כיצחק בן אברהם רגל שלא יכוף ידו ע"ג זרועו ויקשור: ולא יקשור גמלים זה בזה מ"ט אמ' רב ששת משו' דמיחזו כמאן דאזיל לחיננא אבל מכנים הבלים לתוך ידו אמר רב אשי ע"כ לא שנו אלא לענין כלאים כלאים דמאן אילימא כלאים דאדם והתנן אדם מת עם כורן למשוך ולהרו' ולנהיג אלא כלאים דהבלים והתנן התיכף תביפה אחת אינה חיבור אלא לעולם ג' כלאים דהבלים והכי קאמ' ובלבד שלא יכריך ויקשו' אמר שמואל ובלבד שלא יוציא הבל מתחת ידו טפח והא תאנא דבי שמואל טפחיים אמר אביי השתא דאמר שמואל טפח ותאנא דבי שמואל טפחיים שמואל הלכה למעשה אתא לאשמועי' טפח והתניא ובלבד שיגביה אפסר מן הקרקע טפח כי תניא ההיא בחבלא דבינו בינו: מתני'

רש"י

שמכבנין קושרין בגד סביביו ביום שנולד שלא יתקרר ניקי ומשמר למרן שלא ישנוף: למילת לעשות מצותו כלי מילה: מכבני' מל שם שעושין מין קרסי מתכ' לחבר הבגד כמו היכן כביביה לבתי: בתפי נמשה דלא אפלונקת דמתני': ואיכא דמתני' להא דשמואל אמר: כך הלכה לגיבא אסור ולחלוב מותר: מי מפים מי מעיל גדול ומכחיין איזהו ליבש אז להלוב הוא ואיזו לאיסורי קרוייהו בת"ק דמתני' דברי הרוייהו: כתני' מטולטלת י"מ בשם"ל שהיה ובנו וי"מ מרבש"ו אחרון ביאר בלי תרגומה שהה' בזבנ הלא היה קשור ומונבר בסרגול ואיך מקול ומייתי דמהניקין מטום שמא תפול ומייתי הוא: עקוד ורגול שעוקדין ידיהם ורגליהם בכליהם שלא יברחו: לא יקשור גמלים זה בזה ויכשוך אחד מפרש בגמרא: ובלבד שלא יכרוך הסבלים בכרך אחד בגמרא מפרש טעמ': גמ' ובחטוטרתו וכיון דקשורה בשמיטה לא כבלה חוטרתו ולדנו"ד שם שיש לכל גמלי על גביהן: בשליים' כביון דכליא ליה לא מנהק' ליה ולא נר' מטולטלת כי קטן אלא מוכן ומזמן לו אחת ובנו כדי שלא תקשייה הרעמה שתחה ובנו: קשרו יד ורגל אחד מן הזיזים ואחד מן הרגלים בזבל יחד כל בני זרועו אחד מזיזו כופף כלפי מעל' ובוסף כדי שלא יהיו לא ע"ג רגלי: בחמיטרתא אמ' רבה בר רב הונא יוצא גמל במטולטל הקשור לו בשלשלתה: לא עקוד ולא רגיל: אמר רב יהודה עקוד עקידת יד ורגל כיצחק בן אברהם רגל שלא יכוף ידו ע"ג זרועו ויקשור: ולא יקשור גמלים זה בזה מ"ט אמ' רב ששת משו' דמיחזו כמאן דאזיל לחיננא אבל מכנים הבלים לתוך ידו אמר רב אשי ע"כ לא שנו אלא לענין כלאים כלאים דמאן אילימא כלאים דאדם והתנן אדם מת עם כורן למשוך ולהרו' ולנהיג אלא כלאים דהבלים והתנן התיכף תביפה אחת אינה חיבור אלא לעולם ג' כלאים דהבלים והכי קאמ' ובלבד שלא יכריך ויקשו' אמר שמואל ובלבד שלא יוציא הבל מתחת ידו טפח והא תאנא דבי שמואל טפחיים אמר אביי השתא דאמר שמואל טפח ותאנא דבי שמואל טפחיים שמואל הלכה למעשה אתא לאשמועי' טפח והתניא ובלבד שיגביה אפסר מן הקרקע טפח כי תניא ההיא בחבלא דבינו בינו: מתני'

חבלי לאמר וחבלי פסתן וכי כריך לה חוט בלאים וידיו מתחממת בחיוטן וקסבר דבר שאין מתכוין אסור: התוכף בגד לאמר ובסיים בגמ' אדם ובמל מנסיבים יחד ובוירה שבת אמר חוט חול שדרנו למשוך מטוי: ומתכון אדם מוכר עם הבהמה לחרוש ולמשוך שלא שני מיני בהמ' יחד כגון שור וחמור וזו הבהמה היא בהמה בלאים: וחבלי שיש בהן חבלי לאמר וחבלי פסתן וכי כריך לה חוט בלאים וידיו מתחממת בחיוטן וקסבר דבר שאין מתכוין אסור: התוכף בגד לאמר ובסיים בגמ' אדם ובמל מנסיבים יחד ובוירה שבת אמר חוט חול שדרנו למשוך מטוי: ומתכון אדם מוכר עם הבהמה לחרוש ולמשוך שלא שני מיני בהמ' יחד כגון שור וחמור וזו הבהמה היא בהמה בלאים: וחבלי שיש בהן

אמר שמואל ובלבד שלא יוציא מחתת ידו לעשה עשה דבמי כמי שנושאה ולא מתחזיא שהיא מאפסר הנמל: הלכה למעשה אתא לאשמועי' דהכי: לימלך תחרי ליה טפח שלא להקל באיסורין ומיהו בעל טפחיי' ליכא אסו': והקניית ובלבד שיגביה אפסר מן הקרקע טפח אבל כל כמה דבעי נפיה מקרקעי דלום: בחבלא דבינו בינו שבין ידיו לגמל ובהכיה קאמר דבעי לחוי ובלבד שיגביהנו מן הקרקע טפח כדי שתראה הבהמה נשמכת בלי לא מתחזיא נשירוקא דבהמה אלא למשוי שתין נר' שתחו רשמה בידו: מתני'

שמכבנין קושרין בגד סביביו ביום שנולד שלא יתקרר ניקי ומשמר למרן שלא ישנוף: למילת לעשות מצותו כלי מילה: מכבני' מל שם שעושין מין קרסי מתכ' לחבר הבגד כמו היכן כביביה לבתי: בתפי נמשה דלא אפלונקת דמתני': ואיכא דמתני' להא דשמואל אמר: כך הלכה לגיבא אסור ולחלוב מותר: מי מפים מי מעיל גדול ומכחיין איזהו ליבש אז להלוב הוא ואיזו לאיסורי קרוייהו בת"ק דמתני' דברי הרוייהו: כתני' מטולטלת י"מ בשם"ל שהיה ובנו וי"מ מרבש"ו אחרון ביאר בלי תרגומה שהה' בזבנ הלא היה קשור ומונבר בסרגול ואיך מקול ומייתי דמהניקין מטום שמא תפול ומייתי הוא: עקוד ורגול שעוקדין ידיהם ורגליהם בכליהם שלא יברחו: לא יקשור גמלים זה בזה ויכשוך אחד מפרש בגמרא: ובלבד שלא יכרוך הסבלים בכרך אחד בגמרא מפרש טעמ': גמ' ובחטוטרתו וכיון דקשורה בשמיטה לא כבלה חוטרתו ולדנו"ד שם שיש לכל גמלי על גביהן: בשליים' כביון דכליא ליה לא מנהק' ליה ולא נר' מטולטלת כי קטן אלא מוכן ומזמן לו אחת ובנו כדי שלא תקשייה הרעמה שתחה ובנו: קשרו יד ורגל אחד מן הזיזים ואחד מן הרגלים בזבל יחד כל בני זרועו אחד מזיזו כופף כלפי מעל' ובוסף כדי שלא יהיו לא ע"ג רגלי: בחמיטרתא אמ' רבה בר רב הונא יוצא גמל במטולטל הקשור לו בשלשלתה: לא עקוד ולא רגיל: אמר רב יהודה עקוד עקידת יד ורגל כיצחק בן אברהם רגל שלא יכוף ידו ע"ג זרועו ויקשור: ולא יקשור גמלים זה בזה מ"ט אמ' רב ששת משו' דמיחזו כמאן דאזיל לחיננא אבל מכנים הבלים לתוך ידו אמר רב אשי ע"כ לא שנו אלא לענין כלאים כלאים דמאן אילימא כלאים דאדם והתנן אדם מת עם כורן למשוך ולהרו' ולנהיג אלא כלאים דהבלים והתנן התיכף תביפה אחת אינה חיבור אלא לעולם ג' כלאים דהבלים והכי קאמ' ובלבד שלא יכריך ויקשו' אמר שמואל ובלבד שלא יוציא הבל מתחת ידו טפח והא תאנא דבי שמואל טפחיים אמר אביי השתא דאמר שמואל טפח ותאנא דבי שמואל טפחיים שמואל הלכה למעשה אתא לאשמועי' טפח והתניא ובלבד שיגביה אפסר מן הקרקע טפח כי תניא ההיא בחבלא דבינו בינו: מתני'

אמר שמואל ובלבד שלא יוציא מחתת ידו לעשה עשה דבמי כמי שנושאה ולא מתחזיא שהיא מאפסר הנמל: הלכה למעשה אתא לאשמועי' דהכי: לימלך תחרי ליה טפח שלא להקל באיסורין ומיהו בעל טפחיי' ליכא אסו': והקניית ובלבד שיגביה אפסר מן הקרקע טפח אבל כל כמה דבעי נפיה מקרקעי דלום: בחבלא דבינו בינו שבין ידיו לגמל ובהכיה קאמר דבעי לחוי ובלבד שיגביהנו מן הקרקע טפח כדי שתראה הבהמה נשמכת בלי לא מתחזיא נשירוקא דבהמה אלא למשוי שתין נר' שתחו רשמה בידו: מתני'

מלאכה ואם"ל דאמרי' דמאמרי' מקשים לה מתני' דמן המקשים לה מתני' דמן המקשים לה מתני' דמן המ

מתני׳ אין חמור יוצא במרדעת וכו׳ מוג אם״קילא: סולם ורצוע׳ וכל הנך דמתני׳ מפרש בגמ׳: קופר שרן הוא וגיימו חדין כמחט יהרן לו תריסין
אקוסרין עורו בדלי הפרה אלא יינקוה ברלים ולא ברצועה שבין קרניה דמשוי הוא: גמ׳ שאינה קשורה לו מערב שבת אלא אדעתיה מעקרא
שהיא נריכה לכך שיהא לה למנוס: לחגגא למוק ליתבר: בי לועא שקושרין לה כנגד הלחי: אלא הדר חייך ליה שלא יוכל לחזור
צואתו לגד המכה להחבבה בשינוי לכן הולי׳ בצואה׳ לכין וחשובי׳ הן מכתיתין שעל גבי הסבר ולא נבלי חיים עליהם ומייתי להו בשבבה: אלא ליתלבן
בחרבנולי חבריהם: אלא ליתקרו מאני שקושרין שני רבליהם אחד ברצועה קרה שלא תוכל להריס רבלי׳ הלחיין: אלא ליתמתן ליתקו שלא תלקה איה שלהן בפלגי׳: דהנין
תולעין: קוסמא דריחמא קיסם של רוחם שמניחין בחוטמא ולהכי קרי להו הנוטות דעבדין להו מילקא דמרחיין עליהו: בר ניחיל שיל קנון שנוקנים לעבל בצואתו בדי שיהא רבול לנוף ראשו בשינגל: אלא בקן יום בר ציר לבל אחר אדם לחבשה בדמו: ובחרוטי קארטנו בשד:

ר״ש״ו

בזוג שם״לא: אם״פ שחלבו פקוק בטוכין שלין הטינגל שלו מקשקש ומשמיע קול: סולם ורצוע׳ כולהו מב׳ בגמ׳ ובולהו משו׳ דחיים עליהו ואי נפיל אתי לאתקויי: עגלה כמין קרון קטן שטשין לו תחתן ובכו׳ ברחש זנב אותם אילים רחבים כמין כר קטן ותן בו עגם אלא שומן ובגד וכסנגרר לאדן בגרש ונשחת ובטשין לה עגלה מקבלבלת אחריו כשהולך והוגב קשור עליה: חנוטות בגישון מפ׳ בגמ׳: קופר שרן הוא שיהיו חדין כמחט שקורין הריל״ין בלשון ערבי אינ׳ל בחשבנו ובגמ׳ מפרש למה קושרין: ולא ברצועה שבין קרני׳ דמשוי הוא: בבי׳ מע״ב אלא בלי מלקמול דעריב׳ לכן שיהא לתלבות: פקוק סתום: לחיגגא לשוק ליתבר ותולין לה זוג לנאות׳: בי לועא שקושרין אצל הלחיים והשוכן יותר מקשקשין שעל המכה ואי נפיל אתי לאתקויי: אלא הלר חייך לה שלא יוכל להחזיר צואתו לגד המכה להחבבה בשינו׳ וקושרים זמין כגיאתו: לבי זר בבמ׳ שפסיב׳ קנויס ומכה רבליה זה בזה עושין ענבת של עקלי׳ אי רצועה ענבת וקושרין אותה למעלה מפרסים הרגל מקן׳ שמנקשי׳ הה וכעשור פי׳ בע״ח: אלא ליתלבו בחרבנולין של הגיריסה: אלא ליתקרו מאני קושרין שני רבליהן יחד ברצועה קרה שלא תוכל להרס ולהקרו: אלא ליתמתי שלא תלקן בסלעים ובדרי׳: דהנים תולעי׳: קוסמא׳ דריחמא׳ קיסם של רוחם הוא שמניחין בחוטמה: בר ניחיל שיל קנון שמניחין לעבל בצואתו שיהא לחוד לנוף ראשו לבשינגל: אלא ליתמתי שלא ומיקרו עלה״ם שקורין שינגו״יים בלשון ערבים: בין לגוי בין לשתור אסור הכל בשיורקא ביקרקא מסוי הוא: מתנו כל סדר שעבר כל בי אתי זוגא יחד אלעזר ר׳ יוחנן ומעייל׳ר׳ יונתן: אתקפ נגנם על עבירות שבידו: על כל השלו׳ על כל ישראל:

סליקו לדו במה בהמה

במה אשה יוצאת דהוי קבשי׳ ולא משוי נאוי׳ דהוי קבשיו ונזרו רבנן דילמ׳ שלפת ומחוייב להבריקה משום חטיבתא ודילמא אתי לאתקויי אדבר אחרת: ולא בחוטי צמר ובשתן ורצועה שבראש׳ שקולם בהן שברה שבראש׳ אהולהו קאי ובגמ׳ מפ׳ טעמא: ולא קטבול בהן שבו׳ הנינ׳ בר שתרפס קלא שיהו רמיין ובגמרא ובגמרא בגמ׳ בשינו׳ ולשבר ובגמרא בגמ׳ בשינו׳ לגבר שמה: ובשתן ורצועה שבראש׳ שקולם בהן שברה שבראש׳ אהולהו קאי: ולא בחוטי צמר׳ ובשתן ורצועה שבראש׳ שקולם בהן שברה שבראש׳ אהולהו קאי: ולא קטבול בהן שבו׳ הנינ׳ בר שתרפס קלא שיהו רמיין ובגמרא בגמ׳ בשינו׳ לגבר שמה:

מתני׳ אין חמור יוצא במרדעת בזמן שאינה קשורה לו ולא בזוג אע״פ שהוא פקוק ולא בסולם שבצוארו ולא ברצועות שברגליו ואין התרנגולין יוצאין בחיטין ולא ברצועות שברגליהן ואין הזכרים יוצאין בענלה שתחת האליה שלהן ואין הרחלים יוצאות הנינו׳ ואין העגל יוצא בגימון ולא פרה בעור הקופר ולא ברצועא׳ שבין קרניה פרתו של ר״א בן עזרי׳ היתה׳ יוצאה ברצועה׳ שבין קרניה שלא ברצון חכמי׳:

גמ׳ אין חמור יוצא במרדעת מ״ט כראמרן פי׳ כראמרן לעיל מאי אינה קשור׳ לו אילימא אינה קשורה לו כלל פשיטא ליחוש דילמא נפלה ואתי לאתויי אלא לאו שאינה קשור׳ לו מערב שבת ולא בזוג אע״פ שהי׳ פקוק משו׳ דמיחזי כמאן דאזיל לחגגא׳ ולא בסול שבצוארו אמר רב הונא בי לועא למאי עבדי׳ לה לחיכא דאית לה מכה דלא הדר חייך לה ולא ברצוע׳ דעבדי ליה גיזרא גיזרא חזינ׳ ביה תרי פירושי איכא מאן דאמר שפסיעותיהן רחוקו׳ וקצרות ונ געו׳ עקביהן ורגליהן זו בזו והן נזוקין ועושין לדן מטלית או רצוע׳ וקושרי׳ על עקביהן כדי שלא יזוקו ויש מפרשים כשנבקעה פרסה של רגל הבהמה קושרין אות׳ ברצוע׳ כדי שתהלים ותחזור לכמות שהיתה ואין התרנגולין יוצאין בחיטין דעבדי להו סימנין כי הכי דלא ליחלפן ולא ברצועות שברגליהן דעבדי לדהו כי הכי דלא ליתברו מאני ואין הזכרי׳ יוצאין בענלה שתחת האליה שלהם כי הכי דלא ליחמטן אליותיהן ואין הרחלי׳ יוצאו׳ הנינות מאי חנינו׳ אמר רב הונא ע״ן אחד יש בכרכי הים ויחנין שמו ומביאי׳ קיס ממנו ומניחי׳ לה בחיטמ׳ והיא מתעטשת ונופלין הרדנין שבראשה׳ אי הכי זכרים נמי כיון דמנגחי אהדדי ממילא נפלי׳ שמעון נזירא אמר קיסמא דריחמא ואין העגל יוצא בגימון מאי גימון אמר רב הונא נירא [בר נירא] א״ר אעזר מאי משמע דהאי גימון לישנ׳ דמיכף הוא דכתיב הלכוף כאגמין ראשו ולא פרה בעור הקופר דעבדי לה דלא לימצוה יצי׳ ולא ברצוע׳ שבין קרניה איתמ׳ רב חיי׳ בר אשי אמר רב בין לגיי בין לשמור אסור ורב חייא בר אבין א׳ לגיי אסו׳ לישמור מות׳ והלכתא כרב כדתבינ׳ לעיל דבל נטירותא יתירתא משאוי הוא פרתו של ר״א בן עזריה תאנא לא שרו היתה אא שה שבינתו היתה ומתוך שלא מיחה בה נקראת על שמו איתמר רב ורבי חנינ׳ ורב הביבה ור׳ יוחנן מתנו בבולי סדר מועד כל כי דאי זוגא חלופי רבי יוחנן ועייל ר׳ יונתן כל שאיפשר למחות באנשי ביתו ואינו מוחה הוא נתפש על אנשי ביתו באנשי עירו ואינו מוחה הוא נתפש על אנשי עירו על כל העולם כולו ואינו מוחה הוא נתפש על כל העולם כולו אמ׳ רב פפא הלכך הני דבי ריש גלותא מיתפשי אכולי עלמא:

סליקו לדו במה בהמה

במה אשה יוצאה ובמה אינה יוצאה לא תצא אשה לא בחיטי׳ צמר ולא בחוטי פשתן ולא ברצועות שבראשה ולא תטבול בהן עד שתתרפס (וכיון דבחיל לא תטבול בהן עד שתרפס בשבת לא תצא בהן דילמ׳ מיתרמיא לה טבילה דמצוה ושרייא להו ואתיא לאיתויינהו ארבע אמות ברשות הרבים):

ולא

ר״ש מצוה

ר״ת מ״ר

ר״ת מ״ר

ולא בטוטפת ולא בסרביטין בזמן שאינו תפירי ולא בכבול לר"ה ולא בעיר של זהב ולא בקטלא ולא בגזמים ולא בטבעת שאין עליה חותם ולא במחט שאינה נקובה ואם יצאת אינה חייבת חטאת: גמ' בעי רב כהנא מרב הני תיכי חלילתה מאי א"ל ארץ קאמרת כל שהוא ארץ לא גזרו ואיכ' דאמרי אמ' רב הונא ברי' דרב יהושע חזיו לאהוותאי דלא קפדן עליהו מאי איכא בין האי לישנא להאי לישנא איכא בינייהו דמניפן לרך לישנא דאמרת כל שהוא ארץ לא גזרו הני נמי ארץ נינהו לרך לישנא דאמר חזינה לרו לאהוותאי דלא קפדי עליהו כיון דמניפן מקפד קפדי עליהו ותנן הת' ואלו הוצצים באדם חיטי צמר וחיטי פשתן והרצועות שבראשי הבנות ר' יהודה אומ' של צמר ושל שער אין הוצצין מפני שהמים באין בהן: אמר רב הונא וכולה בראשי הבנות שנינו אבל חוטין שבצואריהן אינן הוצצין לפי

רש"י

טוטפת וסרביטין מפרש בגמרא וחזונין הן וחייסינן דילמא שלפא ומחוויין: בזמן שאין תפורין עם הסבכה שקורין קופיא אבל תפורין הסבכה שקורין ליכא למיחש למחוויי שאינה מעלה הסבכה מרחשה בתחוק הסרגים שקבלה כל שערה: כבול מפרש בגמרא: לר"ה אבל לאחר שרי וכל הנוטלין לר"ה אסורין אף באחר שאין עליו אלא חטאת הכא אסורין ליכא למיחש דלא מעלה מרחשה בתחוק הסרגים שקבלה כל שערה: כבול מפרש בגמרא: לר"ה אבל לאחר שרי וכל הני דלעיל אסורין אף לאחר שאת תרגילים לרשות הרבים וחלת בוירה היא שבזרו שלא תקבלה כלל נתן בשבת ונכבול החירו שלא לאסור כל הנשיאה והקנאה על בעלה: עיר של זהב במין עבה ומלויירין בה במין עיר: קטלא מפרש בגמרא: חוקה לתחוק לתחוק הבירה אין כל דבר סנור: שאינה מנוקבה כגון ספינ"ל: ואם יצאת אינה חייבת חטאת דכולהו הכשיעין מינהו ודבנן גזרו דילמא שלפא ומחוויין: גמ' היכי חלילתה הכשיעין מינהו הלולי ובטלות: מהו לקלוע בהן שער בשבת לאיכה יכולה לאוקמן ולהוקמן על הסער בחוק והמים נכנסים בהן ושיבעי ליה מי חייבי בטבילה ולא קשא בהן בשבת דילמא מתרמי לה בעלת מנה ומסרחן לו לא חייבי: כל שהוא ארוג לא גזרו לצאת בו בשבת דלא חיין דלא מיהדק ספיר: דלא קפדי עליהו לישלין מרחשן בסרוחות בחמין אלמא שיילו בהו מים בהנאת רחיצה ולא שבן לבנין שעולה לא נרינה להחירו ומוחר לצ"ן בהן בשבת: דעניפן שנעפו הגך הכי בשיע דעניפן קפיד עלייהו אלא להוות ברחשה בשעה שבלה שפני המחין הטיעו ומלכלך בשרן בעלייהו מן הטבלה ואם"ל דבלה הוי הנילא מב"מ כיון דשקול לבו מטוס עיטף אחי לא יהוייהו ואסור לצאת בהן אלא אם לא נזרו לא יחיין בטבילה: לפי

ומחוויין: בזמן שאין תפורין עם הסבכה שקורין קופיא אבל תפורין הסבכה שקורין היא"ולי בחוקי אבל תפורין ליכא למיחש לאחוויי שאינה מעלה הסבכה מרחשה בתחוק הסרגים שקבלה כל שערה: כבול מפרש בגמרא: לר"ה אבל לאחר שרי וכל הני דלעיל אסורין אף לאחר שאת תרגילים לרשות הרבים וחלת בוירה היא שבזרו שלא תקבלה כלל נתן בשבת ונכבול החירו שלא לאסור כל הנשיאה והקנאה על בעלה: עיר של זהב במין עבה ומלויירין בה במין עיר: קטלא מפרש בגמרא: חוקה לתחוק לתחוק הבירה אין כל דבר סנור: שאינה מנוקבה כגון ספינ"ל: ואם יצאת אינה חייבת חטאת דכולהו הכשיעין מינהו ודבנן גזרו דילמא שלפא ומחוויין: גמ' היכי חלילתה הכשיעין מינהו הלולי ובטלות: מהו לקלוע בהן שער בשבת לאיכה יכולה לאוקמן ולהוקמן על הסער בחוק והמים נכנסים בהן ושיבעי ליה מי חייבי בטבילה ולא קשא בהן בשבת דילמא מתרמי לה בעלת מנה ומסרחן לו לא חייבי: כל שהוא ארוג לא גזרו לצאת בו בשבת דלא חיין דלא מיהדק ספיר: דלא קפדי עליהו לישלין מרחשן בסרוחות בחמין אלמא שיילו בהו מים בהנאת רחיצה ולא שבן לבנין שעולה לא נרינה להחירו ומוחר לצ"ן בהן בשבת: דעניפן שנעפו הגך הכי בשיע דעניפן קפיד עלייהו אלא להוות ברחשה בשעה שבלה שפני המחין הטיעו ומלכלך בשרן בעלייהו מן הטבלה ואם"ל דבלה הוי הנילא מב"מ כיון דשקול לבו מטוס עיטף אחי לא יהוייהו ואסור לצאת בהן אלא אם לא נזרו לא יחיין בטבילה: לפי

ס"ל לפי רש"י דוקא בגבול עוטפת וסרביטין מפרש בגמרא וחזונין הן וחייסינן דילמא שלפא ומחוויין להבדרה: בזמן שאינן תפורין עם הסבכה שקורין קופיא אבל תפורין ליכא למיחש למחוויי שאינה מעלה הסבכה מרחשה בתחוק הסרגים שקבלה כל שערה: כבול מפרש בגמרא: לר"ה אבל לאחר שרי וכל הנוטלין אסורין אף באחר שאין עליו אלא חטאת הכא אסורין ליכא למיחש דלא מעלה מרחשה בתחוק הסרגים שקבלה כל שערה: כבול מפרש בגמרא: לר"ה אבל לאחר שרי וכל הני דלעיל אסורין אף לאחר שאת תרגילים לרשות הרבים וחלת בוירה היא שבזרו שלא תקבלה כלל נתן בשבת ונכבול החירו שלא לאסור כל הנשיאה והקנאה על בעלה: עיר של זהב במין עבה ומלויירין בה במין עיר: קטלא מפרש בגמרא: חוקה לתחוק לתחוק הבירה אין כל דבר סנור: שאינה מנוקבה כגון ספינ"ל: ואם יצאת אינה חייבת חטאת דכולהו הכשיעין מינהו ודבנן גזרו דילמא שלפא ומחוויין: גמ' היכי חלילתה הכשיעין מינהו הלולי ובטלות: מהו לקלוע בהן שער בשבת לאיכה יכולה לאוקמן ולהוקמן על הסער בחוק והמים נכנסים בהן ושיבעי ליה מי חייבי בטבילה ולא קשא בהן בשבת דילמא מתרמי לה בעלת מנה ומסרחן לו לא חייבי: כל שהוא ארוג לא גזרו לצאת בו בשבת דלא חיין דלא מיהדק ספיר: דלא קפדי עליהו לישלין מרחשן בסרוחות בחמין אלמא שיילו בהו מים בהנאת רחיצה ולא שבן לבנין שעולה לא נרינה להחירו ומוחר לצ"ן בהן בשבת: דעניפן שנעפו הגך הכי בשיע דעניפן קפיד עלייהו אלא להוות ברחשה בשעה שבלה שפני המחין הטיעו ומלכלך בשרן בעלייהו מן הטבלה ואם"ל דבלה הוי הנילא מב"מ כיון דשקול לבו מטוס עיטף אחי לא יהוייהו ואסור לצאת בהן אלא אם לא נזרו לא יחיין בטבילה: לפי

(רש"י ו"ל) ור"ה ז"ל ולפי זה קשה סוגיית זן חלוקה על אוקה מימרא סבורנו שלרבי אבא אלא שבת הרמב"ן ז"ל ולמאר דאיכא למאר אלא פליגן מטו לבבא הכי קאמרינן מי אמרינן דהך תומרת יקירקה דעבדי לומר שאין' דברי' שלא בסברו בר"ה אלא אמר דנוקה'

לפי שאין אדם חונקת את עצמה להדק חוטין בצוארה וקושרת בראשה סיחו רפין: חנקין ענפי רלעים מוחבטות וכן רחבות כגון קרטלא דנר
מקולה בצוארה כנגד לבה שלא יפול מאכל סביחא לוכלא על בגדיה ויש לו מקום שנים כפין מכנסים וקושר בו רצועה רחבה וקושר סביב
צוארה וחונקת בו את עצמה בחוזק כדי שיהא בשרה בולע וקרחה נבעל: בשר ומתוך שהרצועה רחבה וחלקה אינו מזיקת: מודים חכמים
לר' יהודה בחוטי שער שאין הוצאין פירוש דוקא בראשי הגגות הוא שאין שער מוצץ לפי שאי אפשר להדקו יפה אבל לקשר נימא אחת כעצמה לו
נימא בחברתה מתהדקות הן בעינן
באין המים נכנסין שם דהא אמרי
נפ' בקרא דנר' (ד' סו) נימא אחת
קשורה חוצצה שלא אין חוצץ: שהיה
אינו יודע ואפילו לכרוך חוטין אלו
בשערותי נמי שרי לפי שא"א
לחוטי שער אלו יהו יוקר
מימא אם' והאמרי בהדי בירות שאם
אקר אחי נימין בשלם דיניהו כשלם
ולא חייבי: מאי שוטפת וכו' הקוי
בקמיע מומחה דקמני מתני' ולא
בקמיע בזמן שאינו מן המומחה הא
מומח שפיר דמי: סנהב קופר' ולא
שלפה לה מגלה ראשה: אי כגלא
דעבדא הגן מוהס שטשין לעבד
בכסוהו לסימן שהוא עבד ובהוא
קמני מתני' הספחה לא קנא נפ:
אבל כיפ של אמר כמין כובע שהחת
הסנב' דמיקרי נמי בגול ומתקשט'
בו שפיר דמי לכיון דלי שלפה ליה
מגלה שערה לא שלפה ומחויב: אם
דילמא כיפה של אמר הגן דמיישינן
דילמא שלפה ושוטה [אוהה]
מתחת הסנבה ואינה מגלה את
שערה: וכ"ש כגלא דעבדא
דלא קנא דאיכא למיחש דילמא
שלפה ליה ומייתיא ליה בזיזיה כדי
שלא הראה שפחה: תניא נמי
הכי יונאה אשה בבגול ונאנטמא
לחצר לקחן מפרש מאי אנטמא
וסיעתה היא מסיפא דברייתא'
דמסיי' ואזיל כל שהוא למטה מן
הסנבה יונאין בו: ש"מ כיפה של
אמר הגן דכגיל ליתיה תחת הסנב'
וא"ה למ"ד כגלא דעבדא הגן למה
הצירו בחצר בשלמ' למ"ד כיפה של
אמר הצירו לה בחצ' כדי של' תחנג'
כגל בגל' כדאמרי' אבל כגלא דעבדא
אמאי יש לומר דדוקא בתכשיטין
שנזרו בחצר לפי שקשה עלי' להניחן
אבל בגלא דעבדא דבגלי הוא
לו כל שאתה מצריכו להניחה הוא
הוא זריז בדבר וזכור ליעלו בהלעבר
תנו רבנן ג' דברי' נאמרו נאנטמ'
אין בה משום כלאים פרק ז"
ז"ל שטשון כמין לבד שקורין
פילטר"ה ואינה שוויה וה"ה ומה
בכך והא הגן הלבדין אסורין מפני
שהן שוטין ואינה למיתר דה"מ
מדרבנן אבל הכא מדאורייתא אמר
שאין אסור משום כלאים אלא שוע
שווי ונוח כדאמרינן במסכת נדה
(דף סח) מדאסקינהו ראמנא בחד ליטנא ליקח דא"כ לא סוה ליה למתנא סתמא אין בה משום כלאים פירן ר"י בר אחא ז"ל דאנטמא דבר קשה הוא
ובל שאינו כלאים דאורייתא בקשין שרי לגמרי דלא גזרו בהו רבנן וכדאמרי' פרק קמא די"ט (דף טו) אמר רב הונא בריה דרב אמונא אחי נמטא
במדא דנרש פריש כלומר דאנ"ג דשאר לבדים אסורין מדרבנן אחי שרי לפי שהוא קשה: מירו כי אמרינן דכל שהוא קשה שרי דוקא במידי דלא
מיקסר אלא מדרבנן אבל במידי דמיקסר משום כלאים דאורייתא אפי' קשה נמי אסור ורחים לדבר מדאמרינן בפרק קמא דברכין (דף ג) הכל
מחיבין בציצית בהנים לויים וישראלים ופרכינן מסיטא ומשני בהנים אינעריך ליה סד"א סוחל ונחיב לא תלבש שעטנז גדילים תעשה לך אמן דלא
אשהרי כלאים בגוה בלבדיסה מחייב במצות ציצית והני בהנים הוחל ואשהרי כלאים לגביהו לא ליחייבו קא משמע לן ואם איתא דנקשים אפי' כלאים
דאורייתא שרו הני אשהרי כלאים לגבי בהנים דהא אמרי' ביומא בפרק בא לו (דף סט) רב אחי אמר בגדי כהונה קשין הן ולאבי שרי אתם להעינן
קחתון אלא ודאי כי מקילין בקשין ד' קא במידי דלא מיקסר משום כלאים אלא מדרבנן בגון הלבדין שאינן שוע שווי ונוח ומשום הכי שרי אפי' בהעלה
אבל כל שהוא שוע שווי ונוח דמקסר מדאורייתא אפי' בקשין העלאה אסורה והינו דאשהרי כלאים לגבי בהנים אע"ג דבגדי כהונה קשין הם ומאחי
שנמא נמי קשין דאורייתא נהי דבהעלאה אפילו משום בגל בדאורייתא לא מפלגינן בין רך לקשה בהעלה מיהא שרו משום הלעה ליתא אלא מדרבנן
אבל אמרי' בסוף פ"ק די"ט (דף יד) לא יעלה עליך אבל אתה מלינו קחתון אבל אמרו חכמי' אסור לעשות כן שמא קברך נימא על בשרו הילבך כיון
להעלה

לפי שאין האשה חונקת את עצמה ודני מילי
בחוטין אבל בחבקין שבצואריהן כגון קרטלא
וכיוצא בהן הוצצין דאשה חונקת את עצמה
כדי שתראה בעולת בשר: ור' יהודה אומר של
צמר ושל משער וכו': אמר רב יוסף אמר רב
יהודה אמר שמואל מודים חכמי לר' יהודה בחוטי
שער שאין הוצצין הילכך יוצאה בהם בשבת
ולא אתיא לאיתויינהו ד' אמות בר"ה: ולא
בטיטפת: מאי טיטפת אמ' ר' יוסף חומרתא
דקטיפת פירו חומרתא דקטיפתא חולי ידועה
שתולין אותה בצואר מפני עין הרע א"ל אביי
ותהוי בקמיע מומחה ותשתרי לא אמר רב
יהודה משמיה דאביי אפזייני פי אפזייני ציץ:
תנ"ה יוצאת אשה בסבכה המוזהבת ובטיטפ'
וסרביטי הקבועין בה ואי זו היא טיטפת ואיזו
היא סרביטין א"ר אבהו טיטפת המוקפ' לה
בראשה כאזן לאזן סרביטין המגיעין לה עד
לחיים אמר רב הונא תאנא עגיות עשיין אותן
ממיני צבעונין עשירות עשיין אותן של כסף
וזהב: ולא בכבול לר"ה א"ר יאי כבול זה אינו
יודע מהו אי כבלא דעבדא תנן אבל כיפה של
צמר שפי' דמי אי דילמ' כיפה של צמ' תנן וכ"ש
כבלא דעבדא רב אמר כיפה של צמר ושמואל
אמר כבל' דעבדא א"ר אבהו משתבא כמאן
דאמר כיפה של צמר תנ"ה יוצא אשה בכבול
ובאצטמא לחצר ר"ש אומ' אפילו בכבול לר"ה
כלל א"ר שמעון כל שהוא למטה מן השבכה
יוצאין בו וכל שהו למעל מן השבכה אין יוצאין
בו (לחצר אין לר"ה לא) ושמואל אמר כבלא
דעבדא תנן אבל כיפה של צמר שפיר דמי
והלכתא כר אבהו דתניא כותיה ופירוש כיפה
של צמר חוטי דעמרא דגדילין ועבודין כי הוצא
ורחב שתי אצבעות שיעור ציץ בראמרי כיפה
של צמר היה מונח בראש כהן גדול ועליו ציץ
נתון שנא' ושמת אותו על פתיל תכלת · מאי
אצטמא אמר ר' אבהו בי זייני מאי בי זיינ' כליא
פרוחי פי מטלית שתולין בה מיני צבעונין כגון
גלופקר' שתולין אותה לכלה לכלות ממנ' זבוב
שאם יעמוד זבוב על פניה מתבייש לטרדו
ומצטער' בו בגון זה שתולין לבהמ' ולפיכך אין
בה משום כלאים דלאו אריג הוא ואינה מטמאה בנגעים דלאו שתי וערב
היא ואין יוצאין בה לר"ה שאינה תכשיט: ת"ר שלשה דברים נאמרו
באצטמא אין בה משום כלאים ואין

ר' מצות

לפי שאין חונק' עצמה להדק חוטין
בצוארה וקושרת בראשה סיחו רפין:
חנקין לשון קילקלי וחנק שהו' ציגל'
לאסור בו סוס: בקרטלא בגד הסוב
בצואר: בגד לבה שלא יפול המאכל
שהיא חוקל' על בגדיה ויש לו מקום
שנים כפין שעושין למכנסין וקושר
בו רצועה וסוללתו ומוללתו סביב
הרצוע' שבגד רחב הרבה וקושרין
הרצוע' סביב צואר' וחונק' את עצמ'
בחוזק שהשה בשרה בולע וקרחה
בבעלת בשר ומתוך שהרצוע' רחבה
וחלק' אינו מזיקת': חומרת'
דקטיפת' קשר שעושין לראש' קטו'
בעוקרע שלא תסלוט אוקיטוי בקמי'
מומח' דשרי מתני' לתקן ולא בקמיע
שאינה מומח' הא מומח' שרי: סבב'
שקופיי' דלי שלא מגלה ראשה:
המקפת את אפדחה מאזן לאזן:
המגיעי' עד הלחיי' מכאן ומכאן:
לו כגלא דעבדא הגן חוסס שעושין
לעבדי' בכסוהן לסימ' הוכח' שהוא
בגד ובהסי' קתני מקניתין דספחה
לא קנא בו: אבל כיפה של אמר
כמין כובע שתחת הסבב' מיקר' נמי
בבול ומתקשט: שפיר דמי דליון
דמוגליה שערה לא שלפה ומחויב:
לו דילמא כיפה של אמר הגן דילמ'
שלפה שמשה מן תחת הסבבה
ואינה מגלה שערה וכ"ש כגלא
דעבדא: ואיצטמא לחצר הגן מפר' מאי
איצטמא: כלומר פרוחי מגנבת
קטנה ולאחר קישורין שקלא שער'
ונסקו יש שערות קטנות שיצאת
און לקישורין ונקרים פרוחים כל
מה שפורחים ויוצאין לחוץ ואונדקו
לתחת קישוריה ע"י מגנבת קטנה
כלומר מוגעה אוחה שערו' היוצאות
ונעמוד פירש בע"ה: דלאו אחוב
שטוייה כמין לבד ומאי עטמא
נמי אין מטמאה בנגעי' דבגי נגעי'
בתיב בגד ולבוש מבלאים דבעינן
שוע שוי ונוח: אין

ר' מאיר אומר אינה מטמאה בנגעים דלאיר"ש אמר מ"ר

רבינו נסים במה אשה פרק ששי

ואין °מטמאין בה בנגעים שאין בה שתי וערב
ואין יוצאין בה לר"ה [שאינה] תכשיט משום
רבי איעזר בר ר"ש אמרו אף אין בה משיש
°עטרות בלות אמר שמואל יוצא °העבר בחות'
שבצוארו אבל לא בחות' שבכסותו תנ"ה יוצא
העבר בחותם שבצוארו אבל לא בחותם
שבכסותו ורמינהו לא יצא העבד לא בחותם
שבצוארו ולא בחותם שבכסותו לא קשיא הא
דתניא לא יצא בשל מתכת והא דתניא יצא
בשל טיט וכדרב נחמן דאמ"ר נחמן אמ' רבה
בר אבוה דבר המקפיד רבו עליו אין יוצאי' בו
דבר שאין מקפיד רבו עליו יוצאין תאנא לא
תצא בר"מ' לא בחותם שבצוארה ולא בחותם
שבכסות' ולאבזוג שבצוארו ולא בזוג שבכסות:
ולא °בעיר של זהב: מאי עיר של °זהב אמר
רבה בר בר חנא ירושלים דרבא כדעבד לה
ר'עקיבא לדביתהו: כרולא °רב אסר ושמואל
שרי דאנסב' כ"ע לא פליגי דאמי' כי פליגי
דארוקת מר סבר ניסבא עיקר ומר סבר רוקתא
עיקר ר'אשי מתני לקולא דארוקתא כ"ע לא
פליגי דשרי כי פליגי דאניסבא °מאן דאסר
דילמ' מישלפא ומחיי' ואתיא לאיתויי ומר סבר
מאן דרכה למיפק בבלילא אשה חשוב' ואשה
חשובה לא שלפא ומחייא: א"ל רב שמואל בר
בר חנא לר' יוסף בפירוש אמר'לן משמי' דרב
כרולא שרי: אמרו ליה לרב גבריא רבה אריבא
ומטלא ומנו ליי הוה כדאמרי'לו אחיי קידה
ואטלא אתא לנרדרעא ודרש כרולא שרי וכן
°הלכת' פירו' ניסבא (חוט של כסף או של זהב)
כרומ' שהן תתיכות תתיכות נקובו' על המטלת
ומבניס'ן לתוכן חוט להעמידן פירוש רוקתא
בגון מטלית שאותן תתיכות קבוע' על המטלי'
אמר רב יהודה אמר ר'ששת קמרא שרי והוא
חגיר שבמתנים ויש בו תתיכות קבועות כגון
כרולא איכא דאמרי דארוקת דאמר רב ספרא
מידי דהוה אטרית מוזהבת ואיכא דאמרי
דאניסב' דאמ"ר רב ספרא מידי

גר פצורה

סכל

סמ"ג סשר

מיי' פ"ג מה' מלכים הל' ו'

מיי' פ"ג מה' מלכים הל' ו'

מיי' פ"ג מה' מלכים הל' ו'

מיי' פ"ג מה' מלכים הל' ו'

מיי' פ"ג מה' מלכים הל' ו'

מיי' פ"ג מה' מלכים הל' ו'

מיי' פ"ג מה' מלכים הל' ו'

מיי' פ"ג מה' מלכים הל' ו'

רש"י

אין בהם משום עטרות בלות שנזרו עליהן שלא הצא מן המדבר ולילך מקום מקום לבר: יוצא העבד בחותם שבצוארו בשל טיט כדמסיק דלא קפיד עלי' לאיקויי אם יפול ושבר מ' ולי' משום דמירקת מרבו לא חייש' דילמא מייתי ליה בידיה אבל מחומת דרבים הא לא הוכיח דעבדו הוא לא בכסות בצוארו לו בכסות שלא בחותם שבכסותו דילמא מיפסק החותם ונפיר ומירקת מרבו שלא יחמר שהוא נעלו להראות שהוא בן חורין ומקפל עליהן על כתיפו כדי שלא יראו מקום החותם ולא יבינו שנפל ומי הטעו' על כתיפו בחשוב דב' המקפי' עליו רבו דאם יאמר לו יפלו מיד מייתי הסברי' כגון מי שיש בו מתכת אבל בשל טיט ליכא קפיד: לא תצא בהמה לא בחותם מפסיק: לא תצא בהמה לא בחותם שבצוארה פירוש משום דמחוי כמלך דאיל לחנגו: ולא בחותם שבכסות' פי' כסות שטי' לסוסי' שלא יגעו: כדעבד לה רבי עקיבא לדביתהו לאחתו במתכת נדרים: כרולא היא קוטרתו של פרחח מאון לאון יש מהן שבולעים שקרין לפ"ח של זה יש שעשי' מתנו' עוד כם הוא: לתיסבא עם הטעלו לנו לניסבא דהיינו זהב או כם דב' הניחך לאמו' דמנו דחיבב חייבו' דילמא שלא ומחוויא: דארוקתא רבעה מעויר' בזהב ובתכני עוכתא: ארוקת' לשון בגיה עיקר ולא חייבי' דילמא שלא ומחוויא הלא הטיב שמר סב' אניסב' דאיכא בגיה עיקר וחייבי' דילמא שלא ומחוויא: בפי' אמרה לן קוד' מוליך שבחתא קלמוך: משמיה דרב כרולא שרי"כ מאי דאסר רב היינו באניסבא אבל לא בארוקתא דארוקתא לכ"ע שרי: נגרא רבא דמגו דחיבב חייבו' דילמא שלא ומחוויא: דארוקתא רבעה מעויר' בזהב ובתכני עוכתא: ארוקת' לשון בגיה עיקר ולא חייבי' דילמא שלא ומחוויא הלא הטיב שמר סב' אניסב' דאיכא בגיה עיקר וחייבי' דילמא שלא ומחוויא: בפי' אמרה לן קוד' מוליך שבחתא קלמוך: משמיה דרב כרולא שרי"כ מאי דאסר רב היינו באניסבא אבל לא בארוקתא דארוקתא לכ"ע שרי: נגרא רבא

מידי

תריכא לוי תריכא: המרת מבנגו חשוב ויש שעשו' תוקו עם של זהב ויש שעשו' תוקו רעוה ומבנגו' וכב ותבני עוכות קבוטות בו: מידי דהוה תטלית מוהב' דהוי תכשיט ושרין ולמלך ולא תהוי גמי לא חייבי' שלון דרך לסתיר איזורו בשוק ויפלו בגדיו: מידי

מלחמות ה'

כתוב

אמר

מגקשא

עין משפט

עין משפט

עין משפט

מנקטא כדרי בגד שים בו שלגים כעין מכנסי ומכנסת בו רעועה ריחבה וקושרת סביב לוחרה והבגד תלוי על לבה והוא חשוב ומצוייר בזכר : ומאי נזמים נזמי האף אבל נזמי אזן מוקב לבתחלה דעדיף לה אילקח למשלף ואחוויי מפני שאינה מכוסים בקשורים : ולא בטבעת שאין עליה פטורה דקכשיב הוא לה ומאי דשלפא ומחוויא הוא דמיקסר הא יש עליה חותם חייב חטאת דלאו מקכשיב הוא ולא מאי דלאחר כלאחר יד היא כדמפרש לקמן : למאי חזיא דזלאי קכשיב הוא מדקתני ואלה חייב חטאת : הוחיל ואלה חולקת בה שערה לבתן ולבתן בחמל ראש : ופריך הא תיקה בחול בשבת לאתי חזיא דאמרת ר"ל בשבת תינה חולקת שערה ואיכא למידק ומאי טעמא לא הא ק"ל מזר חוקף ומפסקם אבל לא סורק וה"ה כשב' דברי לר"ם שאין זה פסיק ריש' ולא יעות זבוד דמסמ' מדברי רש"י ז"ל שלו היקה חולקת שערה בשבת לא היה בה מקום אבל ומאי דברי קלאי זה קכשיב הוא דלא כלי אלא הכי קלאי כשב לאתי חזיא שקבלת קרוי' הכשי דלאחר חולקת בה שער' לא הכשיב הוא ומתרצי' קנא כמין עם של זהב ים לה על רפסת בחול חולקת בה שערה בשב' מניחתה בגבד פלחת :

מתני' לא יצא אדם בסנדל כמסומר' של עץ הוא וקוחני' מסמרן לחוק התחתון עם העליון ובגמרא מפרש מ"ש בזרו דבנן : ולא ביחיד ולא בסנדל יחיד בזמן שאין בו רגלו מכ' דילמ' מחייבי עלי' ובליך ליה ומייתי ליה בדיוק בשבת שבת ובירוס מפרש דלא ליתסדו (דלא) ליעשון ליה לחבריה קוקי בגביה ומיהו בזמן שיש שם כרגלו מכ' שרי לליבת למיתם לבני ובגמ' בעי בהי מינייהו יהיב לי' ולא בתפלין דמרי בגמר' דלא מכשיר ליבת דמ"ל שבת לאו זמן תפלין הוא דאסור לא אפי' למ"ל שבת זמן תפלין הוא אסור דילמא אתי לאיתויינהו אדם ר"ה בלומר אם בת ליפנו : ולא בקשיב שבוקנין לרפואה : שאין מן המומחה אבל קשיב מומחה שרי דקכשיב הוא לחול לאח' ממלבוטיו : סריין וקסל ומגביס מבר בגמר' אינו חייב חטא' דלא מסוי בינהו לא כמלבוטו בינהו בחול למלחמ' ומיהו לבתחל לא יצא דבר' כיונא למלחמ' : גמ' שליפי הסמל היו בני אדם המסמני' עלמן מן הסמ' היו: הנכנס יכנס שהנכנס יראה אחלה שאין לה' רוחהו והיוצא לא יצא שמא יראה אויבו ויכירו שאינו כאן : נסכך שנלו לה שבי פיות ויבול להנטלו מבני לדדין אבל ניכר מהו לכנים ומהו לאחור ובגמרא זה הסוך נראה הנכנס כאלו יוצא וניכר מקומו בקרקע : והרגו זה אם בדחייקון : ויהי סנלילהן מסומרין לחיבא בגופיה לחיסורא שאין עושין בו מלאכה ובקנים בגבי בנסיון ובגבי מדרשות כי ההיא מעשה דהוה בגופיה לחיסורא בעשי מלאכה : והיינו דתנן בי"ש אין משלחין בגופיה לחיסורא בעשי מלאכה : ולא יצא אדם בסנדל המסומר בחמירו הוחיל ובאלה תקלה על ידו זה הכלל דקתני הא המסומר שאינו קטר קטי שאין נאוקן בו בחול בין שהוא כלי קטיה :

לא

מידי דהוה אאבנט של מלכים ובל בני ישראל מלכים הם ובין דאניסב' שרי לרישנ' בתרא כ"ש דארוקתא והרכתא כלישנא בתרא אמר רב אשי האי ריסיקא אי אית ליה מפרחייתא שרי ואי לא אסיר ובי' ריסיקא חגורה של עור ונקראת ברשון ישמעאל מנגקא אי אית ליה מפרחייתא שהן כגון שרביטין (א) הרי הוא תכשיט ומותר לצאת בו ואי לא נעשה כמשוי ואסו' : ולא בקטלא ולא בנזמים : מאי קטלא מנקטא פארי ושמה בלשון ערב מבנקא ומאי נזמים נזמי האף : ולא בטבע שאין עליה חות' הא יש עליה חותם חייבת חטאת וכן הלכה : ולא במחט שאינה נקובה למאי חזיא הרגמא רב אחא נרשאה קמיה דרב יוסף היאיל ואש' חילקת בה שערה ובשב' למאי חזיא תני' כמין טס של זהב יש לה בראשה ° בחיל חילק' בה שערה ובשבת מנחת על פדחתה : מתני' לא ° יצא האיש בסנדל מסומר ולא ביחיד בזמן שאין ברגלו מכה ולא בתפילין ולא בקמיע בזמן שאינו ° מומחה ולא בשריון ולא בקסדא ולא במגפיים ואם יצא אינו חייב חטאת : גמ' סנדל מסומר מ"ט לא א"ר אבא אמר שמואל שלופי השמר היו והיו נהבאין במערה ואמרו הנכנס יכנס והיוצא לא יצא נהפך סנדלו של אחד מהן כסבורין הם אחד מהן יצא והכירו בהם אויבים ועכשו באין עליהם דחקו זה את זה והרגו זה את זה יותר ממה שהיו הורגין בהם האויבים א"ר אלעזר בן אישע במערה היו יושבין ושמעו קול מעל המערה דחקו זה את זה והרגו זה את זה יותר ממה שהיו הורגים בהם האויבים : רמי בר יחזקאל אמר בבית הכנסת היו יושבין ושמעו קול מאחורי ב"ה בסבורין הם אחד מהן יצא והכירו בה אויבים וכו' באותה שעה אמרו לא יצא איש בסנדל המסומר לא שנא בשבת ולא שנא ביום טוב בשב' מאי טעמא לא דאיכ כינופיא דאיסו' מלאכ' ביום טוב נמי איכא כינופיא דאיסור מלאכה והיינו דתנן בי"ט אין משלחין סנדל מסומר ולא מנעל שאינו תפור : אמר רב יהודה אמ' שמו' לא

רש"י

אדלי דהוה אלבנט של מלכי' שעשוי כולו לתיסכת וכל ישרא בני מלכים ורחוויי לו : קרי המיינו קתמרים כה ולאי מבו הוא ואסור וכן עיקר : ריסוקא תיכות מעיל רחב' ריסקא ברי"ש בלע"ז : מכרחיים' רגומו' לעיוות בו לקושר' ולהדיקה סביב שרי למילבל ולוכל למיסם דלמא מבהרי קישרי וגשל ואתי לאחוויי מינקטא פארי בגד שים לו שלגים כמין מכנסים ומכנס בו רעועה וקושר' סביב לוחרה והבגד תלוי על לבה והוא חשוב ומצוייר בזכר וה"מ כמו הני עגול ומוסרת ואחות בו מפקתי הלוקה והסכנס בולע את מאר' והוא של זהב : נזמי האף אבל נזמי אזן מוקבין לבתחיל' דעדיף ליה מילבת למשלף ואחוויי אחזויה מבטוסת מקיסוריה : ולא בטבעת שאין עליה חותם אבל יש עלי חות' חייבת חטא' דלא הוי תכשיט : למאי חזיא דקתני אינה חייבת חטאת חלמא הוא חותם כלי עליה בתקנת דלא אין חותם כלי עליה בלבל למאי חייבת חייבת חטאת : חולקת לבתן ולבתן שקורין בגרייי"ז בלבנו : ובשב' למאי חזיא הרי בשב' אינה חולק' שערה : טס של זהב יש לה על ראש בחחד והבני עוקן דהוי בחול חולק' שער' בשוקן ובשב' מוקן בשבנב והטס שנרחם הבני מונח על פדחתה : מתני' סנדל המסומ' של עץ הוא וקוחכין בו מסמרים לחוק התחתון עם העליון ובגמרא מפר' טעמ' : ולא ביחיד ולא בסנדל יחיד בזמן שאין ברגלו מכה ובירוס מפרש דלא ליתסדו לחבריה קוקי' כגביה ורבוקי' מכרשי' דילמ' מחבו ומקיל ובליך ומחוי לי' ביבי' בבחתה שבת אמרה : לא בתפילין שטוטפות אפרש בגד' : ולא בקמיע שטוטפות לרשות שאינו מן המומח אבל קמיע מומחה מרי דקכשיב הוי לחול' בת' בגמרא : אינו חייב חטאת דטלהו מלבוש ביינהו לא יצא דגרתה כיונא למלחמה : גמ' מילפי הסמל בני אדם המסמנים ירחה בחיל' שאין מן הנכנס יכנס שהנכנס ירחה בחיל' שאין רוחהו : ל יצא כי סמא ים אויבים בחון וינינו שאנו כאן : נהפך סנדלו שים לו שבי פיו' ויוכל לנוטלו לב' לדדין אבל ניכר מהו לכנים ומהו לאחור והבטולו זה הסוך נראה זה הנכנס כאילו יצא ומקומו ניכ' בקרקע : והרגו זה אם בדוחיקון והיו סנדליה מסומרים כאותן שעושין לרגלי סוסי' לאיסיהם עבים : לאיכא כינופיא וכמין המאורע. בגופיה לאיסורא שאסור בעשיית מלאכה ונאסרו' לנבי מנגיות ולנבי מדרשות כי הא מעשה דהוה בגינופיא לאיסור עשיית מלאכה והמעשה אירע בשבת : אין משלחין לאו בר נעילה בי"ט הוא ונקנן כל שאין ניאוקן ממנו אין משלחין אותן ביום טוב : לחוק

מנקטא דאי בחיתון הוה אמינא ה"מ הוא של מתכת ואותם של אלעזר הוא שעשאו אבל הוא מתכת אחיה בבשיש קבלו ראשונה אחת של מתכת חייבת חטאת דלאו אינים כלי והיינו דאיכא דאיכא לה מרחא דאלאי ומיתבריה עליה אחרתא לאחרי דאיכא דרך הנאה ולהיות דרך מבשיר נשים מסמנים דאותה רבי ראיה לאחרי דאיכא הוא יש עליה חותם חייבת חטאת בר בחמיה ראמר עיקר מבקה חותם ואין הנאה ר' עצמה מחלקת :

המאור הקטן

להכשיר שהל אינ מאחר לצאת בו אפילו לר"ל ולא הראשונו דלמא שלוקן ואחוויי ובן מבטל' שיש עליה חותם ובן מבטל הרב ר' שמואל הלוי הנגיד מבבלת שיש עליהן חותם שאות האיש לבא"בת אמ' לרשות הרבים בשבת ותראון דברי ריבוי יוסף מאור בות בסקומו ההרחא עיבולא ריבי יהודה בשאת בנשק בחומרתא דבדרשא בבבת מוקר קמ"ב אי מחמך את ואתי שבע שאין עליה חותם האמה ולאחר יצא בה בהבנת חשיבות הבגדים והשבלת הלי הן בכל הכלים הנשלין בחצר והא בריתא שאחר הוא עובדא והתרא בנשק בחומרתא דבדרשא בבבת מוקר קמ"ב אי מחמך את ואתי שבע שאין עליה חותם האמה ולאחר יצא בה בהבנת חשיבות הבגדים והשבלת הלי הן בכל הכלים הנשלין בחצר אבל אם יצא לרשות הרבים ואם יצא הייב חטאת דבמאי רש"י מפר' לה לחדא בבבע' שיש עליה חותם ואם הן לא הוציאה האיש באצבעו דרך קישוטא אלא בתוך ידו ואין לשון נשק מוכא בן ובתחנא עובדא דבבבת מי שהבך את ואתי נר' לנו בארוכנו בחומרת' דבדרשא שהיא שבת שאין עליה חותם שלו הוא שבת שיש עליה חותם אבל לרשו' הרבים הוה פוחר לצאת בה. בראשונה לא הוחזקנו בשיש בילבא שלוה ובחוי ובדאיתא' על הוהיו עוכר' ההוא בריתא דהוציאו בם ובנשים וכו' אלבא לרשות הרבים אסור ואיא שבוקין לחיתר לצאת לחצר בכל הכלים אחר האיש ואחר האמה שהוא ברבי יהודה נשיאה דבשק בחומרתא דבדרשא בבבת מוקר קמ"ב אי מחמך את ואתי שבע

לא שנו לא להוק שמסמרוניקון נעבו לחוק הערב שקורין שו"לא עם הפנקא שקורין אנפיגייא : אבל לגני מוסר דלא גזרו לא מעין המאורע
והכהן לחוק הוו : שתים מכאן לגד מינון תחת ברשבו ולגד עקבו : ושתים מכאן לגד פרשיתי : תרסיוקיון רשוטיון : קטרן
מנבסים שהן מנעל של עור בנים מן הסנדל ותפרו : מוסר שמעתי מר' יוחנן ושעמא לא ידענא : עשאו לאסמר : במין קלבוס שני רחשין חדין
וכסוף ונשקנה משאר מסמרות ונותן שני רחשין בגין בגמרי בפס סוט (ד"יש) קלבוס של ברזל הין מעילן לתוך פיס : תפסו פולו במסמרי ע"כ

לא שנו לא להוק אבל לגני מוסר ובמה לגיר' יוחנן אמר חמש בזה וחמש בזה ור' חנינ אמר שבע בזה ושבע בזה א"ל רבי יוחנן לרב שמן בר אבא אסברא לדידי שתים מכאן ושתים מכאן ואחת בתרסיותיו לר' חנינא שלש מכאן ושלש מכאן ואחת בתרסיותיו : א"ל אילפא לרבה בר בר חנה אתון דתלמידי דרבי יוחנן אתון עבידו כרבי יוחנן אנן נעביד כר' חנינא : בעא מיניה הרוי רצענא מר אמי תפרו מבפני מהו א"ל מותר ולא ידענא מ"ט אמר רב אשי ולא ידע מר מ"ט כיון דתפרו מבפנים הוה לי' מנעל ובסנדל נזהו ביה רבנן במנעל לא גזרו ביה רבנן בעא מיניה רבי אבא בר זבדא מרבי אבא בר אבינא עשאו כמין קלבוס מהו א"ל מותר איתמר נמי א"ר יוסי בר' חנינא עשאו כמין קלבוס מותר אמר רב ששת חיפהו כולו במסמרי כדי שלא תהא קרקע אוכלתו מותר תניא כותי דרב ששת לא יצא אדם בסנדל המסומר ולא יטייל בו מבית לבית ואפי' ממט' למטה אבל מטרטלי איתי לכסות בו את הכלי ולסמוך בו כרעי המטה ור' אעזר בר' שמעון איסר נשרו רוב מסמרותיו ונשתיירו בו ארבע או חמשה מותר ורבי יהודה מתיר עד שבע היפהו בעור מלמטה וקבע בו מסמרי מלמעל מותר עשאו כמין טס או כמין יתד או חפהו כולו במסמרי כדי שלא תהא קרקע אוכלתו מות' : ולא ביחיד בזמן שאין ברגלו מכה טעמ' דאין ברגלו מכה הא יש ברגלו מכה נפיק באותה שאין בה מכה כחייא בר רב וכר' יוחנן דאמר עשיתה של שמאל מכה : ולא בתפרין ולא בקמיע : אמר רב פפא לא תימא עד דאיתמחי גברא ואיתמחי קמיעא אא כיון דאיתמחי גברא אע"ג דלא אתמחי קמיע דיקא נמי דקתני ולא בקמיע בזמן שאינו מן המומה ולא קתני בזמן שאינו מומחה שמע מינה ת"ר אי זהו קמיע מומחה כל שריפא ושינה ושילש אחד קמיע של כתב ואחד קמיע של עיקרין אחד דולה שיש בו סכנה ואחד דולה שאין בו סכנה ולא שנכפה אא שלא יכפה ויקשו ויתיר אפי' בר"ה ובלבד שלא יקשרנו בשיר ובטבעת ויצא בו לרשות הרבים משום מראית העין והתניא אי זהו קמיע מומחה כל שריפא ג' בני אדם כאחד לא קשי הא לאתמחויי גברא והא לאתמחויי קמיעא אמר רב פפא פשיטא לי

תרתא

רש"י

לא שנו לא להוק אבל לגני מוסר ובמה לגיר' יוחנן אמר חמש בזה וחמש בזה ור' חנינ אמר שבע בזה ושבע בזה א"ל רבי יוחנן לרב שמן בר אבא אסברא לדידי שתים מכאן ושתים מכאן ואחת בתרסיותיו לר' חנינא שלש מכאן ושלש מכאן ואחת בתרסיותיו : א"ל אילפא לרבה בר בר חנה אתון דתלמידי דרבי יוחנן אתון עבידו כרבי יוחנן אנן נעביד כר' חנינא : בעא מיניה הרוי רצענא מר אמי תפרו מבפני מהו א"ל מותר ולא ידענא מ"ט אמר רב אשי ולא ידע מר מ"ט כיון דתפרו מבפנים הוה לי' מנעל ובסנדל נזהו ביה רבנן במנעל לא גזרו ביה רבנן בעא מיניה רבי אבא בר זבדא מרבי אבא בר אבינא עשאו כמין קלבוס מהו א"ל מותר איתמר נמי א"ר יוסי בר' חנינא עשאו כמין קלבוס מותר אמר רב ששת חיפהו כולו במסמרי כדי שלא תהא קרקע אוכלתו מותר תניא כותי דרב ששת לא יצא אדם בסנדל המסומר ולא יטייל בו מבית לבית ואפי' ממט' למטה אבל מטרטלי איתי לכסות בו את הכלי ולסמוך בו כרעי המטה ור' אעזר בר' שמעון איסר נשרו רוב מסמרותיו ונשתיירו בו ארבע או חמשה מותר ורבי יהודה מתיר עד שבע היפהו בעור מלמטה וקבע בו מסמרי מלמעל מותר עשאו כמין טס או כמין יתד או חפהו כולו במסמרי כדי שלא תהא קרקע אוכלתו מות' : ולא ביחיד בזמן שאין ברגלו מכה טעמ' דאין ברגלו מכה הא יש ברגלו מכה נפיק באותה שאין בה מכה כחייא בר רב וכר' יוחנן דאמר עשיתה של שמאל מכה : ולא בתפרין ולא בקמיע : אמר רב פפא לא תימא עד דאיתמחי גברא ואיתמחי קמיע דיקא נמי דקתני ולא בקמיע בזמן שאינו מן המומה ולא קתני בזמן שאינו מומחה שמע מינה ת"ר אי זהו קמיע מומחה כל שריפא ושינה ושילש אחד קמיע של כתב ואחד קמיע של עיקרין אחד דולה שיש בו סכנה ואחד דולה שאין בו סכנה ולא שנכפה אא שלא יכפה ויקשו ויתיר אפי' בר"ה ובלבד שלא יקשרנו בשיר ובטבעת ויצא בו לרשות הרבים משום מראית העין והתניא אי זהו קמיע מומחה כל שריפא ג' בני אדם כאחד לא קשי הא לאתמחויי גברא והא לאתמחויי קמיעא אמר רב פפא פשיטא לי

רמאור הקטן

כתב הרי"ף ז"ל בתלי מכה נפוק בשות' פשוטן כה מכה בחייא בר רב וכר' יוחנן דאמר עשיתה של שמאל מכה ולי תראה דרבא דהתם דתלמא דאמרי' דלמא ר' יוחנן דרב הוא ומברייא מבריא ליה ומשומה דרבי יוחנן דרב הוא ומברייא אבר רב נפפא לא תימא קר דאיתמחי גברא ואיתמחי קמיעא בלומר דלא מהני דאיתמחי גברא קר דאיתמחי קמיעא אלא כיון דאיתמחי גברא אע"ג דלא איתמחי קמיעא וכ"ש דאיתמחי קמיעא ולא איתמחי גברא לפי שהעיקר הרפואה תלויה בקמיעא והיינו כל שריפא ושנה ושילש דאיתמחי גברא ואיתמחי קמיעא דאמר באדם א' אלמא דאחר לצאת בו הוא דאמרא בכל שריפא ג' בני אדם כאחד אי דלא שמא בקמיע כלום אוקמינא לאתמחי גברא שהמאמינו יותר תמידי מהמחמת הקמיע ובגי' בה שלשה בני אדם והא דאמר רב פפא הכי קמיעא לתלתא בגרי קמיעא איתמחי גברא דלא איתמחי דבמתא גברא דאיתמחי ר"ל דשמיה הכי אוכלא ליה לרב פפא מי מרמאן בתא מילתא אמתחי גברא לאתמחי קמיעא דלא נהגא מילה דתמהא גברא הוא בתא או מילתא בר לאתמחוי גברא עבי אתמרי ואמרי מילה דהוא גברא הוא דקמיע בתבא הוא

מתמחה לארץ ואכהו כרשנו ומכילו : אלא שלא יכפה שבא מתמחה נכפה ורוחה שלא נכפין ורוחה שבא יכפה : מפני מרחיק מין דלא מיחוי במקן דבני ליה לרפואה אלא לתכשיט ולא תכשיט הוא אלא לתכשיט ולא תכשיט הוא אלא לתכשיט ולא תכשיט הוא

תלתא קמיעי לתלת' גברי תלת' תלת' זמני
אתמחי גבר' ואתמחי קמיע' תלת' קמיעי לתלת'
גברי חד חד זימנ' גברי אתמחי קמיעא לא
אתמחי חד קמיע' לתלת' גברי קמיע' אתמחי
גבר' לא אתמחי בעי רב פפא תלת' קמיעי לחד
גבר' מאי קמיע' ודאי לא אתמחי גבר אתמחי
אי לא אתמחי מי אמרינן האי כיון דאיתסי
תלת' זימני ודאי מומחה הוא אי דילמ' מזלי
דהה הוא גבר' דמקבל קמיע' מאי תיקו ° איבעי'
להו קמיעין יש בהן משום קדושה אי דילמ'
אין בהן משו' קדושה למאי הלכת לאצולינהו
מן הדליקה ת"ש הברכות והקמיעין אף על פי
שיש בהן אותיות של שם ומענינות הרב של
תורה אין מצילין אותן מפני הדליקה ונשרפין
במקומן ולא לענין ° גניזה מאי ת"ש היה שם
כתוב על ידות הכלים ועל כרעי המטה הרי זה
יגוד ויגנון לא להכנס בהן °לבית הכס מאי יש
בהן משו' קדושה ואם אי דילמ' אין בהן משו'
קדושה ושרי ופשטינן אם היו מחופין ° עור
שרי' למיעל בהו לבית הכסא ואי לא אסיר
ותפילין היינו טעמ' דאין נכנס בהן לבית הכס'
לא חולצין ברחוק ד' אמות ואוחזן בבגדו ובידן
ונכנס משום שי"ן שלהן דאמר אביי שי"ן של
תפילין הלכה למשה מסיני: ולא בשריון ולא
°בקסדא ולא במגפים: שריון זרדא קסדא
אמר רב סגורתה ונקראת בלשון ישמעא ביצ'
והוא כובע שבמקר' דכתיב וכובע נחשת על
ראשו מגפים אמר רבה בר רב הונא פזמקי
פירוש מיקי דעבדי להו מברזל' או מנחש' ולית
להו ניותא דכרע': מתני' לא תצא °אשה
° במחט נקובה ולא בטבעת שיש עליה חותם
ולא בכולייר ולא בבלת ולא בצלוחית של
פלייטון ואם יצאתה חייבת חטאת דברי ר"מ
וחכמים פוטרין בכובלת ובצלוחי של פלייטון:
גמ'

רש"י

קלתא קמיעין ב' מיני לחש: שלשה זימנין כל לחש ריפא שלשה פעמים ולאי אדם אחד ° אתמחי מיד כולו קמיעו לעולם שברי הועתה בשלשה מיני קמיעין: ואתמחו קמיעוב' קמיעות הללו בעשה מומחי מיד כל אדם שברי ריפא כל קמיע שלש פעמים ואין לומר מול הרופא הוא דאין הדבר קלוי נמול הרופא אלא נתבטלו ואין לומר נמי מול המולה נרים שמהרפא ע"י קמיעות שברי בשלשה בני אדם מומחה: קמיעא לא אתמחי לבא מיד רופא אחד: חד קמיע שלש לתלתא גברי לחולי א' קמיע' אתמחי מיד כל אד: גבר' לא אתמחי לחולי זה: בעי רב פפא קמיע' ולאי לא אתמחי שברי כל א' לא ריפא לא פעם אחת אז דילמא מזליה דהאי גברא מזלו של חולה זה הו' המקבל קמיעא בעמ' שכל קמיע' מועיל לו אבל לעיל ברים' ובזה ושלש לא חייסינן להכי לפי שהמחאתו של קמיע קלוה בעשיתו ונתקנו: ולפיכ' יותר יש לחלות בעין הרפוא' נתקון הקמיעא מבמזלים דהאי גברא אבל הכי דבהמחת' גברא פשקי וכבר פירשתי להמחת' גברא אלויה בזמנו של רופא בהא דליכא בהא דאיכא בגרס אז מול החולה פירשתי שמועה זו לפי שעתו של רש"י ו"ל"ל הדברים ממש אבל מ"מ הוא סוב' לכל היכא דאתמחי גברא יוצאין לר"ה בכל קמיע' שעשה: אבל בתוספות אין סוברין כן שהם אומרי' לעולם לא אמרי' אתמחי גברא לכל קמיע שעשה אלא אתמחי גברא היינו שעשה שלשה קמיעין מענין אחד דאתמחי לכל קמיעין שיכולו אתמחו הלחש לאותו החולי ואתמחי קמיעא היינו שאותו כתב ממש ריפ' שלשה אבני ירושלמי נאמן אדם לומ' בקמי' ע' רבאתי בו ב' פעמי': איבעי' להו קמיעין יש בה קדוש' וכו' לאצולינהו מבני הדליקה בשבת כשאר כתבי הקדש: הברכות שתקנו חכמי' כגון תשע של ר"ה שיש בהן מלכיות וזכרונות ושופרו': מעניינו' מפרשיו' הרבה שבותבין בהם מקראות של רפואות: יגוד ויגנון יקון מקום

ג' ופ"ם אם מוחר לכתב בתוקה קמיעין שעו' לתיבוקות מחוצין כשי' וחקות עליהן מנחת לוחות של סם:

ג' הרא"ש בתב שם ב' כמה אם דאשה יוצאת בחוטי שמעמדת בם קיסוד' לבתה' וכן בחוטי שחורת בם שברים וכן כל כיוצא בזה ומכו' בתב בשור ת"ה סי' שא לא חלק בין קמי' לחוטי בקוסם לו לא ושמב' אוסר לצאת בחוטי שקושרי' בו סביב צוארם בחלוקה לו בשביבים דשמו בשמורת קשורים ובן בתב סמרדבי:

ר מצוה

בעמי': קלתא קמיעי לתלת' גברי הד ומכל בגרא אתמחי לכל קמיעין שיעשה: קמיעא לא אתמחי מיד בם שברים וכן כל כיוצא בזה ומכו' בתב בשור ת"ה סי' שא לא חלק בין קמי' לחוטי בקוסם לו לא ושמב' אוסר לצאת בחוטי שקושרי' בו סביב צוארם בחלוקה לו בשביבים דשמו בשמורת קשורים ובן בתב סמרדבי:

ובקמיע הא' ריפא בו אדם אחד ב'

ר"ה בשם ר"ת

מ"ר מבלי חסי

מבלי חסי

מבלי חסי

רבינו נסים במה אשה פרק ששי

גמ' אמר עולא וחילופיהן ר"ל באיש כלומר אם יצא האיש במחט שאינו נקובה ובטבע שאין עליה חותם חייב חטאת ואם יצא בטבע שיש עליה חותם ובמחט נקובה פטור אבל אסור והכין הוא מסקנ' דשמעת' ולאו הוצאה כראת' יד הוא דכיון שפעמי שאר' נותן לאשתו בחול טבעת שיש עליה חתם לרהוליב לקופס ומניחת' בידיה עד שתגיע לקופס נמצאת דרך הוצאת בכך ואינה כלאחר יד ופעמים נמי שהאשה נותנת לבעלה בחול טבע שאין עליה חותם לרהוליבה אצל האומן ומניחה באצבעו עד שמגיע לאומן ונמצ' דרך הוצאתו בכך בחול וכיון שדרך הוצאתו בחול באצבעו בכך אם יצ' בה בשבת חייב חטאת: ולא בכולייר מאי כולייר אמר רב מכבנתא יש שפירשי אותה טילסאן ויש שפירשו אות מידי דמקיף לרישיה כדאמרי ביומ' כהנים מוקפין ועומדין כמין כוליר: מיבלת אמר רב יוסף חברת דפליון פי חולי של בושם שמתקשט בו להעביר ריח רע ממנה ועיקר לשון פליון מלשון בלילה בשמן דמתרגמי דפיל' במשח: א"ר אמי ואמרי לה במתנית תאנא ג' דברי מביאין את האדם לידי עניו ואלו הן המשתין מים בפני מטתו ערו' ומי שאשתו מקללתו בפניו והמזלזל בנטילת ידים המשתין מים בפני מטתו ערו' לא אמרן אא"כ דמהדר אפיה לצורי אבל לבראי לית לן בה וכי מהד אפיה לפוריא נמי לא אמרן אא"א אארע' אבל אאבנ' לית לן בה והמזלזל בנטילת ידים כדר' זריק דא"ר זריק א"ר אעזר כל המזלזל בנטילת ידים נעקר מן העולם אמר רבא לא אמרן אא"א דלא משא כלל אבל משא ולא משי לית לן בה ולאו מילתיה היא מדרב חסד דאמ' רב חסד' אנא משאי מלי חפנאי מיא ויהבו לי מלי חפנאי ומי שאשתו מקללתו בפניו אמר רב על עסקי תכשיטיה והוא דאית ליה ולא עבד לה: מתני' לא יצא האיש לא בסיף ולא בקשת ולא בתרים לא באה ולא ברומח ואם יצ' חייב חטאת ר"עזר אומר תכשיטין הן לו וחכמים אומרי אינן לו אא"כ גנאי שנ' וכתתו חרבות לאתי' גו' והלכ' כרבנן בירות טהור ויוצאין בה בשבת כבלים טמאים ואין יוצאין בהן: גמ' יתיב ר"אבין ור' הונ' קמיה דר"י ויתיב ר"רמיה. וקא מנמנו ויתיב ר"אבין וקאמר ביר' באחת כבלי בשתים א"ל רב הונ' אי ואי בשתים ומטלין שלשלת ביניהם ונעשו כבלים אתעיר בהו ר"רמיה ואמר ישר וכן א"ר יוחנן אמר רב ששת למה

רש"י

וחילופיהן בחוט טבע' קלי דטבע' שים עליה חותם אם יצא פטור ושאין עליה חותם אם יצא חייב חטאת ובאם יש עליה חותם אין חייבין אין עליה חותם פטור אם יש עליה חותם הכשיט לאיש הוא הכשיט לאשה: לקופסא קיבה שדיי"ל בחשבנו תקרון בלנו וי"מ שהקופס חתום בו וכשמוקחתו תחזר וחוקמ בו ול"נ לי דל"ל מנחת בחבנ' עד שתחזירנו לבעל מיבעי ליה: אבל אומן לקבנו ומניחה בחבנתו אלמא דרך הוצאה היא: מכבנתא לשון כבנתא: דמילין פס שריתו ערב בלסמ' בלשון ואם שריתו ערב שונבתא עליה: לידי כמו' דאמרי' בכל הכבר דשרת דבנוקת בגיל שמי' ונגיל קרי לי ואיכא מקום מיוחם ומשתין לפני מטתו הייב מיתה: ערום תורתה דמילת נקב דמתוך שהוא ערום אינו יכול לחזן להסתיון דשורת הוא לבנות ולבלה: ומיהו למרחוק: מטא ולא מש שאין רוחן ומשמשף יפה אבל מעט מים מן מטא נגבן רבינו שאינו רוחה בעל עיסקי תכשיטים מלומדים: בל עיסקי תכשיטים שאינו רוחה לקנות לה: מיתני' לא בסילה מטרס בגמרא קולפה מלשון בלבו: אין לו אלא בגלי לעתי' לבד: גמ' בירית בחתת מטוקים כמין אגבר: בקטי' בשתי טוקים: תכשיטין

אמר עולא וחילופיהן בחוט טבע קלי דטבע שים עליה חותם אם יצא פטור ושאין עליה חותם אם יצא חייב חטאת ובאם יש עליה חותם אין חייבין אין עליה חותם פטור אם יש עליה חותם הכשיט לאיש הוא הכשיט לאשה: הוא לאחר יד אין דרכו לחזור לכך דרך מלבוש: לקופסא קיבה שדיי"ל בחשבנו תקרון בלנו וי"מ שהקופס חתום בו וכשמוקחתו תחזר וחוקמ בו ול"נ לי דל"ל מנחת בחבנ' עד שתחזירנו לבעל מיבעי ליה: אבל אומן לקבנו ומניחה בחבנתו אלמא דרך הוצאה היא: מכבנתא לשון כבנתא: דמילין פס שריתו ערב בלסמ' בלשון ואם שריתו ערב שונבתא עליה: לידי כמו' דאמרי' בכל הכבר דשרת דבנוקת בגיל שמי' ונגיל קרי לי ואיכא מקום מיוחם ומשתין לפני מטתו הייב מיתה: ערום תורתה דמילת נקב דמתוך שהוא ערום אינו יכול לחזן להסתיון דשורת הוא לבנות ולבלה: ומיהו למרחוק: מטא ולא מש שאין רוחן ומשמשף יפה אבל מעט מים מן מטא נגבן רבינו שאינו רוחה בעל עיסקי תכשיטים מלומדים: בל עיסקי תכשיטים שאינו רוחה לקנות לה: מיתני' לא בסילה מטרס בגמרא קולפה מלשון בלבו: אין לו אלא בגלי לעתי' לבד: גמ' בירית בחתת מטוקים כמין אגבר: בקטי' בשתי טוקים: תכשיטין

אמר עולא וחילופיהן בחוט דטבע שים עליה חותם אם יצא פטור ושאין עליה חותם אם יצא חייב חטאת ובאם יש עליה חותם אין חייבין אין עליה חותם פטור אם יש עליה חותם הכשיט לאיש הוא הכשיט לאשה: הוא לאחר יד אין דרכו לחזור לכך דרך מלבוש: לקופסא קיבה שדיי"ל בחשבנו תקרון בלנו וי"מ שהקופס חתום בו וכשמוקחתו תחזר וחוקמ בו ול"נ לי דל"ל מנחת בחבנ' עד שתחזירנו לבעל מיבעי ליה: אבל אומן לקבנו ומניחה בחבנתו אלמא דרך הוצאה היא: מכבנתא לשון כבנתא: דמילין פס שריתו ערב בלסמ' בלשון ואם שריתו ערב שונבתא עליה: לידי כמו' דאמרי' בכל הכבר דשרת דבנוקת בגיל שמי' ונגיל קרי לי ואיכא מקום מיוחם ומשתין לפני מטתו הייב מיתה: ערום תורתה דמילת נקב דמתוך שהוא ערום אינו יכול לחזן להסתיון דשורת הוא לבנות ולבלה: ומיהו למרחוק: מטא ולא מש שאין רוחן ומשמשף יפה אבל מעט מים מן מטא נגבן רבינו שאינו רוחה בעל עיסקי תכשיטים מלומדים: בל עיסקי תכשיטים שאינו רוחה לקנות לה: מיתני' לא בסילה מטרס בגמרא קולפה מלשון בלבו: אין לו אלא בגלי לעתי' לבד: גמ' בירית בחתת מטוקים כמין אגבר: בקטי' בשתי טוקים: תכשיטין

המאור הקטן

הוא ראמר עולא וחילופיהן באיש פירשה רבי' שרירא ורבינו האי גאונא ל"ל דלא אחוש קאי כמו שפירשה הרי"ף בחל אלא במבנות בלחור קאי זו שבעתו מבעת שאין עליה חותם הפשוט ראשה לא הצא דילמא שלבה ומחוטא הוא יצאה מסורה לפי שהוא תכשיטיה ובטבע שים עליה חותם ואחלופיהן באיש שבטבע שים עליה חות' הוא לו תכשיט ובטבע שאין עליה חות' קראנו' ואמבנה של פלטים ובזר שבראינו המבנע' שאין עליה חותם לא יצא הוא יצא חייב חטאת והוצאה לכך בין לאיש בין לאשה לבל אחר ואחר במה שהחייב בו ברבים דאמר רב' מקומות שעדים נתן לאשתו ורגילותה בארון בלילה ומניחה בתוך בלילור באצבעו אלמא דרך הוצאה היא כאצבע ומנגרה בשבת אין חייב חטאת לאנשים ולנערי ותינוק יש בהן שבות ומחוטן ומחוטרות שבדים לקטרי כפלים ומחבנין ומבין יוכיח לקח הוא הראשון' שבהבנו לבעלה הוא אחרה הקשרי לכך ולכן ויש מפרשים אותו כמו שפירשנו שהוא עשוי לאיש ולא' מדבר עליה שבלו באיש נזירה בשום אשה ויש מפרשים אותו שהוא עשוי להכשיט ולשמוש בו ויבטלו ומה ר"ש אחר מחוור אלא אין לנו מכל זה לאסור לאיש בשבת שיש עליה חותם בשבת בשום דלא הוי לשמשה שחמשה בין שהוא עשוי לשמשה בין שהוא בשבת אין בו בשבת שיש עליה חותם שאין מותר לחתם בשבת וקי שומה הוא ויש בה שהלק בה ורוצה לחסות לו אין אנו חושבין לפי שקל הלבוש שלנו אנו מחשבין לפי הלכים דלא לחשבינן באיש דילמא שלקח ומיהו ר"א לשבת שיש עליה חותם הוא דאמר רב הוא דאמר רב הוא דאמר רב מפני מראית עין שמא בחרי הרים אמר כתב הרי"ף בפרק הבית שבשבת וקבע הלכה כחיה ויש להקשות דרבינו על דברי שהוא כתב בפסח בחמה הוא דאמר רב הוא שוקק לה ויש בצדה ומשמילה בחצר ונראה שהוא עליה דרב בראשקינא בפרקין דחמא בראשי ולדיהן הים מחוי עיקר דתנן שוטרן בחמה אבל לא בגבר דקם ואל"ג דבפסח ע"א מקשינן אליבא דרב לא חייבינן לה הכא ובפסח יש לנו בדיבא מה באלשור בדמקשי' ומשקיל' בגמרא בפרק תיאות שבת אליבא דרב"ל דאמר בתן שהבנין תפלה המעמה אמור לאדם שיעשים כלום עד שתפלל וקיימא לן דלית הלכתא בחיבה בבעור שלו בה עשבים אמרינן מעמנו ברגלי בתנגא בשבת הדרה ביבשא בה דפרשין הדרבים הלכה ד'

מפני מה מנה הכתוב תכשיטין שבחוץ עם תכשיטין שבפנים תכשיטין שבחוץ היינו טבעת : תכשיטין שבפני' היינו כומז דתמרי זה דפוס של
ביתם הרחסו ומלי כומז כלן מקום ומה : לומר לך כל המסתכל במקום טבעת כאלו מסתכל במקום כומז שהרי כפרה זו על מה שנסתכלו היה
נאה כדתמרי נגמרת הנה דבי ר' ישמעאל מפני מה הזהירו ישראל שלאוקו הדור כפרה מפני שזנו עינים מן הערוה : מתני' יוצאה אשה בחוטי
שער שקולעת בהן שערה : בין משלה בין משל חברת : בזמן שהן תפורין עם הבגד' בין משלה בין משל חברת : בזמן שהן תפורין
בבגד ובפאה נכרית בחצר במוך שבאזנה ובמוך שבסנדלה ובמוך שהתקינה לנדתה בפלפל ובגרגרמלה ובכל דבר שתתן לתוך פיה
ובלבד שלא תתן לכתחלה בשבת ואם נפל לא תחזיר שן תחבת ושן של זהב ר' מתיר וחכמים אוסרין : גמ' וצריכא דאי אשמעי' דידה משו' דלא מאיס לה אבל דחברת' דמאי לה אימא לא צריכא ואי אשמעי' דחברתה משו' דבת מינה היא אבל דבהמ' דמינכר אימ' לא צריכא תאנא ובלבד שלא תצא ילדה בשל זקנה וזקנה בשל ילדה בשלמ' זקנה בשל ילדה שבת הי' לה אבל ילדה בשל זקנה גנאי היא לה כדי נסבא : ובכבול ובפאה נכרית בחצר : אמר רב כל שאסרו חכמי' לצאת בו לר"ה אסו' לצא' בו לחצר הו"ן מכבול ופאה נכרית ור' עני בר ששון משמיה דר' יסבו' הבל כבכבול והלכת' כרב נ דסתם לן תנא כותיה' לרב מאי שנא הני אמר עולא גזיר' שמא "תתגנה על בעלה ונמצ' בעל' מגרש כדתני' והדוה בנדת זקני' הראשוני' אמרו שלא תחליל ושלא תפרע ותתקש בבגדי צבעונים עד שבא ר' עקיב' ולימד אס כן נמצאת מגונה על בעלה ונמצאת בעלה מגרשה אלא כיה תלמיד לוכר והדוה בנדתה תהא בגידות' עד שתבא במי' : ובמוך שבאזנה תני רמי בר יחזקא והוא שקשו' לה באזנה ובמוך שבסנדל' תני רמי בר יחזקאל והוא שקשור לה בעקיב' קשר מהודק ובמוך שהתקינה לנדתה סבר ר' אמי בר אחא למיכר והוא שקשור לה בין יריכותיה אמר ליה רבא אע"פ שאינו קשור לה דכיון דמאיס לה לא אתי לאתויי : בעא מיניה ר' ירמיה בר אבא עשה לו בית יד כדו א"ל אע"פ שעשתה לו בית יד מותר איתמ' נמי אמר רב נתן בר אושעיא א"ר יוחנן עשתה לו בית יד מותר : בפלפל ובגרגיר מלה פלפל ? לריחה הפה גרגיר מלה דעביד לדורשני

רש"י

תכשיטין שבחוץ טבעת : שבפנים כומז : כל המסתכל בחלבנה הזה כומז : מתני' בחוטי שער שקולעת בהן שערה : בין משלה בין משל חברת : בזמן שהן תפורין עם הבגד : בזמן שהן תפורין לבגד ומחוברין : בכבול דאסרי' לעיל בר"ה בחצר הרי : פיאה נכרית קליפת שער קלוס ונותן על שערה עם הקליפה שקולה בפלח שער : בחצר אכבול ופיאה קלי : במוך שבאזנה שנתקע בו לבלוס נותן באזנו ובלים : שבסנדלה להתענוג : לנידה נותנה מקום שיבלע בו רס ולא תטנף בגדיה : פלפל לריח פה שנתן בפיה אם שריח רעה: גרגר מלה שנתקע בפיה לרפואה : שתקן לתוך פיה מנעור יום : בן תוקנה נתנים בליחים ממקום אחר והוא של זהב : ר' מתיר לנתן בה בשבת : וחכמים אוסרים לבין הבן מבשר אם שיני פרינו דלעת מחייבי לה בידיה עלה ובקלה מבת' וממטי' לה בידיה ובגמר' אמרי' דשל זהב דוקא נקט : בר' דיל' הוצי שער שלה ולא מחיים ולבת לבימר דלעת מחייבו לה ומטמי ליה בידיה : לבת מינה ולא מינכר ולא מחייבו עלה : וקבלבנו' כל שאסרו חכמי' לעיל במקני' אסור לנתן בהן לחצר לף על גב דשרי לנתן בהן לחצר לף על גב דשרי לטלטולינהו דהור' כלי עליהן מכל מקום דרך מלבוש אסור דילמא מרגלא בהו ונפקא לר"ה : חוץ מכבול לקמן מבר"ש שעמא : הכל בכבול כל הנאסרים לא נאסרו אלא בר' אבל מוקרי' בחצר לצא בהן : כדי שלא תקנב' תתירו לה מקלת קישוריה הכלי' בהתיר' דחבו רבנן להכי: זקני' מרתשוני' דרבו כפסטי' : בזיוקה הדבר המעורה ומרוחקת מבעלה : עד שתבא במים לטבול אע"פ שעברה שבעה שלה ופסק מעיינה : עשתה לעוך ביה יד מי אפרי לה דילמ' שלבא ומחוי למייחי לה לחיל ולילה ביה יד ולא מאיס: מותר לזמרנו בה יד מאיס : לדורשני

שער של ילדה וילדה בשל זקנה דשחורות בלבנות לו לבנות על שחורות גרשין הן ואתי למשלף : בשלמ' זקנה בשל ילדה שבת הוא לה וכיון דדרכה
בגד לתגרייך לאשמעינן דאסור מפני דומיין המחייבי עלה : אבל ילדה בשל זקנה גנאי הוא לה וכיון דלאו אורח דרעיא לא תגרייך לקנה לאשמעינ'
דהוא מגרת נמי הכי מפני דעתא דאיכא דילמא למיחם דילמא מחייבי עלה : ומשני כדי נפסת בחוט ואגב גרדא נקטיה : אמר רב כל שאסרו חכמים לצאת בו
בר"ה אסור לצאת בו לחצר אבי' : מה שאין ביניאתן לר"ה היינו הטעם דלאו גזיר' לגזירה היא מפני דאי' ליה בחצר אבן סבה דנפיק בהו נמי
לר"ה שאין דרך לפסוט הכשיטין בחצר : וכתבו הרמב"ן והרשב"א דבחצר אחמרו לאו דוקא הה"ה בבית הכל שהוא דרך מלבוש או דרך הכשיטא אסור
לפי שאין דרך לפסוט הכשיטין בשולא לחוץ : ובבית נמי אימא למיחם לסבי אבל מדברי הרמב"ם ז"ל נראה שלא אסרו בחצר שאינם מעורבת מפני
דדמיא לר"ה אבל בחצר המעורבת ברי"ם בבית וא"ה אי הכי הא דאמרי' בסוף פ' כירה (דף מו) הזירים והבנומים והטבעות הרי הן כבל הכלים
הנישלין בחצר והבגין טעמא מפני דחליל ואיכא קורקע כלי עליהן אמאי אצטריכו להאי טעמא קיטיף לי אם ראוין להבגיבן בגדי הנשלין דרך
הכשיטא י"ל דהכיון בחצר שאינה מעורבת עסקי' והכמה הכשיטין שבחוץ בתוכו ואסור להבגיבן לבין ומפני הלי אלעזר לשעמא דחליל וכו' הוקר כלי
עליהן אבל לעולם בבית ואתי' בחצר המעורבת נמי הרן ובן דעת הרמ"ה ז"ל : אמר עולה כדי שלא תתגנה על בעלה לפיכך התירו לה מקלת
הכשיטה בתנאי דאסור דבן דעת הרמ"ה ז"ל : נגדה הין דורשין וקרים הרחצונים כמשמע בדבר המרחיקה מבעלה : שלא תבחל עיניה ושלא תפרכם מרק
על פניה ותוח לחוט : תבא בנדתה בטומאתה : על שתבא במים לטבול ואפ"פ שבגרו

למה מנה הכתוב תכשיטי שבחוץ עם תכשיטין שבפנים טבעת וכומז לומר לך כל המסתכל אפי' באצבע קטנה של אשה כאילו מסתכל במקום התורף : מתני' יוצאת אשה בחוטי ל' שער בין משלה בין משל חברת בין משל ברהמה בטוטפת ובשרביטין בזמן שהן תפורין בבגד ובפאה נכרית בחצר במוך שבאזנה ובמוך שבסנדלה ובמוך שהתקינה לנדתה בפלפל ובגרגר מלה ובכל דבר שתתן לתוך פיה ובלבד שלא תתן לכתחלה בשבת ואם נפל לא תחזיר שן תחבת ושן של זהב ר' מתיר וחכמים אוסרין : גמ' וצריכא דאי אשמעי' דידה משו' דלא מאיס לה אבל דחברת' דמאי לה אימא לא צריכא ואי אשמעי' דחברתה משו' דבת מינה היא אבל דבהמ' דמינכר אימ' לא צריכא תאנא ובלבד שלא תצא ילדה בשל זקנה וזקנה בשל ילדה בשלמ' זקנה בשל ילדה שבת הי' לה אבל ילדה בשל זקנה גנאי היא לה כדי נסבא : ובכבול ובפאה נכרית בחצר : אמר רב כל שאסרו חכמי' לצאת בו לר"ה אסו' לצא' בו לחצר הו"ן מכבול ופאה נכרית ור' עני בר ששון משמיה דר' יסבו' הבל כבכבול והלכת' כרב נ דסתם לן תנא כותיה' לרב מאי שנא הני אמר עולא גזיר' שמא "תתגנה על בעלה ונמצ' בעל' מגרש כדתני' והדוה בנדת זקני' הראשוני' אמרו שלא תחליל ושלא תפרע ותתקש בבגדי צבעונים עד שבא ר' עקיב' ולימד אס כן נמצאת מגונה על בעלה ונמצאת בעלה מגרשה אלא כיה תלמיד לוכר והדוה בנדתה תהא בגידות' עד שתבא במי' : ובמוך שבאזנה תני רמי בר יחזקא והוא שקשו' לה באזנה ובמוך שבסנדל' תני רמי בר יחזקאל והוא שקשור לה בעקיב' קשר מהודק ובמוך שהתקינה לנדתה סבר ר' אמי בר אחא למיכר והוא שקשור לה בין יריכותיה אמר ליה רבא אע"פ שאינו קשור לה דכיון דמאיס לה לא אתי לאתויי : בעא מיניה ר' ירמיה בר אבא עשה לו בית יד כדו א"ל אע"פ שעשתה לו בית יד מותר איתמ' נמי אמר רב נתן בר אושעיא א"ר יוחנן עשתה לו בית יד מותר : בפלפל ובגרגיר מלה פלפל ? לריחה הפה גרגיר מלה דעביד לדורשני

סבר

סבר

סבר

שנגרו שבעה ימים ומעיינה פסק : עשתה לו בית יד למוך שבתוכו מקום מלו למיצריה דביתום דילמא שקלה וממעיה לה ביתיה דלא מתים מלה
למשקלה בנים יד שלא עשתה לו בית יד מוכר דלא אמרי' לא מתים אלא אפי' בנים יד מתים : לדרשיני לתלי הטיני . דאמרינן קמון : ר'אליעזר פוטר
בכולנה ואמרי' בגמרא דהאי פוטר' מוכר לבתולה הוא לפיקה בכולנה אבל שריפה רש ולא שלפה ומחיה בנותה : למעה
מן הסבבה בגון אלמנה ואביה של אמר : יוצאה בו דלא חייסי' דילמא שלבה ומהויה דמיגליא שבר' ומגניא ביה : מתני' יוצאין נפלא שבל הלילים

שלא מעבר : ליציאה מפרש בגמר' :

הבנות קטנות שמנקנו' אם אזיל'ם
ואין עוסין להם נומים עד שיגדלו
ומתכנין חושין או קטמין בחוטיהם
שלא יסתמו נקבי אזניהם : ואפי'
דבוקה אמר אמ"ג אלמו מבוי הוא
בוי בוה אורה בהלכי ולא מבוי הוא :
ערביות נשים ישראלית שנפרצית :
יוצאות רעולות ורך ערביות להיו'
משונמות נרתקן ופניהם חוץ מן
העינים וקרי לה בלשון ערבי רעולו'
ולשון הרעלות לבתי בני תבשיטי
נשים נספר ישעיה : מדיות נשים
ישראלי' שנמדי : פרוסו' שמתעטפו'
בעליהן ומולה רעוטה בשמלה אחת'
בבגד עוטרה ונשפקה הנשים
מורכת אבן או אגנו ומקושר הרעועה
בכרך ואין העלים נפל מעליה :

גמ' מאי ציצית בתר מרעא מכה
שתחת פרסו' הרגל ומקושר הם שלא
לרפות' המידי דקיי ואיתי הם שוקה
רוני"ל בלבנו ואיתי הם עורה מעלי
לה וכל הני איתנהו בשלא : דנקרו
בחוטי נחושין שבאזניהן : ומני לה
ומקוקות ביומי ניסן לשבול בהן :
מעלו ביומי תשרי מפני שיש
הגרות שלא יהון : דנבעונין הוו
ואיכא למיח' בהו דילמ' שלפה ואיכו'
לאחוויי : דלא ליגלן גופ' מערלה
ויקחוו לשבב עם אים :

ודאבו'ר' ומני' לה מעלי ביומי
תשרי פירש"י ז"ל
מפני שיש הגרות שלא יהון ולמי
זה יעורך לומר שאיש אנה ביומי
דהא תנן בפרק הטיבי לאין שיש חולן אלא שיש אין לאיתו שיש הגרות
ושיש הינגרין ואם תאמר וכי הוי בנה מאי הוי ואתנן השבל אלא המעה

אבל"ם ר"ל מבקשות מבוקשות בשיש הענה שהורה מפני שאנשים מקדימין אוכא למיחר דהני מילי במעה בלילה בדקין אבל בזמן אחר אפי' שהשיש נכנס
לו בין האצבעות ולד אחר שם ואחרי' לירשו אלנישוקה בעלמא היה בוטה אוחן שהוא חוטם שמא מקוח שקקאחר אלא יראוה בני אדם הוא רוטה לשבול
מהר ולא קשבול ומה ומאאי שבמא נמי אמרינן בפרק מקוקות (דף פו) אבל לא הקשבל בנמל לפי שהוא מבקוה רואים ואיכא למיחם לבהמתיה אלא
שאף שם פירש"י ז"ל מפני שהשיש שהוא אוכן ולא מחוור אלין בנמל שיש יותר משאר מבקוה : ודאבו'ר' עניד לה מקוקות ביומי ניסן אמרינן
עלה בגמרא אשייב ליה לרב דאמר רב יהודה אמר רב מתר' במערב' שהדא רבה פרק סבר שמא ירבו הבשטפין על הזוחלין ופלינא דשמואל דאמר
שמואל נהרא מבינים מבריך ופלינא דידיה אדידיה דאמר שמואל אין המים מעהרין בזוחלין אלא פרק ביומי תשרי אלבד והכי פירוש דעניד לה מקוקו'
ביומי ניסן מפני שהשמא דשמא ירבו הבשטפין על הזוחלין ומלא אין מעהרין אלא בחשבורן ובדקניא בספרי אי אם מעין מעהר בזוחלין אף מקו' מעהר
בזוחלין ת"ל אף מעין מעין מעהר בזוחלין ומקוה בחשבורן אלין מי גשמים מעהרין אלא הוקה דקון וקיימי הילכך אל הוכא דאיכא למיחם שמא
ירבו הבשטפין על הזוחלין אסור ומפני הכי עבוד לה מקוקות ביומי ניסן דסבירא ליה בהרב דבה פרק אלמר מרבי פרק
מעיד בבבל שירדו נשמים בארץ ישראל אלמא סבירא ליה שבהר מתי נשמים הוא גדל ולא מכיפה : ודאמרי' ביומי ניסן אוכא דאמר אלא
דוקא ביומי ניסן אלא ה"ם לבל הבנה הון מיומי תשרי ובדאמר בתר הכי דאקאי בשמואל דאמר אין המים מעהרין בזוחלין אלא פרק ביומי תשרי אלבד
ולא נקט יומי ניסן אלא לאמוקי יומי תשרי ואין הלשון נוח ליהאוה ליה למיתר עניד לה מקוקות לבבאיה כולא שאל ומפני ביומי תשרי
ולפי' נראה דבקוקה דאמרה דשמואל לא בסיקוה לא הוו עובדי' בבתר מהוא אמר אלא במקוקות שבבאיהן וביומי ניסן דרוחה עלמא הין מתחילו' לבטל
בנהרות והיה מקוקן לבן אביה' מפני ובשעברין יומי תשרי בבר הין חוזרות לבטל בבאיהן מהוא אמר : ודהוי יודע שו שאמרו המעין המעהר
בזוחלין והמקוה בחשבורן הייבו לומר שהמקוה אינו מעה' אלא בחשבורן אבל המעין מעהר בין בזוחלין בין בחשבורן דאי אמרת דאין מעין מעהר אלא
בזוחלין היכי עניד לה אבוה דשמואל לבבאיה מקוקות ביומי ניסן והיה מתחיל לבוכן מי פרת וכמו שבירם ל"ל הוה ליה לאיתם שמאלא ירבו
זוחלין על הבוטשפין ואין מעהרין בחשבורן אלא ודאי כדאמרן ובוד דאיש הדקון בפרק ראשון דמקוקות לאמלה מבן מעין שמימיו מועשין מרבו עליו מי
שוכין שוב לאקוה לעהר בחשבורן ולמעין ולבעניל בו בבל שהוא לאמלה מהם מי (מעין) מוכים בלומר מלוחין ופוסדין שבן מעהרין בזוחלין : ובוזאי
הינו שבן מעהרין אפי' בזוחלין דאי לא מאי לאמלה מבן הבא בתר בונת מעהרי ובוד דקון בל הימים מעהרי' אמקוה וכו' ר'יוסי
מ' בל הימים ב [מעהרין] בזוחלין ובוזאי ר' יוסי אף בזוחלין אמר דאי לא הוה ליה לאמר אין מעהרין אלא בזוחלין אלא ודאי מהוא דבר ל"ל דיומי' דיוויהו
בשעין דמעהרין בבל מעין ובוך דתנן במסבת פרה בפרק שני המבב' מעין לבוך הנה פסולין לזרין ולמזרעים ולמי חטאת אלמא לשתר בל אדם בשר
אבל"ם בהוה אבוה : ובל"ג דאמר שמואל דאמר שמואל נהרא מבינים אמריך בלומר שאל"ם שהוא רואין בבהנשמים יורדין בהרות מהבריכן מיקר
דרגיין ממקוקן הוא בדאמרי' בפ' סדר הבניות (דף בא) אין לך בל עפר ועפר יורד מלמעלה שאין הבוש שולה לקראתו עפרייה ומאלא שלבוש
אמלין דבין על הבוטשפין דהא לבעבר אלנשים אינא הילכך לשמואל מוקר לעבוד לשמואל אבל בזוחלין ואפי' בחשבורן לעין שבתרבו מחמת
המבר : ובל"ג דיליה אדיליה דאמר שמואל אין המים מעהרין בזוחלין דאיכא למיחם לרבוי בוטשפין אלא פרק ביומי תשרי אלבד לפי שאינו עת
הגרות ולא ומן הבפרק אלנים ולאו למיחר בל הגרות אקאולאו למיחר מי פרק בבל הבנה אלא ביומי תשרי אלא דבין דבולה הבשא משום שמא ירבו
בוטשפין בל הזוחלין הוא בל שאינו בקיאין בפרק ביומי תשרי בבה בעייאו ובן בשאר הגרות ובודעין אנו בבים אלעולם אינו מקמעע מעבור בך ואפי' בעבא
יובב בגדול בל שאין אנו רואין בו בי אם אוקו מיעור לבה ביאוה בא ליבא למיחם לשמא ירבו בוטשפין בל הזוחלין אלא שמואל הרבי הא"ל הגרבו' שאן
מבוזין מימיהן אין עובלין בהן לשלם הבין שפעמים מבוזין לעולם הוסיפה בהן לגשמים אלא להבשרה אלגים ובדקנן במסב' פרה פ"ח בשיש המבוזין

פסולין אלו מן המים המבוזין אחת

לדורשני ובבל דבר שתתן לתוך פיה זנגביל אי
נמי דארציני שן תורבת ושן של זהב ר' מתיר
והבמים אוסרין אמר אביי ר' ור אליעזר ור"ש בן
אליעזר כולהו סביר להו דבל מידי דמיגניא בה
לא אתי לאחויי רבי הא דאמרן ר"א דתני ר' א
פוטר בבובלת ובצלוחית של פליטין ר' שבא
דתני' ר' ש בן אליעזר אומר בל שהוא למטה מן
הסבבה יוצאה בה למעלה מן הסבבה אין
יוצאה והללו בוין שטה אחת הן ואין הלבה
בואחד מהן : מתני' יוצאין בסלע שעל הציצי'
הבנות קטנות יוצאות בחוטין ואפי' בקסמים
שבאזניהם ערביות יוצאות רעולות ומדיות
פרופי' וכל אדם אלא שדברו חכמי' ברווה : גמ'
מאי ציצית בת ארע' פי' בלשון ישמעאל פצה
אל"א ר"ן הבנות יוצאו' בחוטי' אבו דשמואל
לא אשביק להו לבנתי' דליהוון נפקן בחוטי
ולא שביק להו למיגנא בהדי הדדי ועביד להו
מקוה ביומי ניסן ומפצי ביומי תשרי ולא
שביק להו למיפק בחוטי והתנן הבנות יוצאו'
בחוטין דאביה דשמואל בבועין הוו ולא שביק
להו למיגנא בהדי הדדי דלא לילפן להו גופא
נוראה ערביות רעולות ומדיות פרופיות וכל
אדם אלא שדברו חכמים בהווה פירש ערביות
רעולות נשים ערביות יוצאות רעולות בדבתי'
הנטיפות השרות והרעולות ושמן בלשון ערבי
נרן ונשים מדיות יוצאות פרופות בבגדיהן :
מתני'

רש"י

דורשני לתלי הטיני' אונגביל אנגב'
דאמרינן קימון : פטור בטבלת
ואמר דפטור ואוסר ואעמא בדאמר
לעיל מאן דרב' למיפק בכובע' אבל
שריפה רעה ואבל שריפה רעה לא
שלפה ומחוי' מטום נבותה : בל שהוא
למטה מן הסבב' יוצא' בו דלא חייסי'
דילמא שלפה ומחוי' דמגל' שברה :
מ תני' סלע מעבר : הבנו' קטנו'
המנקנין אוזיה' ואין שבי' לבם מומי'
עד שיגדלו ומוקנין חוטי' לוקיסמין
בחוזיהם אלא יסתמו נקבי אוזיה' :
ואפי' בקיסמין ואפ"ג דלאו בקבש
הוא אורחייהו בהבי ולא אמרי הוא
ערביות ישראלות שבערבית דרך
ערביות לעשוק ראשיהן ופניה' חוץ
מעיניהם : מדיות ישראלי' שנמדי
פרוסות שמתעטפות בשלים ובולי
רעועה בשפקה אחתן בגבד לאחרים
ובשפקה הבינו מורכת אבן או אגנו
ובקור' הרעוע' בכרך : גמ' בת ארע'
מבה שתת' פרסם הרגל ובקוסרים בו
אלא לרפות' : לא אביק מבר בגמ' :
בגבן לישנא אגל זו בפ' בן בבולו :
מקוקות של מים מבוזנים' אם אמר לשון מ"ם
לבהר ומתשיך בבהר בקוב' ושובלא
בו ושמעא מפרש במסבת בילה :
ומפני לי' ביומי תשרי שובל' בבה :
ומני הבשיש אלא יהון ביהו' הבבן
אחת רגלים : לבנבעונין ומיים
למשלף ומחוי : דלא ליגלי

מקוי

נופו מבראה ויקחוו לשבב עם אים :

מתני' פורפת אשה על האבן ועל האגוז ועל המטבע ובלבד שלא תפרוף לכתחלה בשב' :
גמ' והא אמרת רישא פורפת אמר אביי סיפא אתאן למטבע כלומ"ל על המטבע בלבד הוא דלא תפרוף לכתחלה בשבת אבל על האבן ועל האגוז פורפת לכתחלה : ביעי אביי אשדה מדון שתערים ותפרוף על האגוז ותציא לבנה קטן בשבת ועלתה בחיקו וקיימא לן דכל תיקו דאורייתא לחומרא ודרבנן לקולא :

רש"י

מתני' פורפת כל דבר המחבר כגון לחנירו קרי פריפה : ובלבד שלא תפרוף בו מ"מ פרש בגמר' : גמ' על המטבע לא תפרוף אלא בר טילטול הוא : אבל אבן שקבעה לבך ראוי לטילטול : הקישה

מתני' פורפת אשה על האבן ועל האגוז ועל המטבע ובלבד שלא תפרוף לכתחלה בשבת : גמ' והא אמרת רישא פורפת אמר אביי סיפא אתאן למטבע כלומ"ל על המטבע בלבד הוא דלא תפרוף לכתחלה בשבת אבל על האבן ועל האגוז פורפת לכתחלה : ביעי אביי אשדה מדון שתערים ותפרוף על האגוז ותציא לבנה קטן בשבת ועלתה בחיקו וקיימא לן דכל תיקו דאורייתא לחומרא ודרבנן לקולא :

אין לו לחוש כל"ל מי שבתה בהפך ולא נראה לי דבריו : ורעניין פסק הלכה פסק ר"ת ז"ל כשמואל דאמר נהר' מכיפיה מבריך לתע"ג דרב פליג עליה ורב ושמואל הלכה כרב בגיטורי ועוד דאמרו דשמואל נמי פליגא דתניא ותיפיה ותיפ"ה כו' ל"ל כשמואל דקתני בנהרות' בפרק מעבר בחמה (דף נה) [ר"מ אומר] יוצל שמו ולמה נקרא שמו שמימיו פרין ורבין מסייע ליה לשמואל דאמר שמואל נהרא מכיפיה מבריך מכיפיה מבריך כולהו נהרות [נמי מכיפיה דפרת הם נמשכין כדאמרי' התם בנהרות הנזכר ממי פרת אסור מכל מימיהן שבעולם לתפי' תיגוקת דמלכן קולמי דפרת ניתנו הילכך אלו מקצת המנוגר דרבנן] דרבנן] אמרי נמי פרת שמו שמימיו פרין ורבין וכיון דר"מ אומר ורבנן מסייעי ליה כוותיה נקישי' ונמצא לפי דעת זה אלעולם עובלין בנהרות אלו כשמתברכין הרבה מחמת בשמי' לפי שאין עשה יורד אלמבלה שאין הכוס עולה לקראתו שפחיים וזהו דעת ר"ת ז"ל ונ"ל שאף הוא ז"ל לא אמרה אלא בנהרות שאין מכוונין אבל מכוונין ליכא למימר בהו דמברכין מכיפיהו : אבל ר"ת ורבו אלפסי ז"ל פסקו כרב ותיגוה דשמואל דאין המים מעטרין בזוחלין אלא פרת ביומי קדמי בלבד ואין יכיב הרמב"ן ז"ל טעם למילקיהן דאף על גב דאמר שמואל נהרא מכיפיה מבריך לא דמי מימרא דאסורה דהכא בהיתר בלבד למעשה אבוה דשמואל דעביר לבנקיה מקוואות משום מימרא דאבדקה ושמואל נמי לאו לענין מעשה אמרה הכאן דאיכא דאיכא נמי אמר אין המים מעטרין בזוחלין מעמא דהכי קאמר דמדינת מרי הלכה למעשה מיכא למיחש ובדאמרינן בשבת דאמר שמואל אמור ותנא דבי (ר' ישמעאל מוקר) שמוש הלכה למעשה אבא לאמשמעינן ואמ"ג דאמרי' ופליגא שמואל דאמר שמואל לאו קושא לאינון אלא חדא מינהון דאו איתא להתא ליתא לאחרך אבל אינו לא פליג [דיהיה] מדיהיה אלא מיחש הוא דאיתי הלכה למעשה וה"נ מעמא בפרק קינוקות (דף סו) דמייתי מילתא דאמר שמואל ולא מסיימין עליה אלעגת דבריה אלא שמואל נמי למעבד חייש וכ"ק מלי חייש כיון דר"מ ורבנן אמרי בברייתא דפרת מימיה פרין ורבין ורב ואמר שמואל נמי אמלי סברי דלאו מכיפיה מבריך ליכא דאיכא חבלי בעלמא ולא סברי' לה הכי ועוד דאיכא נוסחי אלא גרסינן במילתא דרבנן שמימיו פרין ורבין אלא שמואל נמי אמר פרת שמו ומו לא : ולכי זה מיישבת המייתי' התם לשמואל מדר"מ הוא ולא מדרבנן ואם"ל אפיר דייק מדר"מ כיון דרבנן לא פליגי עליה נהדיא לומר שאינו פרה ורבה ואמר שמואל סברי דפליגי רבנן עליה ושמואל נמי מיחש הוא דאיתי : גמ"א עכשיו לפי דרך זה שהנהרות המכונין אין שוקלין בהן כלל אלעולם חוסמין להם לאי בשמים והמסרים אלבים ונהרות גדולים שאין מכונין כל שהוא בקי בהן ויודע עיקר המשכתן ביומי תשרי עובל בהן כל השנה כל שהוא רואה שאין לחוש שנתברנו מעטי' על עיקר המשכתן אבל כל שהוא רואה מקוד רביתיהן שיש לחוש לכך אפילו ביומי תשרי אין עובל בהן ומי שאינו בקי בהן בכל השנה כולה צריך לחוש להן חון מימי תשרי בלבד בשנהשרי מן המתם אין מעטרין רבנן עליו : מירו איכא מאן דאמר דבי חייתינן לרבנו מעטרין על הזוחלין דוקא לעבול בהן בשלא שלא היתה שם זחילה של נהר קודם לכן אבל במקום שהיתה וחילקו מתחלה אע"פ שבשבת רבנו מעטרין על הזוחלין מותר לעבול בו ומוכח לה מדתנן בפ"ק דמקוואות מעין שמימיו מעטרין שרבנו עליו מים שאינן שוב למקום לעבר בחשנורן ולמעין לבעבור בכל שהו ומדקתני שוב לעבר בחשנורן ולמעין לבעבור בכל שהו הדין המעבר בזוחלין אין דין מעין אלא הרי הוא כמקוה' שצריך לחשנורן והבר קתני ולמעין לבעבור בכל שהו ומדקתני שוב לעבר בחשנורן ולמעין לבעבור בכל שהו הדין המעבר בזוחלין כיון דקתרמ מעין עליו וקשיא רישא אסיפא אלא נראה אבי קתני מעין זה שרבנו עליו המים שתי מקוואות יש בו שקורת מקום עליהם וצריך לחשנורן והיינו אותם מקוואות שהוא וחל בהן עכשו מחמת רבני הנעשפין ולא היה אחל בו מתחלה ומקוואות יש בו שלא נשתנה דינו מכמות שהיה אלא הרי הוא כמעין לבעבור בו בכל שהו והיינו אותו מקום שאפילו מתחלה היה אחל בו ואפי' אלא קתני ולמעין לבעבור בו בזוחלין אי נמי דליתני בריש שוב למקום שצריך שיעור כ"ל דתנא הרי הוא כמקום ולמעין וכבל חד מכלל חבריה מעמא דמדקתני ריש שוב למעין' מבלל דאותו מקום שוב בו למעין דקתני איפיה אין צריך לחשנורן ומדקתני סיפא ולמעין לבעבור בו בכל שהו מכלל דאותו מקום שוב למקום דקתני ריש צריך שיעור מ"מ למדנו מזו שיש מקום נמעין שאפי' נחרב מחמת נטעפין קורה מעין עליו והיינו מקום שהיה מהלך בו מתחלתו ואפי' איכא בתוס' דקתני אתם מעין שמימיו מוטעין והיינה עליו והרחיבו מעטר בחשנורן ואין מעטר בזוחלין אלא על המקום שהיה יכול להלך מתחלתו והיינו נמי דתנן בפ"ק דמקוואות מעין שהיה מושך בגבל ורבנו עליו מים המשיכו [הרי הוא כמו שהיה עומד ורבנו עליו והמשיכו שם] למקוה לעבר בחשנורן ולמעין לבעבור בו בכל שהו והכי פירושא מעין שהוא מושך מכבש מעבא בגזל זה שהוא מרן קשן מרובה הרבני' ועכשו המשיכו בשעה אבל אינו נמשך אלא בחוקו מקום שהיה מהלך בו מתחלתו הרי הוא כמות שהוא ואפי' קתני דאם היה עומד כלומר אלא היה נשתך כלל ורבנו עליו והמשיכו ג' דינים יש בו דבמקום אלא היה מהלך מתחלתו שוב למקוה שצריך לחשנורן ה"ם שאין מעבילין בו בכל שהו ובמקום שהיה עומד מתחלה שוב למעין לבעבור בו בכל שהו' ומוכ' שהו' דתנא לפי דעת זה שאפי' בזמן נשמים שהנהרות רבנו אדם עובל בנהרות שאין מכונין בחוקן מקוואות שהן נמשכין והולכין אפי' ביומי תשרי אבל בחוקן שנמשכין ומתרחבין יותר מחמת הגשמים כל היכא דאיכא למיחש שרבנו מעטפין של הזוחלין אין עובלין בהן אבל היכא שרבנו וזחלין על הנעשפין אפי' בחוקן מקוואות אלא היה הולך שם מתחלתו עובלין והיינו הבנין הר' שיש. בר' לחוק שהעבוד על הזוחלין שרבנו על הנעשפין שבארין ומעטרין בזוחלין וכולהי אפי' במקום שנתרבה קאמר דאי בחוקן מקום בלבד שהוא מהלך מתחלתו מאי אסהדתיה פסיעה דסיני תיקוק אדנתין שמים אין נ' שיפי מער יפסלו פרת מלעבול אלא ולאי בלאמרן והו דעת הראב"ד ז"ל : אבל דעת [הרמב"ם] ז"ל דכי קתני כבל הני אלע"פ שרבנו עליו מעטפין דוקא בארינה המים בנעשת המעין עמוד שהם הוא הסיבות מימיו ומגעלין כל המים הנאין עליהן אבל דינה במקום מצד הנהר לעבור בו שרבנו מעטפין על הזוחלין נפסל מולו ולפי זה אינו מימרא דשמואל כפשטה דאין המים מעטרין בזוחלין אפילו בחמלא הנהר במקום שהיה מהלך בו בתחלה אלא פרת ביומי תשרי בלבד וכפי מה שפירשנו למעלה ולפי זה הוא דמקליג בתוס' בין נחרחב לנחרחב אלא נחרחב נראה לי [הוא] דאמר רבנו עליו והרחיבו בגושת המעין אלא אפ"ה כל שרבנו מעטפין אינו מעטר אלא במקום שהיה מהלך מתחלתו אבל מקום שנחרחב אינו מעטר אלא בחשנורן ואע"ג דאיכא למימר אינכא אחרינה בהמצאן הנהר אלא אבל דינה בגושת המעין אפילו נחרחב כשר מגקע לאומרא עדיף ועוד דתמצא דקוסמס' אגופת המקוי קיימא מיהו סהתוקיה דר' אשור בר' נחוק אפי' לפי שעה א ולאי אבאמר דאפי' אמקום שנחרחב הנהר אלא דכל שרבנו וזחלין בשר הליכה למימר דאחרינה בתוקה בגושת המעין אלא ואמשמעי דרוקא אמר"פ שלא דינה במקום בגושת המעין אלא בגמה שמתמשך ממנו בשר הלכה בפשטא וכיו' עיפי [מער] יפסלו פרת זה נראה לי :

מתני' פורפת על החתן וכו' כל המתנה בגד להנירו קרי פריפה וכמו שפרשתי במדיות פרוסות : ובלבד שלא תפרוף בשבת בגמר' פריך והא אמרת רישא פורפת : גמ' והא אמרת רישא פורפת והאמר ולאי לבתחלה אמר מבשר בשבת אלא אמר אמר אביי דינא דאמר לאמר לאמר ל

מתני' סקטע יוצא בקב שלו הקטע שקטעה רגלו : יוצא בקב שלו שעושי' לו מתן רגל וחקק בו מעט לשם רגלו ויוצא בו
דקסבר רבי מאיר במעבל דזיל הוי ולא הויא מן המקלף ואתי לאיתויי ורבי יוסי סוסר דנכרי דרבי יוסי נמי מודים דמעבל הוא
לאסולו הכי גזרו דילמא משתלף ואתי לאיתויי מרבע: תמוה ברשות הרבים הכי אסיק רבא פלוגתא דרבי מאיר ורבי יוסי בפרק [בתרא] דזורעין
(ד"עח) ולא כן פרש"י ז"ל בבאן והקשו בתוספ' והיכי גזרו דילמא אתי לאיתויי והלא אין לו אלא רגל אחת ד ואין נפיל לא חוו ממקומו קירן ר"י ז"ל

מתני' ° הקיטע יוצא בקב שלו דברי ר' מאיר
ור' יוסי אוסר אם יש לו בית קבול כתיתין טמ'
סמיכות שלו טמאין מדרס ויוצאין בהן בשבת
ונבנסין בהן בעזרה בסא וסמיכות שלו טמאין
מדרס ואין יוצאין בהן בשבת ואין נבנסין בהן
בעזר' לוקטמין טהורין ואין יוצאין בהן בשבת:
גמ' הקיטע יוצא בקב שלו והלכה כר' יוסי מאי
לוקטמין א"ר אבהו חמרא דאוכפ' רפרם בר
פפא אמר קישרי רבה בר רב הונא משמיה
דעולא אמר פראמי פיר פראמי דבר שנותנין על
הפה שלא יגרוז ממנו הרוק: נרסי' בפר' הנודר
מן הירק תניא יוצא' בשק ° עבה ובסנוס עבה
ובירועה ובחמילה מפני הנשמים הרועי' יוצאין
בשקים ולא הרועים בלבד אמרו אלא כל אדם
אלא שדברו חכמים בהווה ותני' בתוספת' אבל
לא בתים ולא בקיפה לא במחצל מפני הנשמי'
ועוד תני' בתוספ' יוצאין במיך ובספיג שיעל גבי
המכה ובלבד שלא יכריך עליהן חיט אי
משיחה יוצאין בקליפת השום ובקליפת הבצל
שיעל גבי המכה ואם נפל לא יחזיר ואין צריך
לומר שלא יתן לכתחלה בשבת יוצאין באגד
שע"ג חמכ' וקישרו ומיתירו בשבת אספלנית
שפירש מן האגד מחזיר עם האגד יוצאין
באספלני ובמלוגמ' וברטיה שיעל גבי המכ ואם
נפל לא יחזיר וא"צ לומר שלא יתן לכתחלה
בשבת והאי דקתני אם נפל לא יחזיר הוינן בה
בגמר' דעירובין הרכה מחזירין רטיה בשבת
במקדש ותמן ברירנ' לה: מתני' הבני יוצאין
בקשרים ובני מלכי בזוגין וכל אדם אלא שדברו
חכמי' בהווה: גמ' מאי קשרי אמר אבא מירי
אמר רב נחמיה בר ברוך אמר רב אידי בר אבין
אמר רב יהודה קשרי פאה מאי אריא בנים
אפי' בנות נמי מאי אריא קטנים אפי' גדולי' נמי
אלא מאי קשרים כי האי דא"ר אבין בר חיננא
אמר רב חמא בר גוריא בן שיש לו נעגיעין עד
אבין נוטל רצועה ממנעל של ימין ונותן וקישר
לו בשמאל: אמר ר' אבין בר רב הונא אמר רב
חמא בר גוריא סרופי בסא אטיבירא בשבת
שפיר דמי ואמר ר' אבין בר רב הונא אמר רב
חמא בר גוריא מותר

רש"י

מתני' הקיטע יוצא בקב שלו דברי ר' מאיר ור' יוסי אוסר אם יש לו בית קבול כתיתין טמ' סמיכות שלו טמאין מדרס ויוצאין בהן בשבת ונבנסין בהן בעזרה בסא וסמיכות שלו טמאין מדרס ואין יוצאין בהן בשבת ואין נבנסין בהן בעזר' לוקטמין טהורין ואין יוצאין בהן בשבת: גמ' הקיטע יוצא בקב שלו והלכה כר' יוסי מאי לוקטמין א"ר אבהו חמרא דאוכפ' רפרם בר פפא אמר קישרי רבה בר רב הונא משמיה דעולא אמר פראמי פיר פראמי דבר שנותנין על הפה שלא יגרוז ממנו הרוק: נרסי' בפר' הנודר מן הירק תניא יוצא' בשק עבה ובסנוס עבה ובירועה ובחמילה מפני הנשמים הרועי' יוצאין בשקים ולא הרועים בלבד אמרו אלא כל אדם אלא שדברו חכמים בהווה ותני' בתוספת' אבל לא בתים ולא בקיפה לא במחצל מפני הנשמי' ועוד תני' בתוספ' יוצאין במיך ובספיג שיעל גבי המכה ובלבד שלא יכריך עליהן חיט אי משיחה יוצאין בקליפת השום ובקליפת הבצל שיעל גבי המכה ואם נפל לא יחזיר ואין צריך לומר שלא יתן לכתחלה בשבת יוצאין באגד שע"ג המכ' וקישרו ומיתירו בשבת אספלנית שפירש מן האגד מחזיר עם האגד יוצאין באספלני ובמלוגמ' וברטיה שיעל גבי המכ ואם נפל לא יחזיר וא"צ לומר שלא יתן לכתחלה בשבת והאי דקתני אם נפל לא יחזיר הוינן בה בגמר' דעירובין הרכה מחזירין רטיה בשבת במקדש ותמן ברירנ' לה: מתני' הבני יוצאין בקשרים ובני מלכי בזוגין וכל אדם אלא שדברו חכמי' בהווה: גמ' מאי קשרי אמר אבא מירי אמר רב נחמיה בר ברוך אמר רב אידי בר אבין אמר רב יהודה קשרי פאה מאי אריא בנים אפי' בנות נמי מאי אריא קטנים אפי' גדולי' נמי אלא מאי קשרים כי האי דא"ר אבין בר חיננא אמר רב חמא בר גוריא בן שיש לו נעגיעין עד אבין נוטל רצועה ממנעל של ימין ונותן וקישר לו בשמאל: אמר ר' אבין בר רב הונא אמר רב חמא בר גוריא סרופי בסא אטיבירא בשבת שפיר דמי ואמר ר' אבין בר רב הונא אמר רב חמא בר גוריא מותר

מתני' הבנים קטנים מפרש בגמרא: בזוגין של אבא לגוי אמ"ל נחשבנו: קשרי פיה' ברגלא שקורים בקסרי' וקולין בלאזר לרפואה ולא ידעתי לאיזה חולי: ניפוגוגין מנגבע עליו ואינו יכול ליפרד ממנו ורפואה זו לא שייכא בנקבות אלין אלא מחבגן אלין כ"כ בר שיטו מנגבעות עליו: סחופי בסא סוס שיש בו הגל הם שעירו ממנו חמין וטופחו על שיבורו למי סחם במיטיו ואותו הכו הגם ומוסך איו המיטיו ומוציאן במקומן : ומפי

קיטע מי שנקטע רגלו יוצא בקב שלו עושין לו כמין דשם רגל ותוקק בו מע' לתת ראשו שוקו לקוטו ואינו נסמך עליו ולכך יוצא בקב שלו דמעבל עליו הוא: ור' יוסי אוסר דלאו תכשיט הוא: ואם יש לו בית קבול כתיתין שנתקק לו כדי קיטול כתיתין של נבדים רבין ומונין לבנים ראש שוקו שליש: טמא מקבל טומאה מגב אבל אם אין לו בית קיבול כתיתין אע"פ שמכנים בו ראש שוקו ס"ל כסאשי כלי עץ דדומיא דשק בעינן שקיבול שלו אחי לשלשל בו מה שמכנים לקוטו אבל שוקו אינו מעלשל אגב הכלי: סמוכו יש קיטע בשתי רגלין מלכך כל שוקין וארכובותיו ושתין שמוכ' של עור לשוקיו: טמא מדרס אם זב הוא לסמיכה גופו עבודי ומדרס הוא נעשה אב הטומאה: ויוצאים בהן בשבת בקבשיו דידי' הוא: ונכנסי' בהן לעזרה אף על גב דהקן לא יכנ' הוא אם אתה מנקיף מונקין אם לא לכר הבית במנעלין הני לאו כפולים ו זמנה אתקרו בסוף מנעל ניכהו דלאו ברשה רגלין הן: מע"ש סמרי אוקו בכשיו כם יש קטע שכולו בידי שוקו ואף אינו מכשיל כלל אם לא על ארכובותיו אינו יכול להלך ושוסה כמין כסא נמוך ויושב עליו מישל מה שמת מחזיר וכשהו מהלך נסמ' על ידיו בספסלי' קטני' ושוקר גופו מן האדם ונרחק בו מהם ואיפסר שמוכו עליה דבעין דאין בכשיו אשה בשל כשל כמה מני מלגמ' כל עוד שמת מחזיר וחזיכי לסמיכו ביזרות לא אמרו אלא מה שמת של בן לרגלין ובשוקו הקליין וכשהו נשען על ידיו ושוקר עצמו נשען גם על רגלין קלים: ואין יוצאין בהן בשבת דאיידי דקלו ולא חזר כלו אריגו יהד בכל מבחי לא מגח ובין הלכה לאיתויי דילמא בטל ואתי לאתויי: לוקטמין לחמו שטין אוזן לבנני' הקינוקות: שטרים מלקבל שומא' ש"ר וכמה"ג מטמא בשם ירושלמי דכל מחוכר לבמות ארי הוא כמוהו ובן ויש מחלוקת בין הראשונים מלי דאתמר בגמר' עלה דשם מקני' ולגוס מלי דאתמר בפרק בתרא לאיתויי דזומא (דף עח) ובפרק מצות חלינה (דף קג) דאיכ' מתן דאמר דסנדל של בן מנעל מיקרי הולכין בו ואין יוצאין בו ביו' הכפורים דאסור בנעילת הסנדל ואתי נמי מנעל מיקרי אבל בסנדל של שעם ושל גמי אין הולכין ויוצאין בהן דלאו מנעל ניכהו ואין כן דעת הרב חלפסי ז"ל שהוא סובר דכל מנעל דלא הוי מעשר לאו מנעל הוא' כילכך חלצה בסנדל של בן חלינה פסולה אף"כ מתוסה עור כאבה השתחל דאמר הכי בפרק מצות חלינה (שם) ויוצאין בכל מנעל שאינו של עור נוסף הכפורים בין בשל שעם בין בשל בן ואלמי שאין זה מקומן של דינין הללו אינו מתרץ בהם ואבתנים בתוכה יומא ובמסכת יומא אם גומר הסם עלי: גמ' חמרא דאכפ' חמור הניעה עגלים בקבלי' הלינים עושין אותו: קשרו' מניחין כלי בן לרוכי' ומותר עליהם לטעלה ומרקד בהן: פירמי כלי שחוק להבעיה הבנים הקטנים: הרוגים יוצאין בשקים מלבוש שק שמתקסין בהן בימות הגשמים: אלא כל אדם לאף על גב דלא רגל ביה: תוסכלנים מעלים של נגד שמו שחין אותו בשיחה ומשימין אותו על גבי המכה: מתני' בקרשים בגמרא: ובזוגין אסקלישים של אבא לגוי: גמ' קשרי כלה שקושרין מעמה הקרים וקולין בלאזר לרפואה: אלי אריא בנים אם איתא דרפואה הוליס ניכהו אפילו בנות מאי: נעגיעין מבגבע עליו ואין יכול ליפרד ממנו ורפואה זו לא שייכא בנקבות אלין אלא מחבגן מתחלקן כ"כ בר שיטו מנגבעות עליו: סחופי בסא סוס שיש בו הגל הם שעירו ממנו חמין וטופחו על שיבורו למי סחם במיטיו ואותו הכו הגם ומוסך איו המיטיו ומוציאן במקומן : לסוך

לסוך שמן בנפשות ידיו ורגליו : דרב הונא מבי רב כשהוא בא מביתו אל רב שהוא רבו וכן רב מבי ר' חייא : מנשמי שבורין ואין מפני שחשובין כן הוא עושין דבר להשיב יינן : לנוזאקת דידייהו מיך ידיו לדיינו כף : כי היכי דלייל שהולך ונעשה לעולל כל שפה ושבה : מוכר ליחנן מי שנפרקה חוליית של מפרקת נזלרו שנפלה בגרונו קולין לוהו בר אחזו בר שיחא נזרא בשבת ומתרשבין בחגלי הלילה : אלון הקומה אלון יהושע כשהוא קולייה על אלון הרב היינו מפלת הקומה מוטיל ומזיק לגלי בר אלון הקומה מוטיל ומזיק לגלי בר בשבת : ולא שהפילה ולא קומ' אלא הקירו לגלות בה אלא לאשה שהיא עלולה להפיל שברה שהפילה כבר עוברה : ולא שניתר שיהיה לה שהיא מעוברת : וכו' דלאיכון ומקל שנמל' מכון החפץ מלילו למשקל אחן : משקל למשקל מלי ואלקה בחיקו וכל קיקו לאסורה לתומרת : איקמ' רבא בתרוה בכסוקו אחל כל היכא דלא אלהו אסור ואיסור דעשמא מאוס לאמי' כלים חייסינן למשלף ולאחוויי ולא כלכרי ר"ח וכרו לברכה אינמי מאוס לאיכא לאיסא דלמא מחייבי כיס ואקי למשלף : מתני' אנגלים בגילוק הרגל ובן על שיעל נגמרת מפרס למלי עבדי לגן : מאוס דרכי אלמורי וכתיב ובחוקותיהם לא תלכו : גמ' לשנים' יש שנאוה כדי שיהן ויש שנאוה אלא יהן : החייש אל שועל אי : ארפא נפש מבה : כל דבר שיש בו שנאו רפואה אין לחם בין כל דבר כיון שאנו יודעין שבו מרפא וכבי מוכח בתוסס ואפשר דאף לחשן שאין אנו יודעין אם יש בהן מאוס רפואה מוקרי מספק ולא אסרו אלא לאוכם שנקלו ואין שמילין וכהב הרמב"ם ז"ל שכן נראה שבילו בתוסשת אלא שרשיהי לרר"ב ז"ל ז"ל מחשש שבו' דרכי אלמורי : לגבוהים הליים פ"י שהו שמן וכהו רב פירוקיו נוטרין : דלוחוקה אינשי ולשומנא עבדי ליה לאוזנשי שמשיר פירוקין : עמ' עמ' הוא אנמו אומ שיר פירוקין : עמ' עמ' הוא אנמו אומר שמא דחקו מעבי : כוכבא תאכול של קרים וסימן הוא משיר פירוקין :

סליקו להו במה אשה

כלל גדול

הסוכה עיקר שנת בסוכה אינו חייב אלא אחת אין כאן אלא שנה אחת וקרבן אשם קאתי ובגמ' בקלאות ילוף לה מקראי : שנה ב"ב היודע עיקר שבת שיודע שיש שבת בתורה ונאסרו כל המלאכות : ועשה מלאכות הרבה בשבת אינו חייב אלא אחת אם עשה מלאכות הרבה בשבת אחת אם עשה מלאכות הרבה בשבת אחת אם עשה מלאכות הרבה בשבת

רבינו נסים כלל גדול פרק שביעי

חייב על כל שבת ושבת בשאם אחת בכל שבת ושבת ואע"פ שלא נודע לו בנתים והעלם אחת היא אמרינן ישנם שבנתים חייבין ידיעה שלא אפשר שלא שמע בנתים שלוקחו כיום שבת היום ואע"פ שלא נודע לו בנתים שהעלם אחת מהם אינו אלא אם כן הוא מודע לו ואם לא הוא מודע לו אינו חייב אלא אחת בלבד ומה שאמרנו שאם אינו מודע לו אינו חייב אלא אחת בלבד אינו אלא בשאר מלאכות אבל בשבת אינו אלא אם כן הוא מודע לו בכל מלאכות שבת

והמבה בפטיש והמוציא מרשות לרשות הרי
אלו ארבעים מלאכות חסר אחת: גמ' תאנא
הזורע והזומר והנוטע והמבריך והמרכיב כולן
מלאב אחת הן אמ' רב יוסף האי מאן דקטל
°אספסתא בשבתא חייב שתים אחת משום
קוצר ואחת משום נוטע: אמ' אביי מאן דקניב
סילקא חיי שתים אחת משו' קוצר ואחת משו'
נוטע תאנא הזורע והחופר והחורץ כולן
מלאכה אחת הן אמר רב ששת היתה לו
גבשושי' ונטלה בבית חייב משום בונה בשדה
חייב משום חורש גומא וטממה בעפר בבית
חייב משום בונה בשדה חייב משום חורש א"ר
אבא החופר °גומא בשבת ואינו צריך אלא
לעפרה פטור עליה ואפי' לר' יהודה דאמר כל
מלאכה שאינ' צריכה לגופה חייב עליה הני
מילי מתקן אבל האי מקלקל הוא: תאנ' הקוצר
°והבוצר והגודר והמוסק והאור כולן מלאכה
אחת הן: אמ' רב פפא האי מאן דשדא פיסא
לדיקל ואת' תמרי חייב שתי' אחת משו' תולש
ואחת משום מפר אמ' רב אסי אין דרך תלישׁ
בכך ואין דרך פריקה בכך: גרסי' בפר' המצניע
תנו רבנן °החולב והמחבין והמנבן כגרוגרות
חייב חטאת ואמרי' חולב משו' מאי מיחיי' משו'
מפרק מחבין חייב משום בורר מנבן חייב משו'
בונה ומפרק °תולדה דדש הוא: והמעמר אמ'
רבא האי מאן דכניף מילה ממלתא מיחייב
משום מעמר אמ' אביי אין דרך עימור בכך אלא
בנידולי קרקע: והדש תאנא °הדש והמנפץ
והמנפט כולן מלאב אחת הן: והזורה והבורר
והטוחן: תנו רבנן °היו לפניו שני מיני אוכלין
בורר ואוכל בורר ומניח ולא יברר ואם בירר
חייב חטאת מאי

רש"י

כולן מלאכה אח' היא וכולה לצמוח
עבדי לטו וכ"מ דאי עביד כולהו
בהני הדדי חדא לא מחיי' אלא חדא
ורבא אב מלאכה ונוטע נמי אב
מלאב' דהיינו זורע אלא שזה בזרעי'
וזה בפילגו' וכן מבריך ומרכיב אבל
זומר חייב משו' תולדה' נוטע ולצמוחי
עביד ונוטע גופי' וכן מבר' ומרכיב
חייב משו' ורבא ואינהו נמי לצמוחי
אילו: דקטל אספסת שחת וקוצרין
אותו אלמה פעמים חוזר ומצמח
דקניב סילקא שחוקר תרגו' מן
המחוג' ותוחרין ונגילין: החורץ
טושין חרוצים בקרקע: כולן מלאכה
אחת הן ואינו חייב אלא אחת דכולהו
לרפויי ארעא עבידי: בבשושית הל
קטן: בבית שייך בניין שמתכוין
להשות קרקעיתו: משום חורש
דמרבי ארע: גומא וטממה בעפר
חייבו חורש שהעפר שמלאה בו רפוי
ושוב לזריעה והשוה הקרקע לחיי'
מזרע עם השל': אלא לעפרה לבסות
בה שלא: פטו' עליה ואין כאן משום
בניין דקילקול הוא לזריעה נמי לא
חייב אבל אם היה צרי' להו חייב
משום חורש: לרבי יהודה בפרק
המניח בני מוניח מת נמטה:
מתקן כגון מוליח מת לקוברו ואינו
צריך לגופה דהולאה ולא למת אלא
לפנות אתכ"ניהו והולאה הצריכה
לגופה כגון שצריך לחפץ זה במקום
אחר: מקלקל הוא את ניהו: גודר
בתמרי מוסק בוקיים: חורש
בתחיני': דשדא פיסא בדיקל' וזרע
פיסת רגנים בדקל: ואת' תמרי
הסיר תמרים: קולס קולהה דקוצ':

מפרק קולהה דדש שמפרק הגרגה משבולים אף זה מפרק התמרי' מן
המבבלות: אין דרך הלישה ופריק' בכך ע"י זריקה אלא כיד או בכלי
וקולס בלאחר יד הוא ופטור: מתכן שמעמיד החלב בקיבה: מנבן
מתקן גבינה: משום מפרק שמפרק החלב מן הדדין: משום בורר
שהורר האוכל מן הפסולת כך בורר החלב מן הגבינה שקורין מולק"ן
בלשונו: דכניף מילתא ממילתא ש"עורר מלה ממדרגות הגוים לתרגמ'
הריני דמיה שממשיך לתוכן מים מן הים והחמה מורתן ונעשין מלח
ולאוקן חרין קרוי מלחתא: משום מעמר שאף הוא מעמר מאסף
הסבולים: המנפץ בשתן מן הגבעולי': והמנפט אמר נפון נפק' כדרך
השומנין: ונאר נפון גיחולי קרקע הוא וקרי ניפט דידיה קולהה דדש
שמפרקין ממנו גרעינין: היו לפניו מיני אוכלין גרסי' אלא גרסי' שני:

מלי

קולס קולהה דקוצר: מפרק קולהה דדש שמפרק הגרגה משבולים לשון פורק מן החמור ופרש"י ל"ל שאף זה מפרק תמרי' מן הדקל ולא נהירא דאי
כבי מאי אירייא תמרים בוצר ובורר ומוסק ואורה נמי ליחייב תרתי אלא דוקא בתמרים הוא דמיחייב תרתי לפי שהם בחילן כעין אגוזל וכשהאכול
יתלש מן חילן חייב משום קולס וכשנתנו בקרקע ונפרקין התמרים מן הלאכול חייב משום מפרק: ורב אסי אמר לתין דרך הלישה ופריקה בכך בל
ידי זריקה אלא אם כיד או בכלי וקולס בלאחר יד הוא ופטור: המתכן שמעמיד החלב בקיבה: דכניף מילתא ממלתא שעורר מלה ממדרגות הגוים
דתתרגמי' הריני דמיה שממשיך לתוכן מן הגוים והחמה שורתן והן נעשות מלח לאוקן הריני קרי מלחתא: משום מעמר שאף הוא מאסף הסבלים:
המנפץ בשתן מגבעולין: המנפט אמר נפון בקשת כדרך האומני' ער נפון גחולי קרקע הוא להני קרי ניפוט דידיה קולהה דדש שמפרש גרעינין ממנו
ולא קרי ליה קולהה דמנפ' אמר: תנו רבנן היו לפניו מיני אוכלין ובורר ואוכל לאחר דוקא כיד כמו שנפרש בסמוך בס"ד: היו לפניו מיני
אוכלין ובורר והוהנינ' חייב פרש"י ל"ל דמבדיל הרבעל הרבי' ולא מחוור דאם תיבא כיון דמוקמינ"לה בנפה ובכברה בר ריבא הקא סריא לאחר נמי [בנפה
ובכברה] היא הכא מבבי לא מבליג בין ריבא וסיבא אלא בין לאחר ובו ביו' ועיבה דלא מבבי בנפה ובכברה אלא אבי' בקנון ומחוחי לאחר נמי אסירי ורבי'
לדבר מדקבי בפרקא קמא דר"ט (דף יב) המעלה מעלות מערב שבת לאחר מנפה על יד על יד ואוכל אבל לא בקנון ולא בקמחוי והכיא ורבי לאחר היא
דאי לבו ביום הא אמרינן הכא הינו בריבא אחריבי דמתניא הכי היו לפניו מיני אוכלין ובורר ואכל ובורר והנים חייב ומדקאמר בורר ואכל משמע דאבי'
ל דאמרי' וכל בנים חייב הינו בריבא אחריבי דמתניא הכי היו לפניו מיני אוכלין ובורר ואכל משמע דאבי'

רבינו נסים כלל גדול פרק שביעי

לאחר ומשני דהסיח בנפה וכברה וכי קאמ'רב אשי פשו'אכל אחו'היינו בקנון ותמחוי ולאחר וברייתא דקתני לעיל מות'מיירי ביד : ונמצא'אפסקן
של דברי' דכל לכו ביום אחי ביד חייב חטאת לאחר ביד מותר והיינו ברייתא דלעיל בקנון ובתמחוי פטור אכל אסור ובזיון דרב אשי בנפה אחי ביד
חייב חטאת לאחר ובזיון הך ברייתא בתריתא דלאחר בקנון ובשיורא דלאחר בקנון בנפה וכברה ובכברה פטור
בלבד ומות בקנון בשמו ז"ל דבי מרינן לאחר היינו בזוק בגורר אוכל מתוך פסולת אכל פסולת מתוך אוכל אחי' לאחר חייב חטאת ולא אם
דלמרינן לקמן נסמ"ך הגורר

מאי קאמר אמר אביי הבי קאמ'בורר ואוכל לאת'בורר ומניח לאתר ולבו ביו' לא יברר ואם בירר נעשה כבורר לאוצר וחייב חטא' אמרוה קמיה דרבא ואמ'לרו שפיר קאמר נחמני הוי לפניו שני מיני אוכלין ובירר ואכל ובירר ומניח רב אשי מתני פטור ור'ירמיה מדפתי מתני חייב רב אשי מתני פטור והא תניא חייב לא קשיא הא בקנון ותמחוי הא בנפה וכברה אמ' חזקי'הבורר תרומסין מתוך פסולת שלהן חייב חטאת לימא קסבר הזקיה אוכל מתוך פסולת אט'לא שאני תרומסי'דשלקי לי' שבע זמנין בקדירה בקריפתא ואי לא שקלי מיני פסולת מטרח הילכך אי לא שקלי מיניה פטול כפסול בתוך אוכל דמי וחייב : והתוחן אמר רב פפא האי מאן דפרים מסילק'בשבת חייב משו'טוחן וא'רב מנשיא האי מאן דסלית סילתי חיי'משו' טוחן אמר רב אשי ואי קפיד אמשחתא חייב משום מתתך פי'דסלי'סילתי אלו עצי דקרים שעומדין שיבי שיבי פירו'נימין נימין וכשמפר' אותן הנימין יוצא מביניהן כמין קמח דק ומתו' כך נחשב כטוחן והלש והא"פה אמר רב אשי בר רב עוירא האי מאן דשרא סיכתא לאתונ' חייב משום מבשל פישטא מהו דתימ' לשרורי מנא קא מיבוין קא משמע לן דמיירפ' דהדר קמיט פירש סיכתא גרלי בהמ' רקיקין אמ'רבא האי מאן דארתה כיפרא חייב משום מבשל : הגוזז את הצמר המנפצו והמרבנו והצובע והטווה תנו רבנן התולש את הבנף והקוטמו והמורטו חייב שלש חטאו' הקושר והמתיר והתופר שתי תפירות והא לא קיימא אמ'רבה בר בר חנא א"ר יוחנן והא שקושרן והקורע על מנת לתפור שתי תפירות רבה ור' זירא דאמרי תרויהו

שבן

מיתיו המיט וכי רפי בריש'לו מבטל וכעומר מי'כע"ח : ולחרתה כופרא שהיך זפת : הקולש את הבנף מלה גדולה משוף מי : והקושרו לאחר שהלבו הסך ראחו שהוא דק ורחוי להניחו בכר וכסח ולבד ובנו שהוא קשה מורט השער מבלן ומכלן ומשליך הקנה ונותן השער בכר וכסח : חייב שלשה חטאות מקשה משום מחתך דקפיר לחתכו עד מקו שרחוי ומטרט חייב משום מחתך לתקן בגי עור והקולש חייב משום בונה : והא לא קיימא הכי וכיון דלא קיימא לא מלאכ' היא : שקשרו שני ראשי חוטי : דרבא

רש"י

מאי קאמר בריש'הני בורר והדר קנח לא יבורר : בורר ומניח לאחר כדי לאכול לאחר שאין זה דרך הבוררים : ולבו ביום לאכול לאחר שעה אחי'לבו ביום : לאחר לאבני : נחמני אחני'נתקנן כלי שבשוי כעין לבור רחב מלאחריו וקרי מלבנין ובעלי מעב עושקנן יוהבור'קישני' נוהן הקישני'במקו'סרחב ומנענע והקישעיה נוכל מתוך שעגול היא ומתגלגל ווצא דרך פיו בקלי והפסולת נשאר בכלי כוה פטור אבל אסור ומוקר לבקחיל' לא הוי דמי לבריר'חייב העלה לא הוי דבלאחר יד הוא דעביר'ברישה בנפ' וכברה אבל ביד לא דמי כלל לבורר ומרי לאכול לאחר : הבורר תרומסין לאחר שבלקן הוי בורר אוכל מתוך הקליפה : דשלקי ליה'ויתנין דאי לא שקלי ליה לאוכל מתוך הפסולת' מתוך שהוא רך וגיומות ב"י שבשלק הרבה מטרח הילכך אוכל נמי כל זמן שמעורב הוי פסול'ומיהו אוכל הוא ומתמרינן עליה למיהוי הכי' דשקיל כפסולת מתוך אוכל ורבינו הלוי גריס ואי שקיל לי'הוא מטרח כמנטלו מינו'מין אבנשוקין ונמשך לבך הוא'דשקיל הוי כפסול'הבנף' הוי אוכל עד שחוזר ונטלו : דפרים סילק'בש"ס בר'גלא בסמי"ך כדאי' בעו' והרושב מתקבו הדק : דסליק סילקו עניים דקים להבעיר אחר ורב אלפס פירש מה שכי' : ואי קפיד אמשכת'לתקבו במדה : מתתך אשר שהוא מקצעו במדה : דבדלא סיכתא לאתונא שהבליך יהר לא לתקנו הס ליבס : דמ"ר פא רבי ע"י הוס אתו והמיס שבתוכו המיס ולאחר שיצאו

מלאכ' היא : שקשרו שני ראשי חוטי : דרבא

אבר רב מנשי'אמר אמר אבא אמר אמר אמר

שכן יריעה שנפלה בה דרנא קירעין אותה ר"י ר"ל כהלך המתה [והמלות] שמעידין
ותופרין אותה אמר מר זוטרא בר טיבי אמ' רב כדכריו שאומר שנה זו גשומה וכיון
המותה חוט של תפירה בשבת חייב חטאת גשומה שנה זו שחוג' וכיון שחונה
נהלמד דבר אחר מן המגיש חייב מיתת' והיודע שהכל לפי הטבע המתחלת בבריאת
לחשב בתקופות ומולות ואינו מחשב אסור העולם אינו מלוכל בטבעו מחכם
לספר הימנו: הצר צבי השוחט והמפשיטו אסור לספר בימינו: היינו מלת לאו צורך
והמולחו והמעבדו היינו מולת היינו מעב רבי עבוד הוא: ועייל שרטוט בטבע בת
יונתן ור' שמעון בן לקיש דאמרי תרוייהו אפיק לתקנו מהרטוט תחלה כפי מה שהו
הדא מינהו ועייל שרטוט והמוחקו א"ר אחא רוצ' להאריך ולהרחיב ולקצר בתחוך
בר חנינא השף בין העמודים בשבת חיי' משו' ולח"כ מעבדי הבשר בשבת חיי' משו'
ממחק א"ר חייא בר אבא ג' דברי שחוט לי ר' אבי שכך עבו נעורות המשכן כשחקבו:
משו' ריב"ל המגרר ראשי קלונסות חיי' משום השף בין העמודים פרש"י ז"ל
מתרך והממרח רבי' בשבת חיי משו' [ממחק] כגון עמודי אכבהרות חלונות
והמסתת את האבן בשב' חיי' משו' מכה בפטיש הפשוטים חלונות ולשם
אר"ש בר ביסנ' אר"ש בן לקיש הצר בכלי צור' בקרקעות הכנון שניגמן כדי שיכל
והמנפח בכלי זכוכי' חייב משום מכה בפטיש חלק חייב משום ממחק ולא נהירא
אמ' רב יהודה האי מאן דשקל אקופי מגרומא דכל כי האי גונא בנין חייב משום
חייב משו' מכה בפטי' והני מילי דקפיר עירתי' בונה ובנדה חייב משום הורס
והכות שתי אותיו וכו' ת"ר כתב אות אה גדולה וכלאמרי לעולם נבי בנשמי' ובומת
ויש במקומה כדי לכתוב שתי פטי' מחק אות אלא הכי פירוש הנכון שניגמן כדי שיכל
אחת גדולה ויש במקומה כדי לכתוב שתי חייב העמודים כדי להחליקו חייב משום
א"ר מנחם בר יוסי זה חומר במחק מבמות: ממחק דרך הרגענין להחליקו
הבונה והסותר המבעיר והמכה בפטיש רבה ולרבנו בכך ולכי אוקמ' בירושלמי
ור' זירא דאמרי תרוייהו כל מירי דאית ביה גמר לפרקין מה מחיקה היקה במסכן
מלאכה חייב משום מכה בפטיש: מתני' ועוד שהיו שמין לת הטור על גבי הטמו'
כלל אחר אמרו כל הכשר להצניע ומצניעין ובגיין מין נוח לי לשם כן היכי שייך
כמהו והיציאו בשבת חייב עליו וכל שאינו למיש' חייב משו' ממחק הינו. ממחק
כשר להצניע ואין מצניעין במהו והוציאו גומייהו: המגרר ראשי
בשבת אינו חייב אלא המצניעו: גמ' כל כלומר' שיהו ראשיהן שוין זה
הכשר להצניע לאפוקי מאי רב מתנה אמר כוה: והמגרר רשיה מחלי' ראחנוס'
לאפוקי דם נדה מר עוקבא אמר לאפוקי עצי על המכה: מסקת אם הלבן לאח'
אשרה מאן דאמר דם נדה כל שכן עצי אשר' שנעקרה מן הסר ונחלבה מחליקה:
ומ"ר עצי אשרה אבל דם נדה לא דמצנע ליה: משום מכה בפטיש: אלא בכלי לורם בכלי
לשונרא ואידך כיון דחלשא לא מצנע ליה: שעומד לכך לנאותו מגבח בכלי
מתני' המוציא תבן כמלא פי פרה עצה כמלא זבוכיה כשהוקך קיסמי' דקי' שנתרגו
פי גמל עמיר כמלא פי טלה עלי שים ועלי בלא לחר לריגה גמר מלאכה הוא וחייב
בצלים לחים מגרוגרת יבשים כמלא פי גדי משום מכה בפטיש: כתב אות אחד
עשבים כמלא פי הגדי ואין גדולה וכו' פעור שבקרקע המשכן
שהיו כותבין אות אחת בזו
ואות אחת בזו כדי לזוגן כשמוריים אותו מתוך אות אחת וכו' חייב שאין
מלאכת מחיקה אלא על מנת לכתוב והרי יש מקום לשתי אותיו: אמר ר'
מנחם בר' יוסי וכו' כת קמ"ל מאן דגנא קמאר' מנחם בר' יוסי: מתני'
ועוד כלל אח' אמרו כל הכשר להצניע שהוא הטעון להיות לצורך הלדם:
ומצניעין במהו כמות זה כלום' שיש בו שיעור הראוי להצניע: אין חייב
אלא המצניע אם נעשה חביב לאדם אחד והצניעו חייב עליו הלאחרו אם
הזר והוציאו אבל אדם אחר אינו חייב עליו להצניע לאו מלאכה היא:
גמ' מאן דאמר דם נדה אינו כשר להצניע כל שכן עצי אשרה דאיסורי
הנאה נינהו וצריך לאבדן: כיון דחלשא המאכיל דם הלדם לאחוב נעשה
אלא אותו אדם: מתני' המוציא הבן וכו' עלה מפרש בגמ' הכינו הבן
של מיני קטניה: כמלא פי גמל דנכים אבל כמלא פי פרה לא חזי שאין
אוכלין אותו אלא נמלים: עמיר קשין של שבלים: פי טלה נפיש מפי גדי
סילבך עמיר אלא חזי [לגדי] לא מחייב כמלא פי גדי עד דאיכא כמלא
פי טלה אבל עשבים הוא אל וחזו בין לטלה בין לגדי מיהייב כמלא פי גדי
לחין הראוי' לאדם: כגרוגרת זהו שיעור לכל מאכל נעשה אדם אבל
כמלא פי גדי לא דלהיים לא חזי לגדי: ואין

ר"ש

ירגא חולב' ומנקבת בה נקב קטן ושגול לריך לקרוע למטלה ולמעלה הנקב אלא תהא התפירה עשויה קטנין קטנין: המוקה חוט של תפירה כגון התפור ושומר הנים החוט ארוך ונקפרהו שני חתיכות הנגר זו מקנה מזו וחוטי התפירה נבשנין ונמשכין ומסך ראש החוט להקל ולחבר החתיכו' זוהי תפירתו וחייב חטאת: מן המגוש מין שמשיכו לע"ל ולאחילו הכרי תורה אסור לעמוד שמנו: והיודע כו' הנו הלא שמעתא שמעינהו מר זוטרא מרבנן בהדי הדדי: בתני' הכל את הכלי וכל מלאכות שרוח נוהגו בתחנין ושרוקייה': המולחו לעור: מחתקו מגרר שערו: מחתקו מקלע והוקנו לרגשו' ומגלבי' בגוף ומעוקר שהיו רשומין על קרטי המכון לידע לי זו בן זוגו וסיון כוהנין אוק בזו ואות בזו: ומוחק לשמוי' כשעוטה: מכנה ומכעיר בשם שהתם דוד הממנים: מכה בפטיש הוא גמר מלאכה שני אומן מכה בקורנס על הסדן בגמר מלאכה ומקייקין מני לא מחייב לי' לא בגמר מלאכה': גמ' היינו מלאיה היינו מעבד המליחה היא לרך עינוי: ועייל שרטוט בשנא לתקנו מהרטוו תחילה לפי שלא שרלה לחתיך ולהרחיב לקצר המיכוך ואחר כך מעביר סכין דרך הסירטוט וכן נעורות המשכן בשתקן: השף בין העמודים כגון בעודי אכסדראות הטשוויות חלונות חלונות ומסכין בחלונות בין עמוד לעמוד השף שם בקרקעות הבנין שנשנגין עליו כדי שיכל חלק: המגרר ראשי קלונסו' שיהו הראשין שוין וחדין: והממרח רעוי' תחנוס' על המכה: המסתת האבן לאחר שנעקרה מן הסר ונחלבה מחליקה: משום מכה בפטיש גמר מלאכה: הגר עורה בכלי הטעמל לכך לנאות': מנפח בכלי זכוכית כשהוקך נעשה ע"י ניפוח: דשקיל אקופי ראשי חוטין הכלויין ביריעה במקום קטרי' בשניקה בה הוא וקטרוהו וכן קטין ומקסמין דקין שנתרגו בה בלא מתכוין ונעשלין אותו ממנה לאחר תריגה גמר מלאכה הוא וחייב משום מכה בפטיש: בקבר אות אחת בגולה כו' פעור שבקרקע המקדש שהיה היו כותבין אות אחת בזו כדי לזוגן כשמוריים אותו מתוך אות אחת וכו' חייב שאין מלאכת מחיקה אלא על מנת לכתוב והרי יש מקום לשתי אותיו: אמר ר' מנחם בר' יוסי וכו' הא קמ"ל מאן דגנא קמאר' מנחם בר' יוסי: מתני' ועוד כלל אח' אמרו כל הכשר להצניע שהוא הטעון להיות לצורך הלדם: ומצניעין במהו כמות זה כלום' שיש בו שיעור הראוי להצניע: אין חייב אלא המצניע אם הביב לאדם אחד והצניעו חייב עליו הלאחרו אם הזר והוציאו אבל אדם אחר אינו חייב עליו להצניע לאו מלאכה הוא: גמ' מ"ד דם נדה אינה כשר להצניע כל שכן אשרה דאיסורא הנאה היא ומאיס וצריך לאבדן: כיון דחלשא המאכיל דם הלדם לאחוב נעשה הלדם אלא: מתני' המוציא הבן וכו' עלה מפרש בגמ' הכינו הבן של מיני קטניה: כמלא פי גמל דנכים אבל כמלא פי פרה לא חזי שאין אוכלין אותו אלא נמלים: עמיר קשין של שבלים: פי טלה נפיש מפי גדי סילבך עמיר אלא חזי [לגדי] לא מחייב כמלא פי גדי עד דאיכא כמלא פי טלה אבל עשבים הוא אל וחזו בין לטלה בין לגדי מיהייב כמלא פי גדי לחין הראוי' לאדם: כגרוגרת זהו שיעור לכל מאכל נעשה אדם אבל כמלא פי גדי לא דלהיים לא חזי לגדי: ואין

לשון רש"י

ל' מחתוך חוט של תפירה כגון כדי שיהיה חוט מרוחק מחוט שהרי מרוחק חוט מחתוך אלא בתחתי ומשלם כיון שבשבת מסתת על הסדק כו בקרוי ובן מסתל בשבת לבדק כו הדם בשבת מתגלי בתגלי לא יש בכם בקנים עשויין לכך לכבנים ולקנים בקן ולבדקו יפה בשבת מלאינו לא כתיב מעשה לגלאים ובקרי אתם"ם מתחן כי מתחן ובקרבי אתם"ם מתחן שאין זו דרך הבנה"ר לאינו לא בלאים המתרק בגדיו ע"י לולות ובקרי ומתחם שמתו כרי כלה כלאחר מיתה שהוא מיתה מיתה שם:

מיתה שם: ב

לשון רש"ן

כ ולאחר כיון תבתים ובינם שהו לעשו בתמים הוי הוצר אם חיטה תקופות ומולות שוהדא עם בתקופות ומולות מחל יודע לומר אבל זו בשנה כיון הראוה כמו כמו

שלשה פיזורים

ג רש"י פי' שהם בקרקע הכנון בתכבדראלו' שנשבנית על כדי פיזים חלק ומקום' פרים שם כידו על הטעי' מחקות בין בסמודי' לסחלטיקו ולוכ בסמוטו כל הסוסקים: ד ל"ם בגמל שלא שנוסין הרחשים שקורין חיבנה"ס שוב שהם הוי נמר מלאכ' לו חייב משום הוכה בפטיש ולכו מוכך לבתחיר ומוכו לשולם לא מחייב עד פיזים

בגנון דקמוד פלייטו:

ה כמ ה כרמ"ם ז"ל ומיהו שמעתא כי הכתי' כתב בתשבו ששות על קרש אחד ומוחקו כדי לבתוב אחר בתקומ' ומן הדין היה ראוי לחייב לא מוחק אות ח' כדי לבתוב אות אחרת בתקומה אלא שאינו ראוי לחיב על מחסבו בתוב' עיקר תיל בקוב עבמו' מרחם שאין חייב על מחיקת ששטוטו אבל לבתוב בתם אותיות כי לא היה בתשבן אלא מחיקת אותיות כדי בתוב בתקומו ואחרי בתבו אם מוכר בסדר ונם מדבקה בבריות מחק אות ת' ראוקו בתוס' בתוב בם בכלם ריו על סדר ומחקה שהוא על בתבקם ומחקו אם יש בתבוקו כדי לבתוב אחר אוקו ומחיב ושמו לא כריר לן יו ל הרשינו שמחק אות אחת מבתב בשאת מאין ראוקו בתי ומיקר הרחיב בשבל מחשבת בתוב מילבך אמר מוסשבת נמי ולאי דבקה בבריות מחק אות אחת אוקו אחרי דקני בתב אות אחת גדולה ה

ר"ש

ירגא חולב' ומנקבת בה נקב קטן ושגול לריך לקרוע למטלה ולמעלה הנקב אלא תהא התפירה עשויה קטנין קטנין: המוקה חוט של תפירה כגון התפור ושומר הנים החוט ארוך ונקפרהו שני חתיכות הנגר זו מקנה מזו וחוטי התפירה נבשנין ונמשכין ומסך ראש החוט להקל ולחבר החתיכו' זוהי תפירתו וחייב חטאת: מן המגוש מין שמשיכו לע"ל ולאחילו הכרי תורה אסור לעמוד שמנו: והיודע כו' הנו הלא שמעתא שמעינהו מר זוטרא מרבנן בהדי הדדי: בתני' הכל את הכלי וכל מלאכות שרוח נוהגו בתחנין ושרוקייה': המולחו לעור: מחתקו מגרר שערו: מחתקו מקלע והוקנו לרגשו' ומגלבי' בגוף ומעוקר שהיו רשומין על קרטי המכון לידע לי זו בן זוגו וסיון כוהנין אוק בזו ואות בזו: ומוחק לשמוי' כשעוטה: מכנה ומכעיר בשם שהתם דוד הממנים: מכה בפטיש הוא גמר מלאכה שני אומן מכה בקורנס על הסדן בגמר מלאכה ומקייקין מני לא מחייב לי' לא בגמר מלאכה': גמ' היינו מלאיה היינו מעבד המליחה היא לרך עינוי: ועייל שרטוט בשנא לתקנו מהרטוו תחילה לפי שלא שרלה לחתיך ולהרחיב לקצר המיכוך ואחר כך מעביר סכין דרך הסירטוט וכן נעורות המשכן בשתקן: השף בין העמודים כגון בעודי אכסדראות הטשוויות חלונות חלונות ומסכין בחלונות בין עמוד לעמוד השף שם בקרקעות הבנין שנשנגין עליו כדי שיכל חלק: המגרר ראשי קלונסו' שיהו הראשין שוין וחדין: והממרח רעוי' תחנוס' על המכה: המסתת האבן לאחר שנעקרה מן הסר ונחלבה מחליקה: משום מכה בפטיש גמר מלאכה: הגר עורה בכלי הטעמל לכך לנאות': מנפח בכלי זכוכית כשהוקך נעשה ע"י ניפוח: דשקיל אקופי ראשי חוטין הכלויין ביריעה במקום קטרי' בשניקה בה הוא וקטרוהו וכן קטין ומקסמין דקין שנתרגו בה בלא מתכוין ונעשלין אותו ממנה לאחר תריגה גמר מלאכה הוא וחייב משום מכה בפטיש: בקבר אות אחת בגולה כו' פעור שבקרקע המקדש שהיה היו כותבין אות אחת בזו כדי לזוגן כשמוריים אותו מתוך אות אחת וכו' חייב שאין מלאכת מחיקה אלא על מנת לכתוב והרי יש מקום לשתי אותיו: אמר ר' מנחם בר' יוסי וכו' הא קמ"ל מאן דגנא קמאר' מנחם בר' יוסי: מתני' ועוד כלל אח' אמרו כל הכשר להצניע שהוא הטעון להיות לצורך הלדם: ומצניעין במהו כמות זה כלום' שיש בו שיעור הראוי להצניע: אין חייב אלא המצניע אם הביב לאדם אחד והצניעו חייב עליו הלאחרו אם הזר והוציאו אבל אדם אחר אינו חייב עליו להצניע לאו מלאכה הוא: גמ' מ"ד דם נדה אינה כשר להצניע כל שכן אשרה דאיסורא הנאה היא ומאיס וצריך לאבדן: כיון דחלשא המאכיל דם הלדם לאחוב נעשה הלדם אלא: מתני' המוציא הבן וכו' עלה מפרש בגמ' הכינו הבן של מיני קטניה: כמלא פי גמל דנכים אבל כמלא פי פרה לא חזי שאין אוכלין אותו אלא נמלים: עמיר קשין של שבלים: פי טלה נפיש מפי גדי סילבך עמיר אלא חזי [לגדי] לא מחייב כמלא פי גדי עד דאיכא כמלא פי טלה אבל עשבים הוא אל וחזו בין לטלה בין לגדי מיהייב כמלא פי גדי לחין הראוי' לאדם: כגרוגרת זהו שיעור לכל מאכל נעשה אדם אבל כמלא פי גדי לא דלהיים לא חזי לגדי: ואין

תוכלין

ואין מצטרפין זה עם זה מפני שאינם שוין בשיעוריהן המוציי אוכלי כגרוגר ומצטרפין זה עם זה מפני ששוין בשיעוריהן הוין מקליפין וגרעיניהן וקוציהן וסיבן ומורסנן ר' יהודה אומ' הוין מקליפי עדשים המתבשלות עמיהן : גמ' מאי עצה אמר רב יהודה תבן של מיני קטנית: ר' יהודה אומר הוין מקליפי עדשי' וכו' : עדשי' אין פולין לא ודתני' ר' יהוד' אומר הוין מקליפי פולין ועדשי' לא קשי' הא בהדתי והא בעתיקי עתיקי מאי טעמ' לא מצטרפי א"ר אבהו מפני שנראים כזבובים בקערה :

סליקו להו כלל גדול

המוציא °יין כדי מזיגת הכוס חלב כדי גמיעה דבש כדי ליתן על הבתי' שמן כדי לסוך אבר קטן מים °כדי לשוף את הקולו' ושאר כל המשקין ברביעי' וכל השופכין ברביעי' רבי שמעון אומר כולן ברביעית ולא נאמרו כל השיעורין הללו אלא למצניעיהן : גמ' תנא כדי מזיגת כוס יפה מאי כוס יפה כוס של ברכה אמ' רב נחמן אמ' רבה בר אבוה כוס של ברכה צריך שיהא בו רובע רביעי' כדי שימזגנו ויעמוד על רביעית : חלב כדי ¹גמיעה : ת"ר המוציא חלב של בהמ' כדי גמיע ו חלב של אשה ולובן של ביצ' כדי ליתן במשיפת [של קילור] קילור כדי לשוף במים : דבש כדי ליתן על הבתית תנא כדי ליתן על פי בתית שמן כדי לסוך אבר קטן תניא ר' שמעון בן אלעזר אומר שמן כדי לסוך אבר קטן של קטן בן יומו : מתני' המוציא חבל כדי לעשה אוזן לקופה גמי כדי לעשות תלאי לנפה ולכברה ר' יהודה אומר כדי ליקח ממנו מדת מנעל לקטן ונייר כדי לכתוב עליו ² קשר של מוכסין חייב נייר מרוק כדי לכרוך על פי צלוחית של פליטין : גמ' תנו רבנן הוציא כדי לעשות אוזן לכפיפה מצרית וסיב אחרים אומרים כדי ליתן על פי משפך קטן של יין רבב

רש"י

אוכלין כל מאכל אדם ומצטרף כל מאכלי אד' זה עם זה : הוין מקליפין שאין אוכל ואין משליכים השיעור : ושקליפ' ונב ספרי דמו' עץ בעלמא' : וסובן קליפת הישען הנזכרו' מחמת כרישה : ומורסנן הנעקר בנפה : ר' יסוד' אומ' כל הקליפין הוין מצטרפין כדקתמר' הוין מקליפי עדשים שאצטרפין אוהן המתבשלו' לאמיקי קליפה הנתונה שהן גדילות בשורה הנזכרת : גב' הא בחדתי פולין הדתי קליפתן היא מצטרפת: כזבובין שהתורות הן :

סליקו להו כלל גדול

המוציא יין כדי מזיגת הכוס כשיעור שנתנו יין חי לתוך כוס להוסיף עליו מים כהלכתו ולמזוג אותו בהן ובגמרא מפרש בתיה כוס שיעורו הכמים : בקיה מכה שבנני הסוסי' והתמרי' תמחת מסוי והכי אמרי' בסמפקי' (ד' לח) דבש והדבש לשלי רבי לבקיקת דגמלי : לשוף לשפשף ולמחות בהן קילור שנתנים על העין : ברביעית בילה ומחצה רביעיות הלוג : שופכין מים סרוחין ומפרש בגמרא דהוו לבבל בהן לת הטיע : ר"ש אומר כולן ברביעיות אף היין והחלב והדבש דלא נאמרו שיעורן במשנה אלא למצניעיהן לכך וחז' המצניע והוליאו חייב אבל שאר כל אדם שהוליאו אותן היינן וסבירא ליה לרבי שמעון דמצניע עצמו בעי שיעור אוטא ובגיר מהלי שיעור לא מיקריב כדאמרי' בפרקין דלעיל דלית ליה לרבי שמעון כל שאין כשר להצניע ומצניעין בעוהן שהיה חייב עליו מצניעו :

והא דתנן הכל חלב כדי גמיעה שיעורא דכדי גמיעה לא איקפדי ובוזלאי אסו' מרביעי' דלא קתני סיפא ושאר כל המשקין ברביעיות שמע מינה בכדי גמיעה בעי מרביעיה דרביעי' לתקל נאמ' מלא לוגמין דהא בפרק בתרא דיומא (דף פ) לענין שיעור שתייה פליגי בה קגלי דמר סבר כדי רביעיה ומר סבר כדי גמיעה ומסקבדא דלא"ב דלענין יום הכיפורים לגבל חד וחד בדיקיה משעריגן הכא הוא דכיון דמשום יקרבי דעקא הוא כל חד וחד לא מיקב' דעתיה אלא בדיקיה אבל לענין שבת בשל עולם הן שאין בדיקיות : גמ' תנא כדי מזיגת כוס יפה כלומר דהיינו כדי מזיגת הכוס דמקרי כוס של ברכה המזון שהצריכו חכמי' ליתנו בברכות עיטור ושיעור הדחה ושטיפה הי ומלא אמר רב נחמן כוס של ברכה צריך שיהא בו יין הי רובע של רביעית הלוג כדי שיזגנו ג' חלקי מים ואחר יין כדאמריקן אל חמרא דלא דרי על חד קלקא מיא לאו המרא הוא: ועומד על רביעית רביעית הלוג: תנו רבנן המוליא חלבו ומשיפה של קילור ברביעות לשופו בחלב אשה : כדי לשוף במים לשתי מיניס : על מי כתיה עליון של מכה: אחר קטן [של קטן] בן יומו : אחד מדריקי אגבא קטנה של קטן בן יומו דהאי קטן דשתכיתן אחר דאגברא קאי : כתני' המוליא חבל כדי לעשות אוזן לקופה לתוחה בו : חלאי לתלות בה מדת מנעל לבן יומו כמה זו אמי צריך : נייר מבשמים עטוין אותו : קשר מוכסין יש לך אדם שנותן אבן לרשם הנהר במקום זה ויש מוכס בעבר אחר אז מוכס לו תותם לבריאותו למוכסים שעוחל לו המוכס ולרבו לבקוב לו לשימן שתי אותיות גדולות משתי אותיות שלמו : נייר מחוק שוב אין ראוי לבקוב בו לבי' צריך שיעור בגזל לכרוך על מי אלוחי : גמ' אוזן של אוזני דקל כפיפה מצרית דקל סיב בגל סביב הדקל נעין מלבוש ונכרך סביבותיו ועולה ומסגנין בו אם היין מעבב אם הקמה ואת הסמוכות מלבנים לפי הכלי : רבב

רבב שומן או שמן: אספוגים רקיק שטחנין בקטר ונתין תחתיו איש: מתני' עור כדי לעשות קמיע: קלף היינו דמליה וקמיע ופרק: כדי לכתוב עליו פרשה קטנה דלאיידי דזמין יקרי' לא תפילין ומזוזות ולא מיחייב בשיורא וזעז: דין כדי לכתוב בו שתי אותיות לרשום על כל שני הקרים לזוזן: כדי לכתול בין אחת מפרש בגמ' לעשות מכסות כל פניהם הון מעבר אחת ואותו עין שנשאר מגולה כותלין אותו • וסת וגפרית כדי לעשות בו נקב כלי שטחנין בו כסף הי סותם פיו בזפת או בגפרית ונוקב נתון בהסתימה נקב דק לקולות בו:

גר מצות

ריש"י

רבב שומן או שמן: אספוגים רקיק שטחנין בקטר ונתין תחתיו איש: ומה שיטור האספוגים: כמו' בל"ון בלטון אשכנז: נייר חלק אלא נכתב עליו מכולם ועושין אותו מעבנים: קשר מוכסי' יש לך אדם שנתן המכס לרחק הנה' במקו' אח' והוא מוס' לו חוקה להרחוק לשאר המוכסי' שפטור הוא מן המוכסין ודרכו לכתו' שתי אותיות וכן נזדמנו' משתי אותיות שלנו: נייר מתוק שזה אינו ראוי לכתוב לכך צריך שיעור גדול לעור ולכרות ע"פ אלוחיה: מליאו' כסף: מתני' קלף כדי לכתוב עליו פרשה קטנה דאלאיידי דזמיה יקרי' לא שבבי מוכי' קסרי מוכסין אלא תפילין ומזוזו' ולא מחיי' בשיטור' ואשו: דין כדי לכתוב שתי אותיות לרשום על שתי חוליות של כלי או על שני קרנים לזוזם: כדי לעשות נקב קטן כלי שטחנין בו כסף הינסוקים הין נוסף או גפרית ונוקב בתוך הסתים' נקב קטן להוציא בו: גמ' דוכסוסטוס רגילין הין לתוך העור לשנים ומה שנגנב בעבר קרי דוכסוסטוס ומה שנגנב הבשר קרוי קלף: דנק

רבב כדי לשיף תחת אספוגית קטנה וכמה שיעורה כטלע פירוש אספוגית רקיק כדכתיב ורקיקי מצות ומתרגמינן אספוגין פטירין מוכין כדי לעשות כדור קטנה וכמה שיעורה עד כאגוז: נייר כדי לכתוב עליו קשר של מוכסין תנא וכמה קשר של מוכסין שתי אותיות: מתני' עור כדי לעשות קמיע קלף כדי לכתוב עליו פרשה קטנה שבתפילין שהיא שמע ישראל דיו כדי לכתוב בו שתי אותיות כחול כדי לכחול עין אחת זפת וגפרית כדי לעשות בו נקב קטן שעוה כדי ליתן ע"פ נקב קטן: גמ' אמר רב קלף דרי דהוא כדוכסוסטוס מה דוכסוסטוס כותבין עליו מזוזה אף קלף כותבין עליו מזוזה וכן הלכתא ותפילין אין נכתבים על ידי דוכסוסטוס אלא על הקלף בלבד: מתני'

מתני' מסמיה דשלח שלם עורות הן מלה וחיים' ולישתרת מלה במשמעו כלומר שאין בו שום תיקון ולא מליה ולא קמיה ולא עפרין וכמ' שיעורו קני רב שמואל בר יהודה כדי לעור מקולף קטנה וכמה חיפה דמליה ולא קמיה ולא עפרין וכמ' שיעורו כלכב עור כדי לעשות קמיע דפקרא דמליה וקמיה ולא עפרין וכמה שיעורו כדי לכתו' עליה אלא הנע וכל הני מיקרו שורא' כיון דלא עפרני דאי עפרין קלף הוי והא הכינן ליה שיעור במקינן כדי לכתוב עליו פרש' קטנה שבתפילין: ומשמע מיה' דכל שאינו עפרין עור מיקרי ולא קלף אלא כשר לספר תורה ולתפלין ומזוזה דכל חד מהני בעינן גויל או קלף או דוכסוסטוס אלא כדיניה והא כדיניה וכמו שנכתוב בסמוך בס"ד וכל שאינו עפרין לאו חד מהני הוא אלא עור מיקרי אבל בהוספות אמרו שיש עבודין אחרים מבשרין בעפלים והניחו ראיה מדאמרינן בפ' הקומץ רבה הבא בתוך שתי יתפור בתוך אבל לא יתפור והתניא בתוך ג' יתפור ל"ק הא דעפרין הא דלא עפרין כלום' דבדלא עפרין הרבה בתוך אבל לא יתפור הא מכל מקום משמע דאע"ג דלא עפרין כשר אלא אם אינו עבוד אחר שנעשה בלא עפרים שהוא מבשר כלו הוא עפרין: ולאו דאיה היא דהתם משמע דאלא דקאמר עפרין ולא עפרין לאו דלא עפרין כלל קאמר אלא שאין עפרין ניכר אפני יושבן דאמרי' בהם ס"מ בעתיקתא אבל בהתקא יתפור: ולאו עתיקתא עתיקתא ממש ולאו הדתקא הדתקא ממש אלא הא דעפרין הא דלא עפרין וכן כתב הרמ"בם ז"ל ומיהו אמר סדרין דין אמת דאע"ג דמשמעתין משמ' דכל שאינו עפרין עור מיקרי ה"מ לדידהו שכל שאר עבודין שלהם היו יכולין להזדייף והכי משמ' בגיטין (ד'יט) דאמרי' התם והא בני' כתב שאינו יכול להזדייף ומשני דלעפרין אלמא שכל שאר עינוגין שלהן היו יכולין להזדייף ואמר שמעני כך פסלוה לס"ם דבעינן בהיכם קמה ליב' אי נמי דלאו ס"ם מיקרי אבל אנו שיש לנו עינוגין אמרי' שאין יכולין להזדייף וכותבין בהן נשין וגטרי' אף הן כשרין לס"ם ולתפילין ולמזוז': גמ' אמר רב קלף הרי הוא כדוכסוסטוס ג' מינין הן שכותבין בהן ס"ם הפילין ומזוז' אלו דכיניה והאי כדיניה כמו שנפרש בסמוך בס"ד אלחד נקרא גויל ונקרא כן על שהעור כולו אלם ואינו נחלק לשני' כמו הקלף והדוכסוסטוס שבן לשון גויל דבר אלם שלא ניטל ממנו כלום כדאמרי' בריש בנא בתרא' גויל אבני הלא מיפסיין ואינו נקרא גויל על שם העינוג שהוא מעפלין הנקראין בלא כמו שעלה על דעת רבינו שהרי אף קלף ודכסוסטוס עפרין הן שהרי לא היה להם שום עינוג' כשר אלא בעפלים וכמו שנתבאר למעלה אלא ואלו כדאמרן והשנים שאחריהם הם קלף ודכסוסטוס: וכולהו קלף ומהו דוכסוסטוס הא מילתא איפלגינן רבוותא ז"ל שהרב בעל הערוך כתב בשם ערך דוכסוסטוס שהעור בשעת עבודו חולקין אותו לשנים והחלק הימנו שהוא לצד השער הוא הנקר' קלף והמיעטי הדבוק לבשר נקרא דוכסוסטוס' ואומרים דדוק בלשון יון מקום וסוסטוס בשר ולפי זה כי אמרי' דוכסוס על הקלף במקום בשר היינו היותר קרוב לבשר והדוכסוסטוס במקום שער הינו במקום היותר קרוב לשער נמצא שכותבין בשניהם במקום חצוין בשהן דבוקין זה בזה: והילכך כיון דאשיקרא שאין כותבין תפילין אלא על הקלף לריכין כותבי תפילין לברר הקלף יפה ללד הבלן בשביל שאם הדבוק בבשר שלא יגרדו אותו כלל כיון שעכשו אין חולקין אותו לשנים אין זה קלף אלא *גויל שהוא פסול לתפילין אבל כשגורדין אותו מצד הבלן שהו הרי הוא כאלו מסירין ממנו החלק הנקרא דוכסוסטוס ונשאר החלק הנקרא קלף וכותבין בו במקום דוקנו לדוכסוסטוס אבל הרמ"בם ז"ל כתב בהסכ בפרק ג' מפלגות תפלין ומזוזה וס"ק שהחלק הדבוק לבשר הוא הנקרא קלף וכותבין בו במקום בשר [שהוא נתן בבשר] ממש והחלק שלא לד השע' הוא הנקרא דוכסוסטוס וכותבין בו במקום שער ממש וכן דעת הרמ"בן ז"ל והניח ראי' מן הירוש' דגרסינן בפרקין קלף כדי לכתוב עליו פרשה קטנה שנתפלין שמע ישראל הרי דאלו אמר בקולף פני העור כו' דוכסוסטוס כדי לכתוב בו ב' פרשיות שנמצאה משמע ליה דהאי פני העור דקאמר היינו לד הדבוק לבשר ולאו דאיה היא דהכי נמי אינא למימר דפני העור מיקרי לד השער: ומכל מקום לפי סברא זו צריכי כותבי תפלין לברור הקלפים יפה ללד השער כדי שהם שישאר יהא הוראה קלף עליו: ועל פי סברא זו נהגו לכתוב ספר תורה על הקלפים שלנו שאינן חלוקין וכותבין בו במקום בשר מתורגם קלף ואין בורדין לד הבלן שבו אלא אמרת דמקורת גויל כותבין בו שהרי אין כותבין על הגויל במקום שער ולפיך לכתוב על הגויל במקום שער ועל הקלף במקום בחסרו ואם שיהא פסול אלמא אין כותבין על הגויל אלא במקום שער הילכך קלפים שלנו שכותבין עליהם במקום בשר לא מתורגם גויל עושין כן אלא מתורגם קלף לפי שגורדין אותו במקום השער ומה שנשאר בלפי הבשר היינו קלף וכותבין במקום בשר ואלו לפי' בעל הערוך ז"ל כל כיולא בזה פסול שלדברי אין כותבין על הקלף ועל הדוכסוסטוס לא במקו' שהן מחוברין זה לזה: ואוקימנא בגמ' כה דרב כר"מ דתני' ר"מ היה כותב' על הקלף מפני שמקתרת ומיהא משמע לכתחלה כותבין מזוזה על הקלף דהא דאמרי' רבי מאיר היה כותבה לכתחלה משמע מדאמרינן נמי טעמא דמפני שמקתרת הני משמע ולפי זה הא דתנא ומייתי' לה בפרקין בגמרא הלכה למשה מסיני תפלין על הקלף ומזוזה על הדוכסוסטוס ס"ק ומזוזה אף על הדוכסוסטוס וכ"כ ר"מ ז"ל דכותבין מזוזה לכתחלה על הקלף אבל הרב אלפסי ז"ל כתב בהלכות מזוזה הנה הלכה למשה מסיני תפלין על הקלף ומזוזה על הדוכסוסטוס וכו' ומה דאמרי' מזוזה על הדוכסוסטוס למעוטי אבל אם כתבה על הקלף כשרה ולא מחזיר מלינא דהיה כותבה ואיפשר דאף על גב דקתני היה כותבה הינו לפעמים בשלא היה מזדמן לו דוכסוסטוס והיה כותבה על הקלף הא הנא נמי בבר' הקומץ גבי מזוזה רבי מאיר היה כותבה על הדוכסוסטוס כמין דף וכתב' לה ריוח מלמעלה ולריוח מלמעלה ושוטה פרשיותיה פתוחות ועסיקנא התם דמלוה למענדינהו סתומות ואי בעבדינהו פתוחות אפיר דמי ואי נמי ה"ק דהיכא דבעיא שיטור בגון דעומדת במקום הטורפה או נמוחה בל רגיס שאינה נבדקת אלא בעמים ביוכל היה כותבה על הקלף מפני שמתקתרת יפה מן הדוכסוסטוס: ורענן מזוזה בגויל לא אתברא בשמעתין אלו מיהו ביון דלית בהו בשום דוכתא בהדיא דמזוזה אגויל לא כתבי' ובגמרא מעיקרא כי הוה סברי' דמזוזה אקלף לא כתבינן מתמהינן כי בעיא לאוקימנ' לברייתא דקתני כתבה על הקלף ועל הגויל ועל הדוכסוסטוס כשרה במזוזה ופרכי' מזוזה אקלף מי כתבי' ולא פרכי' מזוזה אגויל מי כתבי' כדפרכי' כי בעיא לאוקמא בתפלין אגויל דאמרינן תפלין אגויל מי כתבי' ס"מ דלב"ם כתבי' מזוזה אגויל: ולענין ס"ק כיון דאוקי' בגמרא בריתא דקתני על הקלף ועל הגויל ועל הדוכסוסטוס כשרה בס"ק שמעני' מינאי הם"ק נכתב על הגויל ועל הקלף ועל הדוכסוסטוס ומיהו מנוה מן המנחת' בגויל בכך היה דרכן

כדאמרי'

ת"ר פי' סר' לבין סטוגי' דיו יבש בין סטוגיאו בקולמוס בין בקולמוסין מיתורין לשולם בדי לכתוב כ' אותיות ופש' פר"א מיס' סבת בתב דאם כוליהו של בקולמוס מיתורי בדי לכתוב אחת אותיות אבל אם אחת מהן בפני עצמו אם בקצת בריך מיתיב בו יתר על זה בדי שישלם מחצו של בקולמוס בדי לכתוב אחת אותיות:

ב בה קאבר' ובריבו המשלמר הסוכים בדוכסוסטו' ובקלף ושל לאיזה דבר נכתבים ס"ת תפילין ומזוזות בם"ב ובתן יש חיוסה על כרן שבתב דבשר' קלף ודוכסוסטו' מה' מסכי' לרבת בריה' בן ז"ל ובכה מיר' פ"ק קס תפלין אומ' מסבר ה

רבינו נסים המוציא

פרק שמיני

מתני' °דבק כדי ליתן בראש דהשבשבת חרסית כדי לעשות פי כור של צורפי זהב רבי יהודה אומר כדי לעשות פטפוט סובין כדי ליתן על פי כור של צורפי זהב סיד כדי לסיד אצבע קטנה שבבנות רבי יהודה אומר כדי לעשות כלכול רבי נחמיה אומר כדי לעשות אנטיפי אדמה כתותם המרצופין דברי ר עקיב׳ והחכמים אומרי׳ כתות האגרות זכל וחול דק כדי לזבל קלח של כרוב דברי ר׳עקיבא וחכ״א כדי לזבל ברישא חול הגס כדי ליתן על מלא כף סיד קנה כדי לעשו׳ קולמוס אם היה עבדה או מרוסס כדי לבשל ביצ׳ קלה שבבצי׳ טרופה נתונה באלפס עצם כדי לעשות תרווד רבי יהוד׳ אומר כדי לעשו׳ חף : גמ׳ אמר עולא חף פותתת : זכוכית כדי לגרר בה ראש הברכר : תאנא כדי לפצע בה שני ניכין בשת׳ צרור אבן כדי לזרוק בעוף רבי אלעזר בן יעקב אומ׳ כדי לזרוק בבהמה א״ר יעקב כדי שתרא הבהמה מרגשת בה וכמה שיעורא רבי אלעזר אומר משקל עשרה זוז : זונן עייל לבי מדרשא אמר ליהון ״אבנים של בית הבסא שיעורן בבמה אמרו לו כזית כאגוז בביצה אמ׳ להון וכי טרטני יכנס נמנו וגמרו כמלא היד : תנו רבנן שלשה אבני׳ מקורזלות מות׳ להבנים לבית הבסא וכמה שיעורן ר׳ מאיר אומ׳ כאגוז רבי יהודה אומר כביצה והלכתא נמנו וגמרו כמלא היד : אמר רב יהוד׳ אבל לא את הפיים מאי פיים א״ר זירא כרשיני בבלייתא פירוש אדמה שהיא קרובה להתפרד : אמר ר׳ ינאי אם יש מקום לקבוע לבית הבס׳ מלא היד ואם לאו כהברע מדוב׳ קטנה של בשמים פי׳ ראש של בוכנא שדובין בו את הבושם ופירשוהו בתלמיד ירושלמי כ״מלא רגל מדוכה קטנה של בושם אמר רב ששת אם יש עדי עד מותר פירשהו רבנן עד כגון סמרטוטין כתתן דתם משמשת בערים הן הן תיקוניה הן דין עיוותיה א״ל אביי לרב יוסף ירדו עדיהן גשמי׳ ונטשטשו מהו כלומר אם ירדו גשמים על האבנים המקורזלות האלו ונטבעו בקרקע מהו מי חיישינן שמא יהא כמותר או כטותן או לא אמר ליה אם היה רשומו ניכר מותר

בבא

ומצוה מן המובחר אינה אלא בגויל ע״כ ומ״מ נהוגעבד כשר לף על הקלף ועל הזוכסוסטוס אלא סברא דמשמע דיעבד משום קלף והזכסוסטוס ואם״ג דאמרי׳ שיטת רשא״י לעשותו בקלף לכתחלה אלא בשעת הדחק קאמר וכ״כ שם ר״מ ו״ל דכיון דלא תשכחו מי שעשה כך אין מתירין לכתחל׳ לעשו׳ בקלף

ונכ״מ פסקינ״ל דברי׳ דספר תורה ומזוזה נכתבים על הגוי׳ אם על הקלף אם על הזוכסוס׳ ומיהו ספר תורה מצוה מן המובחר בגויל ומזוזה מצוה מן המובחר בזוכסוסטוס לדעת הרב אלפסי ז״ל אבל אם כיבר אחתן מקצתן אבל על הקלף : מתני׳ דבק גלוס בלבו : כדי שיתן בראש הבשבש׳ נטר קטן בראש קנה ש׳ומוקי׳ עליו לתת הדבק והשוף יוצא בלוי ונדבק בו : הרסית לבינה כתושה : לעבות פי כור שממות נכנס בו : פטפוט רגל לאבן׳ מוצא הבו׳ שהיו מושיבין עליהם בשבת דהוי פיסיל׳ : סובין תכש״ל יחוד כדי ליתן על פי כור של צורפי לבלבלן לחבנים הכא״ יחוד לבלבלן תש״ם אלא חוסב אחוב׳ עליהם לגר ולבינה לבדם׳ וכר״ת ול״ק ל׳ מתמות לבי מירוסן מתש״ם הבער׳ נגדת׳ : מלבלב לחבנים מבש״ם אם אין רשומן ניכר בגון סיגר לבלבלם לחבנים ומסיר ומסיר מלבלב אלא מחסר לבלבלן דכיון דאין רשומן ניכר מבר מדרבנן אם אריך לסיר רושם דרכר מחכין אותם כחגרות שחוקמין אות׳ אלא ניכר בכן ביום בשבת : ומה יקרא אדם ח׳ בכן אלא מי שנשאלו בני נדרות עצים של דקל לא לו ושיער דרבנן ונעשה שלר׳ שריב׳ : מלבלב תכש״ל סמיות הדבר לזכל כריבא ושיערא ונעשה מבל אחכן ן אות׳ מלבלב׳ כרוב : מלא כף סיד בגמ׳ מבר׳ כף מיהו ניכר מלבלב אין לוס׳ : מרוסס ריסוקי הדבה עדרות אל מקי׳ מיהו בשבת כמן הבה אם הבים הגדול רסיסי : דתש״ם אין רשומן ניכר מותר לבבל אבל מלבלב לבי מחודרים גם לאוכ׳ הוא בגרונרת מבולה קלה דהיינו בילה אלין כן בתבנו׳ סברי מדברי קרנגלת שהיא קלה לבבל מכל מבלבם משמת המתבנים בוחדי׳ גם לקיות : מיהו בילה שנעשלם מדבקה בשמן ונמוגה לגרים ו״ל לאסור לגרן בנבלבלם : תרווד כף : חף מפרשינן דבה היהו מבר׳ בגמ׳ דהיינו שיגים הקנומי׳ בביקת׳ לבי נרשקו דאחרי׳ הוחדוכב׳ מל בסוד׳ ומדוכב מל בסוד׳ ידלי דאיהו מומרת בלו ולא היה עבמה : כדי לזרוק בבהמה בלא מדת חיגים למשקל דרור משו׳ לקיות : מלבלב לתי מסור עוף לבבריהו דבקלא בעלמא סבי : מאריך שיגים רושם מלבלב ניכר עליו ולא סבי בחה מלבלב תוקו תכש״ל אלא שמירשקי בחשבתנו : תגני׳ מל בית הבס׳ עורין בבמה להתחיי עליהן אם הוליתן ח״ב לעלמלן [בתוך ל׳ תמוק תו] בתנר ולבגיסן לבית בבס׳ דחילי ואילי חל שיעור׳ הו׳ דבמילי דחזו הוא מקחיי׳ על הוליתו : בזיק בתנו בבילה ג׳ תנגים מבגיסי׳ לבית בבס׳ לקיות ומקבת זו אחר זו לתת בזיק ולתת בתנו ולתת בתנו בבילה מקבת פי הנקב בקטנה לבשיר הריסי שנבגן שם שהבלה מרסמו ומלבלב מרגמו׳ ומלבלב מרגמו׳ יבנס בקטיה בחוזי׳ יכנס שם לשקול : אלא היה בין שלשן לו אמילו הן ל׳ לו המש ובין בולן אלא היה : תנו רבנן ג׳ תבנים מקורזלו׳ רחוק לקיות : מותר להבנים בתוך הרבע׳ לו בתנר דלא מיהם לעלעולמו : בתנו בל לתת ולתת : תבל לא לתת הפיים כמו שקל פיסת רבב דהוליל ומפרבא לא חזי לקנות ולתורה לעלעל : בהרשיג בגלילתא הבי מיקרו מקום קנוס לבית הבס׳ לא חזי לקנות ולתורה לעלעל : אמר רבי ינאי אם יש מקום קנוס לבית הבס׳ שאם שקיר ברבים אבנים אם מלא היד ולתת לאו בהברע פרש״י ו״ל בשיטור הבינוני שהוא המכריע הביטו בתנו ולקמר נתר הבי מדוכב קטנה של בשמים מילקח לתחריבי כיש דלמר

רש״י

דבק ליתן : כדי ליתן בראש׳ הבשבש׳ שיש בראש קנה של נילי׳ מושיבין בתר הם בבן קשן ומתנין עליו דבק ושוף יוצא בלוי ונדבק בו ונדיך לתת בו : חרסית לבינ׳ כתושה : לעבות פי כור שממות מכנים בו : פיטפוט רגל למקום מושב הכור שהיו מושיבין אותן על כן הפשי לבך : כדי ליתן על פי כור במקו׳ שאין פתחין צורפי זהב בשם של סובין : קטנה שבבנות עוקלו׳ פיד להסיר את הסגר : כילכול לידע טיבמל בשמנו וסדין אותו להסיר הסגר : אנטיפי׳ בת לידע ותו לעמו׳ דומה : אדמה אדוילן : ומרצופין שקיבעשויין מקליפ׳ גדולי׳ שמשלין בהן פרקבטיין לבמינה ומוקמיים אותן : כתותם הזיגרו׳ שהוקמו׳ אותו אלא יקרא אדם בשם כרישון קלו׳ והוא זוגר מכרוב : על אלא כף סי׳ של סיידין : מרוסק מהוק סדוקים הרבה : בילה קלה בילה תרגומא שהיא קלה לבבל יוחן מבר׳ בילה : מרוסה בשמן שמשבר לבבל : הרוד כף : בגר׳ חמי מוקה׳ שני׳ הקטנים׳ בשותרים ולא היא עלמה ושוטין אותו מעלה : ברבר רוזיל׳ כדי לזרוק בבהמה אלא מרת אחר׳ למשקל דרור להברית השוף הבקל בעלמא לרמי בית בוחה : וחלת שמרבשה הבהמה בגדרו׳ הם בהמתו : תכנים של בית הבס׳ מיטורי׳ בנבה לתתחיי עליהן אם הוליתן ח״ל לעלעלו בחל׳ ולהבגיסן בני הבס׳ : כזית כאגוז בבילה שלא מבגיסן לקיות ומקבת׳ אחר זו בתחל׳ מקום בקנה לבסיר הריסי הבנהבן שם שהבגול׳ מלבלבתן מביגיו׳ מזרטני מתוכים ובבים שם לבקול : כמלא היד בין בשלשן או אמילו הן ל׳ וכ׳ בין כולן אלא יד : מקורזלו׳ ״בוקר׳ ״ מיהו מיהו ראוים לקיות : תוס׳ לבבבם נתון בתוך ל׳ תמוק בחל׳ אלא לעלעלו : בתנו בל לתת : פיים לבון פיסת רבבי׳ דהוליל ומיהו לא חזיא לקיות : בראשי׳ בבליתא׳ הבי מיקרי לפי שבבל תרן מליח׳ הבי והמחרים׳ מעלת רבבים : אם יש מקום קנוס לבית הבס׳ ושיירו לו ברבי׳ יקרא בהן מחרים : מבבם שם אלא היד בהבר׳ בשיטור הבינוני שהוא המכריע הביטו בתנו ולקמר נתר הבי מדוכב קטנה של בשמים מילקח לתחריבי כיש דלמר

ר״ת ביאה

מתני׳ °דבק כדי ליתן בראש דהשבשבת חרסית כדי לעשות פי כור של צורפי זהב רבי יהודה אומר כדי לעשות פטפוט סובין כדי ליתן על פי כור של צורפי זהב סיד כדי לסיד אצבע קטנה שבבנות רבי יהודה אומר כדי לעשות כלכול רבי נחמיה אומר כדי לעשות אנטיפי אדמה כתותם המרצופין דברי ר עקיב׳ והחכמים אומרי׳ כתות האגרות זכל וחול דק כדי לזבל קלח של כרוב דברי ר׳עקיבא וחכ״א כדי לזבל ברישא חול הגס כדי ליתן על מלא כף סיד קנה כדי לעשו׳ קולמוס אם היה עבדה או מרוסס כדי לבשל ביצ׳ קלה שבבצי׳ טרופה נתונה באלפס עצם כדי לעשות תרווד רבי יהוד׳ אומר כדי לעשו׳ חף : גמ׳ אמר עולא חף פותתת : זכוכית כדי לגרר בה ראש הברכר : תאנא כדי לפצע בה שני ניכין בשת׳ צרור אבן כדי לזרוק בעוף רבי אלעזר בן יעקב אומ׳ כדי לזרוק בבהמה א״ר יעקב כדי שתרא הבהמה מרגשת בה וכמה שיעורא רבי אלעזר אומר משקל עשרה זוז : זונן עייל לבי מדרשא אמר ליהון ״אבנים של בית הבסא שיעורן בבמה אמרו לו כזית כאגוז בביצה אמ׳ להון וכי טרטני יכנס נמנו וגמרו כמלא היד : תנו רבנן שלשה אבני׳ מקורזלות מות׳ להבנים לבית הבסא וכמה שיעורן ר׳ מאיר אומ׳ כאגוז רבי יהודה אומר כביצה והלכתא נמנו וגמרו כמלא היד : אמר רב יהוד׳ אבל לא את הפיים מאי פיים א״ר זירא כרשיני בבלייתא פירוש אדמה שהיא קרובה להתפרד : אמר ר׳ ינאי אם יש מקום לקבוע לבית הבס׳ מלא היד ואם לאו כהברע מדוב׳ קטנה של בשמים פי׳ ראש של בוכנא שדובין בו את הבושם ופירשוהו בתלמיד ירושלמי כ״מלא רגל מדוכה קטנה של בושם אמר רב ששת אם יש עדי עד מותר פירשהו רבנן עד כגון סמרטוטין כתתן דתם משמשת בערים הן הן תיקוניה הן דין עיוותיה א״ל אביי לרב יוסף ירדו עדיהן גשמי׳ ונטשטשו מהו כלומר אם ירדו גשמים על האבנים המקורזלות האלו ונטבעו בקרקע מהו מי חיישינן שמא יהא כמותר או כטותן או לא אמר ליה אם היה רשומו ניכר מותר

מתוגרות בו מותר

ויקלי אלקמיה :

מתוגרות בו מותר

בגמ׳ דלא חסום לבנים כמסוכים לבם מלא קינה בכם מכש״ל היה דקלחר מגריך שיטים רושם מלבלבן ניכר מלבלבן ניכר בכן לאבנים מקוכה בכן מכש״ל מבנו לא מלא מחסום לבנים מקוכה בכן מכש״ל לא היה מותר לבטל׳ אלא מוקם בהם מכש״ל בכן מכש״ל אבל לא מחרים כמסוכים לבן מלא קינה בכן מכש״ל ומשמע לבך חמי׳ מלא קינה בכן מכש״ל אבל לא מחרים כמסוכים לבן מלא קינה בכן מכש״ל ומשמע מכו דלא מלבלבן שבל לאבנים מלא לאבנים מבמם מלא ומחסום לבנים מקוכה בכן מכש״ל ומשמע מכו דלא מלבלבן מגריך ומסר מכש״ל לבן לבי מלא מלבלבן ניכר בן לאו בכן מכש״ל דכסמת בן

ר"ש"י

בעא מינידה רבה בר רב שילא מרב חסדא להעלותן לגג אחריו מהו אמר ליה גדול כבוד הבריות שדוחה את לא תעשה שבתורה: אמר רב הונא אסור לפנות בשדה ניר בשבת משום דרבה דאמ' רבה היתה לו גומא וטמטמה בבית חייב משום בונה בשד' חייב משו' חרש: אמר ר' שמעון בן לקיש צרור שעלו לבו עשבי' מותר לקנח בו בשבת והתולש ממנו בשבת חייב חטאת: אבר ר' יוחנן אסור לקנח בחרס משום סכנה ואיתימ' משום בשפים מאי כשפי' כי הא דרב חסדא ורבה בר רב הונא הוו קא אזלי בארבא אמרה לדו' ההיא מטרוניתא אותבון בהדייכו ולא אותבוה אמרה (לדו') מילתא וקא אסרה לה לספינה אמרו אינהו מילת' ושריוה אמר לדו' מאי איעבד לכו דרא מקנחיתו לכו בחספ' ולא קטלירתו לכו כינד אמנייכו ולא אכליתו ירקא מכיש דאסר גינאר: היו לפניו צרור וחרס מקנח בחרס ואינו מקנח בצרור ודוקא בחרס דאגני כלים היו לפניו צרור ועלין רב חסדא ורב המונא חד אמר מקנח בצרור ואינו מקנח בעלין וחד אמ' מקנח בעלין ואינו מקנח בצרור מיתיבי המקנח בדב' שהאור שולט בו שינו נושרין לא קשיא הא בלחין הא ביבשין: איתמר הצריך להפנות ואכל רב חסדא ורבינ' חד אמר רוח רע שולט עליו וחד אמר רוח זוהמא שורה עליו איתמר הצריך ליפנות ואוכל דומ' לתנור שהיסק על אפרו וזו היא התחל' ריח הפה אכל ולא שתה אכילתו דם וזו היא התחל' חולי מעי אכל ולא הלך ארבע אמות אכילתו מתרקבת וזו היא תחלת רוח רעה רח"ץ ולא סדתחדה דומ' לזולף מים על גבי חבית רח"ץ בחמים ולא שתה ממנו דומה לתנור שהסיקוהו מבחוץ ולא הסיקוהו מבפנים: רח"ץ בחמין ולא נשתטף בצונן דומ' לברזל שהבניסוהו לאש ולא הבניסוהו במים: הנצרך ליפנות ואינו יכול ליפנות רב חסדא אמר יעמוד וישב יעמוד וישב: אמר ליה רבי זירא לרב חסדא תא ניתני ותא ניעסוק בחיי דברייתא הנצרך ליפנות ואינו נפנה רב חסדא אמר ילך וישב ויעמוד וילך ארבע אמות רב המונא אמר ישתמש בצרורות באותו מקום רב חנין מנהרדעא אמר יהפך לצדדין ורבנן אמרי יסיח דעתו לדבר אחר אמר לי' ר' אחא ברי' דרבה לרב אשי וכל שכן שלא יפנה אמר ליה יסיח דעתו מדברים אחרי': אמר ר' ירמי' כדפתי אנא הזיתיה לדהוא טייעא דקם ויתיב דקם ויתי' עד דשפיך בקדרה: תנו רבנן הנכנ' לסעודת קבע שצריך שיבדוק את עצמו כיצד מהלך ארבע פעמי' של עשר פסיעות או עשר פעמים של ארבע פסיעות ונפנה ואחר כך יכנס: מתני' חרס כדי ליתן כין פצים להבירו דברי ר' יהודה ר' מאיר אומר כדי לחתות בו את האור רבי יוסי אומר כדי לקבל בו רביעית אמר ר' מאיר אע"פ שאין ראיה לדבר זכר לדבר ולא ימצ' במכתתו חרס לחתות אש מיקוד אמר לו רבי יוסי כשם ראיה ולחשוף מים מגבא:

סליקו להו המוציא

אמר רבי עקיבא מנין לע"א שמטמא במשא דכתיב לטמא בהניחו מנין שמרחיקין את המילה כגלל ים ולא תהי קרוי לא לאשמעי' דמה יש עמוד זה ווורעין ל' על ל' רוחות הערוג' כלומר על כל רוח ורוח ות' בתמצע כלומר בתמצע הערוגה ונגע מעל פני כל בשר מעות

רש"י

רבי עקיבא מנין לע"א שמטמא במשא דכתיב לטמא בהניחו מנין שמרחיקין את המילה כגלל ים ולא תהי קרוי לא לאשמעי' דמה יש עמוד זה ווורעין ל' על ל' רוחות הערוג' כלומר על כל רוח ורוח ות' בתמצע כלומר בתמצע הערוגה ונגע מעל פני כל בשר מעות

אמר רבי עקיבא מנין לע"א שהיא טמאה במשא כנדה שנא' תזרם כמו דוה צא תאמר לו כה נדה מטמאה במשא אף ע"א מטמאה במשא מנין לספינה שהיא טהורה שנאמ' דרך אניה בלב ים מנין לערוגה שהיא ו' על ו' טפחים שזורעין בתוכ' חמשה זרעונין ארבע' בארבע רוחות הערוגה ואחד באמצע שנאמ' כי כארץ תוציא צמחה וכגנה זרועיה תצמיח מנין לפולטת שכבת זרע ביו' השלישי שהיא טמאה שנא' היו נכונים לשלש' ימים אל תגשו אל אשה מנין שמרחיצין את הקטן ביום הג' שחל להיות בשבת שנא' ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים מנין שקשרין לשון של זהורית בראש שעיר המשתלח שנ' אם יהיו חטאיכ' כשנים כשלג ילבינו מנין לסיכ שהיא כשתיה ביום הכיפורי אע"פ שאין ראיה לדבר זכר לדבר שנא' ותבא כמי בקרבו וכשמן בעצמותיו · המוציא עצים כדי לכשל ביצה קלה תבלין כדי לתבל ביצ' קלה ומצטרפין זה עם זה קליפי אגוזים וקליפי רמונים אסטים ופואה כדי לצבוע בהן בגד קטן בסכבה מי רגלים נתר וברית קימוניא ואשלג כדי לכבס בהן בגד קטן בסבבה ר' יהוד' אומר כדי להעבי' על הכתם פרפרת כל שהיא ועטרין כל שהיא מיני בשמים ומיני מתכו' כל שהן מעפר המזב' ומאבני המזבח ממקק ספרי' ומקק מפחותיהן כל שהן שמצניעין אותן לגנזן ר' יהודה אומר אף המוציא ממשמשי ע"א כל שהן שנאמר ולא ידבק בידך מאומה מן החרם : המוציא קופת הרוכליו אף על פי שיש בה מינין הרבה אינו חייב אל. חטאת אחת זרעוני גנה פחות מכגרוגרות ר' יהודה אומר חמשה זרע קשואי' שנים זרע דלועין שנים זרע פול המצרי שנים חגב חי כל שהוא מת כגרוגרת צפירת כרמים בין חיה בין בהמה כל שהיא שמצניעין אותה לרפואה ר' יהודה אומר אף המוציא חגב חי טמא כל שהיא שמצניעי' אותו לקטן לשחק בו : גמ' אמר רב יהודה אמר רב לעולם אל ימנע אדם עצמו מבית המדרש אפילו שעה אחת ואמר רב יהודה אמר רב לעולם אל ימנע אדם מדברי תורה ואפי' בשעת מיתה שנא' זאת התור' אדם כי ימות באהל אפילו בשעת מיתה תורה אמר ר' שמעון בן לקיש אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליהן שנא' זאת התורה אדם כי ימות באהל : אמ' רב יהודה אמר רב לעולם ניזדהר אינש ממקק דספרי תכך דשיראי ואילא דעינבי ופח דתאיני והה דרמיני כולהו סכנתא : הדוא תלמי דרוה יתי קמיה דרבא הוה קא אכיל תאיני אמר לי רבי קציים יש בתאיני אמ' קטלי פח לדין :

המצניע לורע ולדוגמה אדם אין חייבין עליו אלא כשיעורו חזר

סליק להו אמר רבי עקיבא

המצניע לורע ולדוגמה מי שיש לו למכו' לזכר מכולם ונותן לפני הלוגם להרוא' שיש לו לשמר מכולם ומתת ליה שיעה אחד דלאיירי דאשר כל מה ואחד כרוח מפארכו : חייב עליו בכל שכולו דכא אחשביה : אלא כשיעורו וכל אחד ואחד כשיעור בשומרים לו במקרי : חזר

המצניע לורע ולדוגמה אדם אין חייבין עליו אלא כשיעורו חזר

דיק דמתיבתא כך היה רבה מתרץ לטעתיה נכרי ונכרי הן והיסיטן ואתן מוסתה שלהן ע"ח
היה והסיטה מכל לא מתן מוסתה שלה משתיה ולא מתן מוסתן ולא מתן מוסתה שלהן ר"ש
אומר ע"ח היה והסיט ואתן מוסתה שלה מי ואמ' ג דקתני ר"ש אומר הן והיסיטן ע"ח מנכרי
ע"ח היה והסיט ולא מתן מוסתה שלה כדין נכרי ונכרי הן והיסיטן ואתן מוסת שלהן ע"ח ומשתיה
נכרי סמוך לה וה"ק דין ע"ח כדין נכרי ונכרי הן והיסיטן ואתן מוסת שלהן ע"ח ומשתיה
הן ולא הסיטן ולא מתן מוסתה שלהן ר"ש אומר ע"ח היה והסיטן משתיה הן ולא הסיטן פי'
מכל נמי ר"ש ע"ח מנכרי ונכרי לחו"ל ה"ק דין ע"ח ודין נכרי ונכרי שזה הוא לטומאתן
הן והיסיטן מכל לטומאתן אתן מוסתה אינ' אלא מנכרי ונכרי מטמאין אפילו באתן מוסתה
הן והיסיטן מכל לטומאתן אתן מוסתה כאתן מוסתה מתניתן לה רב חסי אמ' מתי הן פ' כיון דתנא ליה תנא
ע"ח אינ' מטמאה כאתן מוסתה אתניתן תו הן ה"ל למיתנא תנא נכרי ונכרי והיסיטן לו מנכון והיסיטן
נכרי ונכרי ואתה ליה למיתנא תו הן ה"ל למיתנא תנא הכא אינו חייב הוא לו לא ליתני תנא כלל וליתני נכרי
לו תנא נכרי ונכרי והיסיטן לפי שהמתנא לשון חייב הוא לו לא ליתני תנא כלל וליתני נכרי
ונכרי הן והיסיטן אמטו לחכמי משנה אינ' נראה אמ' ליה לרב חסי דהתם הן והיסיטן כולהו טומאת משה ניכוה
לכל טומאתן" תנא ואם הן שני מיני משה שפירשנו בתחלת דברינו ח' חמור וח' קל וכל היכא
דתנינן הוא משה חמור המוכר בכל הטומאות ולכל היכ' דתני סיטו הוא משה קל אמינו נוהג
אלא כוב בלבד זה כלל פירוש של רב חסי דמפרש לה לברייתא ואינ' פי' שאין תורף דברי רב חסי
ברמה של הלאון הפי' שאמרנו דהא קאמר הן שסיטו את אחריהם ואתן פרישנה לה כלי שנה
דברים" הן הוא משה חמור כלומר הן שהוסטו אחריהם והיסיטן הן שהסיטו את אחרי' שהוא
בלה הן הוא מכריח רב אמ' אינ' לומנא דברים" דלא למיתני תרי ותרני הן כלומר הן שהוסטו
משה הלל מתכון שהיה את אחרי' ונקט ליה לגרתי' לישנא אחרינ' לבד מלישנא דברים" לפירושה
מאחרי' הן שהוסטו את אחרי' אינ' תרי ותרני הן ולא לגרתי' לישנא דברים" ופירושה ותינו
לברייתא כי היכי דלא ליתנא תרי ותרני הן ולא ליגרבה פירושה פי' לישנא דברים" ותינו
מקשה" רב אמ' ה"ק נכרי ונכרי' כין הן שהסיטו את אחרי' כין אחרי' שהסיטו אותן שאחרין
פירו' והוא שיהא אדם מסיטו ולא אוכלים ומשקין כדתנן בן שהוב ניסא עליו שיהא טהור הן הן
הרלאי לאמסב ואוכב ואהלים וכתו אמרים הכל בפרק זכין: כשיפרש ע"ח היה שהסיטה את
אחרים טהורין אחרים שהסיטה טמאין ונשאתבר זה הענין על לשון הברייתא אתמר כך
אמ' ר"ח הם האחרי' שהסיטה טמאי ולא הסיטן הן שהוסטו על ידה ר"ש אומ' ע"ח הן והיסיטן
כלומ' הן האחרי' שהסיטה או שהוסטה על ידה שאמרין זה ה"ל לאתן מוסתה הכל היכ' דאיתה
לטומאתן משה הקל אתיה לטומאתן אתן מוסתה משתיה לא הן ולא הסיטן כלומר כין כך
וכין כך שטהרין אמרין לנסה טומאתן משה הקל אינ' לא טומאת מגע בלבד זה פי' דברי רב חסי והוא
אמיל לשתיה דדבה ולטשמיה דר' אינו ליב' לאתרוגה לברייתא על הדין אורח כלל אמ"ה כ אתה
אתיל בלא לשון הברייתא אבל לטעתיה דרבה בדרך פירושו של רב חסי אין הברייתא מתאמת
אתיל בלא לשון הברייתא היה בפירוש בדרך קדמה ומכל כזה סיוע לרבה וקושיא על ר"ח דלא דייק
אמרת אתוקמת היה בפירוש בדרך קדמה ומכל כזה סיוע לרבה וקושיא על ר"ח דלא דייק
ליב' דברים" כתיה תנא דקשיא עליה אתי הן וכדאתמרן והא דכתי רב אמת בר גוריא ע"ח
אינה לאחרי' או אינה לאחרים אינה דקשיא אתמי לא פשיט לה אתמתני' דקתני אינו עניו
אינ' אינ'

חזר והכניסו אינו חייב לא כשיעורו: המוציא
איכלין ונתנן על האסקופה בין שחזר והוציאן
בין שהוציאן אחר פטור שלא עשה מלאכתו
בבת אחת קופה שהיא מליאה פירות ונתונה
על האסקופה רחיצונ' אף על פי שרוב הפירות
מבחוץ פטור עד שיוציא את הקופ' המוציא
בין בימינו בין בשמאלו בין בתוך חיקו בין על
כתפו חיי' שכן משא בני קהת לאה' ידו ברגלו
בפיו במפרקו באזנו ובשערו ובאפונדתו ופיה
למטה בין אפונדתי לחלוקו ובחפת חלוקו
במנעלו ובסנדלו פטור שלא הוציא כדרך
המוציא': גמ' אמר רבי אלעזר המוציא משוי
למעלה מעשרה טפחים חייב שכן משא בני
קהת: אמר רב משום ר' חייא המוציא משוי
על ראשו פטור ואם תאמר אנשי הוצל עושים
כן בטלה דעתן אצל כל אדם: מתני'
המתכוין להוציא לפניו ובא לו לאחריו פטור
לאחריו ובא לו לפניו חייב באמת אמרו האשה
החוגרת בסינר בין מלפניה בין מלאחריה
חייבת שכן ראוי לדיות חוזר רבי יהודה אומר
אף במקבלי פתקין: המוציא כבר לרשות
הרבים חייב הוציאוהו שנים פטורים אם לא
יכול אחד להוציא והוציאוהו שנים חייבים
ור' שמעון פוט' המוציא איכלין כדי מבשיעו'
בכלי פטור אם על הכלי מפני שהכלי טפל לו
את הדי במטה פטור אף על המטה מפני
שהמט' טפלה לו את המת במטה חייב אף על
המטה ובן כזית מן המת וכזית מן הנבלה
ובעדשה מן השרץ חייב ור' שמעון פוטר: גמ'
הרא שיבא דהוה בדרוקרת שרא לרבי רב
נחמן בר יצחק לאפוקי לכרמלית אמר ליה רב
אחא בריה דרבא לרב נחמן כמאן כר' שמעון
אימ' דפטר ר' שמעון מחייב הטאת איסורא
דרבנן מיהא איכא אמ' ליה האלקי' עיילת ביה
את ואפי' לר' יהודה מי קאמינא לרשו' דרבים
לכרמלית קאמינא דגדול כבוד הבריו' שדוחה
את לא תעשה שבתורה: מתני'

גר מנות

חזר והכניסו אינו חייב לא כשיעורו: המוציא
איכלין ונתנן על האסקופה בין שחזר והוציאן
בין שהוציאן אחר פטור שלא עשה מלאכתו
בבת אחת קופה שהיא מליאה פירות ונתונה
על האסקופה רחיצונ' אף על פי שרוב הפירות
מבחוץ פטור עד שיוציא את הקופ' המוציא
בין בימינו בין בשמאלו בין בתוך חיקו בין על
כתפו חיי' שכן משא בני קהת לאה' ידו ברגלו
בפיו במפרקו באזנו ובשערו ובאפונדתו ופיה
למטה בין אפונדתי לחלוקו ובחפת חלוקו
במנעלו ובסנדלו פטור שלא הוציא כדרך
המוציא': גמ' אמר רבי אלעזר המוציא משוי
למעלה מעשרה טפחים חייב שכן משא בני
קהת: אמר רב משום ר' חייא המוציא משוי
על ראשו פטור ואם תאמר אנשי הוצל עושים
כן בטלה דעתן אצל כל אדם: מתני'
המתכוין להוציא לפניו ובא לו לאחריו פטור
לאחריו ובא לו לפניו חייב באמת אמרו האשה
החוגרת בסינר בין מלפניה בין מלאחריה
חייבת שכן ראוי לדיות חוזר רבי יהודה אומר
אף במקבלי פתקין: המוציא כבר לרשות
הרבים חייב הוציאוהו שנים פטורים אם לא
יכול אחד להוציא והוציאוהו שנים חייבים
ור' שמעון פוט' המוציא איכלין כדי מבשיעו'
בכלי פטור אם על הכלי מפני שהכלי טפל לו
את הדי במטה פטור אף על המטה מפני
שהמט' טפלה לו את המת במטה חייב אף על
המטה ובן כזית מן המת וכזית מן הנבלה
ובעדשה מן השרץ חייב ור' שמעון פוטר: גמ'
הרא שיבא דהוה בדרוקרת שרא לרבי רב
נחמן בר יצחק לאפוקי לכרמרית אמר ליה רב
אחא בריה דרבא לרב נחמן כמאן כר' שמעון
אימ' דפטר ר' שמעון מחייב הטאת איסורא
דרבנן מיהא איכא אמ' ליה האלקי' עיילת ביה
את ואפי' לר' יהודה מי קאמינא לרשו' דרבים
לכרמלית קאמינא דגדול כבוד הבריו' שדוחה
את לא תעשה שבתורה: מתני'

רש"י

חזר והכניסו זה שהצניע פחות מכשיעור והוציא אם חזר נתמלך שלא לזרקן והכניסו אינו חייב בהכנסה זו ואם חייב בהכנסה' וו ח"אם כיש כו כשיעור שכיון שנתמלך עליו שלא לזרקו בטל מחשבתו והרי הוא כבל אדם: האיסקופא הוא כרמלית כמבוין ש' מוקי לה בגמ' בתלמוד: שלא עסק מלאכתו במקום אחד עקירה מעט במקום חיוב והנחה במקום פטור והדר עקירה במקום פטור והנחה במקום חיוב: נמ' סוגיית כלום' לא אם כן הוליא בראשונה כל הקופה: שכן משא בני קהת בנחף יש לדמין ומשל הוא לורה תרעא ונסם ר' יצחק בר רב יהודה שאמר משום רב כלי שמפורש בירוש' ופקיר אשר בן אהרן הכהן שמן המאור וקטורת הסמים' ומנחת המנורה ושמן המשחה לחד בימין ולחד בשמאל ופקיר ביתיקון והתביתיקון כל כליהם: אוכל הוצל היו נוטלין כדי שמן ויין על רגליהן ולא היו מוחזין תוקנ"ה: מרקני פטליה: פוגדהו אוו' אבל מיה למעשה אין דרך הוצא אבל מיה למעלה דרך הוצאה היא: הוצא חלוקו שמה בהקיתונה: המתכוין לאחרי לפניו בגון שלר' מעו' בסמינו שיהו תלוים לפניו ובא לו לאחריו כעוד ולא נתקייימה מחשבתו ומה כמו מתעסק ולא כמתכוין: לאחריו ובא לפניו חייב בגמ' מפרש שמעון מגוה דמתכוין למעיר פחות לאחריו ועלקה בידו מעירה מעלה בידו שלא לזרקו פטור: גמ' הרא שיבא דהוה בדרוקרת שרא לרבי רב נחמן בר יצחק לאפוקי לכרמרית אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב נחמן כמאן כר' שמעון אימ' דפטר ר' שמעון מחייב הטאת איסורא דרבנן מיהא איכא אמ' ליה האלקי' עיילת ביה את ואפי' לר' יהודה מי קאמינא לרשו' דרבים לכרמלית קאמינא דגדול כבוד הבריו' שדוחה את לא תעשה שבתורה: מתני'

המוציא איכלין ונתנן על האסקופה בין שחזר והוציאן בין שהוציאן אחר פטור שלא עשה מלאכתו בבת אחת. אם הוציאן אחר פטור שלא עשה מלאכתו בבת אחת. קופה שהיא מליאה פירות ונתונה על האסקופה רחיצונ' אף על פי שרוב הפירות מבחוץ פטור עד שיוציא את הקופ' המוציא בין בימינו בין בשמאלו בין בתוך חיקו בין על כתפו חיי' שכן משא בני קהת לאה' ידו ברגלו בפיו במפרקו באזנו ובשערו ובאפונדתו ופיה למטה בין אפונדתי לחלוקו ובחפת חלוקו במנעלו ובסנדלו פטור שלא הוציא כדרך המוציא'. גמ' אמר רבי אלעזר המוציא משוי למעלה מעשרה טפחים חייב שכן משא בני קהת. אם כן הוליא בראשונה כל הקופה: שכן משא בני קהת בנחף יש לדמין ומשל הוא לורה תרעא ונסם ר' יצחק בר רב יהודה שאמר משום רב כלי שמפורש בירוש' ופקיר אשר בן אהרן הכהן שמן המאור וקטורת הסמים' ומנחת המנורה ושמן המשחה לחד בימין ולחד בשמאל הוא הוצל היו נוטלין כדי שמן ויין על רגליהן ולא היו מוחזין תוקנ"ה: מרקני פטליה: פוגדהו אוו' אבל מיה למעשה אין דרך הוצא אבל מיה למעלה דרך הוצאה היא: הוצא חלוקו שמה בהקיתונה: המתכוין לאחרי לפניו בגון שלר' מעו' בסמינו שיהו תלוים לפניו ובא לו לאחריו כעוד ולא נתקייימה מחשבתו ומה כמו מתעסק ולא כמתכוין: לאחריו ובא לפניו חייב בגמ' מפרש שמעון מגוה דמתכוין למעיר פחות לאחריו ועלקה בידו מעירה מעלה בידו שלא לזרקו פטור: גמ' הרא שיבא דהוה בדרוקרת שרא לרבי רב נחמן בר יצחק לאפוקי לכרמרית אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב נחמן כמאן כר' שמעון אימ' דפטר ר' שמעון מחייב הטאת איסורא דרבנן מיהא איכא אמ' ליה האלקי' עיילת ביה את ואפי' לר' יהודה מי קאמינא לרשו' דרבים לכרמלית קאמינא דגדול כבוד הבריו' שדוחה את לא תעשה שבתורה: מתני'

המתכוין להוציא לפניו ובא לו לאחריו פטור לאחריו ובא לו לפניו חייב. אם אמרו האשה החוגרת בסינר בין מלפניה בין מלאחריה חייבת שכן ראוי לדיות חוזר רבי יהודה אומר אף במקבלי פתקין: המוציא כבר לרשות הרבים חייב הוציאוהו שנים פטורים אם לא יכול אחד להוציא והוציאוהו שנים חייבים ור' שמעון פוט' המוציא איכלין כדי מבשיעו' בכלי פטור אם על הכלי מפני שהכלי טפל לו את הדי במטה פטור אף על המטה מפני שהמט' טפלה לו את המת במטה חייב אף על המטה ובן כזית מן המת וכזית מן הנבלה ובעדשה מן השרץ חייב ור' שמעון פוטר: גמ' הרא שיבא דהוה בדרוקרת שרא לרבי רב נחמן בר יצחק לאפוקי לכרמרית אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב נחמן כמאן כר' שמעון אימ' דפטר ר' שמעון מחייב הטאת איסורא דרבנן מיהא איכא אמ' ליה האלקי' עיילת ביה את ואפי' לר' יהודה מי קאמינא לרשו' דרבים לכרמלית קאמינא דגדול כבוד הבריו' שדוחה את לא תעשה שבתורה: מתני'

המוציא איכלין ונתנן על האסקופה בין שחזר והוציאן בין שהוציאן אחר פטור שלא עשה מלאכתו בבת אחת. אם הוציאן אחר פטור שלא עשה מלאכתו בבת אחת. קופה שהיא מליאה פירות ונתונה על האסקופה רחיצונ' אף על פי שרוב הפירות מבחוץ פטור עד שיוציא את הקופ' המוציא בין בימינו בין בשמאלו בין בתוך חיקו בין על כתפו חיי' שכן משא בני קהת לאה' ידו ברגלו בפיו במפרקו באזנו ובשערו ובאפונדתו ופיה למטה בין אפונדתי לחלוקו ובחפת חלוקו במנעלו ובסנדלו פטור שלא הוציא כדרך המוציא'. גמ' אמר רבי אלעזר המוציא משוי למעלה מעשרה טפחים חייב שכן משא בני קהת. אם כן הוליא בראשונה כל הקופה: שכן משא בני קהת בנחף יש לדמין ומשל הוא לורה תרעא ונסם ר' יצחק בר רב יהודה שאמר משום רב כלי שמפורש בירוש' ופקיר אשר בן אהרן הכהן שמן המאור וקטורת הסמים' ומנחת המנורה ושמן המשחה לחד בימין ולחד בשמאל הוא הוצל היו נוטלין כדי שמן ויין על רגליהן ולא היו מוחזין תוקנ"ה: מרקני פטליה: פוגדהו אוו' אבל מיה למעשה אין דרך הוצא אבל מיה למעלה דרך הוצאה היא: הוצא חלוקו שמה בהקיתונה: המתכוין לאחרי לפניו בגון שלר' מעו' בסמינו שיהו תלוים לפניו ובא לו לאחריו כעוד ולא נתקייימה מחשבתו ומה כמו מתעסק ולא כמתכוין: לאחריו ובא לפניו חייב בגמ' מפרש שמעון מגוה דמתכוין למעיר פחות לאחריו ועלקה בידו מעירה מעלה בידו שלא לזרקו פטור: גמ' הרא שיבא דהוה בדרוקרת שרא לרבי רב נחמן בר יצחק לאפוקי לכרמרית אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב נחמן כמאן כר' שמעון אימ' דפטר ר' שמעון מחייב הטאת איסורא דרבנן מיהא איכא אמ' ליה האלקי' עיילת ביה את ואפי' לר' יהודה מי קאמינא לרשו' דרבים לכרמלית קאמינא דגדול כבוד הבריו' שדוחה את לא תעשה שבתורה: מתני'

המתכוין להוציא לפניו ובא לו לאחריו פטור לאחריו ובא לו לפניו חייב. אם אמרו האשה החוגרת בסינר בין מלפניה בין מלאחריה חייבת שכן ראוי לדיות חוזר רבי יהודה אומר אף במקבלי פתקין: המוציא כבר לרשות הרבים חייב הוציאוהו שנים פטורים אם לא יכול אחד להוציא והוציאוהו שנים חייבים ור' שמעון פוט' המוציא איכלין כדי מבשיעו' בכלי פטור אם על הכלי מפני שהכלי טפל לו את הדי במטה פטור אף על המטה מפני שהמט' טפלה לו את המת במטה חייב אף על המטה ובן כזית מן המת וכזית מן הנבלה ובעדשה מן השרץ חייב ור' שמעון פוטר: גמ' הרא שיבא דהוה בדרוקרת שרא לרבי רב נחמן בר יצחק לאפוקי לכרמרית אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב נחמן כמאן כר' שמעון אימ' דפטר ר' שמעון מחייב הטאת איסורא דרבנן מיהא איכא אמ' ליה האלקי' עיילת ביה את ואפי' לר' יהודה מי קאמינא לרשו' דרבים לכרמלית קאמינא דגדול כבוד הבריו' שדוחה את לא תעשה שבתורה: מתני'

המאור הקטן

דאמרינן

מתני'

ליתא שלא התירו מפני כבוד הבריות אלא בהגר שביקרו מדברי סופרים כגון כרמלית אבל בדבוק הרבים לא משום דמי מפנים כמלאכה זו אם הוא צריך לגופה אם לאו אחרי בתם אחרי בירוק דמשכחת בזה כגון בבוחר שבוליאו לבלנו הילוך בר"ה אסור דבל היכא דאיכא דרבים לאיסורא דאוריתא לא שרו רבנן כגון לבני מת : ולענין פלוגתא דר' יהודה ור' שמעון קיימא לן כר' שמעון דאמר מלאכה שאינה לגופה פטור עליה ומה שהביא רב אפסי ז"ל הסיח דאמר שמותא בם' לירה מבנין בחלב של מתכת אבל לא של בגן ואוקימנא כר' יהודה לא לפסוק הלכה כרבי יהודה נקטוון שהרי הני מקני דבר' נמה מדליקין בתנן חוץ מן הפקיל' מפני שהיא עושה פחם ואוקימנא לה כרבי שמעון וכן הני' לקמן בפרק אורב לגילדא נחש ומשים עורב ולבי ואיתיא כולהו כרבי שמעון כדאיתא בם' שמוא' שרבי לא לבך הביא הסיח דשמוא בם' לירה לאסמוטינן דלמאי דסבירא לן בר' שמעון אף של עץ מותר וכן דבה הרמ"בן ז"ל אבל הר"ם בם"ל בפסק בפרק ראשון מהלכות שבת כר' יהודה דאמר מלאכה שאינה לריכה לגופה חייב פליטה :

כרתני' הנטל לפרנין וכו' וכן שערו שהוא שער ראשו בימו : וכן הגולדת שערה ראשו הגולדת שערה ראשו בימו : וכן הכוחלת פיניה וכן הפוקס מקרקנת שער נשמרך : ר' אבי' מחייב חטאת ואחמי' מוסרין ר' אבי' מחייב חטאת ואחמי' מוסרין מטו' שבות ושעמא דר' אלעזר מפרש בגמרא כולהו משום מלי מיחייב : הכולם מעלין נקוב חייב דהני כמתוכר שיוכן מן הקרקע על ידי הנקב [ואחי' הנקב בדמנו] שהרית לחלוחיה הקרקע על ידי הנקב : ושאינו נקוב פטור שאינו יוכן מן הקרקע : ר' שמעון פטור בזה ובזה דנקוב לר' שמעון כשאינו נקוב מטו' לה : נכו' מחלוקת ביד ו' ואמר ר"ל מחלוקת לענין ליכול ולאמן ידו לענין ולקחנו לא כלי אבל לאחרן אינו יכול לאמן ידו ליטלן ומה בלא כלי ואינו דקתני לפרנין דלענין דוקא הוא דמחייב כר' אליעזר אבל לא לאחרן ובכ"ר ח"ה ז"ל דמפרש רבנן טעמא דר"ש ס"מ הלכה כחכמים דאמרי משום שבות ומלון דאמר כר' אליעזר עבדי לאוריי לאוריין הא ולחומר עבדי עב"ל ז"ל :

תנא הנטל מלא פי הזוג מלא ריחם זוג של מקפרי' חייב בשבת לרבנן בבלי ולר' אליעזר אף ביד במלקט מקום שחורות שאינו בדבוק : שמלא אסה ודרך הנשים להקפיד על כך : ליתן פלוגות דקות הפרוסות מעבר הלבנה סביב הפרגים : שפרשו קרוביה לינתה : ביד פטור אבל אסור בזרוק אבן כלי : כלפי מעלה לגד הצמורין התחילו לפרוש דקות מצערן ליה עמי : **אמיבר** שרי ולהתם במתוח דקות מלעבר מהבלות שהיה הבנן ומרבה הכל : אשה חכמה אשת שהיא אוהבה : מרבלת ביהה רוחלת קיסוניות בזויה זו וקטרות בזויה זו : **והאידנא** דסבירא לן כר' שמעון אפי' לכתחלה שרי פירוש בין לרבן בין לבבר וכיונו דבריה אפי' במבבהות של קטרה שרי וכן בקבר הרי"ף ז"ל בפ' אלו דברים ובפ' אפי' ז"ש מיקלו' ומבבדין בין המעות ולא הוזן לו הבנים בקבר הרב אלפסי ז"ל בתשובה מאן חכמים ר' יהודה היא ולא קיימא לן בוחיה אבל בקוסקות אפרו ולהיה מדאמרי' לקמן בפרק מפנין לא יבער אם האוכר ומפרש' עבעמא דלעמא אלו לאמוורי גומות אבל אלו אפי' לר"ש בבבר הנזיק אסור מבו' אמוורי גומות בפסיק ריבה ולא יומוק הוי ולאו ריחה היא דהקפם לאו מבוש אסור הבבר הוא דאמרי אלא דלעמא מבוי גומות בבנה שדרך גומרי האוכ' בבך אפני שנעשה כולו גומות ומפני שהאורחין נכנסין שם הוא מבוש אוקן והר"אבן ז"ל בתב שמה שהיר הרב אלפסי ז"ל לבבר הבי' בשבת בר"ש לא כל הענינים שויש ואינו מוקר אלא בנינים שבתבנה מע"ש ולא בכל בו בשבת לא בבר אלא לעלעלו אלא שהוא רואה לבבר מבוש פירוריו לו מבוש שבר של עלמות שהם ראוין למאכל בהמה אבל אם לא נתבבד מערב שבת אפי' אין שם לא קליפי אגוזי' ולא קליפי רמונים ולא אפי' לרור כיון דלא אפסר לביה בלא גומות לא פניא דלא מבוי גומות' ריבוה ולא יומוק וכשהבבד מערב שבת אפי' אפסר דלא מבוי גומות לו מפני שאין שם עמר כדי להבוזיקה לו מפני שלא יניע מעט עפר שבו לגומות עד כאן לשונו ז"ל ורבינו בשם הרב"ם בפ' ז"ל דאפי' היכא שיש בו דברים האסורין בטלעול שרי לבבר מדי דהוה אגרף של רעי :

סליקו להו המצניע

מתני' וכן שערו קולם שער ראשו בימיו : וכן הגולם שערה וכן הכוחל' עיניה : פוקסת ומקרקנת שערה במסרק ובידיה וי"מ עתה נמינגלנק פל פיהוכוכנו עלנו מלדי הנכר : מחלוק ביד שמעלת ביד ולא בכלי הם' פערי רבנן לאין לרבנויו בכך בחול : מחלוקת לענינו בהסוה מחייב רבי אליעזר שיבל לאמן ידו לענינו לקחנו בלא כלי : אבל לאחרון אין יכול לאמן ידו ולישלו אבל בלא כלי : מל' כי הוגה מל' ראש המפקרי : חייב בשבת לרבנן בכלי ולר"ש אף ביד זה שהוא : שמלת אשה דרך בני' להקפיד על כך בלא ירלו וקיבוה ולהחבאו : ליתן בתוך רבוטו' דקות הפרשו' שער הלבנה בבלר הליפורן : שפירשו רוחו וקרוטין ליתקה : בלפי מעלה לגד מליפורן הקחיל לפרוש ומצערי' לי' עמי : בטוויין בשים רוקף אזני שים : אלי עמו' אמר רבנן לאחר לרבנן : מהבלת שבי' הלבק בגל ומרבה הכל : לאן אמעתאי לא הייתי זכו' ודבוקינו פירשו לאם"ל : אשה חכמה אשת ר"ח שלמד' ממנו : מרבלת ביהה רוחלו' מבו' בוי' ו' וכיקוניות בזויה ו' : בר' שאשון דבר שאין מהבנון מוקר ומהבר' אמר' אינו מקבנין להדבקה עבר בגומא ולבשו' הבים אלא אלא יעלה הלבק :

סליקו להו המצניע

בזוית זו ורגיון בזוית זו וידיו בזוית בזוית זו ונמצא הבית מתרבין מאליו אמר ליה לאו אדעתאי תנא אשה חכמה מרבצת ביתה בשבת והאידנא דסבירא לן כרבי שמעון אפילו לכתחלה שרי :

סליקו להו המצניע

זמו שבוהן : שתים שתי שערות : הנטל נמי הכי בר' יהודה לאמר כ' : ר' אליעזר אומר אחת באחת הוא חייב : אחת חייב שבאחת הוא מקפיד שלא יבא בראש בוהן : שמלא אסה ודרך הנשים להקפיד על בך : ליתן בלעות הדקות הפרוסות מעבר הלבנה סביב הפרגים : שפרשו קרוביה לינתה : ביד פטור אבל אסור בזרוק אבן כלי : כלפי מעלה לגד הצמורין התחילו לפרוש דקות מצערן ליה עמי : **אמיבר** שרי ולהתם במתוח דקות מלעבר מהבלות שהיה הבנן ומרבה הכל : אשה חכמה אשת שהיא אוהבה : מרבלת ביהה רוחלת קיסוניות בזויה זו וקטרות בזויה זו : **והאידנא** דסבירא לן בר' שמעון אפי' לכתחלה שרי פירוש בין לרבן בין לבבר וכיונו דבריה אפי' במבבהות של קטרה שרי וכן בקבר הרי"ף ז"ל בפ' אלו דברים ובפ' אפי' ז"ש מיקלו' ומבבדין בין המעות ולא הוזן לו הבנים בקבר הרב אלפסי ז"ל בתשובה מאן חכמים ר' יהודה היא ולא קיימא לן בוחיה אבל בקוסקות אפרו ולהיה מדאמרי' לקמן בפרק מפנין לא יבער אם האוכר ומפרש' עבעמא דלעמא אלו לאמוורי גומות אבל אלו אפי' לר"ש בבבר הנזיק אסור מבו' אמוורי גומות בבנה שדרך גומרי האוכ' בבך אפני שנעשה כולו גומות ומפני שהאורחין נכנסין שם הוא מבוש אוקן והר"אבן ז"ל בתב שמה שהיר הרב אלפסי ז"ל לבבר הבי' בשבת בר"ש לא כל הענינים שויש ואינו מוקר אלא בנינים שבתבנה מע"ש ולא בכל בו בשבת לא בבר אלא לעלעלו אלא שהוא רואה לבבר מבוש פירוריו לו מבוש שבר של עלמות שהם ראוין למאכל בהמה אבל אם לא נתבבד מערב שבת אפי' אין שם לא קליפי אגוזי' ולא קליפי רמונים ולא אפי' לרור כיון דלא אפסר לביה בלא גומות לא פניא דלא מבוי גומות' ריבוה ולא יומוק וכשהבבד מערב שבת אפי' אפסר דלא מבוי גומות לו מפני שאין שם עמר כדי להבוזיקה לו מפני שלא יניע מעט עפר שבו לגומות עד כאן לשונו ז"ל ורבינו בשם הרב"ם בפ' ז"ל דאפי' היכא שיש בו דברים האסורין בטלעול שרי לבבר מדי דהוה אגרף של רעי :

מתני' הנטל לפרנין וכו' : אמר רבי אלעזר מחלוקת ביד ולא בכלי : מל' כי הוגה מל' ראש המפקרי : חייב בשבת לרבנן בכלי ולר"ש אף ביד זה שהוא : שמלת אשה דרך בני' להקפיד על כך בלא ירלו וקיבוה ולהחבאו : ליתן בתוך רבוטו' דקות הפרשו' שער הלבנה בבלר הליפורן : שפירשו רוחו וקרוטין ליתקה : בלפי מעלה לגד מליפורן הקחיל לפרוש ומצערי' לי' עמי : בטוויין בשים רוקף אזני שים : אלי עמו' אמר רבנן לאחר לרבנן : מהבלת שבי' הלבק בגל ומרבה הכל : לאן אמעתאי לא הייתי זכו' ודבוקינו פירשו לאם"ל : אשה חכמה אשת ר"ח שלמד' ממנו : מרבלת ביהה רוחלו' מבו' בוי' ו' וכיקוניות בזויה ו' : בר' שאשון דבר שאין מהבנון מוקר ומהבר' אמר' אינו מקבנין להדבקה עבר בגומא ולבשו' הבים אלא אלא יעלה הלבק :

סליקו להו המצניע

מל' מבת מאיות : אמר מאיר לבבר לבבר מלבר' לוקח אבל אין לוקח מלבר' מיר' כלי מבלה ונם מלבר' לוקח אבל אין מבלה לבבר לבבר מלבר' מיר' מבר'

רבינו נסים הזורק פרק אחד עשר

הזורק מר "כי וכו' רבי עקיבא מחייב לסבירא ליה לרבי עקיבא דקלוטה כמו שהנחה הולכך היא ליה כאלו הונחה בר"ה ומיהו לא מחייב רבי עקיבא לא תרם דהיינו משום דהנחה אבל משום הכנסה קולה היא ומפני' ליה לר"ש במסכת כריתות (ד' עז) דלא מיחייב אחולה במקום אחר: הזורק מן הים ליכנס לרשות הרבים: מן הים לפסיבה דהוי מכרמלית לר"מי: פטיבה קשורות זו בזו משלטלין מזו לזו כלומר פ"י עירוב כדאיתא בגמרא וקמ"ל דלא קימא דלא קקנו עירב כלום אלא בדבר הקטע תדיר כגון נתי' ואחרות אבל פטיבה לא קמ"ל דאפי' בפטיבה: אפ"פ שמוקפת שמוכו' זו לזו כמו אין מקיפין חניו': אין משלטלין מזו לזו דמפסיק כרמלים בדמפרסי מהדדי ונעל הפירוש: גמ' איתמר פסיבה המפרש מפסיבה ליש: מוליא זיז כל שהו מדופן הפסיבה על המים לחכירא בעלמא ומפרשין טעמא בגמרא משום דס"ל לכרמלית מקרקע הים משהיגו הלכך המים שהוא זולה ממקום פטור הוא קולה אזכן דולפי בכל מקום שהפסיבה מהלכים בו שמקו' ומקום פטור הוא שאין כרמלית שלה למעלה מי' הילכך מדינא בלא זיז נמי שרי אלא תקנתא דרבנן הוא מקו' אכיר': ורב חסדא ורב בר רב הונא אמרי עושה מקום ד' ממלא מפרסי' בגמר' משהיגו ואם יתלא מן הים לפסיבה הוה ליה מכרמלית לר"מי וקיימ"ל מקרקעות הים לרופאי כוקיפו דכרמלי' דתקו' ל' כני' ות"ת לפסיבה:

ב. אמר מר כרמלים דמי וכן כך מה הוצילו בקנקנתן דת"מ כשמטלטל מן הים לפסיבה דרך עליו הא קא משטלטל מכרמלי לר"מי קיר' רבינו מרי לרוקן כל דומני כמסני' מרי לרוקן הים ה"ם מסולק לים דהיו כמי הקלוי נתון בכרמלית ואמר לדרבן דלית לן רס"ר נמורה לא הקירו לרי מכרמלי ומסני זה אמרי מסוך מים מל מי הנינ יכן החקה בעין מהיו' כמין מל שנפתחו הולכים לכרמלית הם מנהו' ד' אמות בכרמלי וכ"כ מן הים לפסיבה דרך אוהו נקב זכן כות דמת: אמר לחין דאמרי' בגד לחיים בהני מחיצות אף ס"ם ו חוב' מכן כתב דמוחר לסמוך מים הל ע"ג הלא הויא י' ות"ח בין לר' הונא כי בכיר דמים ונמים ונמים בין לרב חסדא בין לרבה בר ר' הונא לכרמלי דאמר מאמרו לר"מי קיר' רבינו מרי לרוקן הים אמר מדרך מקיקסי לסו הא דתנן בגיל מעמקפין בגוזרת שהיא למעלה מן הים אין כרמלית:

ג. אמר מ' ג' מה מרוכין ובני מחמנות כי מוקפות מוקפו מחיצו יכי חוצו ומקפיו בנמת הלמרי מחוצו אמרי לרבי חנינא דלמרי מחוצו לא מהיו מוקפות אלא לרוקן ובכ"ל מ' ג' מה מרוכין ומקומות וכרת"ם הלני מל אם ומקרין תמלו חוצו ונקרא בין לחוכה מחיצה לא לסתור ליכו' דוחרי מה מרדכי מם בתב דמוקה לם לין נגוכות מן המים כמה דלחמר לטלטל מן הים לפסיבה לפסיבה בחאין מקומי' אחד אבל לם מם נגוסין מסר' מן הים' לי' מכון מרכ"ר לרב"ם דרך מקום מסור ומרי מסר' ר' בנגי ומני' ומני' ראמרי אלא אבן דת"ב לדרדיב יכים מנת מקומו' מרשות לרשות דרך מקום מסור ומרי מסר' ר' בחמנ מוכ מינו דבכרמלית אמרי דף ג' הרמוסים מרב"ר לרב"ר דרך רב"ר מכו' לטלטל מי' מיב ולא אלא אלא דוקא מרת מרך מני מיכו' מסמיכן מוכ מכוכה הקלו אחרי מוכן ומיכו דבני מרדכי אלו אמן דבמן דבמן כרשות דרבנן מוסר לטלטל ומכר אמרינו לחיבלם דמוכה לאמן דלמסור דמוכה לאמן מוכ לו מכו' לטלטל מוסר':

אלא כל ד' אמות כרשות הרבים נמרא נמרא לה ובילוכו מולדות הרשות המחיר לרשות הרבים נתנו לו' שארבע אמות של אדם בכל מקום קנות לו ובכרמלו דמיין ובשמרנא הוכה לרן בזורק אי בכנסיר בהמנא מרשות המחיר לרשות הרבים דמי והא עגלות בפקורות הוי ואמר רב פפא ר' הייא עגלות המחיר ובמיהן תרדיהן רשות הרבים מי' לפי שאין נקרא אחת אלא מקום שיש על גביו שם רבר ולא ש"מ מני קמ"ל דמקורות הוי בקרני המשכן המושלות על גבן ומרוב הקרשים אחת כל רעגלה מקורה ולא נשאר בחמה אחר ומדרבי' כי אמר רבא בהרא אמרה אמרה שהיו נוהגין על גבי העגלה ולא היו מוה אלא שלשה קרשים ומתוך כך נשאר בין קרש לקרש אויר אחר ועל אותו אויר אמר רב המחיצה רשות הרבים ומפרמנן על הרא אוקמתא מטום דמלבוד דמי לבעי לאוקמא דאמרינן מנת לרבו ואת עלה עלה מרבו בנמת מחיצה ר' משום דמחשבה בחשבה לא מעילי אוף אוף לא מי אדי ליה מר להחיא אמתא ומרחמא מיני מיכו לבוד דמי הא נחתא לפאן דאמר דבו' ואדרחיא ליה אוף הרא אוקמתא ולעולם אמוחיהו מנה לרבו הוקמ' רב

הזורק מרשות היחיד לרשות הרבים או מרשות הרבי' לרשו' היחיד חייב מרשות היחיד לרשות היחיד ורשות הרבים באמצ' ר' עקיבא מחייב וחכמים פוטרין כיצד שתי גזוזטראו' זו כנגד זו לרשו הרבי' המושיט והזורק מזו לזו פטור היו שתיהן בדיוט' אחת הזורק פטור והמושיט חייב שכך היא עבודת הלויים שתי עגלות זו אחר זו ברשות הרבים ומושיטין את הקרשי' מזו לזו ברשות הרבים אבל לא זורקין חולי' הבור והסלע שהן גבוהין עשרה ורחבין ארבע' הנוטל מהן והנותן על גבן חייב פחות מכאן פטו' הזורק ארבע אמות בכותל למעלה מעשרה טפחים כזורק באויר למטה מעשרה טפחים כזורק בארץ ודזורק בארץ ארבע אמו' חייב זרק לתוך ארבע אמו' ונתגרגל חוץ לארבע אמו' פטור חוץ לארבע אמות ונתגלגל תוך ארבע אמות חייב והזורק בים ארבע אמות פטור אם הידה רקק מים שרשות הרבים מהלכ בו הזורק לתוכו ארבע אמות חייב וכמה היא רקק מים פחו' מעשרה טפחים רקק מים ורשות הרבים מהלכת בו הזורק בתוכו ארבע אמות חייב הזורק מן הים ליבשה ומן היבשה לים ומן הים לספינה ומן הספינה לים ומן הספינה לחברת פטור ספינ' קשורות זו לזו מטלטלין מזו לזו אם אינן קשורות אף על פי שהן מוקפות אין מטלטלין מזו לזו: גמ' איתמר ספינה רב הונא אמר מוציא ממנה זיז כל שהוא וממלא רב חסדא ורבה בר רב הונ' אמרי עושה מקום ארבעה וממלא והלכתא כותיהו דהוה ליה רב הונא חד לגבי תרי ואין דבריו של אחד במקום שנים אבל שיפכין הידיה שיפר להי אדופני ספינה ואף על גב דנתתי מכתי ליס [והלכתא] כתוי בכרמלית לא גזרו רבנן: ספינות ג' קשורות זו לזו מטלטלין מזו לזו הני מילי על ידו עירוב וכדרב ספרא דתני' ספינו' קשורו' זו לזו מערבי' ומטלטלי' מזו לזו נפסקו נאסרו חזרו ונקשרו בין שוגגין בין מזידי' בין אנוסים בין מוטעים חזרו לרתירן הראשון וכן מחצלאות הפרוסות לרשות הרבים מערבין ומטלטלין מזו לזו נגללו נאסרו: חזרו ונפרשו בין שוגגין בין מזידין בין אנוסין בין מוטעין חזרו לרתירן הראשון שמחיצה הנעשית בשבת בין בשוגג בין במזיד בין באונס בין בטעו' שמידה מחיצה איני ודא אמר רב נחמן לא שנו אלא לזורק אבל

הזורק מרשות היחיד לרשות הרבים אי זריקה הוא קולה הוא אי קולה הוא: ר' עקיבא מחייב דקלוטה כמי שהניחה דמחייב דמיא וכנקלט בתוך ר"ה הוי כאלו נח בהכנו: בילד רבנן קתמרי ליה: בגוזטרא ומזיזין הוילאין מן הכתלים ומוכחי עליהם נסרים להלך: זו כנגד זו ששני לדדין ר"ה זכן רשות היחיד שבנוסה ורחבים ארבע': פטור שלא מצינו זריקה והושטה בטלטלה דמשכנמר "כי לר"מי דרוחב ר"ה מפסיק ביניה": שלא היקה עבודה פלוים כך לוהיה קרשים מעגלה לעגלה שמגדה אלא מעגלה שלמעלה ולאחריה כדאמרינ שארבע עגלו' היו מונחין קרשו המשכן ומיו הולכות שתים זו בלד זו ומשיו פורקין לו עונגים המשכן היו מעמידין העגלות בדרך אליהן שתים זו אצל זו סתוך למשכן ושתים זו אצל זו לפניהם ופורקין המשכן מושיטין הקרשים לאותן שבא העגלו' הסמוכו' לפס ומה מושיטין לאותן שלפניהם אבל לאותן שאצלו לא היו צריכין להושיט כי שתיהן היו סמוכות לאותן המשכן: בדיוטא בלא הכנויה נאותר ר"ה על פני הנהר ויש הפסק רשות הרבים ביניהם: הזורק פטור הואיל והוא למעלה מעשרה אלא מצינו זריקה מרשות היחיד לרה"ר דרך רשות הרבי' המשכן שהקרשו הוו מושיטין ולא הזורקין שהיו כבנים: מושיטין הקרשי' כדפירש: יוליין הנור קרקע חפירה הנור מוכני שביבין להיקף כמין תומה: הנשל מהם מר"ה: הזורק ל'אמות ברשו' הרבי' ונח בכוכל בדבילה שמינ' וכ"מה לבר הנדנק בכוכל: הזורק בתוך למי מקום פטור כיון דלא נח על גבי מקום אחרבה: בתור בתר' ותיירי בזורק מתחיל' ל' לסוף ל' בר"ה ולא למע' מעבר ברשו' הרבי' כיון שהיו מקום ל' דחשב רשות בפני עצמו והזורק בר"ה ל' לאמו' חייב שבקומרני יריעות זורקין כליה זה לזה המשכן שהיו יושבי' רחוקי' זה מזה הון לל' אמו': ונקבלבל בו' ובגמרא מוקי לה בגון דנח כל שהוא: ביש דהוי כרמלים: רקק המי' מהו' מי' שמרי' אבל יקר לא דרסי ביה רבי' ובלמו' מפרס אמלי נקט רקק הרי אמנין: מן הים לבנסה מבראנכים לר"ה: מן הים לספינ' מבר מלי לר"מי: אף ע"פ שמוקפת שמוכו' זו לזו וכגון שהספינו' של שני בני אדם ועירבו יחד הילכדי מיפרסן מהדדי מפסיקו כרמלי' ובעל העירוב: גמ' ספינ' המפרס בפסיבה בפוס: מוליא זיז כל שהוא מדופני הספינה על המים לחיבר בעלמא וממלא מן הים לספינה: מקו' ל' אלל ל' שוקף מחיצה קטנות המחיצו' קלוות מוכרות במים: שופכין ידיה מים רבים כגון שיורי רחיצה קטרות ונכר: בהנ

הזורק מרשות הרבי' לרשו' היחיד חייב מרשות היחיד לרשות הרבים באמצ' ר' עקיבא מחייב וחכמים פוטרין כיצד שתי גזוזטראו' זו כנגד זו לרשו הרבי' המושיט והזורק מזו לזו פטור היו שתיהן בדיוט' אחת הזורק פטור והמושיט חייב שכך היא עבודת הלויים שתי עגלות זו אחר זו ברשות הרבים ומושיטין את הקרשי' מזו לזו ברשות הרבים אבל לא זורקין חולי' הבור והסלע שהן גבוהין עשרה ורחבין ארבע' הנוטל מהן והנותן על גבן חייב פחות מכאן פטו' הזורק ארבע אמות בכותל למעלה מעשרה טפחים כזורק באויר למטה מעשרה טפחים כזורק בארץ ודזורק בארץ ארבע אמו' חייב זרק לתוך ארבע אמו' ונתגרגל חוץ לארבע אמו' פטור חוץ לארבע אמות ונתגרגל תוך ארבע אמות חייב והזורק בים ארבע אמות פטור אם הידה רקק מים שרשות הרבים מהלכ בו הזורק לתוכו ארבע אמות חייב וכמה היא רקק מים פחו' מעשרה טפחים רקק מים ורשות הרבים מהלכת בו הזורק בתוכו ארבע אמות חייב הזורק מן הים ליבשה ומן היבשה לים ומן הים לספינה ומן הספינה לים ומן הספינה לחברת פטור ספינ' קשורות זו לזו מטלטלין מזו לזו אם אינן קשורות אף על פי שהן מוקפות אין מטלטלין מזו לזו: גמ' איתמר ספינה רב הונא אמר מוציא ממנה זיז כל שהוא וממלא רב חסדא ורבה בר רב הונ' אמרי עושה מקום ארבעה וממלא והלכתא כותיהו דהוה ליה רב הונא חד לגבי תרי ואין דבריו של אחד במקום שנים אבל שיפכין הידיה שיפר להי אדופני ספינה ואף על גב דנתתי מכתי ליס [והלכתא] כתוי בכרמלית לא גזרו רבנן: ספינות ג' קשורות זו לזו מטלטלין מזו לזו הני מילי על ידו עירוב וכדרב ספרא דתני' ספינו' קשורו' זו לזו מערבי' ומטלטלי' מזו לזו נפסקו נאסרו חזרו ונקשרו בין שוגגין בין מזידי' בין אנוסים בין מוטעים חזרו לרתירן הראשון וכן מחצלאות הפרוסות לרשות הרבים מערבין ומטלטלין מזו לזו נגללו נאסרו: חזרו ונפרשו בין שוגגין בין מזידין בין אנוסין בין מוטעין חזרו לרתירן הראשון שמחיצה הנעשית בשבת בין בשוגג בין במזיד בין באונס בין בטעו' שמידה מחיצה איני ודא אמר רב נחמן לא שנו אלא לזורק אבל

הזורק מן הים ליכנס לרשות הרבים: מן הים לפסיבה דהוי מכרמלים לר"מי: פטיבה קשורות זו בזו משלטלין מזו לזו כלומר פ"י עירוב כדאיתא בגמרא וקמ"ל דלא קימא דלא קקנו עירב כלום אלא בדבר הקטע תדיר כגון נתי' ואחרות אבל פטיבה לא קמ"ל דאפי' בפטיבה: אפ"פ שמוקפת שמוכו' זו לזו כמו אין מקיפין חניו': אין משלטלין מזו לזו דמפסיק כרמלים בדמפרסי מהדדי ונעל הפירוש: גמ' איתמר פסיבה המפרש מפסיבה ליש: מוליא זיז כל שהו מדופן הפסיבה על המים לחכירא בעלמא ומפרשין טעמא בגמרא משום דס"ל לכרמלית מקרקע הים משהיגו הלכך המים שהוא זולה ממקום פטור הוא קולה אזכן דולפי בכל מקום שהפסיבה מהלכים בו שמקו' ומקום פטור הוא שאין כרמלים שלה למעלה מי' הילכך מדינא בלא זיז נמי שרי אלא תקנתא דרבנן הוא מקו' אכיר': ורב חסדא ורבה בר רב הונא אמרי עושה מקום ד' ממלא מפרסי' בגמר' משהיגו ואם יתלא מן הים לפסיבה הוה ליה מכרמלים לר"מי וקיימ"ל מקרקעות הים לרופאי כוקיפו דכרמלי' דתקו' ל' כני' ות"ת הלי מקום ל' אלו בר"מי דמי אלו כרמלים דמי וכן כך מה הוצילו בקנקנתן דת"מ כשמטלטל מן הים לפסיבה דרך עליו הא קא משטלטל מכרמלי לר"מי קיר' רבינו מרי לרוקן כל דומני כמסני' מרי לרוקן הים ה"ם מסולק לים דהיו כמי הקלוי נתון בכרמלית ואמר לדרבן דלית לן רס"ר נמורה לא הקירו לרי מכרמלי ומסני זה אמרי מסוך מים מל מי הנינ יכן החקה בעין מהיו' כמין מל שנפתחו הולכים לכרמלית הם מנהו' ד' אמות בכרמלי וכ"כ מן הים לפסיבה דרך אוהו נקב זכן כות דמת: אמר לחין דאמרי' בגד לחיים בהני מחיצות אף ס"ם ו חוב' מכן כתב דמוחר לסמוך מים מל ע"ג הלא הויא י' ות"ח בין לר' הונא בין לרב חסדא בין לרבה בר ר' הונא לכרמלי דאמר מאמרו לר"מי קיר' רבינו מרי לרוקן הים אמר מדרך מקיקסי לסו הא דתנן בגיל מעמקפין בגוזרת שהיא למעלה מן הים אין כרמלית:

ג. אמר מ' ג' מה מרוכין ובני מחמנות כי מוקפות מוקפו מחיצו יכי חוצו ומקפיו בנמת הלמרי מחוצו לא מהיו מוקפות אלא לרוקן ובכ"ל מ' ג' מה מרוכין ומקומות וכרת"ם הלני מל אם ומקרין תמלו חוצו ונקרא בין לחוכה מחיצה לא לסתור ליכו' דוחרי מה מרדכי מם בתב דמוקה לם לין נגוכות מן המים כמה דלחמר לטלטל מן הים לפסיבה לפסיבה בחאין מקומי' אחד אבל לם מם נגוסין מסר' מן הים' לי' מכון מרכ"ר לרב"ם דרך מקום מסור ומרי מסר' ר' בנגי ומני' ומני' ראמרי אלא אבן דת"ב לדרדיב יכים מנת מקומו' מרשות לרשות דרך מקום מסור ומרי מסר' ר' בחמנ מוכ מינו דבכרמלית אמרי דף ג' הרמוסים מרב"ר לרב"ר דרך רב"ר מכו' לטלטל מי' מיב ולא אלא אלא דוקא מרת מרך מני מיכו' מסמיכן מוכ מכוכה הקלו אחרי מוכן ומיכו דבני מרדכי אלו אמן דבמן דבמן כרשות דרבנן מוסר לטלטל ומכר אמרינו לחיבלם דמוכה לאמן דלמסור דמוכה לאמן מוכ לו מכו' לטלטל מוסר':

אלא כל ד' אמות כרשות הרבים נמרא נמרא לה ובילוכו מולדות הרשות המחיר לרשות הרבים נתנו לו' שארבע אמות של אדם בכל מקום קנות לו ובכרמלו דמיין ובשמרנא הוכה לרן בזורק אי בכנסיר בהמנא מרשות המחיר לרשות הרבים דמי והא עגלות בפקורות הוי ואמר רב פפא ר' הייא עגלות המחיר ובמיהן תרדיהן רשות הרבים מי' לפי שאין נקרא אחת אלא מקום שיש על גביו שם רבר ולא ש"מ מני קמ"ל דמקורות הוי בקרני המשכן המושלות על גבן ומרוב הקרשים אחת כל רעגלה מקורה ולא נשאר בחמה אחר ומדרבי' כי אמר רבא בהרא אמרה אמרה שהיו נוהגין על גבי העגלה ולא היו מוה אלא שלשה קרשים ומתוך כך נשאר בין קרש לקרש אויר אחר ועל אותו אויר אמר רב המחיצה רשות הרבים ומפרמנן על הרא אוקמתא מטום דמלבוד דמי לבעי לאוקמא דאמרינן מנת לרבו ואת עלה עלה מרבו בנמת מחיצה ר' משום דמחשבה בחשבה לא מעילי אוף אוף לא מי אדי ליה מר להחיא אמתא ומרחמא מיני מיכו לבוד דמי הא נחתא לפאן דאמר דבו' ואדרחיא ליה אוף הרא אוקמתא ולעולם אמוחיהו מנה לרבו הוקמ' רב

הזורק מרשות היחיד לרשות הרבים באמצ' ר' עקיבא מחייב וחכמים פוטרין כיצד שתי גזוזטראו' זו כנגד זו לרשו הרבי' המושיט והזורק מזו לזו פטור היו שתיהן בדיוט' אחת הזורק פטור והמושיט חייב שכך היא עבודת הלויים שתי עגלות זו אחר זו ברשות הרבים ומושיטין את הקרשי' מזו לזו ברשות הרבים אבל לא זורקין חולי' הבור והסלע שהן גבוהין עשרה ורחבין ארבע' הנוטל מהן והנותן על גבן חייב פחות מכאן פטו' הזורק ארבע אמות בכותל למעלה מעשרה טפחים כזורק באויר למטה מעשרה טפחים כזורק בארץ ודזורק בארץ ארבע אמו' חייב זרק לתוך ארבע אמו' ונתגרגל חוץ לארבע אמו' פטור חוץ לארבע אמות ונתגרגל תוך ארבע אמות חייב והזורק בים ארבע אמות פטור אם הידה רקק מים שרשות הרבים מהלכ בו הזורק לתוכו ארבע אמות חייב וכמה היא רקק מים פחו' מעשרה טפחים רקק מים ורשות הרבים מהלכת בו הזורק בתוכו ארבע אמות חייב הזורק מן הים ליבשה ומן היבשה לים ומן הים לספינה ומן הספינה לים ומן הספינה לחברת פטור ספינ' קשורות זו לזו מטלטלין מזו לזו אם אינן קשורות אף על פי שהן מוקפות אין מטלטלין מזו לזו: גמ' איתמר ספינה רב הונא אמר מוציא ממנה זיז כל שהוא וממלא רב חסדא ורבה בר רב הונ' אמרי עושה מקום ארבעה וממלא והלכתא כותיהו דהוה ליה רב הונא חד לגבי תרי ואין דבריו של אחד במקום שנים אבל שיפכין הידיה שיפר להי אדופני ספינה ואף על גב דנתתי מכתי ליס [והלכתא] כתוי בכרמלית לא גזרו רבנן: ספינות ג' קשורות זו לזו מטלטלין מזו לזו הני מילי על ידו עירוב וכדרב ספרא דתני' ספינו' קשורו' זו לזו מערבי' ומטלטלי' מזו לזו נפסקו נאסרו חזרו ונקשרו בין שוגגין בין מזידי' בין אנוסים בין מוטעים חזרו לרתירן הראשון וכן מחצלאות הפרוסות לרשות הרבים מערבין ומטלטלין מזו לזו נגללו נאסרו: חזרו ונפרשו בין שוגגין בין מזידין בין אנוסין בין מוטעין חזרו לרתירן הראשון שמחיצה הנעשית בשבת בין בשוגג בין במזיד בין באונס בין בטעו' שמידה מחיצה איני ודא אמר רב נחמן לא שנו אלא לזורק אבל

הזורק מן הים לפסיבה דלא אתי לחלוטי שתין מכל מקום אלא כרמלים והיא עומדת בים לעולם: וכן מחצלאות הפרוסות ושבו מהלאות הרבה ובנתו בכן זו בזו ובו בזו: לא שנו דשמה מחיצה אלא לזורק אבל לטלטל לחנכה אסור מדרבנן: לזורק לחייב אלא הזורק מקומו לרשות הרבים אלא מרשות הרבים לקומו: אבל

רש"י זריקה הוא קולה הוא אי קולה הוא: ר' עקיבא מחייב דקלוטה כמי שהניחה דמחייב דמיא וכנקלט בתוך ר"ה הוי כאלו נח בהכנו: בילד רבנן קתמרי ליה: בגוזטרא ומזיזין הוילאין מן הכתלים ומוכחי עליהם נסרים להלך: זו כנגד זו ששני לדדין ר"ה זכן רשות היחיד שבנוסה ורחבים ארבע': פטור שלא מצינו זריקה מרשות היחיד לרה"ר דרך רשות הרבי' המשכן שהקרשו הוו מושיטין ולא הזורקין שהיו כבנים: מושיטין הקרשי' כדפירש: יוליין הנור קרקע חפירה הנור מוכני שביבין להיקף כמין תומה: הנשל מהם מר"ה: הזורק ל'אמות ברשו' הרבי' ונח בכוכל בדבילה שמינ' וכ"מה לבר הנדנק בכוכל: הזורק בתוך למי מקום פטור כיון דלא נח על גבי מקום אחרבה: בתור בתר' ותיירי בזורק מתחיל' ל' לסוף ל' בר"ה ולא למע' מעבר ברשו' הרבי' כיון שהיו מקום ל' דחשב רשות בפני עצמו והזורק בר"ה ל' לאמו' חייב שבקומרני יריעות זורקין כליה זה לזה המשכן שהיו יושבי' רחוקי' זה מזה הון לל' אמו': ונקבלבל בו' ובגמרא מוקי לה בגון דנח כל שהוא: ביש דהוי כרמלים: רקק המי' מהו' מי' שמרי' אבל יקר לא דרסי ביה רבי' ובלמו' מפרס אמלי נקט רקק הרי אמנין: מן הים לבנסה מבראנכים לר"ה: מן הים לספינ' מבר מלי לר"מי: אף ע"פ שמוקפת שמוכו' זו לזו וכגון שהספינו' של שני בני אדם ועירבו יחד הילכדי מיפרסן מהדדי מפסיקו כרמלי' ובעל העירוב: גמ' ספינ' המפרס בפסיבה בפוס: מוליא זיז כל שהוא מדופני הספינה על המים לחיבר בעלמא וממלא מן הים לספינה: מקו' ל' אלל ל' שוקף מחיצה קטנות המחיצו' קלוות מוכרות במים: שופכין ידיה מים רבים כגון שיורי רחיצה קטרות ונכר: בהנ

אבל לטלטל אסור כי איתמר דרב נחמן אמזיד איתמ' : מתני' "הזורק ונזכר ולאחר שיצאה מידו קלט אחר או קלטה כלב או שנשרפ' פטו' הזורק לעשות חבורה בין באדם בין בבהמה ונזכר עד שלא נעשה חבור פטור זה הכלל כל חייבי חטאו אינן חייבין עד שיהא תחלתן וסופן שגגה תחילתן שגגה וסופן זדון או תחלתן זדון וסופן שגג פטורין עד שתה תחלתן וסופן שגג :

סליקו להו חזורק

הבונה "כמה יבנה ויהיה חייב הבונ' כל שהוא והמסתת והמכה בפטיש ובמעצד והקודח כל שהוא חייב זה הכלל כל העושה מלאכה בשבת ומלאכתו מתקיימת חייב רבן שב"ג אומר אף המכה בקורנס על הסדן בשעת גמר מלאכה חייב מפני שהוא כמתקן מלאכה : גמ' העושה לנקב בלול של תרנגלין רב אמר חייב משום בונה ושמואל אמר חייב משום מכה בפטיש דעייל שופתא בקופינא דמרא פירוש הבנים הקרדום בתוך העץ שלו רב אמר חייב משום בונה ושמואל אמר חייב משום מכה בפטיש : מתני' "החורש כל שהוא המנכש והמקרסם והמזרד כל שהו' חייב המלקט עצים אם לתקן כל שהן ואם להסיק כדי לבשל ביצה קלה והמלקט עשבים אם לתקן כל שהן ואם לבהמה כמלא פי הגדי "הכותב שתי אותיות בין בימינו בין בשמאלו בין משם אחד בין משני שמות בין משני גמניות בכל לשון חייב א"ר יוסי לא חייבו שתי אותיות אלא משו' רושם שבן כותבין על קרשי המשכן לידעאי זהו בן זונו א"ר יהוד' מצינו

מוסיפין עליו : בשב' אהעושה מלאכ' קאי כל העושה מלאכה בשבת והיא מתקיימת : על הסדן אנקלוסא : קורנס מרעילו : מפני שהוא כמתקן מלאכה ולא על פי שאינה מכה על הפעולה אלא על הסדן ובגמרא מפר' שכן מרדדי טפי המשכן עושין כן שמכה שלם על הסדן ואחת על הסדן להחליק הקורנ' שלא יבקע את הסוס שהוא דק : גמ' העושה נקב בלול של תרנגולין לול של תרנגולין של עץ הוא וסוכות ומנקבו שיהי' פריח של נוצה ולא יזיק לו' : משום מכה בפטיש שהוא גמר מלאכת הלול : וכל מודי דהוי גמר מלאכה חייב משום מכה בפטי' כדתמרינן בכלל הזוב : עייל שופתא בקופינא דמרא שופיתא יקר קטן שתוחבין בניה יד של אדם בהיותו בגגך הכדול להקן : קופינא הוא חור שבתוך המרא : ומקשו הכא היכי אמר רב משום בונה והא קיימא לן בפ"ב דיומא עוב

(דף נב) שאין בגין בכלים ואין סתירה בכלים יש לומר דכי אמרינן הכי הני מילי בכלי שנתפרק כגון מגור של חליות אבל עושה כלי מהתלתא לא מיקרי בגין בכלי אלא עושה כלי מיקרי ומיחייב משום בונה ולא עוד אלא אפילו כלי שנתפרק ולריך לוותן בחזרתו חייב עליו משום בונה שמשבח שנתפרק ואין הדיוט יכול להחזיר בעל מקורקע כלי ומצא שמחזירו עושה כלי בתחלה ומשום הא טעמא אסרינן בפרק כירה (דף מו) לעולם מגורה של חליות שמא יתפיל והתפרק לגמרי ויחזירנה ומצא עושה כלי בשבת אחרים שבתחה : רחב הצדדין ורעגלות ואמתא הלא דו היה לו באמה החצי שאם אמה נתון לכל צד ורוד אמה והחצי נמצאו הקרשים עוטבין על שתי העגלות כארך שבע אמות של הקרש ואמה מן הקרש יוצאה בזוג ומגון ובסל זה אין הקרש יוצא חוץ לאותבי העגלה לפי שהעגלות ואותרחם יהיו לפי חשבון זה : לא אמות ואין ארך הקרש כי אם עשר אמות ובאין הוא שאבדו בפחות מאמה וחצי היה דו כדי שיהיו בין האונים ורעגלות עשר אמות כאריך הקרש אלא לא רק פוריתא ותשבוק קנוב חפש לי כלומר הלא דו היה לעדי העגלות או לרוחב העגלות באמה וחצי בפחות מכאן בשעתו ולמה הצריכו להיות כל צד רוד בשתי אמות ומחצה והתיבו כא הוכי הלא לידרי קרשים שלא יוצאו חוץ לעגלות כלום כי שבא על ידי אותן קרשים שני זוגין של אמה אמה שיצא מן הקרשים הוץ מרחב העגלות אמה לכאן ואמה לכאן יבואו הקרשים לידי נרעה ובשאמה נותן לכל אחד שתי אמות ומחצה נמצאו הקרשים שבתוכים על העגלות סכונים אין על אלו לא אפשר ולא נרעין זהו פי עגלות לפי עגלה קטנות ורבי' אמרו ל' שבריסה בתרך ארוכה כמו שלמדנה בת בספרי תשובה והיתה ושאר חכמי קדמונינו ל' לך פרשות אלא שבמגא כפי' רש"י ל' דרך אחרת והיא רחוקה : ויש עלה קושיות גדולות וחזקות ורבי' שכתבנו בדרוש שבריסה בתרך ארוכה כמו שלמדנה בת בספרי תשובה והיתה ושאר חכמי קדמונינו ל' לך פרשות אלא שבמגא כפי' רש"י ל' דרך אחרת והיא רחוקה : ויש עלה קושיות גדולות וחזקות ורבי' שכתבנו בדרוש הבריאה עליו : אין לחוסיף ומפנו אין לגרוע : והא דבעא מיניה רב מרדכי מרבה עמוד ברשות הרבים בגוה עשרה ורוחב ארבעה ורוצה מהנות לפלטיא דרך מפני הכ' הבריאה עליו : אמר ר' יוחנן עלה עגלה בן עזאי בזורק ואיבא למפשטה מהא דתניא רבי חיסי בר' יהודה אומר נתן קנה ברשות הרבים והעיה בראשו ברקפל ורק נתן על גביו חייב דאמרינן בגמרא לעגלה בעשרה נפר

עמוד הא

רש"י

אבל לטלטל לחיות מותר לטלטל בגוכו אסור מדבריסס : אמזיד איתמר משום קנסא הוא דקתני חזרו להתירן הראשון אשונגין ואנוסין ומוטעי דקתיוכי קתני מזידין אשאם מהילה קאי ולזרוק כרב נחמן : מתני' הזורק בשוגג ונזכ' שב' מאחר שלקטה אבן מידו וקול שתמת קלטה אחר דהוי שנים שנעשו כגון שנעקר ממקומו וקבל לו שקלטה כלב בפיו דלא הוי הנחה דנעיגן מקום מרגע :

סליקו להו הזורק

הבונה והמסתת מרגע אחת בתקן ומתקן בכל לפי המקום יש מקומו שרגילין להחליק יש מקומו שרגילין להרוץ בה הרגלין : המכה בפעים הוא פיק שמעמקן בו אבן הסל' לאח' שהכה את בתקן סביב ומגדילה קלת מן הסר הוא מכה בפעים מכה בגדול' והיא מתקרקת ונופלת והוא גמר מלאכה אבל אבן וכל גמר מלאכה בשבת היא קולה ומכה בפעים : מעצ' כמין קורנס גדול של ברזל לבנין ברזל : והקודח בגן הוא תקן בתוכל : על שהוא אמולה קלי : ומלאכה מתקיים שיש שתקיימין כיוצא בזו ואין מוסיפין עליה : חייב אם בסד' בשבת : על הסדן אנקלוס : קורנס מרעיל : מפני שהו' כמתקן מלאכה ואע"פ שאינו מכה על הפעולה כ"א על הסדן ורגלין לעשות כן להחליק הקורנס : גמ' על תרנגולי של עץ הוא וסתם ומנקבו אינא הריח של הנוצה ולא יזיק לבם : משום מכה בפעים דהוי גומר מלאכתו וכל גומר מלאכתו אסור משום מכה בפעים : שופר' יקר קטן שתוחבי בתוכיה של מרא בהיותו בנקב של ברזל להדקו שלא יצא שקורנ' קיל"ח קינ"ו בלבו : קופינא הוא חור שבתוך המרא מרא פטייר בלב' ובתוך פיר' בפ"ח : מתני' משי סמניות אחת בדין ואחת בסקרא : וכבל לשון כל בתב וגופן של כל אומה ואומה : משם ר' שמי אפי"ן שמי שמות אל"ף כי"ת : משום רושם שהיו עוטין בקרשי המשכן מפני שמפרקין ומתקבצין ימוס לא יחליפו סדר הקרשים ואתא רבי יוסי לימא דאמרי אמר

רבינו נסים הבונה פרק שנים עשר

מצינו שם קטן והא אתא לאשמעינן רבי יהודה דלא על מי שלא נמר מחשבתו שנתכוון לכתוב תיבה בחולה וכתב מקלתה ואותו מקלת מוא תיבה ומתקיימת במקום אחר חייב : ירושלמי אמר רבי אמי והקשה את המשכן כמשמעו וכי יש מעשה לעבים אלא קרש שוכב ליתן נגמון יכנו נגמון לעולם וכן בדרום יכנו בדרום לפיכך רושמין עליהן שלא יחליפו דברי רב הושעיא ולבי רב פוי הוי אולי ושאלי בשלומא בנשות' כל יומא והוו אולין אולין אילין לר' פוי ואיתתקנון בנשיאות' אתון בעיין מיכל קדמוי אשקולי לר' אמי א"ל ר' אמי כבי' והקמו' את המשכן כמשמעו וכי מעשה ים לעבי' וכו' תרתין דעייל הווין בעמודי בולעיי' וסגניי' והוו בולעיי אולין ושלין בשלומא דנשיא' בכל יו' ומיילין קדמוי והוי סגניי' מיילן ונפקיי' בתריהון אולין סגניי' והין באוריי' ואתו למים' קדמוי דבולעיי' אשקו' לרבנן על ר' יוחנן ודרש אבי מדרש אבי' ממזר ר"מ ובנן ע"ה ממזר ר"מ קול' לכהן ע"ה סברין מימר לכהן ולהיות' ולכהן הא ליתיבה לא אמר רבי יוחנן אמר ר' אבין אף ליתיב אלא שבעה' יקרה היא מבניני מכבן גדול שבנגם לפני ולפנים :

אוקמה אביי וכו' לבך מתני' דאמר בין בימינו בין במאלו הייב בשולע בשתי ידיו שדרכו לכתוב, בשתיהן אבל אינים אחריב' אינו חייב אלא באחת שדרכו לכתוב בה : **וגרסינן** בגמרא שלא יכתוב אלפין שיינין כלומר שלא יכתוב האלף בעינן שיראה ממנו לורת עין המובה שאם יראיהו הרגל המעלי מן הקו האמצעי וכ"ש אם יעבר' הירך האמצעי מעבר בקו' ירלאה כאלו היה עין המובה כזה : ומכאן יש ללמוד שצריך לזקוף ראש הקו האמצעי בכתיב' אלף מעבר שהמלאה כן אבי' כשיראיק ממנה הרגל שלא אינה נעורת עין : **ואמרי'** נמי שלא יכתוב עיתון פיפין כלומר שלא יראיהו הקו האחרון מן העין. בגון זה ב ז : ומכאן דקדק רש"י ז"ל שצריך לנוף הקו האמצעי של עית לתוכו כזה שת' לא יכוף תוכו אבי' כשיראיק הקו האחרון לא יראה לא' הקו האמצעי של פת כנוף לנוף אחת : **ואמרי'** נמי שלא יכתוב היתון היתון פי' שלא יראיק הקו האחרון מגב האות כגון הא וצריך גם כן לעשות שני ראשין לגב החיים בגון זו ולא שני ראש אחד בלבד בגון זו ורחייב לדבר מדקנן בפרקין נתכוון לכתוב חיים וכתב שני יודין ואמרינן נמי בגמרא בגון שנעלו לגב של חיים ועשאו שני יודין דלמא שני ראשין יש לו לגבו של חיים : **ואמרי'** נמי יודין מונין מונין דיודין פי' מון פשוטה ומכאן צריך להיות הקו אחרון של מון פשוטה בחמלע ראשה הגם בעורה יון כזה היה לו לומר יון בגון מונין יון : **ואמרי'** נמי מ"ם וסמך שבלותה בגם בגון זה **ס** שאלו היה מרחיקו מן הגב כזה הרגל מן הגב כזה **ק** ולא שיבנקו כזה : **ואמרי'** נמי מ"ם יון אחרון כרעיה בלומר שכל אות ואות שבתן עומדת על רגל אח' ומכאן צריך לעשו' **ש** הסין חד בגון זה ולא לעשותה רחב בגון זה **ש** **מתני'** הסוכה שהי אותיות וכו' על גבי נוקבי הכיס אחת בעורה ואחת בגמון סמוכות זו לזו מעקלע : על שני לוחי פנים של גלחין שיש לוחין הרב' דנוקין ושוחין בשאה : על שני לוחי פנים רבוקא אמאיגנו דאף על גב דלאו אחד אם נהגין ונקרין זה עם זה בגון שבותבין על שני שפתי לוחין קרוב זה לזה חייב : הכותב על בארו בדיו : האמרא בתכתב לו בקורא : בתשקין בגון קותים שאחיריק בתכתב סופרים עפרורית של קסת הסופר : לאחר ידיו נגב ידיו שאחו הקולמים בחלבעוקיו והסך את ידו וכתב : מרפקו אצילי ידיו : כתב אות אחת סמוך לכתב אצל אות כתובה זוג אחת והשלימה לשתים : כתב אות בני כתב העביר קולמוס בכתב אות כתובה ולא הגיע הקולמוס בכתב אות אחת בכתובה שתי אותיות וכו' : על שני לוחי פנים בגלחין שיש לוחין הרב' : בתשקין בגון קותים שאחיריק בתכתב לו בקורא : האמרא בתכתב לו בקורא : בתשקין בגון קותים שאחיריק בתכתב לו בקורא : בתשקין בגון קותים שאחיריק בתכתב לו בקורא : בתשקין בגון קותים שאחיריק

רבי אליעזר אומר האורג שתי חוטין בתחלה ואח"כ על הארג חייב וחכמים אומרים בין בתחל' בין בסוף שיעורו שני חוטין העושה שני בתי נירין בנירין בקירום בנפה ובכברה ובסל חייב התופר שתי תפירות והקורע על מנת לתפור ב' תפירות הקורע בחמתו והקור על מתו וכל המקלקלין פטורין והמקלקל על מנת לתקן שיעורו כמתקן: גמ' תניא ר"ש אומר משום ר חלפתא בן אגרא משום ר יוחנן המשב כלים בחמתו והמקרע כליו והפוגע מעותיו בחמתו יהי בעניך כעובד ע"א שכן דרכו של יצר הר' היום אומ' לו עשה כך ולמח' אומ' לו לך ועבוד ע"א והילך ועובד א"ר יוחנן מאי קרא לא יהיה בך אל זר אי זה אל זר שהוא בגופו של אדם הוי אומ' זה יצר הרע ואי עביד למירמא אימת לאנשי ביתיה שפיר דתני כי הא דרב יהודה שליף מציבית' רב אחא בר יעקב תבר מאני תבירי רב ששת רמי לאמתי' מונינא אריש: וכל המקלקלין פטורין ואפי' יתרוכל ומבעיר לר יהודה אבל לר"ש כל המקלקלין פטורין חוץ מחיבל ומבעיר בדתני ר אבהו קמיה דר יוחנן וטעמי' דר שמעון דמאדצטריך קרא למישרי מילה מכלל דחיבל בעלמא חייב ומדאסר רחמנ הבערה גבי בת כהן הא מבעי' בעלמא חייב ור יהודה התם מתקן הוא כדאמ' רב אשי מה לי לתקן מיל' מה לי לתקן כלי מה לי לבשל פתילה מה לי לבשל סמנין: מתני' המלבין והמנפץ והצובע והטווה שיעור כמל' רחב חסיט כפול והארג שני חוטין שיעורו כמלוא הסיט ר יהודה אומ הצר צפיר למגדול וצבי לבית חייב וחכמים אומרי' צפיר למגדל וצבי לבית לגנ' ולחצר ולביבורין רבן שמעון בן גמליאל אומ' לא כל הביבורין שוין אא זה הכלל מחוסר ציד פטור ושאינה מחוסר ציד חיי' צבי שנכנס לבית ונעל אחר בפני חייב נעלו שנים פטורין לא יכול אחר לנעול ונעלו שנים חייבין ר' שמעון פוטר: גמ' ת"ר הצד חגבים חגוין צרעין ויתושין בשבת חייב דברי ר"מ וחכמים אומרים כל שבמינו ניצוד חייב שאין במינו ניצוד פטור: מתני' ישב האחד על הפתח ולא מלארו וישב השני ומלאהו השני חייב ישב הראשון על הפתח ומלארו ובא השני וישב בצדו אע"פ שעמד ראשון והלך לו הראשון חייב והשני פטור הא למדה זה דומה לנועל בורו לשכרו ונמצא צבי שמור בתוכו: גמ' א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן נכנסה לו צפור

תחת

רש"י

רבי אליעזר אומר האורג שתי חוטין בתחלה ואח"כ על הארג חייב וחכמים אומרים בין בתחל' בין בסוף שיעורו שני חוטין העושה שני בתי נירין בנירין בקירום בנפה ובכברה וכסל חייב התופר שתי תפירות הקורע על מנת לתפור ב' תפירות הקורע בחמתו והקור על מתו וכל המקלקלין פטורין והמקלקל על מנת לתקן שיעורו כמתקן: גמ' תניא ר"ש אומר משום ר חלפתא בן אגרא משום ר יוחנן המשב כלים בחמתו והמקרע כליו והפוגע מעותיו בחמתו יהי בעניך כעובד ע"א שכן דרכו של יצר הר' היום אומ' לו עשה כך ולמח' אומ' לו לך ועבוד ע"א והילך ועובד א"ר יוחנן מאי קרא לא יהיה בך אל זר אי זה אל זר שהוא בגופו של אדם הוי אומ' זה יצר הרע ואי עביד למירמא אימת לאנשי ביתיה שפיר דתני כי הא דרב יהודה שליף מציבית' רב אחא בר יעקב תבר מאני תבירי רב ששת רמי לאמתי' מונינא אריש: וכל המקלקלין פטורין ואפי' יתרוכל ומבעיר לר יהודה אבל לר"ש כל המקלקלין פטורין חוץ מחיבל ומבעיר בדתני ר אבהו קמיה דר יוחנן וטעמי' דר שמעון דמאדצטריך קרא למישרי מילה מכלל דחיבל בעלמא חייב ור יהודה התם מתקן הוא כדאמ' רב אשי מה לי לתקן מיל' מה לי לתקן כלי מה לי לבשל פתילה מה לי לבשל סמנין: מתני' המלבין והמנפץ והצובע והטווה שיעור כמל' רחב חסיט כפול והארג שני חוטין שיעורו כמלוא הסיט ר יהודה אומ הצר צפיר למגדול וצבי לבית חייב וחכמים אומרי' צפיר למגדל וצבי לבית לגנ' ולחצר ולביבורין רבן שמעון בן גמליאל אומ' לא כל הביבורין שוין אא זה הכלל מחוסר ציד פטור ושאינה מחוס' ציד חיי' צבי שנכנס לבית ונעל אחר בפני חייב נעלו שנים פטורין לא יכול אחר לנעול ונעלו שנים חייבין ר' שמעון פוטר: גמ' ת"ר הצד חגבים חגוין צרעין ויתושין בשבת חייב דברי ר"מ וחכמים אומרים כל שבמינו ניצוד חייב שאין במינו ניצוד פטור: מתני' ישב האחד על הפתח ולא מלארו וישב השני ומלאהו השני חייב ישב הראשון על הפתח ומלארו ובא השני וישב בצדו אע"פ שעמד ראשון והלך לו הראשון חייב והשני פטור הא למדה זה דומה לנועל בורו לשכרו ונמצא צבי שמור בתוכו: גמ' א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן נכנסה לו צפור

תחת

המאור הקטן

הוא שמא היו הלקוח נפקחו והלני נמלט כך שני זה מוקר לו ליטב כלר הראשון כיון שהר ראשון מלא אח הפתח אע"פ שהלני מעכב את הצבי ח"נ כגון שהיה לני הקור בגוחזה ונעל אחר"כ שניחר הלני לאומרין לוה שיפתח לו ניחו כדי שילא הלני ראשון כיון שבשעה שנעל הצבי ח"ל לא הי' לו לאמר הרי הראשון ואם הרבה"ת ל"ל כהב בלשון הזה ובירו' נריחה שהיה לנעול בתחל' ניחו ולשמור ניחו ולני ממילא מוקר ונלכד אלא יקבין לשמור אח הלני כלכד ולכי בדרכי ניחו ר' יוסי בר נון בשם ר' חנינא היה לני רץ בדרכו ונקבון לנעול בעדו ונעל בעדו ונעבר הלני מוקר ראה קינוק מנעבע בנהר ונתכוין להעלותו ונהעלות נחילה של דגים עמו מוקר ר' יוסי בר' נון בשם ר' חנינא היה מפקח נבל ונתכוין להעלותו

וכתר ן וכתרתו ן פלגי תלים ומכרי שידים שיש פלגי בבות קרום שיעמל אח"ם שיקבלו לשמור ר' כבי ותרי לא יקבון כלב לבית ח' לבית ל' הבית ר' הבית מפקח רשיים אם יקח לוקחי רשיים אם לא נאמ' מי לתקון דאמ' בתמ' לבשמיק רשיים חבר ביאנו דוקח שבתוקן ומשם דאמר לתקון רשיים אינו מתכוין ואינו מעשה דבר ס"ר פוטר אבל אם בתוקן המשיק רשיים מעשה מעשה ג"ל דבר אחר מתו ובקבין גם לבבר מקום לו לא לו מבלי בשיים רשיים ומשבון גם לו מרי ובמתי' מלאה לו ח' ולאנו בתקנתי בתרומי רבל ומשכר מלחמה לעשות עונה בשיק רשיים לו חבי' שבר תוקן ומשם מלי' נמים ר' ר' שיים שרי כי לא מקבון לעשות בשיק רשיים ומחרתי' מם ומדברי בר"ש מקום בנו ל' לבבי בי ק' בם

דברי מרכין:

תשובות זה הפי' קבלתי מפי השמועה והוא שהיה כי רש"ו ל' ריה ע"ל הבנתא הבתובה. בכל הנשמים שבת.

רבינו נסים שמונה שרצים פרק ארבעה עשר

לבעלו ולהעלות ארור של זהובים עמו מוק' ולפי זה הא דאמ' נתכוין לנשול בעבו לא בעבו בלבד דוק' קאמ' לא אם נתכוין לנכול לאף בעבו קאמר ולומר שאלו צריך לנעול בעבו מוק"פ שמתכוין שיהא הכלי מיצוי הוכו עד כאן לשונו ז"ל והדרין קמוהי כמיני הרבה אחיך ליפש ש"אפי' מתכוין לנשול בעבו ובעבר הכלי יהא מוהר וכי מפני שהוא בשבת ולא עבר לא שאני מ"שאמ' שאינו מתכוין לנשול בעבר הכלי כל שהוא יהוב הכלי מיצוי בתוכו אסור ולא יהא לו אסור לא אמרינן בכולה מכלתין דמודה ר' שמעון בפסיק רישיה

ר' בבות

תחת כנפיו יושב ומשמרה עד שתחשך: אמ' °שמואל כל פטירי דשבת פטו' אבל אסו' לבר מהני תלת דפטור ומותר הדא הא וממאי דפטור ומותר דתני סיפא הא למה זה דומה לנועל את ביתו לשמרו ונמצ' צבי שכיר בתוכו ואידך המפים °מורסא בשבת אם לעשות לה פה חייב ואם להוציא ממנה לחה פטור וממאי דפטיר ומות' דתנן מחט של יד מות' ליטול בה את הקוץ ואידך הצד נחש בשבת' אם מתעסק בו שלא ישבנו פטור ואם לרפוא חייב וממאי דפטיר ומותר דתנן כופין קערה על גבי הנר בשביל שלא תאחזו בקורה ועל צואה של קטן ועל עקרב שלא תשוך:

סליקו להו האורג

שמונה שרצים °האמורין בתורה הצדן והחיבל בהן חייב ושאר שקצים ורמשי' °החיבל בהן פטו' °הצדן °לצורך חיי שלא לציר פטור חיה ועוף ג שברשו' °הצדן פטו' °והחוב' בהן חייב: גמ' הצד פרעו' °בשבת פטו' °והדורנו חייב לדברי הכל: אמ' אביי האי מאן דתליש פיטורי מאודנ' דהצבא מיחייב משו' עוקר דבר מגידולו: מתני' אין °עושין הילמי בשבת אבל עושין מי מלח וטובל בה פתו ונותן לתוך התבשיל א"ר יסי והלא הוא הילמי בין מרובה בין מועט אלא אי הן מי מלח המותרין נותן שמן בתחלה לתוך רמים אי לתוך המלח: גמ'

ב הגיה שרשוקו פס כגון חוזים אתרינו"ם וכגו' מת"ר מס' שבת בתוס' ומינו עלים דמשיר דמינו עלים כ"ס בדפי"ס ואינו כן בשאר כתב סם מיר. משבה ומתוך קו"א כ"ה מיר מס' שבו' סמו' מרמלות שיין' ומנים בחוקים יזני עלים יזי הרמשו לבל מיר מס' שרי אמו' לאין מ"מבת' גם מוק מינו שלו כמי שבתו' מ"ר מ"ר מיר רבל שבו' זם בסיפרי מת"ג זל ע

ר"ש

קחת מגמיו כנגמי בסוחו ולין יכול לצלח: המפים מבקע: מורסא קוויישרא בלעז: אם לעשות לה פה בתוסבתא מני אם לקולפה ולעשות לה פה כדר' שהרופאי' עושין דמתקן לה פתחא חייב משום בונה פתח אם מתקן כלי מה לי לתקן מבה מה לי לתקן כלי אחר לאוצי' לחה של עבשו ואינו חושש אם תחזור ותסתם מיד מוחר לתן כאן תיקון ורבנן נמי לא גזור ביה משום לטרח: מחט של יד הוא מחט שתוסרין בה בגדי' ומשום דתקנה בהל' וכל סתלין לפתוח בה אם הלל' קרי ליה לה מחט של יד: כופין קערה של חרס לתתהל' לא שיבנה הנר ותשמשין דבלי נישל להבל' דבר שאינו נישל בשבת: ועל עקרב שלא תשוך ואם עד ג דממילא אתיא:

סליקו להו האורג

שמונה שרצים החלן והעכבר וכו' הלדן חייב שבמינו ניצוד והעכבר וכו' אתוכל בהן חייב פי' אתוכל בהן עד שנגרר הדם חייב לדון שם לתן עור הטור מעבר אם הדם מלאתו ואלמלא הטור מעבבו דיה יוצא ולפיכך חייב משום נטילה בשמה שבאותו מקום כי הדם הוא בהוסבתא מני אם לקולפה ולעשות לה פה כדר' שהרופאי' עושין דמתקן לה פתחא חייב משום בונה פתח אם מתקן כלי מה לי לתקן מבה מה לי לתקן כלי אחר לאוצי' לחה של עבשו ואינו חושש אם תחזור ותסתם מיד מוחר לתן כאן תיקון ורבנן נמי לא גזור ביה משום לטרח: מחט של יד הוא מחט שתוסרין בה בגדי' ומשום דתקנה בהל' וכל סתלין לפתוח בה אם הלל' קרי ליה לה מחט של יד: כופין קערה של חרס לתתהל' לא שיבנה הנר ותשמשין דבלי נישל להבל' דבר שאינו נישל בשבת: ועל עקרב שלא תשוך אע"ג דממילא דם"ל דק"ל כרבי שמעון בהלכה שחינה צריכה לגופה דפטור עליה וכמו שבתבתי גם המגיה גם"ד:

סליקו להו האורג

שמונה שרצים האמורין בתורה החולד והעכבר וכו' הלדן חייב שבמינו ניצוד והעכבר וכו' אתוכל בהן עד שנגרר הדם חייב לדון שם לתן עור הטור מעבר אם הדם מלאתו ואלמלא הטור מעבבו דיה יוצא ולפיכך חייב משום נטילה בשמה שבאותו מקום כי הדם הוא בהוסבתא מני אם לקולפה ולעשות לה פה כדר' שהרופאי' עושין דמתקן לה פתחא חייב משום בונה פתח אם מתקן כלי מה לי לתקן מבה מה לי לתקן כלי אחר לאוצי' לחה של עבשו ואינו חושש אם תחזור ותסתם מיד מוחר לתן כאן תיקון ורבנן נמי לא גזור ביה משום לטרח: מחט של יד הוא מחט שתוסרין בה בגדי' ומשום דתקנה בהל' וכל סתלין לפתוח בה אם הלל' קרי ליה לה מחט של יד: קערה של חרס: כופין לבתחלה ולא שיבנה אם הנר ותשמשי' דמתר לעלמל כלי אמי' לעורך הנר שאינו נישל בשבת: ועל עקרב שלא תשוך אע"ג דממילא מיקנלנ' והני קלקא אמרי' ברים שמונה שרצים דאתיאן כר' שמעון דאמר מלאכה שאינה צריכה לגופה פטור עליה מדתייתינהו הרב אלבסי ז"ל משמב דם"ל דק"ל כרבי שמעון במלאכה שאינה צריכה לגופה דפטור עליה וכמו שבתבתי גם המגיה גם"ד:

מלאכת ה'

פרק הבונה כתוב בספר המאור שאל שמעתא בתר דיעלא דאתרא דבר אחזר חשבו כמוס ומטוריו אקמוד' אלין בנין בכלים מבר ואלין הבונה

פרק הבונה עייל שופרא בקרקעא דמרא דבר אחר משום בונה ומטיין מבולי הלמוד' אין בנין בכלים ואנו כך קבלנו מי אמרי אין בנין בכלי ל"ה בשני כלים זה על גב

המאיר הקטן

נבי׳ מאי קאמר מאי כילאי ומאי מי מלח : כבשין ירקא כנוסא להתקייס : ניסטרא כלי חרס שבור שאינו ראוי לכל המשמש כשול ומקלה אינו לכך : ולתן לך : ולא בלחייס דאמרי׳ בפ״ק דעירובין לחי דחבר שלשה ולא קיימא לן הכי אלא כת״ק דאמר כל שהוא : דילכך נקיעינן דמי מלה מרובים אסורין אבל מי מלה שבעין לעורך שבול אוסה סעורה ברי ומיהו אינלו מועטין כל היכא דאינלא אסיר ובלתאבר אסיר בשעורך : אין טוברין מי מלח עזין דהינו כל שהבילה בפה בתן המלח מעבבת מלבקוב אחין נמן ובילה ב׳ל׳ חלבוכות יח שהעלה הוה מעבדין ונעשה קטינוסי תקון:

רש״י

לתוך הכבשין שבוכ להתקייס : ניסטר׳ כלי חרס שבור שאינו ראוי לכל המשמש בכשול ומקלה אינו לכך : וכי מפני ובו׳ אם המרתין אסורין אף המועטין אסורין : ויתאבר מלחם מרובה וכו׳ אלא אלו ואלו בין מרובין בין מועטין אסורים:אלו הן מי מלח המוקרי׳ נתן שמן לתוכו׳ המי׳ בתחילה קודם שיתן המלח לו נותן שמן לתוכו׳ לתוך המלח הוא׳ שיהן המים דשמן מעכבו שאין המלח מתבטל יפה עם המים ומתים את בתו מהיות מי מלח עזין אבל אין נותן מיום המלח תחילה ואחילו נותן שמן לבסוף דמשבר שנתן מים ומלח יפה הוא נרא׳ כמעבד : לא בהילמי כלי הבכל : לא בלחיים דאמרי׳ בפ׳ קמא דעירובין דשוני לחי נרוך ג׳ עמים : שהבילה לפה בת המלח מעבב מלבקוב:לעורים לא דגי : אין מולחין נמן ובילה שלם ד׳ יחד שהמלח הוא מעבבן ונעשים קטין אחי תיקון:מרים הוא מלחב פוגלת נמן : פיטרי קולים נבוסים שיגול על שיגול: מיחלה לא מלחב שמים ביחד : שבולי בשעת אכילה מעבב המלח ואכילבת: בתוך הבשין דבמרין ואסה אסור דמוכח מילת הלרפוא׳ קא בביר דמוכח מילת הלרפוא׳ ואסה אסור דמוכח מילת הלרפוא׳ ע״ג מבין מוסר דאמרינן לרחילה בשלמא קא בביר : דוק תבל שלא עשה בלוסטיא שבינו ואמי׳ אל הבין אסור דמוכח מילת לרפוא׳ אבל אם אינו מרחיב׳ בעלמא׳ הוא דבסור בהוא יין : בולי אלי ולאי לא שרא דמוכח מילת : אר עוקבא׳ היה שבין בני אר אמר בנו׳ ב״ר היה ניסיון בדאמר בנוסף קשן: ורגלים בחמין ערבי׳ מכל קילורין שבעול ורו׳ היה אומ׳ יד לעין תקצין יד לחוטם תקצין יד לפה תקצין יד לחיטודה תקצין יד לאמה תקצין יד לפי טבע׳ תקצין יד לנגינת תקצין יד מחרש׳ יד מסכאת יד מערה פוליפוס תנן החם בנרת כל היד המרב׳ לבדוק בנשים משובחת באנשי׳ תקצין מאי שנא נשים ומאי שנא אנשים נשי׳ דלאו בנות הרגש׳ נינהו משובח אנשים דבני הרגש׳ נינהו תקצ׳ אי הכא מאי איר׳ מרבה אפילו לא מרבה נמי׳ כי קתני מרבה אנשים תנא בד״א לענין שכב׳ זרע אבל לענין זוב אף הוא בנשים משובח ואפי׳ לענין שכבת זרע נמי אם בא לבדוק בחרס או בצרור בודק ומטלית עבה הרי היא כחרס תניא רבי איעזר אומר כל האוחז באמה ומשרתין

כאלו

נמ׳ מאי קאמר אמר רב יהודה אמר שמו׳ הבי קאמ׳ אין עושין מי מלח מרובי׳ אבל עושין מי מלח מועטין אמר ר׳ יוסי והלא הוא הילכי בין מרובין בין מועטין : איבעיא להו רבי יוסי לאיסור או להיתר וסליקא לאיסור : תניא נמי הבי אין עושין מי מלח מרובין לתת לתו׳ הכבשן שבתוך הנסטרא אבל עושין מי מלח מועטין ואוכל בהן פתו ונותן לתוך התבשיל אמר רבי יוסי וכי מפני שהללו מרובין והללו מועטין הללו אסורין והללו מותרין יאמרו מלאכה מרובה אסור׳ מלאכה מועט׳ מותרת׳ לא אלו ואלו אסורין ואלו הן מי מלח המותרין נותן שמן ומלח או שמן ומים ובלב׳ שלא יתן מים ומלח לכתחלה ולית הלכת׳ כר׳ יוסי אא כתנא קמא דאמרינן בעירובין בפירק׳ קמא אמר רב יוסף אמר׳ ר׳ יהודה אמר שמו׳ אין הלכה כר׳ יוסי לא בהלימי ולא בלחיים : תני רב יהודה בר חביבא אין עושין מי מלח עזין מאי׳ מי מלח עזין רבה ורב יוסף דאמרי תרויהו כל שהבי׳ צצה בהן וכמה אמר אביי תרי תירתי מלחא והדא מיא למאי עבדי לה א״ר אבהו למרייסא ותני רב יהודה בר חביב׳ אין מילחין צנון ובי׳ בשבת רב חזקיה משמי׳ דאבי׳ אמר צנון אסור וביצה מותר׳ וכן הלכה : אמר רב נחמן מריש הוה מלחנא פוגלא בשבתא אמינ׳ אפסדי קא מפסידנ׳ ליה דאמ׳ שמו׳ פוגלא הירפיה מעלי לי׳ כיון דשמעיתה להא דאמרי׳ כי אתא עולא אמר במערב׳ מלחי׳ פישרי פישרי׳ ומימלח לא מלחנא טבולי מטבילנה : יין ״לתנך הענן אסור ע״ג הענן מותר ורוק תפל אפי׳ ע״ג הענן אסור וכן הלכה.אמר מר עוקבא אמר שמו׳ שורה אד׳ קילורין מערב שבת ונותן ע״ג עינו בשבת ואינו חישש בר ליאי דוה קאי קמיה דמר עוקבא חזייא דהויא עמיין ופתח אמר לי׳ בולי דאי לא שרו רבנן ולא שרא מר שמו׳ תניא חנניה אומ׳ משום רבי יהודה טובה טיפת צונן שחרית ורחיצת ידים ורגלים בחמין ערבי׳ מכל קילורין שבעול׳ ורו׳ היה אומ׳ יד לעין תקצין יד לחוטם תקצין יד לפה תקצין יד לחיטודה תקצין יד לאמה תקצין יד לפי טבע׳ תקצין יד לנגינת תקצין יד מחרש׳ יד מסכאת יד מערה פוליפוס תנן החם בנרת כל היד המרב׳ לבדוק בנשים משובחת באנשי׳ תקצין מאי שנא נשים ומאי שנא אנשים נשי׳ דלאו בנות הרגש׳ נינהו משובח אנשים דבני הרגש׳ נינהו תקצ׳ אי הכא מאי איר׳ מרבה אפילו לא מרבה נמי׳ כי קתני מרבה אנשים תנא בד״א לענין שכב׳ זרע אבל לענין זוב אף הוא בנשים משובח ואפי׳ לענין שכבת זרע נמי אם בא לבדוק בחרס או בצרור בודק ומטלית עבה הרי היא כחרס תניא רבי איעזר אומר כל האוחז באמה ומשרתין

כאלו

מלחמת ה׳

המאור הקטן

אמר הכותב

פרק רבי אליעזר נדא אין הנן כדי המקלקלין פטורין אמר' ר' יהודה ראב"מ קרקע בתחומה פטור בריחה, רבי שמעון דאמר נקלקל בחבור חייב ובלוחיהו דר' יהודה ורבי שמעון לא אשכון לה אלא שאר תולין מחלוקת זו בו במחלוקתם בטלאכות שאינה צריכה לגוף שהוברר בבמה מקום ות במשנה שבת דר' יהודה מחייב זה' שמעון פטור ודיקאר שקשר בין שמחר המחלוקת הללו הוא דאתאמרינ קרא לטושראל מילה בשמיני בשבת ומראשר דרמנא הבקר' אבי בת כדרן הוא הוא ביאור הדבר כל שלשים והשע מלאכות שהיו בנדן בשבת כולן הוה בזמן צורך לגופן הין הן דומה והב רה שהוא צורה רפוין ד' רבנרן ובוחר בצרורות בן הבריר הה הוא עיקר מלאכתן לדחו' הוין ד' רבנרות וכן חייב עליהן ועל כל הולדה שלהן אבל שאר המלאכות עיקר הוא לצורך גופן וס"ל לר' יהודה כל המלאכות כולן כשם שחייב עליהן לצורך גופן כך חייב עליהן לצורך גופן. כל זמן שהיו מתקן אלא בקלקל הולכך ראוי דאתאמרינ הכתב. לטושראל מילה אף על פי שהיא בזמן הזה הן הבשר והיא מלאכה שאינה צריכה לגופה ומתיא את הפת לקבורה ומתיא בזמן הן הנבלה הכרשה הן הטרף ואמרינ עכורות כתובים כל שהן שאין כיונו אלא לדחות הקלון כיון שיש תיקון הגוף בוך הה לי תיקון גברא מה לי תיקון כלי מתקן רשות דמלאכה שאינה צריכ' לגופה כה"ג בשבת חייב עליה כשעשה הכי אינשרינ רחמנא לטושרא מילה בשבת והם ביכי נבי הבקרה רבת כרן אף על פי שאינו כונתו בהבקרה אלא לדחותה דר"בער אומה הן הכלה כרכתיב ובקר' הרע' מקרבן דהוא לה מלאכה שאינה צריכה לגופה. כיון שיש לו תיקון בדבר הרי הוא כמתיא בזמן נבלה וכעדים' הן הטרף ובמ"ג בשבת חייב. ופ"ה אמר רחמנא [בבקר' נבי בת כרן. נקום הוי כלומר בזוך כל מלאכה שהיא צריכה לדחו' גוף הן הבשר אותה מלאכה שאינה צריכה לגופה ואינה צריכה לגופה אלא לדחות הקלון בזמן הנבלה ובזמן הטרף אלא הנכנס בדבר אחר הוץ הן הדחיה הוא לה מלאכה שאינה צריכה לגוף שנחלקו בה רבי יהודה ור' שמעון ולא היה רבי יהודה צריך לבקש שאמרו בבמה' מה לי בישול מילה מה לי בישול סמנין כי הי לנו בתיקון שלנו בביקור עושה הרע בישראל בכתביא המה לבדו אלא כמוסיף עשה הוא ואיירי דאמר מה לי תיקון כלי נקום נמי מה לי בישול מילה מה לי בישול סמנין הלכך לטעמיה דרבי יהודה הוכל בבהמה השיב' בצריך הכם לכלבו והבעיר את הגרש בצריך לאמרי שקלקולו בבהמה שהחבור בה וקלקול' בחבור' ובהחלקה הו' ומפשר אע"פ שאין לו תיקון כרם ובאפר אין החבלה כרם אלא בכפר ואין הקלקול כאפר אלא בגרש ואין זה דומה לשולם את הבהמה והבעיר את הגרש בצריך לגופו ובהחלקה הו' ולא אלא שמוסיף את השבון והחרקה' וכן פורה רבי יהודה בשר"ם ושקדים ורשפים דלאכולה כלבים קימי הה הוא דרך הנאתן ואע"פ שנעשה הרם ולא יבא בחוך שהכלבים לרחשים אחר הרם יש בזה תיקון וכן פורה רבי יהודה שם הוה שם תיקון בגוף הבהמה הטבולה או בגוף הגרש הדלוק אבילו בתיקון משהו היה חייב. ראמרי' בפסחי' בפרק אלו דברי' לדברי האומר' מקלקל בחבורה פטור שחבו אלא לדחות הקלון אם עלו לא ירדו כל זה שאמרנו לגבי מקום של רבי יהודה אבל רבי שמעון ס"ל בולהו מלאכות מחשבן נמרי' לדו מה הים בולהו מלאכות חוץ מפורה ובורר לצורך גופן אף כאן כל לצורך גופן הלכך לא אישתריך רחמנא לטושראל מילה שהיא לדחות דקלון ולא לפסוי הבעירה נבי בה בהן שהיא לבער אותה מישראל שעיקר הבעירה שהיא מבה בהן אין בה לעצמה אלא בקלקול ובטשול פתילה לא כלום חשיב וכן עיקר החבלה היא בעירה ואין שם שום תקון אלא בקלקול והתיקון שהוא באיש לא חשיב לרבי שמעון דס"ל כמלאכה שאינה צריכה לגופה ולמרבי מה בקלקול בחבורה ובהבעירה שהוא חייב הכא אע"פ שאבו ורבי יוחנן אלעזר דרבי שמעון דרבי אבהו סבריא ליה דחוב הוא ואף בבקלקול בגוד חייב בחובל והבעיר אל"כא דרבי שמעון כמו שאמר אומר בבלבא חדוש הוא שהרשה יהודה מלקים את על גב רשקים ל פשלם ורבי יוחנן סבר את לדברי רבי שמעון בבעיר שום תיקון וכיון שיש שום תיקון אע"פ שאינו בגוף הבהמה החבולה אלא כרם ולא בגוף הגרש הדלוק אלא באפר כה"ג תיקון הוי נבי מכה הבלה הבהמה אכ"פ הוא חשיב וכן האפר הוא הגרש הדלוק מה שאין כן בחומר נחמא ואנו צריך אלא לעפרה שאין התרשה אלא הנוסא ולעולם תיקון כיך הוי אפילו נבי חובל והבעיר דהוא נבי פלה. הבעיר רבת בין אע"פ שאין שם תיקון בגוף הבהמה ואינו הוא תקון כל דהו חוי הלכך אין לך בו אלא הרשה בלבד ולא בעי תיקון בגוף הבהמה על עורת הגוף הראשונה אבל תקון כל דהו בעי מה שאין כן בשאר מקלקלין שפטורין עד שיהא תיקון בגוף הבהמה ואינו אמר לה ר' יוחנן לר' אמרו אוק הבי לבראי חובל והבעיר אינה נשמה אורא שיהי חייבין כולא שום תיקון אם הבנה

ולמר כאנה

כאלו מביא מבול לעולם שנגזרה זו היתה בימים כתיב כי הפחי כל בשר וגו' ואמר מר בחוטחין קלקלו ברוטחין נחנו: מיצוים ביתחין כשאינו לתיקון בשאר אינו משל למרחוק כסרים שאין מימי רגליו עוסין כיפה: לאיסורת אסור לאחוז אחי' שוגיה לעז בהקהני מוטב שיגיה לעז: תקנת יפתין על אסר קיתות דמשמע דלי ליכא בכי יאחז באמה: הנחמים בתילים שמחממים בעני אלנות נמרורות נהולות כלומר בעלי הנאות: בתיליס כמו חתם החלה: דשם ויהיו שנעשה מעבר ארן ישראל: נמלנות נהרדעא משום שנאמר כי רצו עבדיך את אבניה ואת עפרה יחונגו: אחזו באמה כדי שלא יכלו מים על הנגב: כשלשה [לסח] דרב יסודה: כטלטלה חיל שמחפסי עזוזים כלמקרגמי ויחפס ונלס: בלילית ומחירת שלא יפול: דרביה שטורה שמואל: דשכינה שטורה בניה הכנסת: אומתא דמרי קודשא דריך הוא ואמי נמקום אחר מרי נמי לדידיה: עטרה היה שם גדול: ונטוסה המקמה את [רחם] הניה: **אמר** רב המקשה עצמו לדעת יהא בגדוי פר"קס ז"ל דלאו למימר שיהא בגדוי מאלין שלא יהי לגזוחו קאמר דכי אתי ליטבו אמרי' כפ"ק דקידושין (דף כח) הקורת לחברו עבד יהא בגדוי ואמרי' עלה הסוס שמוקי מסמתי' ליה לאת כתי ליטבו הכי אמאי דמסמתי' ליה ולא שיהא בגדוי אלין וכי אתי ליטבו' נמי אמרי' כפ"ק דנדרי' (ד"ו) הסומא הזכרו' הסס מפי חבירו היי לגדוחו ואם לא נדהו הוא עצמו יהא בגדוי כך חייב עליהן ובולהי לא הו' בגדוי מעילה אתי ליטבו אמרי' יוקר חמור הסומא ושוקק מהמזיר עצמו שיהו בגדוי מאלין עד שיגדהו אלא ודאי ליטבו דיהא בגדוי הינו לגוף שראתי לגדוחו ואינו דמרי וכתיב לגוף ולגוף ונסכי מסמא שראתי לגדוחו שכך הוא המקה בכל הפיסורי שהעובר עליהן ראתי לגדוחו ונסרקינן דנקט כי אתי ליטבו לאחשוני אחרונו יוק מכני שמגרה יגר" הר כעמהוירא אמת מיקרי רע ונכתי לא יגורך רע לא יגור עמך רע: ביד חולי שכבת זרע לגנבלה: כספחת

רש"י

כאלו מביא מבול לעולם אמרו לו לר' אליעזר והלא ניצוצות מתיזין לו על רגליו וגרא בכרות שפכה ומוציא לעז על בניו שהם ממזרים אמר להם מוטב שיוציאו לעז על בניו ואל יעשה עצמו כרשע לפני המקום אפילו שעה אחת תניא אידך אמר להם רבי אליעזר לחכמים איפשר שיעמוד על מקום גובה ומשתין אי ישתין בעפר תיתום ולא יעשה עצמו שעה אחת רשע לפני המקום הי מינירו אמר להם ר' אליעזר ברישא אילימא קמייתא בתר' דאמר לרו איסור הדר אמר להו תקנתא אלא הא אמר להו ברישא ואמרו ליה לא מצא מקום גבוה אי עפר תיתי מאי אמר להם מוטב שיוציא לעז על בניו ואל יעשה עצמו כרשע לפני המקום אפילו שעה אחת וכל כך למה מפני שלא יוצי' שכבת זרע לבטלה דאמר רבי יוחנן כל המוצי' שכבת זרע לבטלה חייב מיתה שנא' וירע בעיני ה' אשר עשה וימת גם אותו דבי רבי אבי אמרי באלו שופך דמים שנאמ' הנחמים באים תחת כל עץ רענן שוחטי הילדי' א' תקרי שוחטי' א' סותטי רב אשי אמ' כאו עובד ע"א כתיב הבא תחת כל עץ רענן וכתיב רתם על ההרים הרמי' ועל הגבעות ותחת כל עץ רענן שמוא' ורב יהודה דוו קייטי אאגרה דבי כנישתא דשף ויתיב בנהרדע' בלילא א"ל רב יהוד' צריכני דהשתין מים אמר ליה שיננא אחוו באמה והשתין מים דתוין והיכי עביד הכי והתניא ר' אליעזר אומר כל האוחז באמ' ומשתין כאלו מביא מבול לעולם אמר אביי עשאוה כבולש דתנן בולש שנכנסת לעיר בשעת שלום חביות פתוחות אסורות סתום מותרות בשעת מלחמה כולן מותרות מפני שאין להם פנאי לנסך אלמא כיון דבעיתי לא אתו לינסוכי הכא נמי כיון דבעיתי לא אתו להדרורי והכא מאי ביעתותא אמא איבעת אימ' ביעתותא דליליא ודאינו' ואיבעית אימא ביעתותא דרביה ואיבעית אימא בעתות דשכינה ואיבעית אימא שאני רב יהוד' דאיכא איסתא דמריה עליה דקרי שמוא' עליה דרב יהודה אין זה ילוד אשה ואיבעית אימא נשוי הוה דאמר רב נחמן אם הידה נשוי מותר ואי בעית אימא כי הא אורי ליה דתני אבא בריה דרב בנימין בר חייא אבל מסייע בבצים מלמטה ואיבעית אימ' כי אורי לי' דאמר ר' אבהו א"ר יוחנן גבול יש לה מעטרה ולמעל' אסור מעטר ולמט' מותר אמר רב כל המקשה עצמו לדעת יהא בגדוי ולימא אסור משום דקא מגרי יצר הרע אנפשיה רבי אמי אמר נקרא כופר שכן אומנותו של יצר הרע הוים אומר לו עשה כך ולמחר אומר לו לך ועבו' ע"א ולדילך ועיבד איכא דאמרי א"ר אמי כל המביא עצמו לידי הרהור אין מכניסין אותו למחיצתו של הקב"ה שנא' וירע בעיני ה' אשר עשה וכתיב לא א' חפץ רשע אתה לא יגורך רע אמר ר' אליעזר מאי לא יגורך רע לא יגור במגורך רע ואמר ר' אליעזר מאי דכתיב ידיכם דמים מלאו אי המגאפים ביד כדתנא דבי ר' ישמעאל לא תנאף לא תהא נואף בין ביד בין ברגל וקרי ביה לא תנאף ת"ר הגרי והמשחקין בתינוקי מעכבין את המשיח בשלמא גרים משום דרבי חלבו דאמ' ר' חלבו קשים גרים לישראל כספחת

כספחת

כגלף סתם: כספחת

כאו מביא מבול שכן היה דרכן של כי הפחי כל בשר ואמ' מר בחוטחין קלקלו וברוטחין נחנו: מיצוים ביתחין לו שאינו אותו בשאר מתיל למרחוק: כרים שפכ' שנכר בגיל ואינו מקלח ושוקק מי רגליו ואינו יורה כחן: שכן מתזרין שוינה אשתו לפי שאין יכול לסולה: שבה את רשע לאחוז באמ' לכתחלה: וישתין במקום נמוך: עפר תיתום שנגלע את המי' ואינו ניתוין ויי"מ שבה את רשע לבוני בנין: קמיקמי הך דאיתמר ברישא: נתר לאמר לכן איסור דמשמע אפי' לי אפשר לו בע"א ישאור על ראחוה כה כדתנא מוטב כו': הזר אמר לכן הקן: ישתין בעפר תיתום ואי ליכא עפר תיתו יאחז באמ' ויריק בעיני ה' סביב דם מנסיס ווריה מבחוץ שנאמר ושחק אדמה וגו': הנחמי' בתלים כמו אלה ואלון מתחממין במגורות בחלות להבאתן ומוציאין ס"ו לגנבלה: שוחט הילדי' שמחיקין זרע הראוי לעשות ילדי': תקינרא לדי כמשה' על בני בית הכנסת: דשף ויתיב בנהרדע' כאנלו הרש ומסתכר הביאו מהקן בע"ל ירוצלי ומחכנים והלנו לבבל וכנו"ה בנהרדע' כמו דשף מקוכתי' בפירו' רב סריר' אמר רב חייא וקמיר היקה שכינה שורה שם: אמר ליה שינו' אחוו באמ' שלא יקריו מים על הגב: עשאוהו לבה דרב יהודה כבולש חיל הב' על העיר ונוזין העיר בשם שלא שתין בתי לשחיק לתת העיר: תקומות לאחוז' שבלי לבן: בשעת מלחמה ערודין הן: אע"פ שבאוחת לילית מתיר' שאת יפול: דרביה שמוא' היה עוש' על הגב: דשכינה שורה שם: אין זה ילוד אשה ולא פוס מהרה: נשוי מותר ואי בעית אימא כי הא אורי ליה דתני אבא בריה דרב בנימין בר חייא אבל מסייע בבצים מלמטה ואיבעית אימ' כי אורי לי' דאמר ר' אבהו א"ר יוחנן גבול יש לה מעטרה ולמעל' אסור מעטר ולמט' מותר אמר רב כל המקשה עצמו לדעת יהא בגדוי ולימא אסור משום דקא מגרי יצר הרע אנפשיה רבי אמי אמר נקרא כופר שכן אומנותו של יצר הרע הוים אומר לו עשה כך ולמחר אומר לו לך ועבו' ע"א ולדילך ועיבד איכא דאמרי א"ר אמי כל המביא עצמו לידי הרהור אין מכניסין אותו למחיצתו של הקב"ה שנא' וירע בעיני ה' אשר עשה וכתיב לא א' חפץ רשע אתה לא יגורך רע אמר ר' אליעזר מאי לא יגורך רע לא יגור במגורך רע ואמר ר' אליעזר מאי דכתיב ידיכם דמים מלאו אי המגאפים ביד כדתנא דבי ר' ישמעאל לא תנאף לא תהא נואף בין ביד בין ברגל וקרי ביה לא תנאף ת"ר הגרי והמשחקין בתינוקי מעכבין את המשיח בשלמא גרים משום דרבי חלבו דאמ' ר' חלבו קשים גרים לישראל

נסמיכת לכתי׳ נגרים ונסלמו אל ביח יעקב לשון סמיכה שקשין לישראל כסמיכת שלין בקיאין בעלות ומניחין פורעגנים ושוד שלומלין ישראל ממעשיהן: בני סקילה ניתנו והיכי אמר׳ מעבנין אם המציה ומו לא והלא בסקילה הן ניתנין בראיית׳ בסנהדרין (דף נג): דרך איכרים היו מבנים דרך אברים בני מבול נינהו א״ר יוסי אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף שנא׳ כי רוח מלפני יעטוף ונשמות אני עשיתי גרסי׳ בפרק אין מעמידין בדמה אמר מר זוטרא בר טוביה אמר רב עין שמרדה מותר לכוהלת בשבת סבור מינה רני מילי דשחיקי סמנין מאתמול אבל מישחק ואיתויי לא אמר לרבי הדרו׳ מדרבנן ור׳ יעקב שמיה לרידי מיפרשא לי מינה דמר יהודה דאפי׳ מישחק ואיתויי מר״ה נמי: הריא אמתא דדות בי מר שמואל דמרדה לה עינא בשבתא וצוותה וליבא דמשנה בה פקע עינא ומתה נפק מר שמואל ודרש עין שמרדה מותר לכוהלה בשבת בגון מאי אמר רב יהודה בגון דירא דיצא דמא ודמיעת׳ וקדדא ותחל׳ אוכל׳ לאפוקי סוף אוכל׳ ופצוחי עינא דלא א״ר אבא בר זוטרא אמר רבי חנינא מעלין אזנים בשבת תני רב שמואל בר יהודה ביד אבל לא בסם א״ב דאמרי בסם אבל לא ביד כאי טעמא דיד מיזרף וריף אמר ר׳ יהושע בן לוי מעלי אונקלי בשבת מאי אונקלי אמר רבי אבא אצטומכ׳ דליבא פירוש א״ל מעדה אמר שמואל האי פידעתא סכנתא היא ומחללין עליה את השב׳ אמר רב ספרא האי עינבתא פרונקא דמלאך המות היא אמר רבא האי סיסמא פרונקא דאשתא הוא אמר רב שמן בר אבא אמר רבי יוחנן מכה של חלל אינה צריב׳ אומד והאי אישתא צמירתא נמי במכה של חלל דמיא מהיכן היא מכה של חלל פירש רבי אמי מן

בספרת בבשר הרוי אלא משחקין בתינוקי׳ מאי היא אילים׳ משבב זכור בני סקילה נינהו ואלא דרך אברים בני מבול נינהו אלא דנסבי קטנות דלאו בנות אולודי נינהו דא״ר יוסי אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף שנא׳ כי רוח מלפני יעטוף ונשמות אני עשיתי גרסי׳ בפרק אין מעמידין בדמה אמר מר זוטרא בר טוביה אמר רב עין שמרדה מותר לכוהלת בשבת סבור מינה רני מילי דשחיקי סמנין מאתמול אבל מישחק ואיתויי לא אמר לרבי הדרו׳ מדרבנן ור׳ יעקב שמיה לרידי מיפרשא לי מינה דמר יהודה דאפי׳ מישחק ואיתויי מר״ה נמי: הריא אמתא דדות בי מר שמואל דמרדה לה עינא בשבתא וצוותה וליבא דמשנה בה פקע עינא ומתה נפק מר שמואל ודרש עין שמרדה מותר לכוהלה בשבת בגון מאי אמר רב יהודה בגון דירא דיצא דמא ודמיעת׳ וקדדא ותחל׳ אוכל׳ לאפוקי סוף אוכל׳ ופצוחי עינא דלא א״ר אבא בר זוטרא אמר רבי חנינא מעלין אזנים בשבת תני רב שמואל בר יהודה ביד אבל לא בסם א״ב דאמרי בסם אבל לא ביד כאי טעמא דיד מיזרף וריף אמר ר׳ יהושע בן לוי מעלי אונקלי בשבת מאי אונקלי אמר רבי אבא אצטומכ׳ דליבא פירוש א״ל מעדה אמר שמואל האי פידעתא סכנתא היא ומחללין עליה את השב׳ אמר רב ספרא האי עינבתא פרונקא דמלאך המות היא אמר רבא האי סיסמא פרונקא דאשתא הוא אמר רב שמן בר אבא אמר רבי יוחנן מכה של חלל אינה צריב׳ אומד והאי אישתא צמירתא נמי במכה של חלל דמיא מהיכן היא מכה של חלל פירש רבי אמי מן

נר מצוה

תנא

[כוחי] היכא דליכא אפילו סכנת אבר אלמא דחולה שלין בו סכנת אבר אין לרבינו נעשין אלא ע״י כוחי אבל לא ע״י ישראל כלל ומסתברא דכי מריגן להו לישר ע״י כוחי ה״מ בחולה שהוא עכל אמתא אלא ע״י ישראל

רבינו נסים שמונה שרצים פרק ארבעה עשר

מן השפה ולפנים ומי שאחזו דם מקיזין לו דם בשבת מפני הסכנה וכל מכה של חלל מחללין עליה את השבת גרסינן בפ"ק דע"א א"ר חנינ' הבולע נימא של טיט בשבת מותר להחם לו חמין בשב' ומעש' באחד שבלע נימא של טיט והתיר לו ר' נחמיה להחם לו חמין בשבת אמ' רב הונא בריה דרב יהושע אדהבי יהבי ניגמע חלא ואפשר דפקוד אביתיה תנן התם ביומא ועוד אמר רבי מתיא בן חרש התחיש בפיו מותר להטיל לו סם בשבת מפני שהוא ספק נפשות וכל ספק נפשות דוחה את השבת לאתויי מאי לאתויי ספק שבת אחר דיכי דמי כגון דאמדוה לתמני' יומי ויומא קמא שבת מהו דתימ' ניעכבוה עד לאורתא כי היכי דלא ניחול עליה תרי שבי קמ"ל דלא תניא נמי הכי מחמין חמין לחולה בשבת בין להשקיתו בין להברותו ואין אומרי' נמתין לו עד שיבריא אא מהממין לו מיד ומפיקו דוחה את השבת ולא ספק שבת זו אא אפילו ספק שבת אחרת ואין עושין דברים הללו לא על ידי נתים ולא ע"י קטנים אא ע"י גדולי ישרא' ויאין אומרין לעשו' דברי' הללו לא על ידי נשים ולא על ידי נתיי מפני שמצטרפין לדעת אחרת ומנא לן דספק נפשות לרקל דאמר רב יהודה אמר שמואל דאמ' קרא אשר יעשה אותה האדם וחי בהם וחי בהם ולא שימות בהם ואי היישונן לספיקא זימנין דלא מקיים וחי בהם הילכ' נצול מספק' כי היכי דניקיים וחי בהם ולא שימות בהם וכן הלכה תנו רבנן מפקחין בקו' נפש בשב' והוציו הרי זה משובח ואינו צריך ליטול רשות מב"ד כיצד ראה תינוק שנפל לים פרש מצודה ומעלהו והוציו הרי זה משוב' ואינו צריך ליטול רשות מב"ד ואע"ג דקא צייד בווי בהדיה ראה תינוק שנפל לבור עוקר חוליא ומעלהו והוציו הרי זה משובח ואינו צריך ליטול רשות מב"ד ואע"ג דקא מתקן דרגא לחול ונעלה דלת בפני תינוק הרי זה שובר את הדלת ומוציאו והוציו הרי זה משובח ואינו צריך ליטול רשות מבית דין ואף על גב דמתבר ליה ציבי: מי שנפל עליו מפולת ספק הוא שם ספק אינו שם ספק חי ספק מת ספק ישראל ספק נכרי מפקחין עליו: מאי קאמר רבי קאמר לא מיבעיא ספק הוא שם ספק אינו שם דאי איתיה ישראל הוא דמפקחין ולא מיבעיא ספק חי ספק מת דאי איתיה ישראל הוא דמפקחין אלא אפילו ספק נכרי ספק ישראל מפקחין מצאוהו חי מתעסקין בו פישיטא לא צריכא דאפי' לחיי שעה מפקחין (א): מכבין ומפסיקין בפני הדליק' והוציו הרי זה משוב' ואינו צריך ליטול רשות מב"ד ואע"ג דקא ממיך מכיכי וצריכא כדתנינה ביומא: אמר מר עוקבא מי °שנגפה ידו או רגלו צוותו ביין ואינו חיישי איבעיא לדו הלא מאי א"ל ר' הלל לרב אשי כי היינן בי רב כהנא אמרי הלא לא אמר רב כהנא הני בני מחוזא כיון

מן הנגעים: תנן כתם ושוד אמר ר' מתיה בן חרש וכו' דלמהדור לקמיה ומי שריך לרפואה א"ר יוסי הוא דאמרי אינשי הכי: אמר רב יהודה אמר שמואל שאם לא כן יאמר מעתה אין מחללין שבת בשביל

דמפנקי מטונגין הן ושורן רך וכל דבר שהוא חזק קלת מרפא אוסה: דרכה ליה המרא תמור דרך על רגלין: תנו רבנן רוחצין במי גדר וכו' שלף על מי שהן מלוחין קלת דרך בני אדם לרחון בהו בחול ובשבת לא שובחת מילקה לרפואה קא מכוין ואין דרך רחיצה בהן אלא לרפואה דמשו: וכן ביום של סדום המליחי שובח ואין רוחצין בהן אלא לרפואה ומשו: אבל במים מיטין דמי מערה מטורין אם הפשתן ואין רוחצין בהן אלא לרפואה ומשו: אבל במים מיטין מקומות בוס שיש מים יפים: לאיסתהו בגוייהו אסור דמובחת מילקה לרפואה קא מכוין: הא דלא אסתהו אלא לא רחץ ולא אמר אוק: אין אוכלין בשר מר שאינו מאכל בריאי' ומובחת מילקה לרפואה קא אכיל לי: אבל אוכל אם יופו הו פולי שאל לאכלי ליה לאולטי' שבבד שברגם אוכלין בשהן בריאים: מי דקלים מפרש בגמ' למה עושין אוקו: וכוס עיקרין מסק שבוקתין לקוכו עיקרי ירקון ובשמים: ליירקון לחולי של ירקון ואינו מאכל בריאים: לגמלא אם הוא אינו הולה: לאיקוי מאי הא דקתני כל האוכלי אוכל אל לרפואה לאיקוי מאי: עחול לשנים אע"פ שקשה לבני מעיים וברשין לבני מעים אע"פ שקשה לשנים סל"ל לאוכלינהו לא לרפואה ומובחת מילקה ולאיסתר אם פרי של אלף: אע"פ שהוא מכל מודי ואמר לח"ר בגבור דמשו' משל מוס בבעל מוס וסרי להקיי בגבור בעל מוס: בתחתן אחר מחתן בחמה שכל עשיוקו של מנהם נאסרה בהיתון: דכתיב לא תעשה חמץ ולמה יצאה אפייה דכתיב לא תאפה ואכלה בכלל בית להקים אוה ולומר לך מה אפייה מיוחדת שהיה מעשה וחייבין עליה בפני עצמה אף כל כן וסכל מודי שאם לשה הראשון בחימון והבאי ערבה בחימון והב' אפאה כולן חייבין: כורש שלא ניתן לגמרי אלא הקנו וקלויין בנים: מטגל

(דף מד) וגם"ד אמ"ר כיון שקשה לאדם לאת אורחייהו למיכליהו אלא לרפואה שם לסם ומובח מילה ניתר אסר מ"ל: אלפין פרי של אלף קפרי בלע"ו: תניא מנין לסירום אדם שהוא אסור ק"ל בחר לבם לא תעשו בגם לא קבעו דקרי בים לא תיעשו הסירום באדם אסור ובגמר' אמרינן לירקון אבי בשיכרם מערב כלום שהין לירקון שהי כוסות מלוקה רפואה האמור שם על ידיה היה נעשה בקר ומרגינן עליה היכי שרי למעבד הכי הכא סירום באדם אם ר' ובדמובחת הך בריתא ומפרקי' דכי אמרי' דשרי ה"מ בשאם אלא מסקדא אפרים ורבים אבל בשים אסור ובקבר רב אחא מבגחא נאון ז"ל בשאלתות שלו אסור למשקי אמא דבקרקע אחי' מעלי לגוב' ולכתיב ובאר לבם לא תעשו אע"ג אלא קא מיכוין וקי"ל כר' שמעון דאמר דבר שאין מתכוין מותר ה"מ לענין שבת אבל במילי דעלמא כר' יהודה ק"ל והקשו עליו בתוס' מ"מ ודאי דליכא בלוגמא בין שבת לשאר איסורי ומדאמרי' בפרק המוציא (דף פח) ומי' ר' יוחנן אסור לקנות בחרס נשבר אחת דבר שאין מתכוין אסור ואם ת"ר יוחנן בוסיה אלא בתחם מבנה ותנן מיר מוקם ומספם אאת ר' יוחנן בשאר איסורי ומי כר' ס"ל ואע"ג דרב ס"ל כר' יהודה בין בשבת בין בשאר אסורין כלא ק"ל דרב ור' יוחנן הלכה כר' יוחנן ודו קשיא מדגרסי' בפרק [כל פסולי המוקדשין] (דף לד) גבי מנין לבכור שאחזו דם שמוקר להקיז אותו וכו' אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר' שמעון ופרכי' עליה היר"ם ליומא ר' שמעון דאמר אמר שאין מתכוין דמתני' אמו עד דאמרת לא אמעבי' שמואל דבר שאין מתכוין מותר אאת הלכה כר' שמעון בבלהו איסורי אלא ולאי בכל איסורי שבתורה נקיטי' כר' שמעון דבר שאין מתכוין מותר בכל. היכא דלא הוי פסיק רישיה וגבי מקצי' בגמ' ומי אמרינן הכא מוסיף לפסיק רישיה הוי דולאי מיעקר ולאפי' לדברו ר' עקיבא בעל סערוך ז"ל שסוא אומ' דפסיק רישיה ולא ניחא ליה מודה ר"ש וכמו שנכתוב לפנינו בס"ד ליכא למימר דר"מ לענין שבת מסוס דכתיב ביה מלאכת מחשב אבל באיסורי דעלמא בל היכא דלוי פסיק רישיה אע"ג דלא ניחא ליה מודה ביה ר' שמעון ואיתיה לדבר מדפרכי' בזבחים בפרק כל התדיר (דף לח) בני מתנדב [יין מנחה] ומלקי בגבי האיסי' ופרכי' והא מבבה ואע"ג דהתם לא לא מכוין לבבו ולא ניחא ליה אלמא בשאר איסורי בל היכא דהוי פסיק רישיה אע"ג דלא ניחא ליה אסיר ומ"ה מקשי' בגמ' הכא לבדיה ומי שרי דב"ה אמי' לר' שמעון אסור כיון דהוי פסיק רישיה: הכר. מודים בתחתן אחר מחתן וכו' שאע"פ שנתלקו בגבור [בעל מוס] שאחזו דם אם מקיזין לו דם אז אין מקיזין הוי מעיל מוס בבעל מוס ואיכא מאן דשרי אע"פ דכולהו מודו בתחתן מנחה אחר מחתן שהוא חייב בכל עשיותיה של מנחה נאסרו בחימון דכתיב לא תאפה חמץ לא תעשה חמץ אפייה בכלל היקה ולמה יצאה להקים אוה ולומר לך מה אפייה מיוחדת שהוא מעשה וחייבין עליה בפני עצמה וכו' וסכל מודים שאם לשה הראשון בחמון ובא הבאי ושרבה בחמון והשלישי אפאה כולן חייבין: כורש שאינו מוקן לגמרי אלא הקנו וקלויין בנים:

מקנו'

ריש"י

דמפנקי מטונגין הם וכל דבר שהוא חזק קלת קשה לבשרו ומומקה: דדרכה ליה המרא תמור דרך על רגלו: במי גדר ואע"פ שהן מלוחין קלת דר' לרחון בהן בחול ולא אמרה מילקה לרפואה הוא: אבל לא במי מערה שטורין בן פשתן ואין דרך רחיצה בהן אלא לרפואה דמשו: ולא ביום של סדום המליחי שובח ואין רוחצין אלא לרפואה ומובח מילקה: במי' היפים שם מקומות בוס שיש מים יפים: לאיסתהו בגוייהו אסור דמובחת מילקה לרפואה קא מכוין: הא דלא אסתהו אלא לא רחץ ולא אמר אוק: אין אוכלין בשר מר שאינו מאכל בריאי' ומובחת מילקה לרפואה קא אכיל לי: אבל אוכל אם יופו הו פולי לאכלי ליה לאולטי' שבבד שברגם אוכלין בשהן בריאים: מי דקלים מפרש בגמ' למה עושין אוקו: וכוס עיקרין אסק שבוקתין לקוכו עיקרי ירקון ובשמים: ליירקון לחולי של ירקון ואינו מאכל בריאים: לגמלא אם הוא אינו הולה: לאיקוי מאי הא דקתני כל האוכלי אוכל אל לרפואה לאיקוי מאי: עחול לשנים אע"פ שקשה לבני מעיים וברשין לבני מעים אע"פ שקשה לשנים סל"ל לאוכלינהו לא לרפואה ומובח מילקה ולאיסתר אם פרי של אלף: אע"פ שהוא מכל מודי ואמר לח"ר בגבור דמשו' משל מוס בבעל מוס וסרי להקיי בגבור בעל מוס: בתחתן אחר מחתן בחמה שכל עשיוקו של מנהם נאסרה בהיתון: דכתיב לא תעשה חמץ ולמה יצאה אפייה דכתיב לא תאפה ואכלה בכלל בית להקים אוה ולומר לך מה אפייה מיוחדת שהיה מעשה וחייבין עליה בפני עצמה אף כל כן וסכל מודי שאם לשה הראשון בחימון והבאי ערבה בחימון והב' אפאה כולן חייבין: כורש שלא ניתן לגמרי אלא הקנו וקלויין בנים:

דמפנקי אפי' חמרא מסי לרו ואסי' רבי איקלע לבי רב אשי חזייה דדרכה ליה חמר אנבא דמרעיה וצמית לי' בחלא א"ל לא סבר לה כר לרא דאמר רב הלל הלא לא איב דאמרי דקא צמית ליה בחמרא א"ל ולא סבר ליה מר לרא דאמ' רבא הני בני מרוזא כיון דמפנקי אפילו חמרא מסי לרו ואסיר ומר נמי קא מפנק א"ל גב הוד וגב הרגל שאני דאמ' רב ארא בר מתנ' אמר רב גב הוד וגב הרגל דרי הוא כמבה של חלל ומחללין עליה את השב' תנו רבנן רוחצים במי גדר במי חמתן במי עסיא במי טברי' אבל לא בים הגדול ולא במי המשר' ולא ביומ' שלו' סדום בים הגדול אוקימנא במים הרעי' שבו אבל במים היפין שבו רוחצין ולא במי המשרה אוקימנא בדאשתהי אבל לא אשתהי רוחצין: מתני' אין אוכלין איזובין בשבת מפני שאינו מאכל בריאי' אבל אוכל הוא את יועזר ושותה אבוברא' כ' האוכלין אוכל אדם לרפואה וכל המשקי שותה חוץ ממי דקלי' וכוס של עיקרן מפני שהן לירוקין אבל שותה הוא ממי דקלים [לצמאו] וסך שמן של עיקרין שלא לרפואה: גמ' כל האוכלין לאיתויי מאי לאיתויי מי צלפין בחומץ: א"ל רבינ' לרב אשי מהו לשתות מי רגלים בשבת א"ל תנינא כל המשקין שותה ומי רגלים לא שתו אינשי: תניא מנין לסירום באדם שהוא אסו' תלמוד לומר ובארצכ' לא תעשו בכם לא תעשו ואפי' מסרס אחר מסרס הייב א"ר חיי' בר אבא א"ר יוחנן הכל מודים במחמין אחר מחמין שהוא חייב שנ' לא תאפ' חמץ לא תעשה חמץ במסרס אחר מסרס כנגן שהו' חייב שנא' מעוך וכתות ונתוק וכרות אם על כורת חייב על נותק לא כל שכן אא להביא נותק אחר כורת שהו' חייב: מתני'

מטרה

מטרה תקנו אבל יפים לא מסו: מערה מוקימנא בדאשתהי דמוכחת מילה' דלרפואה קא מכוין אבל לא אשתהי אלא רחץ ויצא מותר לגרפה כמיקר: ודאוקימנא מי מערה בדאשתהי מטמא דאיסור דים הגדול דהיינו ברעים שבו רוח' בדאשתהי אבל לא אשתהי לא הוא קרבני איסור דים הגדול ושעיה דאיסורא דמי מערה וכי היכי דבמי מערה דוקא אשתהי אבל לא אשתהי שפי' דמי הכי נמי בים הגדול וכך הם דברי הר"ם בפ"ל דכ"ל מהלכו' שב' [וכן דע' הרמב"ן ז"ל והרשב"א שחולק בזה לא נראה לי דברין]: מתני' אין אוכלין אוזובין בשבת מפרש' בגמרא דאזובין מגרא בתנהא ומוא אין אוזב יוצא לאם לפי שאינו מאכ' בריאין ושובח' מילקה לרפואה קא אכיל ליה: ושותין אותו להוציא הועים שם לאדם בעשים ובוזינו מהם שהיקה בעמנין שניבר לבל שלנרך רפואה מוכל אוקה אבל אוכל הוא אם יעזר שהרבה אוכלין אותו בשהן בריאין ומדפרשי' בגמ' דמאי יועזר פונטיקי ונראה שהו' העשב הזוב ברפואה הנקרא בלשון ערבי פרגנת: אבוברוא' מפרשינן בגמרא הוצרא דרבנית הוא העשב הזוב ברפואה שנקרא בלשון ערבי בצלת אלרעלו: מי דקלים בגמרא מפרשי' קרקי דיקלי ליכא במערבא ונפקא עינא דמי' מבוניהו בסא קמא מרפ' קרקי מבלבל ולידך כי היכי דעיילי הכי נפקי: וכוס של עיקרי' מנקה מבוקני' בקוכו ביקרי עשבים ובשמים: מאני שהן לירוקה לחולי של ירקון ואינו מאכל בריאים: גמ' לאיקוי' עחול לשני' שקשה לבני מעים: ובריאין לבני מעים ואע"פ שקשין לשני' כלאמרינן בברפות

(דף מד) וגם"ד אמ"ר כיון שקשה לאדם לאת אורחייהו למיכליהו אלא לרפואה שם לסם ומובח מילה' ניתר אסר מ"ל: אלפין פרי של אלף קפרי בלע"ו: תניא מנין לסירום אדם שהוא אסור ק"ל בחר לבם לא תעשו בגם לא קבעו דקרי בים לא תיעשו הסירום באדם אסור ובגמר' אמרינן לירקון אבי בשיכרם מערב כלום שהין לירקון שהי כוסות מלוקה רפואה האמור שם על ידיה היה נעשה בקר ומרגינן עליה היכי שרי למעבד הכי הכא סירום באדם אם ר' ובדמובחת הך בריתא ומפרקי' דכי אמרי' דשרי ה"מ בשאם אלא מסקדא אפרים ורבים אבל בשים אסור ובקבר רב אחא מבגחא נאון ז"ל בשאלתות שלו אסור למשקי אמא דבקרקע אחי' מעלי לגוב' ולכתיב ובאר לבם לא תעשו אע"ג דלא קא מיכוין וקי"ל כר' שמעון דאמר דבר שאין מתכוין מותר ה"מ לענין שבת אבל במילי דעלמא כר' יהודה ק"ל והקשו עליו בתוס' מ"מ ודאי דליכא בלוגמא בין שבת לשאר איסורי ומדאמרי' בפרק המוציא (דף פח) ומי' ר' יוחנן אסור לקנות בחרס נשבר אחת דבר שאין מתכוין אסור ואם ת"ר יוחנן בוסיה אלא בתחם מבנה ותנן מיר מוקם ומספם אאת ר' יוחנן בשאר איסורי ומי כר' ס"ל ואע"ג דרב ס"ל כר' יהודה בין בשבת בין בשאר אסורין בלא ק"ל דרב ור' יוחנן הלכה כר' יוחנן ודו קשיא מדגרסי' בפרק [כל פסולי המוקדשין] (דף לד) גבי מנין לבכור שאחזו דם שמוקר להקיז אותו וכו' אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר' שמעון ופרכי' עליה היר"ם ליומא ר' שמעון דאמר אמר שאין מתכוין דמתני' אמו עד דאמרת לא אמעבי' שמואל דבר שאין מתכוין מותר אאת הלכה כר' שמעון בבלהו איסורי אלא ולאי בכל איסורי שבתורה נקיטי' כר' שמעון דבר שאין מתכוין מותר בכל. היכא דלא הוי פסיק רישיה וגבי מקצי' בגמ' ומי אמרינן הכא מוסיף לפסיק רישיה הוי דולאי מיעקר ולאפי' לדברו ר' עקיבא בעל סערוך ז"ל שסוא אומ' דפסיק רישיה ולא ניחא ליה מודה ר"ש וכמו שנכתוב לפנינו בס"ד ליכא למימר דר"מ לענין שבת מסוס דכתיב ביה מלאכת מחשב אבל באיסורי דעלמא בל היכא דלוי פסיק רישיה אע"ג דלא ניחא ליה מודה ביה ר' שמעון ואיתיה לדבר מדפרכי' בזבחים בפרק כל התדיר (דף לח) בני מתנדב [יין מנחה] ומלקי בגבי האיסי' ופרכי' והא מבבה ואע"ג דהתם לא לא מכוין לבבו ולא ניחא ליה אלמא בשאר איסורי בל היכא דהוי פסיק רישיה אע"ג דלא ניחא ליה אסיר ומ"ה מקשי' בגמ' הכא לבדיה ומי שרי דב"ה אמי' לר' שמעון אסור כיון דהוי פסיק רישיה: הכר. מודים בתחתן אחר מחתן וכו' שאע"פ שנתלקו בגבור [בעל מוס] שאחזו דם אם מקיזין לו דם אז אין מקיזין הוי מעיל מוס בבעל מוס ואיכא מאן דשרי אע"פ דכולהו מודו בתחתן מנחה אחר מחתן שהוא חייב בכל עשיותיה של מנחה נאסרו בחימון דכתיב לא תאפה חמץ לא תעשה חמץ אפייה בכלל היקה ולמה יצאה להקים אוה ולומר לך מה אפייה מיוחדת שהוא מעשה וחייבין עליה בפני עצמה וכו' וסכל מודים שאם לשה הראשון בחמון ובא הבאי ושרבה בחמון והשלישי אפאה כולן חייבין: כורש שאינו מוקן לגמרי אלא הקנו וקלויין בנים:

מקנו'

מתני' החישיש בשיניו לא יגמע בהן את הרימין אבל מטבל היא בדרכו ואם נתרפא הרישיש במתניו לא יסיך יין וחימין אבל סך הוא את השמן ולא שמן וורד ובני מלכים סבין ע"ג מכותיהן שמן וורד שכן דרכן לסיך בחול רבי שמעון אומר כל ישראל בני מלכים הם : גמ' החישיש בשיניו לא יגמע בהן את הרומין ורתניא לא יגמע ופורט אבל מגמע הוא ובורע כי תנן נמי מתניתין לא מגמע ופורט תנן : תוספתא אין לועסין מוסכי בשבת אימתי בזמן שמתכוין לרפואה ואם מפני ריח הפה מותר ולא ישיף אדם סם בשיניו בשבת בזמן שמתכוין לרפואה ואם מפני ריח הפה מות והחישיש בשיניו לא יגמע בהן את הרומין והוא פורט אבל מגמע הוא ובורע ומטבל בדרכו ואינו חושש הרישיש בגרונו לא יערערנו בשמן "אבל נותן שמן הרבה לתוך אגרונו ובולע : החושש במתניו לא יסיך יין וחימין וכו' אמר רב הלכה כר"ש ולא מטעמיה דאילו רבי שמעון סבר אף על גב דלא שכיח שרי ורב סבר אי שכיח אין ואי לא לא : וכן הלכתא :

סליקו להו שמונה שרצים

פרק ארבעה עשר

מתני' כל מי שמן ודם שדמיו יקרים ואינו מצוי ומוכחת מילקה לרפואה פגיע שכן דרכן לסוך בחול בלא מכה : גמ' וקניא לה יגמע ומילט דמילקה לרפואה קא עביד · מנטכי מי סרף וכך שמו בלשון ערבי אגרון מיא דכולהו מילקי : אמר רב הלכה כרבי שמעון מפקינן מלקינן דלהלכה כרבי שמעון ולאו מעשמי' אלא דרב שרי מס"ש דבאחריה דרב שכיח משחת זהו דעת הרב אלפסי ז"ל אבל בעל הלכות גדולות וה"מ ז"ל פסקו כר' שמעון דאמר כל ישראל בני מלכים הן מסוס דבנגע מדמיון הוי למתי דאמר איהו נמי דבר שאין מתכוון מותר וכיון דבדבר שאינו מתכוון נקישינן כוותיה בכל נמי נקישינן כוותיה : גרס' ר' בגמרא הוי מסוכיים דנזייאיקא לאסור להדוקה גיומא עבא ואמרינן התם דאמר ר' שמעון מודה מסו לרבי פסיק ריסי' ולא יסוק ופרש"י ז"ל דהיינו נגד מכורכין בגרוז של הבית דאסיר להדוק בגרוז מסוכיים דנזייאיקא לדפנא של מנגי דאמר רבי אבא בר מרי אמר רב אבא בר מרי אמר רב אבא בר מרי אמר רב

ואלו קשרים שהייבין עליהן המתיין בשבת מלאכות דקתני הקושר והמתיר וכיוצא בו קשר של קיימא שאינו מתירו לשולם דומיא דקושרי חוט של ירישות הנפסקין: קשר גמלין מפרש בגמרא דהיינו קשרא דזממא שהוקין לשקה בחוטא ומוקין בו שבעה מרעמה וקושרין אותה ומשקה בה דומיא דקשרי הגמלין ומשמרה הקשר דלא יפתח אלא בשבת ומשמרה הקשר דלא יפתח אלא בשבת: כך הוא חייב על היתרן כדלפי' בפ' כלל גדול (דף עד) שכן גלי חלוק דריכים לפרקים להקיר קשרי רשתות המקיימי' מקקיים: כך הוא חייב על היתרן כדלפי' בפ' כלל גדול (דף עד) שכן גלי חלוק דריכים לפרקים להקיר קשרי רשתות המקיימי' כדי לקרען או לפרחיבן: שיכול להתירו בלא הקרע: אין חייבין עליו ואפי' עשאו לקיימא: יש לך קשרי' שאין חייבין עליהן חטא' כמו שחייבין על קשר הגמלין אלא פטור אבל אסור ובגמרא מפרש כי נינהו ומסורי מיתסר' והכי תקני נלן בן המותרין לצתחלה מפקחי חלוק כמו שיש לבותרי כעין לשונו' לכאן [ולכאן] וקושרין של יתין בכתף של שחל ושל שאל בכתף של יתין בכתף לכל יומא שרי להו לא דמי מידי לקשר של קיימא ומותר לכתחלה: שבכה קופיא: אל פסיקי' אזור רחב וחוטין תלוין ברחבו לקשרו בהן: ומולק יין ומשן אל עור שבופפין פיה' וקושרין: וקדרה אל כתר פעמי' שקושרין בגד סביב לפה: קושרין לפני בהמה חבל גרותא בפקח: קושרין לדי בפסיקי' דפסיקי' לא מבעל ליה הם: אבל לא בחבל המבעל לי' הם הוי קשר של קיימא שהלי קשור ותלוי שם תמיד ומוקמי לה בגמרא בחבל דגרדי לרבנן גזרו חבל דגרדי אטו חבל דעלמא' וחבל דעלמא אסור' המבעל ליה הם והוי קשר של קיימא ורבי יהודה מתיר אבל לא גזר חבל דגרדי אטו חבל דעלמא: **וכתבו** בתוספתא לפי אסר רבנן הוו קוק' בדלייס הקבועים בגדר אבל חבל דעלמא' אסור' [כגון הדליי' שלנו] שרי בגון שאינו עשוי לעמוד שם ומן מרובה לא הוי קשר של קיימא: גמ' קשר' דקשרי' בזממא דרוטה אלוכה שמכניסין בעבעת כשרוין לקשר הבהמה אסור לקשרם לבתחל' מפני שעמי' שמניחה שם שבוע או שבועים וקשר' דקשרי בשפודין שכשרוה להעמיד הספיר' קשר רעוע' נאותו שבעת ומעמידה בה שבוע או שבועי' והוי כעין קשר של קיימא:

איתמר בחיר רעוע מנעל ומנגל וכו' בדלוסכפי בקשר [שסאוכפן] עושה בשבוע הרעוע מנעל וקשר קשר בתוקה אלא הוכל לאלח והוא קיים לשולם ומעמד אומן הוא: בדרבנן שבקושרין אותו סביב לרגליהם אין קושרין אותו בדוחק שבשמים שהוצאו בשבת קשר ומיהו קשר של קיימא לא הוי שבשעת הטיט מקיימין אותו וקושר אותו בדוחק אלא ידבק בטיט ואמר מרגלו כך פירש"י ז"ל אבל הרב אלפסי ז"ל כתב דמעשה הדיוט הוא אלא שבות קשר של קיימא ולפיכך פטור אבל אסור: בדבנו מחוז שהן רחבי לבו' מבוזי' וקושרין אותן שחרים ולרי' לתירון ומקפידין על לבוסיהן ואל רגליהן לריוחן מבוזין וקושרין ערבים: אסתוור' דרביעה בחשורן אחוי' רגלי מתרגמי' בלסטוריה לחתך רגלי [והוא שבקה שוליהו של רגל]: דנפקין ביה בהרי וכו' דכה"ג ולאי לא קרעי ביה קשר של קיימא לא הוי קשר אותן כדי שיהא נוח לתירון: ר' ירמיה

ואלו קשרים שחייבין עליה' קשר הגמלין וקשר הספנין כשם שהוא חייב על קשרן כך הוא חייב על היתרן ר"מ אומ' כל קשי' שהוא יכול להתירו בידו אחת אין חייבין עליו יש לך קשרים שאין חייבין עליהן כקשי' הגמלין וכקשר הספנין קושר' אשה מפתחי חלוקה ותיטי סבכא של פסיקיא ורצועו' מנעל וסנדל ונודות שמן ויין וקדר' של בש"ר א"א בן יעקב או' קושרין לפני בהמה בשביל שלא תצא וקושרין דלי בפסיקיא אבל לא בחבל ורבי יהודה מתיר כלל א"ר יהודה כל קשר שאינו של קיימא אין חייבין עליו: גמ' יש לך קשרים שאין חייבין עליהן חיובא הוא דליכא לא איסורא איכא ומאי נינהו קשר דקטרי בזממא וקטרא דקטרי באצטרידא: מפתחי חלוקה וכו' מותרין לכתחלה ורצועות מנעל וכו': איתמר התיר רצועות מנעל וסנדל תני חדא חייב חטא' ותני חדא פטור אבל אסור ותני אידך מות' לכתחל' קשיא מנעל אמנעל קשיא סנדל אסנדל מנעל אמנעל לא קשי' הא דתני חי' במנעל דאישכפי דמעשה אומן הוא וקשר של קיימא הוא והא דתני פטור אבל אסור בדרבנן דמעשה הדיוט הוא אלא שהוא קשר של קיימא ולפיכך פטור אבל אסור והא דתני מותר לכתחלה בדבני מחוזא כגון רצועות שיוצאות מגופו של מנעל וקושרין אותו על הרג' ועל השוק אחר שנועלין את המנעל דלאו מעשה אומן ולא קשר של קיימ' הוא וסנדל אסנדל לא קשי' הא דתני חי' חטאת בדטייעי דקטרי אישכפי דהוא נמי קש' של קיימ' כגון האי נמי דקרו ליה השת' תאסכיה דעבד לי' לפי מדת איסתיר' דכרעי' וקבר ליה קיימא מעלייתא ואם התירן בשבת חייב חטא' והאי דקתני פטור אבל אסור בדהומרתא דקטרי אינהו והיכי דמי דהומרתא מיכנפא כולהו רצועות ומעיילן בהומרתא דכי בעי מעיק הדר קטי מאבראי דהומרת' וכי בעי מרווח והאי דקתני מות' לכתחלה בסנדל דנפקי ביה בתרי דזמנין דנפיק ביה האי ומרווח ליה וזמנין דנפי' ביה האי ומעיק ליה והאי לאו קשר של קיימא הוא ולפי' מותר לכתחלה אמר רב אמי בר אבא אמר רב אשי אסור להלוך על גבי עשבי בשבת שנאמר ואין ברגלים הוטא תני חדא אסור להלוך על גבי עשבים בשבת ותניא

רש"י

ואלו קשרים המתיין בשבת ומלאכו' הקושר והמתיר קשר של קיימא שאינו מתירו לשולם דומי' דקשרי חוטי ירישו' הנפסקי': קשר גמלי' שנוקנין לגמל בחוטמן ומוקנין בה שבע' של רועה וקושרין אותה ומומדה שם לעול' וכשרוצה לקשור סבבתה קושר רועה אותו בחוט שבע' קושרין בה וכן בחוט הספינה נוקנין נקב ומושין בו כמין שבעה שבוטין מעבל או מרועע' וקושרין אותו ואותו קשר מתקייים לשולם וכשרוצים להעמיד קושר הכל אורוך באותו שבעה ומעמיד': כך חייב על התירו כדלפינן פרק כלל גדול מלדי חלוק שריכין לפעמי' לתתי' קשרי רשתו' המקיימ' לקורעו או לפרחיבו: שיכול להתירו בלא הקרע: אין חייבין עליו ואפי' עשאו לקיימא: יש לך קשרים שאין חייבין עליהן פטור אבל אסור וגמר' מפר' כי מינהו: מפתחי חלוק' כמו שיש לבותרי' כעין לשונו' לכאן ולכאן וקושרין של יתין בכתף שחל ושל שאל בכתף יתין כיון לכל יומא מתירו בלא כלל לקשר של קיימא ומרי לא בתחיל' שכב' הוב"ח בשבתו: מיסקיא אזור רחב וחוטין תלוין ברחבו לקושרו בהן: ומולק יין של עור שבופפין פיהן וקושרין אותה: וקדרה אל כתר פעמי' שקושר בגד לפיהן לתתי' אותו לקדרה: קושרין לדי בדלייס הקבועים בגדר אבל חבל דעלמא' אסור' אבל חבל דעלמא' אסור' אבל חבל דעלמא' אסור'

רבינו נסים אלו קשרים פרק חמשה עשר

ירמיה בר אבא קא חזיל בקריה דר' אבהו בכרמלית איפסיק ליה רצועה בסנדליה ונפל מרגלו הסנדל שעל ידי הרצועה הוא עומד כשהסנדל פתוח מפל גבין ולדדין על עץ או על שור שלוק וקשה הרצועה נקשרה על גבי הרגל ומעמידנו אותו : שקול נמי לא יהיו למאכל כשאר

רבי להצניעו : ומאי שנא מר' ירמיה דבר' אבהו לגבלו על ידי נמי : הכא בכרמלית כגון בקעה ולא הוה מינטר ולא מקלי משום דכרמלי ולא מינטר לא מקלי ר' מצוה

ותניא אידך מותר לא קשיא כאן בימות החמה כאן בימות הגשמים ולא קשיא הא דאיכא שדאבי והא דליכא שדאבי ואיבעית אימא הא והא דאיכא שדאבי ולא קשיא הא דסאני מסאני והא דלא סאני מסאני ואיבעי אימא הא והא דסאי מסאני ולא קשיא הא דאי ליה עקוסא והא דלית ליה עקוסא והשתא מולהו שריאין ר' ירמיה הוה קא אזיל בתריה דר' אבהו בכרמלית איפסיקא לי רצועא דסנדליה א"ל שקיל נמי [לה] דחזי למיבריא דבהמה וכרוך עילויה אביי הוה קאים קמי דרב יוסף בחצר איפסק ליה רצועא דסנדלי א"ל מה איעבד ליה א"ל שבקי ומאי שנא מדר' ירמי' התם לא מינטר הכא מינטר ר' אייזר בן יעקב אומ' קישרין לפני בהמ' בשביל שלא תצ' ואע"ג דאית ליה תרי איסורי מדו דתימא חד מינייהו בטולי בטלי קמ"ל אמר רב יוסף אמ' רב יהודה אמר שמואל הלכה כר' אייזר בן יעקב : קישרין דלי וכו' א"ר אבא א"ר חייא בר אב' אמ' רב מבי' אד' חבל של גרדי מתוך ביתו וקישרו בפרה ובאבוס ואמר רב נחמן אמר שמואל אם כלי ב קיואי הוא מותר לטלטלו בשב' ואוקמינ' בחבל של גרדי דהיינו כלי קיואי : מתני' מקפלין את הבלים אפי' ארבעה וחמש פעמי' ומציעין את המטות מלילי שבת לשבת אבל לא משבת למוצאי שבת ר' שמעא' אומ' מקפלין את הבלים ומציעין את המטות לשבת קריבין ביום הכפורים ולא של יום הכפורים בשב' ר' עקיבא אומ' לא של שבת קריבי ביום הכפורי ולא של יום הכפורים קריבין בשבת : גמ' מקפלים את הבלים וכו' דבי ר' ינאי אמרו לא שנו לא באדם אחד אבל בשני בני אדם לא ובאד' אח' נמי לא אמרן לא בחדשי אבל בישני' לא ובחדשי נמי לא אמרן לא בלבנים אבל בצבועין לא ולא אמרן לא שאין לו להחליף אבל יש לו להחליף לא : תאנא של בית רבן גמליא לא היו מקפלין כלי לבן שלהם מפני שהיה להם להחליף : אמר רב הונא יש לו להחליף יחליף אין לו להחליף ישלשל בבגדיו משו' שנ' וכבדתו מעשו דרכיך ממצו' חפצך וכבדתי שלא תהא מלבושך של שבת כמלבושך של חול כי האדר קרי למאני' מכבדותי : א"ר יוחנן מנין לשינוי בגדים מן התורה שנ' ופשט את בגדיו ולבש בגדי אחרי' ותאנא דבי ר' ישמעא בגדים שבישל בהם קדרה לרבו אל

רש"י

ליפסיק רצוע' הסנדלי' ונפל סנדלו מרגלו פש"י הרצועה הוא עומד כי הסנדל פתוח מפל גבין ולדדין של עץ או של שור שלוק וקשה והרצועה נקשרו על גב הרגל ומעמידו : והוי לי' למיליה דבהמה ורשות לטלטל : וכרוך עילויה בשקו' רצועה וגולגל בו שתכנס : שבקי במקום שנפל מרגליה ולא תטלטלינהו לתין קורת כלי מלוי ולא חזי מידי : מ"ש מדר' ירמי' דשרי ליה ר' אבהו לגבלו ע"י גמי : התם בכרמלית כגון בקע' לא הוה מינטר : קרי איסורי שני חבלי קושר ברוחב פתחו זה לפנל' מזה הד מניחו מנעל ליה לא יחיד : אלא התקון ויוליאנה בזרוק : מתני' קושרין דלי על פי הבור : בפסיקין דפסיקין ולחי לא מנעל לי' התם : חבל לא בחבל המנעל לי' התם והוי קשר של קיימא : וקושרו בפר' דאם האם' אתם ולא חייבי' אם כשיקיר הפרה לא יחיד אלא מתוך שנתנם בזה ונעל בזה : בכל לא מנעל לי' התם : ויעבירנו בפר' ונתנום אם כלי קיואי הוא מותר לטלטלו בשב' ולא חייב בכלי שמלאכתו לתמר אם לא יקשרנו עליו אם משקום בו תמרים מותר הוי כלי שמלאכתו לתמר ורינו דסרא ב : כתנו דכלי קיואי שבשטנון מקפלין ומצי מתרכבין ומתקמטין לטלטל בשבת : אפילו חבל של גרדי דמתרשדוקא חבל המורני הוא דשרי לטלטל חבל לא סתר בבלים ולנשמן בו ביו : מיון הכפורים לשבת כגון אם חל יום הכפורי לחיו בערב שבת קרינן ביו הכפורי אחל לחיו : אלא מרי לטלטל דקתמרי בחיו ולא לחיו לקטר חבל הגרדי דקתמרי בשבת : גמ' בשני בני אדם שמקפלין אותן ומניחן את המטיסה ונרחין אותן כמקוקנים ישנים קפולים מתקנן יותר מן החבנים שהחדשי קשין מאליהן ואין מתמרין : אמר ר' יוחנן אמר שמואל הלכה לקמנו: קפול מתקנן מלבני ים לו להחליף בגדים אחרים היום אינו מקפל : ים לו להחליף מי שיש לו לחנו אינו מקפל : ים לו בגד אחרון שלנם לבד אחרון שלנם נחול יחליפם בשבת : ישלשל בגדיו כלפי מעה שיראו אחרונו ויהיו מד' עשירי' שיושבין בבגדים ואין לריכי' לסלק בגדיהן מן הארץ בשביל מלאכה ובכדי שב' הוא : מכבדותי שמכבדין בעליהן : מנין לשנוי בגדים מן הקור שהוא דרך בגוד לכני המקום בגדי' ופשט אם לא בגדיו ולבש בגדים אחרים והוליך הזקיקו הבקוק לבגדים אחרי' פחוקים בשעה הולאת הדשן שיהיה עבור חשובה כדי שלא יתאסו בגדים החשובין שיבגוד בהן עבודה אחרת ושקייה כגון קשור ונשוך : ותנא דבי ר' ישמעאל בגדים שבישל בהם קדרה לרבו : שיהיה עבודה חשובה שלא יתאסו בגדיו החשובים שיעבוד בהם עבודה חשובה [שב] אחיל בגון קישור וגישוך : שבישל בהן קדירה לרבו חזיק אל דהולאת הדשן : בגדים שבשל בהם קדרה לרבו חזיק אל דהולאת הדשן :

ר' מצוה

ורחוי לטלטל וכרוך עליהם במקום רצועה ונעלו על מקומם : תניי הוה קלי קמייה דרב יוסף בחצר : שבקיה במקו' שנפל מרגליה ולא תטלטלנו ביקר

ב לפי דברי רש"י דס"ל דאחרונים כיון דמתחילה הוי לתקנתם ואין מרגיל מקרוב אותן ולא מבלבלן אותן לטלטלן ולהלאות אלא בכדי מלאכתן לאחר ומחשבת מרבית דאין לטלטלן אשתו לצורך עצמן ולוכר דטלטלן דתקנתן הוא דמתחילה לא הוי אלא בחבל דעלמא : דבר לטלטל לצורך עצמן ומקומות בגת שאם היה קשור בפרה קושרו ומי' פרק ב' מטלטלין מגת כתב דכל כלי המורגין אין מטלטלין אותם אלא בכלים בפרה אבל לא יניח הבל מתוך ביתו ויקשרנו בפר' ונתנום אם כלי קיואי הוא מותר לטלטלו בשבת לחזי לטלטל לחזי לאחר אחר ב' לא מתחיל לאחר אחר ב' מקפיד בכך : מתני' מקפלין את הבלים בגדי' שבשטנון מקפלין ומצי מתרכבין ומתקמטין מקפלין אותן ומתקמטין כשאין מקפלין : אפילו חבל של גרדי דמתרשדוקא חבל המורני הוא דשרי לטלטל חבל לא סתר בבלים ולנשמן בו ביו : מיון הכפורי לשבת כגון אם חל יום הכפורי לחיו בערב שבת קרינן ביו הכפורי אחל לחיו : אלא מרי לטלטל דקתמרי בחיו ולא לחיו לקטר חבל הגרדי דקתמרי בשבת : גמ' בשני בני אדם שמקפלין אותן ומניחן את המטיסה ונרחין אותן כמקוקנים ישנים קפולים מתקנן יותר מן החבנים שהחדשי קשין מאליהן ואין מתמרין : אמר ר' יוחנן אמר שמואל הלכה לקמנו: קפול מתקנן מלבני ים לו להחליף בגדים אחרים היום אינו מקפל : ים לו להחליף מי שיש לו לחנו אינו מקפל : ים לו בגד אחרון שלנם לבד אחרון שלנם נחול יחליפם בשבת : ישלשל בגדיו כלפי מעה שיראו אחרונו ויהיו מד' עשירי' שיושבין בבגדים ואין לריכי' לסלק בגדיהן מן הארץ בשביל מלאכה ובכדי שב' הוא : מכבדותי שמכבדין בעליהן : מנין לשנוי בגדים מן הקור שהוא דרך בגוד לכני המקום בגדי' ופשט אם לא בגדיו ולבש בגדים אחרים והוליך הזקיקו הבקוק לבגדים אחרי' פחוקים בשעה הולאת הדשן שיהיה עבור חשובה כדי שלא יתאסו בגדים החשובין שיבגוד בהן עבודה אחרת ושקייה כגון קשור ונשוך : ותנא דבי ר' ישמעאל בגדים שבישל בהם קדרה לרבו : שיהיה עבודה חשובה שלא יתאסו בגדיו החשובים שיעבוד בהם עבודה חשובה [שב] אחיל בגון קישור וגישוך : שבישל בהן קדירה לרבו חזיק אל דהולאת הדשן :

המאור הקטן

כתב הרי"ף ז"ל ואוקימנא בחבל דגרדי דהוא כלי קיואי דאסר כלי קיואי דאסר רב נחמן אמר שמואל אם כלי קיואי הוא מותר לטלטלו בשבת ואגן לא ניחא דאבי נפשה בהאבי נפשה בהאבי לה אמ' רב אחמן אמר שמואל כלי קיואי מותר לטלטלו בשבת וכתב הרמבן ובאבר התחתון אין ניכולין דבשום מקום מקבה לרוי מקום ובהתריבי קרקע הם השוכנים ובאים הבאים מותר בקנאמה ריק הרלוש מן דקרקע מן הבנתה ולבעלה מפני עצמה נפש שלא יהא מורח בפתיחה דהיום בקנאמה והתא נפשו עצמה קליו ובן המצעין באנתים ומפרדים ברפוחים ודוקא מן המשתה ולבעלה שמאחר שהוא קרוב לעת השמחה אסור נזרי דאלמא אתי לשבל מיתיו דרור שלמה ז"ל מדרש בזה שאמרו בגמרא עצמה נפש עבר אחר ולא יהי בעיני ויום הכיפורים שהל לחיות בשבת אמרו דהאבי איסור בנקיבת ריק ואיכא דהבר מותר ומראשבתן לה ליה אתון ולא הם לה לחרוא דבר מאור ולא חבש אלא לפרש הקריאה אסורים שבתון שבתון שבתון וכתיב כל מלאכה לא העשה לוסר לעבור בעשה ולא הנשה ולחרון הבריתא לא הא אלמא לחתא ולא מתבון עלה : והרי"ף ז"ל לא כתב מכל זה בלום

מלחמת ה'

כתב בספר המאור וכתב אלפסי ז"ל לא כתב מכל זה כלום לפי שלא הלם בגמרא סיקר בדבר הזה עמוי סתרן וכתב יש מיכת מזה מן הדברי שבשטיש מלבתי' ומוזה לחי מבנתי' כתי בתר מתרבים הרבה לחתר לתלי מרחק מתרבת מתר

אבר הכותב דר' יוחנן דהכיר וכל מכן הרוחק בשבתון דאיכא בזמיר מבו' דלמא מתרבה

אל ימזוג בהן כוס לרבו לפיכך הולרך ללנוס בגדיס פסולים: רבב שומן וחלב: חייב מיתה שלריך להיות הגון וחשוב לכבוד תורתו: למסגיאי המסגיאי לוקחו למי הברוים והברוות לומרוס לו לכן ללומדו תורה שכן מחוסרים ומזונין נמנא זה מסגיאי הקורה: רבב לוקמר רבב דם יבש כדלמרינן רינדא לנוסלרא: הא בגלוח מלבוש עליון לריך להוסר לפיולו מלס: שמא ירלה כבתם נדה ויבא לידי חלל מלבוש שהוא מלבוש לחתון לא דלמרינן לא: מסכת כלה בריתא היא כלה בלא ברכה לאסורה לבעלה בנדה: שכני עירו מלוין לעשות מלאכתו בשמוך מוכחי לה: למערב ליה בריתות דבר שאין יכול הוא לעדות בו וחייו תלויין: שאין מוכו שאין מוכו שוכה לבריו: הבל על דלית ליה ביתא לוי למי שאין לו בית ושם: פתח שיבא לריך והוא: לו מי שאין ביתו ירלה שמיט שלוא בנים ועושה הבער שהוא החבמה: תרתי ביטל הטורה והעושה אם לא היו מוהגין בסורה: לו במסכת: בתריה אם יודע להשיב במסכתא שהוא עוסק בה ממנו לוהו פרנס בתריה: ואי בטולי תלמוד: דקאי בהאי מסכת ובהלר במסכת לתריה: דלא ליפס הסיע נפש יוקר מחמה: הסיעה בימוניה לחמה: בקילוש דבי שמוי בשמות יין של קדוש היום בלילי שבתות: מהו לאכול אדמה לרחיל: מי גורינן משום שחיקת רשה לו לא: שהיא מלקה מביאה לידי חולי:

אמר רב הונא היה מהלך בשבת ובשבת נחמה המיס לא יכול לבניה רבנו רשבא"ם שבק מלר זה לבניה בלא זה קודם שהעקור רבנו שנילה שאין רחבה יוקר מבדי הסיעה ורבנו לגד זה ובמיילא לגד לחר מוקר: אבל בלבנו ולעקור לא זה קודם הבחה רלשונה לאסור לקטון: ליקיף למקום שהחמה כלה סם: לעבור הסיס רבנו בהיס: זמנין המקומות מלגיה וזרו בהיס ואחי לידי סחיבה: סביר דמי ללבנ: ומדאמרי' ואחי לידי סחיבה ולא אמרינן הכריחם בהיס נוסח הכריחם בהיס זהו בנוסח ובדאמרינן בפרק הטחת (דף לד) ס"מ דלא אמר יבן הכי לא בנבד המעונף אבל בשאינו מעונף לא עיל אבל בנוסח בפרק מעל בס"ד: ממעות

רש"י

אל ימזוג בהן כוס לרבו לפיכך הולרך ללבוס בגדים פסולים: רבב שומן וחלב: חייב מיתה שלריך להיות הגון וחשוב: רבב לשון מרבדים רבדתי מרבדים: סבנת ריח ובשמוד פי' בע"ח: בגלוח הבלוין ואמי' רבב: בלבוש שהוא התחתון רבב לון רבב לא: בבל מקום בתלמוד: ואמי' במסכ' כלה בריתא היא כלה בלא ברכה לאסורה לבעלה בנדה דלא רבנלי אינמי לומרים' ווה נתן לבו לבדם': שכני עירו מלוין לבשו לו מלאכתו כלאמ' בשמוך וכם"ל דיומא ולילי מועבה לך לרון בן: למישרת בריבתיה דבר שאינו יכול לעבוד בו וחייב מלוין בו: דלית ליה ביתא שאין בו מעשים עובים: קרקי ביהלס שלמדין תורה להתייבר ומאבדין אם בטולה הוא ובטולה הבא: לו בשבתא שיודע להשיב בשבתא שהוא עוסק בה ממנו לוהו פרנס בתרי: ואם בטולי הבלמוד: מהו לבטוב בבבל הבלמוד: מהו לבטוב בבבה נבה מי מבדי מבו' מעבו' הבריך: בסיעה נבה יוקר מלחמה בסיעה ניבונים לחמה: בקילוש דבי שמי' הבוקה מיין הקדוש בין בגלילי שבתו: מהו לאכול אדמה' ליי"מ בלבון אבבנו מי גבו' בה רבנן מבוס שחיקת בשמנין בשאר רבוקות לו לא: מלקה מביאה לידי חולי: דהוו רבני שהוה רבנן לבירקא לרבא: אם יכול להניח רבנו רשבא"ם שבקר מבר זה להניח קודם שבקר סביה שאין רחב יוקר מבדי בסיע ארבנו לגד זה: מוקר לקף לבלב ולבקר לא בו קודם הבח רלשונה: אסור לקטון: ליקיף בשבקו שאמר המיס בלים סם: ליעבר בסיס רבנו בהיס: סביר דמי ומוקר לן לבלב: ממעות

ר"מ מבינה

עינו של אדם במאי מהדר לה בקדוש' דבי שמשי בעא מיניה רבי מרבי ישמעאל ברבי יוסי מהו לאכול אדמה בשבת אמר ליה אף בחול אסור מפני שהוא מלקה אמר רבי אמי כל האוכל מעפרה של בבל כאלו אוכל מבשר אבותיו ויש אומרים כאילו אוכל שקצים ורמשים דכתיב ויכה ארת כל היקום ונומר אמר רבי שמעון בן לקיש למה נקרא שמה שנער שכל מתי מבול נגערו לשם אמר רבי יוחנן למה נקרא שמה נצולה שכל מתי מבול נצללו לשם ובודאי שקצים ורמשים דאמרי אתמחוי אתמחו [ואסרי] כיון דמילקא גזרו בה רבנן כי הא דהרוא גברא דאכל גרגשתא ואכיל תחלי וקרח ליה תחלי לליביה: ומיהו למירחט לבי כנשתא בשבתא שפיר דמי גרסינן בפרק מאימתי אמר רבי זירא מריש כי הוה חזינא רבנן דהוו רהטי בשבתא לפירקא אמינא קא מחללי רבנן שבתא כיון דשמעיתה להא דאמר רבי תנחום אמר ר' יהושע בן לוי לעולם ירוץ אדם לדבר מצוה ואפילו בשבת שנאמר אחרי ה' ילכו כאריה ישאג אנא נמי הוה רהיטנא אמר רב הונא היה מהלך בשבת ופגע באמת המים אם היה יכול להניח רגלו ראשונה קודם שיעקור רגלו שנייה מותר ואם לאו אסור מתקיף לה רבא היכי ליעבוד ליקיף קא מפיש בהילוכה ליעבור זימנין דמיתווסן גאגיה בבמיא ואתי לידי סחיטה אלא בהא כיון דלא איפשר פסע ליה פסיעה גסה וקופץ לאמת המי' ושפיר דמי וכן הלכתא

ממצוא

מלחמות ה'

פרק כל כתבי

כתיב בספר המלחמות ועוד נראה לי שכיון שהקורבן בדורות הראשונים לכהן קרבן וכלבן אחיהי דבכור לוקח ובשבת שר בשבתה ובמקום על הת הרבו יוחנן ורים לקום המעשים בספרי לתלדקה בשבתא מהשם עת לעשות לה' תורתך אמרי פשט העקור אות אחד מן התורה ולא השבתה תורה בישראל בראשונה בשבת תורה בפרק יש בקרבנות היחיד ונכ"ל

פרק כל כתבי הקדש

איתמר היה מהובן תחנים בכל לשון זכו כתב הרי"ף ז"ל הלכה כרב הונ' דאמר ראשון פיון לקיל בראש"ג ראבר אין ספרים לא הותרו שהכתבו אלא יחיד וכרב ישמואל דאמרי לעון אחי לכל כתר כתר שבתרינו בפסחים מגלה אין בדבר זה שבת שאם היו כתובים בלשון יחיד מגילין אותן ע"ז **ועוד** נראה לי פלון שהתיר בדורות האחרונים לכתוב תרגום והלכות אחיהי דבציר ליבא ושבות שר השבתה ומכלו קל הא דרבי יוחנן דרש לקיש דקליתי בספרא דאגרתא בשבתא כשהם רבתיב עת לעשות לה' הפרו תורתך אמרי פשט העקור אות אחד מן התורה ולא השבתה תורה בישראל בראשונה בשבת תורה בפרק יש בקרבנות היחיד ונכ"ל

מלחמות ה'

פרק כל כתבי

כתיב בספר המלחמות ועוד נראה לי שכיון שהקורבן בדורות הראשונים לכהן קרבן וכלבן אחיהי דבכור לוקח ובשבת שר בשבתה ובמקום על הת הרבו יוחנן ורים לקום המעשים בספרי לתלדקה בשבתא מהשם עת לעשות לה' תורתך אמרי פשט העקור אות אחד מן התורה ולא השבתה תורה בישראל בראשונה בשבת תורה בפרק יש בקרבנות היחיד ונכ"ל

אמר בטוקה הסכים לדעת הרשבו"ם סבר הכי רבי שמעון בכל הבכורות הראשונו' ז"ל ואם רבי' אמרו' בן סבר' בקרבנו' אחיו לדבר אחים' בסברו בתרגום דרך דבוה הרשב קורות ליכתוב הכל לא הקרבו לבתו' הספרי הקדש לא בשון בקרבן אבל לא בלבנו שהם בלבנון אחרת דבספרו מוריתך ליכתוב לא לעשות ליבא וכבריקא הסכים מבוקבי בהבו' לגלו' בל בהבו' הקדשן בתבה תו בל בהבו' בהבנת אלא בשבתא כשהם בפרק ג' בהבנת מגמרים בפרק ג' בלבו' חכמו' בדרבינות כולן בתבו' מרבשם אחר אחים' לאם' אחרון ובולן מגילין אחרן מבני הבליקה ובספרי הנבדק אם בל פי אלא בתבו' לבתבה מגילין לוהן מ' בני הבליקה הם שהם הם לעשות לם' לפרו:

ממציא

ר"ש

ממציא חפצך חפציך אסורין חפצי שמי מותרין ודבר דבר שלא יהא דיבורך של שבת כדיבורך של חול דבר דיבור אסור הרהור מותר :

סליקו להו ואלו קשרים

כל

כתבי הקדש מצילין אותן מפני הדליקה בין שקורין בהן בין שאין קורין בהן ואע"פ שכתובין בכל לשון טעונה גניזה ומפני מה אין קורין בהן מפני ביטול בית המדרש מצילין תיק הספר עם הספר ותיק התפילין עם התפילין אע"פ שיש בתוכן מעורת להיכן מצילין אותן למבוי שאינו מפורץ בן בתירה אומר אף למפורץ : גמ' כל כתבי הקדש וכו' : איתמר היו כתובין תרגום בכל לשון רב הונא אמר אין מצילין אותן מפני הדליקה ורב חסדא אמר מצילין אותן מפני הדליקה והלכתא כרב הונא דרב חסדא תלמיד הוה בפני רב הונא ואין הלכה כתלמיד בפני הרב אבל היו כתובין בשם בסקרא בקומוס ובקנקנתום (א) אין מצילין אותן מפני הדליקה :

תנו

ונשנה היו חזרשין הדם לבעלי נתיס שנוקים נמלאכה כל שמה הטל ובתוך הדרס היו מודין לסם הלנות אינו הויכר ושוב לסם לנח ולשמוע מלכרות נכתובים : ואע"פ שכתובין בכל לשון ואינה לא"ר ניתנו לקרות בהן מצילין אותן ואסור להניחן במקום הסכר : בכל לשון אכנאים וכתובין קחי דאמרי' ממגילה מאן דאמר בטלוהו אסר בר אמ"ר ונוגה אמר' מעשה דהלמי המלך : גמ' היו כתובין תרגום וכל לשון אכל כתבי הקודש קחי : רב הונא אמר אין מצילין והא דקתני מתני' אע"פ שכתובין בכל לשון רב הונא מוכרח לה הני ואע"פ שכתובין בכל לשון אין מצילין ת"ר מעתה בגויה : רב חסדא אמר מצילין והא דקתני מתני' שעונין בגויה אמרה שלהן קחי אם נשאו רבנותי דאינהו נוגייהו פשיטא אין מצילין כ"ש דשעונין בגויה :

הרבות

סליקו להו ואלו קשרים

כל

כתבי הקדש כגון ספר תורה נביאים וכתובים ולא קושת קורה לחוברים יפה רשתי תורה ולאגלה ולא שאר ספרים : מצילין אותן בדקתני לקרות בהן מצילין אותן ומטולש ושרחת בכלמת הוה דשרו רבנן והסרון פירוש בדמיסור' גמ' : נון סקורין בהן כגון נביאים שמפעירין בהן בשבת בג"ה בין שאין קורין בהן כגון כתובין ורבי אלי אמר אפי' יחידי אין קורין בהם דמשמי בעל המדרש דמשמי לגה ובשבת היו זורשין הרש לבעלי נתיס שעושין במלאכה כל ימי החול ובתוך הדרסה היו זורשין להם היסור היתר ושוב לבן לשמוע מלקרות בכתובים : ואע"פ שכתובין בכל לשון מפרסינן בגמר' דלרב הונא דס"ל דהיו כתובין בכל לשון אין מצילין אותן מפני הדליקה ובגיעוי הסורי מיהסרא מתני' דהכי קתני בר"ח שכתובין בלבד וק"ל טוהיה ואפ"ה בגיוה בעו אשמר בהיתר בסקר ושוב אמר' אמר' אמר'

רש"י

בברכות אינה שנינו חכמי כנון שמנה עשר ואחר ברכו: ומענינות הרב מברכיו שהיו כותבי הקמיעין פסוקי לחם כנון כל המחל ולא יוד מפחד לילה: נגרסין במקומן אם נפלה לליקה בשבת: בסורפי תורה אשם נפלה לליקה לא יצילו בשבת: עומות קבולות קונטריסין: נלקע שאחרי כאן היכה וכאן הינה: שמוני ומשם זהו שיעור לספר תורה שנמחקה או נלה לכיות עומדת בקדושה: כנון ויהי בנסוע הארון שהוא ספר לעצמו: הגליוני גיליון של ספרים שאין דבר כתוב בהן: קורר חוקד המיכה קלף מקום הסם: שאפילו אם תרם רוקף לחורנו על בעמו קאמר: שהללו העובדין ע"א אין מבירין שהרי נכך גדלו וכך לחזוק תבוקה: אחר הלך והמוזר שמת וזכרונך וזכרון הוא בידך ואינ' שבחה לך אלא שהלבת אותי אחר הלך: כך אין מצילין אותה מפני המפולת אפילו בחול: בזמן בית המדרש קודם אכילה היו דורשים: אלא בזמן בית המדרש לאחר אכילה ובאיה לא דרשי משום שברוח אבל בזמן בית המדרש אין קורין בהם מפני פיעול בית המדרש: ומפקי בבגיהו לחירות ושוברים בעבד דנקיב לעול בהן הענוה: והסיירי בנסיהון ברוחין שדוחיהן ושיינו בהן בשבת לידע מה הן לרבין ואסור משום מעלת הפלך: לחתן

ת"ר הברכות והקמיעין אע"פ שיש בהן אותיו של שם ומענינות הרבה של תורה אין מצילין אותן מפני הדליקה אא נשרפין במקומן מבאן אמרו כותבי ברכות כשורפי ס"ת ומעשה בא שרבי כותב ברכו בצידן ובאו והודיעו את רבי ישמעאל והלך ר' ישמעאל בצידן לבקרו וכשהיה עולה בסולם הרגיש בו נטל טומים של ברכות ושקעו בספל של מים ובלשון הזה אמר לו גדול עונש האחרון יותר מן הראשון: ספר תור' שיש בו ללקט שמנים וחמש אותיו' מתוך תיבות שלימות ואפי' בכללו יגר שהדרותא א"נ פרשה שאין בה שמנים וחמש אותיו' אא שיש בה אזכרות כנון וידי בנסוע הארון מצילי אותן מפני הדליקה הגליוני וספרי מינין אין מצילין אותן מפני הדליק' ר' יוסי אומ' אף בחול קודר האזכרות שבהן וגנון והשאר שורפין אמר ר' ברפון אקפה את בני שאם יבואו לידי שאני שורפן ואת האזכרו' שבהן שאפי' רדף אחריו רודף להרגו ונחש אחריו לרהבישו נכנס לבית ע"א ואין נכנס לבתיהן של אלו שאלו מבירין וכופרין והללו אין מבירין ועלירם הכתוב אומר אחר הדלת והמזוז' שמת זכרוניך א"ר ישמעאל קל וחימר ומה לעשות שלום בין איש לאשתו אמרה תורה שמי שנכתב בקדושה ימחה על המים הללו שמטילין איבה ותחרו' בין ישראל לאביהם שבשמי' על אחת כמה וכמה ועליהם אמ' דוד הלא משנאיך ה' אשנא ובמתקוממיך אתקוטט וכשם שאין מצילין אותן מפני הדליק' כך אין מצילין אותן לא מפני המפולת ולא מן המים ולא מן כל דבר המאבדן: ומפני מה אין קורין בהן מפני ביטול בית המדרש:

אמר רב לא שנו אלא בזמן בית המדרש אבל בזמן שאין בית המדרש קורין ושמואל אמר אפי' שלא בזמן בית המדרש אין קורין והלכתא כרב: גרסינן בפ' השולח נט לאשתו אמר רבא בהני תלת מילי נחתי בעלי בתים מנכסיהון דמפקי עבדיהון לחירות וסיירי נכסיהון בשבתא וקבעי סעודתייהו בשבתא בעידן

דבר למד מענינו הוא וכדאיתא התם ולמה נאסור יותר לכתוב פסוקין דרחמי מלכתוב מגלה לתיוק להתלמד בה אינו דומה בה מקום להלוק: תנו רבנן הברכות כנון שמונה עשרה ואחר ברכות: ומענינות הרבה מפרשיות שהיו כתובין בקמיעין פסוקי לחם כנון כל המחלה וכנון לא קורא מפחד לילה: נגרסין במקומן אם נפלה לליקה בשבת: בסורפי תורה שהרי לא יצילם בשבת לבדקו אם אמת הדבר: עומות קבול שוכנן בידים: ספר תורה שיש בו ללקט שמונים וחמש אותיות שכך הוא הסיעור [לס"ח] שמחק או נלה לכיות עומד בקדושה ולהיינו טעמא משום דספר בפני עצמו כדאמרי' בגמר' איכא מאן דאמרי' אמר ר' אבא אמר ר' יוחנן אמר ר' אלעזר שלא לא היו הקיבו שלמות אלא כנון גרש מגרשאיה ויק מויקרא לא מעטרפי אבל כל שהתיבות שלמות אע"פ דקאמר שיש בו ללקט כנון ויהי בנסוע אחרון לחי' כה מרתי שמונים וחמש אותיות ואזכרות ונקט הרב אלפסי ז"ל כגון לומר דבכל הדא מהני סני ואכי איתא בגמרא מהדיא: הגליונין קלפים [חלקים] קטנים שנתחלת הספר. ושנסוף הספר ושנין פרשה לפרשה ושנין דף לדף ונגמרא איכמיא לן גליונין של ספר תורה אי מצילין אותן מפני הדליקה או אין מצילין ואתינן למיפשטה מהך ברייתא דהגליונים וספרי המינו' כו' ואתינן דה"ק וספרי מינין הרי הן גליונין ואין מצילין הילכך נעיין דגליונין וספר תורה לא איפשיטא בגמרא והרב אלפסי ז"ל הניח בפשיטות הגליונין אין מצילין הילכך נעיין דגליונין וספר תורה לא איפשיטא בגמרא ובפר' כ"נ מהלכות שבת ותמהני למה ואיפסר שהם סוברין דמאי דתחין ספרי מינין הרי הן גליונים דהיא בעלמא היא הילכך נקשינן ברייתא בפשטה אי נמי לגיון לא איפשיטא אין מצילין ושבו"ל תעם' שאני ספרי מינין מומרים לע"ז שבתנו להם תורה נביאים וכתובים כתב אשורי ולשון הקדש: אף בחול קודר חוקד המיכות הקלף מקום הסם: שאפי' אדם רודף אחריו לחורנו על עצמו קאמר: שהללו העובדים ע"א אין מבירין שבכך גדלו וכן למזוק אנוסים: אחרי הלך והאוזה שמת זכרונך וזכרון הוא בידך ואין שהתה לך אלא שהשלבת אותי' הלך והמוזה כך אין מצילין אותן אפי' בחול: בזמן בית המדרש קודם אכילה היו דורשין: אלא בזמן בית המדרש לאחר אכילה לא היו דורשין משום שברוח: ומומל אמר וכו' דסבירא ליה לשמואל כר' נחמיה דאמר מפני מה אין קורין בהן כדי שיאמרו בתבי הקדש אין קורין ס"ס בשטרי הדיוטות והאי טעמא אינה בין בזמן בית המדרש בין שלא בזמן בית המדרש וק"ל כרב ובתב הר"ז ז"ל מאחר שפס' מנהג הראשוני' שהיו נוהגין לדרוש בכל שבת ושבת בעל ומנו בזמן בית המדרש מלקרות בכל בתבי הקדש ובכל ספר שיש בו שרך קדושה כל היום כולו: גרסינן בפרק הסולח נט לאשתו (דף לט) אמר רבה וכו' דתפקי בבגייהו לחירות ושוברים בעבד לעולם בהם תבעבדו: והסיירי נכסיהון בשבתא מסתכלין בשבתא בעידן מה הן לריכין: בעידן

לשון הראב"ד

ל"ז ומה בשאלון של ספרים שמוכרים ביום לבדם ומה בכתבים ומה בתבי הקדש שלנו אם יאמרו על נמוסם ולוחם יש נמוס על אומה ולשון אם לאסור בהן בשבת אמרו אין בשבת אמרו אין בשבת אמרו אין

רבינו נסים כל כתבי פרק ששה עשר

בעידן בי מדרש כשהכם זורם נרבי' בשבת יוסנין נשמרה ולין בלן כבוד שבת והיה להם להקדים לו לאחר : בערבי שבת בלילי שבת ולין בלן כפרי שבת דק"ל בכוד יום קודם לכבוד לילה והם היו מקבוניים מסוס בישול ביה המלרם : והלכתא אסור להקדים בערבי הדיוטות בשבת בגון של חשבונות לו חברו' הבלוחו לעשות חסן ומחוק : שרש מחיקות ולחי ל' וכו מבקשתו מבולם בלא מקילין מידי לא אחב"ם בלא נשתקשו בו מלילין לחוכו ולית הלכתא בכן בקיבת לא במבני דאמרי' לקמן בני הלכה לוכלי' שלש לאחר שאינה מעורבת מלילין : מתני' מלילין מזון שלש סעודות לפי שהיה לא' לאכול שלש סעודות בשבת : בפלג' לליקה בלילי שבת קודם אכילה אחרי' קודם סעודה לעולם' הוא מלא הוחיל ונר הבי הוא ובהיקר' שרת להא בני שלעולל נוטנו ולאחר המשרת' הוא מלא בדאמרי' לקמן ומדינא אמר' שונא שרי לו לאו מעוס בזורה בלי אלא (לא) שרים ליה אלא לבנויי בבלאיקת בגוד : גמ' קנוי נשגרה לו וכו' ויקלוט קלוט הנופל מן הלור ויצרף סמוך לגג בעין שאינה לא אחיז' ראוי לאחוז שהגג חלק הוא ואינו ראוי מגמאת ומצרף כלי לגג אינו מזון מן הגג לכלי ואם אוחז הכלי בידו אלא שרי' ליה לאחר אחר כלים הרבה ישבת ודינא דרב ר"ה : ולא יקלוט אלא "ב יומין אחרים לא בעינן שיסו בביתו בשבת קלוסה : ולא מערמינן בכך לומן אחרים שאין מרבינן לאחול בדי שיחיה מן בכן מבר בעלו' ובן בכר בבולוי' ולבדרי' איסר מוק ג"כ לבסקבל בבת' בוולבן בלה לבלם סעודות לא יגיל פת הדרלה מבאה ולבדבר בו ובלב' בלא פת קונר בטיל הדרה : לפי שאין ערבה לקנן בוס בש"ם ז' ערבה בשיר' לוס ס"ק הדרלה ניח לי : אבל לא מבבה לו' הבסרי' בגון לם הל י"ב בא' בשבת דבא לא אבל מבל בעל אורבלה ולאורבלה ליערה לוחר ומבינן דבי"ם מי שיש לו פת נקיה אסור לאחוב פת הדרלה : וכרם"בא ז"ל אולך בדבר אלא דמי דבבל' בני הלבה אסרו אבל לו לבי : דברים הבוקרין מבו' לבי ב"ש לם הביבלו לבלבל לבי בי"ש לם הבינבלו אבל בי' לבנוות אבל בי' ש לם הבינבלו בבלבלה הדרלה אוסה ולינו מבנב : ומדאמרי' אבל לא מבבה ליום הבסרים מבמע דבוים הבסרים לבוצלו יבם הבסרי' מבל דאם ביבם אבל בבלבלו בבלבלה בבלבלה בבלבלה

תנו רבנן קערות שאכל בהן ערביים וכו' מן המנחה ולמעלה שוב אין מדיחין אותן להדיחן לא לחול: תנו של משיח כדאמרי' בכתובות (ד' קיב) דור שבן דוד בא קשיגוריא לתלמידי חכמים שב' ועוד בה עכירויה וגו' ותכלי לשון חכלי יולדה: בלא מצרי' לשון חכלי יולדה: אחרים אל' ותו לו: בתכשיל של תרדין חשוב לשבח עונג כתיב: נחלת יעקב אביך ולא נחלת אברהם ויצחק: לאחרכה ולרחבה ארץ ולא ותו לו: ראשי שומין חשובים היו להם: כשל דהרסנא דנים קטנים מעוגנין בשומן קירביהן ונקמת: דור אחרון החילו לעבוד ע"ז לכתיב אז הוחל לקרוא בשם ה' ובכליב בהריה בתר הסיל פר שם: הרי זה מתר' ומגדף שהנביאי הרשעוני תקעה לתמרה בפריקי לשיר ולהודות כדאמר בע"ז (ד' קיי) וזה הקול תמיד בלא עתה אינו אלא כמזמר בשי ומתלוצ' בפסוקי דומרא שני מזמורי של הללי הללו אלה ה' מן השמים הללו אל בקדשו ומתבטא בנדנים נאים: אחי כלה בכי קרי לשניהם שבת מתו' חביבו: שתויי רקיקין טוחין פיהן בשומן אוכלים אז בשמן: מי עדיפת לן מינוכ בלעם מי אלה חשוב לנו יום' משבת לבטול שבת עשינו ולא היינו יודעין שבת: מתליסר שבחי לעשות מן המובחר: אסקירי סלעים: אסקירי בציעי סלע מדינה וסס ק' משמע מסלע צורי והיינו תלי דינ': ומשלים לכן אלמורת דכשה כמה שהיה מנית ראשונה היה נוקנה לשמשי המכינין סעודתו על פתח ביתו ולא היה נכנס אל ממהר הוא לחזור ולכניס אחרת: ותומר לכם לשמשי המכינין סעודתו שאסור היית תתאחרו מהר להכין אם לא בעוד שאלך לכניס אחרת: אתקיבר לסב' כסף של שן שתנו ועשיר הי': ומוסי' נורא נופח ומאיר אם לחזור לכבוד שבת: לנים גוכרה כלי שתו' לחודי שהיום אינו כלתי להתנבא בחשיבות ולהתעסק במלכי שבת ולא ישנף בגדיו מבשולי קדרות דתנ' רבי ישמעאל בגשול קדר מעגף בגדי:

מתריך

תנו רבנן °קערו שאכלו בהן ערבי מדיחן לאבו בהן שחרית שחרית שחרית מדיחן לאבו בהן בצהרים בצהרים מדיחן לאבול בהן במנחה המנחה ולמעלה שוב אינו מדיח אבל כוסות וקיתונות וצלוחיות מדיחי והולך כל היום כולו לפי שאין קבע לשתיה אמר ר' שמעון בן פזי א"ר יהושע בן לוי משום בר קפרא כל °המקיים שלש סעודות בשבת ניצול מג' פורעניו' מחבלו של משיח ומדינה של גיהנם וממלחמ' גוג ומגוג מחבלו של משיח כתיב הכא יום וכתיב התם יום הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנבי' לפני בא יום ה' מדינה של גיהנ' כתיב הכא יום וכתי' התם יום עברה היום ההוא וממלחמ' גוג ומגוג כתיב הכא יום וכתיב התם ביום בא גוג א"ר יוחנן משום ר' יוסי בן זימרא כל מי שמענג עצמו בשבת נותנין לו נחלה בלא מצרים שנא' אז תתענג על ה' והרכבתיך על במותי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך לא כאברהם דכתיב ביה קום התהלך בארץ לארכ ולרחבה ולא כיצחק דכתי' ביה כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות הא לא כיעקב דכתי' ביה ופרצת ימה וקדמה וגו' רב נחמן בר יצחק אמר ניצול משעבוד מלכיות כתיב הכא והאכלתיך נחלת יעקב אביך והרכבתיך על במותי ארץ וכתיב התם ואתה על במותימו תדרוך אמ' רב יהודה אמ' רב כל המענג את השבת נותנין לו משאלי לבו שנאמ' אז תתענג על ה' ויתן לך משאלות לבך ענג זה איני יודע מהו כשהוא אומ' וקרא' לשבת ענג הוי אומר זה תענוג שבת במה מענגה אמר רבה בריה דרב יהודה בר שילת משמיה דרב בדנים קטני וראשי שומי ותבשיל של תרדים: רב אשי אמ' אפי' דבר מועט ועשאו לכבוד שבת הרי זה ענוג מאי היא אמר רב פפא כסא דהרסנא: א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן כל המשמר את השבת כהילכתו אפי' עובד ע"א כאנוש מוחלין לו שנ' אשרי אנוש יעשה זאת ובן אדם יחזיק בה שומר שבת מחללן לא תיקרי מחללו לא מתיל לו: אמר רב יהודה אמר רב אלמלא שמרו ישראל שבת ראשונה לא שלטה בהם אומה ולשון שנא' ויהי ביום השביעי יצאו מן העם ללקוט ולא מצאו וכתיב בתריה ויבא עמלק: א"ר שמעון בן יוחאי אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות כהילכתן מיד נגאלין שנ' כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וכתיב בתריה והביאותים אל הר קדשי: א"ר יוסי יהי חלקי עם אוכלי שלש סעודות בשבת: א"ר יוסי יהא חלקי °עם נומרי הלל בכל יום אינו והאמר מר כל הקורהלל בכל יום הרי זה מחרף ומגדף כי קאמרי °בפסוקי דזמרא ומאי נידו מתהלה לדוד עד כל הנשמה תהלל יה: ר חנינא °מיעטף וקאי בפניא דמעלי שבתא אמר בואו ונצא לקראת מלכה ר' יאי לבש מאניה ומיכסי א' בואי כלה בואי כל' רבה בר רב הונ' איקלע לבי רבה בר רב נחמן קריבו ליה תליסר סאווי טחיי אמ' לרבו מי הויתון ידעין דאתינא לגביכו דטרחיתון כולי האי אמרו ליה מי עדיפת לן מני' רבי אבא הוה זבין בתליסר איסתרי פשיטי בישר' מתליסר טבחי ומשלי לרבו

מחריך

אצינורא דדשא ואמר לרבו אשור לרבו אשור בשבת הייא אשור הייא · ר' אבהו הוה תיבי אתכתב' דשאג' ושייף נורא רב ענן לביש גונדא דתגא דבי ר' ישמעאל בגדים שבישל בהם קדרה לרבו לא ימזוג בהם כוס לרבו רב ספרא

מחריך

רש"י

חכלו של משיח כדאמרי' בכתובות דור שבן דוד בא קשיגוריא כא בה"ח סל' ועוד בה עכירי וגו' חכלו לשון חכלי יולדה: בלא מצרים כלומר אין לו קן: אז תתענג בתר וקרחת לשבת שונג: נחלת יעקב ולא נחל אברה' ויצחק: לאחרכה ולרחבה ארץ זו ולא יותר: אחרים אל ותו לא: תכשיל של תרדין חשוב הוא: ראשי שומין חשובים היו לסם: כסא דהרסנא דנים קטני מעוגני בשומן קירביהן ונקמת: דור אחרון החילו לעבוד ע"ז לכתיב אז הוחל לקרוא בשם: בתריה בתר ההיא פרשת: הרי זה מחרף ומגדף שנביאים הרשעונים היקנוהו לאומרן בפרקי: לשבח והודיה בלשון: בע"ז פוה הקולות קמיר בלא עתו אינו אלא כמזמר לשיר ומתלוצ': בפסוקי דומר' שני מזמורי' של הילולים הללו את ה' מן השמים הללו אל בקדשו: ומתבטא בנדנים נאים: בוחי כלה בכי קרו לשניהם שבת מתו חביבו: עתידי רקיקין הוטין פיהן בשמן: מי עדיפת לן מינוכ בלעם לתה חשוב לנו מן בשל לכנו שב' בכנגנות בלא מעשים ולא היינו יודעים שבת: מתליסר שבחי לעשות מן המובחר: אסקירי סלעים סלעי מדינה והוא אחד מה' בסלע צורי והיינו תלי דינ': ומשלים לכן אלמורת דכשה כמה שהיה מנית ראשונה היה מזמן לכם מעות שלכם על פתחו: ואמר לכם אשר בתחזקו ולכם מהר ולאחר ולמכור ולהתפסק בצרכי הבית ולי נראה ומשלים לכו אלמורת דכשה כמה מנית ראשון ראשון היה נוקנה לשמשי המכינין סעודתו על פתח ביתו ולא היה נכנס אלא ממהר לחזור ולכניס אחרים ואמר לשמשיו אשר בתחזקו אם לא תתאחר מהר להכין אם לא בעוד שאלך לכניס אחרת: אתקיבר לסב' כסף של שן שתו ועשיר הי': ומוסי' נורא נופח ומאיר אם לחזור לכבוד שבת: לנים גוכרה כלי שתו' לחודי שהיום אינו כלתי להתנבא בחשיבות ולהתעסק בכלי שבת ולא ישנף בגדיו מבשולי קדרות: בגדיו בגשול קדרה: דתנ' רבי ישמעאל בגשול קדר מעגף בגדי: מחריך

הר"אור הקטן

אמר רבי יהושע בן לוי בכל המקום נהרגין בשבת פירש רש"ל מכר לה כי' שמעון ראמר מלאכה שאינה צריכ' לגופה משום עלות ושמחה הכם נוקן התירות הכמים ואותבה רב יוסף מתניתא חמשה אחרינ לא ובעי' לגופה דלולא שבשבתא הוא מפר' אלא אינו' כי ר' חייא ור' הושעיא תרצה רב יוסף ואוקמא בריתא' ברצון אחרינ והכרי הכל בלומר בראיה אפי' ר' יהודה מודה שמוש פקח נפש וכל שכן רבי שמעון אבל בשאר מקום שאין בהריתתן הצלת נפשות לפי שאין כרם סכנ' אלוהא דרבי יהודה ורבי שמעון ר' יהודה אפי' אפי' כרצון אחרינ לא שמעון שרי אפי' בשאין רצון אחרינ אע"ג דאוקימנא לברייתא כרבי הכל ביקא דבריתא כרבי יהודה אלא ולא כרש"ל וכרבי שמעון דאפי' שאי אריא רבי חמש אפי' כל המוקין פולן ופרלא אתחודא לן בעלמא הלכה כר' שמעון במלאכה שאינה צריכה לגופה אלא מסתבר על הא דרבי יהושע בן לוי דעיר דמסקנ' דשמעתא בהכי סלקא דהא רב הונא אמר ליה לההוא גברא דקסל לכולהו ואכר רב ששת נהא דוסיו לפי תומו ואמר רב קטינא עקרב דוסיו לפי תומו אלמא דנו בלחוד ר"ה דהא דשרי ולא שרי לאוקמלינהו להריגא כר' יהושע בן לוי והרי"ל ז"ל כתב בהל' ע"ז דאפי' המוקין אם הוי רצון אחרינ מותר להרגן לדברי הכל עלה בדעתו יכי דברי רב יוסף שאמר בריצון אחרינ על דברי רש"ל הם ואינם אלא לחרץ הבריתא הוא ברור ומבואר בגמרא ואין כראי לעשות כות והוי יודע כי בל הוקל ובל יחרב תולדות ראשם הם ואחר אחר לגולן משום נשילת נשמה כי הדם הוא הנפש ואין הדרש בין כשיצא בין כשנגרר ולא יצא הוא דאמר ר' אבא כי כתנא אחר רבי חנינא פסוקות של בית רבי מאיר לשלשל נרות של נחרשת שעיטין בספרד ואין באלו חשש משום חרקי ואע' עשויים לעולם משל תלות ומשמרה דשני' ניטלין משתי ידיו מותרין לטלטל מראמר ליה ר' אבא לר' אבא כותנתן של בית אביך ור' שלמה ולל פירשה בדברות קטנות א"כ שאמר ליה ר' אבא לר' ראש כותנתן של בית אביך הדם' ובריתה הוא ובריתא' לה על שקא דתנו כוסן דתנן בני הגר בשביל שלא תאחזו בקורה נראה שבני גרולי הוו שבתן דרוא מצוי שנאחזות הקורה באויר ונוד בהליא אצרי לקמן כל הכלים נישלין בשבת אפי' לאבני ולרבא אפי' בשני בני אדם ובסוכה בשבת עיירובין נרסי' ההיא שרוחא דהוא בי ר' פרת דהוה שקלי לה בי עשרה שדי לה אדשא ולא ידעינו מי דחקו לרבי' שלמה לפרש הפי' הזה והא דאמרי' בעיירובין בפרק חלון כי פולם הנוחי כוסדי קובעו אין ראיה מצוי לשאר כלים כי מפני שהוא מושה על הכותל לעלות בו לגג או לעליה התחתיה בו לפי שבל השעיריי כלים בשאר לקיקע הם חצוריין בכל מקום בגון חתחות שבקרקע ונגון שורה מחוברת באבירה הקשורה בשפת ובגון כסוי הקרקעות בפירקין הלקמן וה"ר שלמה בתב בשבת עיירובין אע"פ שאמרו בוחרו קובעו הלם לשקע הכותל אבל לא נאמר דש לם לטלטל הא הנגא מלא מים להשקות לבהמה משקה אדמיה ראם בשביל ישראל אסור הם מרבותינו חכמי איצה והחכמי נרבונא כתו כן שאמרו ריקא לאשות לבהמה שאלמלא מלוי הבריה לא היה ישראל יכול להשקותן לבהמה אבל לשתות אחריו מותר שהרי אדם משמש ומורה לבור מפפא ובולת ואפי' בלא מלוי הבריה הוא יכול לשתות ומשהבלם הלא אמרו מעשי בלוחי ואע"פ שעשית הכותי מלאת עצמו משבאל ישראל אין חוששין לבך ולכן ליקוט עשבים כיון דאוקמינא דקאי לה בשמה ואולא לא היה ישראל יכול לעשות זה בחמור בעשבים שרוי פשוטין לבאן

ולבאן

דבריו

מלהמת ה'

מסמת לתחר ולא שסקלו חכמים בכתבי הקדש לבטל ליכי שאינו מקבלם אחר"ם מסו' חבר שקוף לב ה' ולאי לא' ה' בלא לאו שאינו מקבלם לדברי כולם חבור מסות קרוב לקולת ראו' הרמב' ומסבקינו לר' ח נסמת וכדאמרי ב ס נמי לקולת ול"ג סבר פרישם של שוישם ושיקרא כלבי שאחור רב חסדא שנב ה' ויכוח ושם לחיים זכר לחיים מקבלם ובדאוקמו לבלבת דר ח ידעי בתחיית לבלבת לא שלו לתחוקי סבר קורם חלת לעמה לעמה הבוקר מסות לרשת ר' ח בסבי לחיים הנסוקה ובן ברכה ולדברי ר' יסודי פשום הבי לקבלינן לרבנן ביכל לקובו יודע הרבי ומסבקין ובא בשבתינו בדברי אבל ראחר בשלם ולא לחר ולא מבו ומבו הבקבלם בלבת לקובו ספר קורם חבים מסות בלבת חבי לריח לחד בקבוב בן מוקר ובן בקבירת נמי נחי בלא בלי בלבל נוכל בסרים בלבת חבי לבדר בלבת כ"ם ם ם מסלקין לחבי שאינו מסות. הם לח מסלקין חבי לחבר חת"כ מעשרבת ובינו דקבקבי ריסת מבו מבלבת חבי הם בסבין שלחבי דבר ביאור הם שלא לבקר בלבת מסות הבלבת בן בקבירת הם הבן בן לבר ח בלבינו מבלבם דיקה הלבם בדברי הבינו בסבין בן ר' יסודי הם בלבת חבים בדברי הבינו בלבת בן לו מבר לא בר"ם ובן' עד ובסי' ע"ז ל בקב בבלבות ובו' בד בדברי הבינו בסבין בן ר' יסודי הם בלבת חבים בדברי הבינו בלבת בן לו מבר לא בר"ם ובן' עד ובסי' ע"ז ל בקב בבלבות ובו' ומבוקר בנא' לחן בדלו לבקבו בן : אמר בסובקב חבלי נבו אחרת בנדבנים בן לבל בר"ם ובקר שבל

מחריך ריש' אם היה רחוק מן הכותל מחרכו הוא נעמוד: פרי סילקא לשון קרומים מתחך: מלאחי ניצי מבקעין עצים לנסל: מלקיה לאוקמי מניח את האור בעצים דקים וכל הני רבנן בעידי ערבי שבת בנפשייהו משום דלמרי בדים ס' כאים מקדם דקיום מלוה בחדש עצמו עפי בדיף מנשלוחו: מנחף ומיגל מבקף ומנקיף לערב בת ומנכנס להניח תמיד משלוחו כלי תשמיש ומנדני חופם בחדש שבת לבניתו ומרחה לכל שמוש השמש עליו ומחרך לכבדו לעורה ולהרבות בשמנו: נמה הם זוכים לשטר גמול בזה: לה הארץ ומלואה נתן אנו רשאין ליהנות על שנגרך שמו בברכת הלהם והאור נתן לבני אדם על ידי מקנתו נהנינו בטובה: ובכרתו תבנה קת מבר' לאי בי"ם הא כתיב בי' מבוכר: להקדיש זמן משודה שבת מומן שעודה הול והוא כבודו: לאחר והוא כבודו מיהא קאמר לאכיל: בתאי ניסניה בתאי נשנמו מאחר ימים: אי רגילתו לאקדומי שעודקנם בהול לאחרו: רב ששת בני נהוד הו' ואיתו רוח' מת אתילה וכשהי' דורש בשב' מושיב התלמידים במקום שמבוא המה לעת הלוב כדי שיעלעברו ויתהרו לקו': דמעי טול' כדי שיעלעבו: ר' ירמי כשהיה רוחה בת"ח מתחילה ובשהיה מדברים בתורה מחזר אחריהם ואומ' להם בשעוקת מיניהו לכו והתעסקו בכבוד שבת ולא תתלוניה לבטל תענוגיו: ויכלו ה"נה והה שמסיר נשבתו של מקו': לנוח ושולחן ערוך בת"ר נעל התו"ל לתפיל נב

דתמרי בפ"פ (ל"ד ק) ושון שלון מגיחין לת השולחן לת"ב קידשו כתם מיירי להניחו אצל המעות שמוכנין שם אבל צריך הוא לחיות ערוך במקומו דרוך ממקום הקדוש ולת"כ מגיחו ומיהו לוקח שלבם שיהיו קנעים ונוחים לעלשלן אבל שלנו דנהולגם הם ויש שהיה שורה מרוגה נשבתו עוב לנו להניחה מקמי קדושת כדי שלא יהיה בשבת בין קדוש לשעור ל"ל לין קדו"ל לת

קנ

במקום שעורה עד בתן:

ישרר תדם שולחנו בערב שבת ליל שבת ולמוצאי שבת נמי כבוד שבת לנוהו ביניתו דרך המלך ביניתו את המעין המלון לת המין

המין

ריש"י

מחריך ריש' לת היה שם ריחם בשם' לחרוך מחרכו הוא בעצמותפרי' לשון פרומי' מחך' מעלאחי ניצי מבקע' עצי' מלקיה לקוחי מניח לת האור בעצים דקי': מנחף ומיגל מבקף ומנקיף לערב יולא ומנכנס תמי' בשבת משלוחו ומנני' כלי תשמי' ומנדני חופם ומנכרים בהלם ומחרך לכבד בשבת לעורה ולהרבות בשמנו: לה הארץ ומלואה נתן אנו רשאי' ליהנות על שנגרך שמו בברכת הלהם: והאורן נתן לבני אדם ע"י מקנתו ונהנינו בטובה זאת: ברוך ה' יום יום ויום מבין כל יום רק לאוקמו יו' ויום בטת בה לומן לו לבת הבור' ברכו' ולקר' ה' מכובד מדבתי' וקרוא לבת בטוב מכלל לבקדוש ה' לשו שבת קאמר: ובכרתו תבנה מהבר דלי ביום הכיפורי' הא כתי' מכובד: להקדיש זמן שעודה שבת לומן שעוד' חול וזה כבודו: לאחר וזה כבודו שיקלוה יוקר לאחר: בתאי נשנייה בתה נשנמו מאחר ימים: הי' רגילתו לאקדומי זמן שעודה שלבם בבקר: רב ששת שני נהור היה ולתו רוחה בת התחילה ובשהיה דורש בשבת מושיב ההלמידי' במקו' שהגיע המה לם לבת הבור' כדי שיעלעברו ויתהרו לקום: דמעי טולא כדי שיעלעבו: חי' מלתי' סייח מהר: לחוני ונני בשהיה רוחה לוחה ונחות מדברים מדברי שבתורה קורה היה מחזר אחריהם ולת' לבת בתעון' מינהו לבו והתעסקו בטת' בת ולת הלעוהו לבטל הענוגין: ויכלו הקב"ה והו המסבר בשבת המקום ובשבת של שבת: יסד' לתם שולחנו בע"ש בליל שבת ובמוצאי שבת נמי כבוד שבת הוא לוקח ביניתו דרך כבוד בבני אדם המלך ביניתו את המעין הבור:

המין

רש"י

כחריך ריש' אם היה בת בשם לחרוך מחרכו הוא בעצמותפרי' לשון פרומי' מחך' מעלאחי ניצי מבק' עצי' מלקיה לקוחי מניח לת האור בעצים דקי': מנחף ומיגל מבקף ומנקיף לערב יולא ומנכנס תמי' בשבת משלוחו ומנני' כלי תשמי' ומנדני חופם ומנכרים בהלם ומחרך לכבד בשבת לעורה ולהרבות בשמנו: לה הארץ ומלואה נתן אנו רשאי' ליהנות על שנגרך שמו בברכת הלהם: והאורן נתן לבני אדם ע"י מקנתו ונהנינו בטובה זאת: ברוך ה' יום יום ויום מבין כל יום רק לאוקמו יו' ויום בטת בה לומן לו לבת הבור' ברכו' ולקר' ה' מכובד מדבתי' וקרוא לבת בטוב מכלל לבקדוש ה' לשו שבת קאמר: ובכרתו תבנה מהבר דלי ביום הכיפורי' הא כתי' מכובד: להקדיש זמן שעודה שבת לומן שעוד' חול וזה כבודו: לאחר וזה כבודו שיקלוה יוקר לאחר: בתאי נשנייה בתה נשנמו מאחר ימים: הי' רגילתו לאקדומי זמן שעודה שלבם בבקר: רב ששת שני נהור היה ולתו רוחה בת התחילה ובשהיה דורש בשבת מושיב ההלמידי' במקו' שהגיע המה לם לבת הבור' כדי שיעלעברו ויתהרו לקום: דמעי טולא כדי שיעלעבו: חי' מלתי' סייח מהר: לחוני ונני בשהיה רוחה לוחה ונחות מדברים מדברי שבתורה קורה היה מחזר אחריהם ולת' לבת בתעון' מינהו לבו והתעסקו בטת' בת ולת הלעוהו לבטל הענוגין: ויכלו הקב"ה והו המסבר בשבת המקום ובשבת של שבת: יסד' לתם שולחנו בע"ש בליל שבת ובמוצאי שבת נמי כבוד שבת הוא לוקח ביניתו דרך כבוד בבני אדם המלך ביניתו את המעין הבור:

המין

כחריך ריש' רבא מלח שיבוטא רב רת' מדליק שרגא רב פפא גדיל פתילתא: רב חסד' פרים סילקא רבה ורב יוסף מצלחי ציבי ר' זיר' מצתת צרעתי: רב נחמן בר יצחק מכתף ועייל מכתף ונפיק אמר אילו מקלעי לי ר' אבי' ור' אסי' לא מכתיפנא ועיילנא קמייהו רבי אמי ור' אסי' הוו מכתפי ועיילי מכתפי ונפקי אמרי אילו מיקלע גבן ר' יוחנן מי לא מכתיפנא קמיה בעא מיניה ר' מר' ישמעא' בר' יוסי עשירים שבא' ב' במה הם זוכין א"ל בשביל שמעשרין דכתי' עש' תעש' עשר בשביל שתתעשר עשירי' שבבל במה הן זוכין בשביל שמכבדין את התורה ושבשאר ארצות במה הם זוכין בשביל שמכבדין את השבת א"ר חייא בר אבא פעם אח' נתארחתי אצל בעל הבית אחד בלודקיא והביאו לפניו שולחן של זהב משוי ששה עש' בני אר' ושש' עשר שלשלאות של כסף קבועות בו וקערו' וקיתניניו וכוסו' וצלוחיו' קבועו' בו ועליו כל מיני מאכל וכל מיני מגדי' בשהין מנידין אות' אומרי' לה' הארץ ומלואה ובשהן מסלקי' אותה אומרי' השמים שמי לה' והארץ נתן לבני האד' אמרתי לו בני במה זכית לכך אמר לי קצב הייתי וכל ברמה נאה שמצאתי אמרתי זו לכבוד שבת אמרתי לו בני אשריך וברוך המקו' שזיכך לכך: נרסינן בפ' יום טוב שחל להיו' ערב שבת תאני רב תחליפא אביה דרבנאי חיזא' ואמרי לה אחיה דרבנאי חיזא' כל "מזונותיו" של אדם קצובין לו מראש השנה ועד ר"ה חוץ מהוצאו' שבתות וימים טובים והוצאת בניו לתלמוד תורה שאם היסף מוסיפין לו ואם פיחת פיחתין לו: תניא אמרו על שמאי הזקן שכל ימיו היה אוכל בכבוד שבת מצא ברמה נאה אמר זו לשבת למחר מצא אחרת נאה הניחה מניח את השניי ואוכל את הראשונ' אבל הלל הזקן מדה אחרת היתה בו שכל מעשיו היו לשם שמים ואומ' ברוך ה' יום יום תני נמי הכי שמאי אומר כחד בשביך לשבתיך הלל אומר ברוך ה' יום יום: א"ל ריש גלותא לרב המנונא מאי דכתיב ולקדוש ה' מכובד א"ל זה יום הכפורים שאין בו לא אכילה ולא שתיה אמרה תורה כבדתו בבסות נקייה וכבדתו ר' אמר להקדים ושמוא אמ' לאחר: אמרו ליה דבי ר' יאנאי לרב פפא כגון אנן דשכיח לן בכל יומא ויומא בשרא והמרא במאי נייקרניה אמר להו נישנייה אי רגילתי לאקדומי אחריתי ואי רגילתי לאחורי אקדימו רב ששת בקייטא מותיב להו רבנן היכא דמטי שימש בסיתו מותיב להו היכא דמטי טילא כי היכי דלוקמן הייא: ר' זירא הוה מהדרו אזגי דרבנן ואמר להו במטתא מינייכו דלא תחלוניה: אמר רב ואיתימא ריב"ל אפי' יחיד המתפלל בערב שבת צריך לומר ויכולו דאמר רב המנונא כל האומר ויכולו כשהיא מתפלל מעלה עליו הכתוב כאו' נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית שנ' ויכולו אל תיקרי ויכולו א"א ויכלו: אמר רב חסדא אמר מר עוקבא המתפלל בערב שבת ואומר ויכולו שני מלאכי השרת המלוי לו לאדם מניחין את ידיהם ער ראשו ואומרין לו וסר עונך וחטאתך תכופר: תניא ר' יוסי בר יהודה אומר שני מלאכי השר' מלוין לו לאדם בערב שבת מבית הכנסת ליתו אחד טוב ואחד רע וכשבא ליתי ומצא נר דולק ושלחן ערוך ומטה מוצעת מלאך טוב אומר יהי רצון שיהיה לשבת אחרת כך ומלאך רע אומר בעל כרחי אמן ואם לאו מלאך רע אומר יהי רצון שיהיה לשבת אחר' כך ומלאך טוב אומ' בעל כרחי אמן: א"ר אליעזר לעולם יסדר אדם שולחנו בערב שבת מבית הכנסת שאינו צריך אא לכזית: א"ר חנינ' לעולם יסדר אדם שולחנו למוצאי שבת אע"פ שאינו צריך אא לכזית:

המין

בר מצות

מדה אחרת היתה בו שכל מעשיו היו לשם שמים ואומ' ברוך ה' יום יום תני נמי הכי שמאי אומר כחד בשביך לשבתיך הלל אומר ברוך ה' יום יום: א"ל ריש גלותא לרב המנונא מאי דכתיב ולקדוש ה' מכובד א"ל זה יום הכפורים שאין בו לא אכילה ולא שתיה אמרה תורה כבדתו בבסות נקייה וכבדתו ר' אמר להקדים ושמוא אמ' לאחר: אמרו ליה דבי ר' יאנאי לרב פפא כגון אנן דשכיח לן בכל יומא ויומא בשרא והמרא במאי נייקרניה אמר להו נישנייה אי רגילתי לאקדומי אחריתי ואי רגילתי לאחורי אקדימו רב ששת בקייטא מותיב להו רבנן היכא דמטי שימש בסיתו מותיב להו היכא דמטי טילא כי היכי דלוקמן הייא: ר' זירא הוה מהדרו אזגי דרבנן ואמר להו במטתא מינייכו דלא תחלוניה: אמר רב ואיתימא ריב"ל אפי' יחיד המתפלל בערב שבת צריך לומר ויכולו דאמר רב המנונא כל האומר ויכולו כשהיא מתפלל מעלה עליו הכתוב כאו' נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית שנ' ויכולו אל תיקרי ויכולו א"א ויכלו: אמר רב חסדא אמר מר עוקבא המתפלל בערב שבת ואומר ויכולו שני מלאכי השרת המלוי לו לאדם מניחין את ידיהם ער ראשו ואומרין לו וסר עונך וחטאתך תכופר: תניא ר' יוסי בר יהודה אומר שני מלאכי השר' מלוין לו לאדם בערב שבת מבית הכנסת ליתו אחד טוב ואחד רע וכשבא ליתי ומצא נר דולק ושלחן ערוך ומטה מוצעת מלאך טוב אומר יהי רצון שיהיה לשבת אחרת כך ומלאך רע אומר בעל כרחי אמן ואם לאו מלאך רע אומר יהי רצון שיהיה לשבת אחר' כך ומלאך טוב אומ' בעל כרחי אמן: א"ר אליעזר לעולם יסדר אדם שולחנו בערב שבת מבית הכנסת שאינו צריך אא לכזית: א"ר חנינ' לעולם יסדר אדם שולחנו למוצאי שבת אע"פ שאינו צריך אא לכזית:

המין

חמין במוצאי שבת מלונמא פת חמה במוצאי שבת מלונמא ר' אבהו הוו עבדין ליה עינגא תולת' באפוקי שבתא הוה אביל מניה כוליית' כי גדל אבימי ברי' א"ל לאבוה למה לדלאפהודי כולי האי נישבוק עד מעלי שבתא שבקי ואתא אריא ואכליה: אמר רב יהוד' בריה דרב שמוא בר שילת משמיה דרב אין הדליקה מצויה אא בבית שיש בה חלול שב' שנא' ואם לא תשמעו לקדש את יום השב' ולבלתי שאת משא והצתי אש בשעריה ואכלה ארמנות ירושלים ולא תכבה מאי ולא תכבה רב נחמן אמר בשעה שאין בני אדם מצויין לכבותה: מתני' מצילין מסל מלא כברות בשבת ואע"פ שיש בו מאה סעודות ועיגול של דבילה וחבית של יין ואומר לחבירו באו ויהצילו לכם ואם היו פקחין עושין עמו השבון אחר השבת להיכן מצילין אותו לחצר המעורבת בן בתירא אומר אף לשאינה מעורב': גמ' מצילין סל מלא כברו' והא תנא רישא של שלש סעודות ותו לא אמר רב הונא לא קשיא כאן בבא להציל כאן בבא לקפל פירוש להציל בכלי אח' לקפל בשנים ושלשה כלים רבי אבא ברבי זבדא אמר רב אידי ואידי בבא לקפל ולא קשיא כאן לאותה חצר כאן לחצר אחרת והלכתא כרב הונא בעי רב הונא בריה דרב יהושע פירש טליתו וקיפל והניח וקיפל ודני' מאי כבא להציל דמי' או כבא לקפל דמי מדאמר רבא אטעיי' רב שזבי לרב חסד ודרש ובלבד שלא יביא כלי מחזק יותר מג' סעודות ש"מ כבא להציל דמי ושפי דמי: א"ל רב נחמן בר יצחק לרב' מאי טעות א"ל דתנן ובלבד שלא יביא כלי אח' ויקלוט כלי אח' ויצרף כלי אח' הוא דלא אבל בהדהוא מנא כמה דבעי מציל: ואומר לאחרים כיאו והצילו לכם וכו': השבון מאי עיבדתיה ניכרו ליה כדהפקירא קא זבינא אמר רבא הכא בירא שמים עסקי' דלא ניהא ליה דליתהני מאחרי' ובהנם נמי לא ניהא ליה דליטר' הו"ק אם היו פקחי' דידעי דכי האי גונא לאו שכר שבת הוא עושין עמו השבון לאחר השבת: מתני' ולשם הוא מוציא כל כלי תשמישו ולובש כל מה שהו' יכול ולעטף ר' יוסי אומר' יכול לעטף ר' יוסי אומר' ח כלים

והוזר

מדברי רש"י ז"ל נראה דדוקא כשבאו מן שבתו מה שבתו כלים לתוך כלי אחר מותר הוא עשרי אבל נמוקי כלים הרבה אף ע"פ שכן מקופלין בתוך כלי אחר בשבת לא יטלנו: חשבון מאי עבידתיה מבקרא לא שייכי מתם אחר דאינו מבקרא ולא נחתי ליה לאחרי אחרינו אחרינו הבקרא דיעלא לשלא נראנו הבקרא פקחין לאחר בדין קאמר לישלו לא הרחוי לכם כן יעבכו אם הכל הוה ליה לאחרי אלא כבי קאמר הני ידאי שמים לו פקחין הן לעלמן דהא אמר להן בוא והצילו לכם כלומר לעמכם ואין צריך לכך

מתני' מצילין מן המבוי לתוך המבוי ומן המבוי לתוך המבוי ומן המבוי לתוך הרשות ומן הרשות לתוך המבוי ומן הרשות לתוך הרשות ומן הרשות לתוך הרשות ומן הרשות לתוך המבוי ומן המבוי לתוך הרשות ומן הרשות לתוך המבוי ומן המבוי לתוך המבוי ומן המבוי לתוך הרשות ומן הרשות לתוך הרשות ומן הרשות

רבינו נסים כל כתבי פרק ששה עשר

ר מנות

ר"ש"י

מתני׳ כופין קערה של חרס: ע"ג נר ובלבד שלא יכבה ופע"פ שנטל כלי להניל קורה שאינה ניטלת בשבת הא לוקחיכנא מינה בפ' כירה (ד' מב) לר' יצחק דאמ' אין [כלי] ניטל אלא להבר הניטל ושניה בצריך למקומו: מעשה בא כפיים כלי על עקרב: בערב מקוה: ומשם אני לו מחשלת מ"מ פ' מ' פ"ג מאי דתנא בגולה לתרגולין: גמ' אוקימנא בגולה לתרגולין בצואה של תרנגולין בהן ובחצר אחר אבל צואה של תרנגולין ושל בני אדם ובאות חצר מותר לכבדה ולהוציאה לבית הכסא דגרף של רעי מטלטלינן ליה ומפקינן ליה: °חמשה נהרגין בשבת ואלו הן זבוב שבמצרי וצרעה שבנינוה ועקרב שבהדיי ונחש שבארץ ישראל וכלב שוטה בכל מקום ושאר כל המזיקין אם היו רצין אחריו מותר להרגן לדברי הכל: תנו רבנן נזדמנו לו נחשים ועקרבים בשב' והרגן בידוע שנזדמנו לו להרגן לא הרגן בידוע שנזדמנו לו להרגו ונעשה לו נס מן השמים אמר עולא ואיתימא רבה בר רב חנא בנישופין בו אמר רב יהודה רוק דורסו לפי תימו אמ' רב ששת נחש דורסו לפי תומו אמר רב קטינא עקרב דורסו לפי תימו אבא בר מרתא דהוא אב' בר מניומי היו מסקי ליה זוזי בריש גלותא אתו קא מצערי ליה הוה שדי רוקא קמיה אמר להו ריש גלותא אירתו מאנ' סחיפי עליהו אמר להו לא צרכיתו דרבי אמר רב יהודה רוק דורסו לפי תימו אמר להו צורבא מרבנן הוא שבקוה אמר רבי אבא בר כהנא א"ר יוחנן כ° פמוטות של בית רבי מותר לטלטלן בשבת אמר ליה ר' זירא בניטלין ביד אחת או בשתי ידיו אמר ליה כאותן של בית אביך ואמר ר' אבא בר כהנא א"ר יוחנן קרונות של בית רבי מותר לטלטלן בשבת אמר ליה ר' זירא בניטלין באדם אחד או בשני בני אדם אמר ליה כאותן של בית אביך: מתני' נברי שהדליק את °הנר משתמש לאורו ישראל ואם בשביל ישראל אסור: מילא

ריש״י

מתני׳ כופין °קערה על גבי הנר בשביל שלא תאחזו בקורה ועל ציאה של קטן ועל עקרב שלא תשוך אמר רבי יהודה מעשה בא לפני רבן יוחנן בן זכאי בערב ואמר חושש אני לו מחטאת: גמ׳ ועל צואה של קטן אוקימנא בצואה של תרנגולין בשביל הקטן שלא יזוק בהן ובחצר אחר אבל צואה של תרנגולין ושל בני אדם ובאות חצר מותר לכבדה ולהוציאה לבית הכסא דגרף של רעי מטלטלינן ליה ומפקינן ליה: °חמשה נהרגין בשבת ואלו הן זבוב שבמצרי וצרעה שבנינוה ועקרב שבהדיי ונחש שבארץ ישראל וכלב שוטה בכל מקום ושאר כל המזיקין אם היו רצין אחריו מותר להרגן לדברי הכל: תנו רבנן נזדמנו לו נחשים ועקרבים בשב׳ והרגן בידוע שנזדמנו לו להרגן לא הרגן בידוע שנזדמנו לו להרגו ונעשה לו נס מן השמים אמר עולא ואיתימא רבה בר רב חנא בנישופין בו אמר רב יהודה רוק דורסו לפי תימו אמ׳ רב ששת נחש דורסו לפי תומו אמר רב קטינא עקרב דורסו לפי תימו אבא בר מרתא דהוא אב׳ בר מניומי היו מסקי ליה זוזי בריש גלותא אתו קא מצערי ליה הוה שדי רוקא קמיה אמר להו ריש גלותא אירתו מאנ׳ סחיפי עליהו אמר להו לא צרכיתו דרבי אמר רב יהודה רוק דורסו לפי תימו אמר להו צורבא מרבנן הוא שבקוה אמר רבי אבא בר כהנא א״ר יוחנן כ° פמוטות של בית רבי מותר לטלטלן בשבת אמר ליה ר׳ זירא בניטלין ביד אחת או בשתי ידיו אמר ליה כאותן של בית אביך ואמר ר׳אבא בר כהנא א״ר יוחנן קרונות של בית רבי מותר לטלטלן בשבת אמר ליה ר׳ זירא בניטלין באדם אחד או בשני בני אדם אמר ליה כאותן של בית אביך: מתני׳ נברי שהדליק את °הנר משתמש לאורו ישראל ואם בשביל ישראל אסור: מילא

לגמרא עליה מנא לה דאיתמר מי שהדליק לפי תומו אלא הכי פירושא דורסו ולפי׳ כמתכוין אלא שהוא עושה לפי תומו שמרחה עצמו כאילו אינו מכוין ובכהנים שרי וכר׳ שמעון דאמר מלאכה שאינה צריכה לגופה פטור עליה ומיהו להורמנ לסדיא אסור דבין שאין שהין מלאכה שמעון בנריאקא כל כמה דאמר לשמוי בהרינהו מסגינן: וגמצא פסקן של דברי׳ דכל המזיקין ברגלין אחריו נהרגין בשבת ולפי׳ אין נהרגין להדיא אלא דורסן לפי תומו ומיהו מצטע דקי״ל כרבי שמעון מלאכה שאינה צריכה לגופה דהאי מה עבד אמאי אסור דבשבת ועקרב לדרום לפי תומו וכן פסק ר״ח ז״ל כר׳ שמעון בנריאקא דמלאכה שאינה צריכה לגופה ובכל שאר המזיקין שאינן רצין אין נהרגין להדיא אלא דורסן לפי תומו ומיהו מצטע דקי״ל כרבי שמעון מלאכה שאינה צריכה לגופה דהאי מה עבד אמאי אסור דבשבת ועקרב לדרום לפי תומו וכן פסק ר״ח ז״ל כר׳ שמעון בנריאקא דמלאכה שאינה צריכה לגופה ובכל שאר המזיקין שאינן רצין אין נהרגין להדיא אלא דורסן לפי תומו ומיהו מצטע דקי״ל כרבי שמעון בנריאקא דמ

רבינו נסים כל כתבי פרק ששה עשר

מילא מים להשקות לבהמתו משקה אחריו ישראל ואם בשביל ישראל אסור עשרה כבש לירד בו ירד אחריו ישראל ואם בשביל ישראל אסור מעשה ברבן גמליאל וזקנים שהיו באים בספינה ועשה כותי כבש לירד בו וירדו אחריו ר"ג וזקנים : גמ' תנו רבנן כותי שליקט ועשבים בשב' מאכיל אחריו ישראל ואם בשבי' ישראל אסור מילא מים להשקו' בהמתו משק' אחריו ישראל בד"א בשאין מכירו אבל במכירו אסור גזירה שמא ירבה בשבילו ודוקא מים ועשבים דחיישי' להבי אבל הדלקת הגר וכבש דליבא למיגזר שמא ירבה בשבילו דאמרי' גר לאחר גר למאה אע"פ שהוא מכירו אם עשה בשבילו מותר (א"ר חנינ' מעמיד אדם בהמתו ע"ג עשבים אע"פ שהם מחוברים ואינו עובר משו' למען ינוח שורך והמרך כראית' במכילת' יכול לא יניחנה לעקור ת"ל למען ינוח ואין זה ניח שפעמי' שבהמה רעבה אם אתה אוסר לה ואין מעמידין ע"ג מוקצה) והאי דקתני כותי שליקט עשבים בשבת מאכיל אחריו ישראל אוקימנא בדקאי לה באפ' ואזלא היא ואכלה אבל אוקומ' עלידו אסיר דהוי ליה מוקצ' ואמר רב הונא "מעמיד אדם בהמתו ע"ג עשבים בשב' אבל לא ע"ג מוקצה ואי קאים לה באפה ואזלא היא ואכלה כון המוקצה שפיר דמי ת"ר עיר "שדרין בה ישרא' וכותים והיח' בה מרחץ המרחצת בשבת אם רוב כותים מותר לרחץ במוצאי שבת מיד ואם רוב ישראל ימתין בכדי שיחמו המין וכן מחצה על מחצה כרוב ודעת' דרוב' קא מחממי ונר הדולק במסיבה אם רוב כותים מותר להשתמש לאורה ואם רוב ישרא' אסור מחצה על מחצ' אסור מאי טעמ' דאדעת' דרובא קא מדליקי שמוא' איקלע לבי אבי תורן אתא ההיא כותי וקא מדליק שרגא אהדרינו שמוא' לאפיה כון דחזא דאיתי שטרי וקרי בהו אמר אדעתא דנפשי' קא מדליק הדר אהדרינהו לאפיה בי שרגא :

רש"י

מילא מים מבור גר"ה : בכס טשין בסמיל' גדולה לירד בו מן הספינה ליבבה : שליקט עשבים בהמתו : מאכיל לאחרין ישרא' לבהמתו : מילא מים מבור גר"ה ואחרין דקתני בכולמו הוכיח הנכרי לעדך עלמו עשה : אבל מכירו הכותי גר לא' גר למאה וכיון דנכרי לגרו הדליקה ליבא למיגר דבשבילו ישרא' חפיס : מעמיד אדם את בהמתו על גבי עשבים המחוברים לרש' בשב' דליכ' למיגזר לשמא יקלום בידו ויאכול : אבל לא יעמידנו על גבי מוקצ' שמא ישול בידו ויאכל : והי קאים לה באפה שלא תכנס למקו' אחר ואזלה ואכלה והוא אינו עומד על העשבים קרוב ליה דניחוס שמא יאכול ויפול דהוס לה כמוקצין דהא אקטול מחוברין הוו : מוקר לרחון בה מיד במולאי שבת בכדי שיחמו שלא יהנה בחם שבת שהקימום לרחס בשבת וכן בכל מקם' שב' נתנו חכמי' שיעו' לחמתן לערב בכדי שיעשו וכן מחמה על מחמה כדבר אמו' לגיכ למיקם עבה למילקת לאיכ' למיתר דעיקר המליק דישרא' ואיכ' למיתר דעיקר המליק בשביל בוקים :

רש"י

מילא מים מבור גר"ה : בכס טשין בסמיל' גדולה לירד בו מן הספינה ליבבה : שליקט עשבים לבהמתו : מאכיל לאחרין ישרא' לבהמתו : מילא מים מבור גר"ה ואחרין דקתני בכולמו הוכיח הנכרי לעדך עלמו עשה : אבל מכירו הכותי גר לא' גר למאה וכיון דנכרי לגרו הדליקה ליבא למיגר דבשבילו ישרא' חפיס : מעמיד אדם את בהמתו על גבי עשבים המחוברים לרש' בשב' דליכ' למיגזר לשמא יקלום בידו ויאכול : אבל לא יעמידנו על גבי מוקצ' שמא ישול בידו ויאכל : והי קאים לה באפה שלא תכנס למקו' אחר ואזלה ואכלה והוא אינו עומד על העשבים קרוב ליה דניחוס שמא יאכול ויפול דהוס לה כמוקצין דהא אקטול מחוברין הוו : מוקר לרחון בה מיד במולאי שבת בכדי שיחמו שלא יהנה בחם שבת שהקימום לרחס בשבת וכן בכל מקם' שב' נתנו חכמי' שיעו' לחמתן לערב בכדי שיעשו וכן מחמה על מחמה כדבר אמו' לגיכ למיקם עבה למילקת לאיכ' למיתר דעיקר המליק דישרא' ואיכ' למיתר דעיקר המליק בשביל בוקים :

גרסי' בפ"ק דבכורות דף ל"ו אמרי אריסי הוא דאריסותיה קא עביד לגמרי אינשי לכי שהלוקיהן מ"מ מרוצות וסברו מוכש ואודעי הכל בסהדי דאמרינן דאריסותיה קא עביד ופרש"י ז"ל דאמרי שקבלה לחלקה לבלים ולרביע ובלין מוטלת עבודת ישראל לעשות : ומיהא שמעינן דכיון שיש לבוחי חלק בפירות הדה אע"פ שישראל נהנה בהלכות שבת ומיהו לבוחי מוחר לבוחי לדנפשיה קא עביל ולא דמי לישראל המילא אחיה הילכך סרי ולא לישראל ובוחי שקבלו שדה בשותפות בלקמן דהתם עבודת שדה לישראל כמי רמיים אבל הכא כולה לבוחי רמיא ולא לישראל כלל וכ"ש שמותר להשכיר שדהו לבוחי כגון שהבוחי מוכרו בסך ידוע דכה"ג בוחי כי קא עביד דנפשיה בשכירות שבי' סלקה ונתן דרום לבוחי קא עביד וישראל לא מקהני כלל בכבל ובחרם כתב ולשון הלמודא דנקט טעמא דאריסותי קעביד לרבוקא נקט לאמרי' בכה"נ ובגוב מ' שיש מ' מרחק דאינו שוכר סרי ועוד שאו היה הארוסות אסור אף בשכירות היה אסור דאדרבא כשם נוטלים לבוחי לאריסי קיימא ובאריסות הלו ולא ולאחיה הלא שכירו לאחר בשכר או לרחמי' בדבר ידוע ז"ל שוכר המוכר כל הרוחות כ"ש דשכירות כי אלו גונא סרי . ואיכא דאמרי דלענין הבנלנו כגון שקבל עליו בקבלנו אחין מלאכות כגון נקרקע בל שם ישראל אבל הכוחי לעשו' כל מלאכ' שדהו של ישראל בדבר ידוע מוחר לישראל מיניהו לעשו' מלאכה בשבת' ומים עובים לוכיח מאן דסרי דכיון לאמרינן דאריסו' דסרי מצו' לבוחי אדשיתי' דנפשיה קעביד כ"ש בקבלנות אלא מיקהני ישראל בעל לאכ' שבת בלל ודעות הא מילתא להיות לאמרי' כפ' מי שהקדיל ל"ח) הארוסין והחכירין והקבלנין הרי אין יכולו כלומר דאינ' אסור בעשיית מלאכה הבלנין שלו עוסין דמלאכה דידהו חשיבא אבל יש מי שאומר דקבל' כי אלו גונא אסור אלא דמי לאדם לכיון דאדם חולה בפירות מחזי להו לאינשי כשכיר יום ואינו דאמרינן הכם בפרק מי שהבך מקבלי קבולת בתוך הבחום אסור אין לבחום מוחר ואע"פ שיש מי שפירש בלבל עיקר פירושה בשבת אלא אלמא הבלנות אסור בשבת וכן דעת הרמב"ם ז"ל שבתב בפ"ו מהלכות שבת לפיכך הפוסק עם הבוחי לבנו"ל חלרו לו בוחלו לו לקוחי לה שדהו וכו' אם הים' המלאכ' בנדיבה אובתוך הבחום אסור לפניהם לעשות בשבת ובהיות דהאריסין והחכירין והקבלנין לא קשיא דהתם כיון שהקבלנין לא היה להם לחוס שיארע לו אבל משום פסידא דידהו ארו רבנן מה שאין כן בשבת אבל יש מי שדהה ואמר דכי אמרינן מקבלי קבולת בתוך הבחום אסור הקם בקבולה בגין לפי שדרכן של בני אדם לעשות בשכירות יום אבל בשדה דרכן של בני אדם לעשות בקבלנות ועוד שהראשון יכלו באריסות ודברי הרב רבינו משה בר שיימון ז"ל נראין לי עיקר ומיהו קבולת בלים שהוא נעשית בלבנה בתוך הבית אדי לא משום מראית העין ומיהו דקתן לעיל בפרק קמא בגני עירות לעבדן וכלים לבוחם וכולן ב"ה מקיירין עם הבתם ובקבלה שם בם"ד : ולענין פורני וריחים אי הוו בשדה ובדו אם בחרתן ואסירי הרב בעל המגיבה ז"ל בתב דבשדה ניבהו ובשם רבינו הלוי נאון ז"ל בתבו מבוון שהבשירה בנים הרבה ובקבלם מוחר וכן נבהו הבר בבבל ובראה שבנינולא הוה הבל בתנהב המדינה : וישראל ובוחי שלקבו מרחק בשותפות ובוחי מהמתו בשבת בבבל חלבו ובוחן מחבלים מה שמשבחר בו לישראל ובעמי הבול שנהם נראה לי דאדי לישראל ליקח מה שנשחבר המרחק בשבת בהבלבת אחר הימים והאחרבי בדבר זה ובילחרבו אותו בפרק קמא דע"ז בם"ד : הנהו מוריבי ובדבי גמות ופרדסי' בקיע בשבתא לחרוס ולזרוע ולקבור : שקבלו שדה באריסות מבעל הבית משקבלו מסר נהול ויבח של מחריסה לבוחלי עלמא אסירי בטלטול בדאיבא לבמן הבלים הבישלין בשבת והבי פי' בל הבלים שהן מישלין בשבת אף בלאוחיסים של מוחם שיש להם לבוחה מישלין עמהן ולפי זה הן לרבינו גם בן לומר דלא גרסינן ולבוחיהן בו"ו בלא שיבא בהר מרבם ות"ו בלל : ואין נרבך לבך הסיר גרסינן בל הבלים מישלין בשבת דבינו בקתני ולבוחיהן עמהן שבר אשמע דלא מיירי אלא בבלים העשויים להלביע בהן שלמלבתן לבהר ובעיבר הבוחים דבבא מבשם מרוחא דלבוחה הוא ובך מעין דברי רש"י ז"ל שבתב בלשון זה בל הבלים שיש להם דלבוחה בגון שדה הינבה ומבגל מישלין בשבת ואינן דומין לבלבוחה הבית לפי שדלבוחה הבית אינן מן המוכן לשלטל שאינן בלי אבל אלו הוו בלי על גבי הבינם : גמ' ואע"פ שבהפרקו בשבת ולא מיבעיא בחול בתב רש"י דק"ס דאע"פ שבהפרקו אשבת דהבן בריאה קאי ומשמע אע"פ שבהפרקו היום מוחרין ולא מיבעיא שבהפרקו מאתם ות"ה אלבינו אדרבה מאי אע"פ שיבך לפיבתי הבא הוא ולאי בהפרקו בשבת אינבא לבימר משום דבי קדיש יומא הוא מוכנין לשלטל אבל אבינן ולפי זה בראה אלא גרים רש"י ז"ל שאע"פ שבהפרקו בשבת אלא [אע"פ שבהפרקו] הבי קאמר וכו' ואע"פ אלו אדבוקא דבהפרקו בשבת אלא אלא אדבוקא דבהפרקו או בחול או בשבת ולא מבעי' בבלא בהפרקו : ומקשו הבא דמיבא משמע דאעפי אינא לבעבי בשבי בלים שבשבו בשבת מבשבו מערב שבת ואלו לקבן בשבי בלים שבשבו שבת שבו עפי

מבשבו

רש"י

ר"ל לא יבשר וכו' אבל שדהו שדי בשבר הינא דליבא לבייבם לחביי' קרקע בגון בבא"ל ולא"ם שהו' בקר' בל שמו לא אבינן לה דליבו הלי שלוחו אלא אמרינן אריסותי' הוא דקבל בלה לבלים ולרביע ובלין מוטל לעשות : מוריקא זורבי גיבות בדבוס : נקיט בשבתא לחרוס לזרוע ולקבר : שקבלו שדה באריסו' מב"ה ומוסם שקבלו' מוטל בל שנשם לעשות ביחד : לא יאמר ישראל לבוחי שלו אלא אלבן בשבת לבי שבעשה שלוחו בל אלי המוטל עלין : ואם הבנו מבחילה בוחם שהעלה בלין מוחר לא בבינ ישראל עבודה דשב'ואין הבוחי שלוחו אם בלו לחשבון לאו אלהבו אלי אלא מילבא בלבי בנשים בלומר אם הבלה אם ועם' שאם שבעל הבוחי בשבת ישראל חול ולא לעוסו ישראל ובלו לחשבון אחר ובן לומר בחם יומי שבת נטלת ולטול בבבבה יומי בחול אסור דאבר שבת הוא מוטל דבלי לבוחי שלוחו הוא :

סליקו להו כל כתבי

כל הכלים ניטלין בשבת ודלתותיהן עמהן בשבת ואין דומין לדלתות הבית לפי שאינו כן המוכן : גמ' אע"פ שנתפרקו בשבת ולא מיבעיא נתפרקו בחול אדרבה

גרסינן בע"א תניא רבן שמעון בן גמליאל אומ' לא ישבור אדם מרחצאו לבותי מפני שהיא נקראת על שמו ובותי זה עושה בו מלאכה בשבתות ויבים טובים אבל שדהו לבותי שרי דאמרי אריסותיה הוא דקא עביד מרחץ נמי אריסות' קא עביד אריסות' לבר מרחץ לא עבדי אינשי הנהו מוריקי דבותי נקיט בשבת' וישראל נקיט בחד בשבתא אתו לקבייה דרב שרא להו רבא אותיביה רבינ' לרבא ישראל ובותי ישקבלו שדה בשותפו' לא יאמ' ישרא' לבותי טול אתה חלקך בשב' ואני חלקי בחול ואם רתנו מעיקר' מותר ואם באו להשבון אסור אכסיף רבא לסוף איגלאי מילת' דרתנו מעיקר' הוה :

סליקו להו כל כתבי

כל הכלים ניטלין בשבת ודלתותיהן עמהן אף ע"פ שנתפרקו בשבת ואין דומין לדלתות הבית לפי שאינו כן המוכן : גמ' אע"פ שנתפרקו בשבת ולא מיבעיא נתפרקו בחול

סליקו להו כל כתבי

כל הכלים ניטלין בשבת כתבו בתוספות דלא גרסינן בל הבלים ניטלין דאי הבי מאמע שאין שם בלי אסור בטלטול ואיבא דאיבא מסר בחול ויבח של מחריסה לבוחלי עלמא אסירי בטלטול בדאיבא לבמן הבלים הבישלין בשבת והבי פי' בל הבלים שהן מישלין בשבת אף לבוחיהם של מוחם שיש להם לבוחה מישלין עמהן ולפי זה הן לרבינו גם בן לומר דלא גרסינן ולבוחיהן בו"ו אלא בבלים העשויים להלביע בהן שלמלבתן לבהר ובעיבר הבוחים דבבא מבשם מרוחא דלבוחה הוא ובך מעין דברי רש"י ז"ל שבתב בלשון זה בל הבלים שיש להם דלבוחה בגון שדה הינבה ומבגל מישלין בשבת ואינן דומין לבלבוחה הבית אינן מן המוכן לשלטל שאינן בלי אבל אלו הוו בלי על גבי הבינם : גמ' ואע"פ שבהפרקו בשבת ולא מיבעיא בחול בתב רש"י דק"ס דאע"פ שבהפרקו אשבת דהבן בריאה קאי ומשמע אע"פ שבהפרקו היום מוחרין ולא מיבעיא שבהפרקו מאתם ות"ה אלבינו אדרבה מאי אע"פ שיבך לפיבתי הבא הוא ולאי בהפרקו בשבת אינבא לבימר משום דבי קדיש יומא הוא מוכנין לשלטל אבל אבינן ולפי זה בראה אלא גרים רש"י ז"ל שאע"פ שבהפרקו בשבת אלא [אע"פ שבהפרקו] הבי קאמר וכו' ואע"פ אלו אדבוקא דבהפרקו בשבת אלא אלא אדבוקא דבהפרקו או בחול או בשבת ולא מבעי' בבלא בהפרקו : ומקשו הבא דמיבא משמע דאעפי אינא לבעבי בשבי בלים שבשבו בשבת מבשבו מערב שבת ואלו לקבן בשבי בלים שבשבו שבת שבו עפי

מבשבו

רבינו נסים כל הכלים פרק שבעה עשר

מ מ"ש כב"ל מה"ס סמ"ג לאחין ס"ס בתקו דהתוקע בחיי מ"ש בתוס' דהרמ"ם בתקו דתרוע מטוס מוכח בטוס :

לשון ריא"ז

אבל לין מחזירין אותה לתקוע בשאר כשאין יתקע יתקע בתוך דרך לומנות ויש בהן ומקרים בכלים בנין בכלי ס"מ בכלי שנתפרק ואין צריך לומן בחזירתו אבל עושה כלי מתחילתו מ"ב כלי שנתפרק וצריך לומן בחזירתו כל שהחזירו לא מיקרי בנין בכלי אלא עושה כלי מקרי ומחזי' מטוס בוטה ומ"ה חיוקין לשמא יתקע דבל כה"ג מלאכה אומן הוא וכבר בתנאי זה למעלה בפ' ר"ג נה פ"ו: שור לול של תרנגולי לא ניטלין ולא מחזירין לכיון דמחוסר בחרעא לים בנין בקרק ואין בקרק והזרתו בנין ממש הו וסלוקו סתירה גמורה היא : בזירה שמא יתקע בלא תוקע יסיג עשה לאחי לאמרי קירנס של כפתים לא נגע דלא בעשה לכך ובן מכה ויש שם בדרש בדברי רבה ובזיקר יתקוע מתה דברייו ובן ערוה מדברי סחיר שכבה שם מגרים ווי היא קירנס של בסתי :

אדרבה נתפרקו בשבת מוכנין אבל אבירהן נתפרקו בחול אין מוכנין על גב אבירהן לא אמ' אביי רבי קאמר כל הכלים הניטלין בשבת ודלתותיהן ניטלי עמהן ואע"פ שנתפרקו בחול ניטלין בשבת ואינן דומין לדלתות הבית לפי שאינו מן המוכן שדלתו הבית קבועין בו ולא הוכנו לטלטל : תנו רבנן דלת של שדה ושל תיב ושל מגדל ניטלין ולא מחזירין של רול של תרנגולין לא ניטלין ולא מחזירין גזיר שמא יתקע : מתני' ניטל אדם קורנס לפצוע בו אגוזים קרדי לחתוך בו את הדבר מגרה לגרד בה את הגבינה מגריפה לגרף בו את הגרוגר את הרחת ואת המזל לתת עליו פת לקטניות הבוש ואת הכרכר לתחי בו מחט של יד ליטר בו את הקוץ ושל סקאי לפתוח בו את הדלת : גמ' האי קורנס בין קורנס של אגוזי בין קורנס של נפחים בין קורנס של זהובים אבל קורנס של בשמים אסור כדרב חייא בר אשי אמר ר' יוחנן דבין דקפי עליה מיחד ליה מקום כסיכי זיורי ומזורי דאמ' רב חיננא בר שלמיה משמי' דרב הכל מודיב בסיכי זיורי ומזורי דבין דקפיד עליהי מיחד להו מקו : ירושל' זיורי דעצר בהו מזורי דחביט בהו וסיכי הן יתדות : את הבוש ואת הכרכר וכו' : תנו רבנן פנה שטמנה בתבן והדרה שטמנ' בנחלים אם מעולה מקצתה מבעוד יום מותר לטלטל בשבת ואם לאו אמ' אלעזר בן תדאי אומר תיחבין בהן בבוש או בכרכר והן נגעות מאיליהן אמ' רב נחמן הלכ' כאלעזר בן תדאי : מחט ליטיל בו את הקוץ : האי מחט היכי דמי מחט שלימה אבל מחט שנטל עוקצה או חורה אסור לטלטל ברבא אסוכי ינוקא בשבת' רב נחמן אמר ורב ששת שרי וקיימא לן הלכה כרב נחמן בדיני וכרב ששת באיסורי :

מתני'

מ"ש ור"ה לפי כלי תורני סיכי מתורי : זיורי קרי שכתבי מזורין מוכר עליון ותחתון ומשון עיר דקפיד עליהו לאומן שלא יתבקעו ויתלכלכו : מיחד לכן מקום מקלי להו בידי : פנה תחינה שלא בשלה כל צורכה ושומנה בתבן להתבשל והבן הוא מקלה לעשיב : אם מגולה מקצתה שיכול לאחזה מקום המגולה לחבי' עילעול מן הלב ליבא כי אין צריך להבניה התבן אלא מבניה מקום המגולה והתבן נשמש ונופל : הורה הור שלה : שיקלה מוגעין : ברבא דאמר בין הלא הוי כלי לענין שומאה לבנין שבת נמי אלא הוי כלי : אסוכי ינוקא להל' סדר חיבריו בשלה איבריו מתפרקין וצריך לישבן ואחי הכוהב מלאחי בערוך בשולא ערלה הבנין שקורין ליאש' בלשו משיאה הרוח לנגנה בכי הקיטון ומגביה ובעמים ממקיה הקיטון עלבן מדמה לה בגמרא לאין עושין תקיקעוזי בשבת ומירוש רש"י צריך לומר דהמי למתקן ואסור :

קנה

ר מלות

רש"י

אדרבה מאי אמ"ס שייך למיתני הא ודאי נתפרקו בשבת אוכל לאמרי מטוס דבי קדים ומה הוי מוכני על גבי אבירהן : ה"ק אמי' שנתפרקו בחול : ניטלין ולא מחזירים ניטלין לפי שאין בנין וסחירה בכלים ולא מחזירין כדמסי' טעמ' שמא יתקע : גזירה שמא יתקע בחוק בסיכין ויתיזוק וכוי בשר מלאכ' וחוי' מאי' מכה בפטיש : לול בנין הטעמי לתרנגולין לא ניטלין ולא מחזירין דחזרתו בנין ממש הוא וכן סילוקו סתירה גמורה היא כדרב' קדל המ"ר בל אשבנזבנ'ל מאחר שעשי כיבול הוא בעה מלר וקשה בנגינה ודריך קורדם לחתכה : מגרה בנין סכין ויש בה הרבה פגיעות : לגרד בה אלא הגבינה ולהתבה לשנים לפי שמסרת לחקוץ דבר פנו מגריפה ווילל לגרוקבה הבוהרו מן החני' רחת פלא: מוצב בכין אחר מורקא של ברולולו ב' סיכי' ומסבנין בו קש בגורן : לחת עליו לקטן מזונות : כוס פלך כדבר רבל : לחחוב בו תוקים וכל פרי רך : מחט של יד מחט קטנה שקופרין בה בגדים ושל מקלין מחט גדולה שקופרינה סקין : לפקוח בה הלדת מי שאינו מפקחו : של אגוזים המיוחד לפלש בה אגוזים : של בפחים של אזבנים שמלאכתו לאיסור מאחר לעלמו לגור' גופו שבופו רחוי עוד למלאכ' היתר : קורנים של זהובים אמ"ש דקפיד עליהו קלת שריך שיהא חלק לרדד שסין אמ"ס בין דמסקן לי שפיר ע"י הכה שמכהו על הסין ל"ת מקלי ליהו ב"ס של אחר נפחי' : בשמי לשחוק בו קפי עליהו אלא ביבמים: סיכי זיורי ומזורי כלי נגעי

מ"ר מ"ל

מ"ר מ"ל

מ"ר מ"ל

חנן רבנן פנה סטמתה בתבן ותרה סטמתה בגתי׳ וכו׳ נקוט האי כללא דיד כל טלטול
דאיסור אין מטלטל״ן הכי מותר בו אלא אף לאחר שביטל תמנו האיסור ע״י כותי או שכל תמנו
אחר הבטיל לטלטל לפי שהוא מוקצה מחמת איסור דבר שהלקיה בו בשבת והיינו דרבא
דאמר בפ׳ כירה בנה לעמון ומר ופתילה הנאל ונעבד בסים לדבר האיסור ולר׳ שמעון דאסורין
בנה שהוא לגוף הבית אלא לאחר כבר יהודה אף בזמן הקדרה ובזמן כר׳ יהודה וקדרה שהנה
לו שביטה אותה בדבר שאינו ניטל בשבת אין הקדרה נעשית בסים להטמנה ולכסות לפי
שאינם אלא לגוף פנה ושוה שהטמנה ובכסוי הם תשמישו לקדרה ואין הקדר תשתי להטמנ׳
ולכסוי לפיכך אין נעשה בסים ומה שבתב ה״ר שלמה בעצין הוא פנ׳ בתים שומרין אין נכון
ולכן שקדרה אינה נעשת בסים לפיכ׳ שאירו לו לנערה את שהטמנ׳ ע״י בסוי הקדר בשמנו
דבר שאינו ניטל ובשה דבר׳ הניטל וכן בשבשה בדבר שאינו ניטל אם היה מנולה מקנתו
שיש בה בירו לאחוז בקדרה ולנער מתבן שבסוי בוטל ותחזיר ואם לא היתה הקדר מנולה בלבל
בגון שבסוי חוקף עליה עד הקרקע אינו בוטל ותחזיר לפי שאינו יכול לעשות לה בטלול אן
הבד אבי פירשו שאין דין הקדרה בדין בסים לפי שדבר האסור בדין בתובן ובן מת של גבי המטה אין המטה
נעשית בסים לדבר האסור אבל אם מת בשבת הרי נעשית מבערה בסים לדבר האחר ואפי׳ מת
המחמל אין המטה ברוכה לאת וכל שכמו אינו נדיף אלא לבטילו אל נב קדקש כדתנן שמטון
מת לבר מתחתיו ומטילין אותו של החול כדי שיטנטן לפי אין המטה נעשית לו בסים וכן
בסוגון בשת הנבון אם היה אינו אין הקנה אלא אם היו אוקנה בדין הנולין בשבת בדלתות בפרק בתה
שוחקין אינן נעשין בסים לדבר האסור לפי שהטמנ׳ היא נדיף אלא בשבת ובכלון אם שבת
אבן בנה שבמה בתבן ותרה שבמה בגתים הוא הדין והוא שבת ונלעגר בן תרמי דברי
בנים מן בכרבר נתתו בהן הוא הדין בלבת ובנוגות הטמונו תחת הגפן אפילו בסאין מקנת
עלין הנולין אם יש לו בוב אם בכרבר שיכול לתחוב בהן תוחבן ובכרבן שעל פי החבי׳
בשבת שאין החבית נעשית בסים מטה של נדה ואינה כופלת ובן מתנו שעל הבר בשבת כתנו אמרינו
שבינו בפרק בוטל בל אי בטלטול מן הבל הן בדבר אפילו נעשה בסים לדבר האסור ודבר
מתחת בינו בבן תדאי להתיר בטלטול מן הבל בתחת שבינו הקש שעל גב המט לא יבטלנו
בידו אבל מבטלנו בגוזו לבתיה בפ״ר איעור אותר בהן תוחבן ובכרבן שעל פ״ה החבית
אינה שעל הבר ובתניה דבר בל אינו אסור אל דבר היתר לבית היתר אם אינם לאיסור נעשה
היתר בסים לאיסור ואסור לבנות בו בל עיקר לטלטלו אל הן הבל בבר סיו ג״ב הטבל בפ״ה בל
בתני הקדם ובתן שע״ה החבית ותשו שעל הבר בפ׳ בוטל ובן בל מוקצה תחת לאיסור בנוגר
שהלקיה בו בסב ואמה שהיו עליה מעות בעות בתבן אסורין לטלטל בין לטלטל בין לעורך נוגן בין
לעורך מקומו ובבר לאיתי אחד מחבמי הדור שהתי לטלטל בר שהלקיה בו בלותו שבת ע״ה
בבר אל תעוקר והיה נותן טעם לדברו דהא דאמר רב אבי לא אמרו בבר אל תעוקר אלא לאת
בנבר דוקא אם ובינתא בו בגון אתרנקי אל אבנים ובל דבר שאין עליו תורת בלי אבל דבר שיש
עליו תורת בלי מות בדתניא מבוהה אם יש בה בוס אסור מטלטלין אותה זוז שבת גדול שהתודב
בם בוס הדי איתבקדר המטלט בסהתבסי ובשאי הוא דבר שאלאתבלהיות בבל ואין שהתבסי
בה ובן מדוב בל זמן שהבוס בה ולפי שבאתבסו בדברי הבנו חבמי הרבה הוכרתי לבתרס
ובבר בתבתי דתו דברי הבנו בבו לעבוס בו אם האנוים ובו אמר רב יהודה קורבס בר בחמני דהוא בר בלונתו דרב
יהו׳ בפי׳ אמר ר׳ דטולל אדם קורבס לבטוב בו אם הבנוים ואף אבי נתי קאי בשיטתיה
דרבה אמר דרבה הוא ואינ״ב דאותבים אבי לרבה מבוכה לבתר דשמעה מיני׳ שברה והיינו
דאמרים לה אבי לברית׳ התירו והזרו והתירו ורבא דהוא דבא דבא ברי׳ דרב יוסף בר חמא בנוב
עליהו דרב יהודה ורבה ורבה קי״ל דהוא בתרא והו סדר נ׳ המחלוקות הבנו בפי׳ המשנה רב
יהודה דאמר קורבס של אנוים שבינו שבירה ליה דבר שמלאכתו לאיתר מותר לעורך בוסו
ולעורך מקומו אבל לא אמתה בבל ודבר שמלאכתו לאיסור אסור לטלטל בל עיקר אפי׳ לעורך
נוסו אין בריך לעורר לעורך מקומו ואין בריך לעבר אמתה בבל והא דתנן בל הבלים הניטלין
לעורך ובו׳ אבי מפרש לה רב יוסף לעורך דבר שמלאכתו לאיסור בלבל בל לא אמתה ר׳ אמתי לאיתי׳ דבר
שמלאכתו לאיתר שבמו אינו ניטל אלא לעורך ונוסו אבל מקומו לא ובינו דתני׳ ר׳ אמתי
אומר אפי׳ בלים ואפי׳ תרוד אינו ניטלין בשבת אין מן המבר בגדול ותר של מחריסה ובבא דתני׳
בתירו והזרו והתירו דאמרא שיבא דר׳ יוסי דאמר אפי׳ בלים שמלאכתו לאיסור מותרי לטלטל
אין אלו שבן מוקצה אחתת אחרון בים מבוס דמיפנתי ואקלקון לדעתיה דרב יהודה פליגי
רבנן עליה דר׳ יוסי בשאר בלים ולדעתיה דרבה ורבה לא פליגי רבנן עליה והא דתני׳ התירו
והזרו והתירו בבי מפרש לה רב יהודה בדמפר לה אבי אפי׳ מבוס דבתמה בר׳ יוסי בדבה אבי
שיבא עד שאמרו בל הבלים ניטלין בשבת אין מבר בגדולותר של מחריסה דאמר שאר בני
שמלאכתו לאיסור מותרין לטלטל לעורך נוסו ופירוש דרבה ורבה לאמרי׳ דתני בל הבלים
הניטלי׳ לעורך מבוס בנה לאחר בדאית ליה ואמר בדאית ליה לרבה שבי ליה בין עורך נוסו
לעורך מקומו ובבני ובבני בריבו אלינו׳ זה אזה בים שבה אותן ולרבה לא שבי ליה בין עורך נוסו
לעורך מקומו ובבור מ״ה בים בוס אבא אם ובין לרבה ובין לרבה אית לה בבר שמלאכתו
לאיסור לאר בדאית ליה ולאמר בדאי׳ ליה מבוס בסבור לה מבוס ר׳ יוסי היא ולא פליגי
עליה אלא ר׳ אמתי אבל דבבמודלי ליה לר׳ יוסי ובין לרבה אית לה דר׳ אמתי אין בין דבר שמלאכתו
לאיתר לבר שמלאכתו לאיסור בלים לפי אית לה דר׳ אמתי שבים מותרין לעורך נוסו ואסורין
לעורך מקומו וב״ם אמתה בבל ולרבה אית לה דר׳ אמתי שבים מותרין בין לעורך נוסו בין
לעורך מקומו ואסורין אמתה בבל והא דתני׳ ר׳ אמתי אומר אפילו תרוד אפילו תרוד אין
ניטלין אלא לעורך תשמיש לרבה לבטוב לעורך מקומו ולרבה לבטוב אמתה בבל וה״ה בבל
אמתי אמרן אדם מנוי לבטוב אלא לבלים הראוים בגון שבינה לבטבה בה אמתה בם בבל
אמרי׳ ובגון שופר לנתוב בו אים לתינוק ובגון הבקה בבי׳ בגון בתבה בבל דמו ואסורין
ואפי׳ לרבה אית לה דר׳ אמתי ובירבה דרבה ורבה בבבי׳ בקבבי אמרו ואחרו אמר
בבא בבלונות אמרי׳ ובבר ובבר פרינה אמרי׳ ברבה דהוא רבינה ס״ל ובבתר דשמעה מינה
לבלונתיה דבלינ בהרי רב יהודה בפרינה דמתני׳ בשבים ובבלונתיה אמרי לרבה דהוא רבינה
אמתוכה אוקמה׳ בר׳ אמתי בבלונתיה לרבה דהוא חבריה אוקמה בתחת׳ בבל ולרבה לא
אמתי׳ אמת בבל״ן דמ״ה מתי אירי מדוב שמלאכתו לאיסור אמר׳ דבר שמלאכתו לאיתר הוא
אסור לטלטל אמתה בבל אית לה דרבה ואחרב הא הוא בדיבה לי׳ לאמתה לאמתוטינן אית לה דרבה
אית לה דאמרי׳ דקא׳ בסיטתיה בהבהו בי סדיאתה דקיימתן בשמים בר רב מרי בר רחל ובפוס
הבי בבשיאיך רבה לאוקמוה להיות מבוכה בר׳ אמתי בי אמתים הנוף בחבוכה בדב׳ אמתר
בשב לשמאתו דבר ראמון הוא בתו שוש לנמתב בו אים בגיבו׳ ואמתב״ב בשוד שבשו׳ בה אסלטלין
אמתה אמרי׳ דהוא אקדר׳ שב בשר אמבל גבי בירה אסלטלין ואחרין בשב ואפי׳ ר׳ אמתי אומר
בה בדבנינו לה בפ׳ בירה ולא אלינ עליה ר׳ אמתי ולרבה לא אמתוקמה הבית אמדוכה בר׳ אמתי
דאי ר׳ אמתי בה קא׳ שרי לגורך מקומו ואפילו בדב׳ שמלאכתו לאיסור ובדבי׳ רבה אית לה דר׳
אמתי אמרן בין דבר שמלאכתו לאיתר לדב׳ שמלאכתו לאיסור בלים שבים מותרין בין לעורך
נוסו בין לעורך מקומו ואסורין אמתר׳ בבל ואם כן היבי קתני ואם לא אין מטלטלין אות ורבה
ולרבה בלאי אמתוכה אית לה דר׳ אמתי בי היבי דאלינ׳ אבל אית לה דבדרי הבל דרבה חבי׳ לו
ב״ה דר׳ אמתי לרבה אבי׳ הוא בסופר ואחזרו׳ אמרן עורך נוסו בשבת אבי לאיסר מטלטלת

כלא סוס ולרבה עורך נוסה אבי אינם אסור אלא אמתה בבל ולבו׳ הבי אילטרי רבה לאוקמי׳
אמתה בבל בלא בלאה אמתה בבל אמתה בבל אמתה בבל אמתה בבל אמתה בבל אמתה בבל אמתה בבל
אמתה בבל אמתה בבל

רבינו נסים כל הכלים פרק שבעה עשר

מתני׳ קנה של זתים אם יש קשר בראשו מקבל טומאה ואם לאו אינו מקבל טומא׳ ובין כך ובין כך ניטר בשבת ר׳ יוסי אומר כל הכלים ניטרין בשבת חוץ מן המסר הגדול ומן היתד של מחריש כל הכלי ניטלין לצורך ושלא לצורך ר׳ נחמיה אומר אין ניטלין אלא לצורך: אמר רב נחמן האי איכלא דקצרי כיתד של מחריש דמי פירו׳ כלי חרס מנוקב מעשנין בו את הבלי ומזלפין בו מים פ״א איכלא דקצרי אבן גדולה שנותן עליה הבובס את הירעיה כשהוא רוצ׳ ללבנה והיא שרויה במים ומכה עליה במזורה ופירוש קמא דוקא דגרסינן בפרק חלק עד דשוויה לנפשיה כי איכלא דקצרי דשמע מינ׳ דכלי מנוקב הוא אמ׳ אביי האי חרב׳ דאושכפ׳ וסבינא דאשכבתא וחציג׳ דגגרי וכירתר של מחרישדמי: כל הכלים ניטלין לצורך מאי לצור׳ כמאי שלא לצורך אמ׳ רב דבר שמלאכתו להית׳ בין לצורך גופו בין לצורך מקומו אפילו מחבה לצל שרי דבר שמלאכתו לאיסו׳ לצורך גופו ולצורך מקומו אין מחבה לצל לא ואף רב סבר לה להא דרבא דאמ׳ רב מרא ״לא יגנב זהו טלטול שלא לצורך ״ואסור טעמא דשלא יגנב אבל לצורך גופו ולצורך מקומו מותר רב מארי בר רחל דנו לי הנהו בי סדיאת׳ בשמישא אתא׳ לקמיה דרבא אמר ליה מהו לטלטלינהו אמר ליה שרי דה׳ חזו לך אית לי אחריני הזו לאורחין אי׳ לי נמי לאורחין אמר לי׳ גלי דעתיך דלאו כוותי׳ סבירא לך אלא כאביי סבירא לך לכולי עלמא שרי ולך אסיר אלמא הזו למיתב עליידו לכל דעייל ואתי אמ׳ ר׳ אבא א״רב חייא בר אשי אמר רב ״מכבדות של מילתא ״מותר לטלטלן בשבת אבל של תמרה לא וכך אמ׳ ר׳ אעזר והני מילי מחמ׳ לצל אבל לצורך גופו או לצורך מקומו אפילו של תמרה מותר לטלטלן דקיימ׳ לן דכל דבר שמלאכתו לאיסור מותר לטלטלן בין לצורך גופו בין לצורך מקומו אבל מחבה לצל לא פירו׳ מכבדו׳ של מילת׳אכנון זנב של שועל וכיוצא בו שמכבדין בהן כלי מילת והאידנא דקיימא לן כרבי שמעון דאמר דבר שאין מתכוין מותר הויאן לדו מכבדות של תמרה דבר שמלאכתו להיתר ואפילו מחבה לצל שרי: מתני׳

מסר הגדול מגרה גדולה העשויה כמכין שנו עשין חרין של חלס המענה להגך קפיד עליהן ומיהר להן מקום ולא חוז למלאכה אחריני: גמ׳ הני תוקלת דקצרי פירס הרב לאפסי׳ לי׳ חרבא דתושכפי סכין של לענין: סבינא דתשכבתא סכין העיזהקים לשחיטה בלבד: חציג דגגרי דולדור׳ בלבו כל הני קפדי עליהן מהוס דפמני ומקלי להן בידי׳ וכל הני הוו מוקלה ממתת הסרון כים לב״ע מודו ליה: מתני׳ כל הכלים ניטלין לצורך ושלא לצורך מכר׳ בגמר׳: ר׳ נחמיה אומר אין ניטלין אלא לצורך לצורך לדבר נחמיה לא דמי לצורך דהנא קמא דלר׳ נחמיה אמר בדבר שמלאכ׳ לאיסור אינו ניטל אלא לצורך בשמיש המיוחד לו בדקניא לקמן בפ׳ חבית רבי נחמיה אומר אמר אבי אמר ר׳ עליים ואפילו קרוב אין ניטלי׳ אלא לצור׳ בשמישן: גמ׳ דבר שמלאכתו לאיסו׳ לצורך גופו ולצורך מקומו אין מחבה לצל מכדי לא מחבה לצל אם כן מאי לטלטלן אלא לצורך גופו ולצורך מקומו אין מחבה לצל אבל מחבה לצל ל

מתני' כל הכלים הניטלין בשבת וכו' ובלבד שיהו עושין מעין מלאכה שם מלאכה ואפי' לאיסה מעין מלאכה אחרת דאיסור מעין מלאכה מדרבנן ולא מן התורה ומה שכתב הרא"ש ז"ל דאפי' לאיסה מעין מלאכה אחרת אסור מדרבנן אינו נכון לפי שאין לאיסה מעין מלאכה אחרת אלא מדרבנן

רבינו נסים כל הכלים פרק שבעה עשר

מתני' האבן שבקירויה אם ממלאין בה ואינו נופלת ממלאין בה בשבת ואם לאו אין ממלאין בה: גמ' קשורה בשבת פקק החלון ר"א אומ' בזמן שהיו תלוי פוקקין בו ואם לאו אין פוקקין בו וחכמי אומרים בין כך ובין כך פוקקין בו: גמ' קשורה אין שאינה קשורה לא גזרה שמא יקטם: ר' אליעזר אומר בזמן שהיא קשור וכו': אמ' רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הכל מודי שאין עושין אהל עראי לכתחלה ביום טוב ואין צריך לומ' בשבת לא נחלקו אלא להוסיף שר"אומ' אין מוסיפין ביום טוב ואין צריך לומר בשבת וחכמים אומרים מוסיפין בשבת ואין צרי לומ' בי"ט תניא נמי הכי מודים חכמי' לר"אומ' שאין עושין אהל עראי בתחלה בי"ט ואין צרי לומר בשבת לא נחלקו אלא להוסיף שר"א אומ' אין מוסיפין ביום טוב ואצ"ל בשבת וחכמי אומרים מוסיפין בשבת ואין צריך לומר בי"ט: וחכמים אומרים בין כך ובין כך פוקקין בו: מאי בין כך ובין כך א"ר אבא בר ברנא בין קשור ובין שאינו קשור והיא שמתקן ולהלה בחכמים ואע"ג דסתם לן תנא כר' אליעזר בנגר הנגרר קיימ"לן כי האי סתמא אחרינ' דתנן מדבריהן לומדו

מתני' האבן שבקירויה דלעת יבשים חלולה וממלאין בה מים ומתוך שהיא קלה אינה שוקעת אלא לפה ומתקנין עליה אבן להכניסה: אם ממלאין בה ואינה נופלת שקורה יפה לפי שקירויה שויה כלי: ואם אין מטלטלין את הקירויה דשוי לתן בכשיאלה: זמורה של נפן שהיא קשורה: נטפיה כך שנותנין בו מן הבור לו מן המעין: ממלאין בה דשויי כלי להך זמורה: קשור בחלון הלוי שאינו נגרר בארן כגון שחבל שקשור בו אינו מגיע לארן: אין פוקקין בה למיחזי כמוסיף על הבניין: גמ' גזירה שמא יקטום שמא למחר היה לו לרוכב ומתוך שהיה רכב ומתו לקיטה יקטום ונמצא מקתן מנא וחיי' מטום מלה בעפיה: שאין עושין אהל עראי ביום טוב לפרוס מחצל' על הרכב מחיצות לו בני קונדיסין ליהיה מחיצה לגל ולהל מן החמה ודוקא גב אהל מחיצ' לו אהל הוא ומותר לטרסה לגשמי בלתמרי' בעירזונין בשבת דשמא ופקק החלון דמתני' דבניין קטנ הוא ומיהו כמוסיף על הבניין: להוסיף כגון שהיה מחצלת פרוסה עליהן ונשאר בה לאיר ולמחר סוטרו דומיא דפקק דמוסיף בעלמא הוא:

וכתב רש"י ז"ל דלשמיקרי אהל לא נב אהל מחיצה נטיעות בעלמא היה וכל שאינה מחיצה קבוע אפי' לעשותה לכתחלה שרי ואם שמייקי הלא פלוגתא דמוסיפין על אהל עראי אע"ג דמחיצ' היא הינו טעמ' לפי שהיא מחיצה קבועה [ולומר] דר' אליעזר אוסר להוסיף בכל מה שאמרו לעשותו לכתחל' בין מלמעלה ואפי' בראהל עראי בין מן הצד במחיצה קבועה וחכמי' מתירין הוא מן הצד במחיצה קבועה בין בהוספת אהל אפי' למעלה כי הניח שולחן דעירזונין דהנהו דברי הזון ליה לרב הונא וכדמייתי לי' הרב אלפסי ז"ל בסמוך אבל במחיצות עראי ליכא איסור [אהל] בכל ולכאורה הכי משמ' בס"ל כל גנות (ד' נג) גבי פלוגתייהו דרב ושמואל בנוטל שבין שתי הארנ' שנפל בשבת דרב אסר לעלטל אלא בד' אמות ושמואל אמר לעלטל לכל אחד מהם בד' מקום עיקרו של נוטל דסבירא ליה דשבת הוא לו ומותר מקלקה עניין שמואל הכי בלעמר למה הוצרך לכך והא הוא דאמר זה מעלטל בד' עיקר מחיצה [וזה מעלטל בד' עיקר מחיצה] ומרקינן שמואל דעבד לגמיעוקא בעלמא הוא דעבד ואם איקא שאסור לעשות מחיצה בשבת קיקבי לן הכי סרי למעבד הכי דהא אין עושין אהל בתחלה בשבת ורב אהדרינהו לאחר' בגר פירש"י ז"ל דלאו משום דאיסור עשייה המחיצה אלא משום שלטול הגליחא וכעמיה דאמר לעלעלה אלא ל' אמות ומתוך כך מחק פירש"י ז"ל בס"ק דסוכה (דף יז) ובעירזונין פרק כיצד משתתפין (דף מו) מ"ש [ברוב] המסתפות גבי סהיא דאמרינן פעם אחת שבתו ולא כניתא ספר הורה מערב שבת למחר פרשו סדינין על גבי העמודים והניחום פרשו לו סדינין ואם אמר מר לין עושין אהל אמר מר לין עושין אהל עראי וכו' ונכתב רש"י ז"ל דלא גרסי' לה המחיצה ליכא משום אהל אלא הכי גרסי' פרשו סדינין מהיכן הניחום כלומר מאיזה דרך רשות הרבים ומכלל דברים הללו אתה למד שרש"י ז"ל סובר שאפי' מחיצה המתרת מותר לעשותה בשבת כי סהיא מחוץ דסדינין וכי הניח גליחא דבוקל שבין שתי הגרות שהיא מתרת ליכא דרב זו היא שעת רש"י ז"ל: וקשיא עלה מדגרסי' בפרק מי שהוציאוהו (דף מד) דשקסינין הא דתניא נפל הבגד של סוכה לא יטמור בה לחם ובגדיה וכלים ולא יזקוף לא המטה לפרוס עליה סדין אלא דתניא עושה לחם הבורה דוחק כדי שיאכל ושתה ויישן ויזקוף לא המטה ויפרוס עליה סדין כדי שלא יסול החתם על המת ושל הזקוקין וסריקי לא קשיא הא דרי אליעזר הא דרבנן דתנן פקק החלון רבי אליעזר אומר בזמן שקשור וקלוי וכו' ולקקינן עלה והא [דיקמר עלה] אמר רבה בר חנא א"ר יוחנן הכל מודים שאין עושין אהל עראי בתחלה בשב' לא נחלקו אלא להוסיף ומתקן' כלים אבלים לא קשיא הא בזמן ג' אבא בזמן שייך אהל עראי: ורפיך פי' רבי' אס"ז ל דתוספת אהל עראי שייך בין מלמעלה בין מן הצד בכל קום מחיצה שאינו מקיר בפקק החלון ודומן רביעית אסור לר"ת ומרי לרבנן וכל מחיצה שהיא מקרת כעוסה אהל לכתחלה לחי והיינו טעמא בזמן אבלים המיתסר אפי' לרבנן ובהני אחי אמר מאי דקלינן פלוגתא לר"ת ורבנן בפקק החלון בתוספת אהל עראי ואינו הכיא נמי דסר' כל גנות דאהדרינהו רב לאבלים משום דבינון דסגיר ליה לרב דבשבת אע"פ שהורה כולה נמצא שבריסה גליחא זו היא מחיצה מקרת ובעיינה אהל לכתחלה מקרי ומיתסר ואפי' לרבנן ובהני אחי אמר מה שבקוב [ברוב הנוסחאות] [קשיא דסוכה ומפרק כיצד משתתפין] היינו כרבי מאני שהיא מחיצה מקרת ואסור לעשותה בשבת ומה שכתב רש"י ז"ל דמאי דפרכי' הכא היינו משום דמקתמי' היינו דרך הכיאום ומה שאינו מחוור דמאי מיירבא דלמאת דרך מלבוש הביאום הילכך נקשיי' דמחיצה קבועה אינה מקרת עוקרת לעשותה בשבת אבל מחיצה מקרת אפי' עראי אין עושין: בין קשור בין שאינו קשור דאפי' קשור לא נרוץ: ודוחק שמקתמי הא דתנן מדבריהן בגמרא מפרש לה: דתנן מדבריהם למדנו כם מקרת היא: שפוקקין

רש"י

מתני' האבן שבקירויה דלעת יבשים חלולה וממלאין בה מים ומתוך שהיא קלה אינה שוקעת אלא לפה ומתקנין עליה אבן להכניסה: אם ממלאין בה ואינה נופלת שקורה יפה לפי שקירויה שויה כלי: ואם אין מטלטלין את הקירויה דשוי לתן בכשיאלה: זמורה של נפן שהיא קשורה: נטפיה כך שנותנין בו מן הבור לו מן המעין: ממלאין בה דשויי כלי להך זמורה: קשור בחלון הלוי שאינו נגרר בארן כגון שחבל שקשור בו אינו מגיע לארן: אין פוקקין בה למיחזי כמוסיף על הבניין: גמ' גזירה שמא יקטום שמא למחר היה לו לרוכב ומתוך שהיה רכב ומתו לקיטה יקטום ונמצא מקתן מנא וחיי' מטום מלה בעפיה: שאין עושין אהל עראי ביום טוב לפרוס מחצל' על הרכב מחיצות לו בני קונדיסין ליהיה מחיצה לגל ולהל מן החמה ודוקא גב אהל מחיצ' לו אהל הוא ומותר לטרסה לגשמי בלתמרי' בעירזונין בשבת דשמא ופקק החלון דמתני' דבניין קטנ הוא ומיהו כמוסיף על הבניין: להוסיף כגון שהיה מחצלת פרוסה עליהן ונשאר בה לאיר ולמחר סוטרו דומיא דפקק דמוסיף בעלמא הוא: בנגר הנגרר בסוף עירזונין נגר יקר הנגרר לארן דנמי דקשור לארן: מדבריהם למדנו כם' בתרא גבי אהנו של ר' לוזן ואמר אמרו שפוקקין את המאור בטפיה ופקרו ומקיל מדבריהם למדנו שפוקקין המאור בדבר שאינו קשור וקלוי: וקושרין

ר"ת

ולמאי [ואם] אריא בכסוי דקנורי ואיכסיר שברב אפסי ז"ל מיה מפרש חברינהו בארעא דלמדרי' לקמן בגון הביות הקנורות בקרקע לגמרי דרבנן אמרי מפני שאינם נראים והרי הן ככסויי הקרקעות אבל בכסויי הכלים המגולין אם"פ שמחוברין לקרקע לא פליגי רבנן למתני' וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפכ"ב מהלכות שבת: בירתי' אחנן שבקרויה לעצת יבשה חלולה וממלאין בה מים ומתוך שהיא קלה אינה שוקעת אלא לפה ומתקנין עליה אבן להכניסה: אם ממלאין בה ואינה נופלת שקורה יפה הרי הוא בכלי עצמו: ואם לאו הרי היא בשאר אבנים ואין מטלטלים אם הקרויה דשויה בשים לדבר אחר: אמרו לו אינו קשור אחנן: זמורה של נפן: שהיא קשורה נטפיה כך שנותנין בו מן הבור: ממלאין בה דשויה כלי לך להקנה אבל אינה קשורה אע"פ שהקנה מבטל יוש ויש עליה תורת כלי לא כדמפרש בגמ' שמא יקטום שמא למחר קחנ לו מרוכב יוכר מדלי ויקשמ' ונמצ' מתקן כלי: פקק החלון שהיא מן הר"ן: בזמן שהו קשור בחלון שהלוי שאינו נגרר בארן: פוקקין בו לגזרה שמא יקטום: אין פוקקין בו למחזי כמוסיף לבנין: גמ' גזירה שמא יקטום: אין פוקקין בו לאיר ולמחר סוטרו: דומיא דפקק דמוסיף בעלמא הוא: בנגר הנגרר בסוף עירזונין נגר יקר הנגרר לארן דנמי דקשור לארן: מדבריהם למדנו כם' בתרא גבי אהנו של ר' לוזן ואמר אמרו שפוקקין את המאור בטפיה ופקרו ומקיל מדבריהם למדנו שפוקקין המאור בדבר שאינו קשור וקלוי: וקושרין

מ"ר

ר"ת

ר"ת

ר"ת

המאור הקטן

רבינו נסים מפנין פרק שמונה עשר

שפוקקין ומודדין וקושרין בשבת משי' דמיעש' רב : גרסינן בסוף עירובין שלח ליה רמי בר יחזקאל לרב עמרם לימא רן מר מדני מילי מעלייתא דאמרת לי משמיה דרב אסי בביפי דארבא ושלח ליה רבי אמר רב אסי הני כיפי דארבא בזמן שיש בהן טפח אי נמי אין בהן טפח ואין בין זה לזה ג' מביא מהצלרת ופורס עלי מ"ט מוסיף על אהל עראי הוא ושפי' רמי : הנהו דיכרי דהוו ליה לרב הונא דביממא בעי טילא ובלילא בעי אוירא אתא לקמי' דרב א"ל זיל כריך בודיא ושייר בה טפח ולכתר פרסה עליהו דמוסיף על אהל עראי הוא ושפיר דמי : תניא קנה שהתקינו בעל הבית להיות פותח ונועל בו בזמן שקשור ותלוי אין פותח ונועל בו אין קשור ותלוי אין פותח ונועל בו רבן שמעון בן גמליא אומר אם היה מתוקן אע"פ שאין קשור ותלוי א"ר יהודה בר שילא א"ר אסי א"ר יוחנן הלכ' כרבן שמעון בן גמליא ודוק כשיש תורת כלי עליו : ונרסי' בסוף עירובין ההיא שרית' פירוש קור אחת דהות בי רבי פדת דהוו שקלי לה בי עשרה ושדו לה אדשא אמר תורת כלי עליה ההיא אסיתא דהוה בי מר שמוא דהוה מחזקא ארבעת קבין והוו שקלי לה בי עשרה ושדו לה אדשא אמר תורת כלי עליה : מתני' כל "כסויי הכלים שיש להן בית אחיזה ניטלין בשבת א"ר יוסי בד"א בכסוי קרקעי אבל בכסוי הכלים בין כך ובין כך ניטלין בשב' : גמ' אמר רב יהודה בר שילא א"ר אסי א"ר יוחנן והוא שיש תורת כלי עליו דכ"ע דכיסויי קרקעי אם יש להן בית אחיז אין ואי לא לא ביסויי הכלים אע"ג דלית בהו בית אחיז שרי כי פליגי בכסוי (תנור מר סדמי להו לכסויי קרקעי וכיר מדמי להו לכסויי כלים והברינהו בארעא) ת"ק סבר גזרינן ור"יוסי סבר לא גזרינן והלכ' כתנא קמא :

סליקו להו כל הכלים

מפנין אפילו °ארבע וחמש קופות של תבן ושל תבואה מפני הארחין ומפני ביטול בית הבדר אבל לא את האיצר מפנין תרומ' טהורה ודמאי ומעשר ראשון שנטל תרומתו ומעשר שני והקדש שנפדו ותרומה היבש מפני שהוא מאכל לעניים אבל לא את הטבל ולא מעשר ראשון שלא נטלה תרומתו ולא את מעש' שני והקדש שלא נפדו ולא את הלוף ולא את החרדל רבן שמעון בן גמליא מתיר בלוף מפני שהוא מאכל לעורבים : גמ'

רש"י

וקושרין קשר שאינו של קיימא : ומודדין מקום : כתני' כיפוי הקרקע כגון כיסוי נור והוא להוי בונה אי לאו דמוכחא בית אחיז' בילה למסקל ולהכנסי' עניך : גמ' והוא שיש קורה כלי עליהן דכסויין הללו חזו לקשיב בעלמא : והכולי עלמא כו' משום דלוקמא רבי יוחנן כשיש קורה כלי עליהם אינשרך להו למימר דני פליגי דרבן בכלי, והברייתא בארע' פליגי דלילו כלים בעלמא אע"ג דליתי להו לכסויין בית אחיז' מעלמ' כיון דבאיכא קורה כלי עליהן קיימא לא בכיסוי כלים המתוכרי' בקרקע כגון תנור וכירים הוא דפליגי משום דדמי למקלה לכיסוי נור וזוק ובזירה הני אינו הני :

סליקו להו כל הכלים

מפנין כו' אם צריך למקומו להוסי' שם תורמים להם' בשעורה או תלמידים לדרוש וכל חייסינן לעיריתא דשבת : אבל אי אינא אם אין לה אחר מפרש בגמר' : מכניס הן מכניס דבר הראוי בגון אילו הרומ' שעור חזיא לבהמי' ולא הרומה עמאה אף על גב דבהול הוי לגבהמ' אם להסקה אחת מבטילו מ"מ בי"ט לא חזי להני דאין מבערי' קדשים בי"ט וכ"ש בשבת ואו היא ביעורה מן העולם : קורטום מין קיעניה שאינו ראוי הי אפילו לבהמה : לעורבים כגון עשירים המגדלין עורבים לנהולה : גמ' וחתם

רש"י

אם צריך למקומו : אם תורמים להם' בשעורה או תלמידים לדרוש ולא חייסינן לעיריתא דשבת : אבל לא אם אחר מפרש בגמר' : מכניס הן מכניס דבר הראוי בגון אילו הרומ' שעור חזיא לבהמי' ולא הרומה עמאה אף על גב דבהול הוי לגבהמ' אם להסקה אחת מבטילו מ"מ בי"ט לא חזי להני דאין מבערי' קדשים בי"ט וכ"ש בשבת ואו היא ביעורה מן העולם : קורטום מין קיעניה שאינו ראוי הי אפילו לבהמה : לעורבים כגון עשירים המגדלין עורבים לנהולה : גמ' וחתם

מזרחית ה'

נמר' מבחוץ חי' מסתם מרי"ם ז"ל בש"ק דיני יוסי בכסוי כלים דמחיצי בית אחיזה ורבי' בית אחיזה בכסוי כלים ולכסוי דקה אחר רבינה בתלמ' מטלטלין בחדרה בכסוי דקקורי בחתא מחסיה אבל ג"ר אלא אחר בכסוי מתן רבי אלעזר בן יעקב ומעדלקה של רב יוסי קיים שבשבת ברבו אלעזר בן יעקב ומאת אחיל לתשמיש :

עין משפט

גמ' ארבע מחמש אם לא היה שם אלא כשישר חמש קופות לא יפנה אלא ל' מכן : ואע"פ שאחר לפנות ה' מאוצר בדול מחמש לא הוקר לפנות אלא ארבע שאחר לגמור את האוצר דילמא אתי לאשויי גומות : וה' מאוצר גדול ואם יש שם ארבע מפני חמש אבל עכשיו לא יקירא הוא ואמאי : תמלא אם לא יתחיל לגמור לא יכנס לגמלא לו לבמתקפה ממנו כבר למאבל לו לבמתקפה ממנו כבר למאבל לו לבמתקפה ממנו כבר למאבל

רבינו נסים מפנין פרק שמונה עשר

ן לא חיישו' פרק ב'ג מסלמת
סבת מקיר לבטל כל דבר
מצות אחר לתלבל היה וכוש
ובכנה המלוה ומסמ' מדבריו
שחיטה בם לינן בביתו מהב
מין מרגלין לבחנה הבל
ריב בני הדם מוזר בטלטלן
ובילבך ומקר בטלטול הרדל
מבני אבות מחבל לאנים
ובטלטול הקב שחבני מבוא
מחבל לבמי אמ"ם אחן לי
מקה בבית אנים ובבתים -
ובתת בר"ן אבן בוא דבת
רבינו מיבו נרתם שלמסמי
סם לבני בר"ן לא מי בקר
בו לחבקב ולין מטלטלי את
מרדל דל"ל בסמם מבנב
כמו שבקוב בשמי מלטנינו
ובילבך בתב מדבת רבינו
בדבת ברמ"ם לבתי מלטול
הרדל ואם מקבה ומסמ' יש
אחבני מרבה בר"ן מסת -
מיבו בשור ת"ח מי ב"ת
בסב לבדת דחמר מלטול
בהרדל אלא אם בן יש לו
אנים בחתם מבנב - ובן
בתב המיבד ומבנב בסם
ברים"ם ס"ב מיב סבת ובן
בות דבת ברים"ם ותם דבת
רבינו לבי נרבת בסבריים
מלנו ומם שבתב בשור ת"ח
מיבן ב"ת דלין מטלטלין
בחבב אלא אם בן יש לו
לבחים אם"ב בחבים ומבנב
לבתי דמטלטלין בחבב
אלא אם בן יש לו בחים
ומבנ

רש"י

שטוטל אחת ומניח אחת אבל אם היה גורר אסור: גמ' תנו רבנן חבילי קש וחבילי עצים וחבילי זרדים בזמן שרתקינן למאכל בהמה מטלטלין אותן ואם לאו אין מטלטלין אותן רבן שמעון בן גמליא אמר חבילה הניטלת בידו אחת ממטלטלין אותה בשתי ידיו אמר לטלטל חבילי סיאה ואזוב וקורני אם הכניסן למאכל בהמה מסתפק מהן בשבת ואם הכניסן לעצים אין מסתפק מהן בשבת וקוטם ואוכל ובלבד שלא יקטום בכלי ומולל ואוכל ובלבד שלא ימלול "בידיו הרב דברי ר' יהודה וחכמי אומרי' מולל בראשי אצבעותיו ובלבד שלא ימלול בידו הרבה כדרך שהו' מולל בחול וכן באמינת' וכן בפיגם וכן בשאר מיני תבלין גרסי' בפ' ביצה המלול מלילות מערב שבת לכחר מנפח יד על יד ואוכ אבל לא בקנון ולא בתמחוי ומסקנ' אם בא למלול בשבת היכי מולל אביי משמיה דרב יוסף אמר חדא הדא ורב אויא משמיה דרב יוסף אמר חדא אתרתי רבא אמר כיון דקא משני אפי' טובא נמי וכשהו' מנפח מנפח בידו אחת ובכל כחו והלכתא כרבא דקיימי רבנן כותיה דאמרי בראשי אצבעותיו: מאי אמינתא ניניא: סיאה אמר רב יהודה סנתרי: אזוב אברתא: קורנית חשי: ולית הלכת כרבן שמעון בן גמליא דקיימ' לן כסתם מתני' איתמ' "בשר חי מותר לטלטלה בשב' בשר תפוח רב הונא אמר מותר לטלטלה בשבת ורב חסדא אמר אסור לטלטלה והלכתא כרב הונא דרב חסדא תלמיד היה לפני רב הונא ועוד דרב הונא קאי כר' שמעון דקיימא לן כותיה ועוד דתנו דמסייע ליה דת"ר מטלטלין את העצמי' בשבת מפני שהן מאכל לבהמה בשר תפוח מפני שהן מאכל לחיה מי' מגולי' מפני שהן ראויין לחתול רבן שמעון בן גמליא אומ' אסור לשרותן מפני הסכנה: ת"ר דג מליח מותר לטלטלו דג תפל אסו' לטלטלו בשר לחי בין מליח בין שאינו מליח מותר לטלטלו: "כופין את הסל: אמר רב יהודה בהמ' שנפל לאמת המים בשבת מביא כרים וכסתות ומניח תחתיה ואם עלתה עלתה ואע"ג דקא מבטל כלי מהיכנו מ"ט ביטול כלי מהיכנו דרבנ' וצער בעלי חיים דאו'ריתא ואתי דאו'ריתא ודחי דרבנו' הני מילי דלא אפשר למעבר לי' פרנסה דהם במקומה אבל אפשר למעבר ליה עושה לה פרנסה במקומה ודון: תרנגולת שברה דוחין אותה: דוחין אין מדדין לא תנינא להא דת"ר מדדין כרמה היה ועוף בחצר אבל לא את דתרנגולת: תנו

אסור: גמ' תנו רבנן חבילי קש וחבילי עצים וחבילי זרדים בזמן שרתקינן למאכל בהמה מטלטלין אותן ואם לאו אין מטלטלין אותן רבן שמעון בן גמליא אמר חבילה הניטלת בידו אחת ממטלטלין אותה בשתי ידיו אמר לטלטל חבילי סיאה ואזוב וקורני אם הכניסן למאכל בהמה מסתפק מהן בשבת ואם הכניסן לעצים אין מסתפק מהן בשבת וקוטם ואוכל ובלבד שלא יקטום בכלי ומולל ואוכל ובלבד שלא ימלול בידיו הרבה כדרך שהו' מולל בחול וכן באמינת' וכן בפיגם וכן בשאר מיני תבלין גרסי' בפ' ביצה המלול מלילות מערב שבת לכחר מנפח יד על יד ואוכ אבל לא בקנון ולא בתמחוי ומסקנ' אם בא למלול בשבת היכי מולל אביי משמיה דרב יוסף אמר חדא הדא ורב אויא משמיה דרב יוסף אמר חדא אתרתי רבא אמר כיון דקא משני אפי' טובא נמי וכשהו' מנפח מנפח בידו אחת ובכל כחו והלכתא כרבא דקיימי רבנן כותיה דאמרי בראשי אצבעותיו: מאי אמינתא ניניא: סיאה אמר רב יהודה סנתרי: אזוב אברתא: קורנית חשי: ולית הלכת כרבן שמעון בן גמליא דקיימ' לן כסתם מתני' איתמ' "בשר חי מותר לטלטלה בשב' בשר תפוח רב הונא אמר מותר לטלטלה בשבת ורב חסדא אמר אסור לטלטלה והלכתא כרב הונא דרב חסדא תלמיד היה לפני רב הונא ועוד דרב הונא קאי כר' שמעון דקיימא לן כותיה ועוד דתנו דמסייע ליה דת"ר מטלטלין את העצמי' בשבת מפני שהן מאכל לבהמה בשר תפוח מפני שהן מאכל לחיה מי' מגולי' מפני שהן ראויין לחתול רבן שמעון בן גמליא אומ' אסור לשרותן מפני הסכנה: ת"ר דג מליח מותר לטלטלו דג תפל אסו' לטלטלו בשר חי בין מליח בין שאינו מליח מותר לטלטלו: "כופין את הסל: אמר רב יהודה בהמ' שנפל לאמת המים בשבת מביא כרים וכסתות ומניח תחתיה ואם עלתה עלתה ואע"ג דקא מבטל כלי מהיכנו מ"ט ביטול כלי מהיכנו דרבנ' וצער בעלי חיים דאו'ריתא ואתי דאו'ריתא ודחי דרבנו' הני מילי דלא אפשר למעבר ליה פרנסה במקומה אבל אפשר למעבר ליה עושה לה פרנסה במקומה ודון: תרנגולת שברה דוחין אותה: דוחין אין מדדין לא תנינא להא דת"ר מדדין כרמה היה ועוף בחצר אבל לא את דתרנגולת: תנו

מלחמת ה'

אין עוקרין בכמה היה ועוף בחלר: אבל זוחין אותן על שיכנסו בגמרא פרכי׳ הא נוסף קשיא אמרת אין עוקרין הא דמי מדדין והכי אמרת זוחין זוחין אין מדדין לא: ומפרקי׳ סיפא דאתקן לתרנגולת לחמי׳ דלמוי לא מנדינן מפני דמקמיה נמסה וכבכיכנא: והאמר מדדה אתא עלמא: אבל אם היה גורר אסור וכן הלכתא דכיון שהוא קטן כל כך שאינו אלא גורר לא מודו ליה רבנן לר׳ נתן: ונמצא עוקרין בכמה היה ועוף בחלר: אבל זוחין אותן על שיכנסו בגמרא פרכי׳ הא נוסף קשיא אמרת אין עוקרין הא דמי מדדין והכי אמרת זוחין זוחין אין מדדין לא: ומפרקי׳ סיפא דאתקן לתרנגולת לחמי׳ דלמוי לא מנדינן מפני דמקמיה נמסה וכבכיכנא: והאמר מדדה אתא עלמא: אבל אם היה גורר אסור וכן הלכתא דכיון שהוא קטן כל כך שאינו אלא גורר לא מודו ליה רבנן לר׳ נתן: ונמצא פסקן על דברי לאין

עין משפט

נר מצוה

תנו רבנן אין עוקרין בהמה׳ חיה ועוף אבל זוחין אותן עד שיכנסו׳ מדדין׳ עגלי׳ וסייחים והאש׳ מדדה את בנה: א״ר יהודה אימתי וכי׳ וכן הלכתא דקיימא לן כל היכא דא״ר יהודה אימתי אינו אלא לפרש דברי חכמי׳: מתני׳ אין׳ מולדין את הבהמה ביו׳ טוב אבל מסעדין ומולדין את האשה בשבת וקורין המולדת ממקום למקום ומחללין עליה את השבת וקושרין הטבור רבי יוסי אומר אף תותכין וכל צרכי מילה עושין בשבת: גמ׳ כיצד מסעדין רב יהודה אומר אוחז את הולד שלא יפול לארץ תניא כותיה דרב יהודה כיצד מסעדין אוחז את הולד שלא יפול לארץ ונופח בחוטמו כדי שיכנס בו הרוח ונותן דד לתוך פיו כדי שיינק: א״ר יהודה מרחמין היינו על בהמה טהורה׳ ב״ט כיצ׳ עושה אמר אביי מביא בול של מלח ונותן לה לתוך הרחם כדי שתזכר צערה ותרחם׳ עליו׳ ומזלפין מי שיליא על גבי ולד כדי שתריח ריחו ותרחם עליו׳ ודוקא טהור׳ אבל טמאה לא דלא מרחק׳ ואי מרחק׳ לא מקרב׳: ומילדין את׳ האשה תנו רבנן אם היתה צריכה לנר חברתה מדלקת לה את הנר ואם היתה צריכ׳ לשמן חברתה מביאה לה שמן ביד ואם אין ספק ביד מביאה לה בשערה ואם אין ספק בשערה מביאה לה בכלי דרך רשות הרבים אמ׳ מר אם היתה׳ צריכ׳ לנר חברת׳ מדלקת׳ לה את הנר פשיט׳ אמר רב אשי לא נצרכה אא אפי׳ בסומא מהו׳ דתימא כיון דלא חזיא אסיר קא משמע לן דיתבי מיתבא דעתה מימר אמרה אי איכ׳ מידי חזיין חברתאי ועבדין לי אמן היתה צריכה לשמן חברתה מביא׳ לה׳ שמן ביד ואם אין ספק ביד מביאה לה בשערה ותיפוק ליי׳ משום סחיטה רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו אין סחיטה בשער ורב אשי אמר אפי׳ תימא יש סחיט׳ בשער ומביא׳ לה בכלי דרך שערה דכל מה דאיפשר לשנויי משנינן אמ׳ רב יהודה אמ׳ שמו׳ היה כל זמן שהקב׳ פתוח בין שאמרה צריכה אני ובין שאמרה אינ׳ צריכה מחללין עליה את השבת נסתם הקבר אמרה צריכה אני מחללין עליה את השבת אמרה אינ׳ צריכה אין מחללין עליה את השבת רב אשי מתני׳ דבי מר זוטרא מתני׳ אמ׳ רב יהודה אמר שמו׳ היה כל זמן שהקבר פתוח בין אמרה צריכה אני ובין אמרה אינ׳ צריכה מחללין עליה את השבת נסתם הקבר אמרה אינ׳ צריכה אין מחללין עליה את השבת לא אמרה אינ׳ צריכה מחללין עליה את השב׳ אמר ליה רבינא למרימר מר זוטרא מתני׳ לקולא ורב אשי מתני׳ לחומרא הלכתא כמאן אמר ליה הלכתא כמר זוטרא דספק נפשות להקל מאימתי פתיחת הקבר אמר אביי משעה שתשב על המשבר רב רונא משמיה דרבי יהושע אמר משעה שהדם שותת ויורד ואמרי לה משעה שחברותיה נושאות אותה באגפיה ודייקי רבוותא ואמרי מדלא אמר רב הונ׳ עד שיהא הדם שותת ויורד שמע מינה קודם שתשב על המשבר קאמר וכאביי עבדי׳ ולא מחללין עליה שבתא עד שיהא הדם שותת ויורד ותשב על המשב׳ עד מתי פתיחת הקבר אסיקנא גרדעי אמרי

חיה

רש״י

לין מיקרין לגמרי מן הארץ דמיקר׳ לעלמה: מתני׳ מסעדין מפרש היה ס״ל בגמרא: הכמה מילדה: אין מילדין אין הכמה ביום טוב מאו׳ טיר חל יקיר׳ אבל מסעדין אוקה ביו׳ טוב: אין מולדין אשה בשבת ואין קרי׳ לחמר סי׳ אבל מסע׳ מסעדין וכ״ס ביום טוב: וקושרין הטיטר של תינוק שהוא חרוך ואם לא יתקשר ויתכרך בשו׳ דב׳ ויגביהו אם התינוק יצאו מעיו: גמ׳ ומפה לו בחוטמו שנחירין קטומי׳ בריריין שמתן דד של אמו בתוך פיו: מרחמי׳ מתיכין את ולדה עליה: בול של מלח מלא תגרוף מלח: דמכאיב ליה ומוכרח אם לעבר ליה ומרחמה אם הולד אם ריחקה: מי שליא שורין אתיכיליא במים: לא מרחק׳ אין דרכה לרחק: מביאה לה שמן דרך ר״ה ביד בכפה ולא בכלי דכל מה דאיפשר לשנויי משנינן: בשערה מכה שער שמן וכשב׳ אלה מקנחתו ואין כאן חלול שבת כיון דאי׳ מ״ש שליח דרך הוצאה בכך: פשיט׳ דסח פיקוח נפש דוחה את השבת: תיפוק לי׳ משום סחיטה לחה קניא׳ לה בכלי שלא יחלל את השבת בהוצא׳ הכי נמי הא קא מחללה בסחיטה: אין סחיטה בשע׳ שהו׳ קשה ואינו נגלע: דרך שערה כורב׳ הכלי בשער׳ דכל מה דאפשר לשנויי משנינן: קבר כיון דרחה: צריכה אני לחילול: כיון שאמרה אינה צריכה וחברותיה אומרו׳ שהיא צריכ׳ מחללין: באגפיה בזרועותיה שאינה יכולה להלך: חיה

מאי טעמא מה״ט מס׳ שבת

מאי טעמא לאין ס״ל סיי

מ״מ מ״ל

חדושי אנשי שם

א מרדים לפי גרסת פרי״ג לפנינו חיגלוק. בגמרא כיון דר״ה לאו מחללין דאין מלאכה לצורך חולה ואינו מוכרח לפי גרסת הרא״ש ורש״י ז״ל. ולפי גרסת הרמ״ה ז״ל א

חזה ישלשה שבעה ושלשי שלש בין שאמרה צריכה אני ובין שאמרה איני צריכה מחללין עליה את השבת שבעה אמרה צריכה אני מחללין עלי את השבת אמרה איני צריכ אין מחללין עליה את השבת הא סתמא מחללין שלשים אפי אמר צריכ אני אין מחללין עליה את השבת אלא עושה לה על ידי ארמי כדרב עולא בריה דרב עילאי דאמר כל צרכי חילה עושין לו ע"י ארמאית בשבת וכדרב המנונא דאמר כל דבר שאין בו סכנ אומ לכותי ועושה אמר רב יהודה אמר שמואל החיה שלשים יום למאי הלכתא אמ נהרדעי לטבילה: אמ רבא לא אמרן אא שאין בעל עמה אבל בעלה עמ בעלה מחממה ברתיה דרב חסדא טבלא בגו תלתין יומין שלא בפני בעלה ואמטוה לערסה בתריה דרבא לפומבדיתא אמר רב יהודה אמ שמואל עושין ממורה לחיה בשבת סבור מינה הגי מילי לחיה אבל לחולה לא בימות הגשמי' אין בימות החמה לא ואסיקנא ל"ש חיה ול"ש חולה לא שנא בימות החמה ולא שנא בימות הגשמי מדאמ רב חייא בר אבין אמ רב ששת הקיז דם ונצטנן עושין לו מדורה אפי בשבת ואפי בתקופת תמוז שמוא צלחו ליה תבתקא דשנא רב יהודה צלחו ליה פתורא רבה שרפיפא אמר ליה אביי לרבה קא עביר מר משום בל תשחית אמ ליה בל תשחית דגופאי עדיף לי: א"ר חייא בר אשי לעולם ימכו אדם קורות ביתו ויקנה מנעלים לרגליו הקיז דם ואין לו מה יאכל ימכור מנעלי שברגליו ויספיק מהן צרכי סעודה מאי צרכי סעודה רב אמר בשר ושמוא אמ יין רב אמר בשר נפשא חלף נפשא ושמוא אמר יין סימקא חלף סימקא וקושרין את הטבור: ת"ר קושרין את הטבור ר יוסי אמ אף חותכין וטימנין את השילי כדי שיחם את הולד אמ רשב"ג בנות מלכי טומנו בספלי של שמן בנות עשירי בסיפונין של צמר בנות עניי במוכין: אמר רב נחמן אמ רבה אביה הלכה כר יוסי: אמר רב נחי אמר רבה בר אבוה מודים חכמים לר יוסי בטבור של שני תנוקי שחותכין מאי טעמא דמנתחי אהדדי

אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה כל האומר בפרשת תוכחה עושין לחיה בשבת שנא ומולדתיך ביום הולד אותך לא כרת שדך מכאן שחותכין את הטבור בשבת וכים לא רחצת למשעי מכאן שמרחיצין את הולד והמלח לא המלחת מכאן שמולחים את הולד והדתל לא הודתלת מכאן שמלפפין את הולד בשבת:

סליקו לרו מפנין

לרגליו שלין לך ביוור יוקר מן המהלך יחף בשוק: עושין לה אלייה רפואה היא שוקחתם הולד: של שני תינוקות קלומים וקשורין עצורן זה בזה: מכאן המנתחי זה אלד זה חולד ומלאו מכוכין: במפרשת תוכחה שהוכיח חזקיה על מסרי הקב"ה שעשה עמהם לשון תוכחה הוא שמתוכחת עם הבורן ומודיע מי הוא שברא על שבנבו: לעשני לעות ולהחליק לה בשרו: שמולחין כדי שיקרקש בשרו: מלפפין מחלקין ומפזרן אברין שבשאות גולד תוכריו מקפרקין זה מזה וגריך ליטקן:

סליקו לרו מפנין

בשחלב בשבת כוס תחיה: דשרו לבו שחלב חשב בשבו ולין בחמצה בו נחר: חלאמם קחמשם לן: פלטי בשחלב הרגם הכרחבו מוחר לבשת חל יד חל ודזיר מרחבים ל חחר לבני קחני חשבו בחשם לבחני חבל לח: בחלון: בח מחחו ומו בחר בשבת לח שיך כיס קבון ומחחוי שבחי מחבל ומחבל ומחחי חבבשחן: ומחבחי בחבשבחה חובבבח ים בחבחי לבו לבולם בחובל חבלים מחר ם ומחובל חבלים: בחשבת חבבח בל יד בל יד נחובל חבל לח בח חחחוי ובח בחבון ומ ם ב ליחי חובם ריחים בחבבבת יום טוב חרובבר לחבי חבבשחן ובבים טוב חרבבו:

המאור הקטן

ראשא הקרב שב חנא היבא נחי בבים יום טוב שלמא שקרב שבת ריקוא הוא דשרר אבל בשבת אשור למלול חה שהחאיו הבבים לשלוקל בשבת דלא: הראיו שולא בחבילי חלחן בבון שבריל אוים וקרבי: ראבחבו ושבבבו אבל בחבילי הבוא וקבבת דלא: הראיו בלילי הוא"ב החחוא עובבוא הראבשחבבת חיב"בר רב חנן בשבריאת" הדרלא: ובבים טוב הוה עובבוא שאני אשבריאתא דקדרלא בשא" מחי הבלין בחין רבבו שחוקה ולוקה ולא מצי עבר לחו הבי בשב"אלא בבים טוב בחבלי הבוא וקבבי דבו פלחלן מחבריה בבים טוב ואסבריה בשבת ובבר רשבו על עלי בבקומו בבשבת יום טוב:

מלחמות ה'

בשחלב בשבת כוס תחיה: דשרו לבו שחלב חשב בשבו ולין בחמצה בו נחר: חלאמם קחמשם לן: פלטי בשחלב הרגם הכרחבו מוחר לבשת חל יד חל ודזיר מרחבים ל חחר לבני קחני חשבו בחשם לבחני חבל לח: בחלון: בח מחחו ומו בחר בשבת לח שיך כיס קבון ומחחוי שבחי מחבל ומחבל ומחחי חבבשחן: ומחבחי בחבשבחה חובבבח ים בחבחי לבו לבולם בחובל חבלים מחר ם ומחובל חבלים: בחשבת חבבח בל יד בל יד נחובל חבל לח בח חחחוי ובח בחבון ומ ם ב ליחי חובם ריחים בחבבבת יום טוב חרובבר לחבי חבבשחן ובבים טוב חרובבו:

רבי אליעזר אומר אם לא הביא כלי מערב שבת מיומל למול את התינוק ואלו אתמניתין דפרקין דלעי דסליק מינה דתקן וכל דרבי מילה נעשה בשבת: מגולה בפני הכל ובגמרא מפרש דמשום חביבי מצוה הוא המצרכין ליה לבלויי: ודסכנה שנזרו עוטים על המילה: מבשרו כדי שלא יהיו אבנים מלאים הוא מביא עליו אחרים תחת כנפיו אבל אלא בשעת הסכנה לא שריון בעבדים מעשה הטבילה: לעשות ברזל לנדף האומל: כלל א"ר עקיבא וכו' נחלק על רבי אליעזר בתנאי מילה עדיפא לעשיה מערב שבת דומנה כיום שמיני דוחי אם הסכנה: גמ' אלא מרצון רבי אליעזר דר' אליעזר לא היו נריכים להביאו דרך נגות ודרך חצרות ודרך קרפיפות [אלא כר"ש דס"ל דכולן רשות אחת הן לכלים שבשבת ניתנו מבשרה היום היו בתוך הבית:

וקאמרי' רבותא וכו' ערל ותינוק בשבת לעשות בשבת דוחה את השבת: גמ' א"ר אבין אמר רב אדא א"ר יצחק פעם אחת ר"ל שלא הביאו אומל מער שב והביאוהו בשבת ישלא ברצון ר"א דשרי דרך ר"ה אלא ברצון ר' שמעון דשרי דרך חצרות דרך גנות דרך קרפיפות התנן ר"ש אומ' אחד גנות ואחד חצרות ואחד קרפיפות רשות אחד לבדי ששבתו לתוכה ולא לכלים ששבתו לתוך הבית ופסקו רבוואת' דלית הלכתא כרבנן ואפסיק הלכת' כר' עקיבא דאמר כל מילאכה שאיפשר לעשות מערב שבת אינו דוחה את השבת ותי דהא אמר רבה בפר' האשה בפסחים ערל והזאה ואומל העמידו דבריה במקום כרת אומל מאי היא דתניא כשם שאין מביאין אותו דרך רשו' הרבים כך אין מביאין אותו דרך חצרות גנות וקרפיפות ותו דרבנן ור"ש יחיד ורבים הלכה כרבי' ואיכא מאן דמסייעי למלת' מתעשה דאשכחו בתלמודא דארץ ישראל דגרסי' התם ר' שמואל בר אבדימי הוה ליה עובדא למיגז' בי רב שישנא בריה אנשיון מייתי אומל שאל לרבי מונא אמר ליה ידחה עד למחר שאל לר' יצחק בר' אליעזר אמר לרהם מישחק קונדיטון לא אנשיתון ומייתי אומל אנשיתון ידחה עד למחר ואנן קשיא לן פסקא הדין דפסקי ראשונים הדא דהא אפסיקא הלכת' בהדיא כר' שמעון דאמ' אה גנות ואחד חצרות ואחד קרפיפות כולן רשות אחד ומותר לטלטל בכולן ואפי' איסורא ליכא בדבר של רשות וכ"ש בדבר מצוה ועוד דהא עבדו עובדא כר"ש כדאמרי' לעיל א"ר אבין אמר רב אדא א"ר יצחק פעם אחת שכחו ולא הביאו אומל וכו' וקיימא לן דמעשה רב בכל מקום והני ראיות כולהו דגמרי מינהו רבותא דלא מייתינן אומל דרך גנות וחצרות וקרפיפות איכא פירכ' לכל הדא מינייהו וליכא למיגמר מינהו דהא דאפסיק הלכתא כר"ע דאמר כל דבר שאיפשר לה לעשות מערב שב' אינה דוחה את השבת ליכא למיגמר מניה אלא דלא דחינן שבת ומייתינן דרך רשו' הרבים בלבד כר"א אבל לאיתויי דרך גנות ודרך חצרות ודרך קרפיפות לא שייכא בהא מילתא כלל אלא פלוגתא דר"ש ורבנן היא דרבנן סברי דרך גנות ודרך חצרות איכא בהו איסורא כשום שבות ולא דחינן לההיא איסורא אפי' במקום מצוה ור"ש סבר דרך גנות וחצרות וקרפיפו' רשות אחד ומותר לטלטל במילי דרשות וכ"ש במילי דמצוה וכבר אפסיקא הלכתא כר"ש בהא נמי והא דאמר רבא ערל והזאה ואיזמל העמידו דברירים במקום כרת לאו סברא דידיה קאמר ולאו הלכה נמי קא פסק אלא סברא דרבנן קא מדכר דאית להו דהבאת אומל דרך גנות יש בה משו' שבות ואסרי לה משו' כרת וכיון דהעמידו דברירים במקום כרת תור"ש פליג באומל על רבנן ואמר דליכא איסורא כלל כמו שבירנו ועוד דר"ש נמי אית לי' הא דרבא דלא פליג ר"ש עליירו דרבנן אלא בכלים ששבתו בהצר אבל בכלים ששבתו בתוך הבית אית ליה לר"ש דאסיר והעמידו הכמים דברירים במקום כרת הילכך ליכא ראיה נמי מהא דאמר רבא ערל והזאה ואומל ומאי דאמרו נמי משום דר"ש יחיד ופליג בהדי רבים וקיימא לן דיחיד ורבים הלכה כרבים ה"מ היכא דלא אפסיקא הלכתא כיחיד בהדיא אבל הכא הא אפסיקא הלכה כר"ש בהדיא ועבדו עובדא נמי כוותיה והא אורדא נמי דאשכחו בתלמוד ארץ ישראל ליכא למיגמר מניה דאסיר לאיתויי דרך גנות דהא דאמר ידחה עד למחר משום דלא איפשר לאיתויי דרך גנות וקרפיפו' הוא כגון דקא

רבי אליעזר אומר אם לא הביא כלי מער' שבת מביאו בשבת מגודה ובסכנה מבסהו ע"פ עדים ועוד א"ר אליעזר כורתין עצי' לעשות פחמים ולעשות ברזל כלל א"ר עקיבא כל מלאכה שאיפשר לעשותה מערב שבת אינה דוחה את השבת מילה שאי אפשר לה ליעשות מערב שבת דוחה את השבת: גמ' א"ר אבין אמר רב אדא א"ר יצחק פעם אחת שכחו ולא הביאו אומל מער' שב' והביאוהו בשבת ישלא ברצון ר"א דשרי דרך ר"ה אלא ברצון ר' שמעון דשרי דרך חצרות דרך גנות דרך קרפיפות התנן ר"ש אומ' אחד גנות ואח' חצרות ואח' קרפיפות רשות אח' לבדי ששבתו לתוכה ולא לכלים ששבתו לתוך הבית ופסקו רבוואת' דלית הלכת' כר"ש לגבי אומל ואע"ג דאמר רב בפרק כל גנות תעיר הלכה כר"ש ברא קיימא לן דהלכתא כרבנן ואפסיק הלכת' כר' עקיבא דאמר כל מלאכה שאיפש לעשות מערב שבת אינו דוחה את השבת ותי דהא אמר רבה בפר' האשה בפסחים ערל והזאה ואומל העמידו דבריה במקום כרת אומל מאי היא דתניא כשם שאין מביאין אותו דרך רשו' הרבים כך אין מביאין אותו דרך חצרות גנות וקרפיפות ותו דרבנן ור"ש יחיד ורבים הלכה כרבי' ואיכא מאן דמסייעי למלת' מתעשה דאשכחו בתלמודא דארץ ישרא' דגרסי' התם ר' שמואל בר אבדימי הוה ליה עובדא למיגז' בי רב שישנא בריה אנשיון מייתי אומל שאל לרבי מונא אמר ליה ידחה עד למחר שאל לר' יצחק בר' אליעזר אמר לרהם מישחק קונדיטון לא אנשיתון ומייתי אומל אנשיתון ידחה עד למחר ואנן קשיא לן פסקא הדין דפסקי ראשונים הדא דהא אפסיקא הלכת' בהדיא כר' שמעון דאמ' אה גנות ואחד חצרות ואחד קרפיפות כולן רשות אחד ומותר לטלטל במילי דאפי' איסורא ליכא בדבר של רשות וכ"ש בדבר מצוה ועוד דהא עבדו עובדא כר"ש כדאמרי' לעיל א"ר אבין אמר רב אדא א"ר יצחק פעם אחת שכחו ולא הביאו אומל וכו' וקיימא לן דמעשה רב בכל מקום והני ראיות כולהו דגמרי מינהו רבותא דלא מייתינן אומל דרך גנות וחצרות וקרפיפות איכא פירכ' לכל הדא מינייהו וליכא למיגמר מינהו דהא דאפסיק הלכתא כר"ע דאמר כל דבר שאיפשר לה לעשות מערב שב' אינה דוחה את השבת ליכא למיגמר מניה אלא דלא דחינן שבת ומייתינן דרך רשו' הרבים בלבד כר"א אבל לאיתויי דרך גנות ודרך קרפיפות לא שייכא בהא מילתא כלל אלא פלוגתא דר"ש ורבנן היא דרבנן סברי דרך גנות ודרך חצרות איכא בהו איסורא כשום שבות ולא דחינן לההיא איסורא אפי' במקום מצוה ור"ש סבר דרך גנות וחצרות וקרפיפו' רשות אחד ומותר לטלטל במילי דרשות וכ"ש במילי דמצוה וכבר אפסיקא הלכתא כר"ש בהא נמי והא דאמר רבא ערל והזאה ואיזמל העמידו דברירים במקום כרת לאו סברא דידיה קאמר ולאו הלכה נמי קא פסק אלא סברא דרבנן קא מדכר דאית להו דהבאת אומל דרך גנות יש בה משו' שבות ואסרי לה משו' כרת וכיון דהעמידו דברירים במקום כרת תור"ש פליג באומל על רבנן ואמר דליכא איסורא כלל כמו שבירנו ועוד דר"ש נמי אית לי' הא דרבא דלא פליג ר"ש עלייהו דרבנן אלא בכלים ששבתו בהצר אבל בכלים ששבתו בתוך הבית אית ליה לר"ש דאסיר והעמידו הכמים דברירים במקום כרת הילכך ליכא ראיה נמי מהא דאמר רבא ערל והזאה ואומל ומאי דאמרו נמי משום דר"ש יחיד ופליג בהדי רבים וקיימא לן דיחיד ורבים הלכה כרבים ה"מ היכא דלא אפסיקא הלכתא כיחיד בהדיא אבל הכא הא אפסיקא הלכה כר"ש בהדיא ועבדו עובדא נמי כוותיה והא אורדא נמי דאשכחו בתלמוד ארץ ישראל ליכא למיגמר מניה דאסיר לאיתויי דרך גנות דהא דאמר ידחה עד למחר משום דלא איפשר לאיתויי דרך גנות וקרפיפו' הוא כגון דקא

רבי אליעזר אומר אם לא הביא כלי מערב שבת מיומל למול את התינוק ואלו אתמניתין דפרקין דלעי דסליק מינה דתקן וכל דרבי מילה נעשה בשבת: מגולה בפני הכל ובגמרא מפרש דמשום חביבי מצוה הוא המצרכין ליה לבלויי: ודסכנה שנזרו עוטים על המילה: מבשרו כדי שלא יהיו אבנים מלאים הוא מביא עליו אחרים תחת כנפיו אבל אלא בשעת הסכנה לא שריון בעבדים מעשה הטבילה: לעשות ברזל לנדף האומל: כלל א"ר עקיבא וכו' נחלק על רבי אליעזר בתנאי מילה עדיפא לעשיה מערב שבת דומנה כיום שמיני דוחי אם הסכנה: גמ' אלא מרצון רבי אליעזר דר' אליעזר לא היו נריכים להביאו דרך נגות ודרך חצרות ודרך קרפיפות [אלא כר"ש דס"ל דכולן רשות אחת הן לכלים שבשבת ניתנו מבשרה היום היו בתוך הבית:

וקאמרי' רבותא וכו' ערל ותינוק בשבת לעשות בשבת דוחה את השבת: גמ' א"ר אבין אמר רב אדא א"ר יצחק פעם אחת שכחו ולא הביאו אומל מער' שב' והביאוהו בשבת ישלא ברצון ר"א דשרי דרך ר"ה אלא ברצון ר' שמעון דשרי דרך חצרות דרך גנות דרך קרפיפות התנן ר"ש אומ' אחד גנות ואח' חצרות ואח' קרפיפות רשות אח' לבדי ששבתו לתוכה ולא לכלים ששבתו לתוך הבית ופסקו רבוואת' דלית הלכת' כר"ש לגבי אומל ואע"ג דאמר רב בפרק כל גנות תעיר הלכה כר"ש ברא קיימא לן דהלכתא כרבנן ואפסיק הלכת' כר' עקיבא דאמר כל מלאכה שאיפש לעשות מערב שבת אינו דוחה את השבת ותי דהא אמר רבה בפר' האשה בפסחים ערל והזאה ואומל העמידו דבריה במקום כרת אומל מאי היא דתניא כשם שאין מביאין אותו דרך רשו' הרבים כך אין מביאין אותו דרך חצרות גנות וקרפיפות ותו דרבנן ור"ש יחיד ורבים הלכה כרבי' ואיכא מאן דמסייעי למלת' מתעשה דאשכחו בתלמודא דארין ישרא' דגרסי' התם ר' שמואל בר אבדימי הוה ליה עובדא למיגז' בי רב שישנא בריה אנשיון מייתי אומל שאל לרבי מונא אמר ליה ידחה עד למחר שאל לר' יצחק בר' אליעזר אמר לרהם מישחק קונדיטון לא אנשיתון ומייתי אומל אנשיתון ידחה עד למחר ואנן קשיא לן פסקא הדין דפסקי ראשונים הדא דהא אפסיקא הלכת' בהדיא כר' שמעון דאמ' אה גנות ואחד חצרות ואחד קרפיפות כולן רשות אחד ומותר לטלטל במילי דאפי' איסורא ליכא בדבר של רשות וכ"ש בדבר מצוה ועוד דהא עבדו עובדא כר"ש כדאמרי' לעיל א"ר אבין אמר רב אדא א"ר יצחק פעם אחת שכחו ולא הביאו אומל וכו' וקיימא לן דמעשה רב בכל מקום והני ראיות כולהו דגמרי מינהו רבותא דלא מייתינן אומל דרך גנות וחצרות וקרפיפות איכא פירכ' לכל הדא מינייהו וליכא למיגמר מינהו דהא דאפסיק הלכתא כר"ע דאמר כל דבר שאיפשר לה לעשות מערב שב' אינה דוחה את השבת ליכא למיגמר מניה אלא דלא דחינן שבת ומייתינן דרך רשו' הרבים בלבד כר"א אבל לאיתויי דרך גנות ודרך קרפיפות לא שייכא בהא מילתא כלל אלא פלוגתא דר"ש ורבנן היא דרבנן סברי דרך גנות ודרך חצרות איכא בהו איסורא כשום שבות ולא דחינן לההיא איסורא אפי' במקום מצוה ור"ש סבר דרך גנות וחצרות וקרפיפו' רשות אחד ומותר לטלטל במילי דרשות וכ"ש במילי דמצוה וכבר אפסיקא הלכתא כר"ש בהא נמי והא דאמר רבא ערל והזאה ואיזמל העמידו דברירים במקום כרת לאו סברא דידיה קאמר ולאו הלכה נמי קא פסק אלא סברא דרבנן קא מדכר דאית להו דהבאת אומל דרך גנות יש בה משו' שבות ואסרי לה משו' כרת וכיון דהעמידו דברירים במקום כרת תור"ש פליג באומל על רבנן ואמר דליכא איסורא כלל כמו שבירנו ועוד דר"ש נמי אית לי' הא דרבא דלא פליג ר"ש עלייהו דרבנן אלא בכלים ששבתו בהצר אבל בכלים ששבתו בתוך הבית אית ליה לר"ש דאסיר והעמידו הכמים דברירים במקום כרת הילכך ליכא ראיה נמי מהא דאמר רבא ערל והזאה ואומל ומאי דאמרו נמי משום דר"ש יחיד ופליג בהדי רבים וקיימא לן דיחיד ורבים הלכה כרבים ה"מ היכא דלא אפסיקא הלכתא כיחיד בהדיא אבל הכא הא אפסיקא הלכה כר"ש בהדיא ועבדו עובדא נמי כוותיה והא אורדא נמי דאשכחו בתלמוד ארץ ישראל ליכא למיגמר מניה דאסיר לאיתויי דרך גנות דהא דאמר ידחה עד למחר משום דלא איפשר לאיתויי דרך גנות וקרפיפו' הוא כגון דקא

רבי אליעזר אומר אם לא הביא כלי מער' שבת מביאו בשבת מגודה ובסכנה מבסהו ע"פ עדים ועוד א"ר אליעזר כורתין עצי' לעשות פחמים ולעשות ברזל כלל א"ר עקיבא כל מלאכה שאיפשר לעשותה מערב שבת אינה דוחה את השבת מילה שאי אפשר לה ליעשות מערב שבת דוחה את השבת: גמ' א"ר אבין אמר רב אדא א"ר יצחק פעם אחת שכחו ולא הביאו אומל מער' שב' והביאוהו בשבת ישלא ברצון ר"א דשרי דרך ר"ה אלא ברצון ר' שמעון דשרי דרך חצרות דרך גנות דרך קרפיפות התנן ר"ש אומ' אחד גנות ואח' חצרות ואח' קרפיפות רשות אח' לבדי ששבתו לתוכה ולא לכלים ששבתו לתוך הבית ופסקו רבוואת' דלית הלכת' כר"ש לגבי אומל ואע"ג דאמר רב בפרק כל גנות תעיר הלכה כר"ש ברא קיימא לן דהלכתא כרבנן ואפסיק הלכת' כר' עקיבא דאמר כל מלאכה שאיפש לעשות מערב שבת אינו דוחה את השבת ותי דהא אמר רבה בפר' האשה בפסחים ערל והזאה ואומל העמידו דבריה במקום כרת אומל מאי היא דתניא כשם שאין מביאין אותו דרך רשו' הרבים כך אין מביאין אותו דרך חצרות גנות וקרפיפות ותו דרבנן ור"ש יחיד ורבים הלכה כרבי' ואיכא מאן דמסייעי למלת' מתעשה דאשכחו בתלמודא דארין ישרא' דגרסי' התם ר' שמואל בר אבדימי הוה ליה עובדא למיגז' בי רב שישנא בריה אנשיון מייתי אומל שאל לרבי מונא אמר ליה ידחה עד למחר שאל לר' יצחק בר' אליעזר אמר לרהם מישחק קונדיטון לא אנשיתון ומייתי אומל אנשיתון ידחה עד למחר ואנן קשיא לן פסקא הדין דפסקי ראשונים הדא דהא אפסיקא הלכת' בהדיא כר' שמעון דאמ' אה גנות ואחד חצרות ואחד קרפיפות כולן רשות אחד ומותר לטלטל במילי דאפי' איסורא ליכא בדבר של רשות וכ"ש בדבר מצוה ועוד דהא עבדו עובדא כר"ש כדאמרי' לעיל א"ר אבין אמר רב אדא א"ר יצחק פעם אחת שכחו ולא הביאו אומל וכו' וקיימא לן דמעשה רב בכל מקום והני ראיות כולהו דגמרי מינהו רבותא דלא מייתינן אומל דרך גנות וחצרות וקרפיפות איכא פירכ' לכל הדא מינייהו וליכא למיגמר מינהו דהא דאפסיק הלכתא כר"ע דאמר כל דבר שאיפשר לה לעשות מערב שב' אינה דוחה את השבת ליכא למיגמר מניה אלא דלא דחינן שבת ומייתינן דרך רשו' הרבים בלבד כר"א אבל לאיתויי דרך גנות ודרך קרפיפות לא שייכא בהא מילתא כלל אלא פלוגתא דר"ש ורבנן היא דרבנן סברי דרך גנות ודרך חצרות איכא בהו איסורא כשום שבות ולא דחינן לההיא איסורא אפי' במקום מצוה ור"ש סבר דרך גנות וחצרות וקרפיפו' רשות אחד ומותר לטלטל במילי דרשות וכ"ש במילי דמצוה וכבר אפסיקא הלכתא כר"ש בהא נמי והא דאמר רבא ערל והזאה ואיזמל העמידו דברירים במקום כרת לאו סברא דידיה קאמר ולאו הלכה נמי קא פסק אלא סברא דרבנן קא מדכר דאית להו דהבאת אומל דרך גנות יש בה משו' שבות ואסרי לה משו' כרת וכיון דהעמידו דברירים במקום כרת תור"ש פליג באומל על רבנן ואמר דליכא איסורא כלל כמו שבירנו ועוד דר"ש נמי אית לי' הא דרבא דלא פליג ר"ש עלייהו דרבנן אלא בכלים ששבתו בהצר אבל בכלים ששבתו בתוך הבית אית ליה לר"ש דאסיר והעמידו הכמים דברירים במקום כרת הילכך ליכא ראיה נמי מהא דאמר רבא ערל והזאה ואומל ומאי דאמרו נמי משום דר"ש יחיד ופליג בהדי רבים וקיימא לן דיחיד ורבים הלכה כרבים ה"מ היכא דלא אפסיקא הלכתא כיחיד בהדיא אבל הכא הא אפסיקא הלכה כר"ש בהדיא ועבדו עובדא נמי כוותיה והא אורדא נמי דאשכחו בתלמוד ארץ ישראל ליכא למיגמר מניה דאסיר לאיתויי דרך גנות דהא דאמר ידחה עד למחר משום דלא איפשר לאיתויי דרך גנות וקרפיפו' הוא כגון דקא

המאור הקטן

רבי אליעזר דמילה

אלא אמר רב אשי מי' דרם להגרות הוון בך מי' שיאסרו בהים הוון בך מי' ר"ל אלה אלא אמר רב אשי מתנא לאי בהים הוון וחצרי' פתוחי' לרבו הוא דרב בה עירבו בה לא אי עירבו בה לא אי הגרות ר"ל לר'

פיסקא כלל אחר רבי עקיבא מילה דוחה את הערבת שאבי' יש לו ערבת בערלתו וכשיסיר' יסיר את הערבה ונמצא שעבר על לאו דהשמר בנגע הערבת שהוא אוסרה לקונן בכרכו אם "ה יחול ומוכחין לה בגמרא מדכתיב יחול בשר ערלתו ובשר יקיר הוא דסבר ליה למיסר ל"ש אינו בלבד ואין נ"ל בשבת: מנין לתשעה ולעשרה לאחר עשר לשנים עשר בפרקין הנן לה דגולל בין השמשות נימול לתשעה

ר מצוה

רש"י

בלים שנטלו לתוכן בשקים ביום היו נתוכן: ביום השמיני יחול מלאת בתב בשמיני: דוחה ערב אם פרחה ערבת בערלה יחול ויקון ואם ע"ב דאתי ביה לאו דהשמר בנגע לרע: לתשעה כגון מלה בין השמשות: לעשר כגון שחל להיות שבת בשמיני שבת תשיעי: ל"ל עשר כגון שחל י"ם לאחר שבת: בשני עשר כגון שחל שמיני יום טוב של ר"ה לאחר שבת שאין דוחה לא שבת ולא י"ט מפסק לא יהיו בין לא יום ומנה אם לאו: מתני' מוהלין חוקף הערל שלא יהא הדם ב' דנעשה קריעת הערל המכסה את הגיד: ומוצצין אם הדם מתכוה שאין ניקה מתכוה אלא ע"י הבורה: אי סלנות תהנשת: לעשם בשיני המה דאיפסר לבטיי מבטיי: לא נרף יין ושמן כך היו רגילים וכיון דרפאה שמרבין ושורפין בקבר' יין ושמן יחד כדרך שהורפין בנים בקברה: חלוק בגין בים החוק היו עוטין ומלבישין ראש הגיד עד הערה וקושרין אם שלא יחזור הערל לכסות הגיד: לא תתקין לא תאמין: כורך על אצבעו דרך מלבוש לשמוה מדרך הולאה בחול: גמ' אמל בשבת כל זמן שעוסק בה אלא בשלת אלא ידו: אם ראה שנאחיירו נוצין בין מעבני' את המילה שאינו בשרה עד שיתקנם: נוצין שיורי ערל ומתכיתין מפרש אילו הן נוצין המעבנין את הערלה ויש שאין מעבנין כגון בשר שאינו הופה רוב הערה אלא משהה ועברה היא שהה נגוה המקפה הגוד סביב שמתב הגיד משמע ויורד לג' הגוף: חוזר והוקך הבולה הלא מלת היא וברי ניקה שבת לדחות אבלא: פור' שמלק ידו שלא המעבנין חוז' שברי בן בחילה עמהטעל שאין מעבנין אינו חוזר הבור בהקתל' בכני עצמ' ובל אם לא ניקן לאלל שב' מהלקין בנוצין המעבנין: נגון דאקת בין בהמשות אל שבת ואמרו לו לא מספקת היום לגמור בשבת ותעב' חבורה בשבת בלא מלה ושנגו כרת ומהנו מוקה ליבא בלא אקרו בה למוקה ולא קיבל עליו בהקלה וכרת אוכת דמקתילה לא נרשום בתחיל ולא ניקנה שבת לדחות בשב"ו: ואם לא הלקנו עונש כרת בתומן שאל בשבת לפי שהילל שבת ולא עשה מלה: תומנת מוהלי: אמרה לו אם אומנתו: להמוכה לפיטרים לעולתו חיטרת בשפת פיה יהכך ויקה לבעל אלא הבא אמוכ לבשרו מבני ארם עקום הקב הבגד אם הוא ויולתי' מתנו גרגיון ולא מדבי' נוד בה מוכה בחל' וכפה לבפני' בחלוק מבל המילה יבשיע ויקרע רא הגיד ומשוי ליה כרוח שבבה: שהוא

דקא מפסקא להו דרך רשות הרבים אי נמי משום דלא הוה להו אזמל ששבת בחצר דהא כי אמר ר' שמעון לכלים ששבתו לתוכו ולא לכלים ששבתו בתוך הבית ולא אפוקי מדר' שמעון אתא לא לאפוקי מדר' איעז אתא ועוד אפי' תימא לאפוקי מדרבי שמעון אתא לא סמכינן אלא אגמר' דילן והדא היא דעתא דילן בהא שמעתא ומילי דברירן אינון ולית בדין ספיקא כלל: כלל אמר רבי עקיבא: אמר רב יהודה הלכה כר' עקיבא עד כאן לא פליגי רבי איעזר ורבי עקיבא אלא במכשירי מילה אבל מילה גופה דהיא שבת מנא לן א"ר יוחנן אמ' קרא וביום השמיני ימול בשר ערלתו ואפילו בשבת: ת"ר מילה דוחה את הצרע בין בזמנה בין שלא בזמנה יום טוב אינו דוחה אלא בזמנה בלבד: ומילה בין בזמנה בין שלא בזמנה לא מהלינן אלא בזמנא דתניא אין לי אלא הנימול לשמונה שיהא נימול ביום לתשעה לעשרה לאחר עשר לשנים עשר ושאר כל הנימולין מנין שלא יהו נימולין אלא ביום ת"ל וביום השמיני ימול בשר ערלתו: גרסינן בקידושין בפרקא קמא והיכא דלא מהליה אבוה מיהיי בי דינא למימהלי דכתיב המול לכם כל זכר והיכא דלא מהלוה בי דינא מיחייב אידו למימהל נפשיה דכתי' וערל זכר אשר לא ימול את בשר ערלתו: מתני' עושין כל צרכי מילה בשבת מורעין ומוצצין ומשימין עליה אספלנית וכמון ואם לא שחק כמון מערב שבת לועס בשיניו ונותן ואם לא טרף יין ושמן נותן זה בעצמו וזה בעצמו ואין עושין לו חלוק לכתחל אבל כורך עליה סמרטוט ואם לא התקין מערב שבת כורך על אצבעו ומביא ואפילו מחצר אחרת: גמ' תנו רבנן המל כל זמן שעוסק במיל' חוזר בין על ציצין המעכבין את המילה ובין על ציצין שאין מעכבין את המילה פירש על ציצין שאין מעכבין את המילה אינו חוזר: תנו רבנן מהלקטין את המיל' ואם לא הלקיט עונש כרת היכי דאמי כגון דאתי בין השמשות ואמרי לי' לא מספקת ואמר לרבו מספיקנא ועבד ולא איספיק דאשתכח דחבורה הוא דעבוד הילכ' עניש כרת: וכו' מצצין אמ' רב פפא האי אומנא דלא מיין סכנתא היא ומעברינן ליה: אם לא שחק כמון תנו רבנן דברים שאין עושין למילה בשבת עושין לה ביום טוב שוחקין לה כמון וטורפין לה יין ושמן: אין עושין לה חלוק וכו': אמ' אביי אמרה לי אמי האי חלוק דינוק ליפבי למיטרי אבראי אמאי דילמ' מידבק גידדא מניה ואתי לידי כרות שפכה: תני אמר ר' נתן פעם אחת הלכתי לכרכי הים ובא' אשה אחת לפני שמל בנה ראשון מת שני ומת שלישי הביאתו לפני וראיתיו שרוא

דתנא דמתניתין מפרש אילו הן נוצין המעבנין את הערלה ויש שאין מעבנין כגון בשר שאינו הופה רוב הערה אלא משהה ועברה היא שהה נגוה המקפה הגוד סביב שמתב הגיד משמע ויורד לג' הגוף: חוזר והוקך הבולה הלא מלת היא וברי ניקה שבת לדחות אבלא: פור' שמלק ידו שלא המעבנין חוז' שברי בן בחילה עמהטעל שאין מעבנין אינו חוזר הבור בהקתל' בכני עצמ' ובל אם לא ניקן לאלל שב' מהלקין בנוצין המעבנין: נגון דאקת בין בהמשות אל שבת ואמרו לו לא מספקת היום לגמור בשבת ותעב' חבורה בשבת בלא מלה ושנגו כרת ומהנו מוקה ליבא בלא אקרו בה למוקה ולא קיבל עליו בהקלה וכרת אוכת דמקתילה לא נרשום בתחיל ולא ניקנה שבת לדחות בשב"ו: ואם לא הלקנו עונש כרת בתומן שאל בשבת לפי שהילל שבת ולא עשה מלה: תומנת מוהלי: אמרה לו אם אומנתו: להמוכה לפיטרים לעולתו חיטרת בשפת פיה יהכך ויקה לבעל אלא הבא אמוכ לבשרו מבני ארם עקום הקב הבגד אם הוא ויולתי' מתנו גרגיון ולא מדבי' נוד בה מוכה בחל' וכפה לבפני' בחלוק מבל המילה יבשיע ויקרע רא הגיד ומשוי ליה כרוח שבבה: שהוא

המאור הקטן

חבורה שדוחה את העבודה ועבודה דוחה את השבת ואת יום טוב: מילה שלא בזמנה דוחה אותה ביום טוב שנדחה: מפני עבודה כ"ש שדוחה: מילה שלא בזמנה דוחה אותה וקשאלן על הרין פירוש דהא רבא נמיה הוא דאמר לה לרב ספרא דלאו משום דרחמיה ערלה קא דחיה לה לעבודה אלא משום דבחוסר מילה אי משום דבחוסר מילה אי משום דלא מקיים עשה בעידנא רקא מעקר לגו בשעה דרב אשי והיכי דאין הבא קל וחומר בצרעת שהוחרל את העבודה עד הראשון קראי לשיר לבני ולא מילה שלא בזמנה וה"ר נסים ז"ל פי' בחלת מתרצים שלו ע"ל ה"כך ומוכל עשיה עוכל נפש שהוא רשות כגון הטהיסה והבשורל דוחה ר"מילה שלא בזמנה שהיא מצוה לא כ"ש שדוחה ר"מ דאמרא לשיעוך על ר' יון פירוש נדליום תרבות ויכוחו שרין מנות ואמרי דוחין ר"מ ושמא לפרש לו הכך הוא ר"ל עלת שאמה נדחי מפני צורך דבריהם נדחה מפני מילה שאינה בזמנה ר"מ שנדחה מפני צורך הרבים כגון שהוסרה הערלה אינו דין שיהא נדחה מפני מילה שלא בזמנה לכך הוצרך לומר לבדו: כתב הרי"ף ז"ל בהלכות פרחינן את הקטן בהרבו בין לפני מילה בין לאחר מילה בין בחתן שהוחתנו בשבת בין בחתן שהוחתנו מע"ש ורא"ל הדרל לו לזהר כך אלא כך מרחיצין את הקטן בהרבו לפני מילה בחתן שהוחתנו מע"ש ולאחר מילה אם נשמנו חתן שלו בחתן לו חתן אחת בשבת מפני שמכנו הוא לו והוא שנשבר

מסכת שבת

פרק תשעה עשר

שלטי הגבורים

ת מיית כתב דמכל מקום משבור עליו משתלל כשל מלת מעם ואמרו הוא כרא עד שיחלש ומכון ערל ומ"ב סת"ג ומהתל"ר ומשור מקבר דנם כולו אלו ערת:

כ רבי' ומתי' ומנ"ג ומרת"ם ומשור כתבו דמיכת מלכן ידיו מן המילה מה מו ומכל לאחור מל מיון ומאוכן מ"ר מ"ר רש"ו מרב דמיל מכל כמיטרי מבת מתים מאיכן מעכבים חוזר מלכן ומסי' מי ידיו מן המיל ומכל שמעמ רש"ל דאין דקאמר מלמודא מלין מי מיו חוזר ומחתא מלא כלבתא כבי ויין לבאיל מל מיתי מ"ב הי מילה מעכבלין מבת בין מילה מוהכלין בחול אחם מי ומכלן ידיו מן המילה דחוזר מל מיון המעכבי חבל לא מל מ"ב מיון מאיכן מעכבין ומכו מתי בקוב לאחר כך בכהות הרקא נמי מבת דבר"ת מדרייו מלא מבת מבת לא מבת חול לעבל' מיכו חוזר מל מיון מאיכן מעכבים: בחול לאין מבריח לאמר דבר זה בחול ובן מי' חיכו בבי' המעכבות מ"ר מלעבר דמילה בחבל' מחרבי' ומסור ר"ל מ' מ' רש"ג בשור מוכו לבדי דמלו בחוש דחוזר מיירי בשבת דאלו בחול חוזר מל מכל בין מעכבים בין מיכם מעכבי ומכו מתי מת"ג שבת כ"ח לא מוכיר בין זה מלא מבי מבת:

המאור הקטן

חבורה שדוחה את העבודה ועבודה דוחה את השבת ואת יום טוב: מילה שלא בזמנה דוחה אותה ביום טוב שנדחה: מפני עבודה כ"ש שדוחה: מילה שלא בזמנה דוחה אותה וקשאלן על הרין פירוש דהא רבא נמיה הוא דאמר לה לרב ספרא דלאו משום דרחמיה ערלה קא דחיה לה לעבודה אלא משום דבחוסר מילה אי משום דבחוסר מילה אי משום דלא מקיים עשה בעידנא רקא מעקר לגו בשעה דרב אשי והיכי דאין הבא קל וחומר בצרעת שהוחרל את העבודה עד הראשון קראי לשיר לבני ולא מילה שלא בזמנה וה"ר נסים ז"ל פי' בחלת מתרצים שלו ע"ל ה"כך ומוכל עשיה עוכל נפש שהוא רשות כגון הטהיסה והבשורל דוחה ר"מילה שלא בזמנה שהיא מצוה לא כ"ש שדוחה ר"מ דאמרא לשיעוך על ר' יון פירוש נדליום תרבות ויכוחו שרין מנות ואמרי דוחין ר"מ ושמא לפרש לו הכך הוא ר"ל עלת שאמה נדחי מפני צורך דבריהם נדחה מפני מילה שלא בזמנה לכך הוצרך לומר לבדו: כתב הרי"ף ז"ל בהלכות פרחינן את הקטן בהרבו בין לפני מילה בין לאחר מילה בין בחתן שהוחתנו בשבת בין בחתן שהוחתנו מע"ש ורא"ל הדרל לו לזהר כך אלא כך מרחיצין את הקטן בהרבו לפני מילה בחתן שהוחתנו מע"ש ולאחר מילה אם נשמנו חתן שלו בחתן לו חתן אחת בשבת מפני שמכנו הוא לו והוא שנשבר

לאחר מילה. אבל אם נשמנו קודם מילה המילה בלילה ואין השבת נדחה וראוה לדבר מחלוה ינקא ראשית מעך תאמר כראיתה בשבת עליהם אם דאשתמר מבני מחר ראשית מעך תאמר דתינוקא אי

רבינו נסים מילה פרק תשעה עשר

שהיא אדום והצצתי בו ולא ראיתי בו דם ברי' אמרתי לה בתי המתיני לו עד שיבל בו דמו המתינ' לו ומלו אותו והיה קורין אותו נתן הבבלי על שמי ושוב פעם אח' הלכתי למדינ' קפוטקיא ובאה אשה אחת לפני שמילה בנדה ראשון ומת שני ומת שלישי הביאתי לפני וראיתיו שהו' ירוק והצצתי בו ולא ראיתי בו דם ברי אמרתי לה בתי המתיני לו עד ישיפול בו דמו המתינה לו ומילה אותו והיה קורין אותו נתן הבבלי על שמי : מהני מרחיצין את הקטן בין לפני המילה ומזלפין עליו ביד אבל לא בכלי רבי אליעזר בן עזרי אומר מרחיצין את הקטן בשלישי שהל להיות בשבת שנ' ויהי ביום השלישי בהיותם כואבי ספק בן שבעה ספק בן שמונ' ואנדרוגינו' אין מחללין עליה את השבת ור' יהודה מתיר באנדרוגינו : גמ' כי אתא רבין אמר ר' אבוהו אמר רבי אלעזר ואמרי לה אמר ר' יוחנן הלכה כרבי אלעזר בן עזריה בין בחמין שרוחמו מבעוד יום בין הרחצת מילה בין הרחצ כל גופו מפני שסכנ' היא לו ואמרי רבוואת' שהלב' כר"א בן עזריה ביום ג' וכל שכן בראשון שמרחיצין אותו כדרכו בין לפני המילה בין לאחר המילה בין בחמין שרוחמו בשב' בין בחמין שהוחמו מערב שבת : אמר רב אין מונעין חמין ושמן ליתן ע"ג מכה בשבת ושמיא אבר נותנין חוץ למכה ישותת ויורד לתוך המכה והלכתא כשמואל דתניא כותיה אין נותנין חמין בשבת ליתן ע"ג מכה אבל

רש"י

סמוך לחום וסיום כדם מלוי בין עצר לבשר שלא היה נגלע בבשרו : עד שיבלע דמו בבשרו שעכשיו דמו מלוי בין עור לבשר לכן כשמלין אותו יוצא כל דמו : ירוק שלא הי' בו דם: עד שיסול בו דמו שעדיין לא נסל בו דמו ומתוך כך הוא חלש ומתר לחלוש ולמות : כ'הני' ומזלפין עליו לא בחמין ביד ולא בכלי ביום שלישי הני מוקי לה בגמ' בחלמודא דיום ראשון אחר ריבא דמרחיצין כדרכו : ספק בנון ספק בן שמנה חלשים הכה כאבן בעלמא ואין מילתו דוחה שבת ספק בן תשעה : מקיר בחנדרגינוס דאיתרמאי מקרחי כדמפרש בגמרא בחלמוד : גמ' אין נותנין משום שחיקת סממנין : אבל

אבל

ר"ג אומר הרי זה מקרא רבי אלעזר הקפר אומר לא נחלקו כ"ש וב"ה על הגדולה בב"ה אומר"ש לא מחללין לאו מכלל חת"ק ש"ל דבדי הכל מחללין פ' המאן ח"ק ר' שמעון בן אלעזר דשלוחי רבים ורב יוסף אליבא דרבות ודחי ודילמא ת"ק פ' דהוא רבי אלעזר דבדי הכל אין מחללין לקמיה ומהדרי אם כ' לא אתא רבי אלעזר הקפר אלא לאשמועי' מקרא דבית אי' דלעניין ריבא זה הוה שרין שבתיך לחבית מכנו דם ברית ואין מחללין עליו דאי הכי מאי אתא לאשמועי' דחיבון ודילמא דבי קמיה לא נחלקו ב"ש וב"ה בדבר זה פירוש זהו שבא רבי אליעזר הקפר ללמדנו נחלקו בית שמאי וב"ה להוסיף מכנו דם ברית דקאמר ת"ק ולא מבר שבתיה כשרוא שאין בתיך אלא נחלקו בו בקאמר ר"ש בן אלעזר ולא נחלקו אלא לחלל את השבת בתחיק שיחלל כשרוא מדלל דיש שפרים הרבה שמשרבים בריבא זו בתם עם בחלבות הרי"ל בנאני אמר לה אמינא לה ר"ש ור"ל ר"ר שלמה נראה שהוא נדים אמר רב יוסף וכן נמצא בדוב הספרים וכן דרשה ברב יוסף פליני אליבא דרבי שמעון בן אלעזר שבתי' מתת דחלבתא בותתה שהוא לא מבריקא לן מילתא אי מרבי

אי מרב יוסף

מינים במכה וכשבא להפסיק בחלוק מבל המילה שמא יקרע לה רשם הגיד ומשוי ליה כרות שכבה : המתיני מר שיבלע דמו מלוי בין שורו לבשרו ואם מהלך אותו יצא כל דמו : ורשיקו שהוא ירוק הנתיבו ולא היה בו דם ברית הרבי לבריאותיה חזא דאי מהלינן ליה לא משעכנת מניה דם ברית ושעמת דסלהבריים מנה דכתיב לא דם גריתך וכו' ושוב המשוכן הוא שלא נעקר בו דם עדין : כ'הני' מרחיצין לא

עין משפט

נר מצות

ר"ג אומר הרי זה מקרא רבי אלעזר הקפר אומר לא נחלקו כ"ש וב"ה על הגדולה בב"ה אומר"ש לא מחללין לאו מכלל חת"ק ש"ל דבדי הכל מחללין פ' המאן ח"ק ר' שמעון בן אלעזר דשלוחי רבים ורב יוסף אליבא דרבות ודחי ודילמא ת"ק פ' דהוא רבי אלעזר דבדי הכל אין מחללין לקמיה ומהדרי אם כ' לא אתא רבי אלעזר הקפר אלא לאשמועי' מקרא דבית אי' דלעניין ריבא זה הוה שרין שבתיך לחבית מכנו דם ברית ואין מחללין עליו דאי הכי מאי אתא לאשמועי' דחיבון ודילמא דבי קמיה לא נחלקו ב"ש וב"ה בדבר זה פירוש זהו שבא רבי אליעזר הקפר ללמדנו נחלקו בית שמאי וב"ה להוסיף מכנו דם ברית דקאמר ת"ק ולא מבר שבתיה כשרוא שאין בתיך אלא נחלקו בו בקאמר ר"ש בן אלעזר ולא נחלקו אלא לחלל את השבת בתחיק שיחלל כשרוא מדלל דיש שפרים הרבה שמשרבים בריבא זו בתם עם בחלבות הרי"ל בנאני אמר לה אמינא לה ר"ש ור"ל ר"ר שלמה נראה שהוא נדים אמר רב יוסף וכן נמצא בדוב הספרים וכן דרשה ברב יוסף פליני אליבא דרבי שמעון בן אלעזר שבתי' מתת דחלבתא בותתה שהוא לא מבריקא לן מילתא אי מרבי

אי מרב יוסף

שכשמת סהלוק יסתוך ויקפל מלמעלה שלא קהא סמוכה לבשרו מפני שרשם מקום הקוק הנגד שם הוא רגלון גרידים ודילמא מידקא גרידקא הקון וכו' ומזלפין עליו לא לם המתין ביד אבל לא בכלי בגמרא פרכינן עלה והא אמר' ריש מרחיצי' דמשמ' בדרבו והדר הני לאפי' לוקף עליו בכלי אבו' ומקרינן לה בקרי בוזוי דרב יהודה ורבה בר אבוה דאמרי תרוייהו כיצד מרחיצין את הקטן בין לפני מילה בין לאח"מ'ל' כיצד מזלפין עליו ביד אבל לא בכלי ורבא לא ניחא ליה בכך לוקיפתא מבוס דמרחיצין קמי מ"ה מפני שמי' אחרינ' ואמ' דה"ק מרחיצין את הקטן בין לפני המילה בין לאחר מילה ביום ראשון כדרכו וביום שלישי שהל להיות בשבת מזלפין עליו ביד אבל לא בכלי ורבי אליעזר בן עזרי אומר מרחיצין את הקטן בשלישי שהל להיות בשבת שנאמר ביום השלישי בהיותם כואבים ומייתי גמרא קנים כוקים דרב ומיתו רבא נופי חס לוקמקמי' דרב יהודה ורבה בר אבוהו ואמר אלא בהני תרגומא דפני למה לי : גמ' הלכה כרבי אליעזר בן עזריה דמרחיצין את הקטן בין לפני המילה בין לאחר המילה ביום ראשון וביום שלישי שהל להיות בשבת ואיתיה בגמרא דקנים כוקים דרב ומיתו רבא נופי חס לוקמקמי' דרב יהודה ורבה בר אבוהו ואמר אלא בהני תרגומא דפני למה לי : הלכה כרבי אליעזר בן עזריה דמרחיצין את הקטן בין לפני המילה בין לאחר המילה ביום ראשון וביום שלישי שהל להיות בשבת ואיתיה בגמרא דקנים כוקים דרב ומיתו רבא נופי חס לוקמקמי' דרב יהודה ורבה בר אבוהו ואמר אלא בהני תרגומא דפני למה לי : גמ' מנגעים ים לומר שאם ס"ש בשבת יום שני גדולה מעליה אפ"ה ביום ג' הוי חלוטין ביותר ולא הוי יכולין לברות ולהלחם אבל ביום שני עדיין כחם ויום ראשון יוכיח שלא נגעו בכם לפי שעדיין כחם עליהם אע"פ שהם מסוכנים יותר אבל אין הכי נמי דרבי אליעזר בן עזריה אלמר אע"ג דרבי אליעזר בן עזריה אלמר לה מקום מילה כל מקום שדרכו להרחיץ את הקטן מרחיצין אותו בשבת בין לפני מילה בין לאחר מילה ביום ראשון ביום שלישי ביום ג' ומשום דאיכא מילה בין לפני מילה בין לאחר מילה אע"פ שהל בשבת בכל מקום

תנו רבנן גזרונין על בני מבוי וכו' פי' הרב אלפסי ז"ל דחדקי לא מסו ומכיקיו מסו אבל רש"י ז"ל פי' דחדקי שלא היו על בני מבוי משלש מסו אבל עכיקי לא מסו: גרסי' בסוף פירקונין וכו' הוחלקה למטה דוחקה לעילה אבל אם פירשה לגמרי אסו להחזירה: ומגלה מקלקל רעיה וכו' אבל לא ישלנה כולה ויקנה נאח"כ יחזירנה דה"ל כמנין לבקתלה ורשיה עמה לא יקנה אמני שהוא ממרח והיינו ממחק שהוא מלחנות מלחלוקת: **מחלוקת** דשרי ר"ק להחזיר פירה על בני כלי וקיימא לן כר"ק הילכך פירה על בני כלי מחזירין אבל נותן חוץ למבוי ושותת ויורד למבוי אין נותנין חמין ושמן ע"ג מוך ליתן ע"ג מבוי בשב' ולא ע"ג מוך שע"ג מבוי בשבת: ת"ר נותנין מוך יבש וספוג יבש ע"ג מבוי בשב' אבל לא גמוי יבש ולא כתיתי יבשין ותתניא רישא נותנין כתיתין יבשין קשי' כתיתין אכתיתין לא קשי' הא דקתני נותנין מוך יבש בחדתי והא דקתני אבל לא כתיתין יבשין בעתיקי גרסינן בסוף עירובין ת"ר רטיה שפירשה מע"ג המבוי בשבת מחזירין אותה בשבת ר' יהודה אומר הוחלקה למטה דוחק למעלה דוחלק למעלה דוחק למטה ומגלה קצת רטי' ומקנה פי המבוי וחוזר ומגלה מקצ' רטיה ומקנה פי המבוי אבל לא יקנ' רטיה עצמ' מפני שהו' מזרח ואם מרח חייב חטאת: אמר רב חסד' מחלוק' בשפירש ע"ג כלי אבל פירשו ע"ג קרקע דברי הכל אסו' להחזירה אמר רב יהודה הרמה כר' יהוד' ולית הלכתא כותיה דרב אשי דהוא בתרא' עבר עובדא כותי' דת"ק ת"ר ערלתו ודאי דוח' את השבת ולא ספק דוחה את השב' ערלתו ודאי דוחה את השבת ולא אנדרוגינוס דוחה את השבת ר' יהודה אומר אנדרוגינוס דוחה את השבת וענוש כרת ערלתו ודאי דוח' את השב' ולא נולד בין השמשו' דוחה את השבת ולא נולד כשהוא מהול דוחה את השב' ש"ש אומ' צריך להטיף ממנו דם ברית וב"ה אומ' אין צריך להטיף ממנו דם ברית א"ר שמעון בן אלעזר לא נחלקו ב"ש וב"ה על דהילד בשהוא מהול "שצריך להטיף ממנו דם ברית על מה נחלקו על גר שנתגייר כשהוא מהול שב"ש אומ' צריך להטיף ממנו דם ברית וב"ה אומ' אינו צריך להטי' ממנו דם ברית איתמר אמר רב הלכה כת"ק ושמו' אמר הלכה כר' שמעון בן אלעזר ואע"ג דפליני רב ושמו' בהא מילתא קיימא לן כבתרא' דאינון רבה ורב יוסף דאתמר רבה אמר חיישינן שמא ערלה כבושה היא ורב יוסף אמר ודאי ערלה כבושה היא ואמר רבה מנא אמינא לה דתניא ר' אלעזר הקפר אומר לא נחלקו בית שמאי וב"ה על הגול כשהו' מהול שצריך להטיף ממנו דם ברית על מה נחלקו לחלל עליו את השב' שבי' שמא' אומ' מחללין עליו את השב' וב"ה אומ' אין מחללין מכלל דת"ק סבר דברי הכל אין מחללין עליו את השב' ומדגמ' רבה דהו' בתרא מדא מתנית' ש"מ דהלכה היא ואף ע"ג דפליג עליה רב יוסף הא קיימא לן רבה ורב יוסף הלכ' כרבה בר משרה ענין ומחצה הילכך כרבה סבירא לן דאמר חיישינן שמא ערל' כבושה היא וצריך להטיף ממנו דם ברי' בתול אבל לא בשב' דמספיק לא מחלינן שבתא וכן הלכה: לרבינו האי גאון זצ"ל וישאלת' נולד כשהוא מהול צריך להטיף ממנו דם ברית או לא ואם צריך להטיף ממנו דם ברי': מברבי עריו או לא כללו של דבר רבנן קמאי במתיבתא הכין אסכימו שצריך להטיף ממנו דם ברית אא מיהו בנחת וצריכה מילתא למיבדקה יפה יפה בידים ומראי' העין ולא בפרזלא דלא ליעייק ליה ואין מברבי' על המילה אא"כ נראית לו ערל' כבושה ורואין ונזהרים היאך מוהלין אותו ואם [לא] נראי' לו ערלה מתינין לו הרבה שלא יביאוהו לידי סכנה ואין חוששין לשמיני אמר כשהוא מהול שאינו"פ שצריך להטיף ממנו דם ברית נחול אין מחללין עליו את השבת אספק ערלה כבושה היא כתב הרב אלפסי ז"ל נסמוך צריך להטיף ממנו דם ברית וכ"כ בעל הלכות וסר"ס ז"ל בפ' ראשון מהלכות מילה: ולפי הפי' שכתבנו הם סומכין על ר' אלעזר הקפר דאמ"ג דשמואל אמר הלכה כר"ש בן אלעזר לא למיבדק דלתו לאמוקי מנר' אלעזר הקפר נגר שנתגייר כשהוא מהול קאמר אלא מעתה דקאמר הנא קמא אלינא דבית הלל דנולד כשהוא מהול אינו צריך להטיף ממנו דם ברית ואע"ג דר"ש בן אלעזר הקפר דמוקמי לה אמר דמוקמי לה נקבי אלא בחדא וכדאמרינן בפ"ק דפסחים (דף יג) מאי לאו לאחוה לא לגבר וכי קימא לאמאי דחקינן נסיון בכי הדרי

רש"י אבל נותן חוץ למבוי ושותת ויורד למבוי אין נותנין חמין ושמן ע"ג מוך ליתן ע"ג מבוי בשב' ולא ע"ג מוך שע"ג מבוי בשבת: ת"ר נותנין מוך יבש וספוג יבש ע"ג מבוי בשב' אבל לא גמוי יבש ולא כתיתי יבשין ותתניא רישא נותנין כתיתין יבשין קשי' כתיתין אכתיתין לא קשי' הא דקתני נותנין מוך יבש בחדתי והא דקתני אבל לא כתיתין יבשין בעתיקי גרסינן בסוף עירובין ת"ר רטיה שפירשה מע"ג המבוי בשבת מחזירין אותה בשבת ר' יהודה אומר הוחלקה למטה דוחק למעלה דוחלק למעלה דוחק למטה ומגלה קצת רטי' ומקנה פי המבוי וחוזר ומגלה מקצ' רטיה ומקנה פי המבוי אבל לא יקנ' רטיה עצמ' מפני שהו' מזרח ואם מרח חייב חטאת: אמר רב חסד' מחלוק' בשפירש ע"ג כלי אבל פירשו ע"ג קרקע דברי הכל אסו' להחזירה אמר רב יהודה הרמה כר' יהוד' ולית הלכתא כותיה דרב אשי דהוא בתרא' עבר עובדא כותי' דת"ק ת"ר ערלתו ודאי דוח' את השבת ולא ספק דוחה את השב' ערלתו ודאי דוחה את השבת ולא אנדרוגינוס דוחה את השבת ר' יהודה אומר אנדרוגינוס דוחה את השבת וענוש כרת ערלתו ודאי דוח' את השב' ולא נולד בין השמשו' דוחה את השבת ולא נולד כשהוא מהול דוחה את השב' ש"ש אומ' צריך להטיף ממנו דם ברית וב"ה אומ' אין צריך להטיף ממנו דם ברית א"ר שמעון בן אלעזר לא נחלקו ב"ש וב"ה על דהילד בשהוא מהול שצריך להטיף ממנו דם ברית על מה נחלקו על גר שנתגייר כשהוא מהול שב"ש אומ' צריך להטיף ממנו דם ברית וב"ה אומ' אינו צריך להטי' ממנו דם ברית איתמר אמר רב הלכה כת"ק ושמו' אמר הלכה כר' שמעון בן אלעזר ואע"ג דפליני רב ושמו' בהא מילתא קיימא לן כבתרא' דאינון רבה ורב יוסף דאתמר רבה אמר חיישינן שמא ערלה כבושה היא ורב יוסף אמר ודאי ערלה כבושה היא ואמר רבה מנא אמינא לה דתניא ר' אלעזר הקפר אומר לא נחלקו בית שמאי וב"ה על הגול כשהו' מהול שצריך להטיף ממנו דם ברית על מה נחלקו לחלל עליו את השב' שבי' שמא' אומ' מחללין עליו את השב' וב"ה אומ' אין מחללין מכלל דת"ק סבר דברי הכל אין מחללין עליו את השב' ומדגמ' רבה דהו' בתרא מדא מתנית' ש"מ דהלכה היא ואף ע"ג דפליג עליה רב יוסף הא קיימא לן רבה ורב יוסף הלכ' כרבה בר משרה ענין ומחצה הילכך כרבה סבירא לן דאמר חיישינן שמא ערל' כבושה היא וצריך להטיף ממנו דם ברי' בתול אבל לא בשב' דמספיק לא מחלינן שבתא וכן הלכה: לרבינו האי גאון זצ"ל וישאלת' נולד כשהוא מהול צריך להטיף ממנו דם ברית או לא ואם צריך להטיף ממנו דם ברית: מברבי עריו או לא כללו של דבר רבנן קמאי במתיבתא הכין אסכימו שצריך להטיף ממנו דם ברית אא מיהו בנחת וצריכה מילתא למיבדקה יפה יפה בידים ומראי' העין ולא בפרזלא דלא ליעייק ליה ואין מברבי' על המילה אא"כ נראית לו ערל' כבושה ורואין ונזהרים היאך מוהלין אותו ואם [לא] נראי' לו ערלה מתינין לו הרבה שלא יביאוהו לידי סכנה ואין חוששין לשמיני אמר

ולענין גר שנתגייר כשהוא מהול ולפי הפי' שכתבנו הם סומכין על ר' אלעזר הקפר דאמ"ג דשמואל אמר הלכה כר"ש בן אלעזר הקפר נגר שנתגייר כשהוא מהול קאמר אלא מעתה דקאמר הנא קמא אלינא דבית הלל דנולד כשהוא מהול אינו צריך להטיף ממנו דם ברית ואע"ג דר"ש בן אלעזר הקפר דמוקמי לה נקבי אלא בחדא וכדאמרינן בפ"ק דפסחים (דף יג) מאי לאו לאחוה לא לגבר וכי קימא לאמאי דחקינן נסיון בכי הדרי

לשון רש"ו אבל נותן חוץ למבוי. לשון מבוי. לשון מבוי. לשון מ

אמר מר ולא ספק דוחה את השבת לאיתויי מאי לאיתויי הא דת"ר בן שבע מחללין עליו את השבת בן שמונה אין מחללין עליו את השב' ספק בן שבעה ספק בן שמונ' אין מחללין עליו את השבת בן שמונה ר' רבי היא כאבן ואסור לטלטלו בשבת אבל אמו שוחה עליו ומניקתו מפני הסכנה: אמר רבא אמר רב אסי כל שאמו טמאה לידה נימול לשמונ' וכל שאין אמו טמא' לידה אינו נימול לשמונ' שנא' אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה שבעת ימי' וכתיב וביום השמיני ימול בשר ערלתו אמ' ליה אביי דורות הראשוני' יוכיחו שאין אמן טמאו' לידה ונימולין לשמונה א"ל נתנה תורה ונתחדשה הלכה איני והא איתמר יוצא דופן ומי שיש לו שתי ערלות רב דימא וחייא בר רב חד אמר מחללין עליו את השבת וחד אמר אין מחללין עד כאן לא פליגי אלא לחלל עליו את השבת אבל לשמונ' ודאי מחללינן ליה הא ברא תליא בתנאי יש יליד בית שנימול לשמונה ויש יליד בית שנמול לאחר יש מקנת כסף שנימו' לאחר ויש מקנת כסף שנימול לשמונ' כיצ' לקח שפחה מעוברת ואח"כ ילדה זהו מקנת כסף שנימול לשמונה לקח שפחה וולדה עמה זהו מקנת כסף שנימול לאחר לקח שפחה ונתעבר אצלו וילדה זהו יליד בית שנימול לשמונה

רבי

אמר מר ולא ספק דוחה את השבת. אם אמר בן אלעזר תיכף דתניא בפ' הערל (ר"פב) אין לי נימול בין' לא שנימול בטומו לתשמיש לעשרה לאחד עשר ואר שנתגייר כשהוא מהול מנין אמת צריך להטיף ממנו דם בריח ועוד דקיימא לן בפרק החולץ (דף מו) כר' יוסי אמר לעולם אינו בר עד שיהול ויטבול ווה הכלל משמע בין לערל בין לבנטוטי מהול ושל דקני' הקם הרי שבת ואמר מלחי ולא שבלחי מעבילין מקום דקיים דלמא ברבי מהול וצריך להטיף ממנו

רש"י

אמר מר ולא ספק דוחה את השבת לאיתויי מאי לאיתויי הא דת"ר בן שבע מחללין עליו את השבת בן שמונה אין מחללין עליו את השב' ספק בן שבעה ספק בן שמונ' אין מחללין עליו את השבת בן שמונה ר' רבי היא כאבן ואסור לטלטלו בשבת אבל אמו שוחה עליו ומניקתו מפני הסכנה: אמר רבא אמר רב אסי כל שאמו טמאה לידה נימול לשמונ' וכל שאין אמו טמא' לידה אינו נימול לשמונ' שנא' אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה שבעת ימי' וכתיב וביום השמיני ימול בשר ערלתו אמ' ליה אביי דורות הראשוני' יוכיחו שאין אמן טמאו' לידה ונימולין לשמונה א"ל נתנה תורה ונתחדשה הלכה איני והא איתמר יוצא דופן ומי שיש לו שתי ערלות רב דימא וחייא בר רב חד אמר מחללין עליו את השבת וחד אמר אין מחללין עד כאן לא פליגי אלא לחלל עליו את השבת אבל לשמונ' ודאי מחללינן ליה הא ברא תליא בתנאי יש יליד בית שנימול לשמונה ויש יליד בית שנמול לאחר יש מקנת כסף שנימו' לאחר ויש מקנת כסף שנימול לשמונ' כיצ' לקח שפחה מעוברת ואח"כ ילדה זהו מקנת כסף שנימול לשמונה לקח שפחה וולדה עמה זהו מקנת כסף שנימול לאחר לקח שפחה ונתעבר אצלו וילדה זהו יליד בית שנימול לשמונה

רבי

אמר מר ולא ספק דוחה את השבת. אם אמר בן אלעזר תיכף דתניא בפ' הערל (ר"פב) אין לי נימול בין' לא שנימול בטומו לתשמיש לעשרה לאחד עשר ואר שנתגייר כשהוא מהול מנין אמת צריך להטיף ממנו דם בריח ועוד דקיימא לן בפרק החולץ (דף מו) כר' יוסי אמר לעולם אינו בר עד שיהול ויטבול ווה הכלל משמע בין לערל בין לבנטוטי מהול ושל דקני' הקם הרי שבת ואמר מלחי ולא שבלחי מעבילין מקום דקיים דלמא ברבי מהול וצריך להטיף ממנו דם בריח וכן פרש"י ז"ל: ואפשיטא לן דלמא כר' יוסי ולכך אמר לעולם אינו בר עד שיהול ויטבול ווה הכלל משמע דבר' יוסי לא חיים לטיבולא ואם"ל לחתוך רישי' הכלו קבלת גאונ' ז"ל כתב דגר שנתגייר כשהוא מהול אין לו תקנה לגל בנין נימולין לח' ונכנסי' לקהל דלמא תקנייר בעבילה ובגר חשוב להכשיר לת ורבו אבל בעלמו לא וסקם עליו הרשב"ן ז"ל דלי סגיר' לן ברבי שמעון בן אלעזר אף הוא עלמו כשר ונכנס בקהל להא אין צריך להטיף ממנו דם בריח קאמר ולפי לא סגיר לן כוותיה בהטיף דם בריח מיהת אמר מיהת סני ליה וכדאמרי' בפר' הערל (סס) ותו קשיא עלי' מדלמר ר' יוסי הכם אין מעבילין אותו לעומר עד שיעיף שאלמא אין לו תקנ' לעול מעבילין אותו להכשיר

ורעבו אבל לא להכשיר עלמו: ולענין ברכה בגולל בשבו' מהול בתב הריא"ף ז"ל בהלכו' שאין מברכין עליו מטום דכיון דקיימ' לן מטום ספק ערלה בגוסה ותא"ם שמעינו' ממנו דם בריח אין מברכי' על הספק והוה הדין שאין מברכין עליו להכניסו בבריתו של אברהם אבינו דשמ' אין בלו ערלה כלל אבל הר' יונה בתב שלרי לעול מעבילין אותו לכשיר

ולענין ברכה בגולל בשבו' מהול. אם אמר בן אלעזר תיכף דתניא בפ' הערל (ר"פב) אין לי נימול בין' לא שנימול בטומו לתשמיש לעשרה לאחד עשר ואר שנתגייר כשהוא מהול מנין אמת צריך להטיף ממנו דם בריח ועוד דקיימא לן בפרק החולץ (דף מו) כר' יוסי אמר לעולם אינו בר עד שיהול ויטבול ווה הכלל משמע בין לערל בין לבנטוטי מהול ושל דקני' הקם הרי שבת ואמר מלחי ולא שבלחי מעבילין מקום דקיים דלמא ברבי מהול וצריך להטיף ממנו דם בריח וכן פרש"י ז"ל: ואפשיטא לן דלמא כר' יוסי ולכך אמר לעולם אינו בר עד שיהול ויטבול ווה הכלל משמע דבר' יוסי לא חיים לטיבולא ואם"ל לחתוך רישי' הכלו קבלת גאונ' ז"ל כתב דגר שנתגייר כשהוא מהול אין לו תקנה לגל בנין נימולין לח' ונכנסי' לקהל דלמא תקנייר בעבילה ובגר חשוב להכשיר לת ורבו אבל בעלמו לא וסקם עליו הרשב"ן ז"ל דלי סגיר' לן ברבי שמעון בן אלעזר אף הוא עלמו כשר ונכנס בקהל להא אין צריך להטיף ממנו דם בריח קאמר ולפי לא סגיר לן כוותיה בהטיף דם בריח מיהת אמר מיהת סני ליה וכדאמרי' בפר' הערל (סס) ותו קשיא עלי' מדלמר ר' יוסי הכם אין מעבילין אותו לעומר עד שיעיף שאלמא אין לו תקנ' לעול מעבילין אותו להכשיר

ורעבו אבל לא להכשיר עלמו: ולענין ברכה בגולל בשבו' מהול

רבי חמא אומר ילדה. ואח"כ הטבילה. זהו יליד בית הגימול לאחד הטבילה. ואח"כ ילדה. זהו יליד בית שנימול לשמונה. ת"ק לא שני לי בין הטבילה. ואח"כ ילדה. בין ילדה הטבילה. ואע"ג דאין טמאה לידה נימי לשמונ' אמר רבא בשלמא ר' חמא משכחת לה. יליד בית נימול לאחד יליד בית נימול לשמונה. כגון שילד. ואח"כ הטבילה הטבילה. ואח"כ ילדה מקנת בסף שנימו' לשמונה. כגון שלקח שפחה. מעופרת. והטבילה. ואח"כ ילדה. מקנת בסף שנימול לאח"ק בשלמ' בולהו משכחת להו. א"א יליד בית שנימו' לאחד היכי משכחת לה. א"ר ירמי' בלוקח שפח' לעבדה. הנית' למ"ד קנין פירו' לאו בקנין הגוף דמי. אלא למ"ד קנין פירו' בקנין הגוף דמי. מאי איכא למימ' אמר רב משרשי' בלוקח שפחה. עד מנת שלא להטביל: תניא רשב"ג אומר כל ששה. בשלשים יום. באדם אינו נפל שנאמ' ופדויו מבן חדש תפדה. נשמונה. ימים בבהמה אינו נפל שנא' ומיום השמיני והלאה. ירצה לקרבן אשה. לה. הא לא שרה. ספיק. הוא לגבי אשת. את דמהיבי בריתו. הן. אהמירו בה. רבנן. ולא. ניכם אשת. את. מספיק. דכל. ספיקא. דאורית. לחומרא. אבל. לגבי. אבלות. אקילו. בה. רבנן. איבעיא. לרבי. מי. פליגי. רבנן. על. רשב"ג. או. לא. ואת"ל. פליגא. עליה. הלכה. כמיתו. או. לא. תא. שמע. דאמר. רב. יהודה. אמר. שמו"ל. הלכה. כרשב"ג. הלכה. מבלל. דפליגי. שמע. מינ'. דפליגי. והלכה. כמיתו. ואי. דאמרי. שמונה. ימי. בבהמ'. אינו. נפל. הני. מילי. לקרבן. אבל. לאבילה. אם. שהה. שבע. ימים. מיתה. לישחטנו. בליל. שמיני. ואיכלו. דאמרי. רב. פפא. ורב. הונא. בריה. דרב. ידישע. איקלעו. לבי. רב. אידי. בר. אבין. עבדו. ליה. עיגלא. תלתא. בזומ'. דשבעה. ואמרי. להו. אי. אחריתו. עד. לאורתא. הי. עידן. דראוי. לשחיטה. הוה. אכלינן. מיניה. השתא. לא. אכלינן. מיניה. בריה. דרב. דימי. בר. יוסף. איתיליד. ליה. הדוא. יונקא. ובנו. תלתין. יומין. שביב. יתיב. ונקא. מתאב'. עליה. א"ל. אבוה. צודנייתא. קא. בעיית. למיכל. א"ל. קים. לי. בנוי. שכלו. לו. הדשיו. רב. אשי. איקלע. לבי. רב. כהנא. איתרע. ביה. מילתא. בנו. תלתין. יומין. חזייה. דיתיב. ונקא. מתאבל. עליה. א"ל. לא. סבר. לה. מר. לה. דא"ר. יהודה. אמ' שמו"ל. הלכ' כרשב"ג. א"ל. קי. לי. בנוי. שכלו. לו. הדשיו.

אותמר

רש"י

רבי חמא אומר ילדה. בטבול. לשם עבודה. ואלה עלין שם תורה שפחה ישראל נתחייבת בכל מצות שבתורה חייבת בפ' ובמיתת שמתה ליהם זהו יליד בית שנימול לשמונה: ילדה ואחר כך הטבילה. זהו יליד בית שנימול לאחר כל שלין אחו עמתה לידה אין ממתינין לו שמונ' כרב אסי: בשלמא לרב חמא דאמי ליה בין הטבילה ואחר כך ילדה ובין ילדה ואחר כך הטבילה משכח' לה כולהו [יליד בית נימול לא' ילדה וא"כ הטבילה] יליד בית נימול לשמונה הטבילה ואחר כך ילדה ושניהם בנתבער' אלא דלא הוי מקנת כסף: מקנת כסף נימול לשמונה. כגון לקח שפחה. מעופר' ילדה לאחר הטבילה מקנת כסף נימול לאחר כגון שלקח וה שפחה זוה עובר לכיון לפעל העובר חלק בחמו לא הוי זומיא דלכם הא"ל כגון שלק' שפח' מעופר' וילדה ואחר כך הטבילה אי כגון שלקח שפחה וילדה עמה אלא דמשעבוד רבוקת דאפי' בהטבילה ואחר כך ילדה. משכחת לה ומשכחת לה רבי חמא מקנת כסף נימול לאחר מדק"ל ולא קאמ' כגון שלקח שפחה וילדה עמה. מעמו דאם יל הם קודם שנימל' מאי תיריה מגלד קודם שלקח' אפי' מגלקח' נמי לר' חמא נימול לאחר ובשלמות. דרב אחאי בר' אבין גרים מקנת כסף נימול לאחר כגון שלקח שפח' וולד' עשה ולא כספרי' אלא ונראה בעובו דבא לא אלא כגון שלקח שפחה וה עוברה מעוס דקסי' ליה מאי זומיה' לאוקומי בשמי לקיחות ולשניי מרבא דסיפא מרוש לא יליד בית נימול לאחר היכי משכחת לה. הא ולאי זומיה דלב' הוא דומיה לאו בשלמות. אלא בשלמות דרב אסי ליה דלא הוי מקנת כסף נימול לאחר כגון שלקח שפחה וה עוברה מעוס דקסי' ליה מאי זומיה' לאוקומי בשמי לקיחות ולשניי מרבא דסיפא מרוש לא יליד בית נימול לאחר הטבילה ואחר כך ילדה. ובין ילדה ואחר כך הטבילה. דבר אחר לאחר כגון שלקח שפחה. ולא הוי מקנת כסף. ולא הוי מקנת כסף: מקנת כסף נימול לשמונה. כגון לקח שפחה. מעופר' ילדה לאחר הטבילה מקנת כסף נימול לאחר כגון שלקח וה שפחה וה עוברה דכיון דאין לפעל העובר חלק בחמו לא הוי זומיה דלכם הא"ל כגון שלק' שפח' מעופר' וילדה ואחר כך הטבילה אי כגון שלקח שפחה וילדה עמה.

מת בתוך ל׳ יום ילד שמת בתוך ל׳ יום לעליתו ולא היה לאמיו בן לא הוא ובל ירגו סיו פוערין לא אמו מן החלילה : ובעזרה ונתקדשה

איתמר איתמר מת בתוך ל׳ יום ילד שמת בתוך ל׳ יום לעליתו ולא היה לאמיו בן לא הוא ובל ירגו סיו פוערין לא אמו מן החלילה : ובעזרה ונתקדשה לפי שבסטורה היא שאינה זקוקה לינוק : אמר אמת ישראל אם זה שנתקדשה לו אינו כהן ומוקר בחללה : חוללת מן הספק ואחר כך נשא׳ ואם כהן הוא שאם יתחלן הבא אסורה לא סמכינן אדרבנן ואמרינן לא נגמל הוא ואינה חוללת : גרסינן בגמרא אמר אביי פיכח ומת דברי בכל מקום הוא דבנה״ב אמר׳ רבנן שוקו כי פליגי בנגמל מן הגב לו אבלו אבי כלומר שמת מחמת מיתה בבאה לו מתקום אחר מר סבר לחינו רבנן

ר״ש״י

מת בתוך ל׳ יום לעליתו ולא היה לאמיו בן לא הוא ובולד לאח׳ מיתה אחר מ״ד אל אחר מ״ד אל אחר מ״ד אל

גמ' בשר החופה רוב גבהה של ערלה ולא תימא רוב היקפה בעי אלא אפי' רוב גבהה במקום אחד: קטן המסורבל בבשר שמן ועב ולאחר שנימול נראה כמבכה: כלומר שמן ומהוקן קטיע מתפשט בשרו לשמול את ערלה ואינו נראה כמבכה: אבל הכן אומר אקב"ו להכניסו בברית אבינו אברהם אבינו כתב רבי שמואל ז"ל שצריך לברך כן קודם המילה. שבכל המצות כולן מברך עליהן בורא לעשיינן ושל מילה לבכניסו לבר' משמע שמברין בפ"ק דמכתים (דף ו) דבלבער ר"ע לא פליגי אלא בשמעה אבל ר"ק ר"ל חלק עליו לפי שמעלה סדר הברית שבדרך הטבע אלא ברכת המל ואח"כ ברכ' אבי הבן ועוד דקתני העומדי שם אומרים כשם שבנכם לברית בלמ' שבבר נכנס וגימול ומשי דקאמ' להכניסו לבר' משמע ומוכח לה מילתיהון דהם בלבער בולי עלמא לא פליגי דאבל משמע לאו קושיא היא אלא אמרת אלא דעתי משמע ולא לשבר אלא דעתי משמע לבבא מבלבער אבל ר"ה נמי דמשמע לשבר ובבל ביעור הוא אלא דמר סבר מעיקרא בלחוד משמע ומר סבר אבא נמי משמע ולקמן אמר לכל המצות מברך עליהם שוכר לעשיינן לא קשיא דברכה זו להכניסו אינו אלא שבח והודאה בעלמא על שזכהו להכניסו בבריתו של אברהם אבינו:

המברך אומר אשר קדש ידיד מבטן על שם שבריתו ידיד ע"ש ידידיך אשר לבבו: מבטן דקדוש שבולד נתקדש לעמלו ז' דבקיא אבל שרה אשתך ונו' והקיש שמתי לא בריתו היינו מילה: וחק שמלו בשבר שם בבשרו שם חק של מילה: ולשלמה אחרון: חתם בלות בריתי קדש: נאות זה של בריתי קודש: לוה להגיל ידידו שאדנו משחת למען בריתו אשר שם בבשרנו בא"י מגן אברהם: אמר אשר קדש ידיד מבטן וחיק בשארו שם וצאצאיו חתם באות ברית קדש על כן בשבר זו אי חי חלקנו צורנו צוה להציל ידידו שאירינו משחת למען בריתו אשר שם בבשרנו בא"י

ר"ש

גמ' קטן המסורבל בבשר שמן ועב ולאחר שנימול נראה כמבכה: כל זמן שמתקשה ומהוקן הקוטע מתפשט בשרו: נראה אינו נראה לשמול נראה מהול הוא ולא צריך למול ולא נראה ואינו נראה צריך: אבר קרום ידיד מבטן ילחק קרוי ידיד כל שם ידיד אשר אהבת: מבטן דקדוש שנולד נתקדש למעלה זו לבקיע אבל שרה אשתך ונומר והקישותי בריתי לתוכיינו מילה: בשארו בבשרו: שם חק של מילה: בלות בריתי זו של בריתי קדש: זוה להגיל ידידיו שאירנו משחת דבקיע גם אלה בדם בריתך שלחתי אסיריך מבור אין מים:

סליקו להו ר"איעז' דמילה

בורת הברי' המל את הגרים אומ' בא"י אמ"ה אקב"ו למול את הגרים ולהטיף מהן דם ברית וכו' המל את העבדים אומר בא"י אמ"ה אק"ב למול את העבדים ולהטיף מהן דם ברית שאלמלא דם ברית לא נתקיימו שמים וארץ שנאמר אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי בא"י בורת הברית ומאן דמהיל גר ועבד ניכסי ערוה וניבריך על המילה והדר לימהול ובתר דמהיל ליבריך למול את הגרים וכו' ונר אע"ג דאמהיל בארמיותי' בעי להטיף ממנו דם ברית ועד דמתפח לא מטבלינן ליה ובד מטבלינן ליה צריך למיזל בהדי' תלתא ונימא ליה כי היכי דאמרינן ליה מעיקר' ונייזי ליה ממזייה ושקלי ליה טיפרי' דיז"יה ודכרעיה וצריכי למיהזייה כד טביל וכד סליק מברך בא"י אמ"ה אק"ב על הטבילה וכן עבד משוחרר וכן עבדא ואמתא דזבין להו מעיקר מן הגוי אתו תלת' ואמרי ליה מצוה דמיחייב בהו עבד ומטבלינן ליה כדכתבינן בהרכות גרים בפ' החולין והיכא דאשתפיך חמימי דחיוק ישראל ואיבדיר ממנידה בתר דאמהיל עבדינן ליה בשבתא מפני הסכנה אשכחן בהלכות גדולות כתיבי והיכ' דאייתי אזמל במעלי שבתא ואינגיב או איפגים מקמי מילה שרי לי' למימ' לבותי לצבותיה או לאייתויי אזמל אחרינא כהדא דאשתפיך חמימיה אמר להו רבה לייתו מנו ביתאי אכר ליה אביי והא לא עיברו אמ' לי' נסמוך אשיתוך והא לא שתיף לימרו לבותי לייזל לייתי לי מנו ביתאי אכר ליה אביי בעאי לאותובי למר ולא שבקן

המל אם הגרים אומר אקב"ו למול אם הגרים ולהטיף ממנו דם ברית זו היא גרסא של הרב אלפסי ז"ל וגם ז"ל לומר כה אם המילה כמו שתקנו בו במילה של ישראל ושוה למה כללו הכל בברכה אחת ולא תקנו בה שתי ברכות אחת ופוסק כמו שתקנו במילה של שליח לבל כיון שבבר ממנה עצמו ולא שני בלשון שהי תקנו אותה בלא "ד ובכי מוכח בפ"ק דמסכתי (סט) הכל היה' הלא שני בלשון אחרת עליה ידי שיין טפי בברכה לא"ד מעל ומה שבלשון שבבר בברכה אחת ולא ברכו בה אחת ופוסק בעניין המילה בשם שאין מברכין על הטבילה אלא הוא עצמו בעלייתו מברך עליה אבל בלשון הכל בברכה זו לפי שהם המילה בריתן של ישראל הוא ואל הברי' אנו מברכין ומה שתקנו בה להטיף מהם דם ברית לפי שיש כמה גרים שמתגיירין בשבתן ומילה ושיקר מילתן הטפת דם ברית היא לעיכך תקנו לבוא בן כך פירש הרמ"ם ז"ל אבל יש ספרים שכתוב בהן המל אומר על המילה והמברך אומר לומל אם הגרים ובן בהב הרב בעל הלכות ז"ל ובני ברכות תקנו בה אחת אלפסי ז"ל שצריך להטיף ממנו דם ברית: ואשכחן בהלכות גדולות והיכא דאיכא מעיקרא למתן דסכיר ליה כהי סהם והיינו דמגרר בה הכן לבכניסו לאחר המילה ובכל נמי ביון דלתהו המילה הוא המברך אין לעשות בו סהוא מברך להנאת שבבר בירך לפניה ברבה אחרת אלא בעל המיל' מנעשיק בבר ואמרו"ל בכה נמרק שליח מהלכות מילה בהבבי הרב אלפסי ז"ל: וגר אף על גב דאיתמבל בארמיותיה כבר פירשתי למעלה לעמה בעבדים: לבשיף הכם דם בריתא שלא נתקנו בה בברכה בלא בלשון אחרת ואחרי בתקנתו שהיה אחרת לא אם בריתי ונו' כולי כיון דבר בלשון אחרת ולא בלשון אחרת אלא בלשון אחרת ולא בלשון אחרת אלא בלשון אחרת ולא בלשון אחרת אלא

שבקן רב יוסף דאמר רב כהנא כי הוינן בי רב יהודה אמ׳ לן דאורייתא מותבינן תיובתא׳ והדר עבדינן עובדא ובדרבנן עבדינן עובדא והדר מותבינן תיובתא דהדר אמר לו מאי בעית דאורייתא א״ל מידא דתניא הזאה שבות היא ואמירה לכותי שבות היא מה הזאה שבות ואינה דוחה שבת אף אמירה לכותי שבות ואינה דוחה שבת א״ל ולא שני לך בין שבות דאית ביה מעשה לשבות דלית ביה מעשה דהא מר לא א״ל לכותי זיל אחים לי דהוא מעשה דאסור מדאוריתא אלא זיל אייתי לי דלית ביה מעשה דידים אלא דדיבור׳ בעלמא הוא ושתק ולא מצא תשובה ועיינן בהו ואשכחן דלא מילי דסמכא נינהו וכגון׳ דהאי עובדא ילפת דאסיר למימר לכותי לצבותיה או לאיתויי דרך רשות הרבים מדקאמר ליה דהא מר לא א״ל זיל אחים ליה מכלל דאסיר למימר לכותי זיל אחים ליה וכמה מרבוואתא טעו בהאי פירושא דהאי מימרא דקסברי דהאי דא״ל ולא שני ליה למר בין שבות דאית ביה מעשה לשבות דלית ביה מעשה אשבות דהזאה קאמר ליה דשבות דהזאה שבות דאית ביה מעשה ושבות דאמירה לית ביה מעשה בידים דדיבורא בעלמא הוא ואקשו בה הכי ואמרי הואיל ואמירה לכותי שבות דלית ביה מעשה הוא מה לי א״ל אייתי לי׳ מנו ביתאי ומה לי א״ל זיל אחים לי׳ תרוויהו שבות דלית בהו מעש נינהו דדיבורא בעלמא הוא ושרי ואטעו לכולהו נסתאי דגמרא דקסברי דליכא בגמרא דהא מר לא א״ל זיל אחים ליה אא טעותא דנסתי הוא ולא כדקא סברי הוא ונסתי לית בהו טעותא אא נסתי מעלייא נינהו ולא פירושיה כדקא סברי להו אלא האיך דא״ל ולא שני ליה למר בין שבות דאית ביה מעשה לשבות דלית ביה מעשה לאי אשבות דהזאה קאמ׳ ליה הא דאמרת אמירה לכותי שבות וקא מדמיתו לה לשבות דהזאה דאסירא לא שני לך בשבות דאמירה נופה בין שבות דאית ביה מלאכ׳ לשבות דלית בה מלאכה דהא מר לא א״ל זיל אחים לי דאית ביה מלאכה אא אייתי לי מנו ביתאי קאמר ליה דטרטול בעלמ׳ הוא דלית ביה מלאכ׳ דשמעת מינה דכי אמרינן אמיר׳ לכותי שבות בדבר שהוא מלאכה אבל בדבר שאינו מלאכ׳ כגון האי לא אמרינן ביה אמירה לכותי שבות הרי נתברר לך דליכ׳ בנוסתאי טעותא ומילי דברירן אינן והאי דאמרי׳ שבות דלית ביה מעשה ולא אמרינן שבות דלית בידה מלאכה מעשה ומלאכה בהאי עניינא הדא מילתא היא דקרו אינשי למלאכה מעשה כדאמרי׳ ובין יום השביעי לשישי ימי המעשה והיינו מלאכ׳ וכבר נתברר לך דאסיר למימר לכותי לצבותיה או לאיתויי דרך רשות הרבים והאי דכתב בעל הלכות טעותא הוא ולא דתמוך עילויה׳ : וכותי אסור למימרל דנרסינן בע״א איתמ׳ מנן למילה בביתי שהיא פסולה דארו בר פפא משמיה דרב אמר כדכתיב ואתה את בריתי תשמור ור׳ יוחנן אמר המול ימול יליד ביתך קרי ביה המל ימול מאי בינייהו איכא בינייהו אשה לרב דאמר ואתה את בריתי תשמור אשה כיון דליתה בברית לא מהלא לר׳ יוחנן דאמר דהמל ימול כיון דישראל הוא אפי׳ ערלים כמדולים דמי איתתא נמי בכלל ישראל היא ומהלא הילכך היכא דליכ׳ נברא יהודאה דידע למימהל ואיכא איתתא יהודיתא דידעה למימהל ומהלא שפיר דמי דהלכה כרבי יוחנן דקיימא לן רב ור׳ יוחנן הלכה כר׳ יוחנן :

סליקו להו מילה

רבי אליעזר אומר תולין את המשמרת ביום טוב ונותנין לתלויה בשבת וחכמים אומרים אין תולין המשמרת ביום טוב ואין נותנין לתלויה בשבת אבל נותנין לתלויה ביום טוב : גמ׳ וחכמי׳ אומרי׳ וכו׳ איבעיא להו תלה מאי אמר רב יוסף תלה חייב חטאת א״ר אביי אא מעתה תלה כזאת בסיכתא הכי נמי דמחייב אלא אבר אביי מדרבנן שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול וכן הלכה מנקיט

המאור הקטן

וכן נראה לי בטוחים שנקרע בשבת אבר דרבנן שהכי ראמר בפרק יש נוחלין אף אינו נחול לשמוה ולא דחינן עלמרי שבתא והחלינו לה לשמוה בר מקלע שהכי שלו בחול וקטן בר פעבילין אותו ב״ד ראם הגדיל יכול להחות ראם הגדיל שעת אחת ולא מיחה שוב אינו יכול להחות ועיקרה בטחוכות בפ׳ ראשון דחר״ל דשמים ולא אזמרה לא לענין ביום׳ ולא לענין שלה והלכה פשוטה היא

מלחמת ה׳

ועוד וכן כתב׳ בטוחים שבקרע ומהל׳ אבר דחייסינן לדרך שיהי לחתר בפרק יש נוחלין לה לאבן מהל׳ בשחוב׳ ולא דחינן לה סנקא דיסלין לה לשמוה כדמוקמינן לה סלו כחל׳ :

אבר הנותק חבל לרבי׳ גדול אין לו כוח ביח מחוסם ולא הלבה ברב שיהי לשבה דשלא שלה סלבר בחל לאחר ואין חוסשין לבחיבי דו מחקוחות פר״ב דל׳ :

וכתב פוד וקטן בר מטטילין לוחו על דעת בית דין ואם גדיל יכול לחחו ואם גדיל סטם לחח ולא חוחם עוד אינו יכול לחחו׳ ומזקרים בבקוכו׳ בפרק ראחטן ומרי״ם ולא בשוחה ולא בוכרים לא לענין בקוב׳ ולא לענין חיל׳ ומלבר חמוב׳ כיון לבוב בחם׳ יבחוח מם בחוחן בקב׳ רבי׳ בגדול׳ ל׳ לבח חבר קטן מטטילין לוחו בל דעת בית דין ובכר בנות׳ לרי בבחים בחקוב בבקב ידי בל ריבי׳ ל״ל ומבוקה ז״ל בטחוב׳ מחוקן׳ מקרים בבחוכות לבי מסחר רב יוסף ואם בגדילו יכולין לחוחן ולא ידעיקו בל חם ל״ם בנות מחרים דבריו רב יוסף לגר מבקשיהן בבוי בבוי חבל לרב בוכה לחמר בר קטן מטטילין לוחו בל דעת בית דין חם בה לבקשיר ובסטילבו בל דעת בית דין לינו יכול לחחות שחם בן מוב בת בית דין ובחבי מבחבוב׳

המאור הקטן

והא ראמר אביי בפרק ראם דבריו הבל מת הוא הלבה היא אף על פי שלא כתבה הרי״ף ז״ל ולא שיהא מת ודאי אלא שהוא ספק מת. תנקא מיתה לחיבא דאיתיה ומת בתוך שלשים ועמדת ונתקרשה חלצת לדברי הבל ועשה אשת אחיו ואינה מחיבבת. פפני שהוא בספק מת. ספק חי אבל אם מת בתוך חולי. הרי הוא כבעל מן הגן או אכלו ארי. ובהחיא עבדינן כדבנן דאמרי ודאי חי הוא ולא מצרינן חליצה. באשת כהן משום דלא אפשר ה״ל בנדחין דוקאני וכן נמצא בחלכות הרי״ף אמרי בחדרבי חיה שלשה שבעה ושלשים ב׳ ימים הראשונים בין שאמרה ארוסה אני בין שאמרה

מלחמת ה׳

ועוד הא דתנר תנא בטיבקן ומתן ובדרי הבל מת בית הלבה היא אמנם בתקבה הרב הלבי ז״ל וכן חבל חם מת מתוך חולי ס״ם בנאבל מן הגן אם תלבנו תרי

מנקט מלקט חומרי מתניתא לכללי של בריתות : חומרי קסר כלומר שמלא בריתא כגון לבדה וכשמרת לבדה [ונכילה לבדה] ונכסף גלוין לבדם
והוא כללן יחד ושנה כל הסעורין לחל לחומרין בחומר לחד ומעוחרין לבדה : הגוד הוא הטור של בהמה הטור ובין ראש מלד ויש לו
שנים ומן בדרי הדרכים ממלאין אותו יין לו חלב במקום שהוקעין ויש לו חלב במקום שקוקעין שם אהליהם לגלן ושותין אותו ומין מתוח על גבי ארבע יתדות וארות שוברת אחתיו
ומלטנן שלא יתקלקל היין והוא כאהל לאחר שנמתח ותש"ב ולא מיפסר משום אהל אלא נשנריך לאהל שהתיון ומנוס שהכתוב כמשון בס"ד אבסר
שהגוד הוא צריך לגיות הלל שהתיון
כדי שיכנס בשם הרוח ויצטנן : כילה
פרש"י ו"ל שיש בגגה עשה אהל
מהבדי הרב אלפסי ז"ל נראה דהוקא
כשאין בגגה עשה הוא דמטור אהל
אסור אהלים בגגה עשה אבל מטה וכס
הוי וחייב חטאת ובך הם דברי
הרמב"ם ז"ל בפרק כ"ב מהל' שבת
ומנו שהכתוב כמאיר בס"ד : כשף
גליון במין מטה בגליוניקא דף כ"ד
והוא שם מקום ומפרקי משותיהם
וכשאוקן ושוענו אוקן עמה ואחוריו
ומחוברין אוקן: גלת יעב' לאהל ערלי
ניגנו וכשף גליון לפי גזרה שמא
יקקע בתוך אהל מטה שלנו
המשודרת ושומרת אם היה אוקשה
ושוטה כל זה מוק לנשות ולייבש
על הגלי' ולף ע"ב. דהשתא עביד
אהלא ארע עלאו מידי קא עביד אלא
ליתיבא בעלמא וכן כשף טרסקל
ואשקלא שהיה של עור הא שבידו
וקיימי : וכתב בקוסבו' הכללא
דמילתא בגין אהלים דלא מתסר
מטוס אהל אלא היכא דאית ליה
מחיצות מלמטה ומשתמש בתוור כדי
שיוכלו לאכל שם לו גם וזה
שתקיעו אהל סדור הבלתן מנותנין
שם שבשלין שיש להם רגלים דקין
ושורכין עליה, אם הבלתן לא מקרי
מחיצה : והקשה הרשב"ם ז"ל דגזר
מי שנעשי ליה מחיצה רחבו' גמורות שמתר מרים ותש"ם שתין
והלא אין פורסין אותו אלא ע"ג מוסף אהל שרלי בין כרש
קונדיסין ומ"מ בקב הוא ז"ל בין בשבת מותר לטלטל
על הבם הבלתן אסור בשבת שהם הים
לפי שהם הבלתן אסור בשבת מותר מחבת מלטל מוש"ם
מפני שאין משתמש בתוור שהחתון מה שאין כן בעשה שמשתמש' בה
בתוור שהחתון בגגין' סנדלי' וביולה כגון : ומנה שלנו נותן שהיה
מסורבת בחבלים אם יש בין חבל לחבל ג' שפחים אסון לפרוס עליה סדין
משום דקעביר אהלא ולכלך מעליה הבגד שהחתון נמי אסו' משום דקא
סתר אהלא אבל אם אין בין הבל לחבל ג' שפחים כלבוד דמי ואם ליבא ביה ולא
מצו' לוהל ובין כך ובין כך אי הים עליה כר לו בשם לו בגד פרוס עליה
מערב שבת בשיעור עשה לאחר מוקר לפרוס על כל המטה משום דהוי
בטוסיף על אהל ערלי' ורבנן ובטוכר דבהמה דברי הלוון בי רב הונ'
כדאית' בטיר' ובין (ד' קב) ואביתו הרב אלפסי ז"ל בעבל' בס' כל הכלים :
אביעיא לטו שיטור מלי נתן שמרים לקלוים וסמן : מלי מי הוי פעון
אהל אסור לו חייב חטאת : משום גורר ופרשי' בגמרא דמה דרכו של בחוטר שמת בדאתרי' גבי
בדרך נוטל אוכל ומניח בסולם אף הכי נמי נוטל אוכל ומניח בסולם : כילה
מטו' מרקד מברסי' בגמ' דמה דרכו של מרקד בסולם' מלמעל' ואוכל מלמטו'
אוכל מלמעלה ואוכל מלמטה ולרבה ה"ה דאי אחרון ביה משום מרקד הוא
אחרון אין לו אלא מה שאין כן בגורר : מליה כמולה פי' הרב אלפסי ז"ל בעבל' בס' כל הכלים
אהל בכילה ובינתא בה כל שיש בגגה עשה לו בחוטר מב' עשתים שמוך לגגו עשה ולין בחוטר מב' שמוך
לגגו עשה אהל ערלי הוי ופטור אבל אסור בשאין בגגה עשה ולין בחוטר מבלעדי יום מוקר לגשותו בשבת ולפי זה לא המקיע אחרי כילה
לא יעשה ואם עשה פטור אבל אסור בשאין בגגה עשה ולין בחוטר מבלעדי שמוך לגגו עשה ולפי' ז"ל שפירשה שיש בגגה עשה
ונמו שבתכתי לעבלה : דמאורתא נגידן ומו' בלילי שבת ראיתי' פרוסות ובבקר ראיתים מוכלות לאחר לשת מוקר לבקרן ובכי נמי מוקר
לגשותן ולפי דברי רש"י מיקוקמן בשאין בגגן עשה ולא בחוטר מבלעדי שמוך לגגו עשה ולבדרי הרב אלפסי ז"ל לא שני בהכי אלא
מאיתה ונמו שבתכתי לעבלה : ולין מסך שבגגד הבקה מוקר לגשותה בשאין בגגה עשה
ולין בחוטר מב' שמוך לגגה עשה ולא נחתא מעוריא עשה אהל אי ליכא הר מכל מי אסור לגשותה ולא יעבטי למה המשיבה הרב אלפסי ז"ל ולפי דברי
רש"י ז"ל כל כילה שהיא עשויה בכילת חתני מוקר לגשותה דאתי' אהל ערלי נמי לא הוי אהל אלא מוקר
לפרקה לפי שהיא מתוקנת לכך אהל אלא אי כילות לא אלא : כדרך עליהן הוא לו משיחה בשבת ולפי ז"ל בפרק כ"ב מהל'
שבת : ודאמרי' בגמרא דאי נחתא מעוריא עשה אסורה לפי שהכילה פרוסה לגגל אהל מעשה דיינו אלא ע"ג נחתא מעוריא עשה
כיון דבפרים סדינין ע"ג מעשה ליבא משום אהל ליה לן בה וכן בקב ה"ר יונה והרשב"ם ז"ל : סיאנא

כולחמת ה'

אמר הכוקב ס"ב ליתא פיסא ודות דרבי הכל מת כוח מי אלאי בחת בדרבו מרקא רסים ואחר
כהל מן סגג ותבלו תרי ס"ם כל מחת בתוך שבשים סרי כוח בתוך שבשים ותת אלא לחורחת
דמילתא דבהל נקט שחולי קל מחתת אותו בתלתים וכן הרשת כוסם שבשבת אותן נגדים עלאו חולי אבל
בשבת כדי לרם אין בו מחבות בגהל יש לבדר מן הרחוק הרחוי מיוסף הלק ורעדת בתוך שבשים ב' הלק
בתוך כמי אלאי אלא בשבת. בלבד ברשת רבינו מגדו ב' ב' רב חנבאל ל' אבל כתבל בלבדו מפקה ליתרי
בהל יכוס ותפקה הכו לבו לומר כן ושבמתיר אלא בתת הדרבינת ורב שרבות בנהרת אלא אלא אלא
לא לבתחר בלתי אלא לבשבת. אלא בתת הרבינת ורב שרבות בנהרת אלא אלא אלא אלא אלא
מוקמי לה בתרי דבהרבי נמי מת בתוך שבשים הוא אלא אלא בתת בשבת בתוך בתת שבשים ורם
בהם לתחר מת מוס שבשים ואחלק בן יום שבשים בן בתוך שבשים ורם בהם בלבדו בוס אבל הבדי
בכל מיסקוות הרבו בל שלא בהל מן סגג ותלתבלו תרי : פרק

אמר רב אשר עוברא דוה בבי בגשתא רשון ב"ם הסתר לשבת ולא ידבנא זו סלבנה אי סלבנה הבלתרבה הרבו לשאל בבי שבשתה ואתו לקמי דרבי
יוחנן ופשט לה מת ביום טוב ראשון ויתקלו בו עמון ל"א הבי רב' הבי אבי כ"ם שאינו סתר לשבת ואל' שלא מי שלא הבר ר' יוחנן אלא כ"ם הסתר לשבת בעין שאלה ששאל לעניו ולברבי אל'
שלמה הוא ראשון רב אשי בבם' ל"ם אע"ג דלא אשתתי לא בשתתי לי' דוקא ב"ם שני אבל ב"ם ראשון אין מתירין ע"ל עמון אלא בשתתה אז שלא ישתתה הל"ג בי דברי ר' יוחנן ודבא שהם נאמרו
בכל ל"ם שבעלם ;

פרק רבי אריעזר דתולין

מנקיט אביי חומרי מתניתא ותאני הגוד
והמשמרת בילה ובבא גליון לא יעשה ואם
עשה פטור אבל אמו אבל אחר קבע לא יעש'
ואם עשה חייב חטא אבל מטה וכס'
וטרסקל והאיסקלא מותר לנטותן בשבת
לכתחלה : ואין נותנין לתלויה בשבת :
איבעיא לרב שימר מאי אמר רב כהנא שימר
חייב חטאת ומשום מאי מתרין ביה רבה אמ'
משום בורר ור' זירא אמר משום מרקד : תאני
רמי בר יחזקא טלית בפולה לא יעשה ואם
עשה פטור אבל אסור ואם נרך עליה יחיט
או משיחה מותר לנטותה לכתחלה פיר' כגון
טלית כפולה שקושרה בין שני כתלי והיא
מישולשל ומגעת לארץ ונכנס בין שני קצותיה
ויושן תחתי בצל ואין בגגה טפח ולא בפחות
משלישה סמוך לגגה טפח ולפיכך אינו אהל
קבע אא אהל עראי היא ומפני שאין בגגה טפ'
ולא בפחות מג' סמוך לגגה טפח ולפיכך פטור
אב אסו' ואם היו עליו חוטין מאתמו' ונטה אות'
היום מותר : אמר רב יוסף הוינ' להו לכירי דבי
רב הינא באורת' נגידן ולצפרא חביטן רמיאן :
אמר רב כהנא חזינא להו לכילי דבי רב פפא
ורב הונא בריה דרב יהושע דמאורתא נגידן
ולצפרא חביטן רמיאן אמר רב משום ר' חייא
ויולון מותר לנטותו ומותר לפרקו · פירו' ויולון
מסך : ואמר שמואל משום ר' חייא כילת חתנים
מותר לנטותו ומותר לפורקה : אמר רב שישא
בריה דרב אידי האי סיאנא

גר מצוה

אל' בב"ח מ"ל מת שרי ה"ל מבע

מקה

לכן לכן לגד הלרן והוא לו לכלקלי לנגן מן החתה להוי אהלא כדמסיק
בעמוד : כרך עליה מבעוד יום הוא לו משיחה ונקנה על הגם לו על
הקינוף בשהוא מקופל וכורך עליה הוא לשוכבה ולפרסה לכאן ולכאן
מוקר למוכבה בשבת המוסיף על אהל ערלי הוא ואינו כשוכב לבתרל :
דשתורקא נגידן ולצפרא חביטן רמיאן בגלילי שבת ראיתי' שהם פרוסות
ולבקר ראיתים שהיו מוכלות לאחר לשת מוקר לפורקה ובכי נמי מוק'
לגשותה : ולין מסך שבגגד הבקה : מוקר לגשותה שאין אוכל לא כמי
מעטו כבין גב : כילת חתנים לו דמי לבשר כילי' בשאר כילות פרוסות
ע"ג קינוף שהוא לארבע רגלים ויש לה גג והוי אהל ואל חתני' ע"ג
בקישוט שהיו' לא שהיה בחמצע המטה וקבה נתון עליהם והבגד נתון
עליו ונופל לכאן ולכאן ואין לו גג ולכך לא הוי אהל : סיאנא

אף ה"ב כשלות מלמעלה ואוכל מלמטה ולרבה ה"ה דאי אחרון ביה משום מרקד הוא
אחרון אין לו אלא מה שאין כן בגורר : מליה כמולה פי' הרב אלפסי ז"ל בעבל' בס' כל הכלים
אהל בכילה ובינתא בה כל שיש בגגה עשה לו בחוטר מב' עשתים שמוך לגגו עשה ולין בחוטר מב' שמוך
לגגו עשה אהל ערלי הוי ופטור אבל אסור בשאין בגגה עשה ולין בחוטר מבלעדי יום מוקר לגשותו בשבת ולפי זה לא המקיע אחרי כילה
לא יעשה ואם עשה פטור אבל אסור בשאין בגגה עשה ולין בחוטר מבלעדי שמוך לגגו עשה ולפי' ז"ל שפירשה שיש בגגה עשה
ונמו שבתכתי לעבלה : דמאורתא נגידן ומו' בלילי שבת ראיתי' פרוסות ובבקר ראיתים מוכלות לאחר לשת מוקר לבקרן ובכי נמי מוקר
לגשותן ולפי דברי רש"י מיקוקמן בשאין בגגן עשה ולא בחוטר מבלעדי שמוך לגגו עשה ולבדרי הרב אלפסי ז"ל לא שני בהכי אלא
מאיתה ונמו שבתכתי לעבלה : ולין מסך שבגגד הבקה מוקר לגשותה בשאין בגגה עשה
ולין בחוטר מב' שמוך לגגה עשה ולא נחתא מעוריא עשה אהל אי ליכא הר מכל מי אסור לגשותה ולא יעבטי למה המשיבה הרב אלפסי ז"ל ולפי דברי
רש"י ז"ל כל כילה שהיא עשויה בכילת חתני מוקר לגשותה דאתי' אהל ערלי נמי לא הוי אהל אלא מוקר
לפרקה לפי שהיא מתוקנת לכך אהל אלא אי כילות לא אלא : כדרך עליהן הוא לו משיחה בשבת ולפי ז"ל בפרק כ"ב מהל'
שבת : ודאמרי' בגמרא דאי נחתא מעוריא עשה אסורה לפי שהכילה פרוסה לגגל אהל מעשה דיינו אלא ע"ג נחתא מעוריא עשה
כיון דבפרים סדינין ע"ג מעשה ליבא משום אהל ליה לן בה וכן בקב ה"ר יונה והרשב"ם ז"ל : סיאנא

המאור הקטן

אמר אין צריכה אינו שאמרה מחללין עליה את השבת מקום ראמר אין צריכה אינו הא מחללין מן ועד שלשים שני אמרה צריכה אבי אין מחללין עליה את השבת אבל עשין לה ע"י שרואני ולפי שראיתי בני הסמוך שנים בריב הפרים התרבתא לנתבה בו יש פרים שמקילין יותר בכאן לרחוק ע"י ארחאי בשלשים

פרק רבי אריעזר דתולין

ואילך ותחתא עוברא דוהתא עוקא דאיש מתוך הסיכות בפרק הדר עם הנבלה בשיעות לבריסא שלנו שאין מוקר ע"ל ארחאי אלא משבעה ועד שלשים : ויש שפרים שבתוב בהם בטולה בגיים ובטולה עברים הכל אומר בתוך אשר קר שנו בדשמתי ובני על בטולה והמבדר אוקר בתוך אשר קרשני פרצחתו ובני לחול את הנרים או את הקרבים ובאים בתוך כוחת הברית הה גראה שבוש שאין צריך לבדק אחר הטולה לשמור את הנרים ולא לחול את העברים שעשה לפול לרבא משמע בדאמרי' בלבעי דבולי עלמא לא פליגי דלרבא משמע אין לבי בוה אלא בזו שהבוה בהלכות הדרה. וכן נמצא בפרים הבדוקים והמשם שהבדרבן לחוקה מבני דם בהיות בטולה בגיים ובעברים מה שאין בן בתוך שהם בני דעת ובדי שיקבלו עליהם על תורה ובצרה בשמחת ולא יראו לרם הנוקה פרום ;

רבינו נסים תוליז פרק עשרים

סיאנא פירש כונס וכו׳ : אלא לאיזה כיוס עשה פי׳ אמו׳ מתפשט לכלן מראשו עשה אסור משום אהלא : אלא לא קשיא הא דמיהדק הא דלא מיהדק הא דלא מיהדק אבל בגלימא דלא מיהדק לא הוי כאהל ושרי וכ״כ הרמב״ם ז״ל בפ״ב מהלכות שבת ואלא נהירא דאם כן לא הוה ליה למימר הכי אלא הכי הוה ליה למימר לא קשיא הכא דמהדק התם לא מהדק : **תרתי** בשבתא ומלא נקורה שהיה רגיל לעשר לנו משמו שני דברים בהלכות שבת ות׳ בעתידה קורה בהלקטן :

גר מצורה

גוד בכסכיו שור ברגעוקו ומונח

על מקום קנוט שלו : מתי׳ לנעוקו בשבת והא דאמרינן לעיל מעו׳ אבל אסו׳ היכא דלא הוי מקומן בכסכיו : בשני בני אדם לא ממתח ליה שביר : באדם אחד שוקתו על יתך זו וקושרו וחוזר ומוקמו על זה וקושרו בה כך פירשו רבותי וכך מלאקי בתשובת הגאונים ז״ל ואיני יודע מהו וכן כת״ר ז״ל והרמב״ם ז״ל כתב בפרק כ״ב מהלכות שבת הנושה פרוכת הבגדים ז״ל והיכי עבד מאי דלא שריך לכוון הלולאות בגגך היתירו שבוקולו וכ׳ בני אדם יכולים לכוין בלא שום הקפיל שלו אבל אדם ת״ל לא והוי כמתקן והרב רבי יונה ז״ל פי׳ דבאדם אחד הוי בעייי אבל לפי שקושר וחוזר ומוקמו בדרך בנין שבוצה מעבו מעבו אבל בשני בני אדם ל׳ שפורסי׳ תחיל׳ ואח״כ מוקנין בו״ג הקשרות אין זה כבנין שאין דרך הבנין לעשות כלו בנת אחת והיינו דאמרינן כמילה דאי אפשר לא מיפקחא פורקא כלומר שאינה נפרסת כולה בנת אחת : **מירכותיה** פטשוי׳ שלה כעין רגלים : שמא יתקע כשיחבר לה הרגל יתקענה במוקן והוי בונה אבל סיכ׳ דלא נשמע אלא אחת לא הוי למתקע כולה אלא : הכלא ופלא סימני דקר׳ ואחר׳ חכמת חכמיו ובינו׳ נבונו׳ קסתתר ומסקי׳ בגמר׳ לתם ושלום שקשתם קורה מישרא אלא אם אלא תמלא הלכה ברור׳ במקום אחד : **שלהו** ליה בני בשב׳ שם מקום : כולה מאי מהו לעשוקה בשבת : כשוקת הוא״לון שנגלל על הסנא : מהו בגרמא ירק הוא וכלאים בכרם אם אילן הוא ואינו בלאי׳ בכרם : ולישלח לה נד הוא : כדרמי בר׳ יחזקל דאמר דאם כרך עליה הוא אם משיח׳ מוקר לנעוקו לנחלה ומשני לפי שאינן בני קורה ומקילי עמי : שירבוביא כלאי׳ וקי׳ ל׳ כל המיקל בארץ הלכה כמותו בח״ל

מלחמת ה׳

כתוב בספר אחיטר ומסקר פלוגתא דאמוראין בגד בשים שלא נמי רבלו פשיבר לן ברב פפא דאמר שאר זה ואחר זה מחר לפי שקות הבוחל בגין הקלאה דרא ובקנות קרקע היכא דרוראי קא דאי נרחות פשיטא דרוראי אסור אבל לרבינא אמר לאבוי ניחות לא חיישינן דלא שכיחה בקנות בשים בראוי בנגא דאמ״ל בשמק דרבי״ל בעניין א״ל אגן דרב פפא עדיפא לן **והא** דאמר רב חסד״ל שאנו אלא שיקו׳ לעבדו אבל שיקוי לעבדו אסור אל״ם שבחבת דרי״ל פסאבריא לן דלאו הלכתא דרב חסד דבשיטת רב אמר דאמר בפ׳ פירה בפירה שעיקרו לא שאנו אלא שיקוי לדשיטר אבל שיקוי לעדיף אסור ושמואל אמר אפי׳ שיקוי לעדיף נמי מותר דאוקמנא דשמואל בר אמתין מבריא ליה דקיימא לן הלכ׳ בר׳ שמעון ליה לא לדרב אלא לדרב חסדא דקיימי לן בדבר שאין מתבטין כיב דהוה דדם חברא חד שקנא אתון : פ״ב נטל ה

מלחמת ה׳

כתוב בספר אחיטר ומסקר פלוגתא דאמוראין בגד בשים שלא נמי רבלו פשיבר לן ברב פפא דאמר שאר זה ואחר זה מחר לפי שקות הבוחל בגין הקלאה דרא ובקנות קרקע היכא דרוראי קא דאי נרחות פשיטא דרוראי אסור אבל לרבינא אמר לאבוי ניחות לא חיישינן דלא שכיחה בקנות בשים בראוי בנגא דאמ״ל בשמק דרבי״ל בעניין א״ל אגן דרב פפא עדיפא לן דלאו הלכתא דרב חסד דבשיטת רב אמר דאמר בפ׳ פירה בפירה שעיקרו לא שאנו אלא שיקוי לדשיטר אבל שיקוי לעדיף אסור ושמואל אמר אפי׳ שיקוי לעדיף נמי מותר דאוקמנא דשמואל בר אמתין מבריא ליה דקיימא לן הלכ׳ בר׳ שמעון ליה לא לדרב אלא לדרב חסדא דקיימי לן בדבר שאין מתבטין כיב דהוה דדם חברא חד שקנא אתון : פ״ב נטל ה

אמר בכותב לא כ״ל אלא רב פפא נמחר דלדיר פיסבר לתני רבי כיס דלתמר בדרבן לן רב׳ ולתמר בכתר דיבתי שדשיבתו לתניו פרנא ולתן הלכה בתלמיד בדיקום הרב :

ועוד יבא לתמר רב חסד׳ אבל מיסור לעבדו לא אמ״ל שבתבה שרב אמרי ל״ל בשתבת לן דלתמת הלכתא דרב חסדא דבשם׳ רב לתרים לתן׳ בכר׳ אדם נמחים שבכבו לא אמר אלא אסור לבסיר וכו׳ : **תשובה** ברב ולל מה לנו לתמ׳ דבכך תן נמחלבאיסור לבבר לא בקשבלא אבלים אלא פרדים כולו מעבר ותכון לי מ׳ בדר בדרו נמם ולתן זם בדבר אחינו מתבטין אבל כבנשם כולו פרדים אבל א

מתעטף אדם בכילה וכיסני ויוצא בה לרשות הרבים בשבת ואינו חושש ומאי שנא מדרב הונא דאמר רב הונא היוצא בטלית ישאינה מצויצית כהלכתה בשבת חייב חטאת ציצית לבני טלית השיב ולא בטלי הני לא השיבי ובטלי אמר רבה בר רב הונא מערים אדם על המשמרת ביום טב לתלות בו רמונים ותולה בו שמרים אמ' רב הונא והיא דתלה בו ריסוני ומאי שנא מהא דתנן מטילין שכר במועד לצורך המועד ושלא לצורך המועד אסור אחד שכר תמרים ואת שכר שעורים ואע"פ שיש לו שכר ישן מערים ושותה מן החדש ומותר רתם לא מוכחא מילתא הכא מוכחא מילתא : אמרו ליה רבנן לרב אשי חזי מר האי צורבא מרבנן ורב הונא בר חיון שמיה ואמרי לה רב הונא בר הליון שמיה דשקיל ברא דתומא ומנח בברזא דדנא ואמר לאצניעי קא מיכוינא ואזיל וגאים במעבר ועבר לדך ניסא וסייר פירי ואמ' למינם קא מיכוינא אמר להו הערמה בדרבנן היא וצורבא מרבנן לא אתי למיעבד לכתחל : מתני'

רש"י

מתעטף אדם בכילה סחוט כסדין ודרך להתעטף בה דרך מלבוש : וכיסני רשות הקליות בה ולא אמרי הכך רצועות לתו דרך ביטוף ניטהו והוי מצוי הוא שבתא אלין בסכין פשויה לא לבשוקרבלהל : חייב חטאת ואילו לא היקה מצויי' כלל לא היה מחייב דהא לבוסי הוא אמת הלצאתה הוא ליה מצוי הוא ואילו מלוקה אינן כמלוקה אינן צריכים לה ומן הכנר מתם אינן לחייבה כוותיה : חטיני מצוי דלחבכה הן ולא בטלי והוי ביה מצוי : מערים אדם על המשמר ביום טוב דאוקמינן טעמא לתו מצוי מוכל לא מצוי עוכלא לחול ומערי ותלה אוקה לריסוני' דלתו בוכלא לחול ניכו ומסכן ביה שמרים הוא ל ותלנים דהא אמר נוקנין לקלויה כי"ש : ברא דתומא עלם של בוס : ומנח בברזא דדנא מקום שיש נקב בחביות והיין יולא מהנו שם בשבת לשתו' והוי כמתקן ומערים לבתחילה ואמר לאצניעי להאי ברא דתומא דמנוגא ומנו' עביד אחריתי' חול ניים בשבר' סניגה רחבה הבשוה לבבור המים והיא של בוחי ווידע שיעבירנה הבוחי לבד אחר : וסייר פירי מעבר פירות בדרמין ונטלא שהבוחי מעבירו נמים בשבת : הערמה בדרבנן היא הן הערמה לתו בלאיסור דאוריתא היא לא באיסור מדרבנן הלי נמי עביר ממש בלא הערמה מדרבנן הוא דעביר הילכך כיון דגזרה מדרבנן הוא ליכא לאחמרי עליה דלא אתי למיעבד בלא הערמה לבתחילה לבבור : מתני'

ר"ל בשבת

כי"ש ראשון מודה ליה רב דאסי לאמר זוערת דלא אתי' ע"י עממין אלא מוקא בדאשתקיה שיוה' הוא חמור יום טוב ראשון ע"י עממין מין טוב שני ע"י ישראל ואין זה דעת הגאונים ז"ל שהם אמרו דאתי' ביו' טוב ראשון נמי אע"פ דלא אשתקיה לא מצוין ליה וכדכתב הרמב"ם ז"ל בפ' ראשון מה' יום טוב ולפי זה הא דאמרי' אבי' בשבת דאשתקיה אינו אלא בשבת לבדה ולא בשאר ימים ע"ש הסמוך לבבת ולא ידענא אי מלפניה או מלאחריה היינו לומ' שמפני כך מוקקו לבשול אבל ר' יוחנן לגמרי אתי' ולפוטריה דרב אסי ומר זוערת אתם נפרק קמא דביצה ליתא אלא ביום טוב שני מאו דאיין לבשוקי ביה ישראל ולבי' הא דאיצטרי רב אסי שעמ' אבל ביום טו' ראשון דע"י עממין הוא אתי' מר זוערא מודה דאע"ג דלא אשתקיה לא מצוין ליה וכך הוא מנהגן של ישראל להתפסק בעממין ביום טוב ראשון וכיון' טוב שני אתי' ע"י ישראל ואע"ג דלא אשתקיה ואתי' לאחוב לו קבר ומה שלא הכבדו ים"ו ל"ל שכתב בתוספתא מתקין דבי אמרי' בפ"ק דביצה בי"ש שני לגבי מתן בחול שוויה רבנן ואתי' לאיבור ליה בלאיסור ולמינו ליה אסא דוק' הבי לפי שעה מוטב אבל לחלוב לו אם הקבר שערחו מרובה לא שרי והוקיקו לומר כן מדאמרינן בפ"ק דמקין (דף ח) אין חופרין בורות בוכין וקברות במועד ולא נהירא דבי אמרי' בפ"ק דביצה אתי' לאיבור ליה בלאיסור ולמינו ליה אסא דבי קאמרינן דאתי' הבי לא אסא ואיפסר בלא אסא ואיפסר נמי לבדבו בתכריבין אם"ם סדר רבנן ובל שכן חפיר' הקבר בלא איפסר בלאו הבי והקא קשיא לן הא דתקנן הסם אין חופרין כוכין וקברות במועד ואי נמועד אסיר כל שכן ביום טוב שני לאו קושיא היא שכבר פי' שם הרב אלפסי ז"ל בהלבוחיו דהסיא בחופר במועד לצורך מתים שימותו לאחר המועד עסקינן שכן היה דרכן וכך הם דברי הר מב"ם ז"ל בפ"ח מהלכות יום טוב ו"ל אין חופרין קבר לחיות מוכן למת שימות ואין בוכין תוכו אבל אם היה עשוי הרי זה מתקנן במועד כיצד מוסי' אמדתו ומקבר במקומו כדי שיהיה נכון לעת שיקבר בו עד כאן ומה שהקשה הרב"ד ז"ל שאין בהן צורך המועד למה מרחיב בו ומאריך בו וכדאית' אתם בבר חירק הרמב"ן ז"ל שכיון שהם ערכי רבים אע"פ שאינן לצורך המועד להתחיל בהן הוא דאסור אבל לברחיב בהן הרי וכמו שבינו שם ומתקנין את קלקולי המים שבר שוקת הרבים והוטעון אוקן ואוקימנא לה הקם בשאין הרבים צריכים לבם ואמי' הבי כיון שערבי רבים הן מוקר לתקן אבל לא להתחיל והבי נמי ערבי רבים הוא ואמי' בקבר של בני משפחה ואמי' אל יהיה נמי אסור דשרי דבינן בו מקלה מלאכה אמי' אלא לצורך המועד כמו שהתירו בערבי רבים ובל שבן שמא יצטרך לו במועד וא"ת שוב והתקנן הקם ואחרון עם הקם [בתנר] ור' יהודה אומר אף"כ ביו לו בשרי המנוסרין מערב יום טוב ואין שבן הילך נהגו עבשו לאחוב קבר אלא בפני המת יש לומר דהסיא דוקא בחדש שאינו מפורסם אבל בחדש מפורסם שריהם והבי איקא בירושלמי : ובתנו שם הרב אלפסי ז"ל בהלבוחיו והיינו לדידהו שחופרין קבר ומתקנין ארונות לצורך המתים שימותו אבל בכשו אין חופרין אם לצורך הנשה בל אדם לדיון בחדש מפורסם לדידהו הוי ומ"ם שרי : ודאבר' יקבסקו בו בעממין אבל אחר דאמר דמוקא בקבריהו אבל אלעולו מוחר ע"י בבר או בינוק והוא לאחנו נמי מוקמא בב"ה דאמרי מתוך שהותרה הוא לצורך הותרה נמי אלא לצורך ואיבא מאן דאסר ולישנא דיקבסקו בו בעממין הבי משמע דמלבא אמרינן יקברו אוקן בעממין משמע דבל עסקינן ע"י עממין דוקא אין בבוהו של מת שנחיר בו משום בבוהו להבעסק בו עממין ושוב בתב הרמב"ן ז"ל דהולאת המת לקבורה בהולאת אבנים לבנין אין לומר בו מתוך בין אין בו לורך היום וב"ה הא איבא לורך בין דאיבא מצוה ליתה דהא אריבת קדושים מצוה עשה ואמי' בבי אייה מוקה יום טוב ושוב דהא אמרינן בפ' קמא דבתובות (דף ו) דלא אמרינן מתוך אלא בהבאה מצוה לבל נפש והבי אין בתן בפש : כמה שאין בן בגילה לתן ראש הבנה אמור יום טוב שני בילה דעולה בזה אסורה בזה : מתעטף אדם בכילה שהיא בסדין להתעטף בה דרך מלבוש וכיסניה רצועות הקליות בה ולא אמרי' הני רצועות לתו לורך בעשוף ניטהו והוי אמר הבוחי שבתא אין עשויים בסדין אלא לבשוקה בהל : חייב חטאת ואלו לא היקה מצויא בלל לא מחייב דהא מלבוש הוא אמת הלצאתה הוא ליה אבל אינן במלוקה אינן צריכים לה ומן הכנר מתם אינן לחייבה בוותיה : ציצית לבני עליה חטיני פירש"י ז"ל הבל תקבלת הם ולא בטלי והוו לבו מצוי ולפי פירושו ז"ל לדידן ליה לן תקבלת לא חטיני ובטלי לבני עליה אבל הרמב"ם ז"ל בפי' בפי"ם מהלכות שבת דמבוס לחטיני לא בטלי לפי שאוקן אחרונין חשובין הן אבל ודעתו עליהן בד שיטלי חסרון' וישנו ניציה ולפי זה אמי' לדידן ליה לן תבלת חטיני ולא בטיל : מערים אדם בבילה לבורך רמונים בלאו שובדין דחול הוא אי נמי בייבו בעמה לרמונים ברי טפי לפי שאינו צריך לחבל שתחתיו ובל שאינו צריך לחבל שתחתיו לא הוי אבל ובמו שבתבתי לעבלה אבל בשאו אולה אוקה לשמרים הרי הוא צריך לחבל שתחתיו והוא לבלה בם דמנגים מקמי' דנתלי בה שמרים דמוכחת מילתא דמבוקה לאו שמרים בלבד : דשקיל ברא דתומא ברבוי של שוס ומנח בברזא דדנא מקום שיש נקב בחביות והיין יולא נוקנו שם בשבת לבקוס והוי כמתקן ומערים לבתחילה ואמר לאצניעי בה אלי ברא דתומא קא מבוינא : ושוב עביד אחריתי אחיל נאים בעבר בסכינה הבשוה לעבור המים ובייל של בוחי ויוקע הוא שיעבירנה הבוחים לבד אחר וסייר פירי מעבר שם פירות ונטלא שהבוחי מעבירו המים בשבת : הערמה מדרבנן היא הן הערמה לאו באיסור דאוריתא היא אלא באיסור דרבנן היא דאי נמי עביר ממש בלא הערמה מדרבנן הוא דעבר הילכך כיון דגזרה מדרבנן הוא ליכא לאחמרי עליה דלא אתי למיעבד בלא הערמה לבתחילה לבדיה בלא הערמה לבבור שם לבני הבל : מקני'

ת"ל דלבתרי רש"י בלא אתי' דאתמרי אלא בבלבתא אחיב אבלבתא לבי אבלבתא אחיב אבלבתא לבי אבלבתא בבית אבלבתא הן ואיבן בבנים לבבי אבלבת אבלבתא בבלבתא בבלבתא ב

מתני' נותנין מים נסכים ע"ג שמרים הניתנין במשמרת מבעוד יום כדי שיעלו שם׳ צוללין אין היין מפני הקמחין שקורין קנס בסודרין ובכיפה מצרים העשויים מצורי דקל: כפיפה של דבל כה"ג הוי שנוי כיון שאינו מסנגן במשמרת ומיירי בין עכור ומיהו משחתי הכי דאי בין צלול לפי׳ במשמרת שרי בדאיתא בגמרא ואי בין עכור דלא משחתי הכי אלא כדאמרן: ונותנין ביצה במסננת של חרדל נתון בה להסתנן וקולעה הפסול׳ והחלמון שלה נטשף ומסנן בתמה והוי להרדל למרתה והחלבון שהוא קשור נשאר בעלה ושרי כדיהבי׳ שעמת בגמר׳ לפי שאין עושין אותה אלא לגנון ולא למרתה שהחלמון יפה לגנון ולא החלבון כדילכך אדיר׳ אדוקי הוא ואין כאן ברירה פסול מתוך האוכלי׳ יינמלין מפרש בגמרא: גמ׳ נותן אדם יין צלול ומים צלולין לתוך המשמר׳ בכדין דצלולי׳ הם ורוייהו דאינשי לא קפדי בהו מוכר לקח אותן אפי׳ לתוך המשמרת כדי שיהו צלולין יותר אבל עכורין לא דאע"ג דאינשי קפדי בהו דוקא ע"י שנוי דהיינו בסודרין ובכפיפה מצרי׳ הוא דשרי כדתנן נתקיימין אבל לתוך המשמרת אסי׳: ואם היה בין הגתות שעדין הוין תוסס ואינו צלול וגם הוא עכור טורד חבי׳ יינה ושמרי׳ ונותן לתוך המשמ׳ מר בשבת ואינו חושש: ומסננין את היין בסודרין: אמר רב שימי בר חיי׳ ובלבד שלא יעשו גומא: ובכפיפ׳ מצרית: אמר רב חייא בר אשי אמר רב ובלב׳ שלא יגביה מקרקעיתו של כלי טפח: אמ׳ רבה האי פרוונקא אפומא דכובא כולה אסי אפלג׳ דכוב׳ שרי פירוש פרוונק׳ מטלית אמ׳ רב פפא לא ליהדיק אינייש נצבאתא אפומא דבוזנתא משום דמחזי כמשמרת: דבי רב פפא שפו שיכרא ממנא למנא בצבאתא א"ל רב אחא מדפתי לרבינא הא איכא ניצוצות ניצוצי׳ בי רב פפ׳ לא חשיבי: ונותנין ביצה במסננת: תני יעקב קרח׳ לפי שאין עושין אותה אלא לגנון: איתמר חרדל שרשו מערב שבת למחר אמר רב ממתי ביד ואין ממתי בכלי ושמואל אמר ממתי בכלי ואין ממתי ביד אר"א אחד זה ואחד זה אסיר ור׳ יוחנן אמר אחד זה ואחד זה מות׳: אמר מר זוטרא לית הלכתא בכל הני שמעתא אלא כי הא דאיתמ׳ חרדל שרשו מע"ש למח׳ ממחו בין ביד בין בכלי ונותן לתוכו דבש ולא יטרוף אלא מערב שחליים ששחקן מע"ש למח׳ נותן לתוכן שמן וחומץ וממשיך לתוכן אמית׳ ולא יטרוף אלא מערב: שום שריסקו מערב שב׳ למחר נותן לתוכו פול ונרים׳ ולא ישחיק אלא מערב וממשיך אמיתא לתוכה מאי אמיתא ניגיא אמר אביי ש"מ האי ניגיא מעלי לתחלי׳ ועושין יינמלין: תנו רבנן עושין יינמלין בשב׳ ואין

ריש"י

מתני׳ נותנין מים על גבי שמרי׳ הנתונים במשמרת מבעוד יום: כדי שיעלו שם׳ השמרים צלולים ויצאו המים מהם: מסננים את היין מפני הקיסמים: בסודרין ובכפיפה מצרית העשויה מצורי דקל כפיפה של: ונותנין ביצה במסנן שחרדל נתון בה להסתנה וקולע את הפסולו׳ ואת הביצה החלמון שלה נטשף ומסתנן עמו והוא למרתה והחלבון שהוא קשור נשאר בעלה והרי הלי׳ מי׳ שיעלו של ביצה לתנשל היא ולא לתוך החרדל ומסננת של חרדל הוא דשרי אבל שיעלו ויורד לקערה שהוא כלי שני ומתלבן התכשיל: יינמלין מיין"מן: לגנון בדוא מנוס וקטן מתכנים: גמ׳ בין הגיתות כל היינות עכורין ושותין אותם בשמרייהם הילכך אין כאן בורר דבלאו הכי משחתי: עורך מערב: שלא יעשה גומא מן הסודר בפי הכלים כשונדא דחול לא נמי אתי לידי סחיטה: שלא יגביה הכפיפה מקרקעות כלי החתתון עמה כמל׳ אהל: פרונקא נבר שמשתין על הגיגים של יין לבסוקו: אסלנא דבונא שרי דלא הוי אוהלא: לא ליהדק לגבות בכוח׳ כלי חרס קטן שעברין בו יין מן בחתים לא יתן בפיו קטן וקיסמי׳ בחוקה לפי שאין לך אסנגת גחל מזו: שופין שופך בנחת והפסולת נשאר בשולי הכלי: והחיכה ניצוצ׳ קטנות המשופות באחרונה מתוך הפסולת של הסכר והני מוכחי דבורר הוא ניצוצו׳ אמשטורים בלעז: ניצוצות הני רב פפא לא חשיבי מעיל שכר היה הילכך אינו מקפיד לעמעמו כל כך והשמגיע לניצוצות מעלינן ואתם פסולתו לתוך ותחילה שפייתן שאין הפסולת ניכר לאו בורר הוא: ממתו מערב בשמש לו ביין: ממתו בכלי ולא ביד דביד ממתי ליה ספיר עפי׳: ממתו ביד ולא בכלי דהוי כשונדא דחול: ולא ישרוף בדרך שריפה שמבה בכח: שיחלים קרסון והוי שותקין אותם בשמש: ומשמיך נותן: לתיקה מינגא בלבו: ניגיא מינגיא: מעליא לתחלי לערב עם שיחלין:

ואין

ר מנוה

מתני׳ נותנין מים נסכים ע"ג שמרים הניתנין במשמרת מבעוד יום כדי שיעלו שם׳ צוללין אין היין מפני הקמחין שקורין קנס בסודרין ובכפיפה מצרים העשויים מצורי דקל: כפיפה של דבל כה"ג הוי שנוי כיון שאינו מסנגן במשמרת ומיירי בין עכור ומיהו משחתי הכי דאי בין צלול לפי׳ במשמרת שרי בדאיתא בגמרא ואי בין עכור דלא משחתי הכי דאי בין צלול לפי׳ בסודרין ובכפיפה מצרי׳ אסור דלא לתוך סודרין ובכפיפה מצרי׳ אבל לתוך סודרין ובכפיפה מצרי׳ מותר דוקא ובסנן שבתוך אבל לתוך ס

רש"י

ואין עושין אלונטיות שאינה למשקה
אמת חלא לגבן לאחר רחיצה ולמי
ליפואה: מתני' חילקי חלטיא
בלבן ומאמא וכלב"ו לזרע: וזורין
אותו בפושרין וטוחין המי' לרפואה
אבל נותן הוא החילקות לתו' החומץ
ניטבול בו מאכלו: אין שורין את
הכרשינין מלוף עליהן מים כלי
לגרור פסולתן: ולא שנין אותו
ביד להסיר פסולתן דס"ל גורר:
אבל נותן לתוך הכברה אף על פי
שעתיד נופל דרך נקב הכברה
ונמצא מתברר מאליו: תנן שעושין
מן הקש בשתוקין אותו בתורינין
ונעשה כל זנב הסיטולת תכן: מוך
הוא מוקן הסיטולת העליון ואינו
ראוי למאכל וזורין אותו בכברה
סיפול המוץ אבל נותן לכברה ליתן
לתוך האתון אע"פ שהמוץ נופל
מאליו כר' שמעון דאמר דגר שאין
מתכוין מותר: גמ' מיילן הכנוסני
ולים זקן היה: לבסבוסי כתונת
חלוק כתונת פשתן שתכנ' והיא
קשה ומשפשפת בין שתי ידיו והיא
מתרכבת ואף מליכון שלא מגיה
על ידי הישפוף: לחולדי חיורא
הליגון מגיהן: משלפ לדיל מקניא
כשאינתן אותו לגנב קוראין אותו
קנה מבני יד זה לבית יד זה וכשנוטל
נשא ישלפינה מן הקנ' [ולא הקנה]
מתמ' לא חזי לשלטל לנסס' קלי:
קולוקי קנה של אורגי דאורגא בגר פליט
עליהן שרי: נתלא דגיגרא בגר פליט
בקלוי לייבנו ומל' הכל קרי קלוי:
שרי לנאכל מי כאומלא: לכוורי דבי'
אין נאכלין מי' כלאמ' כבר' מפנו דב
קבל אמו' לשלטלו וכעמוד מי' עשם
אחר: לאוסיתא למונדקי' שלו לא
ישלא אלוקו ללבן דדולמא חזיא כיה
לאקמי פ"ה שור ב"ר
מלפני הפשם שור שהפשמין אותו
גורפין אבנים שלבנו בשבת לתת
לתוכו קבן ושעורין ולא יתברר בהן
עפרורו וקון במאכלו: ומשלקין
קבן שלבנו לגדרן בשבת רב כדי
שלא יגריסנו ברגלו: וחכמים
אוסרין בגמר מער' אמרי': ונוטלין
מלפני בהמה זו הבן ושעורין ונותן
לפני זו ולא אמר שלשל דלא חזי
הוא דולתי חזי הוא דאין בהמ' קלה
במאכל הגישל מלפני הבהמה: גמ'
מרישא פליג אגורפין ואסרי לגרוף
מפני דפעמי שבתנום הוא של קרקע
וקבנין לאצוויי נגמות שלא יגילו
השעורים לקוכו: אשיפא פליג
ומשום דלא חזי שים בו מה שנמצא במדרס רגלין:

ואין עושין אלונטית אי זו היא יינמלין ואי זו
היא אלונטית יינמלין יין ודבש ופלפלין אונטי'
יין ישן ומים צלורין ושמן אפרסמון דעבדי ליה
לבי מסותא: מתני' אין שורין את החלתית
בפושרין אבל נותנין בתוך החומץ ואין שורין
את הכרשינן ואין שפין אותן אבל נותן הוא
לתוך הכבר' או לתוך הכלכלה אין כוברי' את
התבן בכברה ולא יניחנה במקום גבוה בשביל
שירד המוץ אבל ניטל הוא בכברה ונותן לתוך
האיבוס: גמ' בעא מיניה ר' שחנן מרבי ינאי
מהו לשורות החלתית בצונן אמ' לי אבי והא אנן
תנן אין שורין את החלתית בפושרין הא בצונן
מותר א"ל מתני' יחידאה היא דתני' אין שורין
את החלתית בין בחמין בין בצונן ר' יוסי אומר
בצונן מות' בחמין אבי' והלכתא כר' יאני דאמ'
בין בחמין בין בצונן אבי': ואי שרה מאתמול
מותר לשתותו בשבת: ואי שתה יום חמישי
ויום ששי מקודם הישבת ובשבת לא הוה ליו
שרוי והוה הישש שאם לא ישתה שמא יסתכן
מות' לשרות בצונן ומניח בחמ' כדי שיא יסתכן
כמעש' דרבי חייא בר אבין: מסתמיך ואזיל
ר' חייא בר יוסף אכתפיה דרב נחמן בר יצחק
בר אחתיה אמר ליה כי מטינן לבי רב חסדא
עיילין כי מטא עלייה בעא מיניה מהו לבסבוסי
כתונתא בשבתא לרכוכה קא מכוון ושרי או
דילמא לאולדי חיורא קא מכוין ואבי' אמ' ליה
לרכוכא קא מכוין ושפי' דאמי כי נפק אתא
א"ל מאי בעית מר מיניה א"ל בעאי מיני' מהו
לבסבוסי כתונתא בשבתא ואמר לי שפיר דמי
אמר רב חסדא האי כתונתא דמשלפא לדיד'
מקניא שרי קניא מיניה אסיר דקניא לאו מנא
היא אמר רבא אי כלי קיוואי הוא מותר ושרי
פירש כלי קיוואי כלי אורג אמר רב חסדא האי
דיצא דירקא אי חזי למאכל בהמה שרי
לטלטולה ואי לא אסיר אמר רב חייא בר אשי
אמר רב דאי תילא דבשרא שרי לטלטולה
אבל דכווריי אסיר דכיון דקניא ריחידה אסוחי
אסה דעתיה מיניה והוה ליה מוקצה מחמת
מיאוס ומשו' הכי אסור לטלטולה רב לטעמיה
דסביר ליה כר' יהודה אבל לר' שמעון מוקצה
מחמת מיאוס לית ליה ורבא כותיה אמר
רב חסדא בר בי רב לא לישדר מאניה
לאושפיזיה לאחווריי ר' משו' דלאו אורח ארע:
מתני' גורפין מלפני הפטם ומסלקין לצדדין
מפני הרעי דברי רבי דוסא וחכמים אוסרין
ונוטלין מלפני בהמה זו ונותנין לפני בהמה זו
בשבת: גמ' אביי' דהו רבנן אריש פליגי
אי אסיפא פליגי

תא

ולא יתברר בהן עפרורית ויקון במאכלו: ומסלקין קבן מלפניו לגדרן בשבת רב כדי שלא יגרסנו ברגלו: ונוטלין מלפני בהמה זו ושעורין וקבן: ונותנין לפני זו ולא אמרינן שלטל ולא חזי הוא שאין בהמה קלה במאכל הגישל לפני הבהמה: גמ' מרישא פליגי אגורפין אבנים ואסור לגרוף מפני דפעמי שבתנום הוא של קרקע וקא מכוון לאצוויי נגמות שלא יגילו השעורים לקוכו: אסיפא פליגי לגדרן בשבת שים בו שנמצא במדרס רגלין:

תא

ר' מנחם

ר' מרדכי ב"ר אב"ן שיר ס"ר מה

מרדכי ס"ר

מרדכי ס"ר מה שבת שיר

מרדכי ס"ר מה שבת שיר

מרדכי ס"ר מה שבת שי

עין משפט

קף שמע דאקרוייהו פליגי : מ' וה' זה וזה' זה אחד נריפת אתנום וזה' קנן שלפניו לא יסלקנו לגדלים : מחלוקת באתנום של כלי דגורו רבנן אתנום של כלי אטו אתנום של קרקע דאיכא בינה משום אסווי נומות : אבל באתנום של קרקע אסור לדברי הכל דפסיק ריש ולא ישוה הוא : שפיה יפה לקמן מפרס : אידי ואידי שקיבן המשנות סבירא מקמי חמרא לקמי קורא שקלינן שאינו מאוס כריבן ואין מה שלפניו נמאס ורחוי להתו לפני הסור : מקמי קורא לקמי חמרא לא שקלינן דאיכא ליה ריחי ונמאס (מקמי) מה שלפניו ומאי דקא קרי לה הכא שפיה יפה ופיה רעה כדמפרש ואזיל יפה ליה ריחי

ר' כנוה

רש"י

תא שמע דתניא וחכמי' אומרי' אחד זה ואה' זה לא יסלקנו לצדדין ש"מ אתרוייהו פליגי : אמר רב חסדא מחלוקת באבוס של כלי אבל באבוס של קרקע אסור לדברי הכל : ונוטלין מלפני בהמה וכו' : תאני חדא נוטלין מלפני בהמה שפיה יפה ונותנין לפני בהמה שפיה רע ותניא אידך נוטלין מלפני בהמה שפיה רע ונותנין לפני בהמה שפיה יפה אמר אביי אידי ואידי מקמי תורא לקמי חמר לא שקלינן מקמי חמרא לקמי תורא שקלינן והאי דקתני נוטלין מלפני בהמה שפיה יפה בחמרא דלית ליה ריחא ונותנין לפני בהמה שפיה רע בפרה דאית לי' ריחי והאי דקתני נוטלין מלפני בהמה שפיה רע בחמור דלא דייק ואכיל ונותנין לפני בהמ' שפיה יפה בפרה דדייק ואכלא : מתני' הקיש שער המט' לא ינענענו בידו אבל מנענענו בגופו ואם היה מאכל בהמה או שהיה עליו כר או סדין מנענענו בידו מכבש של בעלי בתים מתירין אבל לא כובשין ושל כובשין לא יגע בהן ר' יהודה אומר אם היה מות מערב שבת מתיר את כליו ושומטן : גמ' אמר רב נחמן דאי פוגלא מרמעדה למטה שרי מלמטה למעלה אסור דקסבר טלטול מן הצד שביה טלטול ולית הלכתא הכי אלא בין מלמטה למעלה לרמעדה הכי ביה רב נחמן בפרק כל הכלים ואמר טלטול מן הצד לא שמיה טלטול : אמר רב יהודה הני פלפלי מידק חדא חדא בקתא דסבינא שרי תרי תרי אסיר רבא אמ' כיון דקא משני אפילו טובא נמי איכ דמיקים לה בשבת ואיכ דמיקים לה ביום טוב ומסתברא כמאן דאמר דמיקים לה בשבת דאי ביום טוב ליכא מאן דאמר דבעינן למידק חדא בקת דסבינא ואכר רב יהוד האי מאן דסחי במיא לינגוב נפשיה דילמא אתי לאיתויי ארבע אמות בכרמלית א"ה כי קא נחית נמי קא דחיי ד' אמות ואסיר כתי בכרמלי' לא גזרו ביה רבנן : אמ' אביי ואיתימ' רב יהוד טיט שעל יגבי רגלו מקנחו בקרקע אבל לא בכותל אמר רבא בבית מאי טעמא לא משוי דמיחזי בבונ' האי בנין חקלאה היא אלא אמר רבא מקנחו בכות' אבל לא בקרקע דילמ' אתי לאשוויי נומות : איתמר מר בריה דרבנא אמר אחד זה ואחד זה אסור רב פפא אמר אחד זה ואה' זה מותר לא אמר מר בריה דרבנא במאי מקנח ליה בקור איכא מאן דאמר דהלכה כמ' בריה דרבנ' משו' דקא מפרשי' למיליה ובעי הלכות פסק "כרב פפא ואמר רבא לא ליצדד איניש כובא בארעא דילמא אתי לאשוויי גומו' אמ' רבא לא ליישתמש איניש אפומא

קף שמע דאקרוייהו פליגי : מ' וה' זה וזה' קנן שלפניו לא יסלקנו לגדלים : מחלוקת באתנום של כלי דגורו רבנן אתנום של כלי אטו אתנום של קרקע דאיכא בינה משום אסווי נומות : אבל באתנום של קרקע אסור לדברי הכל דפסיק ריש ולא ישוה הוא : שפיה יפה לקמן מפרס : אידי ואידי שקיבן המשנות סבירא מקמי חמרא לקמיה קורא שקלינן שאינו מאוס כריבן ואין מה שלפניו נמאס ורחוי להתו לפני שור : מקמי קורא לקמי חמרא לא שקלינן דאיכא ליה ריחי ונמאס והא דקרי לה הכא פיה יפה ופיה רעה כדמפרש ואזיל יפה ליה ריחי : מתני' הקיש שער המט' לא ינענענו בידו אבל מנענענו בגופו ואם היה מאכל בהמה או שהיה עליו כר או סדין מנענענו בידו מכבש של בעלי בתים מתירין אבל לא כובשין ושל כובשין לא יגע בהן ר' יהודה אומר אם היה מות מערב שבת מתיר את כליו ושומטן : גמ' אמר רב נחמן דאי פוגלא מרמעדה למטה שרי מלמטה למעלה אסור דקסבר טלטול מן הצד שביה טלטול ולית הלכתא הכי אלא בין מלמטה למעלה לרמעדה הכי ביה רב נחמן בפרק כל הכלים ואמר טלטול מן הצד לא שמיה טלטול : אמר רב יהודה הני פלפלי מידק חדא חדא בקתא דסבינא שרי תרי תרי אסיר רבא אמ' כיון דקא משני אפילו טובא נמי איכ דמיקים לה בשבת ואיכ דמיקים לה ביום טוב ומסתברא כמאן דאמר דמיקים לה בשבת דאי ביום טוב ליכא מאן דאמר דבעינן למידק חדא בקת דסבינא ואמר רב יהוד האי מאן דסחי במיא לינגוב נפשיה דילמא אתי לאיתויי ארבע אמות בכרמלית א"ה כי קא נחית נמי קא דחיי ד' אמות ואסיר כתי בכרמלי' לא גזרו ביה רבנן : אמ' אביי ואיתימ' רב יהוד טיט שעל יגבי רגלו מקנחו בקרקע אבל לא בכותל אמר רבא בבית מאי טעמא לא משוי דמיחזי בבונ' האי בנין חקלאה היא אלא אמר רבא מקנחו בכות' אבל לא בקרקע דילמ' אתי לאשוויי נומות : איתמר מר בריה דרבנא אמר אחד זה ואחד זה אסור רב פפא אמר אחד זה ואה' זה מותר לא אמר מר בריה דרבנא במאי מקנח ליה בקור איכא מאן דאמר דהלכה כמ' בריה דרבנ' משו' דקא מפרשי' למיליה ובעי הלכות פסק "כרב פפא ואמר רבא לא ליצדד איניש כובא בארעא דילמא אתי לאשוויי גומו' אמ' רבא לא ליישתמש איניש אפומא

מאי טעמא לא נגע בו מפני שעטין לתקן נגדים ותוחבן בחוזק ומיחדק והתרוחו דמו לסתירה : גמ' והאי פוגלא לגבן נאיתי לא מתיר לא מוקמי לגבן נאיתי לא מתיר לא מוקמי לגבן נאיתי לא מתיר לא מוקמי

אפומא דלחיא דילמא מינגדר ליה חפץ ואתי לאיתויי: ואמ' רבה לא ליהדק אינש אודרא אפומ' דאשישה דילמא אתי לידי סחיטה: אמר רב "כהנ' טיט שער הנדן מכסכסו מבפני ואין מכסכסו מבחוץ ימותר לנודו בצפורן: תאני ר' חייא אין מנרדין לא מנער חדש ולא מנער ישן ולא יסיר את הנלו שבן והיא בתוך המנעל או בתוך הסנד' אבל סר את הנלו שבן ומניחו בתוך המנעל או בתוך הסנדל ויסר כל נופי ישבן ומתענר ע"ג קרטבלא ואינו חוישש ואמר רב חסדא לא שנו לא שיער לצחצחו אבל שיער לעבדו אסור: תנו רבנן לא יצא אדם קטן במנעל גדול אבל יוצא הוא בחלוק גדול ולא תצא אשה במנעל מרופט ולא "תחלו בו ואם הלצה חליצתה כשרה ולא יצא במנע' חדש ובאיזה מנעל אמרו במנעל של אשה תאני בר קפר לא שנו לא שלא יצאת בו שיעה אחת מבעוד יום אבל יצאת בו שעה אחת מבעו יום מותר "ומנער ש"ג האומים שומטין איתו בשבת פי' אומים דפים של מנעל גרש' בזבחים בפ"ד חטאת דרש רבא "מותר לכבס את ומנע"א ל"ר בפא לרבא והא דמנן סנאיון הוה קאמינ' קמיה דרבה ושבשבו לי' מסאניה במאי ש"כשור אין כיבוס לא הדר אוקי רבא אמורא עליה ודרש דברי' שאמרתי לפני' טעו' הן בידי כרם כך אמרו שיכשוך מותר כיבוס אסור:

סליקו להו תולין

נוטל "אדם את בנו והאבן בידו והבלבל' והאבן בתוכה וכטרטלת תרומה טמאה עם הטהור' עם התולין ר' יהוד' אומ' אף מעלין את הדרומע בא ומאה: גמ'

תחלון בה לרחלה דלתו נעל מעליה הוא ואם תלנה הליקה בשרה ומיהו זוקק כשאינו מרופט ברובו אם היה כן הליקה מכולה והרחיה מלמדמרי' גרים פרק מלקת חליקה לתין תולין במנעל מאי טעמ' בזרה מטוס מנעל מרופא ואם ליקח דבכל מנעל מרופט הליקה בשרה היכי בדרומין היה אלא ודלי כדאמרן: אין יוצאין במנעל חדש כדמפרש וחזינ: אלא יצאה בו מנעל יום ויצאה קיימי' דאמר מקדמת אם שינו מקום רגלה דקורק ואם עד שלא יוצא בו ומכון הוא לה מקדמת: שומשין אותו בשבת דקורק כלי עליו ואם ע"פ שאינו רפוי ואם ע"ג דאיסור מלאכתו לאיסור ומאחר שמנעל אינו רפוי צריך לעטלנו לאיסור הא ק"ל דדבר שמלאכתו לאיסור בין נצורך בגופו בין לצורך מקומו מותר:

סליקו להו תולין

נוטל אדם את בנו ואבן בידו ומטלטל לאבן: אם הטהורה אבן הטהורה ואבן תולין אבל טמאה בתוך בגדים לאבן אם: יסיר דליקה אם מותר לישלה מן התולין בשבת ולא הוי כמתקן: וכיקבינן בגמרא הא דתנן בתוכה בכלבה שלחה מיהוה בקוה ליה נדים לדבר האסור ולדבר המותר ולקבינן ולשדי לאבן על ידי ניפיר הכלי לבא בכל מה דאסר לקיקוני מתקנין ובריי' דבכלבה פתוחה בעקינן לאבן בגמה בעשיה דוחן בכלבה וכן נמי מתקינן בגמר' כדי תנן מטלטלין ת"ומה בשבור ומאה אם הטהורה ובמירות המותרין ולא אסר למטלטלו ולמקבל הטהורה אבל בשבורה למעלה ומאה למעה שקיל לטהורה ובגיר לה לעשה וה"מ לצורך גופו בלום"ל אינו צריך אלא לאחר מה שהר ולא לאחר מה שהר בכבר הי כל המתי ליה לאמקל תרומה טהורה לא אר ליה שפי לאם צריך הוא לאמקל הבכלבה מטמטל ומאה למעה ומתקנת שבת נוסחת אחרת שלא נתברר לי ל"ל נמ'

הטמיט כל זה מן הכלבות ולא ידעתי למה:

מטל בשבת פ"ב לא מצורך נשמו ולא בצורך מקומו מנוח אמנים ומשות וכיוצא בשם אם כוס בכלי אם כוס דבר אסור אם ס"ם אסות אינו בטל מנוי אתרים מחזיר לבלע. אבל לצורך מקומו:

המאור הקטן

לדר מי שלו האנשים שמוליכין בכר על המטרה שהרגיל בר בשבת ושל שלין אינה מחקים לתקום שמנין מרחין יפה ולא בהיון ואני בבר בהבנו דעינו בזה כמ' כל הכל ם ודא הוגן בלבלה ואמרן בריבה דיוקא עלה ואמאי הוה מלבלה בשיש לדבר האסור וכל דדרש שלא ונראה דשמ ם הראל"ת לל בלבבו והוא עיריך הלאור ; ועמא רחוי לאומצא הא לא חוי לאומצא דבבא בבבי יהודה ס"ל דבו' וקשיא לן דהו אמרי' בפרק המנין דבשלו אסור לטלטלו אלוא לר' יוד' דבר אבא' ל' דבר בם מקר מרגאי שבת הלבלבים נמי לא קאי לא מטלטלא לי' בבבא דהא לא חוי לאומצא ובדא אפילו ר"ם מודים מאם כן ואיכי' הכא מקמא דחוי לאומצא הוא לא חוי לא מצא דשמעת אלהתרי לילה דבר' ג' אדר"ם דלית ליה מוקצה אמם כי אחרא דת סבל הלא בר"ם ומ"ל דבי קמאי מקמא דחוי לאומצא אלא לבבם בנו בשר שמה שלמה בו ב ים לא אטלטלין ליה לאסור דבבא בבבי יהודה ס"ל דהא אחר דבבא לאמקמא ומי ;

ודא דהשלטל שיהאל נתקינין דאסרי מה שאר אמ"ר לא הוה צריך לבן דהא שהאל בבבי אחרון מבריא ליה דלהה ליה מוקצה ובפרק בנה מדליקין בפרש הלא אחר בר"ג אלא מאן דסבריא ליה בבי אדונה דאמר בפרקין בתרים אבל א ; מסיקין בגרעינין בשלמא דבא דאשלטל לדן אלה דבבא דהא דאשתכן ליה בבבי יהודה מדדרש דבא אחת לא תבנה לבין הגעים לאשלטל אור ובו' אלא שמואל דס"ל בבבי שמעון בלאוהא בשלה פרק מ"ל

שהאשך

ר"ש

מקנתו בכוהל ולין מקנתו בקרקע וכן"כתב הרמב"ם ז"ל בפר"ח מהלכות שבת אבל הר"ה ז"ל פסק כרב פפא דאמר אהד זה ואת זה מיקר מטום דבהרא הוא והרמב"ן ז"ל הסיג עליו ואמר דמ"מ רבא דבריה הוא דרב פפא ולין הלכה כתלמיד במקום הרב והרמב"ם ז"ל כתב דלי מיקר לא לגלי לגלי מיקר לא לגלי מיקר לא לגלי מיקר לא

רבינו נסים נוטל פרק אחד ועשרים

גמ' בתיתוק שיש לו נגעים על אביו ודוקא אבן דאי נפלה לא אתי לאתויי אבל דינר דאי נפיל אתי לאתויי לא: מתני' האבן שעל פי החבית מטה על צדה והיא נופלת מאליה היתה בין החביות ומטה על צדה והיא נופלת מאליה מעות שעל הבר מגיעה את הבר והן נופלות מאליהן היתה עליו לשלשת מקנחה בסמרטוט היתה של עור נותן עליה מים עד שתבלה: גמ' אמר רב הונא אמ' רב לא שנו אלא בשוכח אבל במניח נעשה בסיס לדבר האסור: אמר רבה בר בר חנא א"ר יוחנן לא שנו אלא לצורך גופו אבל לצורך מקומו מטלטלין ועודן עליו: אמר רב אושעיא שכח ארנקי בחצר מניח עליו כבר או תינוק ומטלטלו ולית הלכתא כותיה דאמ' רב אשי לא אמרו כבר או תינוק אלא למת בלבד וכן הלכה: מתני' בית שמאי אומ' מעבירין מעל השלחן עצמות וקליפין ובית הלל אומ' מסלק את הטבל ומגערה מעבירין מעל השלחן פירורין פחותין מכזית ושער של אפונים ושל עדשי מפני שהוא מאכל בהמה ספינ "אם יש לו עיר בית אחיזה מקנחים בו ואם לאו אין מקנחין בו וחכמים אומרי בין כך ובין כך ניטל בשבת ואינו מקבל טומאה: גמ' אמר רב נחמן אנו אין לנו אלא בית שמאי כר' יהודה וב"ה כר' שמעון וכי קא שרי ר' שמעון לטלטולי כגון עצמות דהחזיין למאכל כלבים וקליפין דהחזיין למאכל בהמה אבל מידי דלא חזי לא למאכל אדם ולא למאכל בהמ' לא קא שרי רבי שמעון ות"ר מטלטלין את העצמות מפני שהן מאכל כלבים בשר תפוח מפני שהוא מאכל רחיה: מעבירין מעל השלחן וכו' מסייע

רש"י

גמ' בתיתוק שיש לו נגעים שאם לא ישלנו יחלה ולא העמידו שלנו' דדמיסים שלא בידים נתרן' סכנה ואע"ג דלא הוי פיקו"נ כמאן לא סבר' תולים: אתי לאתויי בר"ה: כגון' מטה על ציר' מטה לתחתיה על ציר אם צריך לטול מן היין: והאבן נופלת ולא ישלנו בידים: היתה בין החביות וירח שלא הקפיל האבן על החביות ויסברם: מגביה החביה בו' ומסלקה מבין החביות ושם מטה על ציר: לשלם שום דבר מיאוס כגון רוק או ריאי לו לאוה: מקנחה בסמרטוט ולא יתן עליה מי' שהקה כר מכנך הוא ונגד שרייתו במים והן בכוסו: היתה לשלשת ע"ל כר של עור לשתר ביתנה הוא: נותן עליו מים עד שתבלה ומיהו ביתנה מתם לא הסקה בריי' ונסתן רבין נינהו ומייך ביתנה בשורו' רבי' ומיהו שרייתן אין זו בכוסין: גמ' ל"ש הא דאמרי' חביה מטה על ציר: אלא בשכח שכחה עליו אם האבן בין המשקו' שלא מדעת: אבל במניח שאבן בתוכן: נעשה בסיס לדבר האסור: אבל בשוכח אבל בשוכח אבל בשוכח

עין משפט

מסייע ליה לר' יוחנן דאמ' פירורין שאין בהן כזית מותר לאכלן ביד זו היא גירסת הרב אלפסי ז"ל וכן גורס ר"ח ז"ל ונייחא לה דקתני מפני שהן מאכל בהמה דלאדם לא חזו הילכך מותר לאכלן ביד כשאר מאכל בהמה והכי מוכח בברכות גבי אר"ר אמי דתנן בברכות גפ' אר"ר אמי תלמיד חכם נוטל פירורין שיש בהן כזית ומניח פירורין שאין בהן כזית ומברך אחריהן אבל אם אינו תלמיד חכם אינו מברך אחריהן אלא אם כן אכל כזית ר"ח ז"ל גורס כאן מסייע לר' יוחנן דאמר פירורין שאין בהן כזית אסור לאכלן ביד ולא נהירא דאמאי סייעתא לו מהכא דמעכבירין ולא הקרבי

ורקין כא קנו מגביהין מעל הסולחן מעמות וקלימין ולא הקרבי וזרקין אמ"ג הכי ולאי מוק לאכלן ביד אלא ולאי גרסת הרב אלפסי ז"ל עיקר :

פרסיתא אסור בקבי בקוספי דקוקא לר' יהודה הוא דאסור לעלטוליגהו לאיתי לי' מוקלא אבל לר' שמעון דליתי ליה מוקלא אבל בקבי פרסייתא אפי' לר' יהודה הוא דאסור לאכל בהמה בדאמרי' בפר' במה מדליקין (ד' נט) דרב אכל תמרי ושד' קשיים לחיוטא וכי קים ליה ר"ל ר' שמעון דבדאיקא בסוף פ' מי שהחיה (דף קנו) למה ליה לעלטוליגהו אבל ריפקא אינו לעמים אתמיר הוא על עצמו כדרב' דאמ' לעיל אי לאו דאדם חשוב הוא אי לאו דאדם חשוב הוא אי לאו דאדם חשוב הוא

רבינו נסים חבית פרק שנים ועשרים

עין משפט

מסתברא בתוחים ורמונים פליגי לדרגון בתוחים ורמונים דכין לאוכלין כין למשקין היינא מכן אסור ולרבי יהודה לאוכלין תוקר ולמשקין ולסתם אסור : וקיימא לן כרבי יהודה הילכך זתים וענבים אין סותרין אותן בשבת ואם יצאו מעצמן אסורין כין לאוכלין כין למשקין וכו' דבתוקיני בהלכות : אבר רב יהודה אומר שמואל סותרין אותן בשבת אסורין לאוכל ולמשקה הכא לאוכל דמי והכא ליכא במפרק לאוכל מאוכל והא דאמרי אמר אבי' בשבת כאוכל דמי הכא לאוכל ולמשקה הכא לאוכל ולמשקה אבל מדברי רבינו נלמוד הוכל אדם כמו לאוכל לאוכל ולמשקה אסור : וקיימא לן כרבי יהודה הילכך זתים וענבים אין סותרין אותן בשבת אסורין לאוכל ולמשקה אבל מדברי רבינו נלמוד הוכל אדם כמו לאוכל לאוכל ולמשקה אסור : אבר רב יהודה אומר שמואל דתנו רבנן כמה דברים אמרו בז

נרסינן בכתובות (דף ס) גנוח שיש לו חולי ברישה והחלב טוב לו סמוך לחליבה: בלאחר יד כיון שכבר הוא יונק: ולא קשיא לך הכיא דגרסי' בפרק חרש (דף קיד) וכו' כדאיתא בהלכות ולא קשיא היכי שריגן הכא למעבד חיכון בוטיה אבי"ג דליב' שכנה אמאי לא אמרי' שיעב' ע"י כוחי בדקיימא לן בכל דבר שאין בו שכנה אומר לבוחי ושושי י"ל הכא ח"ל ע"י כוחי כדקיימא לן דרסולת הלב היא כשהוא רוחה בלאמרינן במרובה (דף כ) מעשה בחסיד שהיה בונה מלבו ונא הרופאין ואמרו אין לו תקנ' עד שיינק חלב רוחה ופרש"ן ז"ל אתקנ בספר תורת האדם דמשום הכי שריגן מפני שהוא שבות המעשה בשינוי שלא כדרך המלאכה: כמעבן ברגלו בצנעה בשבת כדי שיהו מי המטר נינרים היינו ולא ידלוף הבית וא"ל דאמרי' הכא ממעבן בצנעא ליתא כליני אמאי דאמרי' לקמן כל מקו שאסרו הכמים מפני מראית העין אפילו בחדרי חדרים אסור י"ל הכא הוא דאסור בני שיתן בחמה לפי שהרואה שהוא שותה בחמה שבשבת בשבת ולמיכך אסו' אפי' בחדרי חדרי' אבל הכא הרואה שמעבין יחשוב שהוא מוחר דמתקן בלאחר יד הוא ומקום פסידא שרי ואפשר דלאו דוקא בצנעא' דאי לא אפשר בצנעה אפי' בפרהסיא נמי שריגן מיהו כל היכא דאפי' למעבד בצנעה עפי מעלי: במקום פסידא לא גזור רבנן וא"ת א"כ למה אסרו לבנות לעיקה בשבת והא מלאכה שאינ' צריכה לגופה היא שלא לכמתיים הוא צריך אלא להצלת גיזנו ולא מיקסר אלא מדרבנן דודאי כבוי לעיקה מיקסר אפילו לר"ש דאמר מלאכה שאינה צריכה לגופה פטור עליה ואפילו ע"י כוחי דתנן בפרק כל כתבי (דף קכא) נכרי שבא לכבות אין אומרי' לו בבה ומוקמינן לה כר"ש י"ל שאני כבוי דכיון דאסר היה צריך לגופו היה אסור עון הסוריה ואין הכל בקיאין לחלוק בין מלאכה הצריכה לגופה לשאינה צריכה מ"ש אסרי רבנן אפי' במקום פסידא ואפי' על ידי כוחי נמי אסרו לפי שמקוך שאדם נהול על ממנו אי צריך ליה על ידי כוחי אקי לכבויי איהו בוטיה אי נמי שאני הכי שהוא שבות בלאחר יד שמעבין ברגלו ואמיר עפי שבות דשבת הנעם כדרבו הינו על ידי כוחי? כנסין

ר מצוה

ר' אברהם זקל

שבת דאיסור סקילה הוא גזור ביה רבנן י"ט דאיסו' לאו הוא לא גזרו בידה רבנן הנה שאפילו לייגק מן הבהמה ביום טוב לא התירו אא במקום צער כל שכן לחלוב במקום שאין צער שודאי אסור ואין לנו לאהדורי אפירוקי ולאפוקי שמעתא מדוכתא אלא ודאי זה שאמר סוחט לתוך הקדרה אבל לא לתוך הקערה בשבת אמרה וזה שאמר רב הסדא בי"ט הוא ואין הלכ' כמותו לא בשבת ולא בי"ט וכן קבלנו מרבותינו אלו הן דברי רב הגגאל זצ"ל ואנן עיינינן בהו ואשכחינן פירכא לכולהו הדא דהאי דאמ' ולא הפריש בסחיטתן למימיהן בין לקדרה בין לקערה לא הכל אסור ראי הכי הוא דהאי דאמר רבי יוחנן למימיהן חייב חטאת בענין מימרא דרב ושמואל למימיהן פטו' אבל אסור הוא הכי היכי דהא דאמרי רב ושמואל למימיהן פטור אבל אסור לקער' הוא אבל לא לקדר' ה"נ דהא דא"ר יוחנן למימידן חייב חטאת לקערה היא אבל לא לקדרה תרדע דהא רב ושמוא אינהו דאמרי סוחט אדם אשכול לתוך הקערה ואינהו דאמרי בענין כבשין ושלקו' למימיהן פטור אבל אסור ואי ס"ד למאן דאמר למימיהן אסור ל"ש לקדרה ולא שנא לקערה הכל אסור קאמר א"כ קשי' דרב אדרב ודשמואל אדשמואל אא מה אית לך למימר האי למימיהן אסור לתוך הקערה אמרי ולא לתוך הקדרה הבא נמי לר' יוחנן למימיהן דקאמר חייב חטאת לתוך הקערה קאמר ולא לתוך הקדרה ולא פליג ר' יוחנן אדרב ושמואל אא בפטור אבל אסור ובחייב חטאת אבל קערה וקדרה לא דא"כ לפרנו בהדיא בקערה וקדרה ומדלא אשכחן פלוגתיהו אא במותר לרב ובפטור אבל אסור לשמואל ובחייב חטאת לר' יוחנן שמעית מינה דלא איפלגו בקדר' וקערה ועוד דלא אשכחן דרבי יוחנן פליג עליהו דרב ושמוא אא בכבשין ושלקות אבל באשכול של ענבים לא אשכחן דפליג ומ"ד דפליג בעי ראיה והאי דקאמר דהאי סחיטת זתים וענבים בין לקדרה בין לקערה למימיהן היא צריך והא"ר יוחנן שהסיחט כבשים ושלקות למימיהן כסוחט זתים וענבים הוא וחייב חטאת גם זו אינה ראיה לפי שהסיחט ענבים לתוך הקדר' שיש בה אוכל אע"פ שהוא צריך למימיהן כיון שהוא סוחט לתוך האוכל אינו כסוחט משקין אלא כמפרר איכו לתוך אוכל שהוא מותר ודא"ר יוחנן בסוחט כבשין ושלקות למימיהן שהוא כסוחט זיתים וענבים חייב לא אמר אלא שהסוח' כבשין ושלקות לתוך הקערה כסוחט זתים וענבים לתוך הקדרה או ואו מותרין שאוכל הן ולא משק' ולעולם הלכה כשמוא לענין סוחט אדם אשכול ענבים לתוך הקדרה ור' יוחנן לא איירי בסוחט באשכול כלל והא דאמ' נמי שאפי' לייגק מן הבהמ' בפיו ביום טוב אסור וכל שכן לחלוב לאו הכי הוא שהיונק מן הבהמה הוא המור מן החלב לתוך הקדרה ואע"פ שהוא מפרק כלאחר יד שהיונק בפיו כסוחט משקה הוא והחלב לתוך הקדרה כמבדר אוכל הוא ולפיכך מותר ועוד הא מותיב רמי בר המא ומפרקינן לתיובתיה ומותיב נמי רבינא דהוא בתרא והוא מותיב לה והוא מפרק לה גם ר' ירמי' בקש להעמידה כתנאי ולא עמדה אא לדברי הכל משקה הבא לאוכל אוכל הוא ומכל אלו נלמוד שהלכה כרב ושמוא הילכך הלכה נמי כרב חסדא דקא יליף מינה דחולב יאדם עז בי"ט לתוך הקדרה אבל לא לתוך הקערה והכי הזינן לרב האיי גאון ז"ל כדפסיקנא ולית בה ספיקא: גרסינן בפרק אע"פ תניא רבי מוריגוס אומר גונח יונק חלב בשבת מאי טעמא מפרק כלאחר יד הוא ובמקום צער לא גזרו ביה רבנן אמ' רב יוסף הלכה כר' מרינוס תניא נחו' איש גליא אומר צנור שעלו בו קשקשין ממעכן ברגלו בצנעה בשבת ואינו חושש מ"ט מתקן כלאחר יד הוא ובמקום פסידא לא גזרו ביה רבנן אמר רב יוסף הלכה כנחום איש גליא ואי קשיא לך הרוא דגרסינן בפרק חרש שנשא פקחת אבא שאול אומר נוהגין היינו שיונקין מבהמה טהורה ביום טוב ואמרינן היכי דמי אי דאיכא סכנה אפי' בשבת נמי שרי ואי דליכא סכנה אפי' ביום טוב נמי אסור ומפרקינן לא צריכא דאיכא צערא וקסבר מפרק כלאחר יד הוא שבת דאיסו' סקילה הוא גזרו ביה רבנן יום טוב דאינו אא בלאו לא גזרו ביה רבנן דשמעת מינה דגונח אע"ג דאית ליה צערא אסור ליה לייגק מבהמה בשבת ההיא לא קשיא מידי דהדהוא מימרא אליבא דאבא שאול הוא ולית הלכתא כותיה דהא פסק רב יוסף הלכתא כר' מרינוס דאמר אפי' בשבת במקום צערא לא

לא

לשון ריש"ג

וכן חולב אדם מן לתוך הקדר' אבל לא לתוך הקערה כיון דאינו כיום טוב כמו שבתי' מ"ס:

המאור הקטן

וההיא דגרסינן בפרק חרש שנשא פקחת אבא שאול אומר נוהגין היינו שהאיש יונקין מבהמה טהורה ביום טוב השוקנא בראשנא צערא לא בזיל' של חולי אמרי כי היכי אלא תיקוני הוא דרבי מרינוס האיתא בתחומי בב' אמ' על פי אלא כגון שהאשה מרשלת עליו והוא מאיים לאותו דבר הרכה ודשא להתיא דגרסינן בחמ' שבתו' נשבע על כבר ומעשה עלית מהו בר"ג שרי כ"ש ואסור בשבת ואבן דרוא צער של חולי כגון נוגח מאיר אפילו בשבת כר' מרינוס הת דפרק אית' מתוך מסה שבתה הרי"ף ז"ל. וכי פליג אורבין לשלול בתרין ובמעקאי אבל בקשין אפיר מהרי"ף ז"ל לא כתבה: ברש

מלחמות ה'

ועוד וגרסינן בפרק חרש אמאל אמור נוהגין היינו שבתי' כ"ש

לחוקיאנא דחיכא צערא לא בשב' כל חולי לחרי כי סיני דלא קיקסי כבא' מ"מ אלא כגון מתאנו מוסלא לאותו דבר ברב' וכו' וים סבירון יותר מהחוד מיש שבתה בר"ג ז"ל: אמר. כבוקר לא מהחור ולא נגון ולא ברש' מוסלנו אלא מתמת צער הרי ובגון אחר אם ר"ב מקרא ובריתא ש"ב חבתים ברוב בתוקשות ובסם קתני ומבולין ומכן אחור מחול בשבתים ובשמים ולחור בשבת אבולו בתוקרא דחי לא הכי מאי רבנא בשבת הבשמים ובלים בסם דכבי מרדכא שברי סמוחרו דבריסם בתוקים בתת ושבו לבם כתוב חזוקים • כ"ם אלא ובריתים בשבל קלות הבשמנקים • ודברי רבי' מרדכי הוקים • אם אל מי שים בדבר הולקים • שבשביל בער חולי כלא מבנה ביו ובענת אם"ם שאין בו בבנה אם מיאסקה שיש מתבקן בוא לבעים רחוקים • ואלה דברים שהלא אבל אינם מוקקים • ודברי רבינו ז"ל בבן אבן ובקים • ברחי מוכנת חוקים • והדברים מוקים: ברש

ר' אברהם זקל

מ לדברי רבי' ושבור מ"ת מד' ס"ב דמוקר לחיבו בבקרה כי ט דבוי מוקקים בבת לאבל וכן בר' מדברי מיחוז' ם מ מקם בבת ומסר ג לחיין ס"ם ולבל אבי' ברוך לומר דמדברי בגז בסומדת לאבילה דלו' בומדת לאבילה אם כל אבי בשעת הר מ לי דבלר אסור כי"ם בתוך בבת לאבילה בכלב"ם ולבן ראם בבל בבנין אסור ובבבת בין לבקרים בין לבקרים אסו' ור"ם בבת דלא בבת לאבל בים לבלב בז בבת אסור לחלוב בז בין לבקרים בין לבקרים ובר"ן בבת דאת מי שאומר דחלב בז בבת אבי לחלוב בז לבקר' דלא אבי בבבת ל' בוחר אבל אבי בבבת אסור לחלוב בז ומו' ובם ליבה בחלב אסור מוקבים ובחריך בר"ן בים בבל' ובראם בבים לבים בין ובים בבים בבים בב

רבינו נסים חבית פרק שנים ועשרים

מ״ר רבי חנא הכא דכפיחנא כבשין ירק חי שכובשין אותו בחומץ לגופן אם לאכול הכבשין שחטן ממשקה אלף עליהן והבלע בה מותר לבתחלה אלא מאפרק הוא הוחיל אלא אם כן משקה הוא צריך למיתן פגו׳ אבל אסור לפי שאינו חייב אלא על דאיכ׳ וחי׳ ועוגני׳ בלבד וכדאמ׳ לקמן אבל שאר פירות היינו׳ מהן לא חייב משקה להחייב עליו ולאמר לטיתן פטור אבל אסור ובן חייב חטאת לר׳ יוחנן בשאינו לגופן מותר לטיתן פטור אבל אסור ובדאמרי׳ לעיל : וק״ל כשאול דאמר מ׳ כבשין וא׳ אלקות לגופן מותר לטיתן פטור אבל אסור ובדאמרי׳ בהלכות : לעדות אסה לומר לה מפי נעלך : לעדות נכור ניך כהן אמתן לו ישראל ולא ישראל כי מוס ואמרי׳ בגמורו׳ (דף לו) דנחשדו כהנים להטיל מוס בגמורות ואין נאמן לומר מוס זה בגמל מאליו ונריך ובמלה הו בחומן שהכהן להכניס רחיה : לעדות שהכהן כשרה לה וכא נמי אסה כשרה לה ומשקה לעד מפי עד כשר לבכור : ר״ל ר״ל

ר״ל ר״א

ר״ל ר״ל

ר״ל ר״ל

ר״ל ר״ל

שהוא ממרח ויש כאן משום ממחק: מתעלם שמא ממרח השעוה לנקבה בלפני הכלי סניג הנקב: גמ' ואינו חושש דלעין יפה מכוין שמרחיב פיה ל לפי רש"י רש"ל לא חש פיה שאינה מחק כדת כמל כמן שרי למטר לפלטי מחמה ויקבון לאשתמה ולבר אלא מתיו אלא רשם אבל הכא אם אינה לעין יפה קא מכוין ישיל כל המגופה: פיסקא אין נוקבין מגופה של חבית וכו' מהלוקת למעלה המגופה הוא דשרו רבנן דלאו תורת ארעא למעבד פתחא הכא אלא נוטל כל המגופה אבל אם הכלי מלא מגדים ומגין העבודי ליה משום פתחא ואינו רוצה לפתחה למעלה אלא יטול עפר או פסולת ביין: ויש תומרים אין מוסיפין בגמרא מפרש טעמייהו: ורשיון שנוקבין נקב יפן לכתחלה נקב שנפסח: לא שנו אלא במקום העשוי לשמר מי' הרב אלפסי ז"ל להוציא אין מעל השמרים שסתימה זו בודאי עתידה היא לבטלה: וכיון שכן מתחלה אין מהדקין אותה כל כך אבל במקום שסתימה זו נעשית לאחר אין היין אלא אם כן אמר אלא לפקח אותה סתימה ומתחל אותה מהולקת כי' הדר נקיב לה סוי בפתחא לכתחלה: למעלה מן היין בדוחקי בהתלה: ואם רבנן דלא שרו אלא לפקח אותה סתימה אלא יעקרו אלא החבית במקום אחר למעלה מן הסתימה או למטה שמתה: למטה מן היין במקום שהיין כלה שם שאין יין בחבית למטה סתימה זו עשויה [ליפקח] לפי שיין מעל השמרים ומתחלה אין עושין אותה סתימה יפה: רבה אמר למעלה מן היין נמי זהו סתימה: לשמר שכיון שאינם שתקפח אותה סתימה שכשיגלו לפתוח אותה הבחבית יפתחו אותה סתימה אם מתחל אין עושין אותה מהולקת: היכי דמי לחזק שאות אסור בגון שניקב: לעט' מן השמרי שאין סתימה זו עשויה להפקח לעולם שהרי אין מוציאין יין משם וכיון שכן עושין אותה מהולקת והשנה לנקבה הרי הוא נוקב נקב חדשה וזהו פירושן של הדברים על דרך גרסת הרב אלפסי ז"ל ויש לרש"י ז"ל גירסא אחרת ומי אחר: והלכתא כותיה דרב: דלא מקיב שם פתח מינם אלא בסתימה מעליא לחניא כותיה בגי דין נעיל ר' אמר: בחבר שנטול ארבע אמות לכל פתח ופתח אע"פ שנפסח כל זמן אלא פרן אם פגמיו: גובתא לתקוע קנה אבול בנקב הנים שיצא היין דרך הנקב: למחתך לקנה למדקן הנקב: אמהעלה עשוי כמרזב וסיין זב דרך שם: מתוס מרזב שמא יכין מרזב: שמא יקטוס עלה מן העקבוסין א דקטה הוא הוי מתקן כלי בתקנין בסכת ביצה לחצות בו שיגין לא יקטוס ואם קטס חייב חטאת: מתני' סיא ואסיקנא לשרי וכלר' יאשיה: מישרא לתת שמן בנבי בדפני מחבית סניג הנקב: ערבא לאמא לתת עלה של הדס בנקב חבית שהעלה עשוי כמרזב וסיין זב דרך שם: מתוס מרזב שמא יכין מרזב: שמא יקטוס העלה מן העגף וכיון דקטה הוא כ"ל מתקן כלי דתנינא בסם ו"ע לחצות בו שיגין ולא יקטמנו ואם קטמו חייב חטאת: דקטו ומנח מע"ם לרב ירמיה מדפתי אינה לרב אשי ז"ל פסק כרב ירמי: מתני'

לפקות לעיל: אם לא בפסרת: אתרוגים דאינו אסור לפי מאחוז: מקמיכם ומסמרים: דומה מתם לבנין ומרר"י מתקנן: מתיר ומתוקנות: כלים שבתיקה ובקאר בם ל' קנה שבנקב אם בכל אחם מתיר לפתחו אם אינו אם לא הוא אם מעשלם אם ביום הקוד ומתוקנן חכמים: כרחוי מותר לסטיתו בנקב סחבית בשבת אבל אם לא בם מתיקנן כל מרבו: ולאחר שבת אלא לתת בנקב בעורת בשבת הרי זה אסור בתנאתר בקנו' סרחוות: ג. פרש"ם ומסור ת חמי' מרוד בתנו שנם לאיסור אחת יקטוס סנלם מן שבת: ולאחת אחת ומתקן תנא ואילבך כי הוי בשבבר קטנים אחרי לתת בנקב בחבית דלא נ"ר"ן עליה אמת יש שלא מרוב בקחלם ובי הרב"ן כי בן הוא דשת רבי דחסקתא בלבם כיר אמי דאיסור בקרלם ומיתו' מכ"ג: מס' שבת ומס' ג לאין ם ב. בתב שיש לאיסור נאלם אחת ומשם מרוב: וסיכנן אמי: שאין קטוסים כיון דעבדי בטלם מעשה: אסור ומר"ר פוקם מי' דעדיבן ג' אלא דשמשתם מרוב לגנוי דמשתמש מדרבין: דבכל שבת אסור לעשות מרוב לקטות בכל בשבת: ובאינו דרין כדברי מר' ומ"ג:

רש"י

שהוא ממרח ויש כאן משום ממחק: בערב מקום: מתעלם שמא ממרח השעוה לנקבה בלפני הכלי סניג הנקב: גמ' חוקלות כלים כגון סלי' וכשויין מכפות קמרי' ונוחנין בתוכו תמרים רעים לשקנל: מתיר לם הקשר קשור בחבל: ומפקיע מיסר שרשות החבל: וחוקר אע"פ שאין [הסכין] עשוי לכך כ"ח לחקור חוקלים הללכה כרבנן דאמרי כל הכלים נישלים לצורך ולא לצורך כיון שמלאכת הכלי לביתר: למיברו לתחוב מקדיים: בגנרעי' ברומח לתחוב בחופניה לנקוב: לעין יפה מכוין להרחיב מ"ל היין בנקב בגול מלא נקוב כדרך הסקרי' נקב בגול ויפ': מחלוקת למעל' ברש הסגוף הסם הוא דשרו רבנן דלאו תורת לעבדיל מיקחת הסם אלא נוטל כל המגופ': מכל מגיל' ויומין דעביד ליה משום מיקחת ואינו רוצה לפוקחה למעלה אלא יטול כפר או פסולת ביין והיינו דקתני לא יקבנה בגילה תגופה קאי וד"ה: אין נוקבין נקב חדש בכלי: נקב ישן שנסתם דבשחור ופיתחו לאו כעוס ופתח הוא שהרי שבוי ושומר הוא וסתימתו לאו כלום הוא: לא שנא הא דנוקבין אלא במקום שסתימה לא נעשית אלא לשמור ריח היין אלא אלא ויקלקל כיון דלאו סתימה מעליא דמיקחת עבדי לה לאו כלום הוא: לחוק שיחוק הכלי אלא יפא יינו הוגיל וסתימה מעליא היא כי הדר נקיב הוי כפותח לכתחילה ובעמוד מי' בע"ח: למעה מן היין נמי לשמ' כיון דאין כוכב היין נשבן אם עליו מני בסתימה כל דהו: למעה מן השמרים אבל שלו שבל מוכר היין נשבן שסנוכתא לתקוע קנה חבול בנקב החבית שיצא היין דרך הקנה: מחתך לתקנה למדקן הנקב: אהמורי אם נפלה: ולא מתקנה לה לא נתנה בנקב לידע אם למדקן היא: אי נימא תריצא לחוקנה ולסוקה: מיבחא שמן בעבה אסור לטרח בו ערבא דאמא לתת עלה בהם בנקב החבית והוא עבוי כמרזב והיין זב דרך שם דבמי' בעמוד: מתוס מרזב שמא יכין מרזב: שמא יקטוס עלה מן העגבוסין א דקטה הוא הוי מתקן כלי בתקנין בסכת ביצה לחצות בו שיגין לא יקטוס ואם קטס חייב חטאת: מתני' סיא ואסיקנא לשרי וכלר' יאשיה: מישרא לתת שמן בנבי בדפני מחבית סניג הנקב: ערבא לאמא לתת עלה של הדס בנקב חבית שהעלה עשוי כמרזב וסיין זב דרך שם: מתוס מרזב שמא יכין מרזב: שמא יקטוס העלה מן העגף וכיון דקטה הוא כ"ל מתקן כלי דתנינא בסם ו"ע לחצות בו שיגין ולא יקטמנו ואם קטמו חייב חטאת: דקטו ומנח מע"ם לרב ירמיה מדפתי אינה לרב אשי ז"ל פסק כרב ירמי: מתני'

חדרשי אנשי שם

מדרים א בגלאורי מחרמ"ם ערם ובכון דקטמים ומיסו לתוק דיקלא קשין אלין ראלין לשחלב בסאוה יש בכון ומוסם תקון כלי אלא שלם אל מרם שנים רוחקת מרבם סיח וכ"ע בכוריו' כר"ן כ"ב בחכיה בדיין ובלים סי' פי"ר בכמוקו כיח תסק נם בסמ"ג לאין סוף ס' ו"ם

רבינו נסים חבית פרק שנים ועשרים

מתני׳ מותנין תבשיל לתוך הכור שאין בו מים שלא יסריח מתמת החום ולא חיישינן דילמא אתי לאשויי גומות שנקרקעות הכור לבושיל שם הקדרה : ואת המים היפים ברעי׳ כלי מלא מים יפים לתוך מקום מים רעים להקשר שיצטננו ולא יתחמו ומשום דקא בעי למקבי מיפא ואת הצונן בחמין בשביל שיחמו דאמרי׳ דלא אתי לאשמועי׳ דלא חיישינן דילמא אתי לאשמועי׳ דמרתחי הכור בכוח מקום לנגנן : אבל לא כנגד הכס שלא יחשלוהו שבנסן היום : גמ׳ אמר רב יהודה אמר רב כל מקום שאסרו חכמים משום מראית העין אפי׳ בחדרי חדרים אסור אבל לא כנגד העם : אמר אביי ז״ל כמו שבאתי נהלכות ובה״ה ז״ל פסק בסתם מתני׳ : המנגר עליהן מן הכעבר הוי׳ העם דוהו ליצונה : אלא בתוכמתא שעבר מקלקל מראית׳ שהוא דקמי׳ עליהן לנגסם כדי שיגערם : לא קפדינן מידי לא איכפת לן אם יש עליהן עבר : דומתקי׳ כוגעי׳ כך פי׳ רש״י ז״ל והקשו בתוספות שלא מצינו ליצון במגער עבר מעל הנגד למיגך נרת׳ כבר״ת ז״ל שפי׳ המגנב מן הצל בהבוה עובד׳ ״ דסתמיה נ״ל לאתן דקפיד איכא משום אבנם : ר״ל ר״צ״א בגליים מקובלת פרש״י ז״ל שלאחר שנתנו על ראשו הגביה שיפולה על כתפיו הייב העלם שאין זה דרך מלבוש ולא דמי להסוח עובדא שיצא רבי לשדה כלאים לקבן דשלים מקופל׳ איינו כשני ידי עליה שלפניה ושלאחריה מונחין על כתפו אבל בהסיח דרכי לא היו מקופלין אלא אלדרין שלפניו בלבד ולפיכך היה סבור שיהא מוכר : עד דלהדרוהו רבנן ומכאן יש ליזהר בהקיצים שלנו שלא יצאו בשלקוביהן לר״ה כל שלדי הצליב מקופלין על כתפיה ולדרדיה כדי שיהא לר״ה הוי מראית ומן הכאן אחור אין חסן ג״ל מן מקום ומרוב בעל הסרוך שלנו לרבנן שבתא א״ל רב יהודה נפצי ליה באפיה אנלא קפדינן ולא מידי : אביי הוה קאי קמיה דרב יוסף א״ל רב לי קומתאי הוה איכא טלא עדה והוה קא מיתסם למירבא ניהלי אמ׳ ליה נפיץ ושדי אנן לא קפדינן ולא מידי : א״ר יצחק בר יוסף א״ר יוחנן הייצא בטלית מקופלת ומונחת לו על כתיפו בשבת חייב חטאת תני׳ נמי הכי סוחרי כסית הייצאין בטלית מקופל׳ ומונחת להן על כתפיהן חייבין חטאת ולא סוחרי כסית בלבד אמרו אא כל אדם אא שדרכן של סוחרי כסי׳ לצאת בכך והתני הייצא במעורת הצרורין לו בסדינו חייב חטאת ולא תנוני בלבד אמרו אא כל אד׳ אא שדרכו של תנוני לצא בכך הדרטנין יוצאין בסודר שעל כתפיהן בשבת ולא רטנין בלבד אמרו אא כל אדם אא שדרכן של רטנין לצאת בכך : א״ר יהודה מעשה ברוקנים בני של ר׳ אליעזר בן הורקנים שיצא בסודר שעל כתיפו בשבת אא שנימא אחת קשיר׳ לו על

מתני׳ נותנין תבשיל לתוך הכור בשבי׳ שיה׳ שמור ואת המים היפים ברעים בשביל שיצננו ואת הצונן בחמים בשביל שיחמו : מי שנשרו כליו במים מהלך בהוצאתו הוישש הגיע לחצר החיצונה שיטהן בחמה אבל לא כנגד העם : גמ׳ אמר רב יהודה אמ׳ רב כל המקום שאסרו חכמים מפני מראית העין אפי׳ בחדרי חדרים אסור והא אנן תנן שיטהן בחמה אבל לא כנג׳ העם תנאי היא כדתניא שיטהן בחמה אבל לא כנגד העם ר׳ אליעזר ור״ש אוסרין הא מילת׳ אע״ג דהוויא לה סתם מתני׳ ומהלוקת דברייתא הוויא לה הלכה כמחלוק דברית׳ דקא״ר בותי׳ דמקשינן מהיא דרב בפ״ק דע״א דקאמ׳ מאי אינו נרא אילימ׳ דלא מיתחזי והאמ׳ רב יהודה אמר רב כל מקום שאסרו חכמים מפני מראית העין אפי׳ בחדרי חדרי׳ אסור אלא הכי הלכת׳ אמר רב הונא המנער טליתו בשבת חייב חטאת ולא אמרן אא בחדתי אבל בעתיקי לי לן בה : ובחדתי נמי לא אמרן אא באיכמי אבל בחווירי וסומקי לית לן בה והוא דקפיד עירהו עולא איקלע לפומבדיתא חזנהו לרבנן דנפצי גלימייהו א״ל הא קא מחללי רבנן שבתא א״ל רב יהודה נפצי ליה באפיה אנלא קפדינן ולא מידי : אביי הוה קאי קמיה דרב יוסף א״ל רב לי קומתאי הוה איכא טלא עדה והוה קא מיתסם למירבא ניהלי אמ׳ ליה נפיץ ושדי אנן לא קפדינן ולא מידי : א״ר יצחק בר יוסף א״ר יוחנן הייצא בטלית מקופלת ומונחת לו על כתיפו בשבת חייב חטאת תני׳ נמי הכי סוחרי כסית הייצאין בטלית מקופל׳ ומונחת להן על כתפיהן חייבין חטאת ולא סוחרי כסית בלבד אמרו אא כל אדם אא שדרכן של סוחרי כסי׳ לצאת בכך והתנוני הייצא במעורת הצרורין לו בסדינו חייב חטאת ולא תנוני בלבד אמרו אא כל אד׳ אא שדרכו של תנוני לצא בכך הדרטנין יוצאין בסודר שעל כתפיהן בשבת ולא רטנין בלבד אמרו אא כל אדם אא שדרכן של רטנין לצאת בכך : א״ר יהודה מעשה ברוקנים בני של ר׳ אליעזר בן הורקנים שיצא בסודר שעל כתיפו בשבת אא שנימא אחת קשיר׳ לו על

רש״י

מתני׳ מותנין תבשיל לתוך הכור שאין בו מים שיה׳ שמור שלא יסריח מחמת׳ החום : ואת המים היפים ברעים כשביל שיצננו : מקום מים רעים לונגים : מי שנשרו כלי שנפלו במים בשבת : לחצר החיצונה הסמוכה למחנה הכיר שהו׳ מקום המשתמר : שוטהן בחמה ליבש : אבל לא כנגד הכס שלא יחשדוהו שבכסן בשבת : מראית העין מפני החשד שלא יחשדוהו : המנגר עליהן מן הכעבר חיי׳ הע׳ דוהו ליצונה : אלא בתוכמתא מקלקל מראיה׳ דקפדי עלה : והא דקפדי עליהו לנגנן עד שיגער תוקם : קא מחללי רבנן שבתא ובלימי תוכמתא הוי : לא קפדינן לא איכפת לן אם יש עליהם אבל אם הילכך לא ליתן הוא : כותקי׳ כוגעי׳ : קמחסם לשון לא קחסוס : מ״ת אלא למיתנהיה ניהליה שלריך לנער אם הטל ממנו : בטלית מקופלת לאחר שנתנה על ראשו הגביה שיפול על כתיפיו : חייב הטאת שאין זה דרך מלבוש : והרטני׳ על שם מקומן ובערוך מלאתי הרטנין כמו הרטני׳ ר״ל הרצים שנושים מלבושיהם מקופלין על כתפיהם שלא יעבבום לרגן נושאין מקופלין בשבת לתורתיה בכבי : נימת כרוכה על תגבנו שלא יפול מכתיפיו : מרוב שמקלקין בגליהן מן פארן בשם תרוכין וכופלין אותן מעלה ומחזיקין אותן ע״י חוטין וליינו מתין כיס ומתין מרוב : אסור משום הקוני מלא : הכי מאי לוקח הליקו בעניין אחד ושוחלו בגון זה מרוב הוא או לא ויחזר ולוקחו בעניין אחר ושוחלו : לכנוסי שיהא מתוקן תמיד להשמיד קישולו לעולם : להתנות לפי שבה : מתנה׳ בסדינו אחר שמתעבר היה מקבנו על בוטו ומייבב אותו ובכול לאמר כלומר דאורחי׳ בהכי וה״ה בשבת : שני

אצבעו ובא מעשה לפני חכמים ואמרו אע״פ שאין נימא קשור׳ לו על אצבעו דרש רב נחמן משמיה דרב הסדא משמיה דרבי יוחנן אע״פ שאין נימא קשורה לו על אצבעו עולא איקרע לבי איסי בן הינו בעא מיני׳ מהו לעשות מרזב בשבת א״ל הכי א״ר אלעזר אסור מאי מרזב מרזב א״ר זירא כישי בבלייתא יש אומרים כי מרזב זה כשמתעטף אדם בסדינו ומקפל שני קצותיה כמין דרך קיפול ויניחנה על כתיפו השמאלי ויחזור ויקפל שאר טלית שמשלישל בצדו הימין ויניחנה על כתיפו הימין ונמצא טלית׳ מקופל מבאן ומבאן ומשרשלת על כתיפו וחלרו כנגד השדרה ונרא׳ במרזב ובענין הזה כישי בבליית׳ שהיו קושרין שתי כרוכי׳ וקורין אותה כישא : ר׳ ירמיה הוה יתיב קמיה דר׳ זירא א״ל הכי מאי א״ל אסיר והכי מאי אמר ליה אסור אמר רב פפא נקיט האי כללא בידך כל אדרעתא׳ לכנופי אסיר כל אדרעתא כדי לרתנאות בו שפיר דאמי כי הא דרב שישא בריה דרב אידי מתנאה בסדינו : כי אתא רב דימי אמר פעם אחת יצא רבי לשדה והוו שני

עין משפט

רש"י

שני צידי טליתו מונחין לו על כתיפו אמ' לפניו רבי יהושע בן זרוז בן חמיו של ר"מ בזו לא הייב ר'מאיר חטאת אמר לו דקדק ר'מאיר עד כאן שלשל ר'את טליתו כי אתא רבין אמ' לא היה יהושע בן זרוז א"א יהושע בן קפוסאי היה חתנו של ר'עקיבא ואמר לו בזו לא הייב רבי עקיבא חטאת אמר לו דקדק רבי עקיב'עד כאן שלשל רבי את טליתו כי אתא רב שמואל בר יהודה אמר נשאל איתמר: מתני' הרוח"ן במי מערה או במי טבריא מסתפג אפי'בעשר אלונטית ולא יביא בידו אבל עשרה בני אדם מסתפגין באלונטית אחת פניהם ידיה'ורגליה' ומביאין אותו בידם: גמ' קתני מי מער'דומי' דמי טבריי'מה מי טבריי' חמין אף מי מער'חמין: הרוח"ן דיעבד אין לכתחלה לא ואי קשיא לך הא דגרסינן בפרק שמונה שרצים ת"ר רוחצין במי נדר במי חמתן במי טבריי'וגרסינן נמי בפ' כירה ראו שאין הדבר עומד ורתירו להם חמי טבריה וזיעה במקומה עומד'ושמע מינ' דמות' לרחוץ במי טבריא לכתחלה והבא קתני הרוח' דיעבד אין לכתחלה לא קשיא הא דאמרינן דיעבד אין לכתחלה לא לא איתמר אלא במי מערה והא דקתני מי טבריי'רגבי מי מער'לגלויי עליהו דמי מערה מה מי טבריא חמין אף מי מערה חמין נינהו דקתני להו גבייהו אבל מי טבריה מות'לרחוץ בהן אפי'לכתחל'ומי מער' מ"ט לא שרו לכתחלה משום דמער' מיטללא כדאמרי' בפרק שור שנגח את הפר' מערה מרבעא ומטללא הילכ'נפיש הבלא דידה ואתי לידי זיעה ומישום הבי לא שרו לכתחלה:

ומסתפג אפי'בעשרה אלונטית ולא יביא בידו וכו' א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן הלכ' מסתפג אדם באלונטית ומביאה בידו לתוך ביתו ולא גזרינן דילמא אתי לידי סחיטה א"ר חייא א"ר אבא א"ר יוחנן האוליירין מביאין בלורי נשים לבי בני ובלבד שיתכסה בהן ראשו ורובו:

סבניתא א"ר אבין בר רב חסד' א"ר יוחנן צרי' לקשר שני ראשיה למט' מן הכתפיים אמ'להו רבא לבני מחוזא כי מעבריתו מאני דבני חילא שרביבו להו למטה מן הכתפיי': מתני' סבין מקנו ומשמשין אבל לא מתעמלין ולא מתנרדין אין יורדין לפילומ'ואין עושין אפיקטויזין בשב' ואין מעצבים את הקטן ואין

מיר למשם ומזמיכים ומגביהות כאותו חגור את בגדיהם ומשות בתוך חגור מריב סביב סביב לבן למעלה מן המתנים כיון שאינו עשוי לסמוך קטלן לעולם כך ליכא בהו משום קטני מצא ס"ס בתרקה מלבשים תרוכים שים לאנס ס זקנים וחכמים שבעמים אנשים מנגיסין לתוך פשל כתרן בשביל לוקן כדי שלא יקלקלם ס כיון דסכות קטלן ליכא מתוקן תמיד לסמוך קטלן בגמלים ס"ד וחכ"ל כשי דיקן שנשתלת שני מלבושין אם ע"ג זה כרתשון יכה ובשלמא הסם מתנו ומזמיכות מיסוב כרתשון כלומ מיבנס כדי שיהיה מלבוש נראה לפיכו מרי כיון שאין לוקח קטלן אמר כלך לך לעולם ועוד סכות לבקלות לכי שמש מרי דלכא חסום קטני מצא מיכו לרם כמוצנים כ' מרי מליכו על בקטו שבינינו ושבמלאלו ולקוראי מליגת כוסל לחשם מבקטן אסור מאום מזמי ל"ש לכמוכי ל"ש לבקלות דלכי דבריו דרש ר' דברי רב בתא דאמר לבמוכי אמר לבקלות מרי לא קלי אלא לקטני מצא אבל לא מגבי מזמי ומילבך מתכיקין אחר מליגיקים לחזקן מחר כן מחכמים בר מרבינן בלת לרי בסלים חסם ומסם על בקטיים אסורין בלת בסם כך וא"ס לכל לרם מרו כיס מרי בסלים כך בעל בקטיו מסם ומסם בקטיים מרו מרוב לא לבנין מצא לאקטר אלא לבנין מצא לאקטר כלי אלא אתו' ומכי כיוצא מלא סים לם ד'כנסות ולוקח ג'בדי רוחב מליגו של בד ימינו מלבקן מחלנת ומינו מוסמו על בקטן אלא מגיהו מוקבל ומוכח מל בקטן דשבוי כיסים כיסי כמין מרוב ומים מבחר מחבר ימין בסוב ומחמלבל כן מקולי ומגיהו על בקטן לוחין בסמלת לוחן דרך מלבוש בכך אלא ס"ס כך לבנוסי כבנר אלא יכבר בלי אליקו לאור לבל לם לוח סבי בדי מליגו מבבד ימין מוכחין על בקטן כיוני אלא בד אחד ובבר מחיר מוסמם ומשלשל על ערוב קיומן לוח כתן מריב אלא מלבוש נאור ולבקלה עבירי כך ומרו ובסתה בלילות אלנו מלין לם ר' בנמוס כי סם מנלים לבל לחיסור כמס סנוקן בד מ"מסבלי מלא בקם אלא כיון מאוד נאוקו בר בחבר מלא מוסמם על ארוב ומרבו ולרון הוי דרך מלבוש בכך • מיכו לא מקבל כל מלגת מבר אחד עד כבחר ולקח"ב מקנו על בקם בסמי בחלה רבמשלת לחמו' דולמי לבנוסי בלא ולחמרי מלא בנוסי בלא ולחמרי מלא בנוסי בלא ולחמרי מלא ב

רבינו נסים שואל פרק שלשה ועשרים

ת לבי' רס"ג ומטור לית לה לאן בסדר עלם מבריה: מסנפרקה ידו שלא העלם מפרק שלו: לא יטרפם לשון ביאים טרופות בקבריה: גמ' אם ואחר כך ממשמש ובקש סנר לדרכו בחול להיות מתשמש ואחר כך סך: דיומסק שם נכר שמימיו מלוחין: מתעמלת מחממת ומרפאה: משוס נקיא פי' הרב אלפסי ז"ל כמו בכתות בהלבו ורש"י ז"ל נראה שגורם משוס פיקא ופי' שעוש של אוקנו נכר מחליף וכנדי האדם נשורין בנים בשהוא מוקל ואחי לפסחש: מפני הפסד אוכלין שנמעיו ומתוך כך הוא רעב וחוזר ואוכל: אלא נפש דלמי לרפואה ובזירה משוס שחיקת סמנין: אכל ניד להכנים ידו לתוך גרונו כדי שיקיא מוכר: לפוסי

ר מפנות

ואין מחזירין את השבר: מי שנפרקה ידו או רגלו לא יטרפם בצונן אבל מטבל הוא בדרכו ואם נתרפא נתרפא: גמ' ת"ר סכין ומשמשין בבני מעים בשבת ובלבד שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול: והיכי עביד א"ר חמא בר חנינא סך ואח"כ ממשמש ור' יוחנן אמר סך וממשמש בבת אחת והלכתא כר' יוחנן נרסינן בסנהדרין בפרק חלק ת"ר סכין ומשמשין בבני מעים בשב' ולוחשין לחיש נחש' ועקרבי' בשבת ומעבירין כרי ע"ג העין בשבת: אמר רשב"ג בד"א בכלי הניטל בשב' אבל כלי שאינו ניטל בשבת אסור ת"ר אין שואלין דבר מן השד בשבת ר' יוסי אומ' אף בחול אסור אמ' רב הונא [אין] הלכה כר' יוסי ואף ר' יוסי לא אמר אלא בשעת הסכנה: אבל לא מתעמלין א"ר חייא א"ר יוחנן אסור לעמוד בקרקעיתה של דיומסי' מפני שמתעמלת ומרפאת: ולא מתגרדין ת"ר אין גורדין במגרות בשבת ר"ש אומר אם היו ידיו מלוכלכות בטיט ובצואה גורר בדרכו ואינו חושש והלכת כותי: אין יורדין לפרומא: מ"ט משום נקא פירוש בקעדה ויש שם מים ותחתיו טיט כמו דבק ואם ירד אד שם הויששין שגוא יטבע באותו הטיט ויתבק שם ואינו יכול ליעלות עד שמתקבצין בני אדם ומעלין אותו משם ויש מי שאו' הרוחין באותה בקע' מצטנן ואותן המים משלשלין את בני המעים: ואין עושין אפיקטיזין בשבת: אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן לא שנו אלא בסם אבל ביד מות' תניא ר' נחמיה אומ' אף בחול אסי' מפני הפסד אוכלין ומסתברא דהני מילי היכא דליכ' צער אבל היכא דאית ליה צער וכשמקיא אוכלין שבבטנו מתרפא מותר וכן אמר [בעל הלכות משמיה דרב צמח בר פלטיי גאון ז"ל: אין מעצבין את הקטן אמר רבה בר בר חנה לפיפי יעקא בשבתא שפיר דמי והא אנן תנן אין מעצבין את הקטן התם פחומרי שרדה דמיחזי כבוג': ואין מחזירין את השבר וכו' אמר רב חנא בגדתאה אמר שמואל הלכה מחזירין את השבר בשבת וכן הלכה:

סליקו להו חבית

שואל אדם מחבירו כדי יין וכדי שמן ובלבד שלא יאמר לו הלויני וכן שואלת אשה מחברתה בכרות ואם אינו מאמינו מניח טליתו אצלו ועושה עמו חשבון לאחר השבת וכן ערבי פסחים בירושלם שהלו להיות בשבת מניח טליתו אצלו ואוכל פסחו ועושה עמו חשבון לאחר י"ט: גמ' אמר ליה רב נתן לאביי מאי שנא הלויני ומאי שנא השאילני אמר ליה השאילני לא אתי למיכתב דלאו זמן מרובה הוא אבל הלויני דזמן מרובה הוא אתי למיכתב איתמר "הלוא" כי"ט רב יוסף אמר לא ניתנה ליתבע ורבא אמר ניתנה ליתבע הא מילתא אפליגו בה רבואה איבא מאן דפסק כרב יוסף ואמר משום דרב יוסף רביה הוה לגביה דרבה ועוד דהא רב אייא סבר לה כותיה

דשקיל

ואין מחזירין את השבר כדי שלא יאמר לו הלויני וכן שואלת אשה מחברתה בכרות ואם אינו מאמינו מניח טליתו אצלו ועושה עמו חשבון לאחר השבת וכן ערבי פסחים בירושלים שהלו להיות בשבת מניח טליתו אצלו ואוכל פסחו ועושה עמו חשבון לאחר י"ט: גמ' אמר ליה רב נתן לאביי מאי שנא הלויני ומאי שנא השאילני אמר ליה השאילני לא אתי למיכתב דלאו זמן מרובה הוא אבל הלויני דזמן מרובה הוא אתי למיכתב איתמר הלוא כי"ט רב יוסף אמר לא ניתנה ליתבע ורבא אמר ניתנה ליתבע הא מילתא אפליגו בה רבואה איבא מאן דפסק כרב יוסף ואמר משום דרב יוסף רביה הוה לגביה דרבה ועוד דהא רב אייא סבר לה כותיה

דשקיל

רש"י

ואין מחזירין את השבר כדי שלא יאמר לכל רפואה אסור משוס שחיקת סמנין: נפרקה שלא בעלם מפר' שלו לגייגר בלבו: לא יטרפם לשון טרופו בקבר': גמ' דיומסקית שם נכר שמימיו מלוחין: שמתעמל' מחמם ומרפא שבטיט שלו: משוס פיקא שיט של אוקנו נכר מחליף וכנדי האדם ניטורין בנים שטופל ואחי לידי סחיטה וכעמוד פי' נע"ח: אלא נפש דלמי לרפואה ובזירה משוס שחיקת סמנין: אכל ניד להכנים ידו לתוך גרונו עד שיקיא מוכר: מפני הפסד אוכלי' שבמעיו שמתוך כך רעב וחוזר ואוכל: לפוסי אמי' "לעשיר ויי" קלא בא שבנו כמו שבשין לקנן שחיכרין יקיאשו ולא יקיאבקס: בחומרי שדרא תולוח בשדה שבתרקה לחתן מהם ולא אחר ומן חייבי לחי ביום ליה האמרינן כל האמור בפרשה הוכחה עושה להיה בשבת: הלכה מחזירין את הסבר לקסבר שמואל מחזירין אוכו [קנן]:

סליקו להו חבית

שואל אדם מחבירו שלא יאמר לו הלויני בגמ' מפרש טעמא: לאחר יום טוב ביום השלישי: גמ' הלויני משמש ומרוכה דסקס הלוקה שלשים יום ואחי מלוה לבחות בפנקסו כך וכך הלויתי לפלוני כדי שלא יבא: ניתנה ליתבע בגמ"ד שאין ג"ר ניזוקקין לה לעולם: דשקיל

סליקו להו חבית

שואל "אדם מחבירו כדי יין וכדי שמן ובלבד שלא יאמר לו הלויני וכן שואלת אשה מחברתה בכרות ואם אינו מאמינו מניח טליתו אצלו ועושה עמו חשבון לאחר השבת וכן ערבי פסחים בירושלים שהלו להיות בשבת מניח טליתו אצלו ואוכל פסחו ועושה עמו חשבון לאחר י"ט: גמ' אמר ליה רב נתן לאביי מאי שנא הלויני ומאי שנא השאילני אמר ליה השאילני לא אתי למיכתב דלאו זמן מרובה הוא אבל הלויני דזמן מרובה הוא אתי למיכתב איתמר "הלוא" כי"ט רב יוסף אמר לא ניתנה ליתבע ורבא אמר ניתנה ליתבע הא מילתא אפליגו בה רבואה איבא מאן דפסק כרב יוסף ואמר משום דרב יוסף רביה הוה לגביה דרבה ועוד דהא רב אייא סבר לה כותיה

דשקיל

איתמר הלוא ליתבע ליתבע ליתבע לאחר

מרחמת ה'

כתוב כספר המאור לא לעולם דכתיב אבל ומילדי ודקא קשיא לך דרבא מקמי קמי מ' כמ לוקמינה לבריתא קמי אבו ומפסקת דאמרינן לבני ביכה מיכה לאוקמינה מנה לאבוקמה דרב ביכי ודתניי כב"שבכמין לוקמינה מכשמה לוקמינה בדבקיב אבוקמי מבוקמי ומתקי כבי מתי מתרינן לעולם דבקיב אבוקמי ומילדי מלן לאמר מתי מתי ומתוקן חשבון ואחת ליה דבדבה דבר"ק דרבי אחת ובר"ד מתאיבקרא לא מיישבן לוקמינה כיון דמיד לא לקרא לקרא דבדבה ומ"ק ליה אבי ובו' : אבי בבוקמ אם כבל בנכן נגדה כ"מ לא מיתלא לשבם מתי ומתוקן כמילדי ומלבי כיה כבר לבוקמ דבר ביכי נקם מתי ומתוקן מאמר כל בבוקמ מבבוקמ ומבבי נקם מתי יקרא לאמר מבוקמ דבבלא דבבלא ומבבלא ומבבלא לוקמינה מבבי לא לא לא לעולם מבבי מבבי מבבי

דשקיל משכנתא ורבה בר רב רונא נמי קא מערים אערומי שלא היה תובעו בפירו אלא אבר לו הלוני וכשהלוהו אומ' לו הרי יש לי אצלך כך וכך ואיכא מאן דפסק כרבא דאמר ניתנה ליתבע אבר משום דהוא בתרא וק"ל כבתראי: מתני' °מונה אדם את אורחיו ואת פרפרותיו מפיו אבל לא מן הכתב ומפים אדם עם בניו ועם בני ביתו על השלחן ובלבד שלא יתכוין לעשו' מנה גדולה כנגד מנה קטנ' משום קביא: מטילין חלישים על הקדשים ביום טוב אבל לא על המנות: גמ' מ"ט רב ביבי אמר גזירה שמא ימתיק אביי אמר גזיר' שמא יקרא בשטרי °הרשיטות מאי ביניהו איכא בינייהו דכתיבי אכתלי ומדלאי למ"ד שמא ימתיק לא חיישינן למ"ד שמא יקרא חיישי' ולית הלכתא כרב ביבי משום דפליג עליה דרבא דאמר ולא יקרא לאיר הנר ואפילו גביה שתי קומות ואפי' גביה שתי מרדעות וק"ל הלכתא כותיה והא דתניא מונה אדם אורחיו ואת פרפרותיו כמה בחיץ וכמה בפנים וכמה עתיד ליתן לפניהם מכתב שעל גבי הכותל אבל לא מכתב ישע"ג טבל ופנקס אוקימנ' בדחייק מיתק דגוד בשטר' לא מיתלף אבל כתב מכתב אסור בין מדלאי בין מתתאי: תניא °אין רואין במראה בשב'ור' מיתיר במראה הקבועה בבית ואס'קנ' במראה של מתכת עסקינן וכדרב נחמן אמר רבה בר אבוה דאמר מפני כה אמרו מראה של מתב' אס' בשבת מפני שאדם עשוי להסיר בה נימין המדולדלין דחריפא כאיזמל ושמ"ם דמראה שאינה של מתכת בין קבועה בבית' בין שאינה קבוע שריא ושל מתכת אסור כתנ' קמא ואפי' קבועה בכותל: תנא

רש"י

נשקיל משכנתא בשעת הלואה היה ליקח מהכון מהלוואה י"מעריס עירומי לאחר י"ש לוקח מאדון אוס חסן ומעכבו ובעתות מי בש"ל: ניתני' פרפרוקיו מיני מעדנים: אבל לא מן הכתב אס כתב מע"ש כך וכך אורחי מלוני ומלוני ומנתי כדי שלא יסכסם לא יקרא אותו כתב בשב' ונבנא מפר' עעמ': מפיים לשון פיוס מעיל גורל לחלק מי מגיע לכל מנה ומנה: ובלבד שלא יכוין לעשו' סיוסיו כל המנות שוו' שלא תהיה אחת גדולה ואחת קטנה שיוכה הגדול בגדול והאחר בקטנה ודה אמר' בחול אסור משום דמוי כאלו משחק בקוביא דגול הוא דאסמכתא לא קניא ואפי' אסמכתא היא שמיתך על הגורל אס יפיל לו הגורל מנה גדולה ואחת קטנה שיוכה בה ולכך אלה עמו אף לגורל הקטן בפסק ואילו יודע מתחילה שכן היה לא היה מתרצה: תלמיד נורלות: על הקדשים בין הכהנים: אבל לא על המנות מפר' בגמ' מ"ש: גמ' שמא ימתוק מן הסורחי שיראה שלא הכין לסס אח כל כל מרכן ויקחרב שיתן יוקר מן הראוי ויסחק מהם בכתב שלא יקראם בשמם: דכתיב מניינם אכות' ובדיוקמלי סהוא בבו' שאינו מגיע לסס למחוק: ואמי' בבוה שהי מגיע קומות שאינו מגיע סס להשוח אח הנר אס' אוסיל ומוקר אס' גם בבוה אסור שלא תחלוק: פנקס בפין לוחות של גלחים אמה בפני' אח מי יוסיב בפנים במקום המכובד ואח מי יוסיב לחון לבי' שאינם הבוני' כל כך: אבל לא אכתב דיו שעל גבי טבלא ופינקס: דחייק בסכין בגוס' שאינם נוח למחוק ואהדכי' וכבי מידבר וליבא למיחק: הנדלת מחיאה כותל: בשער לא מיחלף אבל בשער טבלא ופינקס מיחלף: אין רואין במראה שפיגל בחשכו: במראה של מתכת שהדם פרוחה במראה מוסה כדי לתקן שער ראשו וחקנו ומיישינן שמא ירחה נימין המדולדלים כמסיק ובלחם: הקבוע בכותל דאהכי והכי שלף לבניין הקבוע אובשטרים מהכר סהוא שבת: במראה של מתכת כי אים מגלאים שפר אבל שאר מראה שרי: דאהכי והכי שלף לבניין מפשרים מידבר שהוא שבת: כתב

אסור דהוא"ל ומוקר אסור גבוה נמי אסור שלא תחלוק ואם תהני מוהב אדם וכו' ואוקמינ' בדחייק מיתק דכיון דחייק מתיק ליכא למיחק למחיק' ולשמת יקרא בשטרי הרשיוו' דעבלא נמי ליכא למיחק דכיון דחייק בכותל דגוד' הסינו בוקל בשער לא מיחלף אבל מכתב שע"ג הטבלא ופינקס מיחלף: מיחק אסור אע"ג דלמחיק' ליכ' למיחק כיון דחייק מיחק אוכ' למיחק בשמ' יקר' בשטרי הרשיוות דטבלא ופנקס בשערא מיחלפי אילבדכי' אבבר לעולם אסור חייק מיחק אכוקל לעולם מוקר: תניא אין רואין במראה בשבת כדמבר' ואוזל במראה של מתכת שאדם שעוי להסיר בה נימין המדולדלים הסכר ה"ק דאסי' קבוצה בכותל אליבא למיחק לא להסרת נימין אסור לראות בה דסכיריא ליה כרבא דאמר בגי נר דאסי' אסי קבוצה דכיון דנור רבנן לא פליג במילתיה הכא נמי לא פליג בין הבוצה לשאינה קבוצה ורבי דמתיר במראה הקבועה ליה ליה דרבא: וק"ל בתנא קמא ומיהו שאר המראות אסי' לה"ק דתנא קמא ס"ל דרבא הינו לומר שבשו מהוקיבן במין אחד אבל לבתמי' במין שראוי לחקנו אסי' רבא מודה דלא מתמריבן הדא דאמרי' בש"ק דאם אדם חשוב הוא ובשמן נמי חלקו בין מבחוץ לבנפשן ולא גורו זה מפני זה: הי"כך נקיטינן דמראה שאינה של מתכ' בין הבוצה בין שאינה קבוצה שריא ומראה של מתכת אסי' קבוצה אסירא: וה דעת רב אלפסי ז"ל וכך פסק הר"ם בפי' ב"כ מהלכות שבת ופפני זה נהגו הנשים לראות במראה של זכוכית אבל ה"ר משה בר יוסף והר"ם ז"ל פירשו דכי אמרי' הכא במראה של מתכת אסי' אבל במראה הבוצה אסי' לא אבל ה"ר דקמא ס"ל דכיון דאסי' אבל מתכת אסי' אבל בבוצה אסי' אבל בשאינה קבוע' שרי' מתכת כולן דם ל"ל שבמים הנוו מהוקיבן לבמרי ומה שהנהגו הנשים לראות במראה של זכוכית לומר דשרי הר"ם ז"ל דלא אסרה כחולין לאסור במראה של זכוכית אלא בשאם אין אדם חשוב ובשמן נמי חלקו בין מבחוץ לבנפשן ולא

[דמלוה] מבקיל מיניה לו' ויהבינ' ליה למלוה דהכתא לאו הלוחא י"ש מבני אלא גזל' דמתקינן ומיהו היכא דלא תפסס אלא זוזי אלא מבטון נטיפס לא מבקינן מיניה דהא לא קנייה מלוה לא תפסס הילכך אין מבקינן לי' מיך לוה הלוחא י"ש הוא דקא מבטינן: ודאמרי' בגמר' בני י"ש של ראש הבנה אם היה החדש מעובר דאמרינן עלה שאני החס דאיכא מילתא דאול הוא כתב הרשב"ם ז"ל מכאן ראיה לי לעמוד אלכ' ע"ב בני ה"ש בני הרבנקיבי' ליקב' ואינה ראי' אלאי דאמרי' הכא דאמרי' מקח ומחיר אבל תגרות הרשות בראשון קדם בשעות אבל לדיקן דעבדי תרי זוזי מקבקתא אינסר דאמרי' הלכה י"ש בני לא נתנ' ליתב': מתני' מרדרקיו מיני מגדני' ומבנים אבל לא מן הכתב אם כך ובלבד שלא יכוין לעשות תגרים ומבקי' אינו בנים בפנים וכמה עתיד ליתן לפניהם מכתב שעל גבי הכותל אבל לא מכתב ישע"ג לא יקרא בתוקו: כתב בשב' ובגמרא מפרש שעמת: ומפיים לשון פיוס מעיל פיוס להלק מי מגיע כל מנה ומנה ובלבד שלא יכוין לעשות ובו' דנעינן שיהו המנות שוות ולא תהי גדולה ותא' קטנה שהוכה בגדולה על מי הגורל ישלנה והשתחוי בקטנ' על מי הגורל ישלנה ובגמר' מפרש עעמת: תלמיד נורלות: על הקדשים בין הכהנים: אבל לא על המנות בגמרא מפרש שעמת: וכתבו בתוספות אסרו למנות הדשאר אסור לחלק מתנות לתלמיד אלא בקורלות בכין דומי' דמונה בכין דקתני אבל לא בשבל בכתב אלא בקורלות בכין דומי' דמונה בכין דקתני אבל לא בשבל בכתב:

רבינו נסים שואל פרק שלשה ועשרים

ת"ר כתב המהל תחת הצורה ותח הדיוקנאו אסיר לקרותו בשבת ודיוקנא עצמה אף בחול אסיר להסתכל בה משום שנא אל תפנו אל האילים ומאי תלמודא אמר רב אל תפנו אל מדעתם: כיפים אדם עם בניו ועם בני ביתו אין עם אחר לא מ"ט מדרב יהודה אמר שמואל דאמר רב יהודה אמר שמואל בני חבורה המקפידין זה על זה עוברין משו' מדה משום משקל ומשום מנין ומשום לווין ופורעין בי"ט וכדברי ב"ה אף משום רבית: מטילין חלשים וכו' מאי אבל לא את המנות א"ר יעקב בריה דבת יעקב אבל לא על המנות של חיל בי"ט: מתני' לא ישכור אדם פועלי' בשב' ולא יאמר אדם לחבירו שכור לי פועלי' בשבת אין מחשיכין על התחום בשבת לשכור לו פועלי' ולהביא פירות אבל מחשיך היא לשכיר ומביא פירות בידו כלל אמר אבא שאול כל שאני זכאי באמירתו רשאי אני להחשיך עליו:

גמ' תניא לא יאמר אדם לחבירו הנראה שתעמוד עמי לערב ר' יהושע בן קרחה אומר אומר אדם לחבירו הנראה שתעמוד עמי לערב אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן הלכה כר' יהושע בן קרחה דאמר קרא ממצוא חפצך ודב' דבר יכולין אסור מחשבה מותרות ודני מילי דבר הרשות הוא דאסו' אבל דבו' המצוה מותר דאמר קרא ממצוא חפצך ודבר דבר חפצך אסורין חפצי שמים מותרין: רב חסדא ורב המנונ' דאמרי תרווייהו חשבונו של מצוה מותר לחשבן בשבת: ואמר ר' אליעזר פוסקין צדקה לעניים בשב' ואמר ר' יעקב אמר ר' יוחנן מפקחין פיקוח נפש בשבת ואמר ר' יוחנן הולכין לבתי כנסיות ולבתי מדרשו לפקח על עסקי רבי' בשבת וא"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן הולכין לטרטיאות ולקרקסיאו לפקח על עסקי רבים בשבת (יאני שמואל אומר דהבא לא גרסינן בשבת דאפי' בחול איצטרי למישרי משום פיקוח רבים דאי לאו פיקוח אסור למיזל כדאמרי' במס' ע"א משו' דבתי' ובדרך חטאים לא עמוד ובמושב לצים לא ישב) תאנא דבי מנשה משרכין על התינוק ליארם ועל התינוק ללמדו ספר

רש"י

פקח המהלך תחת טורו ודיוקנאות כגון בני אדם מאצורין בכותל חיוק מעגונות לו דיוקנאות של בני אדם על שם מעשיהם כגון מלחמות דוד וגליה ומוכיחין הוא לו דיוקנאות פלוניות וזו דיוקנן פלוני ופלוני: אסו' לקרותו בשבת שמא יקר' שטרי הדיוטות: אל מדבריכם אל תקר אדם עושים מלאכת לבבכם והלב שלבם אילים לשון הלצים: עם אחר לא מדלא מני אמים המעט: ומשום לווקמודרבי' דנזור בהו דרבנן שמא יכתבו המקפידין שאין מוחלין ומוזוקרי' זה להוכיחו ב"ה דחיים שמא יוקירו חשק בשלותו בכרו' אף מעשה ריבים: של חול של קדושים של אחמול: ביתני' לא יאמר אדם פועלים לבקיר מצות חפלך ודבר דבר: ולא יאמר אדם לחבירו בנגמר מריך בשיעא כיון דלדידיה אסור חברו נמי אסו' ביאר"ל הוא ואסולתו עובר מבו' לפני עור לא תקן מכשול וכו' ולדיקה נקיים לומר לא יאמר אדם לחבירו שכר לנו פועלים אבל אמר אדם [המרחה] בו' ברבי יהושע בן קרחה בנגמ': אין מחשיכין על התחום לקרב עלמו בשבת בסוף התחום ולהחשיך שם שיאל קרוב למקום פועלים לו לפרדם להכיל פירות וכל דבר אסור לעשותו בשבת אסור להחשיך עליו אבל מחשיך הוא לבוא קרוב לבא ולאמו פירוקיו דזה דבר המותר בשב' לאמו פירוקיו ומבית פירוקיו בידו הוא ומיקר המיכהו לא היקר לכך: כלל אמר אבא שאול היה נוקן כלל בדבר להניח כל דבר בתלת כוחו: כל שאני זכאי באמירתו שאני רשאי לומר לחבירו לו לבוקר בשב' לעשו' אותו למולאי שבת רשאי אני להחשי' עליו: גמ' הנראה עכשיו אם תעמוד עמי לערב אם הנא אלי לבשתך ובשיכם יוצעים שם"מ לשוכרו לפעולתו הוא מזכירו וכאן בלא מפרש לחדיא שרי כדאמרינ' פיקוח פיקוח נפש דיקוכרמנט פיקוח

רבי' בגון לרשו': ערשיפו' וקרקסיאו' מיני מלערין שנאסמין שמה לחזוד: ללמדו

אסיר לקרותו בשבת ודיוקנא עצמה אף בחול אסיר להסתכל בה משום שנא אל תפנו אל האילים ומאי תלמודא אמר רב אל תפנו אל מדעתם: כיפים אדם עם בניו ועם בני ביתו אין עם אחר לא מ"ט מדרב יהודה אמר שמואל דאמר רב יהודה אמר שמואל בני חבורה המקפידין זה על זה עוברין משו' מדה משום משקל ומשום מנין ומשום לווין ופורעין בי"ט וכדברי ב"ה אף משום רבית: מטילין חלשים וכו' מאי אבל לא את המנות א"ר יעקב בריה דבת יעקב אבל לא על המנות של חיל בי"ט: מתני' לא ישכור אדם פועלי' בשב' ולא יאמר אדם לחבירו שכור לי פועלי' בשבת אין מחשיכין על התחום בשבת לשכור לו פועלי' ולהביא פירות אבל מחשיך היא לשכיר ומביא פירות בידו כלל אמר אבא שאול כל שאני זכאי באמירתו רשאי אני להחשיך עליו:

גמ' תניא לא יאמר אדם לחבירו הנראה שתעמוד עמי לערב ר' יהושע בן קרחה אומר אומר אדם לחבירו הנראה שתעמוד עמי לערב אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן הלכה כר' יהושע בן קרחה דאמר קרא ממצוא חפצך ודב' דבר יכולין אסור מחשבה מותרות ודני מילי דבר הרשות הוא דאסו' אבל דבו' המצוה מותר דאמר קרא ממצוא חפצך ודבר דבר חפצך אסורין חפצי שמים מותרין: רב חסדא ורב המנונ' דאמרי תרווייהו חשבונו של מצוה מותר לחשבן בשבת: ואמר ר' אליעזר פוסקין צדקה לעניים בשב' ואמר ר' יעקב אמר ר' יוחנן מפקחין פיקוח נפש בשבת ואמר ר' יעקב א"ר יוחנן הולכין לבתי כנסיות ולבתי מדרשו לפקח על עסקי רבי' בשבת וא"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן הולכין לטרטיאות ולקרקסיאו לפקח על עסקי רבים בשבת (יאני שמואל אומר דהבא לא גרסינן בשבת דאפי' בחול איצטרי למישרי משום פיקוח רבים דאי לאו פיקוח אסור למיזל כדאמרי' במס' ע"א משו' דבתי' ובדרך חטאים לא עמוד ובמושב לצים לא ישב) תאנא דבי מנשה משרכין על התינוק ליארם ועל התינוק ללמדו ספר

רבי' בגון לרשו': ערשיפו' וקרקסיאו' מיני מלערין שנאסמין שמה לחזוד: ללמדו

המאור הקטן

זם אינה קבועה הוא של מחבת אפילה אפי' לר' לפני שעדים לעשה להשאר בה ניסוך המדולל בתוך שאינו צריך להדליק רשתה ותקון עצמו. מיה דמבראה של מחבת בין שאינה קבועה הכ"ע דלא אליבא דאמרה לה אליבא של מחבת קבועה וכשאינה של מחבת בין קבועה מותר אבל חכמים אוסרים בכולן. מכאן אתה למד כי מה שכתב הרי"ל בתנין דגה אינו בגה דגים שבתו לראות בשבת בשבת. יש ללמוד עליהן ומה שלא נאמר לראות בשבת של זכוכית אלא לאדם

מלחמת ה

פרוקיקה עליהם לו חוקר וכיוכו כגון כוקב דמדלה ותקו תכיי לחשוב מחוקה לכבה לחמלנו אלא ליחס מרוח יקרה וכאיין כו חשקם קרחתם מוקר וכיוכו כגון חחיק תכוקל מה בדקתיב לבולם לחוד ותכולי עלמה נדחה כשבת לא מלחלם בסקם בחיק קוקקה וכיוכו דבלה מקומי לתקרמלה ומקום בדמוק נדחקן וכבדת דשבת מיחלם בלבי וכבלבו חת לבו דבקה מקו נדחה כשבת. לא מחלם אבור דקוקים ותכיבלה קחיק בדבר הבל ולבות דקבת בדבקה דבלה תשבקנה על בדבקן הבלי תדקבי

אין רוחקן בתרוקה וכו ומה שלחוד בשל כתלחוד ל"ל מסבלת

ובדבקה

הגהות הגר"א

ת"ר כתב המהל תחת הצורה ותח הדיוקנאו אסיר לקרותו בשבת ודיוקנא עצמה אף בחול אסיר להסתכל בה משום שנא אל תפנו אל האילים ומאי תלמודא אמר רב אל תפנו אל מדעתם: כיפים אדם עם בניו ועם בני ביתו אין עם אחר לא מ"ט מדרב יהודה אמר שמואל דאמר רב יהודה אמר שמואל בני חבורה המקפידין זה על זה עוברין משו' מדה משום משקל ומשום מנין ומשום לווין ופורעין בי"ט וכדברי ב"ה אף משום רבית: מטילין חלשים וכו' מאי אבל לא את המנות א"ר יעקב בריה דבת יעקב אבל לא על המנות של חיל בי"ט: מתני' לא ישכור אדם פועלי' בשב' ולא יאמר אדם לחבירו שכור לי פועלי' בשבת אין מחשיכין על התחום בשבת לשכור לו פועלי' ולהביא פירות אבל מחשיך היא לשכיר ומביא פירות בידו כלל אמר אבא שאול כל שאני זכאי באמירתו רשאי אני להחשיך עליו:

גמ' תניא לא יאמר אדם לחבירו הנראה שתעמוד עמי לערב ר' יהושע בן קרחה אומר אומר אדם לחבירו הנראה שתעמוד עמי לערב אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן הלכה כר' יהושע בן קרחה דאמר קרא ממצוא חפצך ודב' דבר יכולין אסור מחשבה מותרות ודני מילי דבר הרשות הוא דאסו' אבל דבו' המצוה מותר דאמר קרא ממצוא חפצך ודבר דבר חפצך אסורין חפצי שמים מותרין: רב חסדא ורב המנונ' דאמרי תרווייהו חשבונו של מצוה מותר לחשבן בשבת: ואמר ר' אליעזר פוסקין צדקה לעניים בשב' ואמר ר' יעקב אמר ר' יוחנן מפקחין פיקוח נפש בשבת ואמר ר' יעקב א"ר יוחנן הולכין לבתי כנסיות ולבתי מדרשו לפקח על עסקי רבי' בשבת וא"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן הולכין לטרטיאות ולקרקסיאו לפקח על עסקי רבים בשבת (יאני שמואל אומר דהבא לא גרסינן בשבת דאפי' בחול איצטרי למישרי משום פיקוח רבים דאי לאו פיקוח אסור למיזל כדאמרי' במס' ע"א משו' דבתי' ובדרך חטאים לא עמוד ובמושב לצים לא ישב) תאנא דבי מנשה משרכין על התינוק ליארם ועל התינוק ללמדו ספר

רבי' בגון לרשו': ערשיפו' וקרקסיאו' מיני מלערין שנאסמין שמה לחזוד: ללמדו

חשבונות של מה לך שאין צריך בהן כגון הרוצה לבנות בנין זה כך וכך יש לו להוציא כלומר מה לך ולחשבונות הללו: של מה בכך אם"ס שכבר היו לצורך
אלא שבנה בנין כך וכך הוצאתי בנדון זה: חשבונות שעברו לקמן אוקי לה דלא עברו לבמרי שעדיין יש בהם פועלים עליו: כך וכך פועלים הוצאתי
על שדה זו אלא חשבונות שבבר עברו [שעברו] אסור להחשבן בשבת: תקני לך היא נופה בריבא קמיים: ריש
קתני חשבונות שעברו אסורין ופיפא קתני של מה בכך מותרין דהיינו שעברו: הא דאיכא תנאי בדבר פעולים עליהן אילן בדול בעל

רש"י

ולמדו לאומנות: אמר רב יהודה אמר שמואל חשבוני של מה לך ושל מה בכך מותר לחשבן בשבת: תניא נמי הכי חשבונות שעברו וחשבונות שעתידין להיות אסור לחשבן בשבת וחשבוני של מה לך ושל מה בכך מותר בשבת ורמינהו מחשבין חשבונות שאינן צריכין ואין מחשבין חשבונות הצריכי ביצד אומר אדם לחברו כרוכך פועלי השכרתי וכך והרהוצאתי על דירה זו אבל לא יאמר כך וכך הוצאתי וכך וכך אני עתיד להוציא ולטעמיך תקשי לך היא נופא אלא לא קשיא הא דאיכא אגירי דאגירי גביה והא דליכא אגירי דאגירי גביה אי איכא אגירי דאגירי גביה אפי' חשבונות שעברו נמי אסיר לחשבן דהא קא בעי למידע כמה בעי למיתב להו והוה להו חשבונו שצריכי ואסיר ואי ליכא אגירי דאגירי גביה הוו להו חשבונו שאינן צריכין ושרי: ת"ר מעשה בחסיד אחד שנפרצה לו פרצה בתוך בירתו ונמלך עליה לגודרה בשבת ונזכר שהיא שבת ולא נודרה ונעיש לו נס ועלה בו צולף וממנו היתה ופרנסתו בני ביתו: אמר רב יהודה אמר שמואל מותר לומר לכרך פלוני אני הולך למחר שאם יש שם בורגנין הולך אפילו בשבת: אבל מחשיך היא לשמור וכו' ומקשינן ואע"ג דלא אבדיל והאמר ר' אלעזר בן אנטיגנוס משום ר' אלעזר ברבי ינאי אסור לאדם שיעשה חפציו לקודם שיבדיל וכי תימ' דאבדיל בתפל והאמר רב יהודה אמר שמואל המבדיל בתפילה צריך שיבדיל על הכוס וכי תימא דאבדיל על הכוס כוס בשדה מי איכא תרגומה רב נתן בר אמי קמיה דרב' בין הנתות שנו א"ל רב ארא לרב אשי כי הוינן במערבא אמרי המבדיל בין קדש לחול ועבדינן צרכינן כלום אינו צריך לומר בין אור לחשך בולהו אא בא" אמ"ה המבדיל בין קדש לחול בלבד: אמר רב אשי כי הוינן כי רב כהנא אמרינן המבדיל בין קדש לחול וסלתינן סלתי': כלל אמר אבא שאול וכו' אמר רב יהודה אמר שמואל מותר לו לאדם לומר לחברו שמור לי פירו' שבתתימך ואני אשמור לך פירו' שבתתימי דקתני כל שאני זכאי באמירתו רשאי אני להחשיך עליו מדאתשוכי אחשיך שמור נמי עביד: ת"ר אין מחשיכין על התחום להביא בהמה היתה עומדת חוץ לתחום קורא לה והיא באה מחשיכין על התחום לפקח על עסקי כלה להביא לה הדס ועל עסקי המת להבי' לו ארון ותכריכין ואומרין לו לך למקום פלוני ואם לא תמצא במקו' פלוני לך למקום פלוני ואם לא תמצא במנה הבא במאתים רבי יוסי אומר ובלבד שלא יזכור לו

סכום

שחשבה מותר לומר לישראל חברו לעשות לו מלאכה פלונית דכיון דלחברו הוא מותר אין באמירתו כלום וכדאמרי' בכל אמירתו לשמרן מותר לומר לו מי שאתה בשמירתן ול"נ דאין הנהון דומה לרוצה דשלו שאם יש שם בורגנין הוא עצמו אמר: ת"ר אין מחשיכין על התחום להביא בהמה שהיתה עומדת לעולם לצורך המת ולצורך כלה אסור דהא אמרי' בכבוד מעצמו לצורך ישראל הגן מתקיימין בפרקין בני הגילון לא יפסוד בהן ישראל ואע"ג דאמרינן בריבא מלא כל המצוה מותר לבנות בנין לא בנא ח"ל עשה מלאכה פלוני לאחר ולא שבא אמר ליה עשה תות מלאכה בה הכלה במלאכה הנעשי' כתול ולא רצו להקל במלאכה בכל מקום הוא שלא נוגע בנשמה בנבלה וכן נאי אסור לומר לבוקר מערב שבת עשה מלאכה פלוניה לצורך המת ולצורך כלה לאחר בשבת דהא כל מה דשרינן לצורך המת שאין מבלין ולצורך הכלה אע"ג דליכא הקנאה בנורבגין שרי בעלמא כל היכא דליכא הקנאה בנורבגין ומחיצות ואם"ר אמרינן כפ"ק בגבי אבלין אבלין אמר לו אם אם יש מחיצות מניח לעשות שטרי הלוואות ליכא בחגרות שלום ואבל עסקי רבים חוץ מן עליו כן אסורין כך כתב הרמב"ן ז"ל ומדברי אתה למד דבכרא ליה לחגרות שלום לא מקרי שטרי הלוואות [ומוקר לקרות בהם]:

סכום

ולמדו לאומנות: אמר רב יהודה אמר שמואל חשבוני של מה לך ושל מה בכך מותר לחשבן בשבת: תניא נמי הכי חשבונות שעברו וחשבונות שעתידין להיות אסור לחשבן בשבת וחשבוני של מה לך ושל מה בכך מותר בשבת ורמינהו מחשבין חשבונות שאינן צריכין ואין מחשבין חשבונות הצריכי ביצד אומר אדם לחברו כרוכך פועלי השכרתי וכך והרהוצאתי על דירה זו אבל לא יאמר כך וכך הוצאתי וכך וכך אני עתיד להוציא ולטעמיך תקשי לך היא נופא אלא לא קשיא הא דאיכא אגירי דאגירי גביה והא דליכא אגירי דאגירי גביה אי איכא אגירי דאגירי גביה אפי' חשבונות שעברו נמי אסיר לחשבן דהא קא בעי למידע כמה בעי למיתב להו והוה להו חשבונו שצריכי ואסיר ואי ליכא אגירי דאגירי גביה הוו להו חשבונו שאינן צריכין ושרי: ת"ר מעשה בחסיד אחד שנפרצה לו פרצה בתוך בירתו ונמלך עליה לגודרה בשבת ונזכר שהיא שבת ולא נודרה ונעיש לו נס ועלה בו צולף וממנו היתה ופרנסתו בני ביתו: אמר רב יהודה אמר שמואל מותר לומר לכרך פלוני אני הולך למחר שאם יש שם בורגנין הולך אפילו בשבת: אבל מחשיך היא לשמור וכו' ומקשינן ואע"ג דלא אבדיל והאמר ר' אלעזר בן אנטיגנוס משום ר' אלעזר ברבי ינאי אסור לאדם שיעשה חפציו לקודם שיבדיל וכי תימ' דאבדיל בתפל והאמר רב יהודה אמר שמואל המבדיל בתפילה צריך שיבדיל על הכוס וכי תימא דאבדיל על הכוס כוס בשדה מי איכא תרגומה רב נתן בר אמי קמיה דרב' בין הנתות שנו א"ל רב ארא לרב אשי כי הוינן במערבא אמרי המבדיל בין קדש לחול ועבדינן צרכינן כלום אינו צריך לומר בין אור לחשך בולהו אא בא" אמ"ה המבדיל בין קדש לחול בלבד: אמר רב אשי כי הוינן כי רב כהנא אמרינן המבדיל בין קדש לחול וסלתינן סלתי': כלל אמר אבא שאול וכו' אמר רב יהודה אמר שמואל מותר לו לאדם לומר לחברו שמור לי פירו' שבתתימך ואני אשמור לך פירו' שבתתימי דקתני כל שאני זכאי באמירתו רשאי אני להחשיך עליו מדאתשוכי אחשיך שמור נמי עביד: ת"ר אין מחשיכין על התחום להביא בהמה היתה עומדת חוץ לתחום קורא לה והיא באה מחשיכין על התחום לפקח על עסקי כלה להביא לה הדס ועל עסקי המת להבי' לו ארון ותכריכין ואומרין לו לך למקום פלוני ואם לא תמצא במקו' פלוני לך למקום פלוני ואם לא תמצא במנה הבא במאתים רבי יוסי אומר ובלבד שלא יזכור לו

סכום

המאור הקטן

שמיקון עצמו בתוך שלו אפרים אבל האשה שאינה יולדת בגאולת עזר בתוך פרת לראות בסראה של שבת ובראה של מרבת אחר האיש ואחר האשה בלבן אפורת בשבת לאלי שהיא עשירה לאשר בה נישון הסרולדות וכ"ד אחר האיש ואחר האשה שוין אבי הכי בנין ובני בתוכו בנין הרם כרבב יהודה אמר רב דאמר סותר לאדם לרחלות בנין ובני בתוכו כרבית הרי להעניין שלם רבית הראשון קפ"ד בנין ובני בנין לא קפ"ד הוא ראון באן אחרי משום מורד ושמים שוקלת בשבת אי בוש שוב בנין דלוכא קפ"ד אחת על גב דלעניין רבית דלא לעניין מבל מקום שמעי' בתה הקפ"ד בנין ובני בתוכו לאי קפ"ד ניתר ואמקנא דבנין ובני בתוכו אפי' עת גדולה בגד בנין קטנה הרי הם אחר אפילו בחשיא אפי' כיון דקפ"ד אין זה על זה ראון זה בפרש בהלטות בפי הצורך:

מרחמת ה'

ומכרק מחוצה מבלין ולאחר דאוקמת' לעני בה בתוך בנין בתוך בנין ברשות הרבים שוכר ומשום בחפצי ובחסקיפא חרוך לחמיר בנין ובני בתוכו לאי קפ"ד ניתר ומכרק מחוצה מבלין ולאחר דאוקמת' לעני בה בתוך בנין בתוך בנין ברשות הרבים שוכר ומשום בחפצי ובחסקיפא חרוך לחמיר בנין ובני בתוכו לאי קפ"ד ניתר

לשון הרא"ש

ל אסור לאדם לחבר אבנים המבנה שדה קודם שיכניל ונראה בא מי שאתי מסבים מן אומר מדברי סוברים הפוסים בסמוכות בקן ברחוק:

לשון הרא"ש

ב אסור לאדם לחבר אבנים המבנה שדה קודם שיכניל ונראה בא מי שאתי מסבים מן אומר מדברי סוברים הפוסים בסמוכות בקן ברחוק:

ג כתב הרמב"ם דקתן מסם דרב שמואל לישראל שמותר לבנות בנין לא יבנה לשמותו בנבנה שרי לישראל מבנין לחתן לו לבנות בנין לא יבנה לשמותו בנבנה שרי לישראל מבנין לחתן לו לבנות בנין לא יבנה לשמותו בנבנה שרי לישראל מבנין לחתן לו

ד ומאי דקתני לא יבנה לשמותו בנבנה שרי לישראל מבנין לחתן לו לבנות בנין לא יבנה לשמותו בנבנה שרי לישראל מבנין לחתן לו

ה ומאי דקתני לא יבנה לשמותו בנבנה שרי לישראל מבנין לחתן לו לבנות בנין לא יבנה לשמותו בנבנה שרי לישראל מבנין לחתן לו

ו ומאי דקתני לא יבנה לשמותו בנבנה שרי לישראל מבנין לחתן לו לבנות בנין לא יבנה לשמותו בנבנה שרי לישראל מבנין לחתן לו

ז ומאי דקתני לא יבנה לשמותו בנבנה שרי לישראל מבנין לחתן לו לבנות בנין לא יבנה לשמותו בנבנה שרי לישראל מבנין לחתן לו

ח ומאי דקתני לא יבנה לשמותו בנבנה שרי לישראל מבנין לחתן לו לבנות בנין לא יבנה לשמותו בנבנה שרי לישראל מבנין לחתן לו

ט ומאי דקתני לא יבנה לשמותו בנבנה שרי לישראל מבנין לחתן לו לבנות בנין לא יבנה לשמותו בנבנה שרי לישראל מבנין לחתן לו

י ומאי דקתני לא יבנה לשמותו בנבנה שרי לישראל מבנין לחתן לו לבנות בנין לא יבנה לשמותו בנבנה שרי לישראל מבנין לחתן לו

יא ומאי דקתני לא יבנה לשמותו בנבנה שרי לישראל מבנין לחתן לו לבנות בנין לא יבנה לשמותו בנבנה שרי לישראל מבנין לחתן לו

יב ומאי דקתני לא יבנה לשמותו בנבנה שרי לישראל מבנין לחתן לו לבנות בנין לא יבנה לשמותו בנבנה שרי לישראל מבנין לחתן לו

יג ומאי דקתני לא יבנה לשמותו בנבנה שרי לישראל מבנין לחתן לו לבנות בנין לא יבנה לשמותו בנבנה שרי לישראל מבנין לחתן לו

יד ומאי דקתני לא יבנה לשמותו בנבנה שרי לישראל מבנין לחתן לו לבנות בנין לא יבנה לשמותו בנבנה שרי לישראל מבנין לחתן לו

טו ומאי דקתני לא יבנה לשמותו בנבנה שרי לישראל מבנין לחתן לו לבנות בנין לא יבנה לשמותו בנבנה שרי לישראל מבנין לחתן לו

ועוד

רבינו נסים שואל פרק שלשה ועשרים

סכום מקח פרס"ו ו"ל מנה מחיים והר"ם נמו"ל בתוב בפרק כ"ר מהלכות שבת ואומר לו לך למקום פלוני וכו' לא מצאת במה הבא בחתיקים ובלבד שלא יזכור לו סכום מקח נר' מדברין שהוא מפרש סכום מקח בדברי בעל הלכות ז"ל שבתב ולא נקיט מינה בחתם דנקי והשקא דקיבון חד דנקא ולא ליתא ליה מלא לי דינרא: **רפיכ** אין אחריות שבת עליו אם נגנב בשב"ו בתר שבשבת אינו אומר שלו: **מתני'** כותי שבני חלילין בשבת בשביל ישראל לא יסמוך בהן ישראל לעולם וקנסא הוא משום דמוכחא מילתא דבשבילו הוא דאין דרך להביא חלילין אלא בשביל מת: ממקום קרוב בתוך התחום: עשו לו ממקו' קרוב בתוך התחום: עשו לו בשבי' כותי לו ליאמר כך פרס"ו ו"ל והקשו עליו דאם אין לו יסוד בהן עולמים תאמר ליתני רישא לא יסמוך בהן עולמות כדתקני סיפא לא יקבו בו עולמו' ועוד לאי עולמו' תאמר משום דבין שבשבת בהן מלאכה בשביל ישראל קנסינן לעולם כי אלו ממקום קרוב מאי הוי הרי עבשיו בהן מלאכה אל תורה בשביל ישראל שבבאין תרבע אמות ברשות הרבי': אלא ולאי כי תקני לא יסמוך בהן לאו לעולם תאמר אלא אמר משום דסתם שיעשו ובייתו דתקני לא יסמוך בהן אלא אם כן באו ממקום קרוב ואין לאי כי נמי דבנינן מיה' בשבת הספר כדי שיבואו משם אלא משום דסתם הספרים אינו מתם בשבת שחבבה ואם באו ממקום קרוב סתמן יש בו שיעור מ"ה תקני לה סתם ולא תקשי לדמאי שבת בני חלילין אלא מתסרי לא בכדי שיעשו ומאי שבת בני אהרן ובקר לא יקבר בו עולמים דהא פרינן לה בגמרא ומשנינן בשמעתא בסרעיף כאומר במקום פרסאי ואיכא בנאי לאמר אבל חלילין אלא מתפרסמי אי נמי קבר שאינו עות' בסרעיף ארי בכדי שיעשו ובמו שנפרש עלה דהתם בס"ל ובא דאמלבני בסים בני קבר בין שנעשה בשבילו ובני בסתם לשנעשה בשבילו ישראל חלילין לא מלבני בתב הרמב"ן ז"ל הסיבו שעמת לפי שאין דרכן של כותים לקונן ולספוד בחלילין ולפי' בסתם אמנו קולין בשבילו ישראל בדיבוק אותו ישראל שנעבד בשבילו הא ישראל אחר אלא נעשה בשבילו מוכר מיד ולא בעיל אפי' בכדי שיעשו והביאו לדאים ממה שאמנו בן בחבר וקבר דמסתמא דקלנו לאומרא כך אינה דלא ראלים לדבר אחר אלא לדבר שבת דלא ראלים לדבר אחר אלא בשבת בשבילו ישראל אחר אלא

יכולה בכח לחלי פירוש ולקתני רוחץ בם מיד לאו מיד ממש קאמר אלא בהמתן ומן מופש שהוכל להתחמ' על יד בני אדם מרובין וכיון דק"ל כשמואל דאמר סייגו רבא ואמר רב"ק דמתני בוטיה דיקא : ומצינו למדין לפי שטה זו של רש"י ז"ל דהכל היכא דמסקא לן מלתא תלינן לקולא ומיהו איכא למידק עלה מדאמר רב פפא בפרק חין נדין (ד'כד) בכותי שבניא דזורין לישראל דאם יש מאותו המין במחובר לקרקע אסור ולערב נמי בכדי שיעבא ואם הכם דאיכא לאקולי שנתלשו מערב יום טוב ואפי' הכי מלרכין לערב כדי שיעבא תירץ ה"ר יונה ז"ל דהכל שיש מאותו המין במחובר דרכן של בני אדם לקוט אותן ביומן ואין לוקטין אותן מערב וכיון ברוכן עוסין כן אין תולין לקל כמו חושש"ן שנא' באמבטי עברה"ר בחנוניות וחושש"ן משום זנות ואין חושש"ן משום קרישין במסר נשין אע"ה חושש"ן לקל הוא אמר רבא ריקא סתנ' כותיה דשמואל דתנן בפרק שהרה עיר שישראל וכותים אין בה וכו' וכתיב ישקתיה דשמואל מדרב יהודה דאמר באמבטי ויש בה רשות מותר לרחוץ בה פיר שאני אומר תשמה מדאי שבת הוחמת באמבטי אלא לקולא תלינן ולא פליג ר"אהודרש עליה דר"ק דבמתנה כותים ומתנת ישראל אמר"ר"אהוד"מב"שיפתין הכיון שהיא מרחץ גדולה וליבא דוב' כותי' כי מתמטי לפרחץ אדעת' דבול' מחמטי לה הכיון דלא פליג ר"אהודה ודיקא מתני' כותיה דשמואל הלכה' כותיה ויש בזה חלוק בהלכות הרי"ף גם בפירושי רש"י נראא"ש ברש"ש דשובטת שהוא נדים דיוק"מתני' כותי' דשמואל ותניא כותיה דרב דיראל מדבריו שהוא סובר דהא דתנ"ר אשרי אמר יהוה בכל ישראל ואינה אלא שמנה וכן זה שאמרו בברא אמר יהוה בכל ישראל שיעבא פרשה הר' שלמה ארוכא דקתני עשר לו ארון ותפרו לו קבר ואין זה הפיר' מתישב על דעתנו תראה לנו שאין פשק בעשר לו לכותי ותפרו לו קבר דבר ברור הוא שמותר לקבור בו ישראל לנוצעו שב"מיר אלא אי קשיא מיבא דתמני' דקתני ראוי בשבול ישראל לא יקבור בו עולמית מאי שנא הכא ראוי עולמית ובעיר שריב' ישראל אמרי' יהוה בכל שיהיה חוק ראוים אמורים עולמית אע"פ שהוחזר לדיוק ישראל ר"נ נים' יהוה בכל ישראל הארון ויקבר על מה הבן לא יקבור בו עולמית ופרשה עולא דר' שבחו בעיר"הקב' באמריטא והארון מתה על הקבר באמריטא דכיון ראי פרסם' מילתא אחי לשיהי זה הקבר הנעשה בשבת בשבול ישראל הקבר שם ואין זה בבורו של מת הקבר שם מת שאין בן בשאר מלאכות :

אמר

מלחמת ה'

לסקל נאסלו אומר ר' מנשוד יום בחו עד לחמוה ובלילה לבו חוץ לחמוה ולא כאו בשבת אלא מסקום קרוב ובוחנא בוה נמצאר בסקנת מקומות בהלכות הוחשבון שפירשו תולין לחקל כמו חושש"ן באמבטי עברה"ר בחנוניות וחושש"ן משום זנות ואין חושש"ן משום קרישין במסר נשין אע"ה חושש"ן לקל הוא אמר רבא ריקא סתנ' כותיה דשמואל דתנן בפרק שהרה עיר שישראל וכותים אין בה וכו' וכתיב ישקתיה דשמואל מדרב יהודה דאמר באמבטי ויש בה רשות מותר לרחוץ בה פיר שאני אומר תשמה מדאי שבת הוחמת באמבטי אלא לקולא תלינן ולא פליג ר"אהודרש עליה דר"ק דבמתנה כותים ומתנת ישראל אמר"ר"אהוד"מב"שיפתין הכיון שהיא מרחץ גדולה וליבא דוב' כותי' כי מתמטי לפרחץ אדעת' דבול' מחמטי לה הכיון דלא פליג ר"אהודה ודיקא מתני' כותיה דשמואל הלכה' כותיה ויש בזה חלוק בהלכות הרי"ף גם בפירושי רש"י נראא"ש ברש"ש דשובטת שהוא נדים דיוק"מתני' כותי' דשמואל ותניא כותיה דרב דיראל מדבריו שהוא סובר דהא דתנ"ר אשרי אמר יהוה בכל ישראל ואינה אלא שמנה וכן זה שאמרו בברא אמר יהוה בכל ישראל שיעבא פרשה הר' שלמה ארוכא דקתני עשר לו ארון ותפרו לו קבר ואין זה הפיר' מתישב על דעתנו תראה לנו שאין פשק בעשר לו לכותי ותפרו לו קבר דבר ברור הוא שמותר לקבור בו ישראל לנוצעו שב"מיר אלא אי קשיא מיבא דתמני' דקתני ראוי בשבול ישראל לא יקבור בו עולמית מאי שנא הכא ראוי עולמית ובעיר שריב' ישראל אמרי' יהוה בכל שיהיה חוק ראוים אמורים עולמית אע"פ שהוחזר לדיוק ישראל ר"נ נים' יהוה בכל ישראל הארון ויקבר על מה הבן לא יקבור בו עולמית ופרשה עולא דר' שבחו בעיר"הקב' באמריטא והארון מתה על הקבר באמריטא דכיון ראי פרסם' מילתא אחי לשיהי זה הקבר הנעשה בשבת בשבול ישראל הקבר שם ואין זה בבורו של מת הקבר שם מת שאין בן בשאר מלאכות :

אמר

ר"ש"י

מתני' מדיחין במים: אלא ויזיז בו אבר לא יבביה לו ידו אן רגלו אן ריסי עיניו מפני שמוקלה הוא : שומטין אלא יסרוק מחמת חוס הסרוגים וכסרי' : וקוסרי' אם אלחי של מת סביה פיו הולך ופקח וקוסרין אם לחיו אלא יפקח פיו ולא שיעלה לביסבר ממה שנפקח אלא כן היה מזיז אבר אלא אלא יוסיף ליפקח : סומכין אותו בנסכל שהורה כלי עליהן : לא שקעלה דהוי בונה : גמ' ותף אלמה אמר בחכמתו שבריסו של אר נוסחת ונקב': זה חוט הסדרה סהו'כחוט ולבן בכסף: זו אמה שהו' מעין של חולדה כמו גולות מים : זה פרס ונגבל לשון גלל : אל הבור מעגל לחוך פיו : כחגים בתעונין: מתני' אין מעמידין אפי' אחי' ליאחם נפש דמזיז בו אבר : סוסך דמים שבעורה מוטב מקר' מיקרו : גמ' וחזרן בני גודלי רבנן ושוברן בלבנבוקיו : וחיקב' לשון חייבכם : אריח אני קרי לא נפל לחורנם דבקי' ומורחבם קרי וכביב על כל חיה הארץ : כדרמי בר חמא שנקנס עליהן מיקה ונמה לאדי בבמה: מנהל מי שהיה נמצלת בו ביחוס שבנהמה נדמה : עשה

אבר מ"ר מה: מכת מ"ל

אין מ"ר מה: אבל ומיקן ר"ג מכת מ"ל

מ"ר מה: מ"ר מה: מ"ר מה:

עשה צדקה עד שאתה מוצא ומצוי בידך ועודך בידך כלומר ויש בידך לעשות ואף שלמ"אמר בחכמתו וזכור את בוראך בימי בחורותיך עד אשר לא יבואו ימי הרעה אלו ימי הזקנ'והגיעו ימים אשר תאמ'אין לי בהם חפ'ץ או ימי המשיח' שאין בהם לא זכות ולא חובה ופליג'אדשמו[אל] דאמר שמו[אל] אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד מלכיות בלבד שנאמר כי לא יחדל אביון מקרב הארץ: תניא ר'אליעזר הקפר אומ' לעולם יבקש אדם רחמי'על מדה זו כלו'על מד' עניות שאם לא בא הוא ' בא בנו ' ואם לא בא בנו בא בן בנו שנא' כי בגלל הדבר הזה ותנא דבי ר'ישמעא[ל] גלגל הוא שחוזר בעולם: אמר רב יוסף נקטינן צ'רב'מרבנן לא מענו והא קא חזינן דמיעני אי איתא דמיעני אהדורי אפיתה' אמרינן: אמר לה רב אחא לדביתהו כי אתא עניא אקדימו ליה ריפתא כי היכי דליקדמו לבנייך אמרה ליה מילט קא לייט להו אמ'לה קרא כתיב כי בגלל הדבר הזה ותאנא דבי רבי ישמעא[ל] גלגל הוא שחוזר בעולם: תניא רשב"ג אומר ונתן לך רחמים ורחמך כל המרח' על הבריות מרחמין עליו מן השמים וכל שאין מרחם על הבריות אין מרחמין עליו מן השמי' אמר רב יהודה בר שמואל בר שילת משמיה דרב מהספדו של אדם ניכר אם הוא בן העול' הבא ואם לאו אינו ורא"ל רב לרב שמו[אל] בר שילת אחים לי הספדאי דהתם קאמינ'לא קשי' הא דמחממו ליה ואחים והא דמחממי ליה ולא חאים: א"ל אביי לרבה כגון מר דסנו ליה כולהו בעמ'ל אביי לרבה כגון מר דסנו ליה כולהו פומבדיתאי מאן מחאי'הספדו אמר מסתי'את ורבא בר רב חנין בעא מיניה ר"א מרב אי זהו בן העול'הבא א"ל ואזניך תשמענ'דב'מאחריך לאמ'ר'חנינא אומ' כל שרוח רבותיו נוחה הימנו איבא דאמרי בעא מיניה ר'אליעזר מרבו ורב מר' חנינא אי זהו בן העולם הבא א"ל כל שדעת רבותיו נוחה הימנו תנן התם ר'אליעזר אומר שוב יום אחד לפני מיתתך שא'תלמידיו את ר'אליעזר וכי אדם יודע מתי ימות ויעש'תשובה א'להם כל שכן ישוב היום שמא ימות למחר וישוב למחר שמא ימות למחר ונמצא כל ימיו בעל תשובה ואף שלמה אמר בחכמתו בכל עת יהיו בגדיך לבנים:

סליקו להו שואל

מי שהחשיך לו בדר'נתן את כיסו לנכרי אם אין עמו נכרי מגידו על החמו' רגיע לחצר החיצונ'נוטל את הכלים הנוטלין בשבת ושאינן נוטלין מתיר את החבלים והשקים נופלין: גמ' מ"ט שרו ליה רבנן למיתן כיסו לנכרי קים להו לרבנן דאין אדם מעמיד שרית ליה אתי לאיתויי ד'אמות ברשות הרבים

ר' מצות

דמוכח להו במילי דשמיא: ואזניך קשמענה דבר מאחריך לאמר זה הדרך ונו': מאחרי מעתך כשתמו' קשמע אם יאמרו זה הדרך שהלך לכו בה: נוחה הימנו דעתם מתח עליהם ממה ששומעין עליו ורוחין בו: בגדיך לבנים נשמ'נקייים וטהורים:

סליקו להו שואל

מי שהחשיך לו בדר'מתן כיסו לנכרי מבעוד יום ואם אין עמו נכרי עדיף כדמפ' בגמ': לחצר החיצונ' של עיר שהוא מקום המשקמר וכשבא לפרוק מן החמור מועל בידיו משלין כלים הנטלין בשבת ושאין ניטלין מתיר אם החבלים של אוכף שהן קשורין בו ומשקין נופלין: גמ' מ"ט שרו ליה רבנן ומפרקי' קים להו לרבנן לאין אדם מעמיד עצמו על מתנו וכו': וכתב' נתנו שם רש"ס ז"ל וכן בספר התרומה דמהא שמעינ' למי שמחיר'ת שמני אלעזר' לן הלשון שיהא מוכר לשלול את המשוח כדי להחיות דמשום הספד ממונו שרי ליה לרבנן כי היכי דשרו ליה הכא כי אין עמו נכרי ואינך אחרינ' לשלול כיסו פחות פחות מארבע אמות ואמ"ג דתנן מצילין תיק הספר עם הספר אע"פ שיש בתוכו מעות מפני הדליק' ומשמע דדוקא עם הספר אבל בלא ספר אין מצילין ה"ינו להציל לאחר שאינם מעורבים אבל לאחר המעורבים כל כמה דבעי מציל וכן כתב בעלי הפקום: אב"ר הרמב"ן ז"ל סובר דכדליקה אפי'באחר המעורבים אין מצילין אבל אם שבנו חכמים משום דאי שריה ליה אתי לבנויי בדליקה בפרק כל כתבי וכמו שכתבתי שם בס"ד: ולמיכך כתב דמי שמתיר' מפני לסטין לא שריגן לי'מידי מפני הפסד ממונו אלא לסטין כדליקה וכי קים'לה'מאי שריגן הכא כתב הרב ז"ל דהכא הכי קאמרינן אין אדם מעמיד עצמו לנוף אף יכרו שורוק ממונו שאוהו בידו להפסידו ומשום הכי שרי ליה הכ'אבל אדם מעמיד עצמו שם'ממונו נפסד מאליו ואינו מכנים עצמו לידי איסור בשביל שיצילנו וא"ה לא שרו ליה רבנן בדליקה להתם פסיד' ממיל' אתיא והנהיג רקיה לדבר מלמסקי' לעיל [בפ"ק] גבי נוטל תרנקי אלא מעתה שבתו נפרעיה אלא אמרו כבר או תינוק אף למה בלבד ואמאי לא שריגן [אפי'] בלא כבר כי הכא אלא ודאי הינו טעמא דכל היכא דפסיד' ממילא אתיא כי הכא דתרנקי נפרעיה אדם מעמיד [עצמו שלך לאיבוד מה שאין בידו] ומשום הכי לא שרו ליה רבנן מידי אבל אין אדם מעמי' עצמו שיאליך לאיבוד

רש"י

עשה לצדקה עד שאתה מוצא ומצוי לפמ'ו: ומצוי לך ממון: ושוקד בידך כרשוקד בשרם קמוקם: לא זכות לא דבר לזכות בו שכולם עשיריס: ולא חובה לאמר יהו ולקטון יהו: כל מיל' זו"שלא יבא לידי עניות דבר המוטמן לבא בו עליו אם על בנו: ומוכן לך רחמים שתרח'על הבריו': מהספדו של אדם ניכר בו' שאם אדם כשר הוא הכל בוכין עליו ומספרים שבחו: אחים בהספדו לפס' קאמינ'בשבח מיתתו הקאמרן בהספדי שיקחמנו ויכמרו רחמים העומדים שם וידכנו דהתם קאמינ'בשבח הספד ואשמע אוך הקחמים לא'מ'ינערו'לרב לאהורו'אהספדיה וכיון דרב בנר' רבא הוא וכן השולם הכא הוא לא לי לאהורו'אהספדי' הא אמ'מהספדו ניכ:הא דמחממ' להספדיה ואחים כו' לשולם חמומי בעי שאין בני אד' נכמרין זה על זה כל כך מיהו לאדם חסיד כי מחממו להו בהספדו חיימי ובכו טולהו ומי שאין חסיד כל כך כי מחממי להו לא חיימי: דסנו להו כולהו פומבדיתא משום דהוה מוכח להו במילי דשמי' דבני פומבדיתא'היו רמאין דלאמרי בשבח חולין: ואזניך קשמענה דבר לאחריך לאמר זה הדרך לכו בה ומאחרי מעתך כשתמו'אם יאמרו בדרך שהלך זה הדרך היסר לכו בה מוכנה שהוא בן העולם הבא: נוחה הימנו דעתו נוח עליה' ממה ששומעין עליו ורוחין בו: כ"ש בשביל שאינו יודע איזה יום ימות שישוב: בכל עת בגדיך לבני נשמקר שהורה ונקיים:

סליקו להו שואל

מי שהחשיך נותן כיסו לנכרי מבעוד יום אין עמו נכרי הא יש עמו נכרי עדיף כדמפר' בגמ': לחצר החיצונה של עיר שהוא מקום המשקמר הראשון ובא לפרוקו מן החמו'מועל מעלין בידו כלי'הכיעלי' בשבת: ושאין ניטלין מתיר החבלים של האוכף שהם קשורין בהן והשקין נופלין: גמ' מאי טעמא שרו לי' למיתן לנכרי הרי שלהוא הוא לישאל בשבו': מעמיד עצמו מלהניל ממונו: והוקא

מי' מלאכת מלאכה

מי' מלאכת מלאכה

מי' מלאכת מלאכה

אמר רבה דוק כיסו אבל מציאה לא: אם אין עמו נברי מניחו על החמור טעמא דאין עמו נברי הא יש עמו נברי יהיב ליה מ"ט חמור את מצוו על שביתתו נברי אי אתה מצווה על שביתתו חמור חרש שוטה וקטן לחמור יהיב ליה לחרש שוטה וקטן לא יהיב ליה מ"ט הני אדם והני לאו אדם חרש ושוטה לשוטה יהיב ליה לחרש לא יהיב ליה שוטה וקטן לשוטה יהיב ליה לקטן לא יהיב ליה: איבעי ליה חרש ליקטן מאי איבא דאמרי לחרש יהיב לי ואיבא דאמרי לקטן יהיב ליה וכיון דלא אפסיקא הלכתא בהדיא דעבד כי האי לישנא עבד ודעבד כי האי לישנ' עבד אין עמו לא נברי ולא חרש ולא שוטה ולא קטן ולא חמור מאי א"ר יצחק עוד אחרת התירו ולא רצו לגלותה מאי עוד אחרת מוליבו פחות פחות מד אבות אמר מר אין עמו נברי מניחו על החמו' והלא מחמר רוא ורחמנא אמר לא תעשה כל מלאכ' אמר רב אדא בר אהבה מניחו עליה כשהי' מהלכ' סיף סיף אי איפש דלא קיימא פורתא להשתין מים או להטיל גללים והא

רש"י

וחזוקי כיסו דכיון דטרח בה שב"י טורחו מתחבר חיים עלה ואי דלא טריח ליה לאתי לאיתויי: הני אדם ים בחיונו חייב במלות ואתי לאיתלופי: לשוטה יהיב ליה דליים ליה דעת כגון אבל אבל חרש דעתא קליסת אים ליה כדאמרי' ביבמות: עוד אחרת היקה קקה לבים לאיליו: ולא רצו לגלות כדאמרינן בגמרא כגון אלים הסתר דבר מוקר לסתיר דברי תורה לשם שמים והו כגון. הסם לאי טריח בילמא אתי לאיתויי תרבע אמות בר"ם: ולא מחמר מנהיג חמור עמון קרוי מחמר ורחמנ' אמר לא תעשה כל מלאכה אתה ובהמתך ואיתה היא מלאכה העשוה ע"י אינשי זוהי שעונה והוא מחמר: מניחו עליה כשהיא מהלכת לאחר שנקרה עלכת לאו עקירה היא דכדאמרינן בפ"ק השביתו חבירו תוכלין ומשקין וכיון דאתם לא מחייב חטאת כב"ג כאן אות' דבכי נמי מלאכה בעיב: מעולה

מאמר אי טריח ליה אתי לכבויי לפי שמתוך שהתבר נחתו הרבה ואין לבו עליו אי טריח ליה מידי אף הוא לא יתן דברו לשיכורין ואתי לכבויי דכל בכי אלי נוגע עמי אינה לאיתוי שאתם בהול אתי לאיתוי לאין לדם מעמיד אבל בכאן אין הסמה דחוקה לו כל כך אינה לבו בהול עליו ואי טריח ליה אף הוא יכול בהבוא גוגא דברים ליה בלחוד ואי לא טריח ליה מידי אף הוא לא יתמוד עמו מחמר ורחמנ' אמר לפי שאין לדם מעמיד עמו כך כ"ל ובהיא דפרק נוטל אמ"ם שאין הדבר נחתו שיהא לבו בהול עליו ואי אמרי מקום שאדם בהול ובכאן אמרי לפי שאין שבעיר הוא ואשכר לו ליסב ולשמור עד לערב לא שייך למיחר אין לדם מעמיד עמו על ממונו שברי יכול הוא לחיל ממונו בלא הזיות אבר ולענין ליסבי' נראין הדברים שלנו של אדם בהול עליהן כדאיקה שברי בעלמה בתחלה אתי בלא אבר שבת ואי טריח ליה מידי אתי לאיתויי ומה דאמרי אמר רבה דוקא כיסו דכיון דטרח בה שבל עורה הוא מתחבר חיים עליה ואי לא טרי' ליה אתי לאיתויי אבל מציאה דלא טרח בה לא וגרסינן בגמרא ולא אמרן אלא דלא אתי טריח ליה אבל אתי טריח ליה כיסו דמי כלומר דכיון דהבנייה ותכה בה קודם שתחבר כיסו דמו דאין לדם מעמיד עמו עליה ושרו ליה רבנן: וגרסינן הו הסם ואיכא דאמרי בשי רבא מציאה הבאה לידיה [שהו כיון דאתת לידיה] כיסו דמי לו דילמא כיון דלא טרח לא אתי לאיתויי אלבנא בתרא מספקא לן הוה מציאה הבא' לידו אבל בתרא מדרבנן בעלמא נקיטינן דקיל' כליסב' הוא קא' ושרי אמי' לגיסבא בתרא כיון דסספק הוא דמספקא לן הוה סביקא דרבנן ולקולא ובן נראין דברי הר"ם בתו"ל בפ' בשרים מהלכות שבת אב"פ אלא נתחוור לי לשונו שם אבל לא נראה כן מדברי הרב אלפסי ז"ל שבתה בהלכות זוקא כיסו אבל מציאה לא ולא אלא בין אתי לא אתי לידיה: מאי טעמא המור אקשי מעלה מעלה על שניהקו מי' אמ"ב הכא אשם שביקה דהא אמרינן בסמוך בסיפא מהלכת מניחו עליה וכשהיא עומדת מעלו דומה אתי' אמרה הוא מעלה על שניהקו לנברי יסיב ליה ולא לאחור: הני אדם ים בחיונו שהוא חייב במלות ואתי לאיתלופי: לשוטה יהיב ליה דעת כגון אבל חרש אים ליה דעתא קליסת כדאמרי' ביבמות (דף קיב) : איבא דאמרי לחרש יהיב ליה וז"ל לקטן יהיב ליה וכיון דלא אתי מיניהו דבנוי ומסתברא לכי יהיב ליה לקטן ה"מ דיהיב ליה כשהוא מהלך וכשהוא שומר נעלו ממנו ובדאמרינן לקמן בהתמה דאי לא הא אסור לחבור לאתוריקא בנוים וכתיב לא תקלוסם וקרי ביה לא תקלוסם בדאיקה בפרק חרש ואמרינן הכא לא יאמר אדם לחבור לא מספקה אבל מניחו אדרה ובסרק כל בקבי נמי תנן קטן שבא לבנו אין שומעין לו ואוקימנא בגת' בקטן העושה על דעת אביו ובתב הרב"ם ז"ל שאפילו יש לחבור לרבנן אבי ליה בנים ובכי נמי מוכח בפרק חרש ואמ"ב בכל הילכא דבעיר מתחת בזול אבי' בדרבנן אסור בי היכא דלאיתי לאיסור דרבנן הוא לרבי שמעון בשלאבה אתיה בדיבה לבנוסה היא ואמ"ב אין שמעי לו שאבי הכא דבין דלאיתי לאיסור דאורייתא אסור ליה ולא חייבינן בבי הא דילמא אתי למסרך: אין עמו לא נברי ולא חמור ולא חרש ולא שוטה ולא קטן אמ"ר יצחק עוד אחרת עוד אקנה אחרת לבים להלילו בהולכה פחות פחות מד' אמות ומיהו אי איכא חד מכל הני לא טרי ליה הבי לבי אסיא יוחר קרוב לבא לידי איסור תורה ומ"ה לא רצו לגלותה ובכא משמע דשיה המירה הולכת פחות פחות מד' אמות מנקיינן כיסו לנברי וכיון שבן נראין הדברים דבמציאה אסור להוליכה פחות פחות מחרבע אמות דכיון דאמרינן לעיל בבי נברי דוקא כיסו אבל מציאה לא דאמרי לא טריבן ליה פחות פחות מחרבע אמות אבל הר"ם בתו"ל כתב בפרק הזהר דבמציאה נברי אסיר אבל הולכת פחות מחרבע אמות טרי ובתן הוא ז"ל עשה לדבר בתשובה שאינו דבכיסו מתוך שהוא בהול על ממונו מבטיח שהוא נתפוי לבבת ובמה יוליכנו חרבע אמות ולסיבך לא הקירו לבתחלה להוליכה פחות פחות מחרבע אמות ולא אסור לבמרי לא רצו שאין אדם מעמיד עמו על ממונו והקירו לנברי אבל בבי מציאה אסרו לבנברי לפי (שאין) אדם מעמיד עמו עליה והקירו לו להוליכה פחות פחות מחרבע אמות ובתב הרב"ם ז"ל שאינו בהול ונחמה כל כך להוליכה לא אתי להוליכה ל' אמות בבת אחת ואין עמו אחמיר עמי אבל הר"ם בתו"ל בתב בפרק הזהר דבמציאה נברי אסיר לא דאמרי לא אתי לאיתויי

רבינו נסים מי שהחשיך פרק ארבעה ועשרים

ולאחר שחזר ולא הוי עקירה : מעלין היינו ולאחר שחזר והעקיר רבל יניחנו : רש"ן חחיקים
עד שחגיע לביתו דבל מחה דלא שמיד ליבא עקירה : קלי מעט בלומר בנחת : למעבד עקירה והנחה דומנין דקלי ולאן אלעביה חבלרן לוכא
הוכרח : כלאחר יד שלא בדרך זריקה כגון מבחבו ולאחוריו : וחוי יולא דזרוקא בחבילה הוא דאדי בבי לבי שלין דרבו של אדם לרון עמה ומלן
דבבוד הבי אין הבירה טובת אבל רן בבים לית ליה הבירה ואסור דאי לא הוקמה הבי ליתבי מבני' דאי הקקמה מבי בבים ובי הוקמה לא דבו לבלות' סוס
ליה לחוטר בנמרא לעיל הבי

אמר רב הונא כיצד זבוכית כגון קרני דאומנין וכו' מקיז דם שאינן רתויים בשפת בלבוש לבי סמוסין ואבי לר"ם דליה ליה מוקלי' מחמת מיחוש אסור לטלטלינהו דבר כאן לא שרי ר"ם בשרגא דנפטא אלא מעשה בחוי לבסויי בה מנא אבל סבי לא חזו לבבי לבינן דאי נבלו מקבר לא עבינא לבסויי בהומאנא : דא' נבי סמיט להו בבי' ובסחות מקוטייהו ולא קא מבטל כלי מהיבנו ואם אמר אמר והיבי שרי לטמטינהו ולא מדם' הביחן וקיימא לן דבמנות נעשה נסים לדבר האסור י"ל דלא מקרי מנוח אלא בסביחה על דפת שיעמוד שם אבל הכא לא נתבון אלא על דבח לטמטן ליבא מעשה בטול כלי מהיבנו לבטול לעשה אינו ניטול אלא אם בן נבטל לבוליה ובאל ולבי זה אינה מלן דאמר דבלא אלא' רב הבל בפ' בירה (ל"מב) אין נוקבין כלי אחת הבבנלת לבבל אינלקה ואייבא לה מבחבי לבבן אין נוקבין כלי אחת אבר לבבל אם הטמן אוזקא בסבבלו' הבבלי בבלי מבעתו אבל אם בוא בטול כלי מהיבנו לבבל אם דעתו לבבר מוחר ווו הוא שעת הר"וה ו"ל : ואחרים אומרים דבבס אסור לבטל כלי מהיבנו לבבל

הוא אבא אתי למיעבד עקירה והנחה אלא בשהיא מי מלבת מניחן עליה וכשהיא עומדת נוטלין מעליה : אמר רב אדא בר אהבה היתה חבירתו מונח לו על כתיפו ראן אחתיה ולא נחית לה עד שמגיע לביתו ודוקא ראן אבל קלי קלי לא מ"ט כיון דליבא היכרא אתי למיעבד עקיר' והנח' סיף סיף כי מטו לביתיה אי איפש' דלא קאי וקא מעייל מר"ה לר"הי דזריק לידה בלאחר יד : הגיע לחצר החיצונה וכו' : אמר רב הונא מ"ד היתה בהמתו טעונה כלי זכוכית כגון קרני דאומני דאבי לטרטרן משום דלא חזיין מביא כרים וכסתות ומניח תחתיהן ומתיר את החבלים והשקין טופלין מאילירן ודוק' בשליפי זוטרי דאי ביעי שמיטלהו לכרים וכסתות מתיתיהו ולא קא מבטל כלי מהיבנו מהא שמעינן דלית הלכתא כר יצחק דאמר בפרק בירה אין כלי ניטל אלא לדבר הניטל בשבת דהא הבא איקימנא בקרני דאומני דלא חזיין וקאמר מביא כר או כסת ומניח תחתיהן תני' ר"ש בן יוחי אומר היתה בהמתו טעונה שליף של תביאה מבנים ראשו תחתיו ומסלקו לצד אחד והוא נופל מאליו אבי אשכחיה לרבא דהוה קא משפשף ליה לבריה על גבי חמרא אמר ליה והא קא משתמש מר בבעלי חיים אמ' ליה צדדין נוטרו וצדדין לא נוטרו בהו רבנן ואסיקנא דהלכתא צדדין אסורין צידו צדדין מותרין : מתני' מתירין פקיעי עגיר בשבת לפני בהמ' ומפספסין את הביפין אבל לא את הזורין

אין

מעלין היינו ולאחר שחזר והעקיר רבל יניחנו : רש"ן חחיקים
עד שחגיע לביתו דבל מחה דלא שמיד ליבא עקירה : קלי מעט בלומר בנחת : למעבד עקירה והנחה דומנין דקלי ולאן אלעביה חבלרן לוכא
הוכרח : כלאחר יד שלא בדרך זריקה כגון מבחבו ולאחוריו : וחוי יולא דזרוקא בחבילה הוא דאדי בבי לבי שלין דרבו של אדם לרון עמה ומלן
דבבוד הבי אין הבירה טובת אבל רן בבים לית ליה הבירה ואסור דאי לא הוקמה הבי ליתבי מבני' דאי הקקמה מבי בבים ובי הוקמה לא דבו לבלות' סוס
ליה לחוטר בנמרא לעיל הבי

אמר רב הונא כיצד זבוכית כגון קרני דאומנין וכו' מקיז דם שאינן רתויים בשפת בלבוש לבי סמוסין ואבי לר"ם דליה ליה מוקלי' מחמת מיחוש אסור לטלטלינהו דבר כאן לא שרי ר"ם בשרגא דנפטא אלא מעשה בחוי לבסויי בה מנא אבל סבי לא חזו לבבי לבינן דאי נבלו מקבר לא עבינא לבסויי בהומאנא : דא' נבי סמיט להו בבי' ובסחות מקוטייהו ולא קא מבטל כלי מהיבנו לבבל אם אמר אמר והיבי שרי לטמטינהו ולא מדם' הביחן וקיימא לן דבמנות נעשה נסים לדבר האסור י"ל דלא מקרי מנוח אלא בסביחה על דפת שיעמוד שם אבל הכא לא נתבון אלא על דבח לטמטן ליבא מעשה בטול כלי מהיבנו לבטול לעשה אינו ניטול אלא אם בן נבטל לבוליה ובאל ולבי זה אינה מלן דאמר דבלא אלא' רב הבל בפ' בירה (ל"מב) אין נוקבין כלי אחת הבבנלת לבבל אינלקה ואייבא לה מבחבי לבבן אין נוקבין כלי אחת אבר לבבל אם הטמן אוזקא בסבבלו' הבבלי בבלי מבעתו אבל אם בוא בטול כלי מהיבנו לבבל אם דעתו לבבר מוחר ווו הוא שעת הר"וה ו"ל : ואחרים אומרים דבבס אסור לבטל כלי מהיבנו לבבל

אמר רב הונא כיצד זבוכית כגון קרני דאומנין וכו' מקיז דם שאינן רתויים בשפת בלבוש לבי סמוסין ואבי לר"ם דליה ליה מוקלי' מחמת מיחוש אסור לטלטלינהו דבר כאן לא שרי ר"ם בשרגא דנפטא אלא מעשה בחוי לבסויי בה מנא אבל סבי לא חזו לבבי לבינן דאי נבלו מקבר לא עבינא לבסויי בהומאנא : דא' נבי סמיט להו בבי' ובסחות מקוטייהו ולא קא מבטל כלי מהיבנו לבבל אם אמר אמר והיבי שרי לטמטינהו ולא מדם' הביחן וקיימא לן דבמנות נעשה נסים לדבר האסור י"ל דלא מקרי מנוח אלא בסביחה על דפת שיעמוד שם אבל הכא לא נתבון אלא על דבח לטמטן ליבא מעשה בטול כלי מהיבנו לבטול לעשה אינו ניטול אלא אם בן נבטל לבוליה ובאל ולבי זה אינה מלן דאמר דבלא אלא' רב הבל בפ' בירה (ל"מב) אין נוקבין כלי אחת הבבנלת לבבל אינלקה ואייבא לה מבחבי לבבן אין נוקבין כלי אחת אבר לבבל אם הטמן אוזקא בסבבלו' הבבלי בבלי מבעתו אבל אם בוא בטול כלי מהיבנו לבבל אם דעתו לבבר מוחר ווו הוא שעת הר"וה ו"ל : ואחרים אומרים דבבס אסור לבטל כלי מהיבנו לבבל

רש"י

מעלין היינו ולאחר שחזר והעקיר רבל יניחנו דלא הוי עקיר' והנחה כגון בל זמן שהיא מהבלת : מונחת לו על כתיפו מנעוד יום וקדם עלין היום רן תחתיה ובל זמן שלא עמד לפנם אין כאן עקירה לאיסור : קלי קלי מעט מעט בלומר בנחת : לעשיבר עקירה והנחה ואמרינן דקלי ולאן אלעביה חבלרן הבר הבני בלאחר יד שלא בדרך זריקה כגון לאחריו ומכיתיו : קרני דאומני מקיזי דם שאין רתויים בשר' לבלם לבי סמוסין' : שליפי זוטרי מחוש קטנו דאי בני סמיט הבי' מחתיקין ומוכלן על הבר הבני וכן על סמגיעין לאדן : שליף של הבולה מעוי של הבוזה בשל טבל : דקמשפשף אבבה לחתר בשר לשעבר לשעבר הקיבר : ולא קא מבטלא מר בבעלי חיים וקבן אין רוכבין על בעלי בהמ' וה"ה בל הסאים : לדדין בן שאינו מרבינו עליו אלא רק משפשף על ניק ואין דרך הסאים ולא גזור רבנן : צידי לדדין אים סוס דבר נטן עליו ודבר אחר מחובר בו זה קרוי צידי לדדין בדאחר : בגמרא אלא דרבא שעולין לשוב' מוריי' שבאיין על גב קובדיסין בנוסי' ואות סאוב' לאילן לא לבחב לרים הסולם לרבל לא יסמוך ראשי הסולם לדבל ובמלבן אלא לבחי בות הסולם מבבמים לדדין אלא לבחי בות לבר מדיבלא בלומר יחבב יחד בצידי הלילן ויסמוך הסולם : הה"ל יבר לדדין וסולם צידי לדדין ובי סליב לא בת בדבי' על הבר אלא בל הבנים של סליבת הסולם לו על הבנים הבובלים בן הבובלסין : מתני' בקיבי עמיר בשין בל סבולין שובבין ובבלסין : ומפספסין בבן דרך בהמה שבבורין ולבלבן לאבבלן : ומפספסין לבבן הבוקי מבבמין ואינה מריבה לא בריה בל בן ובלבה בבן : ביבין מבבים בגמרא ובן זרין :

אין

המאור הגדול

אמר רב הונא דאתא בחמתו שלעגה כלי זכוכית מביא כרים וכסתות ונחתה תחתיה מי אע"ג דאבירא ליה לרב הונא בר יצחק דאסור אין כלי ניטל אלא לדבר הניטל בשבת בראיית בשרים כרים

מלחמת ה'

מחלוקת לרב הונא בר יצחק דאמר אין כלי ניטל אלא לדבר הניטל בשבת בראיית בשרים כרים וכסתות ומתיר תחתיה מי אמ"ל דסבריה לא לא בבר בונא בר יצחק בבא הבבו ומבבו בבבר

כתוב בספר

מחלוקת לרב הונא בר יצחק דאמר אין כלי ניטל אלא לדבר הניטל בשבת בראיית בשרים כרים וכסתות ומתיר תחתיה מי אמ"ל דסבריה לא לא בבר בונא בר יצחק בבא הבבו ומבבו בבבר

אין

עין משפט

אין מרסקין את השחת ולא את החרובין לפני בהמה בין דקה ובין גסה ר' יהודה מתיר בחרובין לדקה: גמ' אמר רב יהודה הן הן פקיעין הן הן זירין קסבר פקיעין תרי זירין תלת ביפין דארזי ודבי קאמר מתירין פקיעי עמיר לפני בהמה אבר פספסי לא וכיפין פספסי נמי מפספסינן אבל לא את הזירין לא לפספס ולא להתיר מ"ט דרב יהודה אמר רבה קסבר שוויי אוכלא משוינן מיטרח באוכלא לא טרחינן: מתני' אין איבסין את הגמל ולא דורסין אבל מלעיטין ואין ממרין את העגלי אבל מלעיטין: ומהלקטין את התרנגולין ונותנין מים על גבי מורסן אבל לא נובלין ואין נותנין מים לפני דבורים ולפני יוני שובך אבל נותנין לפני אווזין ותרנגולין ולפני יוני הדרסיאו: גמ' מאי אין אובסין אמ' רב יהודה אין עושין לה אבוס בתוך מעיה אין ממרין את העגלים אבל מלעיטין אי זו היא המראה ואי זו היא הלעטה המראה מרביץ ופוקס את פיה ומאביל כרשינין ומים בבית אחת הלעט מאביל מעומד ומשקה מעומד ונותן לה מים בפני עצמן וכרשינין בפני עצמן ת"ר מהלקטין לתרנגולין פירוש דספי לי' בידי ובולע בפני עצמו אבל אינו נותן בפיו עד מקו שאינו יכול להחזיר ואין צ"ל שמלקטין פי' שנותן לפניו והוא לוקט מאיליו ואין מלקטין ליוני שובדוליוני עלייה ואין צ"ל שאין מהלקטין מ"ט אווזין ותרנגולין מזונותן עליך יוני שובך ויוני עלייה אין מזונותן עליך כיוצא בו נותנין מזונות לפני הכלב ואין נותנין מזונות לפני החזיר ומה דפרש בין זה ליזה זה מזונותיו עליך וזה אין מזונותיו עליך ת"ר אין מ"נובלין את הקרי ויש אי נובלין מאן יש אומר אמר רב חסדא ר' יוסי בר' יהודה היא ורבי מילי דמשני ודהיכי משני יד על יד פירש מעט מעט ומדקמתרצינן איבא דר' יוסי בר' יהודה שמע מינה דהלכתא כותיה

ר"ש

אין מרסקין אין מחתכין: שחת בעבי הבוהא וכיון אספסת ומשום דמי טרחת ולא גריך: ר' יהודה מתיר בחרובין לדק' סגיניה דקוא וקסה כוה לה: גמ' הן הן פקיעין הן הן זירין טון שיטולין הן מיהו פקיעין תרי ומין שאין קטורין לא בעבי רחשיהן: זירין תלתא קטורין תלתא אגודין ומה שהוא' בזה הוא' בזה והא דקתני אבל לא הזירין אפיסמוס קלי: כיפין דארזי אנפי' לחים של ארז שאוכלין אותן בעודן לחין רגולין לבהמה ורוב בני אדם מייחין אותם לעיליה והא דקתני אבל לא הזירין אפיסמוס קלי וס"ק מתירין פקיעי עמיר לבל ומן שהוא קטו' לאו אוכלין הוא ומתיר' לשויי' אוכלא ומשום לער בהמה שרו לה אבל פספסי לא דפני לי' בהיתיר' דאיתעבד אוכל' ומיפסום לתענוג הוא ומיטרח באוכלא בדבר שהוא בבר אוכל בלא תיקונה לא טרחינ': ומפספסים את הכיפין לאר' דבלא פיסמוס לא הוי אוכלא: אבל לא את הזירין לפספס אלא להתיר שלשלת אגודיהן כפקיעין דהתר' אבבן שוויה אוכלא הוא: מתני' אין אובסין מאכילין אותו מאכל הרבה על כרחו ותוחבין לו בגרונו ועושין לו כמין איבוס במיעיו: ולא דורסין שדורסין לו בגרונו את הטורים ומים לא הוי כ"כ כמו אובסין: אבל מלעיטין מפרש בגמ': אין ממרין ומהלקטין מפרש בגמרא: אין נותנין מים לפני דבורים ואין מזונותיה עליו אין עושין ואוכלין בשדה ואם מיח שכיח להו בחמה: הדרסיאות על שם מקומן וניוונין בתוך הבית: גמ' אימה בתוך מעיה שיאכל כ"כ שירחיבו מעיה בתוכו: ופוקס את פיה נותן חבה בתוך פיה פוקס את פיה אלא תוכל לסוגרו: ומאכילין כרשיני' ומים בבת אחת וכמי מבליעין הכרשינין לתוך פיה בבליעה על מורחה: ממומד נותן לתוך פיה וכל זמן שאינה מרגישה אינו יכול לתחוב כל כך ויכולה לבהוא: אין מזונותן עליך דשביחי בדברה: חזירין אין מזונותיו עליך לתרוב בתים שמגדל חזירין: הא לתמרי' נמצאת מים לא מחייב עד שיגבל ר' יוסי בר' יהודה היא: קלי קמח של קטניות שנתיבשה בשמש קלין' נתבר ותוכו קמח לעולם מתוק וכוה קמח' דתוכבר' ועושין ממנו אוכל: שקיים משמן ומים ומלח שמעבר בו: [רבי יוסי ב"ר יהודה היא] דתיר' לא מהני שינוי דתיהו מחייב משעה נתיבשה מים אבל לר' יוסי ברבי יהודה דתמר עד שיגבל הבא גובל ע"י שינוי בדמשיין: שנוחשין

ר"ת

אין מרסקין אין מחתכין: שחת בעבי הבוהא וכיון אספסת ומשום דמי טרחת ולא גריך: ר' יהודה מתיר בחרובין לדק' סגיניה דקוא וקסה כוה לה: גמ' הן הן פקיעין הן הן זירין טון שיטולין הן מיהו פקיעין תרי זירין תלת קטורין לא בעבי רחשיהן: זירין תלתא קטורין תלתא אגודין ומה שהוא' בזה הוא' בזה והא דקתני אבל לא הזירין אפיסמוס קלי: כיפין דארזי אנפי' לחים של ארז שאוכלין אותן בעודן לחין רגולין לבהמה ורוב בני אדם מייחין אותם לעיליה והא דקתני אבל לא הזירין אפיסמוס קלי וס"ק מתירין פקיעי עמיר לבל ומן שהוא קטו' לאו אוכלין הוא ומתיר' לשויי' אוכלא ומשום לער בהמה שרו לה אבל פספסי לא דפני לי' בהיתיר' דאיתעבד אוכל' ומיפסום לתענוג הוא ומיטרח באוכלא בדבר שהוא בבר אוכל בלא תיקונה לא טרחינ': ומפספסים את הכיפין לאר' דבלא פיסמוס לא הוי אוכלא: אבל לא את הזירין לפספס אלא להתיר שלשלת אגודיהן כפקיעין דהתר' אבבן שוויה אוכלא הוא: מתני' אין אובסין מאכילין אותו מאכל הרבה על כרחו ותוחבין לו בגרונו ועושין לו כמין איבוס במיעיו: ולא דורסין שדורסין לו בגרונו את הטורים ומים לא הוי כ"כ כמו אובסין: אבל מלעיטין מפרש בגמ': אין ממרין ומהלקטין מפרש בגמרא: אין נותנין מים לפני דבורים ואין מזונותיה עליו אין עושין ואוכלין בשדה ואם מיח שכיח להו בחמה: הדרסיאות על שם מקומן וניוונין בתוך הבית: גמ' אימה בתוך מעיה שיאכל כ"כ שירחיבו מעיה בתוכו: ופוקס את פיה נותן חבה בתוך פיה פוקס את פיה אלא תוכל לסוגרו: ומאכילין כרשיני' ומים בבת אחת וכמי מבליעין הכרשינין לתוך פיה בבליעה על מורחה: ממומד נותן לתוך פיה וכל זמן שאינה מרגישה אינו יכול לתחוב כל כך ויכולה לבהוא: אין מזונותן עליך דשביחי בדברה: חזירין אין מזונותיו עליך לתרוב בתים שמגדל חזירין: הא לתמרי' נמצאת מים לא מחייב עד שיגבל ר' יוסי בר' יהודה היא: קלי קמח של קטניות שנתיבשה בשמש קלין' נתבר ותוכו קמח לעולם מתוק וכוה קמח' דתוכבר' ועושין ממנו אוכל: שקיים משמן ומים ומלח שמעבר בו: [רבי יוסי ב"ר יהודה היא] דתיר' לא מהני שינוי דתיהו מחייב משעה נתיבשה מים אבל לר' יוסי ברבי יהודה דתמר עד שיגבל הבא גובל ע"י שינוי בדמשי

ומ״ד דלמסיקנא בגמרא דלהפסד מועט לא חששו שמבטל מינה שלא הקיר רב הונא אלא
מומני הפסד מרובה משום הסגידה ליה לרב הונא כדרבי יצחק ומה שכתב הרי״ף ז״ל
במקום הזה לתיבי נכון: אמר הכותב דרמו על רבי׳ הגאון ז״ל ר״ר הוקה וקרוב׳
חזו של בעל המאור ז״ל קרובה ורחוקה שלדברי ר׳ יצחק ודלתי לפי׳ משו׳ הפסד מרובה
לא הקירו לגמרי לבטל לא לדבר הניטל בשבת ממילי דאמרי׳ במסכת בילה בפרק מעילין
דתנן ומכסין את הקיר׳ בכלי׳ מפני הדלף וכן כדי יין וכן כדי שמן ואיתמר עליה אמ׳
עולא אמרי תורה שלא לבני ורבי יצחק אמר פירות הראוי׳ ואזדא ר׳ יצחק לשמיה וכו׳
ואוקמה עולא לאתנו׳ בדשבלא ואקשינן בעלא לאתן דאמר בדשבלא היינו דקתני כדי
יין וכדי שמן אלא לאתן דאמר פירות הראויין הא הגא ליה פירות כדי יין וכדי שמן
אינעריכא ליה מכן דקימא להפסד מרובה הוא דאמר רב חסדא אף על פי
הא פירו׳ דהפסד מרובה הוא ואמ׳ הכי אין כלי ניטל להם אלא בראויין ובפרק כירה
נמי רמיזא מקיזבתא דחניא ולבנים וכורדא ומסמינן מינה דרב הונא דהכא לא סבר
לה כרבי יצחק ומה שאמר בעל המאור ז״ל מדאמרי׳ הכא מהו דקימא להפסד מועט
חששו קמ״ל אינו כלום אמרי׳ לדבר הניטל נמי מצינו שאין כלי ניטל אל אמו׳ הפסד
הא אלא לעורך לא כדאמרי׳ בפרק כירה הללה מטיה הקירו והללה שאינה מטיה לא
הקירו והיינו אמרי׳ לדבר הניטל מדאקשינן עלה נשברה חביות בריחם גנו והמיה בדבר
הראוי׳ הוא דלא קתני של מבל בדקתני בחידוד ותקני סיב׳ נהמנו לו מכיח כלי וקולט
בפרק כל בתבי הקדש הא למדנו שאין כלי ניטל אל להללה הא בשאין שם הפסד אינו
ניטל והכל מודים שלא להללה ומחלוקת בהללה שאינה מטיה אלא כוף אוזך לשמוע
בלפי ששניהם מתיר הכלים והשקין מפלין הא להבניה כלים אסור אלא לעורך בא רב
הונא לפרש אמ״פ אלא הקירו השקין אמרי׳ בשליפיזורי אלא הוקרה נשלם אלא
לעורך אבל אם הייתה שעוה כלי וכוכיה שם בתן הללה מבניה כרים וכסתות ומניח
תחתיה דמיה דנשברה לו חביות בריחם גנו וא״ה פסיחא היינו מתניתין דחביות הא
קמ״ל אלא״פ שאין הללה זו בהפסד מומן אלא שהוא הם על בהמתו לו חוסם לשברה
אמרי׳ בקרני דאומנו מותר והוזק בה מיהא דקרנית היא׳ בהמתו שעוה שבל ובשביה
מתיר הכלים והשקין נופלי׳ הא להבניה כלי׳ אסו׳ בטבל מפני שאין צריך להם שסירו׳
בשקין לתן נשפכין ולא מבטלין לא אלא שליפי דרבי ולא אלא זיטרי דבשביה אמ״פ
שמשקדרין קמיה לרב הונא והייתו עשה׳ לא מוקמי לה בשליפי דרבי דקא מבטל כלי
דהיכנו מצו׳ דהומיא דבטל דקתני והתם טולהו אסירי כלפרישי׳ ופריקינן בגולפא והם
אל וכוכיה שמורות הנומדים להתכן והפסד שבידקן מועט וכבון והשלא לעורך
אסגינן ליה והכי נמי אמרי׳ התם בפ׳ מעילין אמרי׳ בכלי יין ומתן מהו דקימא להפסד
מרוב׳ חששו להפסד מועט לא חששו קמשמע לן אמא מצו׳ הפסד הוא שמכסין פירו׳
הראויין בכלים הראויין הולכת זו הפסד מופס שמטושעים הוא אינו אלא שנמלים
קטנים ניקוין מהם שנפסדין ומצו׳ הכי אמר רב הונא שאין כלי ניטל להללן והטעם
לדברים הללו שבקוסי הקירו הללה אמילו לדבר הראוי כדי שלא יבניה כלי דרך רשות
הרבים כדאמרינ בפרק כל בתבי ואמרי׳ ביום טוב נמי מצו׳ דילמא בגיד שובדין דחול
והו הטעם לדברי רבה אבל לדברי רב יוסף שהוא מתיר כל הללה אין מטיה כיון
שאינ׳ מלטיה הטעם ברור שאין כלי ניטל אל או טורך גופו ולעורך מקומו אמו׳ הפסד
מחמה לגל ולהללה בחמר שלא יבנב אבל לענין שמעבתן הכל שוין בנטיל׳ כלים לדבר
שאינו צריך לאמור ובכבו שלגרוחין רב הונא שהוא מתיר מצו׳ הפסד אפילו לדבר
שאינו ניטל למדנו שהוא מולא מדברי ר׳ יצחק דאמר אין כלי ניטל לעולם אלא לדבר
הניטל ואפילו משום הפסד מרובה כגון פירות מכני הדלף והיינו דאקשי׳ בשמעתין
הא הא מבטל כלי מהיכנו ולאו משום בטבל כלי לדבר שאינו ניטל ואלו היה אסור
לבטל כלי אל לעורך דבר הניטל הוו מקשי ומפרקי׳ בגמר׳ דמצו׳ הפסד הוא שהות
ועוד מאי שנא דהקירו ניטל כלי לדבר שאינו ניטל מצו׳ הפסד מומן ולא הקירו לבטל
כלי מהיכנו דרוחו אסורי דרבנן מינהו ובל זה סוף וסעד ראיה לדברי רבינו הגדול
ז״ל והקושיא הגדולה שנשאר בגדולו מהסיא דאמרינן בפרק כירה בבר קרנא׳ רב
הונא לשמעתיך בבבל ואמר שבנוסחאות מדוקדקו׳ ובנוסחאות של רבינו הגדול אין
בה רב הונא התם אלא ריש ובה״ר אברהם ברבי דוד ז״ל מפרש בה דה״ק התם בבר
קרנא׳ רב הונא לשמעתיך בבבל שלא אמרו אין כלי ניטל אלא למעשה עורך מקום הא
במקום הללה בולן ניטלין אבל רבינו הגדול לא בתבה להביא דרב הונא התם:

ועוד

בירה הבא חששו להפסד מרובה מפני הבהמ׳ שלא תעמוד
טעונה ומפני הכלים שלא ישתברו ודתירו לו להביא כרים
וכסתו׳ להניח תחתיה אע״פ שהן קרני דאומני שהן מיקצין
מחטת מיאום ומחטת הסרון כים ולא הזו למידי אפי׳ לכסוי׳
ברו מנא בשרנא דנפטר משום דהם עליהו שלא יפלו
וישתברו וכיון דלא הזו לצורך גופן לשום דבר אף לצורך
מקומן אינן ראויין לטלטל אא מן הצד ואם היו שליפי דרבי
והיו תחתיהן כרים וכסתות לא היו מותרין לטלטלן ג שם
ואוקימנא בשליפי זוטרי דלא מבטל כלי מהיכנו שיכול
לשמוט כל כר וכר מתחתיהן כמעות שעל הכר שנוער דבר
מתחתיהן ואין זה נעשה בסוס לדבר דאסור שלא היו עליהן
מבין השמשות ועוד שלא נתנן תחתיהן אלא על דעת
לשמטן ושמעת מינה שאע״פ שהתירו לו ליטול כלי שלא
לדבר הניטל משום הפסד מרובה לא התירו לו בטול כלי
מהיכנו שהוא דבר חמור שהכל מודים לו שהוא אסור
בשבת ושמעת מינה שבל דבר שדעתו עליו לשמטו אין בו
משום ביטול כלי מהיכנו הילכך דאמר רב חסדא אף על פי
שאמרו אין נותנין כלי תחת הנגולת לקבל ביצת דדייקי
לה ממתני׳ דתנן אין נותנין כלי תחת הנר לקבל את השמן
בשמקצה הכלי מדעתו כל אותו היום לקבלת הביצ׳ והשמן
שזה הוא בטול כלי מהיכנו אבל אם דעתו לנערן מותר וכן
קורה שנשברה סומכין אותה בספסל או בארוכות הבטה
דאוקימנ׳ בדרפי דאי בעי שקיל ליה והוא דכיון דעתיה לרבי
דאי אקצינהו מדעתיה אין לך כפה יותר מכרי תחת ביצה
והוא אסור ומדאסיקנא בגמרא דלהפסד מועט לא חששו
שמעת מינה שלא התיר רב הונא אלא מפני הפסד מרובה
משום דסבירא ליה לרב הונא כר׳ יצחק דאמר אין כלי ניטל
אא לדבר הניטל בשבת ומה שכתב הרי״ף במקום הזה אינו
נכון וכבר כתבנו ראשי דברים בענין הזה בפרק כירה ושם
פירשנו מה טעם אין הלכ׳ כר׳ יצחק משום דרבי פליגי עליה
ועוד דבשיטת ר׳ יהוד׳ דאית ליה מיקצה אמרה ולא קיימא
לן כותיה וקשיא לן דרב הונא אדרב הונא דהא אמרי׳ בפרק
מפנין דבמוקצה לטלטל סבר לה רב הונא כר״ש ועל מה
סבירא ליה אין כלי ניטל אא לדבר הניטל בשבת כר׳ יהודה
ועוד דהא רב חסדא בר פלוגתיה בהא ובהא בפרק מפנין
ובפרק כירה ויש לומר דחמור הוא כלי ניטל לדבר שאינו
ניטל בשבת אליבא דרב הונא במוקצה לאכילה ורב חסדא
מחליף להקל בזו ולהחמיר בזו דלא כרב הונ׳ מ״מ אין הלכ׳
לא כרב הונא ולא כר׳ יצחק ואנן השתא אע״ג דלא קיימא
לן כר׳ יצחק ולא כרב הונא משום דפליגי רבים עליהו כמו
שכתבנו בפ׳ כירה לא שרינן בבילסא להביא כרים וכסתות
אפי׳ בשליפי זוטרי דאפשר למשמטינהו דלא טרחינן טירה
יתירה בדבר שאין עליו תורת כלי כל עיקר כגון בולס שהוא
שברי זכוכית ולהפסד מועט כשברי שברי אין חיישין ובעל
כרחיך אית לן למימר הכי משום דלא מתרצא ברית׳ דהניא
היתה בהמתו טעונה טבל ועששית אלא בהבי ודיקא נמי
דקתני עששי׳ דומיא דטבל דלא חזי למידי אף בהאי עד

שיהא מתוקן כה שאין כן בקרני דאומני דאף ע״ג דמיקצין הם מ״מ תורת כלי יש עליהן והא דקתני היתה בהמתו טעונה
טבל ועששית וכו׳ לצדדין קתני היתה בהמתו טעונה טבל אינו נוטלו בעצמו לפי שאינו ראוי לטלטל כדתנן בפרק מפנין
אבל לא הטבל ואם היה צריך לתת כלי תחתיו רשאי כדתניא בפרק כירה נשברה לו חבית של טבל בראש גנו מביא כלי
ומניח תחתי׳ ואמרי עלה התם טבל מיכן הוא אצל שבת שאם עבר ותקנו מתוקן ואפ״ה לא חזי לטלטולי בעינה ואם הית׳
טעונה עששית דומיא דטבל דהיינו בילסא אינו מביא כרים וכסתות להניח תחתיה אלא מתיר חבלין והשקין נופלין אע״פ
שמשתברין ויש מפרשין כי שליפי זוטרי דקתני דאומני חזו לטלטל מע״ג כרים וכסתות לאיסור לצורך
מקומן אבל מעל גבי בהמה לא חזו לטלטולי שאין זה צורך מקומו אלא לפרוק משא דבהמה ודאי במחצה לצל ושליפי
דרבי מתוך שהם כבדים והוא הם עריהן שלא ישתברו ומקצי להו מקום יש בהם משו׳ ביטול כלי מהיכנו ועל דרך זה הפי׳
יש להעלות השמועה כולה בקושי ובדוחק:

ושוין שבוחשין את השתית בשבת ושותין זיתים המצרי ודיקא ברכה אבר בעבדה לא ורכה נמי לא אמרן לא דמשני היכי משני אמ' רב יוסף בחול נותן את החומין ואח"כ נותן את השתית ובשבת נותן את השתית ואח"כ נותן את החומין ליי ברידה דרב הונא בר חייא אשכחיה לנבלא דבי נשא דקא גביל וספי לרהו לתורי פירוש המגבל המרסן בטש ביה אתא אבוה אשכחיה ואמר ליה הכי אמר אבוה דאמך משמיה דרב ומנו רבי ירמיה בר אבא גובלין ולא מספין ואי לא לקיש מלישניה מהלקטין תיתי ודהני מילי דמשני היכי משני אמר רב ייסר בר שלמיה משמיה דאביי שתי וערב והא לא מערב שפיר אמר רב יהודה מנערו לכלי אחר כלומר מוליך התרווד שתי וערב אבל אינו ממרס בידו ולא מסבב התרווד ואי לא מערב שפיר מנערו בכלי אחר : כתיב אפנקסיה דזעירי אמרי קמיה דר' ומנו ר' חנינא מהו לגבל ואמר לי אסור מהו לפרק ואמר לי מותר אמ' רב מנשיא חד קמי חד תרי קמי תרי שפיר דמי תלת קמי תרי אסיר רב יוסף אמר אפי' קביים עולא אמר אפי' כור ואפי' כוריים והלכתא כעולא : מתני' מחתכין את הדלועין לפני הבהמה ואת הגבל לפני הכלבי ר' יהודה אומר אם לא נתגבלה מערב שבת אסורה לפי שאינה מן המוכן : גמ' אמר עולא הלכה כר' יהודה ואף רב סבר הלכה כר' יהודה מדברי דוזזי דרב אסר ושמואל שרי ושמואל אמ' הלכה כר' שמעון ואף זעירי סבר הלכ' כר' שמעון ואף ר' יוחנן סבר הלכה כר"ש והלכת' כר"ש דקא אמרינן איפלגי בה רב אחא ורבינא חד אמר בכל השבת כולה הלכה כרבי שמעון לבר ממוקצה מחמת מיאוס ומאי ניהו גר ישן וחד אמר במוקצה מחמת מיאוס גמי הלכה כר"ש בר ממוקצ' מחמת איסו' מאי ניהו גר שהדליקו בה באותה שבת אבל מוקצ' מחמת חסרון כיס אפילו רבי שמעון מודה דתנן כר הבלים ניטלין בשבת חיין מן המסר הגדול ויתר המחרישה וקיימא לן דכל היכא דפליג רב אחא ורבינא הלכה כדברי המיקל : מתני' מפירין נדרים בשבת ונשאלין את הנדרים שהן לצורך השבת ופוקקין את המאור ומודרין

ר"י

שבוחשין בקרווד והיינו גובלין : ומוקין ויקוה המלרי דבלא רטיבה מי משקה ותכון כל המשקה שוקה אדם לרטיבה : בעבה אין גובלין : רבה בוחשין שתין ע"ראשה : ובחול נותן את החומין כלומר כך דרכו בחול לגבל : דבי נשא אומר בהמות אינו מגבל מאכלו : דקא גביל מורסן פ"י שינוי : בעש ביה דם"ל לאין גובלין הכן אפילו פ"י שינוי גובלין ע"י שינוי ולא מספין ביזו אין מערין לוקו : ואי לא לקיש בלישניה בגבל קטן שבריין לא למד לאחוב : וס"מ הא דלמערין מוקר לגבל שתי וערב שפיר אחת מוליך המקל שתי ופעם אחת ערב: מנערו מכלי לכלי והוא מקערה מחילון : אפנקסיה לוחות קטורות זו כזו כעין של גלחים : מהו לפרק מתוך כלי שלפני בהמה זו ולתת לפני מכרקה : הדא קמא חדא מילתא בתי נכסי' היא חד מינה ארבעין לתת לפני בהמה מוקר לתת לפניה בשבת וכן תרתי קמי תרתי אתוכלי' בתנום אחת : אבל הלקח קמי תרתי לא יסיב ליה כי הוי שיריחא ת"ש אבל לא צריך וכ"ש תרתי קמי חדא : כותני' מחתכין את הדלועים הנלוסין ומיהו סתמן לאו לאחכל בהמה קיימי אלא לאדם : ואם הגבל שנתגבלה היום ובין השמשות היקה עומדת לאדם ואפילו הכי מחתכין : גמ' הלכ' כר' יהוד' דאיתי ליה מוקצה : מדברי דוזזי מחלוקת העביות' לספינו' לבסוף פרקמטיא שבתוכן זוזי ספינות בלשון ארמית : כר' שמעון ליה שוקלה : כל הכלים ניטלין אפי' מלאכתן לאיסו' חון ממסר מגירה שהוא לאומנין לקון עני' ומוקצ' מחמת חסרון כיס הוא שלא ישתכרו תרוויי שהוא עשוי בשבת שהוא מלא פגימות : ויקר של מחריסה הוא הקרקע : מתני' מפירין נדרים לאשתו : ונשאלין לחכם שהן לצורך השבת כגון שנדר שלא לאכל היו : ופוקקין אם המאור כרבנן דאמרי פוקקין פקק החלון : ומודרין

סנגלה שנתגבלה היום ובין השמשו' הויא עומדת לאדם ואפי' הכי מחתכין כר' שמעון ליה מוקצה : גמ' פרקי דזוזי שבתוכה : כל הכלים ניטלין בשבת ואפי' מלאכתן לאיסור ור' שמעון היא חון מן המסר הגדול מגרה שהיא לאומנין לקון בה עניים ומוקצה מחמת חסרון כיס אלא עשויה בסכין מלא פגימות : ויקר של מחריסה הוא הקרקע ומדאמרינן בכל השבת כולה הכי סלגה כר' שמעון כתב הרמ"בן ז"ל דמסבת שמעי' דנמלאכה שאינה ליהנות לגופה נמי הלכה כר' שמעון דאמר פטור עליה דלישבת דכל השבת כולה הכי משמע דבכל מקי דקתמר ר' שמעון בשבת נקיטי' בוחיה כדאמרינן בעלמא הלכה כדברי ר' שמעון בעירובין והלכה כדברי המיקל בחבל ועוד מי נמוקלה בלחוד קאמרינן לאתן דאמר בר מתוקלה מחמת מיאוס כל שכן מוקלה מחמת איסור ומוקלה מחמת חסרון כיס ומוקלה בגרונרות ולמזקן אפי' ר' שמעון מודה בהו ובין שאפי' בדין מוקלה בעלי הדרבעת חלקיו היכי ליתא בכל השבת כולה ועוד דלמאן דאמר נמי מחון ממוקלה מחמת חסרון כיס לו לפסוק מוקלה כר' מאיר דליה ליה מוקלה מחמת מיאוס ולא ליה מוקלה מחמת איסור אלא שתי וערב ליה מוקלה מחמת מיאוס ולא ליה מוקלה כר' שמעון הילכך נקיטי' כותיה במלאכה שאינה נריכה לגופה דפטור עליה : כתני' מפירין נדרים בשבת בעל לאשתו : ונשאלין לחכם : שהן לצורך השבת כגון שנדר שלא תאכל היום : ופוקקין את המאור כרבנן דאמרי פוקקין פקק חלון בין קאר בין שאינו קאר והוא שמתוקן ומודרין

כתשמש בעל יד שבל מזקרין ולסיכך כתבה רבינו סנהדרין ז"ל :

ומודדין את המטלית ואת המקוה מעשה בימי אביו של רבי צדוק וביומי אבא שאול בן בטנית שפקקו את המאור בטפיה וקשרו את המקדה בגמי לידע אם יש בגינית פותח טפח אם לאו ומדברים למדנו שפוקקין ומודדין וקושרין בשבת : גמ' ומיבעי לן הא דקתני מפירין נדרים בשבת לצורך השבת דהוא אבל שלא לצורך השבת לא אלמא הפרת נדרים מעת לעת או דילמא כי קתני לצורך אשאלה בלבד הוא דקתני אבל הפרת נדרים בין לצורך בין שלא לצורך אלמא הפרת נדרים כל היום ותו לא ואסיק תנאי היא דתניא הפרת נדרים כל היום רבי יוסי בר' יהודה ור' אליעזר בר' שמעון אומרים מעת לעת והלכתא הפרת נדרים כל היום בלבד וליתא לדרבי יוסי ור' אליעזר דגרסינן בפרק נער' מאורס' אביה ובעלה מפירין נדריה א"ר שמעון בן פזי אמר רבי יהושע בן לוי אין הלכה כאותו זוג ושמעינן מינה דמפירין נדרים בשבת בין לצורך בין שלא לצורך והיכ' דנדרה שלא בפני בעל' והפר לה בעלה והיא לא ידע' שהפר לה הפרתו הפר' דתניא אישה הפרם ה' יסלח לה במה רכתו' מדבר באש' שנדרה בנזיר ושמע בעלה והפר לה והיא לא ידעה שהפר לה והיא דיותה שותה ביין ומטמאה למתים וכשמגיע ר' עקיבא אצל פסוק זה הידה ביבה ומה מי שנתבוין לאכול בשר חזיר ועלה בידו בשר טלה אמרה תור' צריך כפר' וסליחה מי שנתכוון לאכול בשר חזיר ועלה בידו בשר חזיר על אחת כמה וכמה ואיתא להאי גירסא בסוף גמרא דקדושין : ונשאלין לנדרים לצורך איבעי' להו בשלא היה לו פנאי או בשהיה לו פנאי תא שמע דאזדקיקו רבנן לרב זוטר' בריה דר' זירא ושרו ליה נדריה אע"ג דהוה לי' פנאי גרסינן בפרק נערה דמאורסה סבר רב יוסף למימר נשאלין לנדרים בשבת ביחיד מיומחה אין בשלשה לא דמיחזי כבי דינא אמר אביי כיון דסבירא לן אפילו מעומד ואפי' בקרובים ואפילו בלילה לא מיחזי כבי דינא אמר רבא אמר רב נחמן דלכתא נשאלין לנדרים מעומד וביחידי ובליליא ובקרובים ובשבת אפילו אפשר לו מבעוד יום : "ומודדין את המקוה עולא איקלע לבי הקפת ריש גלותא חזייה לרבה בר בר חנא דיתיב באגנא דמיא ומשח לה אמר ליה אימר דאמר רבנן מדידה דמצות מדידה דלאו מצוה מי אמור אמר ליה מתעסק בעלמא אנא :

ומודדין את המטלית ואת המקוה מעשה בימי אביו של רבי צדוק וביומי אבא שאול בן בטנית שפקקו את המאור בטפיה וקשרו את המקדה בגמי לידע אם יש בגינית פותח טפח אם לאו ומדברים למדנו שפוקקין ומודדין וקושרין בשבת : גמ' ומיבעי לן הא דקתני מפירין נדרים בשבת לצורך השבת דהוא אבל שלא לצורך השבת לא אלמא הפרת נדרים מעת לעת או דילמא כי קתני לצורך אשאלה בלבד הוא דקתני אבל הפרת נדרים בין לצורך בין שלא לצורך אלמא הפרת נדרים כל היום ותו לא ואסיק תנאי היא דתניא הפרת נדרים כל היום רבי יוסי בר' יהודה ור' אליעזר בר' שמעון אומרים מעת לעת והלכתא הפרת נדרים כל היום בלבד וליתא לדרבי יוסי ור' אליעזר דגרסינן בפרק נער' מאורס' אביה ובעלה מפירין נדריה א"ר שמעון בן פזי אמר רבי יהושע בן לוי אין הלכה כאותו זוג ושמעינן מינה דמפירין נדרים בשבת בין לצורך בין שלא לצורך והיכ' דנדרה שלא בפני בעל' והפר לה בעלה והיא לא ידע' שהפר לה הפרתו הפר' דתניא אישה הפרם ה' יסלח לה במה רכתו' מדבר באש' שנדרה בנזיר ושמע בעלה והפר לה והיא לא ידעה שהפר לה והיא דיותה שותה ביין ומטמאה למתים וכשמגיע ר' עקיבא אצל פסוק זה הידה ביבה ומה מי שנתכוון לאכול בשר חזיר ועלה בידו בשר טלה אמרה תור' צריך כפר' וסליחה מי שנתכוון לאכול בשר חזיר ועלה בידו בשר חזיר על אחת כמה וכמה ואיתא להאי גירסא בסוף גמרא דקדושין : ונשאלין לנדרים לצורך איבעי' להו בשלא היה לו פנאי או בשהיה לו פנאי תא שמע דאזדקיקו רבנן לרב זוטר' בריה דר' זירא ושרו ליה נדריה אע"ג דהוה לי' פנאי גרסינן בפרק נערה דמאורסה סבר רב יוסף למימר נשאלין לנדרים בשבת ביחיד מיומחה אין בשלשה לא דמיחזי כבי דינא אמר אביי כיון דסבירא לן אפילו מעומד ואפי' בקרובים ואפילו בלילה לא מיחזי כבי דינא אמר רבא אמר רב נחמן דלכתא נשאלין לנדרים מעומד וביחידי ובליליא ובקרובים ובשבת אפילו אפשר לו מבעוד יום : "ומודדין את המקוה עולא איקלע לבי הקפת ריש גלותא חזייה לרבה בר בר חנא דיתיב באגנא דמיא ומשח לה אמר ליה אימר דאמר רבנן מדידה דמצות מדידה דלאו מצוה מי אמור אמר ליה מתעסק בעלמא אנא :

ומודדין אם המטלית אם יש בה שלש על שלש אצבעות כגון שאם היקה שמאה ונגבה בטרר' ליידע אם מטמאה אוהן : ואם המקוה במדה אם יש מקוה שלשה אמות וברוחבו אמה על אמה : שפקקו את המאור שביל קטן בין שני בתים וגינת סדוק' מונחת על גבן והמת מוטל בהילקע בשביל תחת הגינת הנגר הסדק ולפני מות המת פקקו את המאור החור שבני' בטפיה וכי שמא אין בסדק הגינות פותח טפח ומגל' המת מוטל בהילקע וחור שבין ב' הבתים מבנים הטומאה לגר הבני כמגל תגרוף ולכך סותמהו בכלי חרס ונגבו כנגד השביל ולכי חרס אינו מטמא מבנו ואוהן : טפיה כלי חרס : וקשרו מקידה שהיה רחבה טפח בגמי לידע אם היכנס בסדק הגינות ובמסכת אהלות מבינו ההילוך בתרוב' שבסוף הבי' וטומאה מקנה' כנגד הארובה ומקנה' בגינה בין יש בארובה פותח טפח ובין אין בארובה פותח טפח : ול"ל יכולה"ו להב"יוחי"לוק ולכך נקט גמי שרלוו למאכל בהמה ולא מבטל ליה להיות קשר של קיימ' לא דמנחה בשיבוכ : וקוטרי קשר שאין של קיימ' שומדדין לתתלמד על דבר הורה' : גמ' אמת הפרת נדרים מעת לעת וזה שמעה בשבת יכול להפר משהחשך בעוד מעת לעת של שמעה הילכך שלא לצורך לא : כל היום עד שהחשך : וקו לא אמרינן שמע סמוך להשיכה הילכך אפילו שלא לצורך נמי כי אם לא יפר מבעוד לא יפר עוד : איבעיא להו הא דקתני נשאלים לחכם נדרים שבן לצורך השבת בשלא היה לו פנאי לישאל מבערב קאמר תו אפילו בשהיה לו פנאי : באגנא בגינני' מלאה מים : מתעסק שלא לצורך לא לאיתעסוקי בעלמא' :

רש"י

ומודדין אם המטלית אם יש בה שלש על שלש אצבעות כגון שאם היקה שמאה ונגבה בטרר' ליידע אם מטמאה אוהן : ואם המקוה במדה אם יש מקוה שלשה אמות וברוחבו אמה על אמה : שפקקו את המאור שביל קטן בין שני בתים וגינת סדוק' מונחת על גבן והמת מוטל בהילקע בשביל תחת הגינת הנגר הסדק ולפני מות המת פקקו את המאור החור שבני' בטפיה וכי שמא אין בסדק הגינות פותח טפח ומגל' המת מוטל בהילקע וחור שבין ב' הבתים מבנים הטומאה לגר הבני כמגל תגרוף ולכך סותמהו בכלי חרס ונגבו כנגד השביל ולכי חרס אינו מטמא מבנו ואוהן : טפיה כלי חרס : וקשרו מקידה שהיה רחבה טפח בגמי לידע אם היכנס בסדק הגינות ובמסכת אהלות מבינו ההילוך בתרוב' שבסוף הבי' וטומאה מקנה' כנגד הארובה ומקנה' בגינה בין יש בארובה פותח טפח ובין אין בארובה פותח טפח : ול"ל יכולה"ו להב"יוחי"לוק ולכך נקט גמי שרלוו למאכל בהמה ולא מבטל ליה להיות קשר של קיימ' לא דמנחה בשיבוכ : וקוטרי קשר שאין של קיימ' שומדדין לתתלמד על דבר הורה' : גמ' אמת הפרת נדרים מעת לעת וזה שמעה בשבת יכול להפר משהחשך בעוד מעת לעת של שמעה הילכך שלא לצורך לא : כל היום עד שהחשך : וקו לא אמרינן שמע סמוך להשיכה הילכך אפילו שלא לצורך נמי כי אם לא יפר מבעוד לא יפר עוד : איבעיא להו הא דקתני נשאלים לחכם נדרים שבן לצורך השבת בשלא היה לו פנאי לישאל מבערב קאמר תו אפילו בשהיה לו פנאי : באגנא בגינני' מלאה מים : מתעסק שלא לצורך לא לאיתעסוקי בעלמא' :

סליקו לרהו מי שהחשיך

סליקו לרהו מי שהחשיך

מי' מכ' וכ' ברוח שבת מה.. ליתן בקנה מ"ת ס"ג

סליקו לרהו מי שהחשיך וסליק מסכת שבת

יציאת הבשלת כו׳ ״רדיית הפת חכמה ותיכה מלאכה והחלה טבעת״ פריגן לקרן לרדו׳ כדי להגיל חיון פלם סעודות כל שבן מיתודו מלח

רמז כמה לידי איסור סקילה: חכל ים וכקיבה ואיטטוניות כו׳ הין ״מכסין ואין נותנין נ״ת

ריש כתוכן פי׳ הין מטלטלין בהן יותר מתרכב אחרת הכל מותר לטבילה חוים לבקבקר אסר

פאות מתרכב אחרת הכולה כרחלית הדא היא א הכני ליתא פרק מי סהוגיתיהו

מרחלית לברחלית לא מטלטלין בתחיים ויתיר רבינו חם [חוס׳ פרק דדר לף

סו] בגיגה אחת ויתיר מבית אחיה״ אלא מוקף לדירה לבטלה מחוכה לאון סחלל לנ

ואין ר״ה נחורה עוכרת לסם כ לפניה כגון סרטיה ואלטיה אלא כרחלית ויתיר

להטחין הרחתה תוך הבגיגה הוא״ פשוחד בחון ומוחן כתוך הבגיג׳ אי נוטל חתוכ׳

רכ לאון הבני חחתה הבגיג׳ ואפרק מי מהוגיתיהו: [אחר יוחנן קרקף כו׳ פרק

כלר הוא] הלל זרחא דקני רחא וקפיה ר״י״ כה אחל ת״ם מהגרה כיס בחבת

דחיב הוגרן דהבה בחתפתן מיריה כבעקר רחא אחד ובדיין רחא הבני מוכת

בחקוחו הה״ה מהגלגל דבר מרוכבו כחו חיכות אלגו כבעיקר זוית ת״עדין הבני רלב

מוכה מחקוחו וכן כחתגר״ הבלוגר הרבינו עוחד בחקוחו ומיהו מוחיה דרחת

וחקפיה דבטור אכל הגלגל דבר עגול כגון חכיי׳ אלגו כין מהגיתיהו חוזן לד״אחו׳

והגיחו לי נחי חר״ל לי ר״ה כין מהגיתיהו כולו והגיחו ב חייב מבבעיקרו עוקרו

כולה כאחד ודומה לחגרה כיס דחייב ד תמוז״ אל ר״ה ובראה דאמ״ג דהאל״ רלה

בר מאחר מגדודיהו הכה לית אלכת׳ מחיב דר״ שחגון אלגו אלגיה ומסיק אלמודת

כחיב הגם פי׳ ר״ל דאיכה לאיחר דאף ר״מחיר לא אחר אלא דוקא אחוד בחבר

אלגן מחחגחיה ביכרות הגם דאחי לאיחלגיי כחל ר״ה אכל מחגלייה לבית גם נאו׳

מחחגחיה ביכרות וכן אלבה דליכה לאיחגר מגו׳ אל הוחר ״לבטלל חחיב בגוחקה

ר׳ואחמה הבה לאחר: מקום אלגן כו דחבגא מוחר כו׳ הבכה אחגיגן בכבת רלו

״בפחיגוח מגו׳ כחפחת עחו דחגת ליקה הבחפחת ולפחי הבחפת כיון דאלגן אחגיגן בקרקע

מלגם *חרבע אחגת כרבות הרבים ואחי כר״ כי אכל לאחר מוחפחת אחגיגל בקרקע רכב

לחסוך הבחפחת חרס מוחפחת הבחפת עלגחו [דבחת בעגל כלאחו] אחרי אה בים אלן רלו

הבחפת ולבנים הר״ נחוד הגם: ואם ה״ הבחגלו אלן אבגן אחגיגן לאיכה אחגיגן לאיכה אחגיגן

כיום לבחבגל אגחה הבכי אחגיגן בגת׳ ואחגיגן הבכי אלן אחגיגן לבחבגל ובראה ובראה״ר״

לאחר״ אם בחגלו לאיחר לאה״ אגחה בגת׳ אחגיגן אחגיגן אחגיגן אחגיגן אחגיגן אחגיגן

פרי הבחיגה לא אחגיגן ואחגיגן כי בחגר אחגיגן לאחר אבגן אחגיגן אחגיגן אחגיגן אחגיגן רלו

לא הגיגן לאחר יום לו לעבור אחגיגן עלה הגם אחגיגן אבגן אחגיגן אחגיגן אחגיגן אחגיגן

בחגלו אלן אחגיגן אחגיגן אחגיגן אחגיגן אחגיגן אחגיגן אחגיגן אחגיגן אחגיגן אחגיגן רכב

אחגיגן אחגיגן אחגיגן אחגיגן אחגיגן אחגיגן אחגיגן אחגיגן אחגיגן אחגיגן אחגיגן

ורבינו הכשרת מרחם בשבו
ולא הקבלו אם לו בתחלה
ובא מכל המקומות מלמטה
בם הרי מה שמוזר מרבינו
ליחה בדבון הרי שיהיו בשאם
אחרי קשה מלה מדם
ובקרבו הקרוי לם בתחלה
ביחוד בדבוק הלה הרי אלה
מתנגם של בשלם ס"ם: ירבו
ה קרבנות כתב דבוקין
מחוקים לבני הבנתי הכל לא
לשים בדבון מאו: רבנו מהרל
ובן אמור לקנן לו ולשלנו
אם יש ישלנו דרך מלכים
ומה לשלנו שיהו דוקא
בבריאות הדבון לאבלו אחרי
ובמנני הרי אם מל נב דבשלו
ולכך לו אכל אם לאן בריאות
הרי לאוכל ר' בחבר לו בשים
מחוקים מרוחנים שלא אוכל
לאכלם אם אמור לאן לאבלו
ולאמור אמור לאן כולל
בדמשמרים מלאם חי מהשמן
אחרי אמור לגדל הזרעים
בתוך ביתו ר"ם ס:
ג מרש"י בריאה אינה נאה
לא הבא לאם ומה ראה בלבדו
פי אמור לוטל הבדו ובלא
בריאה מו אמור מבול בשלו
ומאכל בלא לאחר: ד
ד מרש"י לדבר ר' מרבינו
אחר לנו בשם המקבל מאמן
ים לאמר שלאן לאוכל מן
אחרון בדו לאת לאנשים
מאכלנים אבל לא בלולים ולא
לאחרים דולו מרים ומאכלי
בגמ"ל
בלמ"ל אמולת אבל אבל
אבלים לאיר נאור לבנות
אבלים אבלו מן אבלים
אבלים בשבת לם אבלים
אבלים בשבת לם בשבת
אבלים בשבת לם אבלו
אבלים בשבת לם אבלים
אבלים בשבת לם אבלים
אבלים בשבת לם אבלים

במה מדליקין

"מהו דתימה "לפתילתא נמי לא כי׳ לא יעשה כתיב בתיבה לרוכה לאסור קת׳ ב׳ דכסבר ולא אסור אלא כיתן חתיכה של שעה לו אל אלא חפץ לו אבי׳ מוסלין ומלגלגין על הפתילה אסור ״ורבבי ברבוכה אסורין בר אל שעה : "מתקאחר מדליקין בהן בתנוכה בשבת אמר מינה אסור לשבתאים לאורה אלמא היכא דאחר לשבתאים לאור" אל הבר אין להדליק בי אם אחתים לאורה אחרים חכמים אסורים להדליק על המולחן אם כן פעמים שמתנין בר אלק מע"ם תוך התרתף מרחה נמשוך יין בלילה לא בתחר פחות דוחה לשבת אותו בר אסור לאות מתחיבת הגב עד הפתילה כי אם אחתים אחרים חכמי להדליק בר אסור לאות אחרים אבל עד הפתילה כי אם אחתים אחרים אסורים להדליק בשרך לאחות אחרים אחר ובקתה אחר לא יהיו מוכנין אלא :

לעורך תמים אחר ובקתה אחר אסור לשבתאים לאורה :

הגה"ה אומר מהר"ם ז"ל שבתא רק שים מחקן לא"ר כבר דע"י זה חבר ולא יהיה אחר ברות ובשבת ובשבת ובשבר תקוני אחר דבר טיבול לשבתאי בלא בר הכוס לאורה המוחר ליקח פתילה אל קם ולברך עליה פתחן לא נמר נגן לא לבנות כתו אותם שעושין בית הכנסת בפמוטו אחיה עשוין להדליק אלא לבד לבתחיל הבתילה בכוחה ונמי כ"ב אם אסור לעשות פתילה מחבו אם כן הוא סרוח אסור כמו כן אסור לברוך על הנרות פתחן לא נחר נגן דבו דאלו אחר כל בר ע"כה : סרון מדליקין בו של דבר מדליקין בו אסור אבל לבקשת להשמיר הבתילי ברי : "אלו לא להדליק "מדלי" ויבול להדליק עד שתבלה רגל מן הבוקר ומשם ואילך ליבת מרבוחי ביום ואין מבוה בהדלקת" והני מלי לדידהו ברבו אחרים אין מדליקין אחר בפתח ואין הבר אלא לבבו אחרי ברבו אחר אבל אלו מדליקין בבנים ואין הבירה אלא לבבו הבית יבול להדליק בל הלילה עד שעות הבקר ר"ב בם בורה בעבו עבמו ובורבה לבי בשיבר זה ומבלתי בי" אחר בשיבורה שהם הבה הולבת בשיבו ורבה לבבות לו לבתחתם לאור" בטיר דמי וק"ל לבי מדבבי דבא מבדיבן בבקבתה רבתי ביום בשמיבר בם ובמדבר בר" בר אבוב : "בבוחר בתן ומבקש בלו ובתבן בבר בבבר בבבר בב

הדרשי אנשי שם

יז נ"מ נראה דדשת סל לשלוס לפני שבתי אבל ובות יעקב ואיתו שבתא דלא ישבתו בשבתא דשרי לתן לפני הבתי שלוס מזונא דלא אכל אחר שבתא אלא מזונא דשרי לתן לפני הבתי אלא

במה טומנין

סכ

כלליקו להו כירה

הכא דניחבל כמאכל בן דרוסאי מות׳ לסטמינו כנבלים וט״ס סמותר לטטחין מבוחי״ לאבנים חיים ומים כדי שיהיו חתון למחר מכל מכל בתמכל כמאכל בן דרוסאי סיב
ה״ס לכנים חיים ומים כדי שיהיו חתון למחר מכל מות לסטמינו לגורך מחר מכל
לגורך לגילה בר׳ דאסור סמא יתחה כנבלים לחתר כיטולה . י״ת ״הכלכתא כר״י
לחקר המכנל בשבת כו׳ ומיהו בסבר המנות פסק כר׳ מלאר דלחר המכנל בשבת
כשנבא דברי הסתם מתני׳ כתיבה בחסכת תרומות וכפ״ק דחולין רב
לאלמדיה מורי לוכו כר׳ מאיר : כל שבת בחתר׳ מלכני בשבת כר׳ מ״ר מלינעד
מתון מכמן דלון ״כיטול חר״ ״כיטול חר״ י״ב כל דב׳ שנתנם כל נרטו מות׳ לחחירו
לכלי חתון לנתחתם חו ליחנו לגל הים ופ׳ כל שבת בחתון כו׳ שורין לוחנו בחתון
בכלי מ׳ וכל כת בחתון מלפני הבב׳ מחיתון לוחנו בחתון בכלי מ׳ חון מתלים היסן
חקולים ודגים קטנים מנוחים שבהתחן זו ויה בחר מלחסתן פירו״ו ג׳
וכיוכל כהן שבהתחה בעלמה מתבטלין דכיטול לון תלוי לח בכלי מ׳ ולח בכלי מני
לון לפי דבר שנתבטל בלקרון המעמתין נבי מלח דיוכל לחתרי דלפי׳ כלי מני
מני בשלה ולוכל לחתרי לחפי׳ בכלי לחתון המעמתין נבי מלח דיוכל לחתר
ביטל מ״ים ביטול לחר מחייה ובגייה בהתחתר בבשתי׳ בלחו ולפ״ה שלין בחיב
חוזקי לה כר׳ אבי לחתר יוסיון כרקיק הבדרי מכל לח בחטבל לח פ״ם שלח ביטול
לחח ים ביטול לחר לגייה וה״ה ים ביטול לחר מחייה מילכך יוחר לדם שלח יתן
פת לחר לפ בכלי מני בחקרו שבוד טולד׳ כו וגם מבלי ים ליחר כחו כן ובחבטם לח
יתן מכל כלים בגדול שבוד טולד׳ כו ולם עוים הילל שבת מי׳ ר״מ״ כתב דלחו
מלילה היה בא דבפרק כיצד מברכי׳ מייחי לה ותסיק דב״ל לח לחתר ר׳ יוסי לח
לבי מלה דבני׳ שבם מנה כפיו כב לגיכה : [המלחת׳ בקרקע׳ ובפרק י״ד דלונת׳ ביו
בחתון בהוחתו חב״ם והרבה״ם פי׳ בחתון שבוחתו בשבת עמחה] וכן פסק בשם
ס״ם ברוקח ס״ר ברוחנו כלבה כר׳ יהודה לחתר ״בחתון לחור בטנון ובחר כטנון
לבשבשם פירוש בסנון על מכיריו לבל רחיבה לח סרי חפי׳ בטנון ולפי׳ בקרקע כר״י
והבי מילי דקרקע דחיה דבלי בגון ברוכה דחיה דבלי מבשבת בן הבבר לבל בחר
מחם סרי לבולי עלמה וכן פירש רלפי׳ ה דחניה בר״ שמונה סרבי רוחנון בחי בחר
בחי בחתון בחי ב׳ טבריה״ם ב׳ לבקר בלח בפבוח מחבר : שחב מיב״ם בפירון לח זבו
ביטולן ובלח דלחו ביטולו בבלי לחתון בחרה בחתם יחבטל וה״ה לין ״ים לחתר
לבר הבו בבלי מבי לבל לח בבלי לחתון ולח בבבל בחבדה בחבום בחבל לבחבטל
וכן בחבחב בירוש ״בבם בחבחב בחב שחבי ״בחבח חים חות ״בחבחן לב״ם ״ה לין
בחי הבלבה בחיום בבלבל דבר בבלבן בלי בלבל בלבן בלבן בלבן רבבי׳ יהודה חבדים
וכן בחב בחבי ״מבחן בחם בקבן חים ובחבחו בבבב בחבחבה בלח בבבטל בחבחבה בלח
בבטל בחבחב בבבח וכן מבחן בלן בל לח בבבל בחבחבה בחבחבה בחבחבה בחבחבה
בחבחבה בחבחבה בחבחבה בחבחבה בחבחבה בחבחבה

מרדכי

במה בהמה

"לית הלכתא כותיה דחכמים דהא רב כליא מלי
וכס"ת כת דתלתא מלן דסרי נטורדות יתרות"סת
היינו בדבר שריך מחיצה יכול לכוסף בה יותר וא"כ חזור ותתר לנשת
בפרוחבית ואף על גב דסני לה לאפסר כדתנית תרכנ הנשות יוכלן לאפסר
ובפרוחבית אחיתה יתיריה תעבו וכן מתא דבר לנשת הבוס בפרוחבית ובוחרים
בוהרין הכל הבוס לאסור אסי' לתנניה לנשת בפנים בפרוחבית ובאפסר וכ"כ
ה"ר מרדכי ובתב רא"ש הם עבקרי רשים דחנה"ל לת בפנים בהמה ובכל
לפי קאנון • ופרה אסורה "לנשת בחכל לא"ה לדברי הכל לפי שאינה ברוכה
אחיתה ונשנגלים מותר לפי שקטנים הם ומחרדים בקל כתחיתיון חוץ לנעגלי דבר
רב הונא מוקלין בריבוי בחכל אסנים מותרים כל מכן דאם הכחל תלוי בשיעור
בשיעור הבוס לרבות הרבים ותופס הלפסר לו הרבון בדרו אחר בחול אחר בריך מלא
יבא בחכל ונא מתחת ידו מתחת ידו מתחת לבריך שיבא הן הקרקע טפח בחכל מבן דאם
הנהמ"ל ידו ואמר "נשת"בוס בחוכף מבלנו לה"ה דם"ל מהני אחר"מדרבנן
לא מרי תבא מלא"ב קשרה לו מבא"ם בוכן אסר"לאסור הלכתא"בוס ואחרבנן
מבל אחתון ואפי' בחבנרו בחכל מותר ליתנה לבתחילה"בל אחתון אחר מחני אפי' בקר
מלא יבאנגן דבבי מבוק בחן לחתחה בחן לבנבה מי' לבנית לחתחה מותר אלא
בערא בבינה לבל לבלקה תבל אחתון אחתון אסור לבית לבית בערא ואפי' לבית דבר
תעבנו אסור לבסור לבסור אחתון מבוס [דבמלה] אחיל"בל בל בוס
לא ידבנה לם מבת"לבת אחוכף מבלנו כדי לאתחנו בבינו ובחבנרו דבר"ל בחתון
בחבנרו דוקא מרי לבית לבית בערא בבינה מבי מבוס ובוס אסור לבתנרות בבוס
כדי לבהבינו ובשתא מבוס נגדת אחיקת מחתבנן • "אין בהתה ובלה מבל
מבבלתרה אלא"ם בבוס אחיקת בחתה מחתן אחזל לחבנגית בחבל בחבר מרי בחן
אחיקת ובוס ואינו מבנים בל"ם דתרבנן אסור לבת בבת בבלתרה מלא
בחבר אין בבוס ובא בבולם מבבלתרה דבבדי לבת בבינה בבינה בבל מבבלתרה מלא
חייב ולא בראשות מבבלתרה דבבדי לבת בבינה בבל מבבלתרה בבל בבל בבל
בבל אחתון חוכף רבנן אם לוה אם לבת אחתון בחתון אחיקת לבתחה בבל בבל בבל
ובבדי לבת בבי בבי בבי בבל בבל בבל בבל בבל בבל בבל בבל בבל בבל בבל בבל
ובבבל בבתון בבבל בבל בבל בבל בבל בבל בבל בבל בבל בבל בבל בבל בבל בבל
יחד בבל בבל בבל בבל בבל בבל בבל בבל בבל בבל בבל בבל בבל בבל בבל בבל
בבל

אסור ואם לאו כתוכו רק גיזו של בתר יכול לחיות מאותר כן בסנגס כן בהעלאה
לאו חוט הצפירה מחכרו לכבד בצפירה לא ריחה המר בדבק לבבד מחתת תפרים מי בבדים
הרשמות יחד ואם היתה בפתח לא ריחה המר בדבק לבבד מחתת תפרים מי בבדים
הרשמות מקרעת חבלים פרק כמה בהיה ואין זה דומה לתפיר ' וקרעים ותפרי
[illegible] לא הוה תני לאוקמיי כבר ' מכתו ' ואם הירום דל ' ע ' ודבי הוה ופסיק
[illegible] לא הוה מכל קדושין שיין לקמן כי ' ב לא דברי שבאותן מתנו ויכה לחפיר כלאי
[illegible] שיר ' ב ' והב אומר רבינו תם דלאו היינו נוסף ' ל כדבי ' ר ' ו ' ל ' ב לא
[illegible] הוקק מר בסף לו סל והב מחמיר וסכיר הוסם הבא פרק בתרא דסוס ' אחר
[illegible] בלות שיר של והב לחמה כאן שהרת עשיין ואף עב גב דלחר הוס
[illegible] מסבסיומם גזרו על עבודת כוות והבה לא חסר ליה אלא כבר ' אחר
[illegible] ' מחמר ' לא אסרו אלא בכנר ' כלות דומיה דלא תנא אסה מאסריון דקאחר
[illegible] אסור בכסים בסים מלבד בסת אסרו אסר הכל בסת אסור דלחמה אלבה הוחיה
[illegible] מחת הכנעים תות ' דלא מגבל ' ת הוסה וכן עבודת עשיין : ' תרי הייני
[illegible] ' אבי הגורות הוה ' ר ' כי ' לסנות הה ' לאיסור ולחיותו פרק הגוד ' ה
[illegible] ' ת כבי ' אבתיות לסבל מבני הדליק ' שוד פי ' ר ' אי לבו ' אחר להתיר תרי
[illegible] ' ר ' דלבל הבנות ' כבחנור אחר בל אלון והגור אחר בל הקנוס ' ה
[illegible] ' אבן דרך כבי אדם אסיון בחוב ' ם ' דמות ' לבנות אבי מרבלים ' בסר ' דליב ' אלן
[illegible] ' ואיל פי ' תרי הייני לאיסור ופסק דאסור מתנות ' דרך רבו ' ר ' כרסים
[illegible] ' מקרעיקים בל בב יה לבנות ' ה ' לאלה מלבה דיסוה בבריה הקבל ' ה
[illegible] ' הבבל מאחר לבנות בסבת קרעיבה אלה בבנותו בבל אחר לא בסבל אלא
[illegible] הם ראה מחתי לף בי אמין בו סבבה דחק ' אם אדם הנתנו מחתה
[illegible] ' ר ' ב ' בריסה ובסה ובלם בי ' אדם זה לו ריחה אם בבי אדם בל ' ה ' אחר
[illegible] ' מחתיו ובל ' ה ' מלחם מאב ' מחבורו בבלאותו לחם בריסה זה לו ריחה זה אף
[illegible] ' ה בלחם הבחוב בקרעים לא ריחה אלא אם בסם לחת הזה הנתנו ובבל ' ה ' ה
[illegible] אדם הם הת ' לבבת בו בסבת אחילו לא ריחה לחם זה אם אדם כי אם בסם
[illegible] בבל לאו קרוי בגרות מחתה ' ב ' בריסה אלם ' כבי אדם ' ב ' מחבום ' אחר
[illegible] ' אב מחתה בקרעים הם ' ה ' אם בריסה לאו מחתה ' ובקרעים מחתה בבבו לו אחי
[illegible] ' בבבי הגבנו הת ' לבת בו בסבת ' ב ' בם ' הנ ' מחתי בריסה לחתו אדם לחר
[illegible] ' ה הראיה בו אבל ' בבי אדם לו אלבם פעמי ' . ולמיהן בלים לאחר ' רבינו
[illegible] ' ר לא קרי אלא לחיות לחם בבבו בבריסת לבל ' בבבת בים בלים חותם
[illegible] ' אחר לחם בבבת בו בבחתל ' ר ' ה בם בל בב דבבי אבם ' בבבת סחן בלים חות
[illegible] ' אחר מדרבנן מבום בילחת מבלבל ' אחרים לבל בלים לם בגזרבן ובן אחרבן
[illegible] ' בבבחלבו בבבחם לחת לבחרבן לחר רבי חיים אחר אחר בבבבם אחבבבות אחרבן
[illegible] ' ר ' ל ' אחרבה ' ואם אחלבבה ' ל ' אחות ' אחבבבות פיר ' בבלי בבות לבל אבבים
[illegible] ' ר ' ל ' אחרבה בבבב

כלל גדול

אין "שיעור חלה כגידולי קרקע הילכך יחד אדם אלא לאסוק פירות ולקבצם יחד ולבו כיום לא יכרור הילכך יוה"כ אדם חסני מיני פירו' שנתברכו וכ"ש בסוף שנתברר שם מוכל מלא יכרור חלה דרך חטילתו יקחם ויחלבם רבא אחר אין "שיעור באוכלין מכאן אותר הנאלם אחותם טרש"ם סל תפוחים ונתר לחליקם ואין בהן חטוס מתחק סאין שיעור באוכלין" הכל מ"מ אין זו ראיה דבוכל לאחר דהא דקאחר הכא אין שיעור באוכלין הינו מדאורייתא אבל מדרבנן יש שיעור מדקאחר לקמן אר"ח אדרים אין עוסין הילתי וש"ך דכינה דקאחר לאין נותנין הטור לפני הדורסן כו' אבן מבכל מקום יש לחיר חטוס דגלכות כתו שהן כלה חליקה והחתחר' תש"כ : כמן בקנון "ותחתר אר"ח תנ"מיני דרירות הן כיד לאלתר מותר לבתחלה בקנון לאלתר פשור אבל אם כנסה חייב חטאת אבל לבו כיום אפי' כיד חייב חטאת' ולפי זה חטאת דמלאתיה אחרי מייר

סימן אחר דאיירי בתם בחבר דסימנו הגיון חולם ובר״ר יחיאל תפרים דחה
הרמ״ל דכי הכתם מיירי בסימן הרש וכ״פ חלק הרמ״ל מחבת שין הרש לוחשים
מנחת מחבת כדי סגלת יחוקה ושל רחים מפרק חלק דקחתר בתם בחתיתין הגיחם
מנוס דסבנה גדולה היא

ת"ל פת חתוך וים לבשים
מקולין • מרדכי :
כ מי רבי נפים ב"ש בכלל
פסח שהל בשבת אין אומר
ברכה אחת ומקן ד' דש"ן
פטור לפני המוקה בשאר
לילי שבתות חייב לאומרים
ומפכאי אין אומרים מפני
שלא תקנו חכמים ברכה ז"
בשרבי שבתות אלא בשביל
בני אדם שבתמים מתאחרים
לבא לבי שבת ישמדו ישראלים
בגיל ומבני המוקקים בראחרי
בתנאדר לילי רבינאים ולילי
שבנו לערות בת מחלת מרוים
של מדין ושל מזיון מחלבת
בקן ומחקה • ועוד מבנו
בית הכנסת בעלי מפני
המחיקן ומלאכי חבלה ד"ה ל"
מלאך המות לר' יהושע ב"ל
שבנים בבנפש פיס מבנים
אין בלבו ובלבו אין תקנו אוקם
ברבה מעון שבת ובשחל
שמרוח בשבת אין בארץ מזמר
אוקם ברבה מעון שבת
מאחרין ברוקבת אחרוקת
ליל מהשמיה ובת ומבל ומיחין
עולם ומלאכי חבלה שבל"
חכן :
ג ואבל לבנור הלוקן מבוב
בחרבו לו חפש לבנור בשיפה
מפי בקונה אסור לבשת בה
ליבור אבל בחתם אלעם
בקונה מקור מפל"ישות פיס
לא ראם מבר אחר אין
בקרת בקבשים :

חדושי אנשי שם

ס ור"ת פור דמבנבת
מיבו בשרבי ובריבדי מקרבוי
בבנבת ולא מבאים בבי פרק
מי מבחם ר' נבי בריבי דיבבו
מקוב מקלים ומבנבת אבדמי
בנבל דחוות לב יש לם
אחם מבינבם בשיבי מבחם
ומיבו מבחם ובבחם בבנבים
פיים אחר מקבים בבנבים
מבחם מבאם בנבלם ומיבו
בבבבר ר"ב בנם מקב ג :
סא נ" מי ל"ל דמלה
ובן בבנבלם
בר מקלי בל אים ראם לאיב
מבבבין מבמי דבקם מבחם
חבל בבבמילם אבור מבחם
דלמלה אבבם ומחבי אבל
בחים לין מחב נבור דלמלה
אבבם ובבו לו בבל לאחר
אבבבר אבם בר"ל דאחר
מבבבר לבבבלים לם בחבם
מבחר בבבבלים בר"ל דאחר
ראם בבבבלים ר"ל בבבם
אחר ולו מבבם בר' ור"ם ין
בבבר בבבבר בבבבלים בר"ל בבבם
בחב בבבבר בבבבלים בבבבם
אחת בן ואין בבבבם בחבם
מבן :
כנ מרדר"ם ומם"ב
ד"ש
בחבר ראבים לבבים בבבבם
בחבי בחבים ב"ש : ובבבים
בבבם אחר לבבים בבבבם ז
כד אבל ראבי"ם בחב
דבחבת נבי בבבבים
מבחבר הבבבם לבבבר בלי
ראבבר ובבם ומבבבר
ובבבבר לבבבבם בחבם לבבבבר
בבבבבר בבבבבם בבבבבם
בבבבבם בבבבבם בבבבבם
ובבבבבם בבבבבם בבבבבם
בבבבבם בבבבבם בבבבבם
בבבבבם בבבבבם בבבבבם
ב

רבי אליעזר אומר אם לא "בכיה וכו' ועושין כל צרכי מילה בשבת ואף על גב דאתמר רבא שרל והזאה ואוחזל אמרינן דכדרים בתקוים כדת הני מילי קודם שניתול אבל לאחר שניתול אינו אם בשבת אסילו בחלאר שיתאבר לשמותו תע"ם : כן ת"ר אבי חוה בתכן ואסור לטלטלו בשבת עד שיכון לו הדשין אבל אם שוחה עליו ומניקתו מוצר הבסכר מן האולב בשבת אם מבחיתם לידי חולי בכל הכן גם דין נתקה מעולל לא' תשרבה כה "ג כיצד ידשין הבינור ומפרב כגון בלה כתולה נשמתא ואת בעלה בלילי שבת לו כגון בלה תלמה שמתה ונתעברה ולבן לו בעלה בדרך רחוקה ואסר לו מחמת ולדת לא' בל אדם ולדי עוברים לא' : ואיכן נמולין בשבת : תנו רבנן בתל "ברך חקב" ו' על המילה כתב רא"ש "מדת חסידות הוא שאחרי הברכה יבלה עדות הקטן ואם בכו ביקוה ומוטב שיבלה מיד ויברך ואבר לבר שאחרו רבותינו אם שבשתחו שהוא נוטה כבר : ומחזר רשאי ואם לא אין רשאי ומבטל ברכת כהנים : אבי הבן מברך להבנסו כו' הנו שאם שמברך אבי הבן אחר המילה וכל זמן שטרוד המוהל בפריעה אבל אם בא בכל עובר לעשייתן ואם אינו לא מברך אמה אינו נערה ובוקה "ואם אינו לא שיך אבל אם בא בכל מעבר אחרים ואם אינו לא מברך אמה אינו נערה ובוקה "ג בלא מברך אמה אינו נערה ובוקה "ג בלא מברך אמה אינו נערה ובוקה "ג בל

מרדכי

פ' כירים אבל ראיה מירושלמי כי אפשר דאמרינן דהיינו דוקא בשלא נתלבן ב.זרות וס"ל דישראל בהנ' כהו דבריפסיק אבל שלבנה מזוהרכין ברכת פטיר בין בין אבל אם נתלבן אפילו בשלא נתלבן ולא נתלבן ולא הוכלה כי אם בדבר אחר ולא בדבר אחר אבל אם נתלבן ולא הוכלה בדבר אחר אבל אם נתלבן ולא הוכלה בדבר אחר אבל אם נתלבן ולא הוכלה

והילכך אסור אפי׳ מה שיש מן הסתפת ולהון ומה שיש מן הסתפת ולפני׳ כיון פתוח כן
כשל כלפים אמר רבי יוחנן קרקע יותר מבית סאתים סלע הוקף לדורה חודרק
לתוכה מר״ם הייב כו׳ אחיכה היינו אלא שמחוסר דורון כי׳ על כן אסר לבטל כיה
יותר מד׳ אמות ומסיק כיון שהיינו דסרי לבטל כולה אסרי רבנן לבטל מתוכו
לים ומן הים לתוכו (אבל יותר מבית סאתים סרי לבטל מתוכה לים) אלא טעמא
דלמא אחרי רשות היחיד ואחר רבא אמר לבטל מתוכו לבקעה: ר׳ יהודה אומר המקום
ירחם עליך כתוך חולי עמו ישראל תיתמו דאחרי בפרק קמא דר״ה כאמן מבלגן
סלדלא לקנירי ואחרי׳ ר׳ יוסי דאחר הדם נידון בכל אם תמצא ולא
כי יהודה דפליג עליה ואי׳ רבינו תם דלעולם מתפלגים עם ״החולים שיתרפאו
כי זה לא בגזר כר״ה אלא ר״ת יתרפאו ורחיים מחזקים מתפלגים כחולין וכן כרבו רבא
בכל יום אבל כאמן מבלגן הילכתא על הבריאים אלא יאמר כרבי יוסי וקנירי היינו
חולי ואלעזר ורבי׳ היינו רבנן ורחיים קבע אחרי׳ בר״ה הנולד מן הנטבל אסור
[בטרית] שהחולים מבלגים כו׳ פתן אמן חולים אות רבא רבנן רבא לעצמי׳ דאחר
כאמן מבלגן הילכתא לקנירי ואחרי׳ קנירי מתם היינו רבנן ואלעזר דרבי יוסי
אחרינן יקום פורקן בכל שבת: אכל סעודה קטנה מותרת אע״ג דלא קיימה לן
ברבי יהושע בן לוי דאחר בפרק תפלת השחר כיון שבעע שנת מנחה אסור לאכל
משעות כלום עד שיתפלל אחי׳ יכול לרעות [דלמנוך] מנחה קטנה אסור לאחתיל
אמ׳ סעודה קטנה [ואם הפסיק אפסיק] אלא אוקי בוס אחרת אתר׳ דבשעות
קטנה ומנחה קטנה ולא כרי׳ כל כך פסק בספר סתרות ורבינו אמתו בן ר״ב פס׳
כיון דפסקינן הלכתא דלא כרי׳ כל איכא לאוקומי מתניתין סמוך לחצות קטנה
ונסעור גדולה ורב אחא דייק כלישנא בתרא אפילו בסעודה קטנה ואיכא דר׳
יוסי כן לוי דייקי הכי ואינן לא קיימה לן כוותיה: ועת׳ לדברי הטפס איתר אכילי
בשבת סעודה עליות מן המנחה גדולה ומעלה וכ״ש [כל עיר שנגזרתי נטוחין]
ואמתיתי מתורי אחי ה״ר ברוך שקבל מרבותיו מפם רבינו תם ומסורני שהוא כתי
בסמ״ר הדוקה ביניה״ם שהיה עיקר תמיזון על הגג שהיו שוכבים שם ויכו נגלי
לעשות תמיזים לעצמן מבית הכנסת ״ומיון טעמא דקשקוטי ואחרוני ולא מתמיזו
לית לן בה ומה כן מעם יש לאחר [בגנון] אלנו דל״ם שבל בית הכנסת אסור
לשוכב שכיבה על קבע ותמיזים של גגות הוא: [יפה תענית לחלום ופפי׳ בשבת]
ורה״ם פי׳ דאין לו להתענות אלא אם לוה מרחם בו אלהה פעמי׳: ; ומה לחיתי כמ״ל
הוכה ס״ל כר׳ יהושע וכן פסק רשב״ים ורחים״ים כתב מעם רבינו קלוניתו ובת
ר״ח דאין להתענו כזתן הוה תעני׳ חלום כשב׳ מנו׳ דאין אנו קיימין בפתרון אלוה:
אפילו לבטחון כיון כגרו לבגרי אשתו ובראה לאחר מכאן לבטחון כיון כגרו לבגרי
אחרו: *תוספת ה״ב בבגר ובגוב׳ כיון דתנינא דאחי׳ לבעלות הבגר עם הבגוב׳
על שלהן [אסור] ס״ם דאסור לאוכל וקינרו על דבר בשאין מבורי׳ וב אית בו אפי׳
בלא שינו מות וכאחבורן אפי׳ ע״י שנו אחרי׳ על שלהן ח״ל ובל איכא שאינו אבני
זה עם זה קרי אין אבורין זה את זה על כן בגר אדבר כל איכא אחבורין זה את זה
שאבל אחוד בתפה לבד ואיקו אז על שלהן אחר ואם ע״ג לאחר הבגר אבו אבאת
אתם גבי אבאבינו אחבורין זה את זה דיעות איכא שינוי ליבא אינו אבאת דאפילו
אבאת אחבורין זה את זה מותרין ע״י שינו ה״ם גבי בלה בבל ובבל אבאת דיעות בעלת
לאחר מהבאת לא אפבטים לאסור בלה ובעלה ע״י שינו דאיכא לאודחי אבל לפי
אחבקנא דבשבת דאחי׳ בדיעות ואבנו אבאבינו איכא לאחר ה״ם בלבילה ע״י שינו
קינרתי דאחי׳ ה״ם ע״ב ביין בר״ל בגר: ואחבתי בבגבו אבאבינו לבלה בלאוכל
בבגלן על בעלה ודרבו׳ אחתך בגבן פורה בירבתי בירבתי ביתיך והבי לאיתא בשאלות
דרב אחאי אבא בלה אסור לאוכל על פתורה דבגר בתבגן לא יאכל הוא עם הוא:
אבל בגבלה הגל לא לבו אבאת בלים ואבו ובל בפק״ר ת״ל בבב יוסף דאוקי
בריאתא דאין נותנין אבאין לתוך הבריאים מבשם אבאת בלים וב״ם אבאן קיימת
לן בב״ה ואם בן אחר לאת אבאין לתוך הבריאים מע״ם ובואבאן בשבת ואם אם בב אבאבינו
אחרי דבריאים הוא אבאבי אבאבינו קבל ה״ם אבי אבאבינו אבאבינו אבאבינו

פרק שני

סריקו פירקא קבא

מתפקעת ד' חתיכה מי' מסוף סקיפת החתיכה דהיינו לחת הכבכי דטרנגא כשיהר לא מהני וכן הא דתמרי כל תענית מלא סקופה עליו חתיכה לחו סמיכ תענית היינו מתי לחת הכבכי ונתחלת סקיפתה עד לחת הכבכים הוי מהלך *תרבע מילין והא דתמרינן בזמנים דם נפסל"ג ר"ת [ריטב"ן] דוקא קתרנגולין מכבשי חתן מהא דתנן מהדליק לר"ת דתיר' תלתת רבעי מילין קדם שיחזו הכבכים לו הוקנ זון מהאה חריפה ויקלא וסי' התרנגולין מזה ג מנה [בהלכ' יחיד לא יתחיל פי' ר"ח יחיד לא יתחיל בברכה ולא טעם הקדה] [חש"ג] כדשיבה מתמע כיון לבכות כהנ שכן לחו לריכין לפרס לחיבי סחר רבותינו מחפרשי יחיד לא יתחיל לקרו והנה כהנו לחפילו יחיד לקרות בשבל הילכך בברכה נמי לא סגא וכן פסק רלזכי: סדין כביני כ"ם פיטרין פר"ח טוטרים לוסרי חשוש כלפים לם הטיל בו ניצת מיטו ולחשה [בהלכ' כבי' מחלי ור"י מ' סדרון ב"ם פוטרין לנחרי לם' מחיטו ות"ם כקים מטרין גזירה מנינו לחו סגא כחנו ולחיטו מיטו גזרינן מחא יקרא לו מנוס כמות לחם והלכות ניצת לחרם כ"ם:

פרק שלישי

כירה מסיקוה וכו': ג' מחנין עליה תבשיל נרלה דתתני' לח מיירי בתבשיל מי דלא כשיל לנחרי הנה מחרינן הם מחרינן כם ר"ם מחי קידר' מיירי ספיר דמי לא מיירי בתבשיל מחחכל כן דרוסחי מקלקלת' כנחר' [מחי' לחיבן לח יחד מם לח נרף ולח קטם מחכל מנסר' כחנגיה לחחר כל מהו בחחכל כן דרוסחי מחלילו בתבשיל שכי לא כל טרכו מדפריך תלמודה מדר' מחיר [מדר' מחיר] מחר משכן חתן ולח תבשיל הכבריתה קחחר ר' מחיר מחים שחחנו כל טרכו ומבשל סנשל [כל טרכו] כן בסוגנ כין כמוכר יחכל ומבני מה לבתחלה מה בדיבר לא תנני מה רבי מחיר לחסר מבשיל אלא כיכל כל טרכו אלא ולחי כל מבשל מכנו סחם בכל מקום מיירי בכל ענין כן בכל כן לא בכיל לא כחחכל בן דרוסחי סר התרנות מכל בחחנתין מחנגם בדברי הלמם דם ל"ל בחחנתין מיירי בכיל כל טרכו וכן כ' ה"ר יוסף כרבי מחם דחחנתין מיירי דלא בכיל [לחם] מחל כן דרוסחי לא יחן בר מיגרוף מחנגם בכנגם מיכל לנרוף מחנגם חפילו מע"ם מדלא מחר אלא סם בו נרוף מכל בר מיגרוף מחנגם בכנגם מיכל לנרוף מחנגם חפילו מע"ם מדלא מחר בר מחן דחתני לחחיר תנן לית לילכחת הבי מכל רש"י ור"ת בבקרי הילכחת מחים דחתני לחחיר תנן מכל לחחות מחכרן כחנגים חם מחחר מלילו לחתני' תנן ומיני מע"ם מחסר לחחו ר כדברים לנעל לי ומי מיגרוף מחר לחחר ים לחר לחו סיתה הקדרה לחנות ולא סיתה יכולה לחחחים מחנגם חם מחר לחחיר על הכירה חר מל הפשטו' עד מיגרוף הנחלים לו עד מיגרוף חר כל נמ הנחלים כחב רבי מני"ם מחם רבינו מחשלו הלכם כחנגים חין חילוק בין בחחנם לבחחנם ומבנים לח כה לחחנם חלא בכיל ולח בכיל כח. כל בן דרוסחי מכל מ"ב דברי כדמחרינן בפ"ק קלי קידרה חיתה כו' חם ירחה מקום בחבלתי:[מחר] מחחר מלא בחנגים: מכל דבר מחחחר ויפה לו מי מכלל ר"ח ורבינו מני"ם מסקנו מנחחר ויפה לו מרי וכן ס"ה מכלל דבל נבי קדקד חע"ם מחחנתו: ומחחנתו ס"ם מסקנו מחלילו הנחים מל נבי הקדקד מחר לחחיר חלי מסם ומחח ע"ב כירה כו' חסור מחם יבריס מכל מבכל בחחנתו מחר לחחיר ולילכחת ומיכה דבכל ל טרכו חע"ב לחסור לחחחין בחחנ ומחחנתין בדבר בחחנתיה הכל ת"ם חם מחנ מחנגם לחחחת ומחחנתין סביב הקדירה ומחחנתיה מחחר בדיבר לחכל ומה לחחר רב חבדיל מחחנם' מחנ חבני מבריה מחנ לח מחנגם לחחחת לחכל ומה לחחר רב חבדיל מחחנם' מחנ מים מחרחו בחחנת חחם כל מיקר מיחה בדבר מחחנתיה הכל מחחי מבריה לחחי מחנה בחחנגם נחלים מחחנים לו מחחיים ומיקר מחחנה מחחנם לו מחר מחנ בב לו דבר לחחר לו מל מיחר חחם מחחר לחכל מבכל מ מי חחם בחחר • ומחחנ רבינו לין מחחנגם מחחנגם לחחחנגם ומ"ם מחחנגם לחחחנגם ומ"ם מחחנגם לחחחנגם ומ"

חשיכה דמתני׳ היינו כין המחצות סמוך סמך יום סמך לילה ופס חשיכה דקתני
מתליקין הן כל זמן הכר היינו עם קביעת החמה כלומר רגע לחמשים מיל ליכה שיעור
ברים דוקלא מדליקו לסרגא : הלכה כר׳ יהודה דאמר המסבל מן׳ ר׳ מאיר אם פסק
כר׳ המסבל כמונג מרי דשמה מתני׳ כמותה כתם תרומו ופס ר׳ חולין [רכ]
ר׳ הה מודי לתלמידיו מודי לחזר כר׳ מאיר אלמון מור ס ז״ל הלכו המתנה קבר
ר׳ מאיר מ׳ כל׳ כמחכל כן דרוסאי מלים מודר לחמרו ע״ג כירה שיכה
ר׳ מאיר דקטומה אפילו לא כשל כמחכל כן דרוסאי אי שדיא כיה גרמה חייה שעיר
ר׳ ושמת׳ אי׳ כיון דהי הוה לה ישיל סוס חיתה לחכלו הלילה אלמון מחר לא כעי
ר׳ מאיר כי יחכל בטוב כלה חיתה מחנם לחך ליאכל מחכה בחוסמת כרים פרק
ר׳ מאיר אסור לחכל אל גבי כיר ר׳ והא דמרי הכא היינו מתני׳ אלמון בחלבו המחכי
ר׳ מאיר מחכי בשל ולא בשל מחכל כן דרוסאי אסור להמחות ע״ג כירה שיכ׳ גרופה
ר׳ מאיר דקטומה אפילו לא בשל מחכה לא מנא ולא מנ׳ מוחד לא יחכל כדאיתא כפ״ כירה מכח
ר׳ מאיר קדירה כל נבי כירה מבשו יום וכישלה בשבת מהו ואפרה דאפילו לחכנה מיכנו
ר׳ מאיר לים ולכנן דקדם חשיכה לא נחכל מחכה כן דרוסאי ומבשל רב כחנן לאיסור כן
ר׳ מאיר בנו כמה אלכת כוותיה׳ פר״ח דהלכת כאיכה דאמרי׳ וכרב אמי כן כרם
ר׳ מאיר בין שדיך כן לא שרי שפ׳ דמי ומכלי כמו כוכמ״ ס בה״ג ומבנמ״ל מתנו
ר׳ מאיר מוקב סוף הכר כן אי כן בשל כן לא בשל מותר הכיון שהוא בתנו׳ אכל הנחלים
ר׳ מאיר אלא כבי חיתי ולכבי לא חייבינן דלמת מחחי ולא חייבי נמי דילמת׳ ומבת חמת
ר׳ מאיר כן דפי המנו׳ מוקב ולא דמי לחיכה דמונח בקדיר דהוה חייבי׳ בחוכין של פשמן
ר׳ מאיר דלמת מחחי מי לחו מהוס דקדיה לסו [ויקח] ולא מנלי לסו : וכן בקדיר׳ דבשל
ר׳ מאיר בשל דהמ׳ לעיל דהוה כיון דקדר מפסקת כין הנחלי׳ אותה שבתוכו כבי חיתי
ר׳ מאיר לכבי חיים מחבי׳ וחלילו כתוב מוקב א [אבל בכלי שלין בתוב מוקב
ר׳ מאיר לא חייבינן והא דלין׳ נחנין פת בתנור אפי׳ מוקב אלא כדי שיקרמו פניה
ר׳ מאיר אמו אמרי דלי מגולה ח״ כ מלי פרי׳ נבי פסח שנמה דבבי הבור ברינון כו׳
ר׳ מאיר דמנו נבי פסח פוריי כמגולה אלא ס״ם לסתם תבור מיירי כמוקב ושנמה
ר׳ מאיר מסוס דפת כבי חיתה נבי מבשר מ׳ נמי דיה״ל כבשרה דגרמי דלמ מבתה אלא
ר׳ מאיר כולי הלו ומיסיבן דלמת פתח בתבור לחתיי וכרי׳ שיון מס הבלים
ר׳ מאיר בסבלון אות שלמו׳ מ׳ מיקרי מבת כיון דלא הוי דחי׳ דפס ראשו על
ר׳ מאיר כרינו וכר׳ לחר דבלנו לא מיקרי מבת כיון דחלב הנוף סגם ולא בלוב כיה דיק
ר׳ מאיר כלי הלי כפני חמר׳ בסבלנו׳ סביב מגינו׳ עליו : הילך אלבנה הבר׳ מחבר״ ס
ר׳ מאיר פסק ר״ם ורש״ י כל מהוס בחלבו כן דרוסאי המחבר לבחות על גבי כירה בחוכה
ר׳ מאיר בנוחה וקטומה ואפילו מבנמחק ויפה לו כרב בשת אמר ר״ יוחנן בר״ם בכירה חב״ ג
ר׳ מאיר דבלני עליה סחר אמרילי הלכתה כותיה דרב בשת בלרוריי כתו בפסקנו
ר׳ מאיר הלכות ושל דרבה דהו׳ כתרה סבירי׳ ליה כותיה ואחרי׳ קתרוייהו תנינה ורבינא
ר׳ מאיר ברב שוקבא מחמנן ורב כחנן כר יוסף דהוה אתריה דשוכדא שרו . בכח קדרה בל
ר׳ מאיר בבי כירה אלא כיהלה בחלבו כן דרוסאי מבשל יום ובישלה בשבת מסיק רב כחנן
ר׳ מאיר ברבי יוחנן דאסור לחך עלו נב דבכח הוא : עוד פר״ י דבכח קדרה בשבת ובישלה
ר׳ מאיר אחרי אמר בקדרה חייבת׳ ומסיק דאסור אלא מכ״ נב לעיל בכ״ ק אחר אלו קדרה
ר׳ מאיר חייבת סרי לנוחיה בתנור ע״ ס עם חשיכה ס״ם בתנור דבתם ולאי ליכא לחיבם
ר׳ מאיר בחתה לגרתן הבלו׳ לא מהבי חיתי אלבור׳ מחר לא כבי חיתי ב נחבם בטוב
ר׳ מאיר אלא חיתי כיון דבתנו׳ מוקב ולא בלים בה חוירה אכל בבי כיר דשלי׳ כי [חוי]
ר׳ מאיר דלמת׳ יחתה לגורך מחר וכ״ל הא מחבר׳ נן בבשר בשבת קדרה ובישלה בשבת ס״ם
ר׳ מאיר אכל לאחרי׳ סרי אפילו כו כיום דחן הדין הוה לנו לבחוד בשבת אפילו
ר׳ מאיר כמו בחבל בשבת בשנב דקתמה לן כרבי מאיר ובא דאמרינן כי חורי רב
ר׳ מאיר אמרי לה בו רב מאיר ובא דאמרינן בשבת מבשל נזירה כלחמרינן מרבנו
ר׳ מאיר חרב ולחתר שבוחי׳ אלמנו חזרו וקבשו אף על הבשלה וכיון דאמרינן לי׳ לרבי׳
ר׳ מאיר ע״ד דבר לאחרינ׳ אי ליכא לחיבם דילמת׳ יבחו כחבר ואחרו׳ בבריים אכן הלן
ר׳ מאיר הוטלו ולא לו . עבר ושה׳ אחר אחר בבו פתרוני׳ ר״ י פ׳ ח׳ בשנב ומ׳ כחבר ומי
ר׳ מאיר מי׳ מחר המיבעיא ליה לרבי יהודה עבר ובה חיון אלא בוחבו בל בדבן מחבר
ר׳ מאיר בלון נדוסה ומקטומה מלי אחרי׳ הא דבריון לבעל חתן בשוחבו בל בדבן בבלון
ר׳ מאיר בנ

לפרות לרשותו דרבינו תם ר"ת ואותו תפארנו יכול ישארנו ודו"ת ר"ל וכל כלי חרס פי נאתם בטמא לא זב לא כלי חרס ר"ש ומהרי"ל זב לא כלי חרס ר"ל ומוסיף על ענין ראשון ליסד על בפסר שם שנין בסרב שהם ומהרי"ל חולר אוזר נוב ובלו חרס אשר עם בו טוב יפסר יכול ישארנו ודו"ת ר"ל וכלי חרס ונמצאה בתוך בסרב שהם ומה שבתוכן שהרשקו ומה שבתוכן לחתם לחת נוחנו דלחמרנן בשבת בחורת כלי מוקבת לטומאה יכנס רבא אחר נזר שתא אחתרי שבלה בת יומא עולה לשת בנשארו שהרו ויוד כלא בסרב שהם דים לתרן שהם בנשארים שהר ויתקבן ודלו שהרו חוד מאחר שפאלן בלא הרשים פנים הרשו כתו לבתוכתם מנדל מנשהקה לחת נוחנו ונתקרשתה ותקבה שהם בשהקה פנים הרשים בתו לבתן ב"ב הו בכלי שנעבר שהק ומחדש ולא היה שוך בטול אבל אם בשבר בתון ומחר ויתקבן הרו בן עדין בתורת בעתו בעריך בסרב שהם • ואם לחסך לדם לוחר חיבה לחתרו בחשבו חוגין בשלות שהקתיל לקרש בוקשבקרים רוגב שהרים לחר רב נתתן לם חלה בשני שהלא לת בשינן בסרב שהם דרין הם לקלבו בחשבלת בשלה לה היה בם חלה בטולם טבל יום ובטהר ה בשלה חתרת. בשבר בו בלה בדרים בשרים בחלו לחשין ונשהר חשוחתו אבל בעריך בסרב שהם בדרים ובשבלי שבול יום ובטרו שהר משוחת. שבול יום ואל יקבה בשני הדם לחר חיאל בנבר לחם לא סבר לחרו סרו סרנו בוכהים בסרה דם הטחת כלי חרס בשבל בו חטחת ויבה חון לקלבו ובטמה בוקבו ובנבם שוכרו בחבום הדוש חנאת לחר בוד ם בם לחזקנתו קרבו ובחבטו ובחבטו בחבו קרו חרין בל הבבנות לחר בעבר סרם • ואל תקחבר בסרו לבנן דם חבא בדרין כלי בות אם בטוקב ובטר בדברבו בקם ובה לחו בלו בות חרין בוקבקב בסרב קבן חלמת לם שבא בם בחבה בחבו ובחבו בחבו בחבו ב

מתיר כי אלו נותנה לו לריכין קדמונינו לאחוה אחר דעל ידי מפתח של כסף לו של
זהב ולא ידי שלשלת של כסף ושל זהב לו כל ידי לשון של כסף ושל זהב כפין כתי
נעם לאחוה מחפתי אוקים דהוה ליה דרך תכשיט ואי כי אלו נותנה מרי כל אדם
ישמה כבראל בעלמא אל ראלי כראלה לאמנו דאפרי ישראל : ומלכה כרב דאמר לן תנא
בוחים לא לאוכר מתני׳ סיתר מחבר כי אם בכבול ומפיה כבריה ושרי דברייתא
דתיבין מתיה כתלמוד הטרולים הנמחין מרי הן כבלי הנשלין כתב׳ תוכלה דאסור
להקרבה אמר׳ כתב׳ וכן אמר רבי יוסי הגלי כרב : וכת [רא״מ] דאמר״ ה״ג בירוש׳
מלמלו רבי עבני כרבי אבון בחבר לא אמרת׳ אלא כלבר אלא כו אינו חייב חטאת
אבל כלבר אחייב חטאת אבי׳ בחבר אמר׳ ורבינו חננאל אמר אמר ברב אחאב רבינו תם
מס׳ כר׳ עבני מוך העמתר : ומסקנא דמרבא אמר׳ הן אמר׳ בכרת בתרא דשרבין
הרי אלה פירש״ל על גבי קרקע אמר׳ הא דתניא כהן שלקח כמבנבו מרך עליה
נמי מחקרם אבל לא כתיבה אמר׳ דנמי אמר׳ כן מורם בירושלמי אבל בבר מוחר
לגרוך לבתו׳ אתכה ואם לאוביא דם כהן ואמר׳ וכן אמר׳ ובן אמר׳ בן אמר׳ ובן אמר׳ בן אמר׳
הוך בתנבנו בסבת רא״ה : אמר בבירתה עד שמבא כרוש בעל ה״ג פי׳ דלפקח
אבל לגרה הן אמרים בקל ואומר מתנבעה ורבינו תם רגיל לאמר אמרה״ בעבודה
ארה אים אבלה טוכלת כהן אמר״ה״ר״ מתי דוחקיהו דלבלא נפקא לן אמר
בנחוה : וכבל דבר שתנן לתוך וכ״ש אם כרוך לינהו מערב • מקנה כיומי ניסן
עין בלבנת נדה עיין אמר׳ מפי׳ הר״ם : מפני ביומי אמר׳ הרב״ם ומנו אמר׳ אבלא
אבלא אים אמר׳ אבלא ובן אמר׳ אבלא כפ״ב דבר אמר לא אבלא כנתל אבל רבינו אם
מפרש ומפני ביומי אמר׳ אמר׳ כיומתא בן ראמר אמר׳ בעבודה אמר׳ אמר׳ אמר׳
אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳

פרק שבעה עשר

עֵל להכילה בכלים סתם איסור לאו מלאכל שבת ובראיה אינן מקבלין כדאמרי׳ פרק כתרא דיומא דלין שנין דכרי׳ כלנו על ידי כותים לא בתחיי׳ ואמ׳ מתי כהדיא הרי זה משוכת ולין נרוך ליטול ידו ואתריבין כיתנאי הנשל תגונה וסמוכל שוקר תנאי בשבת דתים ויפה דתמכות [דתמלון] כין מני אלוכים כיון שקטים מיירי כחולה סתם זמנו כהול לכל כאן אמנו כהול כיום ראשון לוליתא נדרה לאחר דאמר׳ כיום פני לו כיום שליטי לו׳ דים מוחר לשחוט אם יש לו קודם שיכילוה בכילה סתם מתנא ויש מפרשים דתקלה דאחילת איסור שבת כדאמר׳ נדיקים אין הקדוש ב״ה מכיה תקלה עליהם נמצא תקלה עפ׳ נוטר בקילה כדר׳ שמעון קרא ויבטח - כלה אלמנה שאינשה ושוכרה לשנים ולהנה לו כחתן לחדנת הים וילדה לה׳ וכן תים אלה שהיה נדונה לנתן מרדוה לו אם ויעיכר שיד והיה לו כעבד כדרך רחוק ושוכר לה שתים וילדה לה׳ כדכר נשי מהכנה בתחילה בנשות כו׳ : וכתרני עבדינו ולא תחלנין שבת בו׳ וכן פירש רבי׳ אמר ר׳ אם מסק הסכק נפשות לכקל כין אחתר כריכה כין מיתה ולני ביר׳ עליה לת הסבת ר״ג בפר׳ שי וכן פי׳ ר״ח וכאלפס וכרוב סדרים וכן פ׳ המבשה כפרק כתר דיומא : חולה לו׳ כדרך ודומא אחר לתינו כדרך ר׳ יכי שיש קים חפרם כל כלו כדרך דשמעת אמרה לו שיעות לם לא אתיינלוהו בשבת כבך ונם יש סדרים שכתב אמילתא דר׳ יצלי חולה לאחר בני״ט עד פשיטו נפשו ראוי מהו תעשה לאיכותי מיכבית כבר מי לא לכבל מיית קא מתמה בן הני דמיית כנתרת הם היו כקילים ברפואות ודשו שבת סכנה כדבר מהלוקת נאכרת לא לתבנוק ונרחה אלון לנו בקילין כמנין המכילה כמו המלה ומה החולה לא מסתכן בכך לתי לם לא מוכל מסר לאכילו ולבוות לעניין מיל מדע תלתחר עבי עין מדרדה תיבר לבוחלה בפ׳ והמרם תשוב דאוריי דבר כלי אלין מכל משוב איכות הטן לא ודכי אם כתלוק עליו ואמר׳ הלכה לאחר ליתר ויה לשונו כי חולים כנים הם לו בקילים הם לף בין אידע הלה ההיה שהוא סכת לו יש כיפרים ואומר כרוך ולאינו יכול לסבול מחמת מלכילין לותו ומסרו לסודרי׳ חולי׳ שאינו מכוכבין שהכן הני סכנה לנפש ומה שוטה לחות לו כהכיה דרך ומר אזרוה ולף על פי כרוב חולים לרים בפיקוחים מסקה וכן בשדוקה דעת ולעבר דעתיה לל ישמע שכן לפון מלתרת לה כן דלייקת לאינה מלי סכק בנשות אלא הלי מיית מתעוררה לחלות ולהתקלה בלי פסוט הוא שהם מוא לאכול לו נפשות אחותר לאכילו לשקיעו כי מסרון מלה מכלה הלב ומתיקי כך הוא מתנלב ופעמים לינו מתרגנו ומר׳ אלגון ל׳ מלרה לני קרא כו׳ סכנה ואחלין עליו לת הסבת כדאמר נני מכה כל הלן לת׳ פ׳ מלכן מתים בכך וכן מוכרות המריחות לנו דולון לאינו מעינות ולכיות לאלא כל חסרון הנוף וחסרון לחר ושוכר סכנה הוא לת ולחד מחיים ושוכרת ודם ונכנסן מתירות לשמו׳ מדוה לנם לפי׳ כיחות החתה לת׳ פי׳ סלינו לם כבך ולם מתוא רופא היה נם כן חכמים ידעו כדפיו׳ קנת ולתרו לת ירה נמצא ולם מת מת׳ דוקה כל לדם כקילי׳ כבך והזר בך תלפיבו מיתרה אלא ר׳ ומוות מלאיות כיון שלנו לתרני׳ לותו מוחר ונמנה כשיני רבי אב״ה מסכן כדאלכון אבר אחר פיס לסיב עליו מנין אמרה : וכתלמוד מפרש כנן אחר קיסמים דקים והנשם תשום דיכולין לפתיחן לו מקידים והשום סחיט׳ לוכ׳ לף על פי סכן מסרי תשמרת עשויה לכן ולא קפיד בלינוכה כתנאי פרוזנק׳ כפרק כתה שוחנין ואכלן הורה ר״ו :

פרק שבעה עשר

יוחנן אתר אחד כבסים ואחד שלקות כו׳ פר״ח כו׳ כשאם תה אדיקי ר״ח תלה תפלגא רבי יוחנן אמרינא דמיירי לפיליו לאוקי קמייה דזה לפחות לבכיה הכבול עבכים לתוך הקדירה ואם שהחה דברי התנאים דברי ר׳ ושמואל כו״ט לר״ת שהין עמו אכל דברי רב חסדא [כי״ט] כדפיר לעיל : שלא אלא הכתיבת אתר בנרות בכוכבים כתבו׳ מוקי לה כמתנתי דבר׳ ר״ת בנרות ר״ת אלא חייבין ולא חייבין אמת יתבון לעשות כלי זכן מתמתה דבכה כמוסתקי וכן מתמנ בפרק בכל מערבין נתן לה הערב בשבת (וכעל) בפנינו ואכל המתמתה ואסור לעבר המגדל כדי ליקח את שבת׳ ליסראל אם יסמא כמיינו כמתנתר אסור לעבר בכדי פינטו וכן כפ״ק נבי פ״ר ותיר׳ ולא יהם עשה לאחר כבלי פינטו אלא לעבר דרכנן אמת יהתה ולא כל פי שם לחחות ולות׳ דסיק לת׳ דאוריי׳ת מ״ת כתן סתן רלה לתתיר כרוך [לחיסיר ולהחמיר] קיבולת לבנות בית וכמיה רלה מע׳ ק דס״ו ב׳ ר״ת לת שורי עם בהתם ולאו׳ תירי דפרסיסיא פרו כגון נפש חטים לתוך מע׳ ס״ו כל בשבת ה״ר קיבולת ויה לאמר כו׳ ר׳ לות דמהיה דשורו לעבדלקלה נבל לתן ר״ל דמירי דמלנים הוה ומתכון לתוך הרחים דהתם התלמ׳ בשבת ודוקא נבי שדה מוחר מטום דרבינות לקבנו כולריסות אבל כיש דבינות לבנות סכיר יום ולא יתחרו הרחים קבלמתיים קא עביד ומפי׳ נתן תכבי נות ולתקן הקורו דהנסרין רחוק מן החוט׳ שלינו נרח׳ בשבת ולא לבנות ר״ה כולל ונרוך תחוכר הוה ורבינו משה כר׳ מיימון אסר גם״ו בשבת ולא לבנות סרי הינו דוקא לבסיר לפיים ולרביע הינו לרחיסות אבל בקבנו לתן לך מעות כך וכך ותחרוט לי שדה שלי לו תקונר כבך וכך אם לא כיתי בשבת ואם כתו לתכנון אסו׳ פי׳ אם לא כתבו מתחלה ונקח הבתי׳ דמעבמו בלא כיוויי ישראל אם אחר ליה שבתות נטלא ואסור לו מני כנגן יש לו אסור מטום דהכתיבו הוה בשבר שבת ולבתו על ישראל הוה ה״ה כתבו׳ ובמה כתו בשדה ובכרם ולא בדברי המתירין כתבו ואתרתן מטום דאין מסתכר בלי מל ישראל לאותו מוחר שבתי׳ בשבת כתבים׳ וכתבו׳ וכא ליתה דבלא בתוספתא דתשב׳ דתמר׳ פרק החקבל שדה ישראל וכותי שלקחו מתרתן בשבת לא אחר לבתו׳ טול תלוך בשבת ואני כחול ואתרתן כתבו׳ דתי : ירושלמי דר׳ זעירי אמר לר׳ יאשיה כתב שיעור הקופו׳ אחר ליה בלמוד בתוס׳ הן התנור׳ תמן כב׳ קופות של שלש סלין תורמין לת׳ הלשבה דתמי כזמן שבטול חלת חלת ואחר׳ לחלת ואחר׳ לאסו אותו לחבר כדתנן בטל חרם לת כו׳ :

פרק שבעה עשר

עֵל יהולדת בשבת אחר אסיאבר׳ פרק לשחוט לה תרגגולת בשבת כיון להכילה בכילה סתם איסור לאו מלאכל שבת ובראיה אינן מקבלין כדאמרי׳ פרק כתרא דיומא דלין שנין דכרי׳ כלנו על ידי כותים לא בתחיי׳ ואמ׳ מתי כהדיא הרי זה משוכת ולין נרוך ליטול ידו ואתריבין כיתנאי הנשל תגונה והסמוכל שוקר תנאי בשבת דתים ויפה דתמכות [דתמלון] כין מני אלוכים כיון שקטים מיירי כחולה סתם זמנו כהול לכל כאן אמנו כהול כיום ראשון לוליתא נדרה לאחר דאמר׳ כיום פני לו כיום שליטי לו׳ דים מוחר לשחוט אם יש לו קודם שיכילוה בכילה סתם מתנא ויש מפרשים דתקלה דאחילת איסור שבת נדיקים אין הקדוש ב״ה מכיה תקלה עליהם נמצא תקלה עפ׳ נוטר בקילה כדר׳ שמעון קרא ויבטח - כלה אלמנה שאינשה ושוכרה לשנים ולהנה לו כחתן לחדנת הים וילדה לה׳ וכן תים אלה שהיה נדונה לנתן מרדוה לו אם ויעיכר שיד והיה לו כעבד כדרך רחוק ושוכר לה שתים וילדה לה׳ כדכר נשי מהכנה בתחילה בנשות כו׳ : וכתרני עבדינו ולא תחלנין שבת בו׳ וכן פירש רבי׳ אמר ר׳ אם מסק הסכק נפשות לכקל כין אחתר כריכה כין סתחר לאי ביר׳ עליה לת הסבת ר״ג בפר׳ שי וכן פי׳ ר״ח וכאלפס וכרוב סדרים וכן פ׳ המבשה כפרק כתר דיומא : חולה לו׳ כדרך ודומא אחר לתינו כדרך ר׳ יכי שיש קים חפרם כל כלו כדרך דשמעת אמרה לו שיעות לם לא אתיינלוהו בשבת כבך ונם יש סדרים שכתב אמילתא דר׳ יצלי חולה לאחר בני״ט עד פשיטו נפשו ראוי מהו תעשה לאיכותי מיכבית כבר מי לא לכבל מיית קא מתמה בן הני דמיית כנתרת הם היו כקילים ברפואות ודשו שבת סכנה כדבר מהלוקת נאכרת לא לתבנוק ונרחה אלון לנו בקילין כמנין המכילה כמו המלה ומה החולה לא מסתכן בכך לתי לם לא מוכל מסר לאכילו ולבוות לעניין מיל מדע תלתחר עבי עין מדרדה תיבר לבוחלה בפ׳ והמרם תשוב דאוריי דבר כלי אלין מכל משוב איכות הטן לא ודכי אם כתלוק עליו ואמר׳ הלכה לאחר ליתר ויה לשונו כי חולים כנים הם לו בקילים הם לף בין אידע הלה ההיה שהוא סכת לו יש כיפרים ואומר כרוך ולאינו יכול לסבול מחמת מלכילין לותו ולאסו׳ סודרי׳ חולי׳ שאינו מכוכבין שהכן הני סכנה לנפש ומה שוטה לחות לו כהכיה דרך ומר אזרוה ולף על פי כרוב חולים לרים בפיקוחים מסקה וכן בשדוקה דעת ולעבר דעתיה לל ישמע שכן לפון מלתרת לה כן דלייקת לאינה מלי סכק בנשות אלא הלי מיית מתעוררה לחלות ולהתקלה בלי פסוט הוא שהם מוא לאכול לו נפשות אחותר לאכילו לשקיעו כי מסרון מלה מכלה הלב ומתיקי כך הוא מתנלב ופעמים לינו מתרגנו ומר׳ אלגון ל׳ מלרה לני קרא כו׳ סכנה ואחלין עליו לת הסבת כדאמר נני מכה כל הלן לת׳ פ׳ מלכן מתים בכך וכן מוכרות המריחות לנו דולון לאינו מעינות ולכיות לאלא כל חסרון הנוף וחסרון לחר ושוכר סכנה הוא לת ולחד מחיים ושוכרת ודם ונכנסן מתירות לשמו׳ מדוה לנם לפי׳ כיחות החתה לת׳ פי׳ סלינו לם כבך ולם מתוא רופא היה נם כן חכמים ידעו כדפיו׳ קנת ולתרו לת ירה נמצא ולם מת מת׳ דוקה כל לדם כקילי׳ כבך והזר בך תלפיבו מיתרה אלא ר׳ ומוות מלאיות כיון שלנו לתרני׳ לותו מוחר ונמנה כשיני רבי אב״ה מסכן כדאלכון אבר אחר פיס לסיב עליו מנין אמרה : וכתלמוד מפרש כנן אחר קיסמים דקים והנשם תשום דיכולין לפתיחן לו מקידים והשום סחיט׳ לוכ׳ לף על פי סכן מסרי תשמרת עשויה לכן ולא קפיד בלינוכה כתנאי פרוזנק׳ כפרק כתה שוחנין ואכלן הורה ר״ו :

פרק שמנה עשר ותשעה עשר

ורבי יוחנן אתר אחד כבסים ואחד שלקות כו׳ פר״ח כו׳ כשאם תה אדיקי ר״ח תלה תפלגא רבי יוחנן אמרינא דמיירי לפיליו לאוקי קמייה דזה לפחות לבכיה הכבול עבכים לתוך הקדירה ואם שהחה דברי התנאים ושמואל כו״ט לר״ת שהין עמו אכל דברי רב חסדא [כי״ט] כדפיר לעיל : שלא אלא הכתיבת אתר בנרות בכוכבים כתבו׳ מוקי לה כמתנתי דבר׳ ר״ת בנרות ר״ת אלא חייבין ולא חייבין אמת יתבון לעשות כלי זכן מתמתה דבכה כמוסתקי וכן מתמנ בפרק בכל מערבין נתן לה הערב בשבת (וכעל) בפנינו ואכל המתמתה ואסור לעבר המגדל כדי ליקח את שבת׳ אחר לחרת

אתי לבנוי ובריך אבי ואמני לעברה לו אחטיא כרמים נגו הקשה ה״ר פורת אמלי שוחה נתנו ומכנודל מחבר מ״פקי הגרים : חוב אדם לנבוט בל כ׳ בכרמים בשבת בחמה תן בכרמים לבנות בל כ׳ בכרמים תעלות לבנות בל כ׳ בכרמים פסוה בנים ומחרר׳ בשבת לבנות בל כ׳ בכרמים בכרמים לכ׳ יחוס כ לד כרי אחר לוחם ו׳ ואח׳ לבל שבת אחר לשבת מחרים כרי לא שאר׳ בשבת בחנה אל כבר אחר׳ ובחר כי לוקם בבנות אבא אמלו כאמר מרעשה ומשמעי שתים נדול כוכב בחנה בחנה׳ בל כ׳ בכרמים ומקום קדושה רבה כמו בשבת אחר׳ בל כ׳ בכרמים

מתלו מקשיב רב בארוכלו נתן אם לים בחיבן לבנות בל כ׳ בכרמים לו לא ומסיר ודאי לריך לבנות בים כמו בשבת הוה טמא בתחיבו בשבת לבנות בל כ׳ בכרמים לין זב אל חסוב הון אלא ריך בשבת אחרים ומרגל לקלוש לים תשא ולר׳ לבנה הוה לר׳ לבנות בל כ׳ בכרמים בשבת ומי׳ בון בים אלא לבנות בל כ׳ בכרמים אלא אם אחר׳ בון בים אחר׳ בון בים אחר׳ בון בים

בתחילה לו המליכו בחות פרחת מלרב לחות ולפי כי יהיה ליסור מפני הליך לבטל מעותיו
בלא דבר קדום עתהם בתיק מסוס דילמת אתי לבבוי אכל מפני מעלים וחבל אלעזר מותר
דלבא לתיתם כל כך מיסורה לחורתא והא דאמרינן שלבר בטל סבה מרבקי בסרטיא לו
בקבר מבית עליו כבר לו תיקוק ומבטלתה ורב אבי אחר לו אחרה כבר לו תיקוק לא נתת בלבד
מסתם דבבר לו תיקוק מי מסור מתי הם דמוסב טפי מסתחיל לו בדרך ומות דיכול ליסב
סס בעירו ולשותרו לו ליתן מומר כתי סס אכל בחלד תביסה מותר לבטל ולהגיע מתקום
המתפת יבר כתן לעמן לבתן דבינו תם כם" פק דסבת וד"ם כתב תוך דבר"ם ותני "מבאתי דרבוכב
על הסוס ורחיתיך לו בדרך מוכב לו לרבוב ובבא דלמו אינו עובר לא מבי סבות אם הוא כתוך
התיום כדאמרינן בפ"המגיע וכפ"ק דע"ז כן בתרת מתיר בסוס מפני שבוטן כו מלחמה
אתן בתיר לו לעבור על גזרת חכמים דלתן רוכבין ע"ג בהמה: וברחה הדבר כמו בן אם רוחה
מוסבי"כים ליקח בן: וחא"ג דבכבו נמי לא יעל תעד מפתן ג"סבולות אינו לחבר מעברת
אכל לביתו וחבורו בלא הוכרבו תיקון כל פה מיבל ועד מפר"ביבו תם סבות ע"י כתים:
מלר לחבר לבותי בסבת לחלוב ורחיה מפרק מי מסתחיל בבי בהמה אל"ג סתיתה טבוכת
ולא פירקה עד מוחלתי סבת ומתה ולא דבה לבבים בתתים כרים וכסתות מסוס לחסר לבטל
כלי מתיבנו וקסבר בער בעלי חיים דדבבן מבתם בבהיה לחי בסבר בער בעלי חיים דלחרית
מותר ומס"ג דבבות דלחת כיה מבס"כ דלחמרה לבותי סבת דלית כיה מעבה מבוס בער
בעלי חיים לחרית ולחב מבער לת בבהמה בלחמרי לחמו סוחה עליו ומבקתו מפני הסבב ומבל
מלחמר בפ"ערבי פסחים ומחר מבהבעל רובה ליבן בפרים רובה ובן"ל מתבבו הבחוכים
ופשלתם מהו לחלוב מבסבות בסבת המוסיק לחם מבוס לחלוב בסבת חייב מבוס מבתק מבל
מבוס סבבת הבהמה מותר לומר לבותי לחלוב ובול לחלב לבמתך ומותר לו בבך עד בלתן לבתן
מר"ם ז"ל: ומבלתי בפרק קמא דע"ז מבל מתניתין ובבל מקום לן מוכרים לבם בהמ' בסם
ופרי"ברובה: בהמה דקה מי מבינן בם מלחמה בחייבן עליה בסבת נוגח ואולב ותירן מתחר
סבהמה בעמתה לינה עושה מלחמה מה מבבותי עושה בה מלחמה לא מיתמה מה מלין בן
בבהמה בסה דבבדה נמ"לוסורה ובריך עין מתתי מבבי בכור תולה ולא נתה בבר ולא
חלב הם לא מבבוש עבודה בדחמתם בר"ם דבאים הבו ומבבל מקו' בריך לתבת החב"מן בבותי
דלה ברירות בדחמ לחב"ל בדי מה מלחבת ישראל ואסור:

הג"רה הבמה נסוג עלמת דמבנת ברבות מוכה: אלעבסי בתי' נבהרין מבת בבבסת
סוכה ליחבר כתב בסת"ג דיקה בתיבה' סבינ מבתמבין בל הבנות. וכו בינם לחבי'
בבסת בתב רבי' בבנינתום דבמתן הבה לין מתבנין תבנית תלום בבסת לבי מתין לבו בבלילין
בבתרון הלחות כמו הרמבונים ואסור הוא: פנים אבה בדה ורגולה כו':

הגה"ה בבשמי לם מותר לבנים לבנת בבבסת בל המסה בינות הבמתי לבית הבנס' מלא
ידו הבמתי בל בעיבינם ובבה"לי לאסור: דלגולי טיבוב הוי אבל הוא מבחר בו':

הגה"ה ובלבי בבת מותר לבבו' בהה מבלינן לאור הבר בין מבוכרין לאור בבר בבינ מבוכרין לאסור בבת מס'
מ"ק ובראה לי ראיה מבתמבמרינן בבסמים בבמתי עבתו מחבר עלין לבורבו מיבל
לבבל ליה עם מבלין בתם בינה ומס בבתיר בעל הבפר לבבוק בל הלחות בבבת בחרית
וע"ם ח"ל מבסבריה לן דבלבתה בבבה לחין אסור לא בקול בל בינ בלבר דבה לבבה בבבה בבבה בבבה
בבינ לבינה ולחיתר בתבבתה בבבה לחיתי בבלבלה בתחבה ולחבה בלבבת בבבת בבבת בבבת בבבת
ומבבי לבתרה דבבי מבבה בבלחיתה בתם אמר ר' ליבתר כל בתחבה בל בבבת אסור: ר'
אלעזר לבבבר בבבה בבבה בלין לבבתה בבבת בתבבן לבבר בבבת בבבת בבבת בבבת בבבת
ואתרבן ר' רבבה בבה לבבה בל בבבי בבבה בבבת מבבר לבבבה בבבת בבבת בבבת בבבת בבבת
הבי לא בבבבה דבבן דבבה הוא ולבבן לבבתי לבבה בבבה בבבה בבבה בבבה בבבה בבבה
טבי מבבן לבי דבבם לבה לבלי מבבבה דבבי מבבבה בר מבבה בבבה בבבה בבבה בבבה בבבה
לבבבו ם"ם בבבבה מבבן בבבן בבבן בבבן: ובבבבן מבבה בל מבבבה בבבבה לבבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה ב

אחים מ"ק פ"ו מי שהקדיש: פעם ח"יום חשוכרי כ"ע ס"ם והתפלגנו הנה להליכו כרי"ולא הסכיקו
להתפלל עד שנכנסה הרוח וכיון הערות ותרחה שהם וחרו חכמי" כל הדור מחותם שהליכו
קיבלו שבת ואסורי כתלמיה הכל שחר לנכנס הנות מתרון ומחוב מיי"הלכות נדו"ל קבלת
שבת וס"ל דקבלת שבת [בשעות] לא הוי קבלה בחכמי דשרי לברכוני מלי וכיכון הרוח הקבל
קיבלו עליהם שבת החישוש נתבטל כ"כע כרחם חחריהם מאוחרי" כתלמה וכן כתב ר"י בר
מרדכי מלם הנבור אחרו ברבו לון היחיד דשלי לעבו" מלמה חש"ם מלון רוחה לקבל שבת
עליהם מקבלו אישור לחון מוליון בשבתו מבת דלחה כ"ב מחור לב"ו מחו"ם לדחו"ד ודוק
כ"כ: ומחוה כיתון פי"רבי" יקר ר"ל דיקה בחון שים סם המוה הסב לון סם מחוה לריך לבשותה
בימון: כתב בה"ז מוחר בשבת קדמה ע"ג נחלים כתו שהנו שבי"כע"ם בר מבלון חב"ה
ומוחר לחר לבחוי לבסיר חש"ע ג נחלים שהרי לון מנשנשו ולא חבלבלו ולחי" טלבלו חן הבר
לא הוי ומבר שלם לבחוי לבסיר חש"ע שבחו הוחיל ולון מנעב הבחלי לון מחבון עליהם
וכ"ם שיכול לחר לבחוי חש"ע ם מיסרבה בבשת ומשר לבסמון מבחוי אנסים וכבו' כדי שיהו
מחון מחבר לף לנרך הבלה לחבר מחת ומחה בבחנים לחבר מבחים עוד כתב בת מבלבה
בשבת לו כי"ם מוחר חש"ע ם מבלבה בבנים בל מיבסר חוקבה לון בייב שבת עבים בשת אל
בעבים בל מיבסר בבלה בהבין הם בל שבה בת מבלבה בעבי ערלה: פעם בשיבחו חש"ג שבילחו
דברי רבם: הגה"ה והברי רבם ומה שבידהו הם בשלבי הבחים ומ"ם בקבר: בנים
הבי בבי דלא בבבי עיבודת בר"ת מבבחת ירושלמי מבם ר"ח: הדלקת בר בשבת חובה פי"
שנרוך לחובה בחקום בר: וי"מ שלון לנרך על הבר בנוב בשבת מבחים שלם לבוקה חבב"ו לא
הוה נרוך לבבוחה ולהדליק שבת ולת בשבו הדם הם בבבו הרוח ולון נרר לבבוחו ולא"ם
מייב לבבות בבבשו מבולה וכן מבר בבבשו מבול מיבם מ"ר מון נרוך לבבוך חש"ו דם בריח
והחיב לנרך ועוד לו ר"ת לנרוך לבבות ולהדליק בלחבר לעבל ומבבר שבל יקרים ולא יחבר

עב"ל חוים: בנים יחיים בו"ער חבלון שבק בם"מ: דחם שבת בו':

הגה"ה מי"מחבר דחי שבשה שלם חת"שבינו בחבלת חשבת חין מחוברן לחבו ומחבר"

חו מינה דחי שבשה ולא הוכיח בל הבינים בחבלה בהבנבה ומרי" לון מחוברן
לחבו מלון מחוברן לא בים שם בהם לנרבן חובן בבבים בחבלה בהבנבה ומרי" לון מחוברן
שחרית ומבבה חבבים ומבחרות לון מחוברן לחבו ומבבה נחי בחבלבת בבבים בל יום מלון
בו לנרבן חובן בבון חבבים ומרי"מחבלו"ר ת מחבר מבן ר בחבבים ומם לא מחבר לון מחוברן
לחבו ובל יום בים בובנרבן מובם בבון ר"ם חבם ומבו ר"ם בל מחרית ומבבה מחבלו"ר"ם ומחו"
מבן בחבבים בבבבה ומם לא מחבר לון מחוברן לחבו ומבבה נחי בחבלבת בבבים בל יום מלון
עבחבר בם"מ בל: חג הבה מחבר ר"יחבן חבום ר"בחבון בן יחובלה ר"ח יום בבבה יחיד
מחבר בהם בבלל הבו הן ח' יחי בחב ומחובה יחי הבבה ו"ר ר"ם בבון בל מבם ו"ר"ם ר"ח בבון בל
מחבבת ומבולה כ"ח יום ר"יחי בחב ומ"יחי מבבה ומבי ר"ם בל מבם ומבי ר"ם בל מחבבת חבל
בבבל לבר"ח בלה לבחוי"בה לא חבבה הום דבבן ומ"ם בלה מחבר: בבו מבלבה חבבה לבחוי
לבחוי"בה רב לילבע לבבבל מבבבבה בבבבו בבר"ח סבר לבחבבחי בבן בחבל דבבבי לבחוי
ובחבי בחם"ם חבבב בבבבים: חבבה מבבבה בבבבים בבבבים חבבבבים בבבבים בבבבים
בבבבים בבבבים בבבבים בבבבים בבבבים בבבבים בבבבים בבבבים ב

תוספתא

חייב חטאת כתוב בדת ונסקל מ׳ התולעת ואחת החבני׳ ואחת החגבי׳ ואחת הארבה חייב
אכל כים והבקע׳ והבדמלי׳ והחסטוטי׳ והחסיפו׳ אינן לא ר׳ יהודה ר׳ אין טמאין וטהרין
לאוכן ואם נפל ונתן פטור אין מוציאין לא מאוכן לר׳ אר ואם אר׳ לר׳ לאוכן ואין מבטלין
מאוכן לרשות היחיד והרשות היחיד לאוכן אם הוציא והכניס פטור חבר על רבי׳ ואבוהו׳ סמוך
מפלגין לרשות מותרין לא עדרו אסורין: אדם שוחד על החסקופה נותן לבעל הבי׳ ובעל הבי׳
נותן לו נותן לבני הבעני׳ נותן לו בטל מבני הבי׳ ונותן לבני הבעני׳ ונותן לבעל הבי׳ אבל אם
פטורין אחרי׳ אחרי׳ אסקופה מקומות שתי רשוי׳ בל זמן שאתה פותח בלבני׳ פתח נשל בנאחן
היתה נטוה עבר׳ שתי׳ אחרי׳ הרי זה רשו׳ לעצמו: כשם שמפקיקין לקרי׳ שמא כך מפקיקין לקרי׳
הנגלה ולקרי׳ הנבלע׳ מוכר ונגמלת נגלה ונבלע מנו׳ אחתורו׳ כתורה: לא יכה הסייט
בחטטו ע״ם שתוך לחשבה מתח יסבת ויכה ולא נגר בקיסם שבנטארו ולא בכפ בדנות׳ שבחוטו
ולא שלחני בדיל׳ שבחוטו ולא סודק בחטים׳ שבנטארו אם יכתו כולן פטורין דברי ר״מ ר״י אומ׳
אומן דרך אומנותו הי׳ ואיתר כל הדבקנטארו הסותר לא יכה בכפות המקופל׳ ומשנה׳ על כתפו
לר׳ הר ואם יכה הרי זה חייב: לא יכה אדם בחטות הנדוין לו בסדינו לר׳ הר ואם יכה ה״ז
חייב ויכאין בתפילין עם חבבה וקורין בכתבי הקדש עם חבבה אכל אין קורין בכלי אבן אבל אם לאור
הנר לפי׳ בבוה מחבו ולפי׳ בבית אחר ולפי׳ שבדה בתים זה לפנים מזה אכל מסתכל הוא לתוך
הקבר ולאינו חוסם רשב״ג אומר מיטוקות מתקנין מרשותיהן כלילי אבן לאור הנר אמר רבי
ישמעאל פעם אחת קראתי לאו׳ הנר וכקשתי להטותו אחרתי כמה גדולים דברי חכמי׳ שאומרין
אין קורין בכלי אבן לאו׳ הנר ר׳ נתן אומ׳ הטהו ודלי ובתב על פינקסו ישמעאל בן ברון בשבלו בקרנו
את הנ׳ בשבת לבסיבכ׳ בית שתקד׳ ביבית חטטת: אר״ם בן אשר בת ורחה עד היכן פרש׳ טפר׳
אלא נזרו הראשונים נזחר לא יחכל מהר עם הנדה שהראשונים לא היו מוכנין עם הבדו׳ אלא
אחרו לא יחכל הזב עם הזב׳ מפני הרגל שברה אבית אחתי אות׳ לא יחכל זב ברוב עם זב עם
בחרן וב״ה אחדין: לו תן הבלבות שאחרו בשליית חבנית בן חזקיהו בן ברון בשבלו בקרנו
לאנו ורבו ב״ם על ב״ם אחוב׳ אבר דבר נזרו בו בינם ובינם לאחו אחו׳ קשה להם לישראל בינם
שנעשה בו הנגל ר״מ אומ׳ בו בינם נדמו בחת ר׳ יהושע אומר בו בינם אחרו אחה אכל אזן
הבשרה תלמה אדם נתן לחוכה לסוף מוציאה מה שבחוב׳ בו בינם אחרו בל אחבלבלין בינם
את הטומה׳ בעובי הבדפש ונתנו ובבו ב״ם על ב״ה בו בינם אחרו הבוכה בלים אחת הבנו׳
בערב שבת עם חבבה ונתנו ובבו ב״ם על ב״ה אחרו ב״ם לבית אבל אי אתם אומי׳ אין נוטלין
בערב שבת עם חבבה אלא בדי שיטלו לף הין סמנין ובבשינין ובוטלה בהן אחרו לא׳
בית אבל אי אתם אומי׳ אבוטבי׳ קורות בית אבד ואינן עיטלו הבת ערב שבת אם אם חבבה לף הין
סמנין ובבשינין ובוטלה בהן אי אתה אומ׳ בתבוכתן ואי אתה אומ׳ אלא בבית אחר אומר׳ אבת
יתי׳ אבטבל ובבית בל מלא׳ אתך אתה בל מלאכה ך גזורה הערב שבת ובית אבל אומר׳ אבת
ימים אבשה מלאכת אבשה אתה בל אבת: בית אחתי אומר׳ אין מוכרי׳ לנכרי ולא טוענין אתו
ולא תבבה׳ עליו אלא בדי שיגיע לתקום בדוב ובית אבל אתירין אחבו תקום בדוב עד שיגיע
לבית הסמוך לאותה ר״מ אומר בדי שיגיע תן הפתח ובדם עליו הום ר״ר אליעזר בדבי בדוב
בל בית בן נחליאל הי מוליכין בלי לבן אלבן לבוכם נבדי אלבה ימים בדוב בשבת ובבשים
בערב שבת לפי דרבנו למדנו אתלבנים בדים לבבכם יאר תן הבבוחים: פותחין מים לגבה
בערב שבת עם חבבה והיא אותה ואולבת בשבת נותנין בדוב לבין ואיספלגות ע״ג אחבה
בערב שבת עם חבבה ובן אתרפלין ואולבין בשבת נותנין נפרות אחת אבלים בת״ם ובן
אתנפרין ובולבין בשבת נותנין מגאר אל נבי נחלים בערב שבת עם חבבה ואין נותנין חבי׳
לרחים בל מים אלא בדי שיבאנו:

פרק שני

מדליקין בשבילה אמורבת ולא בסחרטוטין ואם״פ אתאחרבין בל אלו שאחרו אין
מדליקין בהן בשבת מדליקין בהן בינם אוב תן אתבן ערבה אפני אם
אחרו אין מדליקין בשמן ערבה בינם אוב טוב לפי אין מדליקין ולא קרבים ולא חתן
בינם אוב בל אלו שאחרו אין מדליקין בהן בשבת אותר לבשותן אחזרה בין בל נבי אחרן ובין
ע״ג אנורה בין לבתחתם בנגדן בין לבתחתם לאחרה לא אחרו אלא לבשותן אילה לבר בלבד:
ר״ם בל״ם אומר אין מדליקין בבדי ר׳ אבאנאל אומר בל הוצא תן הבן אין מדליקין בו ר׳ אבאנאל
בר״י בן ברוקה אומר אין מדליקין אלא בוצא תן אפרי ר״ט אומ׳ אין מדליקין אלא בשמן זית
בלבד אמר ר׳ אחבן בן נוחי על רבנלו ואחר אם יבאנו אבבי בבבל אין בהן אלא שמן בנוגו אם
יבאנו אבבי אדי אין בהם אלא שמן אבנוי אם יבאנו אבבי אבסבדרים אין בהן אלא שמן בנוגו אם
יבאנו אבבי קפוטבי׳ אין בהם לא זה ולא זה אין לך אלא אם אחרו: מדליקין בשמן אקשות
ובבבט ר״ם אומרי אומ׳ מדליקין בשמן דגים ובבעבר אומבים אומר בל אלא תן בבשר אין
מדליקין בו אין בשמן דגים ר״ם בן אשר אומר בל הוצא תן הבן אין בו אבוס אבם אל אלם
ואבבבין בו אין בן בשמן דגים ר״ם בן אשר אומר בל הוצא תן הבן אין בו ע״ג דבר אין מדליקין בו
ואבבבין בו אין בן בשמן דגים ר״ם בן אשר אומר בל הוצא תן הבן אין בו אבוס אבם אל אלם
רשב״ג אומר בל בית אבבה בל בית בודבין אבלות ע״ג אנורה ומדליקין בה: ר״ר יהודה בבאיבו
אבדין בבלאים בית ביאוה בלור אינו נוקבין אבור אבבו׳ בל בינה ומבלאין אומר אין נוטבין אות׳
אבדין בבלאים בית ביאוה בלור אינו נוקבין אבור אבבו׳ בל בינה ומבלאין אומר אין נוטבין אות׳
על הבר בערב שבת עם חבבה אינה אבבה ובולן בלילי אבת אבו אם אבבה ולא אומר אחר אבן
דבר אם אבבה בבבד ובגאבבות בערב אבת אומר: נוטבין אבו ובראבות אחת הבר בערב אבת
עם חבבה בדי אינה אבבה ובולן בלילי אבת נוטבין נרבר בל אלה ובראים בל אבל על פי הבר
בע״ם עם חבב׳ בדי אינה אבבה ובולן בלילי אבת אבבין בדיבוי ומבוטין אן אחדן לאול׳ בבב׳ בריבו
אבאה בבחלים חייב חטאת ר״ם בן אלעזר אומר אבם ר״ם בר׳ אבחן חייב ע״ם חטאת אבבי אן ב
אבבבה אם אבבלו׳ ואבבבר אם אבבבות אבבבה בחלים בבבבן בבור: בלים

אמרו לאסרו אחר שהם כל דבר שהיה אסור מן שמורה ונשאר הכותי לו הכיליו לאסור לבל הרי שם שיך לאחר לאסור שבות אמי שעל לאיסור דרבנן ורבינו לשרש כותית [רמב"ם] ע"ו דבר שאין תלוי לאחר לאסור אלא מפני גזרת חותר לאחר לבוא לעשותו ואמרו שהיה מרך ר"ה אינו אסור מו מפני תולה כיוצא בו לאחר שיש לכותי לעולת לאחרים לבוא מפני הנשים לבוא אסור מו נלבב מו מסרן לתולה מו מבית אחר לאחר שאין בו שרוש אין לרבין הנעשה מו מבטר וכל כיוצא כזה ע"מעבר הוצי מן תוכין ותמו חתין בשבת כל חולי שאין בו סכנה עשין כל ערכיה ע"כותי וכן יולדת הרינו מרך גדול ומשאר כגון שיקיה הם וכיוצא בו בלאיתה ע"תפנין שו מ"המשמשי אמי פסק וקנין שם הכותי והמלאכ' נגזרה המשרשית אסור אמרי ואדשין ואחרו סברו לעשות מלאכה בשבת אים הכותי בא בבית הישראלי ויפיר על האולחן לאכל הרי זה אכל [פרש"י] וכבל תוריים מלכתחלה אין עושין אכל פרש"י בשבת ואם הקנו אחרים הרי זה קטנ בלאיתה שליבר כורה הוצי תעשה נגזרת ואם הקנו לעבדיו ולבנו בשבת עשין כל ערכיה ע"כותי וכן יולדת הרינו מרך גדול ומשאר כגון שיקיה הם וכיוצא בו בלאיתה ע"תפנין שו מ"המשמשי אמי פסק וקנין שם הכותי והמלאכ' נגזרה המשרשית אסור לבבר בשבת לבאיתה ע"ם בשבת אים הכותי בא בבית הישראלי ויפיר על האולחן לאכל הרי זה אכל [פרש"י] וכבל תוריים מלכתחלה אין עושין אכל פרש"י בשבת ואם הקנו אחרים הרי זה קטנ בלאיתה שליבר כורה הוצי תעשה נגזרת ואם הקנו לעבדיו ולבנו בשבת עשין [פ"תוס'] מחמת ואם הקנו אחרים לו שפוחין לאחר אכל הקודם מו ל"ה קטנה הקודם כל מראש הרב לרב משו טוב [לשמואל תעשה מבה בשבת לקחו] הכ"ב דבריה בראשה דברלא ובקייה בגזרה ובינו נאר מלאכה ואחרב תעשה חבב בשבת אים הקר בו בבנים הרי הקר אל קיים ואחר עשה אכל תעשה מלא טוהו אים הכותי אסור לבל הישראל בגזרת הוצי שליב פרק כל כתבי נר תלוק בתמיכה אם רוב בו ביי שאר אחרב על מתנה אסור ראיה אם יראל דלאיתה לבאים ועו' ע"שאין שלחו כבי בסבר נגזר בגזרה מבו עד לאחר שלחה בת בפשיה דלו אם שאול לרב תבשיל מי חכמת מדר לו שלח לו חוזרו אל כל מידי בגזרה ולא תמנו לאחיר ובשלח לו כדרמי בר יוקל לאחר ברך בגזרה הוצי לו תעשה בשבת ע"ם מנחר לבשרה לבשלה לבי שאינם בני תורה וב"אסן לתנן בלקו ונו' פ"ת ז"ל בתיבה מתבי אסור' דבריה. התוארי כגון אז הדוחים לם מחשורים לעשו אחרון אין לדם רשלי לגזרות לם לבאיר בי אם לאיסור ובבי אל ר"ה ע"בגת הרין ע"ר אב"י מעמתי סב"ד מבין ושונטין שלא מן תורה ולא לבבר על דברי תורה אלא לעשות מיה לאחר: תעשה בא' מרבב בא' הסוס כיתי יונים הבאיתו ובקלוהו לא תאבי מראתי לבך אלא מעשה נרעה לבך ותעשה בא' אסורים בלאיתו אחת הרשלה הבאיתו ובקלוהו [והבקלוהו] לא תבני מראתי לבך בו' ולון לעשות הדבר שנראה לו בך ביאר לבחיים את דברו ואף אם יודע אל הרבנים בי בטוב עשה ולא אם תבר' ותקוש שנהנו תעם ביאור' ובלל בניו בל ר"ג מראתו לאחר בבבל ולעשה עליהם בל המרוכה ותעבר אחרו מיתיהו לא ראינו בך בשתם אלל ויסב לבית החיטון ולא ר"ל תוראני לתם ויונא בקוריקיסי אבל לא בגדילן וכו' ויסבין בל אפבלי כיתי בשבת אבל לא בשבו ותעשה בראב"ג בו בפסבלי כיתי' דתחיי בחקה ותחבר ראב"ן אמרו הרהו קוריקיסין תעם דינתא תחבלפי ויתי לאיתיי ד' בראות הרבים ולגבר רבים בינתא בית מילתא מבלן ראיה ולא בשבון ס"ריבות הלא בינן לא הוי ס"רבות בקבלן בה. בהמוכן בגבר' ולא הוו שביתי רבנן בגייבו ליבא לאחר בגרי אסו ס"ריבו' הוא רבות ס"ל ולחוה בתחתה ולא גזר ותה בפ"ה בפ"ק דעירובין גבי ירובלים אחלה לאחרי בשולות חייבים עליה תעם ר"ה ופ"תנו' דירום הוו דבות שלה רחבות ע"ו ותשולסות אחשר לשבר וס"ריבות בקבלן בו בבר הקשה רבו' אם עליו ל"ס בהבנים לגיים ובראל' בתי ליבבי) ואיבן דעיקר הדבר תלוי בי' ל' אחתם ופ"ק דתפרס אחו הוא ר"ה נגו אוכיר רבי ר"ל אחה ובלום ואין לדחות הרבים שהבאתו מהאחר פירו' ולאלק בין דרך הרבים ובין ר"ה ל"ס' אחקבל רב בתן בר תוביה קבה שיתחרי אחתם' פנה ל"ו אחה אלעלות שבל בפת הבבר בדי לאחוב הבפטנות בחבלים אחו עליה בבי תרנום דבנים הבבר מבר תוכי דהוא אבבר ר"ה פרש"ל ל' שיתבר אחתה בראחב ר"ה דתבן בב"ב דרך ר"ה ר"ל אחה עב"ל ע"ה אחתם מדעתו בי דרך הרבים ר"ה הבל מ' והבל תלוי בי' ל' ובלום ואם שהבר בעירובין ובשבת ס"ריבות לרבותא דירום ס"כן ר"ה דים בהם ס"ריבות ודום לדבלי מדבר אחם ס"ה מותרת בבנית דלתות. תנינה:

סליק פרק י' ופרק י"א

פנים דילחה אחה לאחרוי נותות:

הג"הה עד"ם בכל חעבדין ובם הדרוך בבגן סדירת בלים לו בבל לאחוך: אין הלבה דרבי יוסי לא בסילחי בו' אבי רבי יהודה בר חביבא אין חלחין בגון ובלבה בשבת רב חוקים אחתים הלבבי אחר בגון אסור בלבה בבה שרי עד בחן בגון האלפס:

סליק פרק י"ב

פנים ובוד הבנים רבינו הם רחיים (דחין) לאחר פת בו':

הג"הה ובסת"ר בתבו"ל מיבו אחתי דלבורך חוכה בו בדית מילה בתרבינו ובראה דה"ה לבורך בדבת החוניה ואף הם בינחן בשבת עבתו ואף בל בל דב"הג חבב בחנים בלל מבבל אחר בקום רבי יחיאל לא הה תודים ע"ב לשונו ובשת"ג בחב"ו ל' רבינו הם אסר לר"י בדבי מרדבי לחם בחמפם בשבת לאוכלו בו ביום:

סליק פרק י"ו

הג"הה ואם לך ר"אליעזר דחילה בחאין האב "בעיר רבינלן ע"ד לבפמיד שלבה ובדול מבבם מבבך לבבבינו ובשבתו דבוי בבלילה ב"ד ואילה אלא בחבבה בגון מבולד בין בשבת ואינה דוקן בחבדרבנן ומי בים בו ב"ערלות ובולד בבבחו חבול אלבו מבחבקי אם בריך לבבחר מחבו דם ברית בל אי אין דחקן לא "שבת ולא י"ט עב"ל פת"ל ופת"ג בחב ר"ל הבולד ע"ם בינבחבחו אין דוחה שבת דבע יום אי לילה ובחבול בב"שבות ח"בשבת בחבדרבי' פ"יומא דוקן עב"ל ובקבן הולה אין מלין אחו עד שיבריא וכן אם הוה אבו לו ידוע עד בים בבחר תינוקי' ובב"ב בחם' ע"ה בקה"ר יוחנן ההחבה בבבה לחבל והלבה בר' יוחנן לגבי רב בבח"ג: וכשאם בחב דוקא בינבחבינו אם בים בידע לחיוחבלים עב"ל: עוד גרסי' בע"ח פ"בני ובחן בבחבי בחלה בבול: ודחי: אם בבחבי חל בבר ח"ג בחוז' ובחבל ולחחוך חבבם ב"ח לבבחר חבבו דם בדי' עב"ל בחב"ג ובבחבל ב"ב בחב לבחבה חילה ובינבחבחו "בחבו ג' בבבבי בינבחבים יש לבחבך בעליהם בבחבו לילה ולבי' לבחבר בבבחבה בבבחבו ובל חילה בחילבה בבבחבו ובחבבה בבבחבו לא בחבבן ולא בחבן חבי בחב בחבבן בחבבן בחבבן

תוספתא

חייב חטאת כתוב בדת ונסקל מ׳ התולעת ואחת החבני׳ ואחת החגבי׳ ואחת הארבה חייב
אכל כים והבקע׳ והבדמלי׳ והחסטוטי׳ והחסיפו׳ אינן לא ר׳ יהודה ר׳ אין טמאין וטהרין
לאוכן ואם נפל ונתן פטור אין מוציאין לא מאוכן לר׳ אר ואם אר׳ לר׳ לאוכן ואין מבטלין
מאוכן לרשות היחיד והרשות היחיד לאוכן אם הוציא והכניס פטור חבר על רבי׳ ואבוהו׳ סמוך
מפלגין לרשות מותרין לא עדרו אסורין: אדם שוחד על החסקופה נותן לבעל הבי׳ ובעל הבי׳
נותן לו נותן לבני הבעני׳ נותן לו בטל מבני הבי׳ ונותן לבני הבעני׳ ונותן לבעל הבי׳ אבל אם
פטורין אחרי׳ אחרי׳ אסקופה מקומות שתי רשוי׳ בל זמן שאתה פותח בלבני׳ פתח נשל בנאחן
היתה נטוה עבר׳ שתי׳ אחרי׳ הרי זה רשו׳ לעצמו: כשם שמפקיקין לקרי׳ שמא כך מפקיקין לקרי׳
הנגלה ולקרי׳ הנבלע׳ מוכר ונגמלת נגלה ונבלע מנו׳ אחתורו׳ כתורה: לא יכה הסייט
בחטטו ע״ם שתוך לחשבה מתח יסבת ויכה ולא נגר בקיסם שבנטארו ולא בכפ בדנות׳ שבחוטו
ולא שלחני בדיל׳ שבחוטו ולא סודק בחטים׳ שבנטארו אם יכתו כולן פטורין דברי ר״מ ר״י אומ׳
אומן דרך אומנותו הי׳ ואיתר כל הדבקנטארו הסותר לא יכה בכפות המקופל׳ ומשנה׳ על כתפו
לר׳ הר ואם יכה הרי זה חייב: לא יכה אדם בחטות הנדוין לו בסדינו לר׳ הר ואם יכה ה״ז
חייב ויכאין בתפילין עם חבבה וקורין בכתבי הקדש עם חבבה אכל אין קורין בכלי אבן אבל אם לאור
הנר לפי׳ בבוה מחבו ולפי׳ בבית אחר ולפי׳ שבדה בתים זה לפנים מזה אכל מסתכל הוא לתוך
הקבר ולאינו חוסם רשב״ג אומר מיטוקות מתקנין מרשותיהן כלילי אבן לאור הנר אמר רבי
ישמעאל פעם אחת קראתי לאו׳ הנר וכקשתי להטותו אחרתי כמה גדולים דברי חכמי׳ שאומרין
אין קורין בכלי אבן לאו׳ הנר ר׳ נתן אומ׳ הטהו ודלי ובתב על פינקסו ישמעאל בן ברון בשבלו בקרנו
את הנ׳ בשבת לבסיבכ׳ בית שתקד׳ ביבית חטטת: אר״ם בן אשר בת ורחה עד היכן פרש׳ טפר׳
אלא נזרו הראשונים נזחר לא יחכל מהר עם הנדה שהראשונים לא היו מוכנין עם הבדו׳ אלא
אחרו לא יחכל הזב עם הזב׳ מפני הרגל שברה אבית אחתי אות׳ לא יחכל זב ברוב עם זב עם
בחרן וב״ה אחדין: לו תן הבלבות שאחרו בשליית חבנית בן חזקיהו בן ברון בשבלו בקרנו
לאנו ורבו ב״ם על ב״ם אחוב׳ אבר דבר נזרו בו בינם ובינם לאחו אחו׳ קשה להם לישראל בינם
שנעשה בו הנגל ר״מ אומ׳ בו בינם נדמו בחת ר׳ יהושע אומר בו בינם אחרו אחה אכל אזן
הבשרה תלמה אדם נתן לחוכה לסוף מוציאה מה שבחוב׳ בו בינם אחרו בל אחבלבלין בינם
את הטומה׳ בעובי הבדפש ונתנו ובבו ב״ם על ב״ה בו בינם אחרו הבוכה בלים אחת הבנו׳
בערב שבת עם חבבה ונתנו ובבו ב״ם על ב״ה אחרו ב״ם לבית אבל אי אתם אומי׳ אין נוטלין
בערב שבת עם חבבה אלא בדי שיטלו לף הין סמנין ובבשינין ובוטלה בהן אחרו לא׳
בית אבל אי אתם אומי׳ אבוטבי׳ קורות בית אבד ואינן עיטלו הבת ערב שבת אם אם חבבה לף הין
סמנין ובבשינין ובוטלה בהן אי אתה אומ׳ בתבוכתן ואי אתה אומ׳ אלא בבית אחר אומר׳ אבת
יתי׳ אבטבל ובבית בל מלא׳ אתך אתה בל מלאכה ך גזורה הערב שבת ובית אבל אומר׳ אבת
ימים אבשה מלאכת אבשה אתה בל אבת: בית אחתי אומר׳ אין מוכרי׳ לנכרי ולא טוענין אתו
ולא תבבה׳ עליו אלא בדי שיגיע לתקום בדוב ובית אבל אתירין אחבו תקום בדוב עד שיגיע
לבית הסמוך לאותה ר״מ אומר בדי שיגיע תן הפתח ובדם עליו הום ר״ר אליעזר בדבי בדוב
בל בית בן נחליאל הי מוליכין בלי לבן אלבן לבוכם נבדי אלבה ימים בדוב בשבת ובבשים
בערב שבת לפי דרבנו למדנו אתלבנים בדים לבבכם יאר תן הבבוחים: פותחין מים לגבה
בערב שבת עם חבבה והיא אותה ואולבת בשבת נותנין בדוב לבין ואיספלגות ע״ג אחבה
בערב שבת עם חבבה ובן אתרפלין ואולבין בשבת נותנין נפרות אחת אבלים בת״ם ובן
אתנפרין ובולבין בשבת נותנין מגאר אל נבי נחלים בערב שבת עם חבבה ואין נותנין חבי׳
לרחים בל מים אלא בדי שיבאנו:

פרק שני

מדליקין בשבילה אמורבת ולא בסחרטוטין ואם״פ אתאחרבין בל אלו שאחרו אין
מדליקין בהן בשבת מדליקין בהן בינם אוב תן אתבן ערבה אפני אם
אחרו אין מדליקין בשמן ערבה בינם אוב טוב לפי אין מדליקין ולא קרבים ולא חתן
בינם אוב בל אלו שאחרו אין מדליקין בהן בשבת אותר לבשותן אחזרה בין בל נבי אחרן ובין
ע״ג אנורה בין לבתחתם בנגדן בין לבתחתם לאחרה לא אחרו אלא לבשותן אילה לבר בלבד:
ר״ם בל״ם אומר אין מדליקין בבדי ר׳ אבאנאל אומר בל הוצא תן הבן אין מדליקין בו ר׳ אבאנאל
בר״י בן ברוקה אומר אין מדליקין אלא בוצא תן אפרי ר״ט אומ׳ אין מדליקין אלא בשמן זית
בלבד אמר ר׳ אחבן בן נוחי על רבנלו ואחר אם יבאנו אבבי בבבל אין בהן אלא שמן בנוגו אם
יבאנו אבבי אדי אין בהם אלא שמן אבנוי אם יבאנו אבבי אבסבדרים אין בהן אלא שמן בנוגו אם
יבאנו אבבי קפוטבי׳ אין בהם לא זה ולא זה אין לך אלא אם אחרו: מדליקין בשמן אקשות
ובבבט ר״ם אומרי אומ׳ מדליקין בשמן דגים ובבעבר אומבים אומר בל אלא תן בבשר אין
מדליקין בו אין בשמן דגים ר״ם בן אשר אומר בל הוצא תן הבן אין בו אבוס אבם אל אלם
ואבבבין בו אין בן בשמן דגים ר״ם בן אשר אומר בל הוצא תן הבן אין בו ע״ג דבר אין מדליקין בו
ואבבבין בו אין בן בשמן דגים ר״ם בן אשר אומר בל הוצא תן הבן אין בו אבוס אבם אל אלם
רשב״ג אומר בל בית אבבה בל בית בודבין אבלות ע״ג אנורה ומדליקין בה: ר״ר יהודה בבאיבו
אבדין בבלאים בית ביאוה בלור אינו נוקבין אבור אבבו׳ בל בינה ומבלאין אומר אין נוטבין אות׳
אבדין בבלאים בית ביאוה בלור אינו נוקבין אבור אבבו׳ בל בינה ומבלאין אומר אין נוטבין אות׳
על הבר בערב שבת עם חבבה אינה אבבה ובולן בלילי אבת אבו אם אבבה ולא אומר אחר אבן
דבר אם אבבה בבבד ובגאבבות בערב אבת אומר: נוטבין אבו ובראבות אחת הבר בערב אבת
עם חבבה בדי אינה אבבה ובולן בלילי אבת נוטבין נרבר בל אלה ובראים בל אבל על פי הבר
בע״ם עם חבב׳ בדי אינה אבבה ובולן בלילי אבת אבבין בדיבוי ומבוטין אן אחדן לאול׳ בבב׳ בריבו
אבאה בבחלים חייב חטאת ר״ם בן אלעזר אומר אבם ר״ם בר׳ אבחן חייב ע״ם חטאת אבבי אן ב
אבבבה אם אבבלו׳ ואבבבר אם אבבבות אבבבה בחלים בבבבן בבור: בלים

[illegible] אפי׳ ממטה לתיבה תכל׳ נוטלו ותכסה בו את הכלי׳ ר״מ בר״ס אומר כדרו מסתרותיו
[illegible] ר״מ אומר עד שכא לו שחפה כיצד תלמעלה לו שכא לו מסתמרין הרבה
[illegible] ר״ד ותחמ״ר אומר עד שכא לו שהפה כיצד תלמעלה לו שכא לו מסתמרין הרבה
[illegible] אומר אם אפשר לו שם לו יותר כדי שיהלך עליו ולא תהא הארץ מוכלת מוצר : לו הי קתיש
[illegible]

לעשיתה פתים לכהתה כחלא פי הגדי לצנים כסיפור פלים חכילי חוזב אסיא והקורנית
סקסכיסן לחכילה כגרוגרת לכהתה כחלא פי הגדי לצנים כסיפור הצנים כסיפור לחלה כמשו האזה
נרשיקין לנטישה אתי לכהה כחלא פי חי כתה חלא פי חזיר לחת לחרי לוחרי לחסכון חתם:
האוניא מחכני כית מטוגע מטנגרו ומטנדרו כל אמו הרי זה חייב כחל ר׳ שמעון כן עזור אומר
אם לרטוחה כדי לכחול עין אחת אם לחבאוט כדי לכחול אתי עינים האוניא מין כחתה מין
חיה מין שוטות כין חיים וכין מתים הרי זה חייב ר׳ נתן אומר חייב חיים פטור:

פרק עשירי

המוציא מני ניחין מזבב הסוס וחזבב הפרה הרי זה חייב מפני מתקינן לכסיפים
האוניא מני זפין מן הקטר מכחוור הרי זה חייב ר׳ שמעון כן אלעזר אומר
אפ׳ אחד מן הזולקין כן הטרתו לשאר גופו: האוניא מגמר נפן ומגמר כלך מגמר נחלים
ומגמר לרגנים ומגמר חיה מני׳ ואמר כל הגיטין כלם אלא הסוס כפול הרי זה חייב הכנד
הסך והעור כאיעור לטחלן כך אמר לחזלן: האוניא כין כלים גדולים וכין כלים קטנים
הרי זה חייב האוניא נחלת כל מביא הרי זה חייב אלהנת כל מביא הרי זה חייב כרגל ר׳ שמעון
כן אלעזר אומר כדי לעשות מתנו דרכן כחסת כדי לעשות מתנו ניזורא קטנה נשרת אל מכתן
כדי לעשות מתנה פחילה קטנה לנר מטיחה דכו נתן אומר כדי לקשר כה כן כתפיו מוכין
כדי ליתן כתוך כחור קטנה כתה כדור קטנה הרגתן כדי ליטול ממנו דונמה לחיה
מטים וקון ופוחה כדי לנבוב כהן כנד קטן כתה כנד קטן מי מכבה: המתכוין לחזיר מטנדמו
ופיה לחטלה האוניא מטנדמו ופיה לחטה כתוך מוכדמו והוניא כין מוכדמו לחלוקו ונפסת
הלוקו פטור: המתכוין לאוניא מטנדמו ופיה לחטא רבי יהודה מחייב אומר דבי יהודה אני
אומר דבר אחד והן אומרי׳ דבר אחד אני אומר אומר לכם אי אתה חודי׳ המתכוין לאוניא לפניו וכו׳
לו לאחריו מטא פטו׳ אם מתכוין והוניא לאחריו מטא חייב והם אחרו לי אי אתי׳ חודם כחוני׳
כ׳ אמר ידו ואחר רגלו כפיו וכתרפקו מטא פטור מלא הוניא כדרך האוניאים אני לא מנחתי
תשוכה לדבריהם הא׳ לא מנחו תשוכה לדברי: מנים מוחזין כמלגו ולוגזין כבדרי ומוכטין
בקולמוס ומוחתין בקנה והוניאומו לרשות הרבים שניהם בטורין כמגול אל דבלה והוניאומו לרשו׳
הרבים בקורה והוניאומו לר׳ אר מניהם פטורים ר׳ יהודה אומר אם אין אחד יכול לאוניאם
והוניאומו מנים חייבין ר׳ שמעון אומר אם׳ אם אחד יכול לאוניאם והוניאומו מנים פטורין
אמין מנים חייבין על מלאכה אחת מנים שעשה אחד מהם מלאכה ואין ידוע איזהו מנים׳
חטאת ואתנו מנים ואתכל דברי ר׳ שמעון ור׳ יוסי פטור אומר ר׳ יוסי שוה מביא אם
אלו הם מביא אם אלו ואומר ר׳ יוסי כמנים שהיה אחד מהם מחוט׳ כמרה ואין ידוע אי זה
הוא איזהו חטאת כמותו׳ ואתנו עליה ואתכל: הוניא כחני גרוגרת ואחר והוניא כחני גרוגרת
כהנלם אחר חייב מני הנלמות פטור: הוניא כחני גרוגרת ונתנו כתוך ר׳ חטות ואחר והוניא כחני גרוגרת
ונתנו כתוך תרכש חטות אחרות אם הנעברין דרך עליו חייב ואם לאו פטור: הנוטל מלא חזוז
מכברו הרי זה חייב ר׳ אליעזר אומר אם׳ אחד הכורר חטרות מכין לבנות ולבנות מכין חטרות׳
חייב ר׳ שמעון כן אלעזר אומר נטורן כפרשה רוכה וכינין כפרשו רוכן ונטלו כשבת פטו׳ נטלן
כולו הרי זה חייב: המולכ והמחכן והתנבן כגרוגרת והתורכן והמרחין והסך והרוחה חלת
דבש בשבת חייב חטאת ויבוס טוב לוקה מרבשים דברי ר׳ אליעזר וחכמים אומרים כין בשבת
כין ביום טוב אינו חייב אלא אם אם שבת ר׳ שמעון כן אלעזר אומר ר׳ אליעזר המוחלת
ובאמלת ובלקש לבנה פטורה לחרות חייבת וכן היה ר׳ שמעון כן אלעזר אומר מפני
אליעזר לא אקנה פטה פטיה בכגד שיש בו סרך: המולש כין בחיטו וכין בשאלתו הרי זה חייב
אחת ידו מרגלו בסיו בחרבקו לו סרים מהלך על גבי האחרן ונתנו גרוגרות מתחת רגליו ונפלו
כל גבי שפתים ונגנם פטור מהלך אדם על גבי שפתים ועל גבי גרוגרות בשבת ואינו חושש:
המולש שלבן לאוכל כגרוגרת לכהתה כחלא פי הגדי לאחרן אחרון כל מקן אם נתכוון בכולן
חייב מתיים אם היה מתפסק ומגע פטור אחזרד ברדין לאכילה כגרוגרת לכהתה כחלא פי
הגדי לאחרן אחרון כל מקן אם מתכוון בכולן חייב מתיים אם היה מתפסק חוזר פטור: המוסר
והחורם והחורן מלאכה אחת הן הדם והבשרם והעופות מלאכה אחת המולש ומקולר ומקולר
והמוסק והבוחר והבולר מלאכה אחת המבכם אחת והבוחט מלאכה אחת ר׳ אחאי אומר ר׳ יוחנן כן
ברוקה אומר בכמים קפוז אחיטה מלאכה כפני עצמה: הבורר והבוחן והחרקר והכוס והשופה
לאכילה בכגרוגר׳ לכהה׳ כחל׳ מי הגדי לנבוע כדי לנבוע כו כגד קטן ואחר כל הדברי׳ כפיש׳
לבוחמתן כך מיעור לבוניאן המולש כגף מן העוף קקוטמו והחורטו חייב אם אם חטאת אין
יוכלין מבכחה טהורה כיום שבת ואין כרוך לוחר בשבת אלא אם אם אין מבכחה
טהורים ביום טוב לא תקל אלא הדדיה ותחליב לתוך הכוס אם אם לתוך הקערה ותניח את כגף
אין יוכלין לא מן הכברה ולא מבכחה מתחת ואם היה דבר של סכנה חת׳ אחין כל דבר עומד
כפני פיקות נפש חוץ מפ׳ ו׳ ועלי ערוות ושביעות דמים:

פרק אחר עשר

הזורק מרשות הרבים לרשות הרבים ורשות היחיד כחתנא בחוך הרבים אחות פטור
חוץ לארבע אמות חייב שתי מרשלות זו כל גבי זו זרק מן המרשלות לדיר ולסכר לתוקנה ולחתוכה
חוץ לארבע אמות חייב לתוך לארבע אמות פטור זרק מן המרשלות דרך מסיו לפנים פטור מן החטאת לפטיו
ומסטיו לפנים חייב שתי כקשות זו על גבי זו זרק מן המרשלות לפנים ומן הפנים לחוץ
בתוך לארבע אמות פטור חוץ לארבע אמות חייב אם מרשלות על גבי כקעה זרק מן המרשלות
לבקעה פטור ר׳ שמעון אומר אם אם מקום פורק שתוק עשרה טפחים הרי זה חייב אמר
עשה לרשות היחיד ועשוי מדקין לרשות הרבים אם יש נגוה עשרה טפחי׳ כתוך ד׳ אמות פ׳ כ
לחי וקורה ב׳ ה׳ הפוסע לרשות היחיד הרי הוא כרשות היחיד הוא לרשות הרבים ומשוי מדקין
לרשות היחיד אם יש נגוה עשרה טפחים כתוך ד׳ אמות אין לרי׳ לחי וקורה רשות היחיד׳ אם אינה
לרשות הרבים הרי הוא כרשות הרבים הוא לחלן ולכלן ונכנה מן המחנה אם יש נגוה עשרה
טפחים כתוך ד׳ אמות אין לו לחי וקורה רשות היחיד הפוסע לרשות היחיד הרי הוא
היחיד לרשות הרבים הרי הוא כרשות הרבים: תל לרשות הרבים ר׳ חנניא בן נחליא אומר אם
יש נגוה עשרה טפחים כתוך ד׳ ונטל ריחנו ונתן על גבו חייב פחות מכן כתוך ד׳ פ׳ כשור
חוץ לארבע אמות חייב נ״ב ברשות הרבים גבוה עשרה ורחב ארבעה ונטל ריחנו ונתן על גבו
חייב פחות מכן כתוך ארבע אמות פטור חוץ לארבע אמות חייב עמוד לרשות הרבים גבוה
עשרה טפחים ורחב ארבעה ונטל ריחנו ונתן על גבו חייב פחות מכן כתוך ארבע אמות פטור
חוץ לארבע אמות חייב מגדרה לרשות הרבים גבוה עשרה ופרח סברשם רוחב ארבע ונטל
ריחנו ונתן על גבה חייב הרי הם פחות מכן כתוך ד׳ אמות פטור חוץ לארבע אמות חייב כגלה
לרשות הרבים גבוהה ר׳ טפחים אחד אשרה ואחד שטוחן הרי זה חייב: אמרה כתחל לאמלה
מעברה שאמרה ואלמה חשבה לה כמור אחוז הרבעה אל ד׳ שפחי׳ הרי זה חייב אמרן מטלטלין
מרשות לרשות כגון אם מסתחקין בכדור כדמן׳ הרי׳ איבה כדור מתחת ידו אל אחר מכן חוץ
לארבע אמות חייב קופה לרשות הרבים גבוהה עשרה טפחים וכן נותה אין מטלטלין אתוכן

לרשות הרבי׳ אלא מרשות הרבי׳ לתוכן אכל זרד לתוכן ואוכל פחות מכאן תוך ד׳ אם אמר אין
לו אמות חייב נטן יש שבכנס לחבר אין מטלטלין אמנו בשבת אלא מ״ כ עשי לו מיעוה
עשרה טפחים כד׳ אמון שבכנס שבעה שבעה אחר׳ עבר אשרה לאחת אמר אמר הכנס בשבת
כמוס אלא אבנים נטוח׳ שפחי׳ אין מטלטלין לא תתיכו נים ולא חיים לתוכו אמות אמון הרי זה
מותר ונלבד מיהו אבי׳ אמר׳ אמר׳ המזרק אבי׳ אמר׳ אין הרבה נים ואין חיים לאבנים׳ ואמרו
ליס ומסמיה לחבית אמר׳ אמר׳ דרך הן המסתרטין ליס אמר׳ ר׳ שמעון אומר אם יש בחוקים אמר
בשוק עשרה טפחים הרי זה חייב ובכור אפי׳ שתוק מלא אחה הרי זה חייב אמרה אבי׳ עשרה
י׳ שפחי׳ אין מטלטלין לא תמיכה ליס ולא חיים לתוכה ר׳ יהודה אומר מתוקים עשר אין בנתה
עשר׳ מטלטלין אמנה ליס אבל לא חיים לתוכה אמרו אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳
הותרו חזרו לאיסורן חזרו וקבלום בין הטוסן בין מגבן בין מודרין בין מטלטלין חזרו לאיסורן
מתנות פרוסות כרסו הרבי׳ משרבין ומטלטלין חזרו לא׳ הוקפו חזרו לאיסור׳ חזרו ומרבין
מטוסן בין מגבן בין מודרין בין מוסטין חזרו לאיסורן׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳
מזירין בין מטוסן בין מטטין הרי זו מחיצה: כתים מבסכיבה חייבין בעיריב ואם׳ סכיבה׳ בין
להם כתים הרי הן כמחיין כתבר לוחי׳ אבסכיב׳ אין מטלטלי׳ אותן׳ אם היו מסמר׳ בהן הרי׳
כלי׳ הרי הן כבסיס כלי׳ ומטלטלי׳ אותן לא יתלה אדם כמרחי׳ אין נתטל׳ אמר׳ אמר׳
אמר׳ כ היו רגלין נוגעות בארץ אחת אחל בתלה מחבל בתלה מקום לו בסמיכה ובודד ובודל הרי
מרבות הרבה לרשות הרבים ונזכר לאחר שיבתה מידו קטנה אחר ולא קלטה כלם מ׳ אמר
ר׳ חייב וחכמים פטרין מודה ר׳ לחכמים אם זרק אדם ר׳ לרשות היחיד׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳
מתנות זה הכלל כל חייבי חטאות אין חייבין עד שתה׳ תחלתן וסופן מגנה תחלתן ודין סופן
מגנה תחלת׳ מגנ׳ וסופן ודין פטורין עד שתה׳ תחלתן וסופן מגנ׳ אמרים מגנ׳ כל ל׳ אמר׳
לעשו׳ מלאכה חייב כיצד היה יודע שאינו שבת והיה מתלאכה זה הוא חייב אמר׳ אמר׳
היה מתעסק פטור מגנ׳ בשבת והיה מתלאכה חייב חטאת זה הוא מגנ׳ ובמתנות בשבת
מלאכה אכל לא היה יודע מגנ׳ אותה מלאכה חייב חטאת זה הוא מגנ׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳

פרק שנים עשר

הבונה כל אמו הרי זה חייב ר׳ יוסי אומר אחד נותן את אמון ואחד נותן את אמון
הנותן את אמון הרי זה חייב הנוטל את אמון ונתנה עם גבי דמו׳ הקרקע
לבנין אמ׳ פ׳ אלא נתן עליה את אמון הרי זה חייב והרי היא קרקע לכל דבר: אמר כשבר
אחד טעיתה גדולה ואחד טעיתה קטנה הרי זה חייב ר׳ שמעון כן נחליל אומר אם אמר
בקורנס כל אמון כשבר׳ מלאכה חייב אמון מן דדין טמין לעמודת המשכן: אמר׳ אמר׳
והקונן כל אמו הרי זה חייב ר׳ אומר עד שיקרי׳ אמ׳ כולו עד שיגדור את כולה עד שיקון
כולו אמר׳ עד שיגור את כולה הנוטע את הגור עד שיגמע את כולו: התעבד את הגור
שיגמע את כולו אמר׳ ואמר׳ ה׳ חייב הנותן אמון בגר אמ׳ פ׳ אים מו אמון ר׳ חייב שיגמע
מתקום לתקום פטור אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳
לת זה ובכה לת זה הרי זה חייב אמר׳ ברות דולקין נתנון לבנות
חייב אחד בכה ואחד דולק נתנון לבנות את הדולק והבשיר את הבכה לבנבי׳ את הבכה׳ בכה
את הדולק הרי זה פטו׳ נתנון ובכה את הדולק והבשיר את הבכה בבשיבה אחת חייב׳ אמר׳
מ׳ נתן את אחד מ׳ נתן את השני׳ אחד נתן את הקדרה ואחד נתן את אחי׳ אחד נתן לו
אבר מ׳ נתן את הנבלה ובא אחר ונתנו אחים נתן חייבי׳ אחד נתן את הקדרה מ׳ נתן את אמ׳
ואחד נתן את הבבר מ׳ נתן את הנבלה ואחד מכה׳ את אחר ואחד נתן את העני׳ אמ׳ אחר
ואנים אבי׳ אחרונים חייבין: אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳
יוסי לא הרינו אתי אתי׳ אלא אמר׳ ראשם אבן ראשו׳ על קרסי׳ אמבן נידב לוחנו אמ׳
לות אחת כרחם ירישה אבן לות אחת כרחם ירישה אבן לות אחת ואבן אחר ואבן אחר לות אחת אמ׳
אמ׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳ אמר׳
אמר

ואין מעדיפין בכך ר"יוסי בר' יהודה אומ' מעדיפין בכך אין מגיעלין את התת מפני הדליקה
א"ר יהודה כיון לקים שחיתי מגיעלין את התת מפני הדליקה : סכח את כתנור וקדם עליו
היום מגיעלין היאמנו ואון אלם סבודות ואומר לאחר כאלו ואגיעלו לכם בלבד שנא יעשה שהיום
תאכון לאחר שבת : הרודה רודם בסכין אכל לא מודדה ר' מתעון כן בכם אומר פרוסין עוד
על גבי על גבי שידה תיבה ומגבל שאחזו בן אומר מפני שהיו מתרחץ והמחים לא הודו לו :
בברי שבת לבבו' אין לומרים לו בבה וזאל תבבה מעבה שבפה דליקה בחברו' אל יוסף בן שמואל
בשיחון ובאו תבני תבני קטנה אל בפרי לבבותה דלא הניחן ירד עצן וביבה אמרו חכמים לא היה
נדיך אף על פי כן לחזאתי בבת אלה לשם אלא לשם אלא לבל אחר ולאחרים שהן אלה חכמים דיבר :
אין מחבירין כלים לכותי בערב שבת וברביעי ובחמישי מותר אין מחבאין אינרות כיד כותי
בערב שבת וברביעי ובחמישי מותר אחרון עליו על יוסף שהן אלה מחבא כחב יד בידכותי
מעולם מגא היה להקרקע בבחתו מחקה בחבא אחרון ישראל ואם בחבא ישראל אסור ליקט בפנים
לאחבא בחבאתו מחבא אחרון ישראל אם בחבא ישראל אסור בד"א בכותי אין אין מחבירו אחבא כותי
מחבירו הרי זה אסור מפני שהרגילו ומעשה עתו לבבת אחרת אכלם שבאלן ישראל כין אנשין
כן שונגן כן חזרין כן מוטעין הרי זה אסור : אין מפלגין בהם אבדות אחות מבלשה יהיה
קודם לבבר כד"א בחרד לבבר הרשות אכל בחרד לבבר מגוב אפ' בערב שבת מותר : פוסק
עתו על מנת לשבות דברי רבי ר"שמעון בן נחליאל אומר מגוב לנירן אפ' בערב שבת מותר :
ספינה הבאה בים אין עליו חתיכה לבבה אלא אם בן היו כתוך התחום עד אלא חבבה תשבה
בדבן נחליאל אחבים אדון בתין בבבבה וקדם עליו בהם אמרו לו לדבן נחליאל אם אין לירד את'
לבם בוחה הייתי ואיטו בתוך התחום עד אלא חבבה אלא אמרבה הבפנו אשתו' הרבה בחוחבה
אמנו לירד בו וירדו בו הוקיעו : תלבן אל מטה ואל ערבה ובקלטי הבטה לחחים בל אקיבם
וברבי אלחן ויד אל אל אכן הרי זה לא יחזיר אם החזיר מבטר ובלבד אלא יתקנו ואם תקנו חייב
חטאת רבן אמנון בן נחליאל אומר הם היו רבין בטל ותחזיר מבטלין את הבשר לבבקרות בו
את התינוק ומבטלין את הקרקע ואת הבינקים לתינוק בבבת אין מקרקעין לא את האוג ולא את
הקרקע לתינוק בבבת מבטלין[את הבינקים ואת המרה] לבבו' בהן אתהבלי ואין רואה בחרא'
ואם היתה קטנ בבחל מותר אין מבטלין לא את הבתקת ולא את הקרקעות ולא את הקבתנית
לא יבה מתקב' על גבי ומבטלת גבה ובקרה בקשתו בדרך בבנשה בחבל בלי אבנים בלי אבני' בלי
אלהה הרי הן בכל הכלים ומבטלין אותן : כיצד בין הקוק ובין אין הקוק מבטלין אותו
בבבת ולא אמרו הקוק אלא לבבן אמרה אמרה הבדה אם יש בה בוס מבטלין אותה ואם לאו אין
מבטלין אותה רבן אמנון בן נחליאל אומ' אמרה בבבה בבבה הרי היא בקרבת
ומבטלין אותה ר' יוסי אומר ברוח החקורבל בדת בחנה ובכיבה מבטלו ומקבה בו את הבנין ר'
ישמעאל בר' יוסי אומר משום אבי אלא הרי :

פרק חמישה עשר

בראשונה היו אומרים אבל כלים מבטלין בבבת מקבבת של דבילה ווא"ל בטיטרי
של קדירה ובכין קטנה שבל נבי אלהן אחרו לבחים אומבין והאלבין עד
שאמרו כל הכלים מבטלין בבבת אחן אן הבחר הגדול ויתר של אחרישה רבן אמנון בן נחליאל
אומר אף הבוגין של בפינה : רבי יוסי אומר אף בבגדו בדולה ר"אחיה אומר אבי' בלים אפי'
פרוד אין מבטלין אלא לבדך רבב"ג אומר בית שמאי אומר אין מבטלין אלא לבדך ובית הלל
אומרי לבדך ובלא לבדך : לבת שידה תיבה ומגבל מבטלין ולא אחרון אלא לבל ובית תרבגלין
לא מבטלין ולא אחרון ובית אבנים מבבבה הוא ובבריה מבטלין בבבת אחרון אבנים ובבריו
מבילין בבבת אחרון בבבת הבית אבבבה הוא ובבריה מבטלין בבבת ולא אחרון בבבת אחרון בבבה
בה בבבי מבבה ולא לבבות בה את הכלים אבבה ובבריה אין מבטלין בבבת אחרון בבבה
תבור יבן אין מבטלין בבבת דברי ר' מאיר ר' יוסי אומר מבטלין הבית ר' יוסי משום ר' אליעזר בן
יעקב בל אבבי אבבי אבבה ואבבבה אבו' מבטלין בבבת אחרון בבבה אין מבטלין בבבת אחרון
אבל מבטלין בבבי אבבה ואבבבה אבו' אבבה בבבת אחרון בבבה אין מבטלין בבבת אחרון
בבבה ואבבי אבבה אבבבן בו ואם לאו אין בבבת אחרון ובבבן בו בבבן אחרון בן נחליאל אומר מבטלין
אף על פי אמרו בבבי אבבי אף על פי אמרו אבבי מבבל אבבה בבבה אבבה לבבות בבבת אחרון
אבבב

הסיטין את הטהרה כי"ט נוטפתן כחוטרו וטובלן דד לתוך פיו אחות כחולה שלא ישל רבן
שמעון בן גמליאל אומר מרחתן פיהו של כהתם שהרים כי"ט קוסרין את הסכיר ר' יוסי אומר
נוטלן היינו הף שותבין סותמין את הסני' כדי שלא יוכן הולך כגון בסמל של מתן וכבכו' ובקוש'
של תבן תהלקשין לחילבר אמרו אחד אם לא הלכות חייב מיתה ובורך עני אחוי בור ואחוי
שתהן הלבד שלא יקנו אשלם עני' את' שתחין לא שד אלא שתהם מולם את שתחין כל בני מבחו
כל זון שפוסק מלילה אחר לף על הטיגין שתין הטבבין את מחילה פירם אין אחר אלא כל טיגין
הטעבבין בלבד : בן שבעה זוחין עניו את הסבת אין מחזור אין זוחין עניו את הסבת שבת כן
שבשה שבת בן מחזר אין זוחין עניו הסבת בן מחב' הרי הוא כאבן אין מטלטלין אותו אבל אחו
בוחה עניו ומיבקו אין נודר שותה אין בחת לא בחר' לא בבל' אין מבחה לא בחי' לא בבר' לא בבר'
אין איקר לייטום ואין כוס' אין מיטום ואינו מאכיל בתרומה ואין שוטל כתרומה ואינו נוחל ואינו
מבחיל בי' אחנו אבר הרי הוא כאבר אין אחר ואבר הרי הוא כבבר אם אחר זה אבבל כל אחן שאם
אי אינו לא אחי לא בחת אחת הרי הוא כאחת לכל דבר ואי אינו בן מחזר' כל שלא בלו בו אחרעי ר'
אות' שיתנין בבדין בן לבורבני ואמרו שלא נחתרו בדרך אבן אחובה בחר נפל בך בן שוב בשבת'
נשם בפל וכן אחרבם בדק' רבן שתמון אומר כל אשבה שלשים יום בחדם אינו בפל אבחת עמחוי
תבן אחם תדבה וכל אשבה שחלה ימים בבחמה אינו בפל בן' ומיום אשמיני ואילאה ארבע' ומומר
ביבת לרבמטון ואת לבני ואת לבליטי לא תבשל אבדרים ואן נחלין אין בן נחלין את לבליטי אינשת
לרביעי לא תוכשל אותה יולדת זכרים ואן נחלין ומתי' אלה ראשון ואת אבי ואת אבי ואת שליטי תחלל
רביעי לא תחל מעשה בתרבת אחיות בבפורי שמלה ראשונה ואת אבה ואת שלישית ואת וכה
מעם לאבי רבן שמעון בן גמליאל ואת' רביעית לא תחל ר' נתן בשיתי בחדיבת אל קשוטרין
היתה אם אשם אחת שבתה יולדת זכרים ואן נחלין ואתי' אלה ראשון ואת ואבי ואת שלישי
הבינותו לאבי לאתיתו אבו' ירוק בשתבלבר יולדת בו ולא מלאתי בו דם ברי' אחרו לו מה לנו נחלו
אחרתי לה' התיבינו לו על שיבבם בו דם הבתיבו לו ומלוהו ואלם ובו קוריין אותו נתן הבבלי על
פתי : בשמוך בדיך שחול ר' אבוחה אות' המוך לא אחל אבני בראם שבאם אבוחן אחרו בו הרב' אלו
ביומי בן בחיבה ובו לשם בבי' לא אחו אחו בבאת' שחול אחל אבי' אשם אשתי' אות' את בדתי' אבר
לרבות את בתבוך מי שבלה אבלו ובר שבתייר אבל ובוכות שפבבה זאם ואחר כל הבחולין
אין מלין אותן לא בחם ר' אישר בר' אשבן אבל אין מלין אותן לא בן' עבר ואבן מלין
אותן בן בחם ובן בחלה רבן שמעון בן גמליאל אות' אם בחם אבורבל בבם' ראשון אותו אבבר'
בשתקבו אם בראה שבל מלין אותו ואם לאו אין מלין אותו ר' יוסי מביין לאיבה שהו' אבקום
אבי בב' ובבלא' אבלבו את בבו אחרו ובבל ובר אחר לא יחול את בבר אבלו אבקו' אבלבר
ביבר אם אבר אם בבקה אבם אלין אותו ר' אשבן בן אלעזר לא בחלבו בבם אחר ובבת בבל
בל אי שבולר אבאל בבדיך לבבבק אבבו בבבת אבבי בבבלה בבבם בבל אם בחבלו בל
בר שבתייר בבאה אבבל אבבת אבבי לאבבר אבבו ובבל אבבר אבבו ובבל בבבת בבל אבבו
בבבר : ר' אשבן לא בחבלו בל אי אישר בר' ובבבם בל אי אבבר לו לבבל לאחר בבבת ובבל בבבת
בבבה בבבם אבבל בבבל בבל אי אבבר לו לבבל בבבר בבבת ובבל בבבת בר' אישר אבבבב בבבבל
ובר' ובבבבל בבבר אבי' לו ר' אישר לו אי אבבר אבבר בבבת ובבל בבבת בבבל אבבר בבבבל
בבבבל בבבבל אבבל אבבו אבבל אבבר בבבבל אבבר בבבבל אבבר בבבבל אבבר בבבבל אבבר בבבבל
בבבבל אבבר בבבבל אבבר בבבבל אבבר בבבבל אבבר בבבבל אבבר בבבבל אבבר בבבבל אבבר בבבבל
אבבר